Digitized by the Internet Archive
in 2024

https://archive.org/details/cataloguscodicum0000elle

CATALOGUS
CODICUM LATINORUM
MEDII ÆVI
BIBLIOTHECÆ REGIÆ HAFNIENSIS

DIGESSIT

ELLEN JØRGENSEN

HAFNIÆ MCMXXVI
PROSTAT IN ÆDIBUS GYLDENDALIANIS

GRADUATE THEOLOGICAL UNION

Z
6621
C77L3

EX TYPIS GRÆBIANIS HAUNIÆ

PRÆFATIO.

Bibliotheca Regia Hauniensis a prima origine instructa fuit codicibus Latinis medii ævi. Tales jam possederunt bibliothecæ Joachimi Gersdorfii, regni aulæque magistri, et Petri Scavenii, procuratoris generalis, quæ una cum bibliotheca Laurentii Ulfeldii fundamenta sunt Bibliothecæ Regiæ a rege Friderico III institutæ. Translatus est e bibliotheca Joachimi Gersdorfii liber evangeliorum sæc. X—XI, nunc signatus Gl. Kgl. Saml. 10 fol., e bibliotheca vero Petri Scavenii undecim codices, qui omnes orti erant e Belgio et Gallia et Italia, inter quos nonnulli splendidissimi. Præter hos autem per primos annos fere septuaginta paucissimi tantum codices manu scripti medii ævi in possessionem regis venerunt, ut Bibliorum sacrorum codex Gl. Kgl. Saml. 1310 4to ex æde S. Laurentii Lundensi et codex præclarus Justini Gl. Kgl. Saml. 450 fol. e monasterio B. Mariæ Virginis de Sora.

Elapsis demum annis haud ita paucis sæculi XVIII multum aucta est collectio codicum Latinorum, primum anno 1732, cum auctio facta est librorum comitis Christiani Danneskiold-Samsøe, deinde anno 1749, cum acquisita est bibliotheca Gottorpiana. Inter codices Danneskioldianos præcipue notandi sunt plurimi illi, qui Friderici Rostgaardii fuerant, quorum alii anno 1699, cum per Italiam iter hic faceret, alii e variis bibliothecis Danicis coempti erant. Inter codices autem bibliothecæ ducalis Gottorpianæ memorabiles sunt illi, qui e bibliotheca monasterii Cisterciensium Cismariensis orti erant, atque illi, qui pars fuerant bibliothecæ Bordesholmiensis; præterea codices monasteriorum Gallicorum, præcipue Sancti Victoris, quos Fridericus Lindenbrogius, cum bibliothecas adiret, surripuerat.

Anno 1752 codices a præfecto suo et summo archivario Johanne Grammio relictos Bibliotheca dono accepit, inter quos pauci mediævales; alii empti sunt, cum libri Capituli Hamburgensis anno

1784 per auctionem venierunt. Has vero comparationes aliasque, quæ occasione data factæ sunt auctionibus in Dania institutis, multum superavit donatio Thottiana. Legavit enim comes Otto Thott, qui mortuus est anno 1785, Bibliothecæ Regiæ libros suos manu scriptos 4154, e quibus plus quam 200 codices mediævales, inter quos maxime memorabile est psalterium præclarum Thott 143 fol. ac præterea codices nonnulli, qui orti sunt e monasterio Cisterciensium Isselstein et e Collegio Claromontano.

Inter codices, qui post mortem historiarum scriptoris illustris P. F. Suhmii (anno 1798) in possessionem Bibliothecæ Regiæ venerunt, complures erant mediævales, inter quos nonnulli e Dania orti. Collectio vero codicum anno 1821 ab Abrahamo Kall, professore Hauniensi, donata pauca tantum continet, et quæ minoris pretii sint, e medii ævi reliquiis. Quæ cum per se asservetur, codices Suhmiani simul cum iis, qui a præfecto Bibliothecæ D. G. Moldenhawero († 1823) donati sunt, et omnibus libris manu scriptis, qui postea in possessionem Bibliothecæ venerunt, in collectione collocati sunt, quæ Collectio Regia nova (Ny Kongelig Samling) appellatur. Tum vero collectio codicum ante donationem Thottianam anni 1785 comparata Collectio Regia antiqua (Gammel Kongelig Samling) appellata est.

Collectio Regia nova, quæ instituta est circa annum 1830, usque ad nostram ætatem aucta est et semper augetur. Infeliciter autem factum est, ut priorum incuria perraro annotaretur, unde codices venirent, ita ut de origine complurium codicum hujus collectionis, eorum inprimis, qui antiquioribus temporibus comparati sunt, nihil nunc notum sit.

Per totum sæculum XIX hæc collectio paucis tantum codicibus medii ævi aucta est, sed ab anno 1909 Dr. H. O. Lange, tunc præfectus Bibliothecæ, occasione data in terris exteris codices coemit; maxime vero annis 1919—1923 multos ac præclaros codices comparare ei contigit. Idem hujus catalogi conficiendi rationem instituit et anno 1915 opus aggredi jussit.

In Bibliotheca Regia Hafniensi Kal. Octbr. 1926.

CONSPECTUS HUIUS LIBRI.

pag.

Codices theologici ..... 1—245
Biblia sacra ..... 1— 15
Patres Latini ..... 16— 32
Patres Græci ..... 32— 40
Theologi medii ævi ..... 41—100
Sermones ..... 100—108
Codices argumenti miscellanei ..... 108—183
Historia ecclesiastica ..... 184—187
Vitæ et miracula sanctorum ..... 187—202
Libri liturgici ..... 203—243

Codices iuridici ..... 249—278
Jus ciuile Romanum ..... 249—255
Jus canonicum ..... 255—273
Leges et consuetudines variæ ..... 274—278

Codices philologici ..... 281—357
Auctores antiqui ..... 280—335
Auctores recentiores ..... 336—357

Codices philosophici ..... 361—368

Codices geographici et historici ..... 371—414

Codices mathematici astronomici medici ..... 417—453

Indices ..... 457—536
Index auctorum ..... 457—484
Index rerum ..... 485—508
Initia uersuum ..... 509—511
Index locorum unde codices prouenerunt ..... 512—514
Index scribarum ..... 515—516
Index possessorum ..... 517—526
Codices picturis et litteris initialibus ornati ..... 527—529
Index codicum qui in hoc libro descripti sunt ..... 530—536

Subicimus præcipua scribendi compendia, quibus in indicandis, quos adhibuimus, libris impressis et catalogis manuscriptis sæpe usi sumus.

Erichsen — John Erichsen: Udsigt over den gamle Manuscript-Samling i det store kgl. Bibliothek. Kbh. 1786.

Werlauff — E. C. Werlauff: Historiske Efterretninger om det store kongelige Bibliothek i Kiøbenhavn. Kbh. 1844.

Bruun — Chr. Bruun: De illuminerede Haandskrifter fra Middelalderen i det store kgl. Bibliothek. Kbh. 1890.

Cat. Schumacheri — Catalogus librorum typis exaratorum pariter ac Msc. quibus curante Schumachero aucta est Regia Bibliotheca. (Ms. in archivo bibliothecæ Regiæ).

Cat H. Lindenbrogii — Catalogus bibliothecæ Gottorpiensis manu H. Lindenbrogii. (Ms. philol. 312 fol. bibliothecæ reipublicæ Hamburgensis).

Cat. N. Heinsii — Catalogus codicum Græcorum et Latinorum mss. Gottorpianorum manu Nic. Heinsii. (Codex Vossianus Latinus 135 in quarto).

Ulrich Petersen: Specificatio — Specificatio librorum manuscriptorum qui in bibliotheca Gottorpiensi asseruantur. (Ms. in archivo regni Danici).

Cat. Pechlin — J. Pechlin: Librorum manuscriptorum bibliothecæ Gottorpiensis catalogus 1707. (Ms. in archivo bibliothecæ Regiæ).

Cat. Møllmann — B. Møllmann: Catalogus manuscriptorum bibliothecæ Gottorpiensis 1735. (Ms. in archivo bibliothecæ Regiæ).

CODICES THEOLOGICI

Gl. kgl. S. 2 fol. membr., sæc. XIII, ff. 295, cm. 38×24,5. Litt. init. hist. et cum ornam. Tegum. sæc. XVIII.

Biblia sacra ueteris et noui testamenti cum prologis, argumentis, interpretationibus nominum Hebraicorum.

Prov. Gallia. — *Poss.* Vincentius Lerche (ut docent litteræ VL et arma in tegumento sæpissime impressa). W. A. Osten (Cat. Osten 52).

Litt. Werlauff 176. Bruun 67.

Gl. kgl. S. 3 fol. membr., sæc. XIII, ff. 379, cm. 25,8×16,5. Litt. init. cum ornam.

Biblia sacra ueteris et noui testamenti cum prologis et argumentis.

f. 352—377': Liber tertius Esdre et uarii prologi in libros Biblicos.

Prov. Gallia. — *Poss.* Fr. Rostgaard (In folio præligato: „Fridericus Rostgaard emit Florentiæ 1699". — Bibl. Rostg. 459 n. 153). — Chr. Danneskiold-Samsøe (Bibl. Dannesk. 402 n. 55).

Litt. Bruun 70.

Gl. kgl. S. 4 fol. membr., sæc. XIII (uol. I f. 1: „1255"). Tria uolumina. I ff. 242, cm. 52×35,5. II ff. 230, cm. 55,7×39. III ff. 218, cm. 45×31. Litt. init. hist. et cum ornam. Tegumenta uetera.

Biblia sacra ueteris et noui testamenti cum prologis et argumentis.

Prov. Hamburg (uol. I f. 1: „ | Virgo beata, librum tibi scripsit Karolus istum. | In libro uite, quod scribat eum, pete Christum. | Currere fecit opus Bertoldi cura decani, | nec labor amborum studio transiuit inani, | uenit ad effectum, iacet ordine scripta librorum | Biblia tota trium pars hec est prima eorum. | Ecclesieque tue cupiens augere decorem | con-

GRADUATE THEOLOGICAL UNION

tulit huic operi plenum chorus ipse fauorem. | Tu tibi prostratum, pia mater, respice clerum, | quem iam multorum turbauit turbo dierum, | illi dignare maternum ferre iuuamen, | ut tolerata diu cito passio transeat. Amen. | — Mille ducentenis post partum uirginis actis undecies quinis tibi liber hic est editus annis". — cf. uol. II f. 232', uol. III f. 218'). — *Poss.* Ecclesia beate uirginis in Hamburg (uol. I f. 1, uol. II f. 232', uol. III f. 218'. — uol. II f. 232': „Anno Domini 1284 in die sancti Ciriaci, que est ante uigiliam sancti Laurencii proxima, exusta est tota ciuitas Hamburgensis, etiam homines innumerabiles, uiri, mulieres et pueri ita quod infra muros una domus non remansit". — Bibl. capit. Hamb. (1784) 2 n. 18—20). Anno 1784 in auctione capituli Hamburgensis hæc tria uolumina empta sunt.

Litt. Chr. Petersen: Geschichte der Hamburgischen Stadtbibliothek (1838) 3. Werlauff 213. Bruun 60. A. A. Bjørnbo: Et Bidrag til de middelalderlige Pergamenthaandskrifters Tilblivelsesproces. Foreningen for Boghaandværks Aarsskrift Bogvennen 1901—1903. A. A. Bjørnbo: Ein Beitrag zum Werdegang der mittelalterlichen Pergamenthandschriften. Zeitschrift für Bücherfreunde XI (1907) 329.

Gl. kgl. S. 1306 4to membr., sæc. XIII, ff. 353, cm. $20{,}5 \times 14{,}5$. Litt. init. hist. et cum ornam. Tegum. sæc. XVI („1543").

Biblia sacra ueteris et noui testamenti cum prologis et argumentis.

Prov. Gallia. — *Poss.* Bibl. Gottorp. (Cat. Pechlin n. 178 [?]. — Cat. Möllmann n. 3 uel 4 uel 5).

Litt. Bruun 68.

Gl. kgl. S. 1307 4to membr., sæc. XIII, ff. 469, cm. $19{,}5 \times 13{,}5$. Litt. init. Initio folia duo desunt. Notæ marginales Latinæ (sæc. XIII—XIV) et nonnullæ notæ Latinæ et Græcæ passim recentiori manu scriptæ. Tegum. uetus.

f. 1—428: *Biblia sacra ueteris et noui testamenti cum prologis.*

f. 428'—429': „*Excerpta de libro de officiis beati* AMBROSII".

f. 429': „*Excerpta de epistola* HIERONIMI *ad Demetriadem*".

f. 430—464: „*Liber beati* HIERONIMI *de interpretationibus nominum*".

f. 464—464': *Excerpta de sermone Domini in monte beati* AUGUSTINI.

f. 464'—466: *Excerpta de libro de doctrina christiana beati* Augustini.

f. 466 [sæc. xiv]: *De ordine librorum biblie et numero capitulorum.*

f. 466'—467 [sæc. xiv]: *Epistolæ et euangelia totius anni.*

Prov. Gallia. — *Poss.* Domus fratrum minorum in Paderborn. (In interiore parte tegumenti manibus sæc. xv: „Liber fratrum minorum in Paderborn impignoratus domino Herbordo . . . . pro quatuor florenis". „Liber communitatis fratrum minorum in Paderborn impignoratus fratri Johanni . . . . pro quatuor florenis"). — Adolphus a Westphenninck, prior Corbeiensis. — Johannes Antrecht dr. jur. (In folio præligato manu sæc. xvi: „Hunc librum clarissimo et doctissimo domino Joanni Antrecht juris doctori Adolphus a Westphenninck prior Corbe: in perpetuam sui memoriam donauit anno 86 die 26. Octobris"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Pechlin n. 178 [?]. — Cat. Möllmann n. 3 uel 4 uel 5).

Litt. Bruun 73.

Gl. kgl. S. 1308 4to membr., sæc. xiii., ff. 331, cm. 17,8×12,4. Litt. init. cum ornam. Liber mutilus. Tegum. uetus.

f. 1—329': *Biblia sacra ueteris et noui testamenti cum prologis et interpretationibus nominum Hebraicorum.*

f. 330—331' [sæc. xiv]: *Contenta capitulorum euangeliorum.*

f. 331' [sæc. xiv]: *Variæ notæ theologicæ.*

Prov. Gallia. — *Poss.* Johannes Birckenbusch. (In interiore parte tegumenti: „Sum Johannis Birckenbuschii Lüneb. pastoris ecclesiæ Neobraccensis in Stormaria anno Christi 1632"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Pechlin n. 178 [?]. — Cat. Möllmann n. 3 uel 4 uel 5).

Litt. Bruun 72.

Gl. kgl. S. 1309 4to membr., sæc. xiii, ff. 293, cm. 18,4×12,5. Litt. init. Tegum. uetus.

Biblia sacra ueteris et noui testamenti cum prologis et libro beati Hieronymi *de interpretationibus nominum.*

Prov. Gallia. — *Poss.* C. F. Temler (f. 1: „C. F. Temler emi fecit Kilonii m. Jan. 1762". — Bibl. Temleriana 360 n. 1).

Litt. Werlauff 213. Bruun 74.

Gl. kgl. S. 3376 8vo membr , sæc. XIII, ff. 601, cm. 14×9. Litt. init. cum ornam.

Biblia sacra ueteris et noui testamenti cum prologis et libro beati HIERONYMI *de interpretationibus nominum Hebraicorum.*

Prov. Gallia. — *Poss.* Arni Magnusson. — Fr. Rostgaard. (In folio præligato: „Ex dono domini Arnæ Magnæi in Regia academia Hafniensi professoris antiquitatum Danicarum, in collegio consistoriali assessoris et in regis archivo intimo secretarii possidet Fridericus Rostgaard. Hafn. 1716 Septemb". — Bibl. Rostg. 459 n. 154). — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 402 n. 56).

Thott 1 fol. membr., sæc. XIII, ff. 337, cm. 37,1×23,2. Litt. init. hist. et cum ornam. Tegum. sæc. XV Italico more factum.

Biblia sacra ueteris et noui testamenti cum prologis et interpretationibus nominum Hebraicorum.

f. 336—337 [sæc. XIV]: *Breuiarium lectionum euangeliorum per circulum anni.*

Prov. Italia. — *Poss.* I. C. Wolfen (f. 4': „I C. Wolfen. Venet. 1709". — Bibl. Wolfen (1713): libri in folio n. 413. Bibl. Wolfen (1730): libri in folio n. 273). — O. Thott (Bibl. Thott. VII 273 n. 1).

Litt. Bruun 71.

Thott 1 4to membr., sæc. XIII, ff. 357, cm. 24×16,5. Litt. init. In marginibus nonnullæ figuræ calamo delineatæ.

Biblia sacra ueteris et noui testamenti.

Prov. Gallia. — *Poss.* Joannes Nenet (f. 201': „Ex libris Joannis Nenet rectoris Crassæ". cf. f. 265', 282'). — B. A. Fourcy. — O. Thott (Bibl. Thott. VII 380 n. 1).

Thott 3 4to membr., sæc. XIII, ff. 453, cm. 19×13. Litt. init.

Biblia sacra ueteris et noui testamenti cum prologis et interpretationibus nominum Hebraicorum.

Prov. Gallia. — *Poss.* O. Thott (Bibl. Thott. VII 380 n. 3).

Thott 1 8vo membr., sæc. XIII, ff. 457, cm. 15,2×11. Litt. init.

Biblia sacra ueteris et noui testamenti cum prologis et interpretationibus nominum Hebraicorum.

Prov. Gallia. — *Poss.* Brentius Buddens (In folio postligato: „D. M. E. — Brentii Buddens ego sum. Uni fixa Deo spes mea semper erit. 1557“). — O. Thott (Bibl. Thott. VII 506 n. 1).

Thott 2 8vo membr., sæc. XIII, ff. 646, cm. 15,$_2$×9,$_5$. Litt. init. hist. et cum ornam.

Biblia sacra ueteris et noui testamenti cum prologis et interpretationibus nominum Hebraicorum.

Poss. Theodorus de Fürstenberg, electus ecclesiæ Paderbornensis. (Bibl. Ludewig V 108 n. 539). — Collegium societatis Jesu in Paderborn. (f. 1 et 646: „Lib. coll. societatis Jesu Paderborn anno 1612“). — I. P. Ludewig. — O. Thott (Bibl. Thott. VII 506 n. 2).

Litt. Bruun 73.

Thott 4 8vo membr., sæc. XIII, ff. 525, cm. 15×9,$_7$. Litt. init.

Biblia sacra ueteris et noui testamenti cum prologis et interpretationibus nominum Hebraicorum.

f. 1—32': *Glossarium biblie.*

Prov. Gallia. — *Poss.* Joan. Fossey (In folio præligato manu sæc. XVII uel XVIII: „Joan. Fossey presbiter“). — O. Thott (Bibl. Thott. VII 506 n. 4).

Gl. kgl. S. 1310 4to membr., sæc. XIII, ff. 276, cm. 20,$_5$×15. Litt. init. hist. et cum ornam. Tegum. uetus.

Biblia sacra ueteris et noui testamenti cum prologis. Pars secunda.

Poss. Ecclesia s. Laurentii in Lund. (f. 271' [sæc. XV]: „Liber capituli Lundensis. Secunda pars“). Codex in bibliothecam Regiam ann. 1663—1670 peruenit. (Cat. Schumacheri).

Litt. Bruun 71.

Gl. kgl. S. 3375 8vo membr., sæc. XIII exeunt., ff. 257, cm. 15,$_3$× 10,$_5$. Litt. init.

Biblia sacra ueteris et noui testamenti.

f. 247—257' [sæc XIV]: Liber Job.

Litt. Bruun 74.

Thott 2 4to membr., sæc. XIII exeunt., ff. 477, cm. 19×13. Litt. init. Tegum. sæc. XVI.

Biblia sacra ueteris et noui testamenti cum prologis et interpretationibus nominum Hebraicorum.

f. 474' [manu secunda]: *Sermo.* „Vestigium aquile uolantis in aere × iam fideles regnum celorum omnes credentes intrare pariter possimus".

f. 474' [manu secunda]: *De Salomone quædam.* „Salomon tria uolumina edidit × in ciuitate patris sui Bethleem".

f. 475—476 [manu secunda]: „*Principium pulcrum super bibliam.* Flauit spiritus eius et fluent aque × in toto sunt 34. Explicit processus biblie".

f. 476: *Tabula canonum.*

Prov. Gallia. — *Poss.* fr. Wilhelmus Franconis de Leyden. — Monasterium ordinis Carthusiensis in Geertruidenberg (f. 477': „Ista biblia est fratris Wilhelmi Franconis de Leyden seu domus sue Hollandie ordinis Carthusiensis prope montem sancte Gertrudis, quam frater Albertus monachus eiusdem domus fecit emi Parisius pro 9 francis. Si quis eam alienauerit, timeat iudicium Dei ut peniteat et reddat ipsam etc. . . . . [rasura] A D 1376 [?]. — Villem Jeremiasen. — Eva van Cortehouff 1637 (f. 270, 156). — Casparus Wouters (In fol. præligato). — F. Ruttens (In fol. præligato). — O. Thott (Bibl. Thott. VII 380 n. 2).

Thott 3 8vo membr., sæc. XIV, ff. 470, cm. 18,$_3$×12,$_5$. Litt. init. cum ornam.

Biblia sacra ueteris et noui testamenti cum prologis et interpretationibus nominum Hebraicorum.

f. 446'—451: *Initia pericoparum per circulum anni.*

f. 453—464 [manu secunda]: *Capitula biblie uersifice scripta cum glossa interlineari.*

f. 465—469 [manu tertia]: *Præfationes. Canon missæ. Missa de sancto spiritu. Missa de sancta trinitate. Missa de corpore Christi.*

f. 470—470' [manu quarta]: *Capitula euangeliorum uersifice scripta cum glossa interlineari.*

Prov. Bohemia (ut docet Comes). — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 506 n. 3).

Litt. Bruun 141.

Gl. kgl. S. 27 fol. chart., sæc. XV (f. 407': ⟨14⟩„70"), ff. 407, cm. 31,$_7$×20,$_5$. Tegum. uetus.

Biblia sacra cum prologis et argumentis. Pars secunda.
Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria (Signatura in tergo: „C t^{c}nū“; signatura in fronte: „C XIIII“). — Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog n. 120. — Cat. Pechlin n. 8. — Cat. Möllmann n. 16).

Thott 4 et 5 fol. chart., sæc. xv (Thott 5 in folio f. 182: „1472“), ff. 291+209, cm. 29,$_2$×20,$_5$. Tegumenta uetera.
Biblia sacra ueteris et noui testamenti cum prologis.
Poss. Monasterium montis Domine nostre in Isselstein ord. Cist. (Thott 5 in folio f. 209' manu sæc. xv.: „Ad montem Domine nostre in Isselsteyn pertinet liber iste“). — O. Thott. (Bibl. Thott VII 273 n. 4—5).

Gl. kgl. S. 5 fol. chart. et membr., sæc. xv, ff. 342, cm. 31×20. Litt. init. Liber tam in initio quam in fine mutilus. Tegum. uetus.
Biblia sacra. Pars prima.
Prov. Germania.

Ny kgl. S. 1 fol. membr., sæc. ix—x, ff. 40, cm. 32×25.
Fragmentum ueteris testamenti in uersione sancti Hieronymi *iuxta Hebræos — cum glossis.*
f. 1: Præfatio.
//// „sint Dauid psalmi sed et aliorum prophetarum × omnium inimicorum suorum et de manu Saul“.
f. 1—25: Psalterium Dauidis.
„Beatus uir × omne quod spirat laudet Dominum“.
f. 25—25': „Præfatio in prouerbia Salomonis.
Tribus nominibus uocatum fuisse × quæ omnia referuntur ad Christum“.
f. 25': Alia præfatio.
„Tres libros Salomonis × qui legis semper peregrini memento“.
f. 25': Alia præfatio.
„Chromatio et Heliodoro episcopis Hieronymus. Jungat epistola × suum saporem seruauerint“.
f. 25'—26: „Capitula eiusdem libri“.
f. 26—34: „Parabolæ Salomonis.
Ad sciendam sapientiam × in portis opera eius“.
f. 34: „Tituli in libro Ecclesiasten“.
f. 34—36': „Uerba Ecclesiastes, filii Dauid regis Hierusalem.
Uanitas uanitatum × siue malum sit“.

f. 36'—38: „Cantica canticorum Salomonis.
Osculetur × super montes aromatum".
f. 38—38': „Præfatio in Danihele propheta.
Danihelem prophetam iuxta septuaginta interpretes × labuntur aut odio".
f. 38': „Alia præfatio.
Danihel interpretatur iudicium Dei × manifestissima prædicatione adnotat".
f. 38'—40': Liber Danihelis prophetæ.
„Anno tertio × suspicio non inueniretur in eo. Dixerunt //////".
Poss. D. G. Moldenhawer. (Donatio Moldenhaweriana n. 23).
Litt. Werlauff 333. — Bibliothèque de l'école des chartes XLVI (1885) 322. — S. Berger: Histoire de la Vulgate (1893) 181, 351, 365, 380. — Ada Adler: D. G. Moldenhawer og hans Haandskriftsamling (1917) 210.

Gl. kgl. S. 3381 8vo membr., sæc. XII, ff. 22, cm. 16,9×11. Litt. init.
Fragmentum ueteris testamenti. Ecclesiastes, Cantica canticorum, Liber sapientiæ, Ecclesiasticus, desinit in cap. VI.

Thott 5 8vo membr., sæc. XIII, ff. 503, cm. 14,6×10,1. Litt. init. cum ornam. Liber mutilus.
Biblia sacra ueteris et noui testamenti cum prologis et interpretationibus nominum Hebraicorum. Incipit a cap. VII libri III Regum.
Prov. Gallia. — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 506 n. 5).
Litt. Bruun 73.

Thott 6 8vo membr., sæc. XIII, ff. 269, cm. 16×11. Litt. init. cum ornam. Liber mutilus.
Biblia sacra ueteris et noui testamenti cum prologis. Incipit a cap. XXVI Exodi, desinit in cap. XXI Eu. Lucæ.
Prov. Gallia. — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 506 n. 6).
Litt. Bruun 73.

Thott 2 fol. membr., sæc. XV (f. 206': „1410"), ff. 206, cm. 38,5 ×28,6. Litt. init. hist. et cum ornam. Tegum. sæc. XVI.
Biblia sacra. Pars ueteris testamenti, desinit in libro secundo Esdræ.

Prov. Monasterium Domine nostre in Isselstein ord. Cist. (f. 206': „Sub anno 1410 incarnationis Ihesu Christi filii Dei scriptus est iste liber per manus fratris Nycholai de Delf, monachi ordinis Cisterciensis in Yselstein . . .“). — *Poss.* Monasterium Domine nostre in Isselstein. — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 273 n. 2).
Litt. Bruun 139. — G. J. Hoogewerff: Noord-nederlandsche verluchtingskunst en een oude kloosterbibliotheek. Het Boek XI (1922) 224.

Thott 3 fol. membr., sæc. xv (f. 169': „1408“), ff. 169, cm. 32× 24. Litt. init. hist. et cum ornam. Tegum. uetus.
Nouum testamentum cum prologis et argumentis.
Prov. Monasterium Domine nostre in Isselstein ord. Cist. (f. 169': „Sub anno incarnationis Ihesu Christi filii Dei 1408 finitus est hic liber per manus fratris Nicholai, monachi ordinis Cysterciensis in Yselstein . . .“). — *Poss.* Monasterium Domine nostre in Isselstein. — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 273 n. 3).
Litt. Bruun 139. — Het Boek XI (1922) 223.

Thott 11 fol. membr., sæc. xv, ff. 173, cm. 28,2×21. Litt. init. hist. et cum ornam.
Nouum testamentum cum prologis et argumentis.
f. 77—82: *Ordinarius epistolarum et euangeliorum per circulum anni.*
Prov. Dioc. Traiectensis (ut docet Comes). — *Poss.* Justus de Nobelaer. (In folio præligato: „Justus de Nobelaer 1693“). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 274 n. 11).
Litt. Bruun 143.

Gl. kgl. S. 10 fol. membr., sæc. x—xi, ff. 156, cm. 38,6×28,2. 15 tabulæ canonum et 2 picturæ euangelistas exhibentes; 3 paginæ cum ornam. (initia euangeliorum). Duæ imagines euangelistarum et una pagina cum ornamentis exscissæ sunt. Tegum. sæc. xvi („1569“).
Quattuor euangelia cum prologis, argumentis, breuiariis.
f. 16—17 [sæc. xii]: „*Benedictio cerei in sancto sabbato*: Exultet iam angelica turba celorum × in unitate spiritus sancti per omnia secula seculorum Amen“. [Neumis notata].
Prov. Anglia meridionalis. (Picturæ artem scholæ Wintoniensis in memoriam reuocant). — *Poss.* Niels Hemmingsen. — Niels Nielsen Kolding. — Gunde Rosenkrantz. — Joachim Gersdorf.

(In parte interiore tegumenti manu sæc. XVI: „Venerando, pio, docto ac sapienti viro domino Nicolao Nicolaidae Coldingensi, liberalium artium ac philosophiæ magistro, regis Daniæ domini Friderici II concionatori aulico vigilantissimo, virtutis ac iustitiæ patrono castissimo, hunc librum scriptum ante 300 et amplius annos dono dedit in perpetuum sui animi erga ipsum testimonium Nicolaus Hemmigius. Hemmingius. *Βίωσον θεῷ καὶ ἀνθρώπῳ.*“ — Infra manu sæc. XVII scriptum: „Viro vere bono domino Joachimo Gerstorff, domino de Tundbyholm, equiti aurato, summo regni Daniæ curatori et senatori dignissimo, amico meo singulari, mittit amicitiæ observantissimus Gundæus Rosen Crantzius. Nullo casu arbitror hoc contingere homni constanti, ut ulla intermissio fiat officii. Cicer. de amicit.“ — Cat. Gersdorff ms. I 7).

Litt. Westwood: Archaeological notes of a tour in Denmark, Prussia and Holland. Archaeological Journal XVI (1859) 144. — Westwood: Facsimiles of the miniatures and ornaments of Anglo-Saxon and Irish manuscripts 117, Pl. XLI. — Bruun 34. — Greek and Latin illuminated manuscripts in Danish collections (1921) 7.

Gl. kgl. S. 1325 4to membr., sæc. XI, ff. 285 [(II—1) + 2 IV + III + (V—1) + 5 IV + (V—1) + 5 IV + (IV—2) + IV + (IV—2) + 5 IV + III + I + 9 IV + II + IV + (IV—1) + (II—1)] ɔ: codex mutilus, cm. $21{,}5 \times 15{,}2$. 16 tabulæ canonum et 4 picturæ euangelistas exhibentes. Tegumentum ex aere inaurato et orichalco sæc. XII factum.

f. 4—283': *Quattuor euangelia cum prologis, argumentis, breuiariis, testimoniis, tabulis canonum, breuiario lectionum euangeliorum, glosis de præfationibus 4 euangelistarum, interpretationibus nominum biblicorum.*

f. 188—191' [manu coæua]: *Sermo.* „In principio erat uerbum. In figura 4 euangelistarum quibus × in altero nobis similis, in altero patri æqualis, cui unigenito filio sit laus . . . .“.

f. 1'—2' [sæc. XV]: *Notæ uariæ ad indulgentias ordinis sancti Augustini et ecclesiæ Dalbyensis spectantes.*

f. 11 [sæc. XIV]: *„Anno Domini 1387 erogata per dominum Johannem Winter priorem Dalbyensem“.*

f. 11' [sæc. XIV]: *„Isti sunt dies sollempnes in quibus oportet dominum priorem Dalbyensem propinare canonicis suis“.*

f. 25' [sæc. xv]: „*Hee sunt indulgencie sancte Dalbyensis ecclesie*".

f. 130 [sæc. xiv]: *Formula magica.* „Ilinus, Cosmas, Damianus gingæ thre × oc then helyand".

Prov. Dacia. — *Poss.* Ecclesia Dalbyensis in Scania.

Litt. Scriptores rerum Danicarum VIII 464. — Bruun 38. — Kålund: Palæografisk Atlas. Dansk Afdeling Pl. xxix—xxx. — Arkiv för nordisk Filologi XII 369. — Greek and Latin illuminated manuscripts in Danish collections (1921) 10.

Thott 22 4to membr., sæc. xii ineunt., ff. 213, cm. 18,$_5$×13,$_2$. Litt. init. cum ornam.

Quattuor euangelia cum prologis, argumentis, breuiariis, tabulis canonum, breuiario lectionum euangeliorum.

Prov. Lund. — *Poss.* Ecclesia cathedralis Lundensis. (f. 1' [sæc. xiv—xv]: „Plenarius capituli Lundensis"). — Holger Parsberg. (f. 3: „Holger Parsberg anno 1682"). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 381 n. 22).

Thott 21 4to membr., sæc. xii exeunt., ff. 158 [(iii—2) + (iv—1) + 7 iv + ii + 10 iv + (iv—1)] ɔ: tria folia exscissa, cm. 23,$_3$ ×16,$_2$. 3 picturæ (imagines euangelistarum) et 4 paginæ cum ornamentis (initia euangeliorum); 1 pictura (imago s. Matthæi) deest.

Quattuor euangelia cum prologis, argumentis, breuiariis, ordinario euangeliorum per circulum anni.

Prov. Lund. — *Poss.* Ecclesia cathedralis Lundensis. (Nomen s. Laurentii, patroni ecclesiæ cathedralis Lundensis, in ordinario euangeliorum litteris capitalibus scriptum. Idem comes congruit cum comite codicis Thott 22 4to, et picturæ in memoriam reuocant picturas cod. bibl. Upsalensis C 83, quæ duo euangeliaria olim erant capituli Lundensis). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 381 n. 21).

Litt. Bruun 52. — Ellen Jørgensen: Studier over danske middelalderlige Bogsamlinger. Historisk Tidsskrift 8 R. IV 6—7. — Greek and Latin illuminated manuscripts in Danish collections (1921) 16.

Thott 12 fol. membr., sæc. xii, ff. 95, cm. 26,$_5$×19. Litt. init. cum ornam.

Quattuor euangelia præmissis tabulis canonum.

Prov. Germania. — *Poss.* Arnold von Schorlemmer gen. Clüsener. — Zacharias Gölzen. (f. 1 [sæc. XVII]: „Dem wohlwürdig- und hochgelehrten Herrn Zachariæ Gölzen, höchstverdienten Rectori in Axxstedt, verehret dieses zum steten Andenken dessen auffrichtiger Freund und Diener Arnold von Schorlemmer genant Clüsener"). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 274 n. 12).

Gl. kgl. S. 1347 4to membr., sæc. XII, ff. 62, cm. 27,$_3$×18,$_3$. Litt. init.

Quattuor euangelia cum prologis et capitulis euangeliorum per annum legendorum.

f. 62' [sæc. XII]: *Notæ ex uetere catastro monasterii s. Michaelis, Munkalif uulgariter dicti.* „Af Steinavage 1 manaþar matr oc 2 aurar silfs × þetta er í Lyhrisfirþi".

Poss. Monasterium s. Michaelis ord. s. Benedicti dioc. Bergensis in Noruegia.

Litt. Diplomatarium Norvegicum XVI 1. — Marius Hægstad: Vestnorske Maalføre fyre 1350. Skrifter udg. af Videnskabs-Selskabet i Christiania 1905. Hist. fil. Kl. n. 7.

Gl. kgl. S. 11 fol. membr., sæc. XIII, ff. 133, cm. 33×22,$_3$. Litt. init. cum ornam.; 4 picturæ euangelistas exhibentes; textus passim neumis instructus.

Quattuor euangelia cum prologis, argumentis, breuiariis.

Prov. Germania. — *Poss.* Bibl. Gottorp. (Cat. Pechlin n. 24. — Cat. Möllmann n. 1).

Litt. Bruun 50. — Greek and Latin illuminated manuscripts in Danish collections (1921) 24.

Gl. kgl. S. 1312 4to membr., sæc. XII, ff. 33 [1 + 4 IV], cm. 23 ×16.

Psalterium Dauidis in uersione beati HIERONYMI *juxta Hebræos cum præfatione beati* HIERONYMI.

f. 33: „*Laus Dauidis regis.* Pusillus eram inter fratres meos × obprobrium a filiis Israelis".

Prov. Domus s. Marie in Nouomonasterio in Holsatia. (Scriptura scriptorii Nouomonasteriensis). — *Poss.* Domus s. Marie in Nouomonasterio — postea in Bordesholm translata. (In Gl. kgl. S. 2159 4to hæc sunt: Roberti Historia de expeditione in

terram sanctam et Planctus Origenis. — Cod. „D 24“ in uetere catalogo librorum monasterii Bordesholmiensis continebat: Psalterium secundum hebraicam ueritatem. Rutbertus de terre sancte expeditione. Planctus Origenis). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 328: Psalterium Latine secundum Hebraicam ueritatem. Radberti historia de expeditione in terram sanctam. membr. in f. — Ulrik Petersen: Specificatio librorum manuscriptorum, qui in bibliotheca Gottorp. asservantur, lin. 203—204: Liber Psalmorum. Rudberti historia de expeditione in terram sanctam).

Gl. kgl. S. 1327 4to membr., sæc. XII, ff. 90, cm. $23{,}_6 \times 15{,}_2$.
Euangelium s. Matthæi cum scholiis et glossis interlinearibus et marginalibus.
Poss. Ecclesia s. Johannis baptistæ in Uratislauia. — Conuentus s. Adalberti ordinis prædicatorum ibidem. (f. 2 [sæc. XIII]: „Hic liber est sancti Johannis ecclesie maioris præstitus fratribus de sancto Adalberto“. — f. 3': „ecclesie Wratislauiensis“). — D. Ebersbach, pastor parrochiæ Böl in Anglia Cimbrica, deinde concionator aulicus Eutinensis atque superintendens episcopatus Lubecensis. (f. 2 [c. 1700]: „D. Ebersbach d. d.“). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 6).

Ny kgl. S. 2 fol. membr., sæc. XII, ff. 94, cm. $24{,}_7 \times 16{,}_2$. Litt. init. cum ornam. Codex mutilus.
f. 1—93': *Euangelium s. Johannis cum glossis.*
f. 94: S. Bernardus: *Sermo de passione et processione et quattuor ordinibus in processione.* „Necesse est, ut loquamur × in impatientia“. (Migne PL. 183. 255).
Poss. D. G. Moldenhawer. (Donatio Moldenhaweriana anni 1824 n. 25).
Litt. Ada Adler: D. G. Moldenhawer og hans Haandskriftsamling (1917) 213.

Gl. kgl. S. 13 fol. membr., sæc. XIII, ff. 191, cm. $29 \times 19{,}_4$. Litt. init. Tegum. uetus.
Epistolæ s. Pauli cum glossis.
Poss. Johannes de Mynda. — Monasterium s. Johannis in Cismaria. (In tegumento [sæc. XV]: „Hunc librum contulit dominus Johannes de Mynda, canonicus Lubecensis“; cf. Necrologium Cismariense ad 4. Kal. Junii). — Bibl. Gottorp. (Cat. H. Linden-

brog n. 158. — Cat. Pechlin n. 29. — Cat. Möllmann n. 2). — In tegumento nota rasuris pæne deleta [sæc. XIV]: „Epistole Pauli sunt . . . a magistro Hinrico Badonis pro . . . florenis . . . anno Domini CCCXXXV . . . essen“; et fol. 191 nota eadem manu scripta: „. . . rectoris capelle sancti spiritus in foro Luneborgensi“.

Gl. kgl. S. 15 fol. chart., sæc. XV, ff. 21, cm. 30,4×21.
Apocalypsis s. Johannis cum glossa.
Prov. Germania. — *Poss.* Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog n. 122).

Thott 89 4to Reuera duo codices A et B, quorum folia inter se disposita sunt. Jam in medio æuo procul dubio colligati erant.

Cod. A. membr., sæc. XIII, ff. 50, cm. 21,7×14,6. 98 picturæ ad Apocalypsin illustrandam calamo delineatæ et coloribus adornatæ.

Apocalypsis metrica in lingua Gallica juxta textum editionis uulgatæ scripta. | „Oiez la uisiun ke Jesu crist | × | soit od nus a tuz jur | “.

„Apocalipsis Jesu Christi quam dedit illi Deus × cum omnibus uobis Amen“.

Cod. B. membr., sæc. XV, ff. 43, cm. 21,7×14,6.

Postilla super Apocalypsin. „Vidit Jacob in sompnis scalam stantem super terram. Quattuor sunt causæ huius operis × qui uult accipiat /////“.

Prov. Anglia. — *Poss.* G. Plompton. (f. 1 [sæc. XV]: „Orate pro anima Georgii Plompton sacerdotis“). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 385 n. 89).

Litt. Abrahams 7. — Bruun 110. — Paul Meyer: Version anglo-normande en vers de l'apocalypse. Romania XXV 174.

Gl. kgl. S. 1350 4to membr., sæc. XIII, ff. 135, cm. 24×16,5. Litt. init.

f. 1—135: Ammonii Alexandrini *quæ et* Tatiani *dicitur harmonia euangeliorum in Latinam linguam translata, præmissa præfatione* Victoris episcopi Capuani. „Cum fortuitu in manus meas × sequentibus signis“. (Migne PL 68. 251).

Ny kgl. S. 3^{b} fol. chart., sæc. xv, ff. 16, cm. 30,$_{2}$×21,$_{4}$.

f. 1—14: „*Biblia metrica*“ (*„Registrum Biblie“*). „ | Sex, prohibet, peccat, Abel, Enoch, archa fit, intrat | × | Flebunt, ad cenam, surgunt, sponsus, uenio, iam | “.

f. 14'—16: *Tituli quinque librorum decretalium:* „ | Summa, constituens, rescriptum, consueque, postul | × | Peniteat, sententiam, uer, post regula iuris | “.

Gl. kgl. S. 1335 4to membr., sæc. ix—x, ff. 20, cm. 23,$_{4}$×15,$_{3}$.

f. 1—20: *Euangelium Nicodemi.* „In nomine Dei summi incipit gesta saluatoris Domini nostri Ihesu Christi, quem inuenit Theodosius magnus imperator in Hierussalem in prætorio Pontii Pilati in codicibus publicis. Factum est in anno 19 imperatoris × direxit potestati uestre omnia que gesta sunt de Ihesu in prætorium meum. Explicit gesta de Christo filio Dei. Amen“.

f. 13', 14 [sæc. x]: *Alleluia cum uersu.* „Alleluia. Justi epulentur et exultent in conspectu Dei delectentur in lætitia“. [Neumis instructa].

f. 20' [sæc. xi]: *Antiphonæ ex officio defunctorum ad uesperas.* [Neumis instr.].

f. 20' [sæc. xi]: „Resp. O mater noster“. [Neumis instr.].

Poss. Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog n. 124. — Cat. N. Heinsii n. 93. — Cat. Pechlin n. 240. — Cat. Möllmann n. 153).

Gl. kgl. S. 1336 4to membr., „1400“, ff. 14, cm. 20,$_{4}$×14.

f. 1—13: *„Relacio Nychodemi de passione et resurrectione Domini.* Factum est autem in anno 19 Tyberii × in propria sua redierunt“.

f. 13—14': *„Conuersio Katherine.* Cum uirgo Katherina paternum post obitum × in se mutatos per se nos in pace custodiat per omnia secula seculorum. Anno Domini 1400 in Bardesholm per Bernardum Hane“.

Prov. Domus s. Marie in Bordesholm. — *Poss.* Domus s. Marie in Bordesholm. (Cat. Bordesholm. ex anno 1488 n. „M 47“. Merzdorf: Bibliothekarische Unterhaltungen. Neue Sammlung 57). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 154). Codex Gl. kgl. S. 1336 4to cum codd. Gl. kgl. S. 1359 4to et 1367 4to et Inc. Haun. 2017 colligatus erat.

Litt. J. C. Thilo: Codex apocryphus noui testamenti (Lipsiæ

1832) CXXXVIII. — C. Tischendorf: Evangelia apocrypha (Lipsiæ 1853) LXXIV.

Gl. kgl. S. 1340 4to membr., sæc. IX—X, ff. 31 („27"—„57"), cm. 21,2×14. Liber tam in initio quam in fine mutilus.

f. „25" [In rasura manu recentiori, quæ scripturam antiquam imitatur, scriptum est]: „In hoc libello continentur uersus de miraculis sancti Cuthberti et epistola Cipriani de mortalitate et epistola de patientia et de uirginitate".

f. „25"—„37'": „*Epistola* Cæcilii Cypriani *de mortalitate.* Etsi apud plurimos × desideria maiora". (Migne PL. 4. 603).

f. „38"—„48'": Cæcilius Cyprianus: „*De patientia.* De patientia locuturus × Deum timentibus honoremur". (Migne PL. 4. 645).

f. „48'"—„57'": Cæcilius Cyprianus: „*De uirginibus.* Disciplina custos spei × quam fuerant præmiis ingentibus uirgines desti /////". (Migne PL. 4. 451).

Poss. Fr. Lindenbrog. (f. „57'" hæc nota: „folia XXXI" manu Fr. Lindenbrogii, ut uidetur, scripta. Codex Gl. kgl. S. 1340 4to insuper una cum codice Gl. kgl. S. 2034 4to colligatus erat. Eadem manu numeri foliorum scripti sunt, et Gl. kgl. S. 2034 4to folia „9"—„26" habet, Gl. kgl. S. 1340 4to autem folia „27"—„57". Gl. kgl. S. 2034 4to continet versus de sancto Cuthberto, qui in codice Gl. kgl. S. 1340 4to desiderantur. Possesor codicis Gl. kgl. S. 2034 4to Fr. Lindenbrog fuisse uidetur). — Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog n. 117. — Cat. N. Heinsii n. 95. — Cat. Pechlin n. 232. — Cat. Möllmann n. 13).

Litt. Ellen Jørgensen: Friederich Lindenbrogs Forhold til en Gruppe Haandskrifter i det kgl. Bibliotek. Nordisk Tidsskrift för Bok- och Biblioteksväsen VIII (1921) 131.

Gl. kgl. S. 1341 4to membr., sæc. XII, ff. 8, cm. 23,5×17. Liber in fine mutilus.

f. 1—4: „*D.* Cæcilii Cypriani *episcopi de aleatoribus.* Magna nobis ob uniuersam fraternitatem × noli respicere". (Migne PL. 4. 903).

f. 4'—8': *Tractatus de aduentu Christi.* „Itaque necessitas nobis incumbit × certe est diuinis scripturis uirtutem ceterarum quoque gentium /////".

Poss. Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog n. 118. — Cat. N. Heinsii n. 93. — Cat. Pechlin n. 241. — Cat. Möllmann n. 14).

Gl. kgl. S. 3387 8vo membr., sæc. xv, ff. 300, cm. 15,$_5$×10,$_6$. Litt. init. Folia 4, 40', 74', 113', 279' floritura decorata.

f. 2—3: *De* Lactantio *testimonia.*

f. 4—255': „Firmiani Lactantii *diuinarum institutionum aduersus gentes libri septem.* Magno et excellenti ingenio × a Domino consequamur". (Migne PL. 6. 111).

f. 256'—279: „*Liber octauus* Firmiani Lactantii *de ira Dei.* Animaduerti sepe × uereamur iratum". (Migne PL. 7. 79).

f. 279'—300: Firmianus Lactantius: „*Liber nonus et ultimus de opificio Dei uel formatione hominis.* Quam minime sim quietus × ad iter coeleste direxerit". (Migne PL. 7. 9).

Prov. Italia. — *Poss.* P. Scavenius. (Bibl. Scav. 370 n. 1).

Gl. kgl. S. 22 fol. membr., sæc. xv, ff. 197, cm. 28,$_6$×20. Litt. init. cum ornam. Pagina prima Italico more decorata est; hic arma primi possessoris uidebantur, nunc autem deleta sunt.

f. 1—192': „*Epistolæ beati* Ambrosii *archiepiscopi Mediolanensis.* Ambrosius Justo salutem. Pulchre admones frater × matura resuscitatione compenses. Gratias Deo infinitas ago". (Migne PL. 16. 943).

f. 193—197 [manu secunda]: *Tabula super epistolas* Ambrosii.

Prov. Italia. — *Poss.* Congregatio s. Mauri Romæ. (f. 1: „Ex lib. cong. s. Mauri Romæ"). — Fr. Rostgaard. (In fol. præligato: „Fridericus Rostgaard emit Romæ 1699". — Bibl. Rostg. 460 n. 158). — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 403 n. 59).

Gl. kgl. S. 28 fol. membr., sæc. ix—x, ff. 141, cm. 31,$_8$×21,$_6$.

f. 1—139: *Epistolæ s.* Hieronymi (n. 21. 52 58. 55. 73. 122. 125. 22. 64. 26. 25. 108. 77. 24. 1. 127. 36. 20. 18).

f. 140—141' [sæc. x]: Pelagius: „*Explanatio fidei sancti Hieronimi ad Augustinum et Alipium episcopis missa.* Credimus in Deum patrem omnipotentem cunctorum uisibilium × non me hereticum conprobabit". (Migne PL. 45. 1716).

f. 141' [sæc. x]: *Contenta codicis.*

Poss. Monasterium s. Germani de Pratis. (f. 139' [sæc. XII]: „Abbas Theobaldus dedit conuentui nostro molendinum unum, quod est sub Valentiniaco, tali uidelicet conditione, ut quamdiu uixerit ipse in anniuersaria obitus matris sue die de 30 solidis fiat plenaria refectio conuentui de piscibus scilicet et libis et pigmento. Reliquum uero quod superfuerit in cenis fratrum expendatur. Post decessum autem eiusdem abbatis supradicta refectio in anniuersario eius conuentui administrabitur. Quicunque hanc instructionem mutauerit anathema sit". — f. 141' [sæc. XV]: „Pertinet ecclesie regali sancti Germani de pratis"). — Fr. Lindenbrog. (f. 1: „Frid. Lindenbruch"; ibidem hæc nota, nescio an manu Fr. Lindenbrogii scripta: „Habeo a Dn. de Breul s. Germani monacho"). — Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog n 78. — Cat. N. Heinsii n. 58. — Cat. Pechlin n. 88. — Cat. Möllmann n. 15).

Litt. Delisle: Cabinet des manuscrits III 392. — Ellen Jørgensen: Friederich Lindenbrogs Forhold til en Gruppe Haandskrifter i det kgl. Bibliotek. Nordisk Tidsskrift för Bok- och Biblioteksväsen VIII (1921) 131.

Gl. kgl. S. 29 fol. membr., sæc. XIV, ff. 83, cm. 28×21.

f. 1—77': *Epistolæ s.* HIERONYMI.

f. 78—83': „*Regula claustralis beati* HIERONYMI *missa ad Eustochiam sanctimonialem.* Tepescens in membris × Senectutem deuoti uestri Hieronimi sanctis uestris iuuate orationibus". (Migne PL. 30. 403).

Prov. Italia. — *Poss.* Fr. Rostgaard. (f. 1: „Fridericus Rostgaard emit Romæ 1699". — Bibl. Rostg. 460 n. 160). — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 403 n. 61).

Kall 294 4to membr., sæc. XII, ff. 77, cm. 20×15.

f. 2—20: „*Liber uirorum illustrium editus a beato* JERONIMO. Hortaris Dexter ut Tranquillum sequens × epitaphium et apologeticum ad Pammacium. Mortuus anno etatis sue, sicut scripsit Prosper in cronice libro nonagesimo primo, pridie kal. Octobris". (Migne PL. 23. 631).

f. 20—30': „GENNADIUS *quondam presbyter Massiliensis*": *Liber de scriptoribus ecclesiasticis.* „Jacobus cognomento sapiens × uiuere adhuc dicitur ex tempore declamare". (Migne PL. 58. 1060—1115).

f. 30'—77: „*Tractatus* Jeronimi *super Ecclesiasten.* Memini me ante hoc ferme quinquennium × qui dicunt malum bonum et bonum malum". (Migne PL. 23. 1062).

Poss. Magnus Crusius † 1751. (In folio præligato: „Constat 5 rth: Ex auct. Haarburgi habita Magni Crusii". — Cat. Magni Crusii 73 n. 477). — W. F. Schmettau † 1794. (In fol. præligato: „Woldem. Comes de Schmettau"). — Abr. Kall. (Bibl. Kall XX n. 294).

Ny kgl. S. 1780 fol. membr., sæc. xii, ff. 233, cm. 36×25. Litt. init.

f. 1—233: „*Psalterium sancti* Hieronimi *presbiteri.* Psalterium ita est quasi magna domus × adiungi concinentibus. Ipsi gloria et imperium cum eterno patre . . . ." (Anecdota Maredsolana III. 2. 1—10. — Migne PL. 26. 874—1346).

f. 233—233': „*Versus de eodem psalmo.* Laudate Dominum in sanctis eius. Sint Domino laudes × hoc pater, hoc flamen, hoc audiat spiritus. Amen".

Poss. Sir Thomas Phillipps. (f. 1: „Phillipps Ms 12272"). — Empt. in auctione Lundonii anno 1919.

Thott 49 fol. membr, sæc. viii—ix, ff 180, cm. 30,3×24.

f. 2—180: Augustinus: *De ciuitate Dei I—XII.* „Gloriosissimam ciuitatem Dei × potest esse iusticia". (Migne PL. 41. 13—376).

f. 180' [sæc. xv]: „*Hii sunt libri quos P. de Arthona recepit a Guillelmo de Euaonio in custodia ad opus monasterii.* Duo spalteria glosata. Duo moralia Job. × Liber ordinalis ad usum Rome. Duo breuia noua nondum perfecta quæ sunt in caternis. Summa horum omnium XXXI".

Poss. Abbatia s. Martini in Arthona. — Dudeffan. (Nomen f. 1 manu sæc. xvii uel xviii inscript.) — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 277 n. 49).

Gl. kgl. S. 32 fol. membr., sæc. xii, ff. 133, cm. 28×20. Litt. init. cum ornam.

f. 1—131': Augustinus: *Libri 6 contra libros Juliani episcopi heretici Pelagiani præmissa epistola* Augustini *ad Claudium episcopum.* „Contumelias tuas × poteris tenere qua uinceris". (Migne PL. 44. 639).

f. 132—133: *Varia ex capitularibus, ex dictis patrum, ex decretis conciliorum.*

Poss. Monasterium s. Launomari Blesie. (f. 93 [sæc. XVI]: „Anno Domini 1501 die 28 mensis Januarii capitulantibus uenerabilibus religiosis priore de conuentu abbat . . . . monasterii sancti Launomari Blesensis Carnotensis diocesis ordinis sancti Benedicti“). — Hamilton. (f. 1: „Bloesiæ emit Hamilton 1623“). — f. 133' [sæc. XII]: „Harduinus armarius tempore suo“. — f. 133' [sæc. XVI—XVII]: „Delescluzes“.

Thott 98 4to membr., sæc. XIII, ff. 182, cm. 20,5×14. Litt. init. Tegum. uetus.

f. 1—182': *Libri tredecim confessionum s.* AUGUSTINI præmisso cap. VI libri II retractationum.

Poss. O. Thott. (Bibl. Thott. VII 386 n. 98).

Gl. kgl. S. 33 fol. chart., sæc. XV (f. 204: „1487“), ff. 204, cm. 38×27,5.

f. 1—204: AURELII AUGUSTINI *super Johannem euangelistam omelie.* „Incutientes quod modo audiuimus × meum terminare sermonem“. (Migne PL. 35. 1379).

f. 204: *Versus de homeliis sancti Augustini.* „ | Iste liber mentis est forma Deum sitientis | × | Estuat ardore suam dolet absque dolore | “.

Poss. Domus s. Marie in Bordesholm. (Cat. Bordesholm. ex anno 1488 n. „A 18“. Merzdorf: Bibliothekarische Unterhaltungen. Neue Sammlung 23). — Bibl. Gottorp. (Cat. Pechlin n. 3. — Cat. Möllmann n. 20).

Gl. kgl. S. 1349 4to chart., sæc. XV, ff. 32, cm. 20×14.

f. 1—30': AUGUSTINUS: *De opere monachorum* præmisso cap. XXI libri II retractationum. „Ut de opere monachorum scriberem × rescriptis tue beatitudinis emendetur“. (Migne PL. 32. 638, 40. 549).

f. 30'—32: „*Epistola* HILDEGARDIS“. „Insurgent gentes et incedent × qui preparatus est dyabolo et uobis“.

Poss. Bibl. Gottorp (Cat. Pechlin n. 160. — Cat. Möllmann n. 60). Codex cum Inc. Haun. 18 et codd. Gl. kgl. S. 1601 4to, 1379 4to, 1375 4to, 1373 4to colligatus erat.

Thott 99 4to chart., sæc. XV, ff. 162, cm. 22,7×15. Litt. init. Tegum. uetus.

f. 1—44: „*Retractationes beati* AUGUSTINI. Jam diu est × retractare cepissem". (Migne PL. 32. 583).

f. 44: „*Libri qui post emendationem istorum a sancto* AUGUSTINO *episcopo scripti et editi sunt*".

f. 44—45': *Retractationum libri I cap. 1.*

f. 45'—81: AUGUSTINUS: *Libri 3 contra academicos.* „O utinam Romaniane × quam speraueram fecimus". (Migne PL. 32. 905).

f. 81—81': *Retractationum libri I cap. 2.*

f. 81'—90': „*Liber beati* AUGUSTINI *de beata uita*". „Si ad philosophie portum × fracto disputationis fine discessimus". (Migne PL. 32. 959).

f. 91: *Retractationum libri I cap. 3.*

f. 91'—111': „*Liber beati* AUGUSTINI *episcopi de ordine rerum.* Ordinem rerum, Zenobi × lumen fuisset illatum". (Migne PL. 32. 977).

f. 111'—112: *Retractationum libri I cap. 8.*

f. 112—133: „*Liber de quantitate anime beati* AUGUSTINI". „Quoniam uideo × opportuniorem obseruabo". (Migne PL. 32. 1035).

f. 133—133': *Retractationum libri I cap. 5.*

f. 133'—140': AUGUSTINUS: „*Liber de immortalitate anime*". „Si alicubi est disciplina × dictum est probatur". (Migne PL. 32. 1021).

f. 140'—141: *Retractationum libri I cap. 4.*

f. 141—159': AUGUSTINUS: *Libri duo soliloquiorum.* „Voluenti michi multa × Fiat ut speramus". (Migne PL. 32. 869).

f. 160: *Retractationum libri I cap. 20.*

f. 160—162': „*Sermo seu psalmus* AURELII AUGUSTINI *in cantilena psalmiste contra Donatistas abcdarium.* | Omnes qui gaudetis de pace modo uerum iudicate | × | Venturus est iudex noster; nos damus, exigit ille | ". (Migne PL. 43. 23).

Prov. Belgium. — *Poss.* Willems Kegelinck 1571. (In fol. præligato inscript.) — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 386 n. 99).

Gl. kgl. S. 31 fol. membr., sæc. XV, ff. 194, cm. 29,4×20,7. Codex tam in initio quam in fine mutilus.

f. 1—45': „AUGUSTINUS: *De uita christiana*". „////// uidemus quanto magis cum uidere ceperimus × conferamus absentes". (Migne PL. 40. 1031).

f. 46—55': „AUGUSTINUS: *Sermo de decem chordis*". „Dominus et Deus noster misericors et miserator × ut quod hic desideraueris ibi perfruaris". (Migne PL. 38. 75).

f. 55'—58': „AUGUSTINI *episcopi de moribus clericorum sermo.* Propter quod uolui et rogaui hesterna die × seruiam uobis". (Migne PL. 39. 1568).

f. 58'—62': „*Alius sermo* AUGUSTINI *de moribus clericorum secum habitancium.* Caritati uestre de nobis ipsis sermo × ibi regnemus". (Migne PL. 39. 1574).

f. 62'—79: „*Eiusdem* AUGUSTINI *de anima liber unus*". [ɔ: M. AURELIUS CASSIODORUS: *De anima*]. „Cum iam suscepti operis × conuersatione tractari". (Migne PL. 70. 1279).

f. 79'—104: „*Soliloquia* AUGUSTINI". „Cognoscam te Domine Deus cognitor meus × ira perturbat, discordia dissipat". (Migne PL. 40. 863).

f. 105—105': AUGUSTINUS: *Retractationes I 3.* „Per idem tempus inter illos qui de academicis × Hoc opus sic incipit: Ordinem rerum Zenobi".

f. 105'—130': AUGUSTINUS: *Libri duo de ordine rerum.* „Ordinem rerum Zenobi × fuisset inlatum". (Migne PL. 32. 977).

f. 131—173: „AURELII AUGUSTINI *episcopi retractationum libri duo.* Jam diu est × retractare cepissem". (Migne PL. 32. 583).

f. 173—194: „*Ad Vincentium Victorem de natura et origine anime liber sancti* AUGUSTINI. Quod michi ad te scribendum × remotis plausibus alienis". (Migne PL. 44. 509).

f. 194—194': „*Epistola sancti* AUGUSTINI *ad Asselicum episcopum de cauendo Judaismo.* Domino beatissimo fratri et coepiscopo Asselico Augustinus in Domino salutem. Litteras sanctitatis tue × sed iuuante spiritu. Incipit autem /////" (Migne PL. 33. 891).

Prov. Italia. — *Poss.* Fr. Rostgaard. (f. 1: „Fridericus Rostgaard emit Venetiis 1699". — Bibl. Rostg. 460 n. 162). — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 403 n. 63).

Gl. kgl. S. 3391 8vo chart., sæc. XV (f. 151: „1462", f. 229': „1461"), ff. 264, cm. 14,$_6$×10,$_5$. Tegum. uetus.

f. 1—151: „*Sermones, quos beatus* Augustinus *fecit et predicauit fratribus suis heremitis*“. „Fratres mei et letitia cordis × mandauerit uel uoluerit. ..... Anno 1462 feria secunda post festum circumcisionis“. (Migne PL. 40. 1235).

f. 151—167': *Excerpta ex scriptis* Augustini.

f. 170—229': Rupertus abbas Tuitiensis: *Commentarius super psalmos*. „Beatus uir. Quid nobis × mundare studeat. Anno 1461 . . . in Lubek“. (Migne PL. 167. 1181).

f. 230—261: „*Exercitium simplex in passionem Domini nostri Ihesu Christi amarissimam*. Quia omnis Christi actio nostra est instructio, in articulis passionis Christi infrascriptis diligenter te exerce × tibi satis est“.

f. 263'—264': „*Sermo beati* Augustini *ad fratres heremitas de pace*. Fratres carissimi, o si sciretis × comessationes, ebrietates, sed /////“. (Migne PL. 40. 1237).

Prov. Germania. — *Poss.* Hinricus van Mynden. (f. 1: „Mei Hinrici van Mynden“). — Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in superiore parte tegumenti: „E 13“). — Bibl. Gottorp. (Cat. Pechlin n. 289. — Cat. Möllmann n. 21).

Kall 652 8vo chart. et membr., sæc. xv, ff. 412, cm. 10×7,5. Litt. init. cum ornam.

f. 1—67: Augustinus: „*Liber de continentia anime*“. „De uirtute anime × in Domino glorietur“. (Migne PL. 40. 349).

f. 70—101: „*S.* Augustini *Hipponensis episcopi liber de essentia diuinitatis*“. „Omnipotens Deus pater et filius × ad opus iusticie“. (Migne PL. 42. 1199).

f. 101—126': „*S.* Augustini *Hipponensis episcopi liber de cantico nouo*“. „Omnis qui baptismum × in orationibus uestris“. (Migne PL 40. 677).

f. 128—225': „*S.* Augustini *Hipponensis episcopi liber de predestinatione sanctorum*“. „Dixisse quidem apostolum scimus × nimia longitudo“. (Migne PL. 44. 959).

f. 232—353': „*S.* Augustini *Hipponensis episcopi liber de bono perseuerantie*“. „Jam de perseuerantia × nosse quod scribo“. (Migne PL. 45. 993).

f. 356—365: „*D.* Augustini *Hipponensis episcopi liber de predestinatione Dei*“. „De predestinatione Dei locuturi × sub periculo dimersionis conquatietur“. (Migne PL. 45. 1677).

f. 365'—412: „*S.* Augustini *Hipponensis episcopi liber de predestinatione et gracia*“. „Cum in sacrarum uoluminibus lit-

terarum × in ima contumacie uoragine decidamus". (Migne PL. 45. 1665).

Poss. Henricus Binccius Bodenwerdensis. (In superiore parte tegumenti inscript.) — A. Kall. (Bibl. Kall XLIII n. 652).

Gl. kgl. S. 34 fol. chart., sæc. xv, ff. 12, cm. 29×21.

f. 1—11: „*Liber* Augustini *de bona conscientia*". [ɔ: Anonymus: Tractatus de interiori domo]. „Domus hæc in qua habitamus × quando, quomodo uel ubi nescire?" (Migne PL. 184. 507).

f. 11—12: „*Liber de honestate mulierum beati* Augustini". „Nemo dicat, fratres, quod in temporibus nostris × de laqueo pedes meos ipso Domino ....." (Migne PL. 39. 2301).

Poss. Johannes Reddingk. (Codex Gl. kgl. S. 34 fol. quondam pars fuit codicis Gl. kgl. S. 77 fol., in quo inscriptio hæc: „Liber Johannis Reddingk"). — Monasterium s. Johannis in Cismaria. — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 73).

Thott 27 8vo chart, sæc. xvi (f. 249: „1507"), ff. 249, cm. 10,6 ×7,8.

f. 1—123: „*Diui* Augustini *episcopi Hipponensis enchiridion ad Laurencium.* Dici non potest × de fide, spe et caritate conscripsi". (Migne PL. 40. 231).

f. 123'—148': „*Sancti* Augustini *episcopi Hipponensis de duodecim abusionum gradibus libellus.* Duodecim abusiua sunt seculi, hoc est: Sapiens sine operibus × incipiat in futuro". (Migne PL. 40. 1079).

f. 149—154': „*Ex libro soliloquiorum*" Pseudoaugustini. „De angelis deputatis ad custodiam hominum. Dilexisti × nec desiderat". (Migne PL. 40. 885).

f. 157—170: „*Diui* Augustini *Hipponensis episcopi de triplici habitaculo libellus.* Tria sunt omnipotentis Dei manu facta habitacula × benignum et misericordem, cui est honor ...." (Migne PL. 40. 991).

f. 170—175': „*Diui* Augustini *de honestate mulierum liber.* Nemo dicat, fratres, quod temporibus nostris × de laqueo pedes meos præstante Domino ...." (Migne PL. 39. 2301).

f. 175'—184: „*Tractatus sancti* Augustini *de contemptu mundi ad clericos.* Audite, fratres karissimi, salutiferam × perhennes reddamus gratias Ihesu Christo Domino nostro, qui ...." (Migne PL. 40. 1215).

f. 185—189: „*Libellus sancti* Augustini *de contritione cordis.* Nichil certius morte × securitas cum eternitate". (Migne PL. 40. 943—944).

f. 189—196: „*Sermo beati* Augustini *de uita et moribus clericorum.* Propter quod uolui et rogaui × in uerbo Dei seruiam uobis". (Migne PL. 39. 1568).

f. 196—201': „*Sermo sancti* Augustini *de caritate.* Diuinarum scripturarum multiplicem × sed etiam breuis". (Migne PL. 39. 1533).

f. 201'—205: „*Sermo* Augustini *de ebrietate.* Frequenter caritatem uestram × sine ullo fine sustinere supplicium". (Migne PL. 39. 2307).

f. 205'—215: „*Tractatus sancti* Augustini *de uanitate huius seculi.* In hac uita positi × qui uolunt pacem serui eius". (Migne PL. 40. 1214).

f. 215'—220: „*Liber sancti* Augustini *de obediencia et humilitate.* Nichil sic Deo placet × Qui habet aures audiendi audiat in Christo Ihesu Domino nostro cui est honor . . . ." (Migne PL. 40. 1221).

f. 220—229: „*Liber sancti* Augustini *de bono discipline.* Multi sunt qui sane doctrine × sequenti tempore disseramus". (Migne PL. 40. 1219).

f. 229—237': „Aurelii Augustini *de conueniencia decem praeceptorum et decem plagarum Egipti.* Non est sine causa × ad terram repromissionis poteris feliciter peruenire auxiliante Domino . . . ." (Migne PL. 39. 1783).

f. 237'—248': *Ex libro meditationum sancti* Augustini.

Prov. Schoeningen prope Helmstadium. (f. 249: „Finitus est iste libellus anno dominice incarnationis 1507 sabbato post Johannis ante portam Latinam per fratrem Johannem Bockmannum conuentualem in Schenige"). — *Poss.* Familia nobilis Germanica: Untzer. (Arma Untzerorum in tegumento). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 508 n. 27).

Ny kgl. S. 2899 4to membr., sæc. xii, ff. 35 („44"—„79"), cm. 23×13.

f. „44"—„79": „*Dialogus* Orosii *interrogantis et* Augustini *respondentis.* Licet multi et probatissimi uiri × nisi per Dominum nostrum Ihesum Christum ei Dei gracia subueniret". (cf. Migne PL. 40. 733, at codex noster multo plus habet quam illa editio).

Poss. Bibliotheca Ashburnham. (Signatura in interiore parte tegumenti). — Empt. Lundonii anno 1919.

Thott 137 fol. membr., sæc. XV, ff. 198, cm. 26,4×17,6. Litt. init. Tegum. uetus.

f. 2—198': JOANNES CASSIANUS: *Collaciones.* „Debitum quod beatissimo pape Castori × aura comitetur". (Migne PL. 49. 477).

Prov. Belgium. — *Poss.* Monasterium montis Domine nostre in Isselstein. (f. 2: „Liber monasterii montis Domine nostre in Yselsteyn ordinis Cysterciensis"). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 287 n. 137).

Litt. G. J. Hoogewerff: Noord-nederlandsche verluchtingskunst en een oude kloosterbibliotheek. Het Boek XI (1922) 230.

Gl. kgl. S. 3388 8vo membr., sæc. XII, ff. 30, cm. 13,5×11.

f. 1: „*Versus titulanis alicuius sapientis de hoc libro* PROSPERI. | Hec Augustini ex sacris epigrammata dictis | × | Sidereum celi cupiunt qui scandere regnum | ".

f. 1—30': PROSPER AQUITANUS: *Epigrammata I—LV.* „ | Dum sacris mentem placet exercere loquelis | × | Nunquam uel maior uel minor esse potest | ". (Migne PL. 51. 497—515).

Poss. Bibl Gottorp. (Cat. Pechlin n. 291. — Cat. Möllmann n. 271).

Gl. kgl. S. 1352 4to membr., sæc. XII, ff. 110, cm. 19×14. Litt. init.

f. 1—2: „*Capitula in regestum sancti* LEONIS *pape*".

f. 2—106': *Epistole* LEONIS *pape.*

f. 106'—110: *Decreta et epistole* HILARII *pape.*

f. 110': „*Versus domini Stephani Parisiensis episcopi, qui iacet in medio choro.* | Hic iacet in terris Stephanus qui Parisiensis | × | Si dare plus posset qui sua seque dedit |. Iste dedit nobis annualia in ecclesia beate Marie Parisiensis et alibi. Anima eius per misericordiam Dei requiescat in pace. Amen".

Poss. Conuentus s. Victoris Parisius. (f. 2 [sæc. XII]: „Iste liber est sancti Victoris Parisiensis quicunque furatus fuerit eum uel celauerit . . . ."; cf. Gl. kgl. S. 162 fol. et 1988 4to. Notæ et signaturæ bibliothecarii Claude de Grandrue in codice Gl. kgl. S. 1352 4to non inueniuntur). — Bibl. Gottorp. (Cat. H.

Lindenbrog n. 102. — Cat. Pechlin n. 244. — Cat. Möllmann n. 29).

Litt. Archiv der Gesellschaft für ältere deutsche Geschichtskunde VII 155. — L. Delisle: Le cabinet des manuscrits III 393.

Gl. kgl. S. 30 fol. membr., sæc. XII, ff. 47, cm. 33,2×24. Litt. init. Liber in fine mutilus.

f. 1—47': Gaii Sollii Sidonii Apollinaris *epistolæ I—VIII 9.* „Diu precipis, domine maior, × | Qui cognata licet sibi astra fingens | ". (Migne PL. 58. 443—602).

Poss. Fr. Lindenbrog. (Inscriptiones in fol. 1). — Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog n. 72. — Cat. N. Heinsii n. 52. — Cat. Pechlin n. 90. — Cat. Möllmann n. 27).

Litt. Archiv für ältere deutsche Geschichtskunde VII 150. — Bruun 97. — Monumenta Germaniæ historica. Auctores antiquissimi VIII. Præfatio XVII. — Ellen Jørgensen: Friederich Lindenbrogs Forhold til en Gruppe Haandskrifter i det kgl. Bibliotek. Nordisk Tidsskrift för Bok- och Biblioteksväsen VIII (1921) 131.

Thott 50 fol. membr., sæc. XIII, ff. 92, cm. 26,5×18,6.

f. 1—79: *Epistolæ* Gaii Sollii Sidonii Apollinaris. „Diu precipis, domine maior, × | Neu puter solui per amena dicta | ". (Migne PL. 58. 443—638).

f. 79—91': *Carmina* Gaii Sollii Apollinaris *I, II (def.), III—VIII.* (Migne PL. 58. 639).

f. 91'—92: *Versus de duodecim Caesaribus, de longitudine regni eorum, de finibus eorum.*

Poss. O. Thott. (Bibl. Thott. VII 277 n 50).

Litt. Monumenta Germaniæ historica. Auctores antiquissimi VIII. Præfatio X.

Gl. kgl. S. 166 fol. membr., sæc. XI, ff. 170, cm. 35,4×24. Litt. init. Tegum uetus.

f. 1—147': M. Aurelius Cassiodorus: *Historia ecclesiastica.* „Utiliter nimis × consulatu septies decies imperatoris Theodosii". (Migne PL. 69. 879).

f. 148 [sæc. XV]: Odoricus de portu Naonis: „*Martirium quorundam 4 fratrum minorum.* [D]umy quidem 4 fratres essent

in Ormes ⁘ ignis te non comburet, sed alium ire permitas /////". (H. Yule: Cathay and the way thither. New edition by Henri Cordier (1913) 284—286).

f. 148'—153': „*Vita siue passio sancti Arnulfi episcopi et martyris* . . . . . Igitur beatissimus Arnulfus nobilissimis Francorum parentibus ortus ⁘ Hec omnia tue potentie preconia tu Domine pater in seruis tuis mirabilis mirabiliter operaris ad gloriam . . . . ."

f. 153'—155': „*Passio sanctorum martyrum Abdon et Sennes.* Orta tempestate sub Decio Caesare ⁘ in cymiterio Pontiani ad laudem et gloriam . . . . ."

f. 156—157: „*Passio sanctorum martyrum Xysti, Felicissimi et Agapiti.* . . . Eodem tempore Decius Caesar ⁘ in cymiterio Pretextati sub die octauo Idus Augustas".

f. 157—159: „*Passio sancti Lauren[tii archidiaco]ni et martiris* . . . . Peracta autem passione beati Syxti episcopi in diebus illis milites tenuerunt ⁘ obtulit sacrificium laudis et participati sunt omnes".

f. 159'—161: „*Passio sancti Yppoliti martyris* . . . . Regressus itaque Yppolitus post tertium diem ⁘ Inter quos fuerunt quattuor milites Christi Theodosius, Lucius, Marcus et Petrus. Hi uidentes . . . . . regnare cum Christo in secula seculorum. Amen". (Bibliotheca hagiographica Latina n. 3961, 3962).

f. 161—163: „*Passio sancti Petri Alexandrini episcopi et martiris.* Ad corroboranda corda credentium ⁘ ecclesiis reddita est ad laudem . . . ." (Bibl. hag. Lat. n. 6698).

f. 163' [manu secunda sæc. XI]: *Recepta medica.*

f. 164—165': „*Passio sancti Victoris martyris.* Cum sub Diocletiano et Maximiano imperatoribus crudelis ac turbulenta ⁘ Triumphauit sanctus Victor uenerabilis martyr 12. Kal. Augusti ad gloriam Christi. Amen". (Bibl. hag. Lat. n. 8570).

f. 165'—167': „*Passio sancti Justini martyris.* Cum Deus omnipotens numerum ⁘ in supernis sedibus compotes glorie efficiat, cui est decus et doxa, uirtus et omnis potentia per immortalia seculorum secula. Amen". (Bibl. hag Lat. n. 4579).

f. 167'—169: „*Sermo sancti* Augustini *episcopi de miraculis beatissimi Stephani prothomartiris*" [ɔ: Augustinus: De ciuitate Dei. liber 22. cap. 8—9] „Ad Aquas Tibilitanas ⁘ non repugnando sed moriendo uicerunt". (Migne PL. 41. 766—771).

f. 169—169' [manu secunda sæc. XII]: „*Decretum sancti* Gregorii

de libertate monachorum. Quam sit necessarium monasteriorum quieti prospicere × sed remotis uexationibus ac cunctis grauaminibus diuinum opus cum summa animi deuotione perficiant. Uniuersi episcopi responderunt: Libertati monachorum congaudemus et que nunc de his statuit beatitudo uestra firmamus". (cf. Migne PL. 77. 918, 119. 844).

f. 169' [sæc. XII]: *Fragmentum epistolæ* JUONIS *episcopi Carnotensis.* „Juo Dei gracia Carnotensis ecclesie minister W. Fiscannensis monasterii abbati orationum munus mutuum et deuotum seruicium. De motione altaris uel parietum ecclesie utrum iteranda sit consecratio × sicut cetera altaria denuo sunt consecranda. Hec de motione altaris". (Migne PL. 162. 101).

f. 170 [manu secunda sæc. XI]: *Recepta medica.* „Emplastrum apostolicon quod facit ad omnes causas et ad omnia uulnera antiqua siue recentia × Omnia simul commouendo miscenda sunt soluendo medicamen".

f. 170' [manu secunda sæc. XI]: *Fragmentum epistolæ episcoporum Rhemorum dioeceseos atque Rothomagensis ad Ludouicum Germaniæ regem. „De Karolo principe.* Karolus princeps Pipini regis pater qui primus × iam uiua uoce domnum Hludouicum imperatorem patrem uestrum referre audiuimus". (Migne PL. 126. 15).

f. 170' [manu secunda sæc. XI]: *Receptum.* „Emplastrum micanicum. Vomitum prouocat et uentrem purgat × postquam pecus eiecerit tollas emplastrum".

Poss. J. du Breul. (f. 1: Registrum libri et nomen suum scripsit Du Breul). — Fr. Lindenbrog. (f. 165: Nota manu Fr. Lindenbrogii scripta). — Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog n. 66. — Cat. Nic. Heinsii n. 48. — Cat. Pechlin n. 6. — Cat. Möllmann n. 149 [b]).

Litt. Bruun 55. — Zeitschrift für Schleswig-Holstein-Lauenburgische Geschichte XIV 52—59. — Delisle: Le cabinet des manuscrits III 392. — A. Boretius et V. Krause: Capitularia regum Francorum. Tome II, conspectus librorum XVI. Monumenta Germaniæ historica. Legum sectio I. — Ellen Jørgensen: Friederich Lindenbrogs Forhold til en Gruppe Haandskrifter i det kgl. Bibliotek. Nordisk Tidsskrift för Bok- och Biblioteksväsen VIII (1921) 131. — Greek and Latin illuminated manuscripts in Danish collections (1921) 44.

Gl. kgl. S. 165 fol. membr., sæc. xv, ff. 159, cm. 34×23,9. Litt. init., pag. 1 splendidissime more Italico ornata. Tegum. in Italia sæc. xv factum.

f. 1—159: M. Aurelius Cassiodorus: *Historia ecclesiastica.* „Utiliter nimis × consulatu septies decies imperatoris Theodosii". (Migne PL 69. 879).

Prov. Italia. — *Poss.* f. 1 insignia primi possessoris, vid. tabulam I n. 1. — Cesar Bahlanius. (f. 159: „Cesaris Bahlanii. Emptus Pisauri", f. 1: „Cesaris Bahlanii"). — Fr. Rostgaard. (f. 1: „Fridericus Rostgaard emit Romæ 1699". — Bibl. Rostg. 461 n. 163). — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 403 n. 64).

Litt. Bruun 206.

Gl. kgl. S. 40 fol. membr., sæc. xiii, f. 120, cm. 27,5×18. Litt. init. Tegum. uetus.

Gregorius: *Dialogorum libri 4.* „Quadam die nimiis × hostia ipsi fuerimus". (Migne PL. 77. 149).

Poss. Monasterium s. Johannis in Cismaria. (f. 1: „Liber sancte Marie sanctique Johannis ewangeliste in Cysmaria". — Signatura in superiore parte tegumenti: „C 3"). — Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog n. 164).

Gl. kgl. S. 1355 4to membr., sæc. xiii, ff. 118, cm. 23,4×16,1. Litt. init. cum ornam. Tegum. uetus. In interiore parte tegumenti fragmentum epistolæ introductoriæ pro Georgio tit. s. Anastasiæ et copia bullæ Pauli II papæ ad episcopum et capitulum Lubicensis ecclesiæ de iniuria facta Meteke relictæ quondam Nicolai Ditmersche laici dat. 1465.

f. 1—110': Gregorius: *Homiliarum in Ezechielem prophetam libri duo.* „Dilectissimo fratri Mariano × ad hereditatem perpetuam erudit. Sit itaque . . ." (Migne PL. 76. 785).

f. 110'—118: *Quæstiones quædam.*

Poss. Ecclesia cathedralis Raceburgensis. (In folio præligato inscriptio pæne deleta: „Liber beate Marie uirginis sanctique Johannis apostoli et euangeliste in Raceborch"). — Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in fronte: „C XXIII"). — Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog n. 175. — Cat. Pechlin n. 123. — Cat. Möllmann n. 32).

Gl. kgl. S. 37 fol. membr., sæc. XIII, ff. 147, cm. 30×20. Litt. init. Tegum. uetus.

„*Commentum sancti* GREGORII *pape in Ezechielem prophetam*". „Dilectissimo fratri Mariano × ad hereditatem perpetuam erudit. Sit itaque . . ." (Migne PL. 76. 785).

Poss. Monasterium s. Johannis in Cismaria. (f. 1': „Liber sancte Marie sanctique Johannis euangeliste in Cycemar". — Signatura in tergo: „D 11"). — Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog n. 151. — Cat. Möllmann n. 310).

Gl. kgl. S. 1356 4to membr., sæc. XIV, ff. 88, cm. 21×14,9. Tegum uetus.

f. 1—86': „*Liber* GREGORII *de pastorali cura*". „Pastoralis cure me pondera × me manus leuet". (Migne PL. 77. 13).

f. 87—87': *Sermo.* „Si quis diligit me × Qui mente integra Deum desiderat profecto iam habet quod amat".

Poss. Monasterium s. Johannis in Cismaria. (f. 88: „Liber in Cysmer". — Signatura in exteriore parte tegumenti: „E 10"). — Bibl. Gottorp. (Ulrik Petersen: Specificatio librorum manuscriptorum, qui in bibliotheca Gottorp. asservantur, lin. 292).

Gl. kgl. S. 39 fol. membr., sæc. XIV, ff. 92, cm. 32,6×23,5. Tegum. uetus.

f. 1—92': GREGORIUS: *40 homiliarum in euangelia libri duo.* „Reuerentissimo et sanctissimo fratri Secundino episcopo Gregorius seruus seruorum Dei. Inter sacra missarum sollempnia × per se in mentibus uestris loquatur. Qui uiuit . . ." (Migne PL. 76. 1075).

Poss. Monasterium s. Johannis in Cismaria. (f. 1: Liber sancte Marie sanctique Johannis euangeliste in Cysmaria"; cf. inscriptionem in parte superiore tegumenti. — Signatura in tergo: „O 8"). — Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog n. 146. — Cat. Pechlin n. 14. — Cat. Möllmann n. 31).

Gl. kgl. S. 38 fol. chart., sæc. XV (f. 110': „1482"), ff. 110, cm. 28,7×20,7.

„*Omelie beati* GREGORII *super Ezechielem.* Dilectissimo fratri Mariano × ad hereditatem perpetuam erudit. Sit itaque gloria . . ." (Migne PL. 76. 785).

Thott 52 fol. membr., sæc. XV (f. 191: „1412“, f. 64: „1431“), ff. 269, cm. 31×21,5. Litt. init. f. 1—64 manu prima, f. 65—256 manu secunda script. Tegum. uetus.

f. 1—256: GREGORIUS: *Libri moralium I—XXII.* „Reuerentissimo et sanctissimo × spiritu feruentiore proferuntur“. (Migne PL. 75. 509).

f. 256—269: *Tabula super 22 libros moralium beati* GREGORII.

Prov. Belgium. (f. 191: „Explicit tertia pars moralium beati Gregorii pape in expositione super Job finita sub anno incarnationis Domini 1412 in profesto beati Anthonii abbatis per manus fratris Jacobi de Gauda . . . .“). — *Poss.* Monasterium montis Domine nostre in Isselstein ord. Cist. (In fol. præligato: „Liber monasterii montis Domine nostre in Yselsteyn“).

Litt. G. J. Hoogewerf: Noord-nederlandsche verluchtingskunst en een oude kloosterbibliotheek. Het Boek XI (1922) 230.

Gl. kgl. S. 1572 4to membr., sæc. XV, ff. 213, cm. 25×17,4, pag. 1 Italico more ornata. Tegum. sæc. XV in Italia factum.

f. 1—212': „*Liber historiarum* EGISIPPI *de excidio Jerosolime a beato* AMBROSIO *ex Greco sermone in Latinum translatus*“. „Quattuor libros regnorum × ignis consumpsit“. (Migne PL. 15. 2062).

Prov. Italia. — *Poss.* Jannotius Manetti. (f. 1: Jannotii Manetti 213. Historiæ Egesippi libri quinque“).

Gl. kgl. S. 161 fol. membr., sæc. XII, ff. 57 („139“—„195“), cm. 32×22. Litt. init. Gl kgl. S. 161 fol. re uera fragmentum maioris codicis est, ut patet ex uetere numero foliorum et ex nota Friderici Lindenbrogii in folio „139“: „Aldhelmus de uirginitate. Itinerarium Petri a Clemente Græce scriptum, a Rufino in Latinum uersum“, quæ docere uidetur hæc fuisse contenta illius codicis maioris.

f. „139“—„187“: „*Historia* CLEMENTIS, *que dicitur itinerarium Petri.* Tibi quidem, Gaudenti papa × minorem ei graciam quam apostolo exhiberet“. (Bibliotheca hagiographica Latina n. 6644).

f. „187“—„188'“: „*Exceptum* CLEMENTIS *epistole ad Jacobum fratrem Domini, quomodo beatus Petrus ordinauit eum post se episcopum urbis Rome.* Clemens Jacobo domino episcopo episcoporum × sedere me compulit“. (Bibl. hag. Lat. n. 6647).

f. „188'"—„195'": Pseudo-Marcellus: „*Passio apostolorum Petri et Pauli et interitus Simonis.* Cum uenisset Paulus Romam × beneficia orationum eius in secula seculorum. Ego Marcellus, discipulus domini mei Petri, quod uidi scripsi". (Bibl. hag. Lat. n. 6658).

f. „195'": Marbodus *Redonensis episcopus*: „*Passio sancti Laurentii martyris.* | A Decio tentus gladioque furente peremptus | × | Ad facinus dupplex non sufficit ulcio simplex | //////" (Migne PL. 171. 1607).

Prov. Gallia. — *Poss.* Fr. Lindenbrog. (f. „139": „Frid. Lindenbruch"). — Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog n. 73. — Cat. Pechlin n. 109 et 110 et 111. — Cat. Möllmann n. 9 et 10).

Litt. Zeitschrift der Gesellschaft für Schleswig-Holstein-Lauenburgische Geschichte XIV (1884) 118. — Nordisk Tidsskrift för Bok- och Biblioteksväsen VIII (1921) 131.

Gl. kgl. S. 1338 4to membr., sæc. IX, correctiones marginales sæc. IX—X, ff. 205, cm. 26×22.

f. 1—205': „*Translatio* Rufini *presbiteri de Greco in Latinum commentariorum* Origenis *in epistola Pauli ad Romanos, libri X, qui propter eius subitum uitæ finem in bibliotheca propria necdum editi uel emendati a posteris sunt reperti.* Volentem me paruo subuectum nauigio × Domino dirigente dictemus". (Migne PL. 14. 851).

Poss. Fr. Rostgaard. (f. 1: „Fridericus Rostgaard emit Lugduni Batavorum 1692". — Bibl. Rostg. 460 n. 159). — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 403 n. 60).

Litt. J. Grammius: Dissertationes de ueteris testamenti versionis Græcæ in nouo testamento allegatione. (Havniæ 1722) 318.

Gl. kgl. S. 16 fol. membr., sæc. XV, ff. 146, cm. 31,6×23,2. Tegum. uetus. In exteriore parte tegumenti titulus codicis lamina cornea tectus: „Origenes super Numerorum, Josue et Judicum".

f. 1—88': Origenes: *Homiliæ 28 in Numeros interprete* Rufino. „Diuinis numeris non omnes digni sunt × etiam capilli capitis numerati sunt, per Jhesum . . ." (Migne PG. 12. 585).

f. 88'—129: Origenes: *Homiliæ in librum Jesu Naue.* „In diuinis uoluminibus refertur × Et ubi est uerus Israhel in Christo Jhesu Domino nostro . . ." (Migne PG. 12. 823).

f. 129—140': Origenes: *Homiliæ in librum Judicum.* „Incipit omelia Origenis prima de eo quod scriptum est in libro Judicum. Et seruiuit populus × ut ab ipso uictoriam consequi mereamur . . .“ (Migne PG. 12. 951).

f. 141—146: *Indices.*

Prov. Germania. — *Poss.* Johannes de Mynda. — Monasterium s. Johannis in Cismaria. (In parte interiori tegumenti: „Liber sancte Marie sanctique Johannis euangeliste in Cismer. Quem contulit dominus Johannes de Mynda, canonicus Lubicensis. Orate pro eo“. — In exteriori parte tegumenti signatura: „A III“, in dorso signatura: „i 4“). — Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog n. 144. — Cat. N. Heinsii n. 50. — Cat. Pechlin n. 23. — Cat. Möllmann n. 7).

Gl. kgl. S. 1339 4to chart., sæc. xv, ff. 181, cm. 21×14,$_2$. Tegum. uetus.

f. 2—118': Origenes: *In canticum canticorum interprete* Rufino. „Epytalamium libellus hic, id est nuptiale carmen × florebit in fide“. (Migne PG. 13. 61).

f. 121—181': „*Encheridion* Augustini. Dici non potest × de fide, spe et caritate“. (Migne PL 40. 231).

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (In parte exteriore tegumenti signatura: „D 9“). — Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog n. 169. — Cat. Pechlin n. 124. — Cat. Möllmann n. 8).

Gl. kgl. S. 17 fol. chart. et membr., sæc. xv (f. 55: ⟨14⟩„37“), ff. 56, cm. 29×20,$_7$. Litt. init.

f. 1—55: Origenes: *In canticum canticorum interprete* Rufino. „Epitalamium libellus hic, id est nuptiale carmen × florebit in fide“. (Migne PG. 13. 61).

f. 55'—56' [manu secunda]: „*Dicta philosophorum uel poetarum et auctorum antiquorum memoratu digna*“.

Prov. Germania. — *Poss.* Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 68). Una cum Gl. kgl. S. 60 fol. et Gl. kgl. S. 206 fol. codex hic colligatus erat.

Gl. kgl. S. 163 fol. membr., sæc. x, ff. 215, cm. 30,$_5$×22,$_5$. Litt. init. cum ornam.

„*Liber historiæ ecclesiasticæ sancti* Eusebii Cesariensis". „Peritorum dicunt esse medicorum × sed iuuenili exultatione plus fere lætus /////" (Migne PL. 21. 462—523).

Poss. Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog n. 64. — Cat. N. Heinsii n. 51 uel 65. — Cat. Pechlin n. 25 uel 70. — Cat. Möllmann n. 148).

Litt. Bruun 55. — Zeitschrift der Gesellschaft für Schleswig-Holstein-Lauenburgische Geschichte XIV (1884) 60.

Gl. kgl. S. 162 fol. membr., sæc. xii, ff. 138, cm. 30,6×23. Litt. init. cum ornam. Tegum. sæc. xvi.

Eusebius Cesariensis: *Historia ecclesiastica a* Rufino *de Greco in Latinum translata.* „Peritorum dicunt esse medicorum × percepturus premia meritorum". (Migne PL. 21. 462—539).

Prov. Gallia. — *Poss.* Conuentus s. Victoris, Parisius. (f. 2 hæc nota sæc. xii pæne deleta: „Iste liber est sancti Victoris Parisiensis . . ."; cf. Gl. kgl. S. 1352 4to et 1988 4to. Notæ et signaturæ bibliothecarii Claude de Grandrue in codice Gl. kgl. S. 162 fol. non inueniuntur). — Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog n. 65. — Cat. N. Heinsii n. 51 uel n. 65. — Cat. Pechlin n. 25 uel n. 70. — Cat. Möllmann n. 149).

Litt. Bruun 97. — Zeitschrift der Gesellschaft für Schleswig-Holstein-Lauenburgische Geschichte XIV (1884) 59.

Gl. kgl. S. 1584 4to membr., sæc. xv, ff. 49, cm. 19×11.

f. 1'—49': „*Epistola beati* Eusebii *discipuli sancti Jeronimi ad beatum Damasum Portuensem episcopum et ad Theodomum Romanorum senatorem de morte glorissimi Jeronimi doctoris eximii salutatio seu epistola.* Patri reuerendissimo × que iam tu possides adipisci". (Migne PL. 22. 239).

Prov. Italia. — *Poss.* F. Jo. Angelus Terconus de Leonissa. — Orlandus Orsini † 1503. (f. 49': „Reuerendo Domino Orlando de Ursnis episcopo Nolæ Romani studii presidi F. Jo. Angelus Terconus de Leonissa ordinis minorum minimus conmen. humii. d."). — F. Rostgaard. (f. 1': „Fridericus Rostgaard". — Bibl. Rostg. 460 n. 161: „Epistola Eusebii ad Damasum et Theodosium de morte Hieronymi . . . . Codex membranac. nitidissime ante 300 annos scriptus. Item F. Jo. Angeli Terconi de Leonissa ord. minor. opus de inferno, purgatorio et paradiso, script. Romæ 1409 itidem in membrana, foll. 9, sed recentiore manu, in 8vo"). — Chr. Danneskiold-Samsøe.

(Cat. Dannesk. 403 n. 62: „Epistola Eusebii ad Damasum et Theodosium de morte Hieronymi. Codex membranac. annorum plusquam 300. in 8vo“; cf. 409 n. 123).

Thott 97 4to membr., sæc. XV, ff. 102, cm. 20,5×13,4, pag. 1 more Italico ornata.

„Athanasii *Alexandrini episcopi contra gentiles*“. „Vere ac diuine religionis pietatisque cognitio × de thesauro tuo que sunt a patre tuo“.

Prov. Italia. — *Poss.* f. 1 arma primi possessoris, vid. tab. I n. 2. — William Cecil, lord Burghley. (Arma in tegumento impressa). — Ex penu bibliopolæ Thomæ Osborne. (In folio præligato nota pretii: „3. 3. 3.“). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 386 n. 97).

Litt. Bruun 275.

Gl. kgl. S. 1342 4to membr., sæc. XV, ff. 84, cm. 25×17,5. Litt init. Tegum. uetus.

S. Ephrem Syrus: *De compunctione cordis.* „Dolor me compellit dicere × trahatur ad uitam eternam. Amen. Anno 167“.

Poss. Bibl. Gottorp. (Cat. Lindenbrog n. 171. — Cat. Pechlin n. 186. — Cat. Möllmann n. 25).

Litt. Bruun 208.

Gl. kgl. S. 20 fol. membr., sæc. XI, ff. 82, cm. 27,5×22. Tegum. uetus.

f. 1 [manu sæc. XII]: „In hoc uolumine continentur hec: Omelie Basilii Cesariensis episcopi in Examero, id est in opere sex dierum. Liber Gregorii Niseni episcopi de conditione hominis“.

f. 1—47: Eustathii *in Hexameron sancti* Basilii *Latina metaphrasis.* „Eustathius Sincleticae × peregisse mandata“. „In principio fecit Deus caelum et terram. Conueniens exordium ⁄ exultet iustus predicationibus ueritatis, glorificetur Dominus nunc et semper . . . .“ (Migne PG. 30. 869).

f. 47'—82: Gregorius Nyssenus: *De conditione hominis interprete* Dionysio Exiguo, *præmissis epistola* Dionysii *et epistola* Gregorii. „Domino sancto × patriam desiderio consequatur“. „Si pecuniarum pretiis × argumenta cognoscere“. „Hic liber ait Scriptura ⁄ Faciamus hominem ad imaginem et similitudinem nostram. Cui est gloria . . .“ (Migne PL. 67. 347).

Poss. Monasterium Laubiense. (f. 1: Inscriptio pæne erasa sæc. XII: „Liber sancti Petri Laubiensis ecclesie“. — In catalogo librorum fratrum Laubiensium anno 1049 facto codex noster sub n. 108 inuenitur). — Conuentus fratrum predicatorum, Parisius. (f. 81': Inscriptio pæne erasa sæc. XV: „Iste liber pertinet conventui Parisiensi“). — Fr. Lindenbrog. (f. 1: „Ex bibliotheca Frid. Lindenbrogi“). — Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog n. 71. — Cat. N. Heinsii n. 69. — Cat. Möllmann n. 11. — Cat. Pechlin n. 31).

Litt. Nordisk Tidsskrift för Bok- och Biblioteksväsen VIII (1921) 131.

Gl. kgl. S. 1345 4to chart., sæc. XV, ff. 71, cm. 21×13,7, pag. 1 Italico more illuminata. Tegum. uetus in Italia factum.

f. 2—51: GREGORII *episcopi Nyssensis in Dominicam orationem homelie præmisso prologo* ATHANASII *episcopi Hieracensis.* „Pater noster, qui es in celis. Doctrinam orationis diuinus sermo nobis ostendit × a quo liberemur gracia Jesu Christi ueri Dei nostri qui . . .“.

f. 53—71': EPIPHANII *Cypri archiepiscopi in Dominicam sepulturam et descensionem ad inferos sermo præmisso prologo* LÆLII TYFORNATIS. „Quid hoc? Silentium hodie plurimum in terra × nos a corruptione Christum suscitauit. Cui gloria . . .“.

Prov. Italia. — *Poss.* f. 1 arma primi posessoris, vid. tab. I n. 3. — Fr. Rostgaard. (f. 1': „Fridericus Rostgaard emit Venetiis 1699“. — Bibl. Rostg. 460 n. 157). — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 403 n. 58).

Litt. Bruun 204.

Gl. kgl. S. 25 fol. chart. et membr., sæc. XV, ff. 207, cm. 29,5 ×20,2. Tegum. uetus.

f. 1—6': „*Registrum uoluminis sequentis*“.

f. 7—189': *Opus imperfectum* JOHANNIS CHRYSOSTOMI *super Matheum cum tabulis.* „Prologus in opus imperfectum Johannis Crisostomi super Matheum. Sicut referunt Matheum conscribere × cui solus Christus est prior qui cum patre . . .“.

f. 193—207: „*Omelie beati* JOHANNIS CRISOSTOMI *de sanctis.* In illo tempore dixit Jhesus discipulis suis. Ecce ego mitto uos sicut oues in medio luporum et reliqua. Omne

malum quod accidit × opera uestra bona et glorificent patrem uestrum qui in celis est. Quod ipse . . . .".

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (In superiore parte tegumenti signatura: „D 16"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 19).

Thott 47 fol. chart., sæc. XV (f. 222': „1467"), ff. 222, cm. 31 ×20,4. Tegum. uetus; in superiore parte titulus codicis lamina cornea tectus: „Chrysostomus super Johannem".

f. 1—222: JOHANNES CHRYSOSTOMUS: *Homelie super Johannem.* „////// et eas Romam adducentes inde legem antiquam × eternis bonis. Gracia et clemencia Domini nostri Jhesu Christi cum quo . . . . Explicit expositio uenerandi patris beati Johannis Crisostimi olim patriarche Constantinopolitani super Johannem ewangelistam continens octuaginta octo omelias cum totidem moralibus sub anno Domini 1467 sabbato post ephiphanie Domini . . . .".

Poss. Anchises Moller Brunouicanus. (In interiore parte tegumenti: „Anchises Moller Brunouicanus est possessor huius libri 1559"). — O Thott. (Bibl. Thott VII 277 n. 47).

Thott 48 fol. membr., sæc. XV, ff. 131, cm. 25×18,5. Tegum. uetus.

f. 1—131': „*Commentarium beati* JOHANNIS *episcopi Constantinopolitani in epistolam ad Hebreos.* Multifarie et multis modis × Recordamini inquit præpositorum uestrorum qui nobis lo ////". (Migne PG 63. 237).

Prov. Monasterium Domine nostre in Isselstein ord. Cist. — *Poss.* Monasterium Domine nostre in Isselstein. (In folio præligato: „Iste liber pertinet fratribus in Yselsteyn". Hæc inscriptio eadem manu qua codex script.) — O. Thott. (Bibl. Thott VII 277 n. 48).

Litt. Het Boek XI (1922) 229.

Thott 46 fol. chart., sæc. XV, ff. 213, cm. 29,6×20,4. Tegum. uetus.

f. 1—142: JOHANNES CHRYSOSTOMUS: *Homelie quinquaginta quattuor.* „Sicut referunt Matheum × iam moreris Amen". (f. 140: „Notandum est enim, quod secundum diuersos libros et diuersos ordinatores huius operis super Matheum in imperfecto inuenitur magna diuersitas tam in ordine quam in

numero omeliarum in tantum ut una omelia aliquando duas uel quattuor includat . . .“). (Migne PG. 56. 611).

f. 143—175’: „*Omelie beati* Johannis Crisostomi. Paciencia pauperum non peribit in eternum. Deus generis nostri × sed eternam uitam inueniatis. Quod nobis concedat . . .“.

f. 176—204: „*Expositio* Johannis Crisostomi *super passionem Domini nostri Jesu Christi*“. „Respice in faciem Christi tui. ps. LXXXVI. Quoniam hodie Dominus noster Jhesus Christus mortem amaram × illa gloria, quam latroni in cruce promisit. Ad quam nos perducat . . . .“ [Johannes Chrysostomos auctor huius expositionis esse non potest, quoniam Beda sæpius nominatur].

f. 205—208’: „*Expositio super passionem Domini diuisa per dies ebdomadæ palmarum*“. „Benedictus qui uenit in nomine Domini. Mat. XXI. Beatus Gregorius × Et sancta hora discubuit etc.“.

f. 209—213’: „*De passione Domini.* Apprehendent septem mulieres uirum unum etc. Ysay IV. Et consequenter applicari × cum dicit: Respice in finem //////“.

Prov. Germania. — *Poss.* Domus s. Marie in Bordesholm. (Cat. Bordesholm. ex anno 1488 n. „B 38“. — Cat. Bordesholm. sæc. xvi n. 123. — In superiore parte tegumenti signatura bibliothecæ deleta: „. . . . . Scamni secundi. Lateris secundi. ⟨Liber⟩ IV“). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 277 n. 46).

Ny kgl. S. 2926 4to membr., sæc. xv, ff. 121, cm. 25×17. Liber litt. init. et floratura decoratus.

f. 1—2: *Prologus* Ambrosii Camaldulensis „Domino amantissimo et merito uenerabili patri Mattheo Ambrosius salutem. Hortatus es × ac merito desiderabilis pater“.

f. 2—4’: „*Vita sancti Johannis Scolastici a* Daniele *monacho sub compendio scripta.* Quænam hunc diuinum uirum ciuitas × doctrinas continentes“.

f. 4’—5: „*Epistola* Johannis abbatis Raythensis *hortantis Johannem Scolasticum ad describendam spiritualem scalam.* Domino singulariter × errore omni liberum ostendet“.

f. 5—6: „*Responsio.* Johannes Johanni salutem. Accepi conuenientissimam honestissimo tuo × alacri proposito atque feruentissimæ uoluntati“.

f. 6—118’: „Johannis Scolastici *spiritualis gradatio.* Cum summæ incomprensibilis atque incircumscriptæ bonitatis ×

sanctæ scalæ recurrens uerticem unitusque charitati. Charitas autem Deus est".

Prov. Italia. — Empt. Neapoli anno 1921.

Ny kgl. S. 2895 4to membr., sæc. XIII, ff. 224, cm. 21×15.

f. 1—24': DIONYSIUS AREOPAGITA: *De hierarchia angelica secundum translationem* JOHANNIS SARACENI *unacum prologo eiusdem* JOHANNIS. „Quoniam prudentie uestre serenitatem in libris beati Dionisii × super nos occultum scilentio uenerantes".

f. 24'—55: DIONYSIUS AREOPAGITA: *De hierarchia ecclesiastica secundum translationem* JOHANNIS SARACENI *cum prologo eiusdem* JOHANNIS. „Post translationem angelice × ignis accendam scintillas".

f. 55—95': DIONYSIUS AREOPAGITA: *De diuinis nominibus secundum translationem* JOHANNIS SARACENI *cum prologo eiusdem* JOHANNIS. „Memor hospitii × ad simbolicam autem theologiam duce Deo transibimus".

f. 96—98': DIONYSIUS AREOPAGITA: *De mistica theologia secundum translationem* JOHANNIS SARACENI *præmisso prologo eiusdem* JOHANNIS. „Ante misticam theologiam simbolica theologia × ab omnibus simpliciter absoluta et supra tota".

f. 98'—111: *Epistole diuerse* DIONYSII AREOPAGITE.

f. 111—204: JOHANNES DAMASCENUS: *De fide orthodoxa.* „Deum nemo uidit unquam. Unigenitus filius × idque ab ipso est gaudium fructificantes".

f. 205—210: „*Liber* BOETII *de sancta trinitate.* Inuestigatam de sancta trinitate diutissime questionem × uota subplebunt". (Migne PL. 64. 1247).

f. 210—211: BOETIUS: *Liber ad sanctum Johannem dyaconum Romane ecclesie: Utrum pater et filius et spiritus sanctus de deitate substantialiter prædicentur.* „Quero an pater × rationemque coniunge". (Migne PL. 64. 1300).

f. 211—213: „*Eiusdem ad eundem: Quomodo substantie in eo quod sunt bone sunt, cum non sint substantialia bona.* Postulas ut ex edomadibus × alia aliud: omnia bona". (Migne PL. 64. 1314).

f. 213—224: BOETIUS: „*De duabus naturis et una persona Christi contra Nestorium et Eutichen.* Anxie te quidem × omnium bonorum causa perscribit". (Migne PL. 64. 1327).

Poss. Jurk. (In interiore parte tegumenti: „Jurk"). — J. A. N. Settegast † 1890. (In folio præligato: „Settegast") — Empt. Hafniæ anno 1920.

Thott 100 4to membr., sæc. XI, ff. 82, cm. 22,$_6$×13,$_3$. Litt. init.

f. 1: „*Exceptum beati* GREGORII *pape.* In septuagesima cantatur et legitur × lectiones in sinagogis utuntur et hoc deuote patrum institutione /////".

f. 2—12': „*Liber differentiarum sancti* ISIDORI" *secundus.* „Inter Deum et Dominum × Quorum prima est arimetica, secunda geometrica". (Migne PL. 83. 69—94).

f. 12'—82': ISIDORUS *Hispalensis episcopus: De summo bono.* „Summum bonum Deus est × sed de eius fine considerat /////". (Migne PL. 83. 537—735).

Prov. Gallia meridionalis (?). — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 386 n. 100).

Thott 101 4to membr., sæc. XV, ff. 129, cm. 22×15,$_5$. Tegum. uetus.

f. 1—75': „ISIDORUS *episcopus: De summo bono siue de uiciis et uirtutibus*". „Domino uere sancto meritisque beato fratri Masceno episcopo Ysidorus episcopus .... Summum bonum Deus est × ut ad uitam securius transeatur". (Migne PL. 83. 537).

f. 77—129': *Tractatus de penitentia et oratione etc.* „Quoniam peccantibus post baptismum mortaliter sola penitentia est ad uitam × Marthe que ministrabat. Explicit tractatus sentenciosus et utilis, sed incorrectus ualde".

Poss. Monasterium Domine nostre in Yselsteyn, ord. Cist. (f. 1: „Liber conuentus montis Domine nostre in Yselsteyn"). — O. Thott (Bibl. Thott. VII 386 n. 101).

Litt. Het Boek XI (1922) 230.

Gl. kgl. S. 2034 4to membr., sæc. X, ff. 18 („9"—„17", „19"—„26", „18"), cm. 20×14. Litt. init. Codex mutilus et male compactus.

f. „9"—„17'", „18", „19"—„22'"; „BEDE *famuli Christi et presbiteri liber de uirtutibus sancti Cutberhti Lindisfarnensis aecclesie episcopi" cum glossis Anglo-saxonicis.* „///// | Non leti commune genus, sed demonis atri | × | Vita manens castis lumenque salusque per euum" | . (Migne PL. 94. 585—596).

f. „22'"—„26'": *„Libellus cuiusdam sapientis, ut fertur, beati* Columbani. | Hec precepta legat deuotus et ympleat actu | × | Diligit hic natum uirga, qui corripit illum | ". (Dümmler: Poetæ Latini æui Carolini I 275. Monumenta Germaniæ historica. Poet. Lat. medii ævi I).

Prov. Anglia. — *Poss.* Fr. Lindenbrog. (f. „22'" nota manu Fr. Lindenbrogii scripta, cf. Fr. Lindenbrog: Codex legum antiquarum. Glossarium. — In codice Gl. kgl. S. 1340 4to f. „57'" manu Lindenbrogii, ut uidetur, scriptum est: „folia XXXI". Gl. kgl. S. 2034 4to una cum Gl. kgl. S. 1340 4to colligatus erat: Eadem manu numeri foliorum scripti sunt, et Gl. kgl. S. 2034 4to folia „9"—„26" habet, Gl. kgl. S. 1340 4to autem ff. „27"—„57". In Gl. kgl. S. 1340 4to hæc inscriptio: „In hoc libello continentur uersus de miraculis sancti Cuthberti et epistola Cipriani de mortalitate et epistola de patientia et de uirginitate"; epistolas Cipriani in Gl. kgl. S 1340 4to, uersus de sancto Cuthberto in Gl. kgl. S. 2034 4to inuenies). — Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog n. 109. — Cat. N. Heinsii n. 105. — Cat. Möllmann n. 33)

Litt. Bruun 56. — E. Steinmeyer: Ags. Glossen zur Vita Cuthberti. Beiträge zur Geschichte der deutschen Sprache und Litteratur XXX 6. — Nordisk Tidsskrift för Bok- och Biblioteksväsen VIII (1921) 131.

Ny kgl. S. 1854 fol. membr., sæc. XII, ff. 81, cm. 27×18,4. Litt. init. cum ornam. Tegum. uetus.

f. 1—47: Beda: *Expositio super acta apostolorum.* „Domino in Christo desideratissimo et uere beatissimo Acce episcopo Beda perpetuam in Domino salutem. Accepi × fidem seruaui". (Migne PL. 92. 937).

f. 47—52: Beda: *„De nominibus locorum.* Acheldemach ager sanguinis qui hodie monstratur in Helia × spectans ludos scenicos contemplaretur". (cf Migne PL. 92. 1033).

f. 52—80': *„Libellus retractationis eiusdem.* Scimus eximium doctorem × habere grauidam". (Migne PL. 92. 995).

f. 81: *Versus*: „ | Sepe sui quedam prenuncia signa futura | × | Que dolor et lacrime posteritatis erit | ".

Prov. Anglia. (Scriptura codicis similis scripturæ scriptorii monasterii s. Albani). — *Poss.* N. C. S. Poyntz, Dorchester Oxon. — Empt. Lundoniæ anno 1921.

Gl. kgl. S. 41 fol. membr., sæc. XII, ff. 95, cm. 28,4×19. Codex initio mutilus.

f. 1—94: BEDA: *Expositio super Marcum euangelistam.* „///// sociosque Petri commemoret Jacobum et Johannem filios Zebedei × ut liberi contemplentur formam domini". (Migne PL. 92. 141—302).

f. 94—95: „*Quarundam dictionum ethimologie* YSIDORI".

Poss. William Saxton. (f. 95' manu sæc XVI: „William Saxton"). — Henry Postellthwaite of Hampall. (In interiore parte tegumenti: „Henrye Postellthwaite of Hampall", f. 1: „Henrye Postlethwayte"). — A. Askew. (Bibl. Askew. n. 462).

Ny kgl. S. 641 8vo membr., sæc. XII—XIII, ff. 107, cm. 15×10,5.

f. 1—41': ALCUINUS *Liber de uirtutibus et uitiis.* „Dilectissimo filio Widoni comiti humilis leuita Alcuinus salutem. Memor peticionis tue × secundum meritum boni operis perpetua coronabitur gloria". (Migne PL. 101. 613).

f. 42—107': *Sermones. Excerpta uaria.*

Prov. Empt. Lipsiæ anno 1921.

Gl. kgl. S. 1595 4to membr., sæc. XI, ff. 82, cm. 21×11,6. Tegum. uetus.

f. 1—17: AMALARIUS *presbyter Metensis*: *Ecloge de officio misse.* „Incipiunt apolode de ordine Romano et de IIII orationibus episcoporum siue populi Dei missa. Incipiunt capitula sequentis opusculi. Illud uero intimandum est × et erant semper in templo laudantes et benedicentes Dominum qui uiuit in secula seculorum". (Migne PL. 105. 1315).

f. 17—17': *Oratio.* „Canamus omnes laudes Dei filio celorum regi × ut nos ad uitam duceret".

f. 18—23: *Excerpta ex regula canonicorum ab* AMALARIO *collecta.*

f. 23'—25: „*De ieiunio quattuor temporum.* Quattuor esse tempora totius anni manifestum est, fratres mei, uidelicet uaer, estas × tunc uos cum ipsis percipere poteritis beatitudinem sempiternam prestante Domino nostro Jhesu Christo, qui in trinitate perfecta uiuit et regnat Deus per omnia secula seculorum".

f. 26—30: ABBO *Sangermanensis monachus*: „*Sermo de caena Domini. cap. XXXVI.* Fratres karissimi. Hodie in ista die

gaudent × que Deo placeat et uobis proficiat ad uitam aeternam, ipso adiuuante qui . . .“ (Migne PL. 132. 764).

f. 30—31': Abbo *Sangermanensis monachus*: „*Sermo in caena Domini. cap. X.* Haec igitur, fratres karissimi, dies a fidelibus Christi × Dominus noster“. (Migne PL. 132. 764).

f. 31'—33: Abbo *Sangermanensis monachus* [?]: „*Sermo ad populum, et qui in hac die debita cum ueneratione ad excipiendum, ut premissum est, reconciliationis munus conuenistis*“. „Sopiantur mala × spiritus scientiae et pietatis et spiritus timoris Domini ipso adiuuante“.

f. 33—34: Abbo *Sangermanensis monachus*: „*Sermo in caena Domini ad penitentes reconciliatos aecclesiae. cap. X.* Hodie, fratres, est caena Domini × qui uos hodie recipit in societatem plebis sue“. (Migne PL. 132. 770).

f. 34—35: Abbo *Sangermanensis monachus*: „*Sermo in porta aecclesiae ad penitentes ineptos reconciliationi. cap. XI.* Vobis quoque fratres quos nunc mater ecclesia × unitate perfecta uiuit et regnat . . . .“. (Migne PL. 132. 769).

f. 35—37: Abbo *Sangermanensis monachus* [?]: „*Sermo ad milites. cap. VIIII.* Fratres omni die uidetis cum uadit istud regnum in perditionem; nostri homines uillani et serui et ancille × regem et principem accipietis uictoriam donante Domino . . .“.

f. 37—39: Abbo *Sangermanensis monachus* [?]: „*Sermo ad rapaces. cap. XII.* Omnes uos fratres in commune ammonemus × iugiter declinare et semper bene facere, quo possitis gratiam Dei obtinere per omnia secula seculorum Amen“.

f. 39—40': Abbo *Sangermanensis monachus* [?]: „*Sermo conueniens omni tempore. cap. XIII.* De humilitate et de oboedientia oportet × nostra corona ante Dominum, qui uiuit et regnat“.

f. 41: „Lupus *Lundonensis episcopus*“: *Epistola „cunctis fratribus atque conseruis in Christo“ data.*

„Lupus *Lundonensis episcopus*“: *Epistola „cunctis catholicis fratribus atque omnibus christianis utriusque ordinis“ data.*

„Lupus *Lundonensis episcopus*“: *Epistola „cunctis diuine seruitutis cultoribus“ data.*

„Johannes papa“ xviii: *Epistola „domno archiepiscopo“ data.*

„Johannes papa“ xviii: *Epistola „N. episcopo“ data.*

„Johannes papa“ xviii: *Epistola Wulstano archiepiscopo Eboracensi data.*

„*N. Anglorum archiepiscopus*“: *Epistola „domno pape N. cunctisque generaliter sancte matris ecclesie filiolis“ data.*

f. 43—45’: „*De decimis dandis.* Propitio Christo, fratres karissimi, iam prope sunt dies in quibus messes × bona uoluntate et obedientia deuota prestante Domino . . .“. (f. 43—44’ = Migne PL. 39. 2266—2268).

f. 45’—47’: „*Contra iniquos iudices et falsos testes.* Auscultate iudices terre sermones meos × gaudia eterna participare mereantur per Dominum . . .“.

f. 47’—49’: „*Sermo ad coniugatos et filios.* Oportet uos scire, fratres karissimi mei, quia Dominus Deus omnipotens qui fecit × agat ut eterna premia consequi mereatur a Domino“.

f. 49’—50’: „*Sermo ad uiduas.* Sermonem sancti apostoli dilectissime nobis dicturi sumus × exultare in gaudio sempiterno“.

f. 51—52: „*De Antechristo et eius signis.* Omnis qui secundum Christiane professionis rectitudinem × contra Antichristum et eius sectatores resistere per fidem Christi ualeant“.

f. 52—54: „*De ultimo die exitus anime de corpore.* Scire et intellegere debemus, fratres karissimi, × uite celestis recuperaret ingressum qui uiuit . . . .“

f. 54—56: „*De conuersione et penitentia et communione.* Intendat caritas uestra, dilectissimi fratres, quod in lectione euangelica × omnibus fidelibus tribuatur“.

f. 56—57: „*De resurrectione mortuorum.* Verba Domini nostri Jhesu Christi, fratres karissimi, que in lectione × iusti autem in uitam eternam“.

f. 57—58: „*De die iudicii sermo sancti* Augustini. O fratres karissimi quam tremendus est dies illa × eripere dignetur qui in trinitate . . . .“. (Migne PL. 39. 2210).

f. 59—60’: „*De adiutorio Dei et libero arbitrio.* Audiuimus in euangelio, fratres karissimi, Dominum nos uocantem × ut fiat illius uoluntas in nobis“.

f. 60’—62: „*Sermo sancti* Augustini *de baptismo non iterando.* Due namque sunt natiuitates × in nomine trinitatis sub trina mersione“.

f. 62—65: *Sermo.* „Fratres karissimi, tempus est transeundi de malo ad bonum, de tenebris ad lucem × ibunt in uitam eternam“.

f. 65’—66’: „*De uisione*“. [*Excerpta ex prophetia Isaie*].

f. 66': „*Verba* Hieremie *prophete*".

f. 66': *Admonitio lingua Anglica scripta.* „Se þe þyses lyden nele × ȝeornlicost ȝymed". (F. Holthausen: Angelsächsisches aus Kopenhagen. Zeitschrift für deutsches Altertum XXXIV (1890) 228).

f. 67—74: „*Sermo episcopi ad clericos.* Ego uobis clericis mihi subditis dico: instituta sanctorum canonum × ne tedium uobis fiat seduale dicimus uobis in nomine omnipotentis Dei".

f. 74—77': „*Sermo ad sacerdotes.* O sacerdotes Domini dico uobis modo × quia iustitiam nec faciunt nec diligunt".

f. 78—79: „*De baptismo.* Primo necesse est ut paganus catiçuminus sit × ut possit stare in aula celesti".

f. 79'—80: „*De officio missæ.* Officium quidem misse magna ex parte ad solum pertinet sacerdotem × quod secretam et reconditam habeat dispensationem".

f. 80—82: *Excerpta ex regula canonicorum collecta ab* Amalario (cf. f. 18—23).

Prov. Anglia.

Gl. kgl. S. 176 fol. chart., sæc. xv, ff. 135, cm. 28,6×20,6. Tegum. uetus.

f. 1 - 134' [manu prima]: „*Expositio* Smaragdi *abbatis in regulam Benedicti*". „ | Quisquis ad eternum mauult conscendere regnum | × misericorditer regit atque gubernat Jhesus Christus Dominus noster . . . ." (Migne PL 102. 689).

f. 135 [manu secunda]: *Exemplum ex tractatu Jacobi de Jutterbok ad moniales scripto.* „Jacobus de Jutterbok in tractatu suo ad moniales cap. 5 scribit exemplum. Anno qui est 1446 circa festum sancti Michaelis in claustro sancti Benedicti uocati in monte sancti Petri Erfordie × crus eius combustum. Hec Jaco de Jutterbok. — Et ego H. noui monachum prescriptum, et, uti michi oretenus retulit, fuit Erfordensis natione, natus ibidem in platea raparum. Noui preterea abbatem predictum Hartungum nomine, non ociose me habens quando recepit reformationem in corde duplici. Noui insimul presbiterum pretactum Pilum nomine plebanum ad sanctum Martinum Erfordis demonibus imperantem. — Qui hos nouit adhuc uiuit deuotus pater ac sacerdos in Arnsboken natione Danus et quondam canonicus regionis eiusdem. Et hic eadem michi oretenus retulit".

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in tergo: „I II“) — Bibl. Gottorp. (Cat. Pechlin n. 33. — Cat. Möllmann n. 112).

Gl. kgl. S. 1354 4to membr., sæc. XII, ff. 8, cm. 23,$_5$×16.

f. 1—1' [manu prima]: „*Domnus* PASCHASIUS *papa in libro de corpore et sanguine Domini*“ [ɔ: *Ex capitulo XIV libri* RADBERTI PASCHASII *de corpore et sanguine Domini*] „Quidam presbiter fuit religiosus ualde Pecgils nomine × quod exterius uisu conspexerat“. (Migne PL. 120. 1319).

f. 1'—3 [manu prima]: *Lectiones de sancta trinitate.* „Credimus sanctam trinitatem id est patrem et filium et spiritum sanctum unius sustantie × uel 70 interpretum prophetiis procul dubio quicunque eas legeris ita inuenies“.

f. 3—6' [manu secunda]: „*Lectiones de sancta trinitate.* Teneamus firmissime patrem et filium et spiritum sanctum unum esse naturaliter Deum × spiritu labiorum suorum interficiet impium“.

f. 7—8 [manu tertia]: *De incarnatione Christi.* „///// hoc scripsit Salomon in eclesiaste quantum ad literam × cecitatem nostram uenit idem incarnatus“.

f. 8 [manu quarta]: PRUDENTIUS: *Hymnus de nouo lumine paschalis sabbati.* „ | Inuentor rutili, dux bone, luminis | × | texens perpetuis sæcula sæculis | “.

f. 8—8' [manu quinta]: *Hymnus de sancta Fide.* „ | Hac in die preclara Alleluia | × | Eya dicamus omnes una tibi Christe laus et gloria | “. [Neumis notatus].

Poss. Bibl. Gottorp. (Cat. Pechlin n. 191). Unde in bibliothecam Gottorpiensem codex uenerit, nescio; f. 1 signatura: „N 18“, ut in Gl. kgl. S. 1341 4to: „N 15“, in Gl. kgl. S. 1588 4to: „N 16“, in Gl. kgl. S. 1343 4to: „N 17“, in Gl. kgl. S. 1344 4to: „N 19“.

Gl. kgl. S. 1346 4to membr., sæc. XI, ff. 13, cm. 26,$_1$×15,$_5$.

f. 1—6': *Commentarius in* PRUDENTII *Psychomachiam.* „Iste Teraconensis dicitur fuisse. Teraconia quædam regio × Per aurea atria templi accipite uirtutes“.

f. 6'—13: REMIGIUS AUTISSIODORENSIS: *Commentarius in carmen paschale* SEDULII *I—IV 290.* „Paschales id est sollempnes. Metaphorice alloquitur lectorem × infra ponitur“. (Sedulii opera omnia ed. Joh. Huemer. CSEL vol. X 320).

Poss. Ecclesia beate uirginis in Hamburg. (Bibl. capit. Hamb. (1784) 274 n. 3373). Anno 1784 in auctione capituli Hamburgensis hic codex emptus est.

Thott 62 fol. membr., sæc. XIV (f. 142': „1345"), ff. 142, cm. 28 × 21.

f. 1—141': BERENGAUDUS: *Expositio in Apocalypsin.* „Beatum Johannem apostolum et euangelistam hunc librum × uel certe in melius commutandum". (Migne PL. 17. 843).

f. 141'—142': MARBODUS *Redonensis episcopus*: *Prosa de duodecim lapidibus pretiosis.* „ | Ciues celestis patrie | × | cantamus tibi cantica | ". (Migne PL. 171. 1771).

Prov. Metæ. (f. 142' [manu scriptoris codicis]: „Au clerc qui ce escript dont deus bonne auenture et li enuoit ceile pasture com il affiert a sa nature. Fineie fut ceste escripture, sachies de uoir enci fut il, le secund samedi dauril mil CCC XLV. Li escriuains eu but boin vin en l'osteil dun vaillant curei, cui li filz de deu croit luncei, de saint Victour est appelleis a Mes et de Gorce fut neis filz Amin la mulle est appelleis . . . .."). — *Poss.* P. Ferrius. (In fol. præligato: „Pauli Ferrii est"). — G. F. Venel. (f. 1: „Venel"). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 278 n. 62).

Gl. kgl. S. 3394 8vo membr., sæc. XII, ff. 61, cm. 17×10,2.

f. 1—61': „*Opusculum* ANSELMI CANTUARIENSIS: *Cur Deus homo*", *præmissa præfatione.* „Sepe et studiosissime a multis rogatus sum × attribuere debemus qui est benedictus in secula seculorum". (Migne PL. 158. 361).

Poss. Abbatia de Lisbern prouinciæ Coloniensis. (f. 61 [sæc. XII]: „Liber sanctorum Cosme et Damiani ac beatissimi Symeonis in Lysbern"; cf. O. Heinemann: Die Handschriften der herzoglichen Bibliothek zu Wolfenbüttel. IV Abt. Ms. 320 Gud. in 8vo). — F. C. Sevel. (Bibl. Sevel III 216 n. 47).

Ny kgl. S. 115 4to chart., sæc. XV (f. 24: ⟨14⟩ „97"), ff. 24, cm. 21,5×15,4.

f. 1—6': „*Soliloquium Jubileum beati* ANSELMI *episcopi*" [ɔ: ECKBERTI *abbatis Schonaugiensis*]. „Verbum michi est ad te × solidum regnum permanens in sæcula sæculorum". (Migne PL. 195. 105).

f. 6'—14: „*Stimulus amoris beati* Anselmi *episcopi Canthuariensis de gloriosissime dominice passionis beneficio Jhesu Christi.* Jhesum Nazarenum a Judeis innocenter condemnatum × honor et imperium in secula seculorum. Amen". (Migne PL. 184. 953).

f. 14—21: „*Tractatus de præparatione ad missam Domini seraphici* Johannis Bonauenturæ. Ad honorem gloriose et indiuidue trinitatis × sed auxilio gracie eius. Quod nobis præstare . . . ."

f. 21—24: „*Sententia determinatiua beati* Anselmi *Cantuariensis archiepiscopi super resolucione pusillanimis conscientie dubitantis an missam celebrare expediat vel ne.* Dulcissime Domine Jhesu, qui cum patre et spiritu sancto uniuersitatis es creator × super multitudine peccatorum nostrorum".

Gl. kgl. S. 1357 4to membr., sæc. xii, ff. 84, cm. 22,6×14,6. f. 84': figura penna ducta Iuonem episcopum exhibens. Tegum. uetus.

f. 1'—83': „*Epistole* Iuonis. Urbanus episcopus seruus seruorum Dei dilectis in Christo filiis clero ac populo Carnotensi salutem et apostolicam benedictionem. Nos quidem tum × et eadem fortiter impleatis". (Migne PL. 162. 11).

f. 84: *Excerpta iuris canonici.*

f. 84': *Responsorium ex officio b. Marie Magdalene.* „Flauit auster et fugauit aquilonem quando lauit cor Marie penitentis iber sancti spiritus".

f. 84': *De s. Nicolao hymnus.* „ | Sospitati dedit egros olei perfusio | × | nam qui corde poscit illum propulsato uitio | sospes regreditur | ". [Neumis notatus]. (Chevalier: Rep. hymn. n. 19244).

Poss. Monasterium s. Johannis in Cismaria. (f. 1': „Liber sancte Marie sanctique Johannis in Cycemer". — Signatura in tergo pæne deleta: „G 8"). — Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog n. 168. — Cat. N. Heinsii n. 99. — Cat. Pechlin n. 126. — Cat. Möllmann n. 36).

Litt. Greek and Latin illuminated manuscripts in Danish collections (1921) 48.

Ny kgl. S. 2896 4to membr., sæc. XII (f. 63: „1158"), ff. 63, cm. 23×15,5. Cum tegumentum diu codici defuerit, scriptura paginæ primæ pæne deleta est.

f. 1'—61': ALGERUS *scolasticus*: *Liber de corpore et sanguine Domini.* „Quia sancti de corpore et sanguine Domini × salutiferum nobis sentiamus, qui cum . . ." (Migne PL. 180. 739).

f. 62—63: ALGERUS *scolasticus*: „*Tractatus de libero arbitrio.* Sciendum est quod liberum arbitrium × cum omnibus preposita sit". (Migne PL. 180. 969).

f. 63': HUGO DE SANCTO VICTORE: *De claustro anime. Excerptum.* (Migne PL. 176. 1051).

Poss. Monasterium beate Marie in Villerio [Villers, abbatia ord. Cist. in Brabantia uel Weiler Bettnach, abbatia eiusdem ordinis in Lotharingia]. (f. 63: „Liber sancte Marie uirginis Vilerensis, scriptus anno Dominice incarnationis millesimo centesimo quinquagesimo octauo"). — E. W. Hommel. — J. H. Saalmüller. (f. 63: „Huncce librum anno millesimo centesimo quinquagesimo octavo scriptum, ex donatione domini Ernesti Guilielmi Hommelii verbi divini ministri maxime venerandi patronique fautoris ac praeceptoris mei usque ad cineres colendi possidet Joannes Henricus Saalmüller R. M. C."). — Empt. Hafniæ anno 1920.

Gl. kgl. S. 43 fol. membr., sæc. XII, ff. 10, cm. 35×25,5.

f. 1—10': „*Epistole* HILDEBERTI *archiepiscopi.* W de Canpellis. Conuersione et conuersatione tua × pro uita consecuntur. Expliciunt".

f. 10': *De corpore Christi.* „ | Tollimur e medio fatis urgentibus omnes | × | Sit cibus ipse caro, panis imago manet | ".

f. 10': HILDEBERTUS: *Cur Deus homo?* „ | Adæ peccatum quæ conueniens aboleret | × | Angelus exultat, homo gaudet, tartara merent | ". (Migne PL. 171. 1406).

Poss. Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog n. 75. — Cat. N. Heinsii n. 54. — Cat. Pechlin n. 115. — Cat. Möllmann n. 39).

Gl. kgl. S. 45 fol. membr., sæc. XII, ff. 17, cm. 26,5×18,4. f. 17: rasura, f. 17': pagina sordida.

f. 1—15: HILDEBERTUS *Cenomanensis episcopus*: *Versus de mysterio missæ.* „ . Scribere proposui quo mistica sacra priorum | × | fit cibus ipse caro panis imago manet | ". (Migne PL. 171. 1178—1194).

f. 15—17: Hildebertus *Cenomanensis episcopus: Oratio ad tres personas sanctissimæ Trinitatis.* „ | Alpha et Omega magne Deus | × | pium cantem alleluia | Amen". (Migne PL. 171. 1411).

Poss. F. Lindenbrog. (f. 1: „F. Lindenbruch 1600"). — Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog n. 79. — Cat. N. Heinsii n. 67. — Cat. Pechlin n. 219. — Cat. Möllmann n. 38).

Litt. Nordisk Tidsskrift för Bok- och Biblioteksväsen VIII (1921) 131.

Gl. kgl. S. 46 fol. membr., sæc. xii, ff. 7, cm. $31{,}5 \times 23$.

f. 1—4': Val. Faltonia Proba: *Centones Virgiliani.* „ | Jam dudum temerasse duces pia federa pacis | × | Hac casti maneant in religione potes. | " (Migne PL. 19. 803).

f. 4': „*Quod mors non ex natura, sed ex nature uicio procedens originalis pena peccati nullis soluta sacramentis et iniustis fiat suplicium culpe et iniustis meritum pro fide.* | Non hominem natura mori, set culpa coegit | × | penam uirtutum uertit in arma fides | ".

f. 4': „*Cuidam monacho peripatetico mesuum modum extollenti atque de fonte meo aree sue irriguum exigenti.* | Pinge, poeta, uiros uariosque infunde colores | × | poma ferunt tribuli, petraque fundit aquas | ".

f. 4': „*Eidem nimis importuno nil rescribentis excusatio.* | Impediere diu labor atque negocia mentem | × | et minimis cedunt maxima sacra malis | ".

f. 4'—6': *Alii uersus eiusdem generis.*

f. 6'—7': „*Libellus* Hildeberti *archiepiscopi de dissensione exterioris et interioris hominis.* Incendio domus mea corruerat × | que mihi mors ex te pacienter utrumque feratur | /////". (Migne PL. 171. 989—997).

Poss. Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog n. 83. — Cat. N Heinsii n. 67. — Cat. Pechlin n. 116. — Cat. Möllmann n. 40).

Gl. kgl. S. 3468 8vo membr., sæc. xiii, ff. 54, cm. $18 \times 11{,}7$.

f. 1—53: Hugo de sancto Victore: *Didascalicon I—VI 13.* „Multi sunt quos adeo ingenio destitutos . . . . . Due precipue res sunt × sine animalibus cenam". (Migne PL. 176. 741—809, cf. Die Handschriften-Verzeichnisse der kgl. Bibliothek zu Berlin. Rose: Verzeichniss der lateinischen Handschriften 2. Bd. III 1112).

f. 53—54: *Catalogus scriptorum s. Augustini.*

Poss. Monasterium s. Marie in Bordesholm. (Cat. Bordesholm. ex anno 1488 n. „F 17“: „Salustius cum commento. Didascalos Hugonis“). — Bibl. Gottorp. (Cat. Pechlin n. 177. — Cat. Möllmann n. 257: „Salustius. Hugonis monachi s. Victoris didascalicon siue de amore librorum codex membr. in 8.“). Codex Gl. kgl. S. 3468 8vo cum cod. Gl. kgl. S. 3560 8vo colligatus erat.

Ny kgl. S. 118 4to membr., sæc. XII, ff. 100, cm. 24×16. Litt. init. cum ornam.

f. 1—86': HUGO DE S. VICTORE: *Homiliæ in Ecclesiasten.* „Que de libro Salomonis × profutura sint ignorant“. (Migne PL. 175. 113).

f. 87—100': RICHARDUS DE S. VICTORE: „*De statu interioris hominis.* Sero quidem misi × neque fota oleo“. (Migne PL. 196. 1115).

Poss. Sæc. XVI—XVII uarii possessores Anglicæ nationis, ut docent notæ in fol. præligato, fol. 1, fol. 3. — Nathaniel Bostock. (f. 30: „Nathaniel Bostock. March 14th day 1708“). — Rich. Bostock. (f. 1). — Fr. Münter. (f. 1: „Friderici Münter. Hafniae MDCCXCVIII“. — Bibl. Münter n. 6).

Ny kgl. S. 2878 4to membr., sæc. XII, ff. 119, cm. 21×13 Litt. init.

f. 1—16': *Varia de sacramentis quorum nonnulla ex sententiis* HUGONIS DE SANCTO VICTORE *excerpta.*

f. 17'—20: „*Capitula super sententias* HUGONIS.

f. 21 - 119': HUGO DE SANCTO VICTORE: *Sententiæ 6 partibus distinctæ.* „De fide et spe, que in nobis sunt × si persisteret in obedientia“. (Migne PL. 176. 41).

Poss. Monasterium sancti Saluatoris Eynamensis prope Aldenardam, ord. s. Bened. (f. 1: „Liber sancti Saluatoris Eynamensis“). — Empt. Lundonii anno 1919.

Ny kgl. S. 1779 fol. membr., sæc. XIII. Tria uolumina. I ff. 82. II ff. 88. III ff. 88. cm. 31×22. Litt. init. Tegum. uetera.

„ALULFUS“: „*Gregorialis*“. Post restaurationem cenobii sancti Martini Tornacensis, quæ facta est anno 1092 Dominice incarnacionis, cum ego frater Alulfus eiusdem loci monachus × dispositioni conditoris contradicent. Qui uiuit .... Expliciunt

exceptiones ex opusculis beati Gregorii pape super Jhesum filium Sirach". (Histoire littéraire de France XII 244).

Prov. Monasterium ordinis Cisterciensis, quod dicitur Mons regalis [Royaumont]. — *Poss.* Monasterium sancte Marie Regalismontis. (Vol. I f. 82: „Liber sancte Marie de regali monte", cf. vol. II et III). — Chardin. (Vol. I f. 1: „219 Chardin", cf. vol. II et III). — Sir Thomas Phillipps. (Vol. I f. 1: Signatura Thomæ Phillippi addito numero 2801, cf. vol. II et III. — Bibliotheca Phillippica (1908) n. 8). — Empt. Lundonii anno 1919.

Gl. kgl. S. 49 fol. chart., sæc. XV, ff. 241, cm. 29,6×21,2. Tegum. uetus.

„Bernhardus Clareuallensis abbas *super Cantica*". „Vobis, fratres, alia quam aliis × concupiscunt, sponsus ecclesie Jhesus Christus, dominus noster, qui est super omnia Deus benedictus in secula. Amen". (Migne PL. 183. 786—1134).

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in tergo pæne deleta: „I 11"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Pechlin n. 27. — Cat. Möllmann n. 35).

Ny kgl. S. 13b fol. chart., sæc. XV, ff. 45, cm. 28,3×20,5.

f. 1—45': *Sermones uarii beati* Bernardi Clareuallensis *et* Nicolai Clareuallensis.

f. 35'—36': „*Speculum beati* Bernardi *abbatis*. Si quis emendatioris uite × quasi ipse solus sit et Deus". (Migne PL. 184. 1175).

Ny kgl. S. 120 4to chart., sæc. XV (f. 32: „1499"), ff. 33, cm. 21 ×15,5.

f. 1—32: „*Beati* Bernardi *abbatis de consideratione ad Eugenium papam.* Subit animum dictare aliquid × inuenitur facilius. Proinde is sit finis libri sed non quærendi". (Migne PL. 182. 727). „Expliciunt libri quinque beati Bernhardi abbatis Clareuallensis de consideratione ad Eugenium papam conscripti per fratrem Johannem Mathie presbiterum priorem primum domus siue hospitalis sancti spiritus Randrusiensis ad sanctum Martinum, Arusiensis diocesis, licet indignum et immeritum anno Domini 1499 die lune 21 mensis Octobris". — Infra picta est crux ordinis s. spiritus.

f. 32'—33': „*Anulus beate Marie uirginis a sancto* Bernardo *editus.* | Que uirgo nobilis | desponsari habilis | × | suscipe clementer | (Mone: Lateinische Hymnen des Mittelalters II 445).

Prov. Dacia. — *Poss.* Domus sancti spiritus Randrusiensis.

Litt. Dansk historisk Tidsskrift 8 R. IV 43.

Gl. kgl. S. 1359 4to chart., sæc. xv, ff. 12, cm. 20,5×14,2.

f. 1—12': „*Meditaciones beati* Bernardi. Multi multa sciunt × unum eundemque Dominum glorie. Qui .... (Migne PL. 184. 485).

Prov. Germania. — *Poss.* Domus s. Marie in Bordesholm. (Cat. Bordesholm. ex anno 1488 n. „M 47"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Pechlin n. 240. — Cat. Möllmann n. 154). Cod. Gl. kgl. S. 1359 4to cum codd. Gl. kgl. S. 1336 4to et 1367 4to et Inc. Haun. 2017 colligatus erat.

Kall 651 8vo chart., sæc. xv, ff. 200, cm. 14×10,5.

f. 1—17: *Registrum.*

f. 18 [sæc. xvii]: „*Regis Salamonis oratio.* | Bina rogo, Pater Omnipotens, ea quæso negare | × | Finis ubi uitæ transfer ad astra Deus | . Gualterus Heissing".

f. 18' [sæc. xvii]: „*Emblemata*".

f. 19—49': „*Epistola beati* Bernardi *abbatis Clareuallensis* [ɔ: Guigonis *prioris Carthusiæ maioris*] *ad fratres de monte Dei.* Fratribus de monte Dei orientale lumen × super globum lune est". (Migne PL. 184. 309 - 339, 344).

f. 50—190': *Ex sermonibus beati* Bernardi.

f. 191—200': *Apologeticus beati* Bernardi *abbatis.* Venerabili patri Wilhelmo Bernardus .... Usque modo × nil boni facere anime uidelicet excolen //////". (Migne PL. 182. 898—909).

Prov. Germania. — *Poss.* Joannes Kemper. — Joannes Hakenkamp. (f. 1 [sæc. xvii]: „Ex liberali donatione D. Joannis Kempers uicarii Widensis possidet nunc Joannes Hakencamp eiusdem ecclesiæ uicarius. Ita testor Joannes Kemper m. p." — In tegumento: „Joannes Hakencamp est uerus possessor huius libri"). — A. Kall. (Bibl. Kall XLIII n. 651).

Ny kgl. S. 119 4to chart., sæc. xv (f. 1: „1477", f. 229: „1482", f. 355': „1477"), ff. 355, cm. 22×15,4. Tegum. uetus.

f. 1: „Liber sancte Marie uirginis in Bordesholm ordinis canoni-

corum regularium sancti Augustini Bremensis dioceseos, quem ego frater Johannes Nesze scripsi 1477 in monasterio Montis sancte Marie prope fluuium Jazenitze in territorio Stetinensi. Oretis Dominum Deum pro me unum Aue Maria". Infra penna ducti sunt duo utriculi et tridens cum duobus astris. Inscriptiones: „Ouidius Naso", „Johannes cum naso", „Nasonem pitito".

f. 3—192: „*Epistolare beati* Bernardi *abbatis*".

f. 192'—229: „*Epistola beati* Bernardi *abbatis* [ɔ: Guigonis *prioris*] *ad fratres Carthusienses de monte Dei.* Misericors et miserator Dominus . . . . Pene impudenter × secretum meum michi". (Migne PL. 184. 307—354).

f. 229: „Anno dominice incarnationis 1482 in die diuisionis apostolorum per me Johannem Nesen de Plone, presbiterum professum in Bordesholm ordinis canonicorum regularium, finitus in monasterio Montis sancte Marie eiusdem ordinis, prope fluuium Jazenitze, ex quodam exemplari domus gracie Dei ordinis Carthusiensium prope Stettin tunc temporis ibidem stans in eadem domo cum duobus fratribus pro reformacione".

f. 229': „*Narracio pulcra metrica et dragmatica de sancto Bernardo abbate.* | Mira loquor sed de fide, Bernarde, quid est hoc? | × | Da dulcem Jhesum, dulcissima mater, in esum | ".

f. 230—256': „*Regula sancti* Benedicti *abbatis.* Ausculta o fili × uirtutumque culmina, Deo protegente peruenies". (Migne PL. 66. 215).

f. 257'—279': „*Tractatus* Bernardi *abbatis de 12 gradibus humilitatis*". „Rogasti me × in nostro codice leges". (Migne PL. 182. 941).

f. 279'—288: „*Stimulus dilectionis eiusdem beati* Bernardi, *alias soliloquium* Anselmi *uel planctus.* Jhesum Nazarenum a Judeis innocenter condempnatum × honor et imperium in secula seculorum Amen". (Migne PL. 184. 953).

f. 288': „*Libri beati* Bernardi *Clareuallensis abbatis.* De consideratione ad Eugenium libri 5 × Meditationes Bernardi: Multi multa sciunt. Finis: Per omnia secula seculorum. Amen".

f. 289—294': „*Scala claustralium beati* Bernardi *abbatis.* Cum uice quadam × curabit et sanabit nos Jhesus Christus . . . ." (cf. Migne PL. 40. 998, 184. 475).

f. 295—296: „*Regimen religionis beati* Bernardi. Si plene uis assequi × Et sic cogita super istas duas ciuitates". (Migne PL. 184. 1173).

f. 296—298: „*Speculum beati* Bernardi *abbatis.* Si quis emendatioris uite × solus sit et Deus“. (Migne PL. 184. 1175).

f. 298—307': „*Tractatus eiusdem de uite ordine et morum disciplina*“. „Hortatur quidem timidam mentis mee impericiam × recto tramite ualeant peruenire“. (Migne PL. 184. 561—573).

f. 308—316: „*Soliloquium beati* Bernardi. Cor meum rogo te × ab eius deuies uoluntate per infinita secula seculorum“. (Migne PL. 184. 1157).

f. 316—319': „*Parabola beati* Bernardi *abbatis.* Rex diues × in regno caritatis. Amen“. (Migne PL. 183. 757).

f. 319'—336': „*Meditationes beati* Bernardi *abbatis.* Multi multa sciunt × eundem Dominum glorie . . . .“. (Migne PL. 184. 485).

f. 337—355': „*Tractatus utilis* Adam *abbatis de nuptiis*“. „Nupcie facte sunt in Cana Galilee. Scriptura sancta docet nos quod sunt nupcie carnales × pulcro Nazareo copulari præstante eodem Domino . . . . Explicit tractatus de nupciis anno quo supra in die Laurencii martiris in Jazenitze scilicet anno Domini 1477 per me fratrem Johannem Nesen de Plone, presbiterum professum in Bordesholm . . . .“. In calce penna ductus est tridens cum duobus astris.

Prov. Germania. — *Poss.* Domus s. Marie in Bordesholm. (Cat. Bordesholm. ex anno 1488 n. „E 20“). — F. C. Sevel. (Bibl. Sevel III 205 n. 768).

Gl. kgl. S. 50 fol. chart., sæc. xv, ff. 142, cm. 28,4×19,6.

„*Flores beati* Bernardi“. „Cum non essem alicui exercitio magnopere occupatus placuit michi ut opuscula × corpori claritatis sue“.

Prov. Germania. — *Poss.* Johannes de Mynda. — Monasterium s. Johannis in Cismaria. („Hunc librum dedit dominus Jo. de Mynda canonicus Lubecensis“). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 316: „D. Bernardi Flores. Eusebii epistola de morte Hieronymi etc. in f.“. — cf. Ulrik Petersen: Specificatio librorum manuscriptorum, qui in bibliotheca Gottorp. asservantur, lin. 141—143).

Gl. kgl. S. 1361 4to membr., sæc. xiii, ff. 112, cm. 21.2×16,4. Litt. init. Tegum. uetus.

f. 1'—63': „*Summa de perfectione uiarum Dei.* Postquam in terra deserta atque inuia × nosque ad desiderium uere morti-

ficationis accendit". — „Sum mentis sydus, me conscripsit Godefridus".

f. 64'—86': Petrus Venerabilis *abbas*: *De uisionibus miraculorum.* „Cum inter spiritus sancti karismata × sibique satis competentem exitum habuisse. Explicit liber secundus domini Petri Cluniacensis abbatis de uisionibus miraculorum". (Migne PL. 189. 851).

f. 86'—112': *Visiones quædam præcipue monachorum ordinis Cisterciensis.* „Quoniam forma ueritatis per se pulcherrima est sapienti spectatori . . . . . Est quidam miles Waltherius nomine in patria adiacenti Niuelle uel Burselle × Respondit mater piissima: Venio succurrere egene huic abbatie ceterisque pauperibus fiduciam suam in me habentibus. Explicit uisio Christiani serui Christi".

Poss. Monasterium s. Johannis in Cismaria. (f. 1': „Iste liber est ecclesie sancti Johannis in Cismer". — Signatura in superiore parte tegumenti: „B XI", in dorso: „D 8"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Pechlin n. 122 — Cat. Möllmann n. 46).

Gl. kgl. S. 51 fol. chart., sæc. xv, ff 367, cm. 28×20,5. Tegum. uetus.

Petrus Lombardus: *Libri quattuor sententiarum.* „Cupientes aliquid de penuria ac tenuitate nostra × usque uia duce peruenit". (Migne PL. 192. 522).

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in dorso: „c t'nū"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 42).

Gl. kgl. S. 14 fol. membr., sæc. xiii, ff. 201, cm. 33×23. Litt. init. hist. et cum ornam.

Petrus Lombardus: *Collectanea in omnes epistolas b. Pauli apostoli.* „Principia rerum requirenda sunt × cum omnibus uobis. Amen. Explicit hic Petri glosarum meta magistri". (Migne PL. 191. 1298).

Poss. W. Clavell. (In fol. postligato: „Bought at the sale of Walter Clavell Esq. 9th April 1742"). — A. Askew. (Bibl. Askewiana (1785) 26 n. 436).

Gl. kgl. S. 52 fol. chart., sæc xv, ff. 59, cm. 29×20.

f. 1—59: *Lectura super 4 libros sententiarum* Petri Lombardi. „Cupientes aliquid de penuria etc. Ut autem reddat auditorem

beneuolum × in Deo, qui est causa, a quo omnia, et finis, in quem ordinantur omnia, cui est honor . . . ."

Prov. Germania. — *Poss.* Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog n. 150. — Cat. Möllmann n. 45). Una cum Gl. kgl. S. 186 fol., 455 fol., 159 fol., 62 fol. codex colligatus erat.

Ny kgl. S. 648 8vo membr., sæc. XIV, ff. 288, cm. 9,8×6,5.

f. 1—277': *Questiones super sententiis* PETRI LOMBARDI. „Cupientes aliquid de penuria × omnes dampnari".

f. 278'—288: *Preces et annotationes nullius momenti.*

Prov. Gallia. — *Poss.* Fratres conuentus Sinemuri. — Johannes Lambertus. (In fol. præligato: „Hic liber per uenerabiles fratres conuentus Sinemuri mihi fratri Johanni Lamberto fuit datus anno Domini 1477 19. Junii teste singrapho meo Lambertus"). — Codex Parisius anno 1921 emptus.

Ny kgl. S. 2918 4to membr., sæc. XV, ff. 228, cm. 21×16.

f. 3—225': PETRUS COMESTOR: *Historia scholastica.* „Reuerendo patri et domino suo Villelmo, Dei gracia Senonensi archiepiscopo, Petrus seruus Christi, presbyter Trecensis, uitam bonam × ex 70 apostolis in Arabia, quæ Fenix dicitur, passus est, ut ait Clemens in quinto libro Ypocriposeon id est informationum. Expliciunt ystorie scholastice". (Migne PL. 198. 1053).

Poss. Sir Thomas Phillipps. (f. 1: „Phillipps Ms. 9975"). — E. Crawshaw. (In interiore parte tegumenti: „Ex libris E. Crawshaw"). — Empt. Lundoniæ anno 1920.

Gl. kgl. S. 158 fol. membr. et chart., sæc. XV, ff. 344, cm. 28,4 ×19,7. f. 1 litt. init. Tegum. uetus.

f. 2—344: PETRUS COMESTOR: *Historia scholastica.* Reuerendo patri et domino suo Willemo × in loco magis honorabiliori scilicet catacumbis". (Migne PL. 198. 1053).

Prov. Germania. — *Poss.* Johannes Brunebard. (f. 1: „Hunc librum contulit dominus Johannes Brunebard, canonicus Lubecensis . . . ."). — Monasterium s. Johannis in Cismaria. (cf. necrologium Cismariense ad 6. Kal. Oct.). — Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog n. 160. — Cat. Möllmann n. 151).

Gl. kgl. S. 159 fol. chart., sæc. XV, ff. 24, cm. 29×20,5.

f. 1—21': *„Tabula scolastice hystorie.* Quia ad perfectam scientiam sacre theologie maxime uidetur noticia hystorie scolastice

esse neccessaria, que et doctoribus sacre theologie et studentibus ordinis fratrum predicatorum . . . . Aaron × Zebedei filii petunt a Domino pro regno per matrem. Mat. 20. Marc. 10. Explicit tabula secundum nouum testamentum".

f. 21'—23': *Fragmenta sermonum.*

Prov. Germania. — *Poss.* Bibl. Gottorp. (Cat. Lindenbrog n. 150. — Cat Möllmann n. 45). — Una cum Gl. kgl. S. 52 fol., 186 fol., 455 fol., 62 fol. codex colligatus erat.

Gl. kgl. S. 1596 4to membr., sæc. XIII et XV, ff. 125, cm. 24× 16,9. Litt. init. Tegum. uetus.

f. 1 [sæc. XV]: *Adiuratio doloris et caliginis oculorum.* „Ecce crucem Domini, fugite partes aduerse, uicit leo de tribu Juda × descendat super oculos istos Amen".

f. 2—51' [sæc. XIII]: JOHANNES BELETH: *Rationale diuinorum officiorum cum multis additionibus marginalibus.* „In primitiua ecclesia prohibitum est × Judas autem prædicauit apud Persas et Medos et mortuus est apud Armedos". (Migne PL. 202. 13).

f. 18—19 in marg. [sæc. XV]: S. BERNARDUS: *Jubilus rhytmicus de nomine Jesu.* „ | Jhesu dulcis memoria | × | Jesu mundi saluatio | ". (Migne PL. 184. 1317).

f. 51'—52 [sæc. XV]: *Sermones.*

f. 52'—53' [sæc. XV]: *Orationes.*

f. 54—121' [sæc. XIII]: HONORIUS AUGUSTODUNENSIS: *Gemma animæ.* „Agmen in castris eterni regis excubans × nuptiis interesse mereatur". (Migne PL. 172. 541).

f. 59 [sæc. XV]: *Orationes.*

f. 122—122' [sæc. XIII]: *Notæ de missa.*

f. 122'—125 [sæc. XIII]: *De septuagesima, sexagesima, quinquagesima.*

f. 121'—125 [sæc. XIII]: *Versus latini uarii argumenti* (Epitaphia, versus de horis canonicis etc.).

Poss. Monasterium s. Johannis in Cismaria (Signatura in dorso: „H 6", in superiore parte tegumenti signatura deleta, in interiore parte tegumenti: „H IIII"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Lindenbrog n. 155. — Ulrik Petersen: Specificatio lin. 219—220).

Gl. kgl. S. 53 fol. chart., sæc. XV (f. 148', 172': „1450"), ff. 227, cm. 29×20,5. Tegum. uetus.

f. 2—148': „*Epistole magistri* Petri Blesensis".

f. 149—161: Matheus de Cracouia: *Dialogus rationis et conscientie de frequenti usu communionis.* „Multorum tam clericorum quam laicorum querela × pro uiatico datum est nobis corpus Domini nostri Jhesu Christi, qui . . . .".

f. 161—172': „*Tractatus de occultatione uiciorum sub specie uirtutum.* Est uia que uidetur hominibus × a cordis hospicio poterimus exstirpare . . . .".

f. 172'—221': *Speculum sapientie beati* Cyrilli *episcopi alias quadripartitus apologeticus uocatus.* „Incipit prologus libri quadripartiti reuerendi magistri Petri Blesensis. Secundum Aristotelis sententiam in problematibus suis × Et hiis digestis quieuit. Explicit liber quadripartiti reuerendi magistri Petri Blesensis".

f. 222—223': *De indiciis urinarum.* „Notandum quod omnis urina × Iste 4 urine significant indigestionem. Explicit tabula de indiciis per partes".

f. 223'—226': *Tractatus de horis canonicis dicendis.* „Septies in die laudem dixi tibi. 3 ps. Quamuis Deus semper et in omni tempore × uitam eternam in regno celorum possidebunt, quam nobis . . . .".

Poss. Henricus van Minden. (In parte interiore tegumenti: „Mei Hinrici van Mynden"). — Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in dorso: „G 6"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Lindenbrog n. 149).

Gl. kgl. S. 54 fol. membr., sæc. xiii, ff. 106, cm. 30,7×21,5.

f. 1: „*Oratio Jeremie* Recordare Domine quid acciderit nobis × Jerusalem, Jerusalem, conuertere ad dominum Deum tuum. Responsorium: Plange". [Neumis instr.]

f. 2: *De auctore et correctore operis quod Aurora inscribitur.* „Scire cupis, lector, quis codicis istius auctor. Petrus Riga uocor, cui Christus petra rigat cor. Prologus illius qui hunc librum correxit et supplementum de suo apposuit et ubicunque inuenitur obelus inter duos punctos per totum librum ibi sunt dicta et uersus illius. Fraterne caritatis × huius operis editori".

f. 2: *Versus de auctore et correctore operis huius.* „ | Scire cupis, lector, quis codicis istius auctor | × | quis proponendi debuit ordo geri | ".

f. 2': *Laus operis huius.* „ | Stringere proposui bona carminis huius et ipsum | × | Quid nisi celesti luce ciboque frui | ".

f. 2': *De fructibus lectionis.* „ | Nil homini melius quam si diuina legendo | × | Intima, declinat noxia, uana fugat | ".

f. 2': *Prologus* Alberti Remensis. „Omnis scriptura diuinitus inspirata × ad interfectionem diaboli a Christo. Hiis ita dictis ad sequencia transeamus".

f. 2'—3: *Prologus metricus* Ægidii Parisiensis. „ | Initium mundi: quales ab origine prima | × | Lector et hoc uigili primitus aure nota | ".

f. 3: „*Versus magistri* Petri Manducatoris *de beata Maria.* | Si fieri posset quod arene puluis et unde | × | Que tua sit pietas nec littera, nec dabit etas | ".

f. 3'—106: Petrus de Riga: *Aurora.* (Prologus. — Genesis. — Exodus. — Leuiticus. — Numeri. — Liber Josue. — Liber judicum. — Liber Ruth. — Liber regum. — Liber Machabeorum. — Liber Tobie. — Liber Danielis. — Liber Hester. — Liber Judith. — Recapitulationes ueteris testamenti. — Nouum testamentum. — Liber actuum apostolorum. — Epistola beati Jeronimi scripta Damaso pape. — Omelia prima Origenis in canticis canticorum. — Lamentationes Jeronimi. — Liber Job).

f. 3': *Prologus.* „Frequens sodalium meorum peticio × patenter illuxit".

f. 4—106: „ | Primo facta die, duo, celum, terra, leguntur | × | Quos uir predictus compleuit fine decenti | ".

f. 106: *De auctore et scriptore.* „ | A patribus recte liber hic Aurora uocatur | × | Hos Tuuo conuersus depinxit metrice uersus | ".

Prov. Dacia. — *Poss.* Monasterium beate Marie uirginis in Loco Dei uel in Rure Regis. (f. 3: „Liber beate Marie". — f. 1: probatio pennæ: „Omnibus presens cernentibus frater Petrus D ..... abbas Ruris Regis salutem dicit". — f. 106': probatio pennæ: „E. Dei gracia Danorum Slauorumque rex uniuersis bundonibus Noriuciam inhabitantibus salutem in Domino", „Universis ad quos presentes littere peruenerint nos habitatores in Löghum", „Ille totaque communitas habitancium in dicta Löghum". — In interiore parte tegumenti: „In festo sancte trinitatis obiit pie memorie dominus Gerardus abbas Ruris Regis"). — Jacobus Fabricius, superintendens Slesuicensis. — Albertus Meijer. (In interiore parte tegumenti: „Hunc librum ego M. Albertus Mejjer permutatione accepi a magistro Jacobo

Fabricio Slesuici anno 1593 Octobris 21.“). — Bibl. Gottorp. (Cat. Lindenbrog n. 154 uel 163. — Cat. N. Heinsii n. 71: Petri de Riga Biblia versibus, tria exemplaria. — Cat. Pechlin n. 17 uel 72 uel 130. — Cat. Möllmann n. 85 uel 86).

Litt. Zeitschrift der Gesellschaft für Schleswig-Holstein-Lauenburgische Geschichte XIV 92).

Gl. kgl. S. 55 fol. membr., sæc. XIII, ff. 68, cm. 27,6×19. Litt. init.

Petrus de Riga: *Aurora.* (Prologus. — Genesis. Exodus. Leuiticus. Numeri. Deuteronomium. Liber Josue. Liber judicum. Liber Ruth. Liber regum. Liber Tobie. Liber Danielis. Liber Judith. Liber Esther. Liber Machabeorum. Euangelica historia).

f. 1': *Prologus.* „Frequens sodalium meorum peticio ⁄ patenter illuxit“.

f. 1'—68': „ | Primo facta die, duo, celum, terra leguntur | × | Dat finem Petrus, finit et ipse suum | “.

Poss. Monasterium s Johannis in Cismaria. (f. 1': „Liber sancte Marie sanctique Johannis ewangeliste in Cycemer“. — f. 1: signatura: „R v“). — Bibl. Gottorp. (Cat. Lindenbrog n. 154 uel 163. — Cat. N. Heinsii n. 71: Petri de Riga Biblia versibus, tria exemplaria. — Cat. Pechlin n. 17 uel 72 uel 130. — Cat. Möllmann n. 85 uel 86).

Gl. kgl. S. 1364 4to membr., sæc. XIII, ff. 166, cm. 18,5×12. Litt. init.

f. 1'—165: Petrus de Riga: *Aurora.* (Prologus. — Genesis. Exodus. Leuiticus. Numeri. Deuteronomium. Liber Josue. Liber judicum. Liber Ruth. Liber regum. Liber Tobie. Liber Danielis. Liber Judith. Liber Esther. Liber Machabeorum. Nouum testamentum. Recapitulationes. Actus apostolorum).

f. 1'—2: *Prologus.* „Frequens sodalium × illuxit“.

f. 2—165: „ | Primo facta die, duo, celum, terra leguntur | × | urbs dux cruce Petrum | “.

f. 165'—166: *Sermo super Act. 12. 4.* „Tradidit eum custodiendum 4 quaternionibus militum. Prima custodia concupiscentia oculorum ⁄ nobis Dominus ipsi placere qui est benedictus in secula seculorum“.

Poss. Bibl. Gottorp. (Cat. Lindenbrog n. 154 uel 163. — Cat. Nic. Heinsii n. 71: Petri de Riga Biblia versibus, tria exemplaria. — Cat. Pechlin n. 17 uel 72 uel 130. — Cat. Möllmann n. 85 uel 86).

Gl. kgl. S. 1365 4to membr., sæc. XIII, ff. 161 (fol. 1—4 postea addit.), cm. 20×12. Litt. init.

f. 1'—2: *De summa trinitate, uel incarnatione Domini uersus.* „ | Multis a confratribus pridie rogatus | × | Dum latronem suscipit Christum confitentem | ". (Th. Wright: The Latin poems commonly attributed to Walter Mapes 31 – 35).

f. 2—2': *Sermo*: „Oculi tui sicut piscine in E. Hesebon interpretatur cingulum × in desertum uirginitatis descendit".

f. 2': „*De Eutropio* CLAUDIANUS". [ɔ: CLAUDIANUS *in Eutropium liber I 181—193*]. „ | Asperius nichil est humili cum surgit in altum | × | castrat auariciam | ". (Mon. Germ. hist. Auctores antiquissimi X 80—81).

f. 2': „*Idem ad Honorium*". [ɔ: CLAUDIANUS: *Panegyricus de quarto consulatu Honorii 255—303*]. „ | Aduersos potu siquis sedare tumultus | × | His tamen effectis nec fastidire minores | ". (Ibid. 159—161).

f. 5—160': PETRUS DE RIGA: *Aurora.* (Prologus. — 5 libri Moysis. Liber Josue. Liber judicum. Liber Ruth. Libri regum. Liber Thobie. Liber Danielis. Liber Judith. Liber Hester. Liber Machabeorum. Nouum testamentum).

f. 5—5': *Prologus.* „Frequens sodalium × illuxit".

f. 5'—160': „ | Primo facta die, duo, celum, terra leguntur | × | dat finem Petrus, finit et ipse suum | ".

f. 161—161' [manu secunda]: *Prologus super euangelia.* (cf. f. 125).

Prov. Italia. (f. 124' [manu sæc. XIII]: „Hanc Auroram Henricus abbas ab urbe Roma rediens comparauit Bononie et contulit eam Seynensi ecclesie"). — *Poss.* Henricus abbas. — Ecclesia sancte Marie sanctique Johannis in Seyne. (f. 1 [sæc. XIII]: „Liber ecclesie sancte Marie sanctique Johannis ewangeliste in Seyne", cf. cod. Vatican. 10067. Alia manu hæc uerba addita sunt, quæ modo ad folia 1—4 spectant: „Quem scripsit magister Petrus de Lunneche, predicator sancte crucis"). — Joh. Fichard. — Konrad Weiss. (In exteriore parte tegumenti: „Joannes Fichardus, iuris utriusque doctor, comes palatinus, dono dedit Conrado Weis P. F. 1575").

Litt. Zeitschrift der Gesellschaft für Schleswig-Holstein-Lauenburgische Geschichte XIV 93.

Gl. kgl. S. 1598 4to membr., sæc. XIV, ff. 72, cm. 20×15. Tegum. uetus.

f. 1—72: „*Liber de missae misteriis editus a domino* LOTARIO *sancte Romane ecclesie dyacono cardinali.* Tria sunt in quibus × continue censui subscribendum". (Migne PL. 217. 773).

Poss. Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in superiore parte tegumenti: „F 7"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Lindenbrog n. 167. — Cat. Pechlin n. 125. — Cat. Möllmann n. 52).

Gl. kgl. S. 175 fol. chart., sæc. XV (f. 217': „1408"), ff. 221, cm. 29,$_2$×21,$_4$. Tegum. uetus.

f. 1—94': „*Distinctiones exemplorum noui et ueteris testamenti abbreuiatæ et reductæ ad diuersas materias per ordinem alphabeti per fratrem* [BINDUM GUERRI] *de Senis ordinis heremitarum sancti Augustini*". „Abstinentia est meriti augmentatiua × Christianos. Actuum 13".

f. 95—219': CONRADUS EBERBACHENSIS ABBAS *ord. Cisterciensis*: „*Liber de illustribus uiris*" — *præmisso registro et prologo.* „Eternus Deus, eterni Dei filius, dominus noster Jhesus Christus, creator omnium rerum × portabit quicunque et ille. Explicit libellulus de illustribus uiris ordinis Cysterciensis anno incarnationis Domini 1408 quarta die mensis Augusti". (Migne PL. 185. 995).

Poss. Nicolaus Johannis decanus et uicarius ferree capelle ecclesie sancti Johannis baptiste in Gouda. — Domus fratrum collationis in Gouda. (f. 1 [sæc. XV]: „Anno Domini 1515 legauit hunc librum fratribus domus fratrum collationis in Gouda dominus Nicolaus Johannis decanus et uicarius ferree capelle ecclesie sancti Johannis baptiste, ut essent eius memores in suis deuotis orationibus"). — P. L. Scavenius. (In parte interiore tegumenti signatura: „No. 2 in Fol." — Bibl. Scavenii 368 n. 2).

Litt. M. Cl. Gertz: Scriptores minores Danici medii ævi II 430.

Gl. kgl. S. 174 fol. chart., sæc. XV, ff. 218, cm. 28×20,$_8$. Tegum. uetus.

f. 1—82': Gerardus de Fracheto: *Vitæ fratrum.* „Epistola uenerabilis patris fratris Humberti magistri ordinis fratrum prædicatorum de libello siue tractatu, qui intitulatur uitas fratrum. Dilectis in dilecto Dei filio × ducatum præstantibus hiis, qui uenerant ad obitum suum". (cf. Reichert: Fratris Gerardi de Fracheto vitæ fratrum. Monumenta ord. fr. præd. historica I).

f. 84—171': Conradus de Eberbach: *Liber de uiris illustribus ordinis Cisterciensis — præmisso registro.* „Eternus Deus, eterni Dei filius, dominus noster Jhesus Christus, creator omnium rerum × sed quia cotidianas negligentias uitare sollicite minori quam oportuerat curassent. Veniam petit auctor". (Migne PL. 185. 995).

f. 172—184': „*Tractatus de nouem gladiis compassionis beate uirginis Marie*". „Sancta Clara, Francisci pia plantula × nos semper accendat tue ad filium compassionis tristitia".

f. 185—218': *Sermones* Leonis *pape.*

Poss. Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in tergo: „H II"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Lindenbrog n. 165 et 166. — Cat. Möllmann n. 122).

Litt. M. Cl. Gertz: Scriptores minores Danici medii ævi II 430.

Thott 138 fol. chart. et membr., sæc. XV (f. 295: „1500"), ff. 298, cm. 28,5×20,5. Litt. init. Tegum. uetus.

f. 1—192: Conradus de Eberbach: *Liber de uiris illustribus ordinis Cisterciensis — præmisso registro et prologo.* „Eternus Deus, eterni Dei filius, dominus noster Jhesus Christus, creator omnium rerum × eciam nos cooperante gracia Dei quandoque peruenire mereamur prestante . . . .". (Migne PL. 185. 995).

f. 192—194': „*Exemplum horrendum de monacho proprietario, quod scripsit quidam monachus de Sconaugia, sicut illud presentialiter uidit.* Ad honorem Domini nostri Jhesu Christi et ad laudem beatissime genitricis Dei Marie uisionem horrendam scribere intendimus × transeant ad pene solidum".

f. 195—196 [manu secunda]: „*Littera canonizationis beati Dominici confessoris, primi institutoris ordinis fratrum predicatorum*". (Potthast: Regesta n. 9489).

f. 196—197 [manu secunda]: *Littera* Hugonis *cardinalis de canonizatione beati Dominici datum Leodii* $^{29}/_{12}$ *1252.*

f. 197—210 [manu secunda]: *Vita beati Dominici auctore* Constantino *fratre ordinis prædicatorum*. „Reuerendo in Christo patri, fratri Johanni magistro ordinis fratrum predicatorum frater Constantinus obedientiam debitam . . . Multifarie multisque modis × uel ostensa diuinitus extiterint ad honorem et gloriam Jhesu Christi, qui . . . .“ (Quetif et Echard: Scriptores ordinis predicatorum I 25).

f. 210—215 [manu secunda]: „*De miraculis, que post hec in diuersis locis ostensa sunt et prius in Ungaria.* Jam ad aliqua quæ post hec in diuersis locis per merita gloriosi confessoris . . . . In Sumlu × ad astructionem sanctitatis ipsius, ad edificacionem fidelium, ad laudem quoque et gloriam eius, qui facit mirabilia magna solus, qui trinus et unus . . . .“ (Bibliotheca hagiographica Latina n. 2218 d).

f. 215'—216 [manu secunda]: „*De sancto Petro martyre*“ *lectiones tres.* „De predicatorum ordine florido prodiit rosa rubens × a sanctis regna sublimia deuincuntur“.

f. 217—295 [manu secunda]: Gerardus de Fracheto: *Vitæ fratrum.* „Incipit prologus magistri Humberti in vitas fratrum ordinis. Dilectis in dilecto × et ecclesia canonicorum regularium, apud quos sepultus est ibidem, multum est oblationum prouentibus augmentata. Deo gratias. Explicit vitas fratrum per fratrem Gherardum Herpen 1500“. (cf. Reichert: Fratris Gerardi de Fracheto vitæ fratrum. Monumenta ord. fr. præd. historica I).

f. 295'—298' [manu tertia]: „*Catalogus omnium abbaciarum et monasteriorum nostri ordinis Cisterciensis*“. „Anno Domini 1098 12. Kalendas Aprilis fundata fuit abbatia Cisterciensis, ex qua sequentes abbacie generate sunt × Generatio domus militum de Calatrauia. Abora. Acanthera. Ahus //////“.

Prov. Belgium (?). — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 287 n. 138).

Litt. Bruun 210. — L. Janauschek: Origines Cistercienses 1. Intr. XVIII. — Het Boek XI (1922) 231.

Ny kgl. S. 1782 fol. membr., sæc. xiii, ff. 136 („LI“—„CLXXXVIII“), cm. 33,8×22. Litt. init. cum ornam. Codex mutilus.

f. 1—136: „*Sermones* Johannis de Villa abbatis *per circulum anni.* Cum sacrosancta mater ecclesia premonstrante spiritu sancto . Hoc est plenum gaudium, quod digne petentes accipiemus prestante ipso, qui promittit Jhesu Christo . . . .“.

f. 136—136': *Sermo de aduentu Domini.* „Legimus in Abacuc: Si moram fecerit, expecta eum, quia ueniens ueniet et non tardabit. Triplex est aduentus × ipsum non deseramus nec ab ipso deseramur in perpetuum ipso conseruante et præstante, qui ....".

Poss. Sir Thomas Phillipps. (f. 1: „Phillipps Ms. 423"). — Empt. Lundonii anno 1919.

Gl. kgl. S. 56 fol. chart., sæc. XV, ff. 229, cm. 29×21,5. Tegum. uetus.

f. 1—229': „*Summa uirtutum magistri* WYLHELMI LUGDUNENSIS ARCIPRESUL". „Presens opus habet 5 partes principales × celestem hereditatem".

Poss. Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in dorso: „C II", in fronte: „C XXIIII"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 66).

Gl. kgl. S. 1912 4to sæc. XIII, ff. 128, cm. 19,3×14,6. Litt. init. Tegum. uetus.

GUILELMUS PERALDUS: „*Summa de uitiis*". „Dicturi de singulis uitiis cum oportunitas × tacere uero nunquam".

Poss. Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in exteriore parte tegumenti: „N 7"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Pechlin n. 234. — Cat. Möllmann n. 88).

Thott 110 4to chart. et membr., sæc. XIV, ff. 163, cm. 22,2×14,4. Codex mutilus.

f. 2—23: ALBERTANUS BRIXIENSIS: *Liber de doctrina dicendi et tacendi.* „///// ab inicio uidentur × nos faciat peruenire Amen. Explicit liber de doctrina dicendi et tacendi ab Albertano causidico Brixiensi de ora sancte Agathe compositus et compilatus sub anno Domini 1245 de mense Decembris".

f. 23—63': „*Liber* ALBERTANI *de consolacione et consiliis.* Quoniam multi sunt qui in aduersitatibus × leticia recesserunt. Explicit liber consolacionis et consilii, quem Albertanus causidicus Brixiensis de hora Agathe compilauit atque composuit sub anno Domini 1246 in mensibus Aprilis et Maji".

f. 63'—161': „*Liber* ALBERTANI *de amore et dilectione Dei et proximi et aliarum rerum et de forma uite.* Mei tractatus inicium sit in nomine Domini × Si grauatus fueris aliquo modo et facile /////".

f. 163 [sæc. XIV—XV]: *Rhytmi Anglici et Latini.*

Prov. Italia. — *Poss.* fr. Nicolaus Barkley. — fr. Nicholaus London. — Possessor quidam Anglicus sæc. XV—XVI. (f. 163 [sæc. XIV—XV]: „Iste liber constat fratri Nicolao Barkley. Sed postea pertinet ad fratrem Nicholaum London, prefati fratris affinem id est sororis sue filium naturalem". — f. 162 [sæc. XV—XVI]: „Item receved of Thomas Gehstland 14 bokes and delyvered them to Edward Funthe and the writinges be put in the bokes sume in one bok and sume in the other. Receved and delyvered the 21. day of . . . ."). — Francis Wise 1695—1767. (In interiore parte tegumenti: „E Libr. Fr. Wise. Coll. Trin. Oxf."). — Ex penu bibliopolæ Thomæ Osborne. (In folio præligato nota pretii: „1. 1. 0."). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 387 n. 110).

Ny kgl. S. 119^{b} 4to membr., sæc. XIV, ff. 195, cm. 21×14,4.

f. 1—194: NICOLAUS DE BIARD: *Sermones de tempore.* „Præparate corda uestra Domino et seruite illi soli. Dicitur uulgariter: Qui est garniz, si n'est honiz × remanentes absque habitatore /////".

Prov. Gallia. — *Poss.* F. S. Bang.

Thott 313 fol. chart., sæc. XV, ff. 140, cm. 28,8×20,4.

f. 1—140': THOMAS CANTIMPRATENSIS: „*Liber apum intitulatus uniuersale bonum*". „Quoniam plus exempla monent quam uerba × ad septem dona spiritus sancti uel annexa illis". — „Reuerendo in Christo patri fratri Humberto magistro ordinis predicatorum sacerdos humilis cuius nomen × in hoc labore uel aliis umquam meruerim illum tamquam me participem faciat . . . .".

Prov. Germania. — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 302 n. 313).

Gl. kgl. S. 1366 4to membr., sæc. XIV, ff. 250, cm. 17,4×12. Tegum. uetus. In folio præligato fragmentum copiæ litterarum a Baldewino decano totoque capitulo ecclesie sancti Blasii in Brunswic dat. „anno Domini millesimo trecentes . . . . undecimo Kalendas Julii".

f. 1—248: THOMAS DE AQUINO: *Prima pars summæ, unacum questionibus.* „Quia catholice ueritatis doctor × que est huius hominis propinqua ratio seminalis".

f. 248'—250' [manu secunda]: *Sermo super Joh. VI.*

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria.

(Signatura in dorso: „E 13“, in exteriore parte tegumenti: „N 1“). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 50).

Thott 54 fol. membr., sæc. XV, ff. 220, cm. 46,2×33,4. Litt. init. hist.

THOMAS DE AQUINO: *Prima pars summæ, unacum questionibus.* „Quia catholice ueritatis doctor × Talis enim partus decebat eum, qui est super omnia benedictus in secula seculorum“.

Prov. Germania. — *Poss.* f. 1 insignia primi possessoris, vid. tab. I n. 4. — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 277 n. 54).

Gl. kgl. S. 57 fol. membr., sæc. XV. Duo uolumina. I ff. 216. II ff. 266, cm. 32×23. Litt. init.

„*Secunda pars secunde partis summe fratris* THOME“. „Post communem considerationem × sempiternam requiem animarum, ad quam nos perducat . . . .“.

Prov. Germania. — *Poss.* Bibl. Gottorp. (Ulrich Petersen: Specificatio lin. 25).

Thott 55 fol. chart., sæc. XV, ff. 286, cm. 29,3×21.

f. 1—282: THOMAS DE AQUINO: *Tertia pars summe.* „Quia saluator noster × penitentia uenialium et mortalium peccatorum. Explicit tertia pars summe sancti doctoris fratris Thome de Aquino ordinis fratrum predicatorum, quam, ut intendebat, non compleuit summatim morte preuentus, cuius suppletionem ex scripto eiusdem doctoris magister Hinricus de Goriken bone memorie compilauit, ut infra, Domino concedente, patebit“.

f. 282—286: „*Capitula tertie partis summe*“.

Prov. Germania. — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 278 n. 55).

Gl. kgl. S. 58 fol. chart., sæc. XV, ff. 339, cm. 32×21,2. Litt. init. Tegum. uetus.

THOMAS DE AQUINO: *Tertia pars summe theologie.* „Quia saluator, Dominus noster × penitentia mortalium et uenialium“.

Prov. Germania. — *Poss.* Michael Schutten. (f. 339': „Dyt bock hort hern Mychel Schutten to“; cf. Necrologium Cismariense ad 4. Non. Maii). — Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in dorso: „C t̄nū“; signatura in fronte: „a VII“). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 49. — Ulrich Petersen: Specificatio lin. 24).

Gl. kgl. S. 1368 4to membr., sæc. XV, ff. 66, cm. 18,5×13,4. Tegum. uetus.

f. 1—24': „*Epistola uenerabilis patris fratris* HUMBERTI, *quinti magistri ordinis fratrum predicatorum, de tribus essentialibus religionis et uirtutibus annexis eisdem, quam ad singulas provincias destinauit.* Filiis gracie et coheredibus glorie × sine fine".

f. 25—66: GERARDUS DE VLIEDERHOVEN: „*Cordiale quatuor nouissimorum.* Memorare nouissima tua et in eternum non peccabis. Ecclesiastici VII. Sicut dicit Augustinus × ac nouissima prouiderent".

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in superiore parte tegumenti: „E 6"). — Bibl. Gottorp. (Ulrich Petersen: Specificatio lin. 379—380).

Ny kgl. S. 1836 fol. membr., sæc. XIII, ff. 154, cm. 35×23. Litt. init.

f. 2—124': „*Distinctiones fratris* NICHOLAI DE GOERRAM *ordinis fratrum prædicatorum*". „Abeuntium per hunc mundum × intremus ad nuptias cum Domino Jhesu Christo".

f. 125—134': NICOLAUS DE GOERRAM: *Sermones de tempore.* „Hora est iam .... Sicut dicit sapiens Eccl. XIII: Omnia tempus habent × [Dominica XVIII post trinitatem] Gracias ago .... et uerbi //////".

Prov. Empt. Parisius anno 1921.

Gl. kgl. S. 185 fol. membr., sæc. XIV, ff 312, cm. 31×21. Litt. init. auro et uariis coloribus ornat. Tegum. uetus.

f. 1—292': GUILHELMUS DURANDUS: „*Rationale diuinorum officiorum.* Quecunque in ecclesiasticis officiis × orationes effundant".

f. 293—300': „*Expositio super decretali de fide catholica edita a fratre* EGIDIO DE ROMA *ordinis fratrum heremitarum sancti Augustini.* Firmiter credimus etc. Hæc decretalis intitulatur de summa trinitate × ueritatem reuelata facie speculari possumus, quod nobis præstare ....".

f. 300'—312': „*Expositio super decretali de canone misse edita a fratre* EGIDIO DE ROMA *ordinis fratrum heremitarum sancti Augustini*". „Cum Marthe et infra quesiuisti etc. post expositionem illius decretalis que incipit sic: Firmiter credimus × ut gloria eorum consummetur ad quam nos ....".

Poss. Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in dorso: „f t'nū"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Lindenbrog n. 142. — Cat. Möllmann n. 312).

Gl. kgl. S. 171 fol. membr. et chart., sæc. XIV et XV, ff. 181, cm. 37,4×25,5. Tegum. uetus.

f. 1—1' [manu tertia]: *Sermo.* „Veni, dilecte my, egrediamur in agrum. Commoramur in uillis. Mane surgamus ad uineas. Canticum VIII. Hec vox est sponse × Gustamus bona que sunt sursum. Quo summo bono perfruamur et tecum sine fine gratulamur".

f. 2 [manu septima]: „*Persecutiones duodecim uniuersales ecclesiæ.* Ex speculo historiali libro 10 capitulo 11. Sepe in legendis et martiriis sanctorum fit mentio de annis Domini × in omnibus benedictus in secula".

f. 2' [manu septima]: „*De sancto Tiburcio.* Tiburcius fuit filius Cromatii × in quo loco multa beneficia prestitit Christus ad laudem nominis sui usque in præsentem diem".

f. 3—173' [manu prima]: „*Historia Lumbartica* JACOBI DE VORAGINE *fratris ordinis prædicatorum episcopi Januensis*". „Uniuersum tempus × [De sancto Pelagio papa] ..... In parrochia Legiensi porca porcellum faciem hominis ///;/".

f. 174—177 [manu secunda]: *Legenda s. Elyzabeth.* „Elyzabeth interpretatur deus meus × ad tumulum sancte Helyzabeth rediens et gracias agens letus ad propria remeauit".

f. 177—177' [manu secunda]: „*De sancta Dorothea.* Gloriosa uirgo et martir Dorothea ex patre Dorotheo × mulier pregnans liberabitur, et fur nichil nocebit nec homicidium perpetrabit".

f. 178—178' [manu septima]: „*Continuatio legende de sancta Dorothea.* Cum egrederetur beata Dorothea pretorium × ambe fuerunt Domino dilecte".

f. 179—179' [manu quarta]: „*De ortu sancti Laurentii martiris.* Dicitur quod quidam dux × cum omni domo sua".

f. 179'—180 [manu quarta]: „*De ortu sancti Bartolomei.* Beatus Bartolomeus de regia parentela × in passionali clarescens exponitur".

f. 180—181' [manu quinta et sexta]: „*Legenda de sancta Barbara uirgine et martire.* Fuit temporibus Maximiani imperatoris × coruscat beata martir Christi Barbara prestante Domino nostro ....".

Poss. Monasterium s. Johannis in Cismaria (ut docet scriptura f. 178). — Bibl. Gottorp. (Cat. Lindenbrog n. 141. — Cat. Pechlin n. 67 [?]. — Cat. Möllmann n. 121).

Gl. kgl. S. 172 fol. chart., sæc. XV (f. 227': „1445"), ff. 228, cm. 28,6×20,6. Tegum. uetus.

f. 1—227': JACOBUS DE VORAGINE: *„Legenda sanctorum, quæ Lombardica nominatur historia"*. „Uniuersum tempus × ut tandem habitare dignetur per gloriam, quod ipse prestare nobis dignetur, qui .... Finitus et completus est iste liber per me Richardum Moller, clericum dioceseos Osnaburgensis, sub anno incarnationis Domini 1445 .... in ciuitate Louenborch".

f. 227'—228: *Registrum.*

Prov. Lauenborch. — *Poss.* Johannes Reddingk. (f. 1: „Liber Johannis Reddingk"; cf. Necrologium Cismariense ad 13. Kal. Junii). — Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in superiore parte tegumenti: „D 1"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Pechlin n. 67 [?]. — Cat. Möllmann n. 311).

Ny kgl. S. 2887 4to chart. et membr., sæc. XIV, ff. 91, cm. 21,7 ×14,5.

f. 1—7': RAYMUNDUS LULLUS: *De demonstratione per æquiparantiam.* „Quoniam quicquid demonstratum est ab antiquis × et de aliis suo modo. Ad gloriam, laudem, cognicionem et honorem diuine trinitatis finiuit Raymundus istum librum in Monte Pesullano mense Marcii 1304 ....".

f. 8—16': RAYMUNDUS LULLUS: *Liber de natura.* „Cum natura sit multum generalis × quem fecimus in questionibus huius tractatus. Finiuit Raymundus hunc librum in Cipro in ciuitate Famaguste in mense Decembris anno incarnationis Domini 1301".

f. 17—42': *„Tractatus* RAYMUNDI *de articulis fidei catholice.* Cum aliqui dicant quod fides christiana × Translacio huius operis facta est de uulgari in Latinum, ut dictum est, in ciuitate Mā anno incarnacionis Domini nostri Jhesu Christi 1300 ...".

f. 43—91: RAYMUNDUS LULLUS: *„Liber probacionis 14 articulorum fidei catholice.* | Suscipiat sublimis apex reuerenda corona | × | scripsit ut in robur fidei pertranseat istud | . — „Ad probacionem articulorum fidei × nobiliora et eciam forciora. Factus fuit iste tractatus Rome anno Domini 1296 et comple-

tus ibidem in uigilia beati Johannis babtiste precursoris Domini Jhesu Christi . . . .".

f. 92—101 [sæc. XVII]: *Copia litt. Laurentii Alamandi episcopi Gratianopolis die 28 mensis Aprilis anno Domini 1516 priori atque fratribus domus Cartusie Gratianopoli sitæ aliisque prioribus et fratribus totius ordinis Carthusiensis dat.*

Prov. Hispania. — Empt. Lipsiæ anno 1920.

Ny kgl. S. 638 8vo chart., sæc. XIV, ff. 201, cm. 14×11. Tegum. uetus.

f. 1—1': *Orationes.*

f. 2—8': *Grammatica quædam.*

f. 9—96': RAYMUNDUS LULLUS: „*Opusculum in quo decem legis præcepta et quatuordecim articuli ffidey catolice cum septem sacramentis ecclesie continentur.* Omnipotens Deus benedictum sit × ancile tue. Expleto libro isto . . . . in urbe Valentina anno ab incarnacione Domini 1327 in mense Aplilis, qui fuit incoatus in mensse Marcii . . . ".

f. 97—116: *Alphabeta. Tabulæ, etc.*

f. 116'—129: „*Tractatus theologie.* Unde quia in Deo sunt multa nomina × sapientia filio et amor spirituy sancto".

f. 130—148': „*De questionibus alterius uite.* Ad euidentiam alterius uite × esse in eterno et sic finitur ista questio cum aliis questionibus antedictis".

f. 150—150': „*Esta he adoutrina que disso frey* JOHANNES DE TODE *que o homo deue fazer para serer virtuosso*".

f. 151—185': „RAYMUNDUS LULLUS: *Ars breuis.* Ratio quare facimus istam artem breuem × scolares de predictis . . . . Finiuit Raymundus hunc librum Pissis in monasterio sancti Dominici mense Januari anno Domini 1307".

f. 185'—195': RAYMUNDUS LULLUS: *Liber de natura.* „Dum natura sit × questionibus huius libri. Finiuit magister Raymundus Luli librum istum in Cipro ciuitate Famaguste mense Decembris anno incarnationis Domini nostri Jhesu Christi 1301".

f. 196—201': *Grammatica quædam.*

Prov. Hispania. — Empt. Lipsiæ anno 1921.

Ny kgl. S. 640 8vo chart., sæc. XV, ff. 147, cm. 9,9×7.

f. 1—12': RAYMUNDUS LULLUS: *Logica noua.* „//// uniuersalis,

particularis, indifinita et singularis. Uniuersalis est illa × quod idem sumitur ad probationem sui ipsius sub alio uocabulo ////".

f. 13—56': „*Liber de ordinatione superiori et inferiori essentiarum cum essentia conuertibilium actuum et constitutorum ex ipsis.* Quamquam maxima sit uoluminum copia ad laudem et onorem summe trinitatis a patribus × ut fidelem et obedientem chatolicum decet".

f. 57—60': Raymundus Lullus: „*Liber de substantia et accidente.* Quoniam per plures modos × ad diem iudicii coram diuina trinitate. Ad laudem et honorem Dei finiuit Raymundus istum tractatum in ciuitate Messane Octobri anno 1313 incarnationis Domini nostri Jesu Christi".

f. 61—76': Raymundus Lullus: „*Lectura compendiosa super artem inueniendi ueritatem de figuris.* Circa quod × ad inueniendum modum loquendi recteque scribendi".

f. 77—106: „*Gratia Dei mediante intendimus probare uirginem eius matrem conceptam fore sine peccato originali.* Ad probandum Dei genitricem fore sine macula conceptam × perdet homo meritum fidei".

f. 107—142': Raymundus Lullus: *Ars breuis.* „Ratio quare facimus illam artem breuem × scolares de predictis .... Finiuit Raymundus hunc librum Pisis in monesterio sancti Dominici mense Januarii anno 1307 incarnationis Domini nostri".

f. 143—147: *Tabulæ.*

Prov. Hispania. (Notæ lingua Hispanica passim scriptæ). — Empt. Lipsiæ anno 1921.

Ny kgl. S. 1812 fol. membr., sæc. xiv, ff. 30, cm. 29,3×21,5.

f. 1—30': „*Tractatus de gradibus formarum editus a fratre* Egidio Romano *ordinis fratrum heremitarum sancti Augustini.* Dixisti, Domine Jhesu Christe × omnium formarum exemplar et paradigma, qui cum patre ....".

Poss. A. A. Monteil. (In superiore parte tegumenti impressum: „Tractatus de gradibus formarum a fratre Egidio Romano. Manuscrit du 13. siècle appartient à M^r. Monteil"). — Sir Thomas Phillipps. (f. 1: „Phillipps Ms. 8330"). — Empt. Lundonii anno 1919.

Ny kgl. S. 2920 4to membr., sæc. xiii, ff. 238, cm. 25×17,5. Litt. init. f. 237: animalia fabulosa penna delineata.

f. 1—162': „*Sermones de festis sanctorum fratris* Nicholai de Haquauilla *de ordine minorum fratrum*". „Preparate corda uestra .... Duo sunt ibi consideranda × uite eterne concedat nobis Jhesus Christus filius Dei uiui".

f. 163—237: Nicholaus de Haquauilla: *Sermones dominicales.* „Dicite filie Syon .... Verba sumpta sunt × concordia dulcis; ad illa gaudia eterna perducat nos Jhesus Christus".

Prov. Gallia. — *Poss.* R. Steele. (In interiore parte tegumenti: „From the library of Robert Steele Wandsworth Common"). — Empt. Lundonii anno 1920.

Gl. kgl. S. 59 fol. chart., sæc xv, ff. 82, cm. 31×21,5.

f. 1—82': „Augustinus de Ancona": „*Lectura super epistolam Pauli ad Hebreos magistralis.* Hebrei sunt, et ego, Israelite sunt, et ego. Secundum beatum Ambrosium illum merito sanctitatis debemus extollere × gracia, que est purgacio peccatorum, sit cum omnibus nobis. Amen".

Prov. Germania. — *Poss.* Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 318). Unacum codice Gl. kgl. S. 200 fol. ligatus erat codex Gl. kgl. S. 59 fol.

Ny kgl. S. 1791 fol. chart., sæc. xv, ff. 453, cm. 32×21,5. Tegum. uetus.

f. 1—177': „*Liber* Johannis Cassiani *abbatis in uigintiquatuor collationes diuinorum patrum*". „Debitum quod beatissimo pape Castori × aura comitetur". (Migne PL. 49. 477).

f. 178—443: Augustinus de Ancona: *Lectura super Matheum.* „Cum quietum silentium tenerent omnia × cuius sublimationis et gloriose ascensionis participes nos faciat ipse ....".

Poss. Dr. Hennen Trier. (In interiore parte tegumenti manu sæc xix: „Dr. Hennen Trier"). — Empt. Lipsiæ anno 1920.

Ny kgl. S. 1786 fol. chart., sæc. xv (f. 160: „1420", f. 170: „1421", f. 216: „1423", f. 217: „1455"), ff. 217, cm. 30×20,4, Tegum. uetus.

f. 1—62: „*Tractatus de amore spiritus sancti .... editus a fratre* Augustino de Anchona *ordinis fratrum heremitarum sancti Augustini*". „Domine Jhesu Christe, qui dixisti apostolis tuis: Petite et accipietis × laborum meorum merces et præmium, qui cum patre ...".

f. 62'—160: Conradus Zolkow: *Summa de trinitate et fide catholica.* „Firmiter credimus et humiliter confitemur × me leticia cum uultu tuo. Ad quam leticiam .... Explicit summa de trinitate et fide katholica composita a uenerabili et eximio doctore magistro Conrado Zolkow, finita per ipsum magistrum A. D. 1388 in crastino Procopii. Explicit A. D. 1420".

f. 160'—170: Johannes Fiscannensis *abbas: Liber de diuinis scripturis collectus ad eorum præsertim utilitatem qui uite contemplatiue sunt amatores.* „Antequam incipiatur liber supputacionum dicatur iste psalmus. Deus misereatur nostri. .... Incipit liber supputationum beati Augustini de diuinis scripturis collectus ad eorum præsertim utilitatem qui uite contemplatiue sunt amatores. Te Deum × ipsum benedico atque adoro, qui uiuit ....". (cf. Migne PL. 147. 457).

f. 170'—216: *Lectura super summam fratris* Henrici de Merseburch. „Incipit summa fratris Henrici de Merseburch de ordine minorum quondam lectoris in Magdeburg .... Cum summam Henrici fratribus legerem et quosdam casus lectioni intersererem, quos textus eiusdem summule non habebat, fratres multimodis precibus ac importunis instanciis me rogarunt × ad portam potuerunt peruenire". (cf. Schulte: Die Geschichte der Quellen und Litteratur des canonischen Rechtes II 535).

f. 216'—217: „Jacobus Küniken": *„De choreis, an licite sint".* „Solet ab aliquibus uerti in dubium, an actus chorisandi × Hec michi uisa sunt non multum deuiare a ueritate saluo iudicio saniori. Hec collecta per egregium dominum Jacobum Küniken sacre theologie doctorem in Carthusia Erffordensi anno Domini 1455".

Prov. Empt. Lundonii anno 1919.

Gl. kgl. S. 186 fol. chart., sæc. xv (f. 81': „1463"), ff. 83, cm. 28,9×20,5.

f. 1—81': Guido de monte Rocherii: *Manipulus curatorum.* „Reuerendo in Christo patri ac domino, domino Raymundo diuina prouidentia sancte sedis Valencie episcopo deuotorum suorum minimus Guido de monte Rocherii × caritatiue corrigat et pro me peccatore ad Dominum preces fundat. — Explicit manipulus curatorum Deo gracias Amen Ferrarie anno Domini 1438, ubi tunc dominus noster Eugenius papa quartus ycumenicum concilium celebrauit. — Hinricus Hoeneling clericus Hildenensis dioceseos hoc opus scripsit reuerendo magistro

Johanni Alardes aput sanctum Jacobum rectori scholarium in Lubec et finiuit 4 feria infra octauas assumptionis benedicte uirginis Marie anno 63 etc.".

Poss. Johannes Alardes. — Bibl. Gottorp. (Cat. Lindenbrog n. 150. — Cat. Möllmann n. 45). Una cum Gl. kgl. S. 52 fol., 455 fol., 159 fol., 62 fol. codex colligatus erat.

Gl. kgl. S. 66 fol. chart., sæc. XV, ff. 37, cm. $27{,}8 \times 20{,}8$.

„HINRICUS DE VRIMARIA: *Præceptorium*". „Audi Israhel præcepta Domini et ea in corde × uinum quod letificat Deum et homines . . . .".

Prov. Germania. (f. 37: Notæ lingua Germ. scriptæ).

Thott 61 fol. membr., sæc. XV, ff. 194, cm. $36{,}4 \times 26{,}4$. Tegum. uetus.

NICOLAUS DE LYRA: *Postilla super omnes libros sacre scripture.* „Vidi in dextera sedentis super thronum × a populo christiano laudes et gratie Christo persolui, cui . . . . . Expliciunt postille mistice super omnes libros sacre scripture exceptis aliquibus, qui non uidebantur tali expositione indigere. Igitur ego frater Nycolaus de Lyra de ordine fratrum minorum Deo gracias ago, qui dedit mihi gratiam hoc opus incipiendi et perficiendi in die sancti Gregorii A. D. 1339".

Poss. Domus Carthusiensium in Monichuysen prope Arnhemium. (In interiore parte tegumenti hæc inscriptio deleta: „Liber Carthusiensium in Monichusen"). — Johannes a Necken. (f. 1: „Sum ex libris Johannis a Necken, emptus a magistratu Arnhemiensi 2 Maii anno 1588"). — O. Thott. (Bibl. Thott VII 278 n. 61).

Ny kgl. S. 1649 fol. chart., sæc. XV, ff. 259, cm. $28 \times 20{,}5$.

f. 1—259': NICOLAUS DE LYRA: *Postilla in quatuor euangelia.* ////„uerumtamen lex humana non inducit homines nisi × Sicut et ego præcepta patris mei seruaui et maneo in eius dilectione quia ////".

Prov. Dacia. — *Poss.* Bibliotheca ecclesiæ cathedralis Ripensis. — In bibliothecam Regiam codex translatus est anno 1912.

Gl. kgl. S. 64 fol. membr., sæc. XV, ff. 197, cm. 25×16. Tegum. uetus.

f. 1—180: „NICOLAUS DE LIRA: *Super euangelistas*". „Quattuor

facies uni × in templo laudantes et benedicentes Deum cui est honor . . . .“

f. 180'—188': „*Fr.* Gh. monachus Riui sancte Marie“ [Scharnebeck]: „*Opusculum de corpore canonum et decretalium*“. „Quoniam ignorantia mater cunctorum est errorum, maxime sacerdotibus Dei est uitanda, qui docendi officium populo Dei susceperunt . . . . . ideo ego frater Gh. monachus Riui sancte Marie Cisterciensis ordinis ad honorem Dei et gloriose uirginis presens opusculum de corpore canonum et decretalium collegi prout potui . . . . Licet summus pontifex × procedit ab utroque“.

f. 189—190': *Anonymus super I Corinth. XIII.* „Si linguis hominum loquar et angelorum. Corinth. XIII probat quod karitas est excellencior aliis quia × audit, id est, intelligit que dicit“.

f. 190'—194: *De sacramento corporis Christi.* „Conuenientibus × faciendum est nobis ut non conueniatis in iudicium dampnacionis“.

f. 194—197': *De usura.* „Ad detestationem huius peccati scilicet usure ualent testimonia scripturarum × refrigescet karitas multorum, ut ait Dominus“.

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (f. 2: „Liber sancti Johannis euangeliste in Cismaria“. — Signatura in superiore parte tegumenti: „A 7“, in interiore parte tegumenti: „D III“). — Bibl. Gottorp. (Cat. Lindenbrog n. 162. — Cat. Pechlin n. 41. — Cat. Möllmann n. 54).

Gl. kgl. S. 62 fol. chart., sæc xv, ff. 114, cm. 28,9×21.

f. 1—4': „*Registrum circa librum* Armandi“.

f. 4'—64': „Armandus de Bellouisu“: „*Tractatus de declaratione difficilium dictionum et dictorum in theologya*“. „Reuerendissimo in Christo patri ac domino suo specialissimo domino Johanni diuina ordinacione episcopo Brixiensi frater Armandus de Bellouisu ordinis predicatorum . . . . . In agro dominico × medetur ut salus, reuelat ut lux . . . .“.

f. 64'—65: „*Tytuli questionum circa 5 libros* Boecii *de philosophico consolatu*“.

f. 65'—72': Albertus de Saxonia: *De proportionibus.* „Proportio communiter accepta × et sic dictum sit de proportionibus motuum“.

f. 75—96': „*Maxime* Alani. Omnis scientia suis innititur regu-

lis × et illud moriens et non uiuens nisi fleueris". (cf. Migne PL. 210. 621).

f. 97—98': *Tabulæ de uitiis, de 10 preceptis.*

f. 99—102: Franciscus de Mayronis: *De usu terminorum.* „Cum difficultas uerbalis multum impediat animum a speculatione ueritatis × ut essentia est paternitas".

f. 109—114: „*Tractatus de arte fidei editus in Erfordia ab egregio doctore sacre theologie* Bartolomeo de Lusatia. Clemens papa cuius rem nominis et uite senciant subiecti × sunt penam".

Poss. Bibl. Gottorp. (Cat. Lindenbrog n. 150. — Cat. Möllmann n. 45). Unacum Gl. kgl. S. 52 fol., 186 fol., 455 fol., 159 fol. codex colligatus erat.

Ny kgl. S. 1868 fol. membr., sæc. xiv, ff. 59, cm. 28×20.

f. 1—53': Guilelmus de Monte Lauduno: *Sacramentale.* „Karissimo filio suo ac socio speciali domino de Villamuro in iure canonico bachalario excellenti G. de Montelhauduno × cum ex eo uel similibus poterit per suum /////".

f. 54—59: Hugo de sancto Caro: „*Speculum ecclesie*". „Dicit apostolus ad Ephesios VI: Induite uos armaturam Dei × due partes non dictio composita".

Prov. Gallia. — Empt. Wirzeburgi anno 1922.

Thott 628 4to chart., sæc. xv, ff. 10, cm. 19,$_8$×13,$_4$.

f. 1—10: Johannes Gobi: „*Apparicio spiritus Gwidonis et admonicio eiusdem per quendam priorem.* Sicut dicit beatus Augustinus in libro de fide ad Petrum: Miraculum est quicquid arduum uel insolitum × non inuenit dictum spiritum, unde creditur quod iam regnat in celo cum Christo. Amen".

f. 10: „*Oratio.* O benedicte Deus, qui pro × collaudatur in secula seculorum. Amen".

Poss. O. Thott. (Bibl. Thott. VII 413 n. 628).

Gl. kgl. S. 85 fol. chart., sæc. xv, ff. 153, cm. 38×28.

f. 2'—5': „*Excerptum uitas fratrum per magistrum* Jordanum".

f. 8'—9': *Taxæ ecclesiarum mundi.*

f. 12—120: „*Postilla* Johannis de Mynda, *ordinis minoris, ministri tocius Saxonie, theologi famosi.* Dominica prima aduentus Domini sermo. Erunt signa in sole et luna et stellis

etc. Luc. XXI. Sacrosancta mater ecclesia × psallere Domino in cordibus uestris. Quod uobis et mihi præstare digneris". — f. 86': „Hucusque collectus est Johannes de Mynda de uerbo in uerbum; dehinc uero non de uerbo in uerbum, quia prolixius est, sed de sententia in sententiam in materia magis ignota, notiori uero pretermissa pedetentim colligetur".

f. 139—153: „*Excerptum* Johannis de Mynda *super epistolas*".

Poss. Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 20).

Thott 30 8vo membr., sæc. XIV, ff. 159, cm. 15,4×11,2. Litt. init.

f. 1—159': „*Opus fratris* Wilhelmi Britonis *de uocabulis biblie.* Difficiles studeo partes × Verba sunt Isidori Eth. VII".

Prov. Gallia. — *Poss.* J. P. Ludewig. (Cat. Ludewig V 109 n. 543). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 508 n. 30).

Litt. Bruun 98—99.

Gl. kgl. S. 67—68 fol. chart., sæc. XV (uol. II f. 244: „1468"), I ff. 314, II ff. 244, cm. 30,3×21,2.

Gallus, *ord. Cist. aulæ regiæ abbas*: *Malogranatum.* „Notandum, quod opus subsequens × bona eterne glorie perducat nos Dominus noster Jhesus Christus, qui cum patre .... Explicit liber, qui intitulatur Malogranatum, sub anno incarnacionis Domini nostri Jhesu Christi in sabbato quattuor temporum ante festum Michaelis 1468 hora quasi sexta in regali ciuitate Lubicensi etc. — Et est Rickbadonis Kerkrynk domicelli ciuitatis eiusdem. Skdlcbef lfslskol".

Prov. Lubeca. — *Poss.* Rickbodo Kerkringh. — Monasterium s. Johannis in Cismaria. (In fol. præligato: „Liber Rickbodonis Kerkringh, ciuis Lubicensis, quem contulit monasterio nostro in Cismar"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Pechlin n. 12. — Cat. Möllmann n. 64—65). Codices Gl. kgl. S. 67—68 fol. cum Gl. kgl. S. 201 fol. colligati erant.

Gl. kgl. S. 1370 4to membr., sæc. XV (f. 66': „1441"), ff. 66, cm. 20×14. Tegum. uetus.

f. 1—66': „*Excerptum librorum de consolatione theologię fratris* Johannis de Tambacho *magistri in theologia de ordine fratrum predicatorum.* Quoniam secundum apostolum quæ-

cunque scripta sunt ad nostram doctrinam × antiqui hostis insidias accingi. Et in hoc terminatur hoc opus".
Prov. Belgium.

Thott 131 fol. membr., sæc. XV (f. 322: „1458"), ff. 322, cm. 35×24. Litt. init. hist. Duæ picturæ.
LUDOLPHUS DE SAXONIA: *Vita Christi* (*I et II 1—50*). „Fundamentum aliud nemo ponere potest × a regni gloria et comburi in Gehenna, Deus meus, misericordia mea".
Prov. Gallia. — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 286 n. 131).
Litt. Bruun 199.

Gl. kgl. S. 84 fol. chart., sæc. XV, ff. 269, cm. 30,4×20,6. Tegum. uetus.
f. 1—269': JORDANUS DE QUEDLINBURG: *Sermones de sanctis.* „Dan catulus leonis, fluit largiter de Basan . . . . Transuadato fonte × ipsi rogemus Jhesum Christum filium Dei unicum, qui cum . . . .".
Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (In codice insertum est fragmentum copiæ bullæ, quæ monasterio Cismariensi indulgentias concedit. — Signatura in dorso: „DD 8"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 123).

Ny kgl. S. 1596 fol. chart., sæc. XV, ff. 200, cm. 28,5×21. Una cum Inc. Hafn. „Sermonum thesaurus nouus de sanctis" (Norimb. 1487) codex colligatus erat. Tegum. uetus, in quo litteræ bibliopegæ: „H. G". (cf. W. H. J. Weale: Bookbindings and rubbings of bindings in the national art library South Kensington II 246 n. 630).
f. 1—200': *Sermones* HENRICI DE COESFELDIA. „Sermo in solennitate omnium sanctorum. Beati pauperes spiritu . . . . Patres ac fratres dilectissimi, hodie ut uenit × ab introitu glorie Dei. Ad quam nos gloriam . . . . . Explicit sermo ab ipso domino Hinrico de Camenata alias de Costfeldia in obitu fratris H. Bunne factus in domo Gelrensi".
Prov. Germania. — *Poss.* Domus castri Marie prope Dulmaniam. (In fol. præligato: „Liber domus castri Marie prope Dulmaniam ordinis Cartusianorum"). — Arthur Douglas Vaghan. (Inscr. in fol. præligato). — Empt. Londinii anno 1909.

Gl. kgl. S. 1373 4to chart., sæc. XV, ff. 6, cm. 20×13,8.

JOHANNES GERSON: *De uita spirituali.* „Reuerendo in Christo patri et sacre theologie professori eximio domino Petro episcopo Cameracensi suus discipulus Johannes cancellarius indignus ecclesie Parisiensis . . . . Postulare dignata est × Ex hiis radicibus argumentorum, quæ possent in latius ramificari, uidetur esse sufficienter deductum, quod omnis ////". (Joan. Gersonis opera (1706) III 1—9).

Prov. Germania. — *Poss.* Bibl. Gottorp. (Cat. Pechlin n. 160. — Cat. Möllmann n. 60). Codex cum Inc. Hafn. 18 et codd. Gl. kgl. S. 1601 4to, 1379 4to, 1349 4to, 1375 4to colligatus erat.

Gl. kgl. S. 71 fol. chart., sæc. XV, ff. 10, cm. 28,5×20,5.

„*Conclusiones morales circa peccatum in genere et specie, circa præcepta Domini et sacramenta ecclesie et potestate pape . . . . magistri* JOHANNIS GERSON, *eximii doctoris sacre theologie, cancellarii Parisiensis*".

Prov. Germania.

Thott 141 fol. chart., sæc. XV, ff. 176, cm. 29×20,5.

f. 2—172: „*Collecta domini* NICOLAI STÖER, *doctoris sacre theologie studii Lipcensis, super officium misse compilata A. D. 1412*". „Reuerendi patres et domini. Cogitanti michi crebrius ac diligenti indagine × in eternum laudemus eum, qui uiuit . . . .". (Ad. Franz: Die Messe im deutschen Mittelalter 527).

f. 172—175: „*Pro rudi informatione presbiterorum, curatorum et nouiter ordinatorum notata*".

Prov. Germania. (f. 176 notæ lingua Germanica scriptæ). — *Poss.* V. E. Löscher 1673—1749. (In Inc. Hafn. 987, quem V. E. Loescherus possidebat, hæc nota: „Accedit codex manuscriptus Nicol. Stoer, theol. Lipsiensis, de officio misse etc, scr. 1412"). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 287 n. 141).

Gl. kgl. S. 76 fol. chart., sæc. XV, ff. 288, cm. 32×21,6. Codex circa finem mutilus. Tegumentum medio ævo Lubecæ factum.

f. 1—84': NICOLAUS DE DINCKELSPUHL: *De præceptis decalogi.* „Scribitur Mathei XXII quod cum quidam legis doctor × formam hanc esse obseruandam".

f. 85—143: „*Tractatus de septem peccatis mortalibus*“ — [manu secunda]: „*eiusdem* Dynkelspugel“. „Homo quidam fecit cenam × talia ignorauit etc.“.

f. 143—180': „*Tractatus de penitentia* Nicolai Dunkelspugel. Ecce nunc tempus acceptabile × a quo nos custodiat, qui . . .“.

f. 181—252': *Tractatus de poenitentia.* „Penitentia longe positis a Deo necessaria est × potest dare elemosinam“.

f. 253—288: „*Sermones sancti* Thome *de corpore Christi*“ — [manu secunda]: „*uel potius* Alberti Magni“. „De sacrosancto corporis Domini locuturi sacramento × anima id est uita. Philosophus: Corruptio et /////“.

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium sancti Johannis in Cismaria. (Signatura in dorso: „O 6“, in fronte: „q VIII“). — Bibl. Gottorp. (Cat. Pechlin n. 68. — Cat. Möllmann n. 72).

Thott 102 4to chart., sæc. xv, ff. 262, cm. 21×14,4. Tegum. uetus.

f. 1—27: „*Speculum* Ysidori *de summo bono*“. „Summum bonum Deus est × et nos ascensuri sumus“. (Migne PL. 83. 557—600).

f. 37—52': Johannes de Capistrano: *Sermo.* „///// enim doctus pariter et indoctus. Eccles. O scelestes peccatores cogitate uos morituros × ab adolescentia sua assumere iugum Domini. De hoc etiam patet supra in prerogatiuis. Et in isto membro conclusit pater deuotus sermonem presentem, quem continuauit per 30 dies per diuersa tamen themata, quia 20 Octobris intrauit opidum Liipzk et 20 Nouembris recessit“.

f. 53'—56': „*De septem peccatis mortalibus.* Omnia peccata mortalia quamuis × quia nulla res potest mutare speciem suam“.

f. 61—70: „*De multorum miraculorum beati patris Johannis de Capistrano ordinis minorum post eius obitum perpetratione.* Mortuo beato patre et sancte memorie seruo Christi Johanne de Capistrano et corpore inhumato iacente × In Olmutz. Quedam textrix peperit duos filios . . . . dominica infra octauam uisitationis Marie“.

f. 75—122: *Sermones* Johannis de Capistrano *Lipsiæ anno Domini 1452 mensibus Oct. et Nov. habiti. Reportata auditoris.*

f. 125—129: „*Sermo uenerabilis fratris patris* Johannis de Capistrano *ordinis minorum ministri generalis uicarii,*

discipuli sancti Bernardini, habitus ad clerum et populum Hallis in foro coram reuerendissimo in Christo patre ac domino nostro domino Frederico de Bychelinghen sancte Magdeburgensis archiepiscopo, Germanie primate, ibidem præsente in translatione sancte Clare .... A. D. 1452 .... De sancta Clara".

f. 129—133': „*Sermo eiusdem secundus habitus Hallis publice in foro coram reuerendissimo domino archiepiscopo ac uniuerso clero ac populo oppidi eiusdem in profesto seraphici patris sancti Francisci patriarche pauperum. A. D. 1452*".

f. 133'—142': „*Sermo cuius supra habitus in loco forensi coram præmissis in die seraphici patris sancti Francisci, patriarche pauperum atque institutoris ordinis fratrum minorum*". — „Collecti sunt sermones præmissi anno Domini 1452 per fratrem Hermannum, professum monasterii noui operis Hallis".

f. 143—145': *Varia theologica.*

f. 147—148: *Sermo* Johannis de Capistrano *Lipsiæ A. D. 1452 21 Oct. habitus.*

f. 149—166: *Liber apologeticus secundum* Pamphilum *de Greco in Latinum a* Rufino *translatus una cum prologo et epilogo* Rufini. „Cognoscende ueritatis amore permotus × eos qui tales sunt declinamus. Explicit apologeticus sancti Pamphili martiris pro Origene transscriptus ipso die sanctissimi martiris Mauritii sociorumque eius. In Cismar".

f. 169—171: „*Doctoris* Jacobi de Cracouia *Carthusiensis tractatus pro ualentibus uel contra uolentes se transferre de una religione ad aliam.* Videor michi ut certum accepi × Beati qui eam percipere meruerunt".

f. 172—176: „Jacobus de Cracouia Carthusiensis": „*De scrupulosis in regula sancti Benedicti.* Quadam die cum uenissent × in hiis sanius sentienti".

f. 177—238: *Exposicio super euangelium Luce.*

f. 239—246: *De sancto Georgio.* „Ingruentibus preliorum tumultibus × per processum historie diligenter audiamus". — „Dux quidam ac princeps gloriosissimus fuerat Capodocorum Georgius nuncupatus × famulum suum. Compleuit autem martirium suum in bona confessione 8 Kal. Mai sexta feria hora nona".

f. 246—249': „*De sancto Oswaldo rege.* Oswaldus rex Elfredi

regis filius Northanhymbrorum qui licet × columna uisa est ascendere de reliquiis et lumen descendere super eas".

f. 250—252': „*De sancto Johanne Crisostomo non tamen isto maiore, quia et alius in speculo historiali dicitur fuisse.* Sancte Romane ecclesie pontifex quidam sanctissimus exigente causa × quæ auree reddebantur, ideoque et Johannes os aureum dictus est. Tandem infirmatus quieuit in Domino".

f. 253—258: *De sancto Georgio.* „Dux quidam ac princeps gloriosissimus fuerat Capadocorum nomine Georgius. Hec reperies in alia legenda usque: Venit igitur Georgius infra dies quatuordecim × Postremo adiungitur historia de dracone usque in finem totius legende".

f. 259—262': „*Staciones urbis Romane cum titulis et indulgenciis earum*".

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in tegumento: „F 6"). — J. Langebek. (Bibl. Langebek 572 n. 363). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 386 n. 102).

Gl. kgl. S. 1594 4to chart., sæc. xv, ff. 12, cm. 20,8×14,1.

f. 1—12': Johannes Busch: *Liber de origine deuotionis moderne cap. XXXVI—XL.* „////// Quomodo dominus Nycolaus de Cusa cardinalis legatus uisitauit Alemanniam et uenit in Wyndesem dans omnibus et capitulo nostro generali graciam anni jubilei. Huius etiam × cuius primus fundator fuerat magnus ille multarum //////". (Des Augustinerpropstes Johannes Busch Chronicon Windeshemense und Liber de reformatione monasteriorum, hrsg. v. Karl Grube. Geschichtsquellen der Provinz Sachsen XIX 337—354).

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s Marie in Bordesholm. (Una cum Ms. Kilon. 6 et Ms. Kall 299 4to Ms. Gl. kgl. S. 1594 4to codex fuit unus, scilicet codex Bordesholmensis n. „E XXXII" in Cat. Bordesh. ex anno 1488 et n. „CCLXII" in Cat. Bordesh. sæc. xvi).

Litt. Westphalen: Monumenta inedita II, præfatio 17. — Erichsen 25. — Merzdorf: Bibliothecarische Unterhaltungen. Neue Sammlung 36. — H. Ratjen: Zur Geschichte der Kieler Universitätsbibliothek 41. — Steffenhagen: Die Klosterbibliothek zu Bordesholm. Zeitschrift der Gesellschaft für Schleswig-Holstein-Lauenburgische Geschichte XIII 112.

Kall 299 4to chart., sæc. XV, ff. 49, cm. 20,$_8$×14,$_1$. Tegumentum ex folio membranaceo missalis cuiusdam manuscripti factum.

f. 1—16': JOHANNES BUSCH: *Liber de origine deuotionis moderne cap. XL—XLVII.* „////// deuotarum congregationum × beatitudo omnium sanctorum per infinita secula seculorum. Amen". (Des Augustinerpropstes Johannes Busch Chronicon Windeshemense und Liber de reformatione monasteriorum, hrsg. von Karl Grube. Geschichtsquellen der Provinz Sachsen XIX 354—375).

f. 17—43: THOMAS DE KEMPIS: *Vita uenerabilis magistri Gerhardi Magni.* „Auxiliante Domino × Sanctorum sortem teneat sic post modo mortem. Amen".

f. 43—48': THOMAS DE KEMPIS: *Vita domini Florentii.* „Dignum iam arbitror × contumelias pati et terrores sciens scriptum /////".

f. 49: *„Recommendatio magistri Gerardi Groeten, qua recommendauit eum cantor Parisiensis post eius obitum.* Sancte recordacionis magister Gerardus × uera esse credit".

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Marie de Bordesholm. (Una cum Ms. Kilon. 6 et Ms. Gl. kgl. S. 1594 4to Ms. Kall 299 4to codex unus fuit, scilicet codex Bordesholmensis n. „E XXXII" in Cat. Bordesh. ex anno 1488 et n. „CCLXII" in Cat. Bordesh. sæc. XVI). — C. F. Temler. (In foliis præligatis notæ manu Temleri scriptæ. — Bibl. Temler. 360 n. 15). — Abr. Kall. (Bibl. Kall. XXI n. 299).

Litt. Westphalen: Monumenta inedita II, præfatio 17. — Merzdorf: Bibliothecarische Unterhaltungen. Neue Sammlung 36. — Ratjen: Zur Geschichte der Kieler Universitätsbibliothek 41. — Steffenhagen: Die Klosterbibliothek zu Bordesholm. Zeitschrift der Gesellschaft für Schleswig-Holstein-Lauenburgische Geschichte XIII 112.

Ny kgl. S. 275 4to chart., sæc. XV, ff. 234, cm. 20,$_8$×14.

f. 1—230: „JOHANNES BUSCH, *canonicus regularis: Liber reformationum et uisitationum plurimorum monasteriorum utriusque sexus ordinum diuersorum* . . . Misericordias Domini × per graciam diuinam uictoriam obtinui. Explicit historia buscana".

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Marie de Bordesholm. (Cat. Bordesh. ex anno 1488 n. „E XXXIII"; cat. Bordesh. sæc. XVI n. „CCXLVI"; Westphalen: Monumenta inedita II, præfatio 17). — Bibliotheca Kiloniensis. (G. G. Leibnitius:

Scriptores Brunsvicensia illustrantes II. introd. 44; 806 seq.). — F. C. Sevel (Bibl. Sevel. III 206 n. 769).

Litt. Merzdorf: Bibliothecarische Unterhaltungen. Neue Sammlung 36. — E. Steffenhagen: Die Klosterbibliothek zu Bordesholm und die Gottorfer Bibliothek. Zeitschrift der Gesellschaft für Schleswig-Holstein-Lauenburgische Geschichte XIII 109. — Karl Grube: Des Augustinerpropstes Johannes Busch Chronicon Windeshemense und Liber de reformatione monasteriorum. Geschichtsquellen der Provinz Sachsen XIX, Einleitung XXXXII—XXXXIII.

Gl. kgl. S. 1375 4to chart., sæc. XV, ff. 9, cm. $20{,}_2 \times 12{,}_9$.

f. 1—4': Martinus Laudensis: *Epistola ad Johannem de Capistrano de canonisatione Bernardini de Senis.* „Reuerendissime pater et religiosissime frater Johannes de Capistrano. Eodem tempore ego Martinus Laudensis pro canonisatione beati Bernardini paucula aliqua raptim scribere × corrigenda et supplenda submitto".

f. 5—8': „*Tractatus de ordinibus ecclesiasticis.* Quoniam in ordine inprimitur caracter × loco apostolorum successerunt episcopi".

f. 9—9': *Differentia inter quadragenam, septenam etc.* „Differentia est inter quadragenam, septenam uel septenariam. Nota differentia inter carenam seu carinam × Ideo quasi irrefragabiliter sic tenetur".

Prov. Germania. — *Poss.* Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 60). Codex unacum Inc. 18 et codd. Gl. kgl. S. 1601 4to, 1379 4to, 1349 4to, 1373 4to colligatus erat.

Gl. kgl. S. 1622 4to chart., sæc. XV, ff. 194, cm. $21{,}_7 \times 14{,}_7$. Tegum. uetus.

f. 1—44': „*Vocabularius iuris*". „Quia in libro sacrorum canonum et in legibus imperialibus × post principium".

f. 49—120': „*Tractatus doctoris* Jacobi Carthusiensis *de actibus siue accionibus humanis.* Cum huius seculi perituri latissima amplitudine × quam suauis est Dominus Jhesus Christus . . . . . Explicit secunda pars de theologia mistica cuiusdam doctoris sacre theologie Carthusiensis ordinis nomine Jacobus".

f. 121—124: „*Scala beati* Bernhardi. „Beate uite dulcedinem

lectio inquirit × a sponso tuo frequenter uisitari merearis". (Migne PL. 184. 476–481).

f. 125–146: „*Tractatus magistri* Hinrici de Frimaria *primi de instinctibus.* Semen cecidit in terram bonam et ortum fecit fructum centuplum. Luc. VIII. Licet uerbum propositum × Quam coronam nobis in presenti per suam gratiam mereri concedat, qui cum patre . . . .".

f. 147—194: „*Sermo egregii uiri doctoris* Jacobi de Cracouia *factus Erphordie ad fratres ordinis sancti Benedicti et lectus in generali capitulo ipsorum Erphordie celebrato*". [In margine additur]: „Dominica Jubilate singulis annis relegendus pro collacione propter exuberantes edificationes in eo traditas tam stantibus quam lapsis religiosis, cuiuscunque regule professores existant". „Salubriter beatissimi Petri principis apostolorum × dicendo: Pater in manus tuas commendo spiritum meum. Quod nobis simili modo concedere dignetur . . . .".

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in exteriore parte tegumenti: „F 9"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 182).

Ny kgl. S. 2886 4to chart., sæc. xv, ff. 114, cm. 23,5×16,5. Litt. init.

f 1—94': Antoninus, *archiepiscopus Florentinus*: *Summa theologica III tit.* xxiii–xxix *1.*

f. 95–110': „*Tractatus pulcerrimus de specie auaritie, quæ dicitur symonia, per modum sermonis, capitulum IV.* Deus deorum dominus locutus est et uocauit terram. Ps. Deus uerus, qui dominus est sanctorum × symonia est etiam in officio causarum. Si uero nullum pactum /////".

f. 111—114': „*Epistola* Eusebii *filii Jeronimi gloriosi ad Damasum Portuensem episcopum de morte ac felici transitu ipsius sancti Jeronimi.* Patri reuerendissimo Damaso . . . . . Multifariam multisque modis × super uos omnis diuina indignatio. Fruamini hoc paruo tempore /////". (Migne PL. 22. 239—242, 247—253).

Prov. Italia. — *Poss.* Conuentus sancti Marini Arimini. (f. 114' [sæc. xv]: „Iste liber est conuentus sancti Marini". — f. 1 [sæc. xvii]: „Conuentus sancti Marini de Arimino"). — Empt. Lipsiæ anno 1920.

Ny kgl. S. 2911 4to membr. et chart., sæc. XV, ff. 181, cm. 21 × 14,5. Tegum. uetus.

f. 1—58': „*Tractatus de oratione collectus ex diuersis dictis doctorum per uenerabilem uirum magistrum* Bartholomeum de Traiecto superiori, *sacre theologie ualentissimum professorem et Carthusiensem*". „Reuerende pater, uictus modestia × ipse dilectus noster Jhesus Christus dulcissimus gustus, obiectum et finis in secula seculorum benedictus". [Eadem manu uel manu coæua additum]: „1456".

f. 59—67': „*Oratio deuota magistri* Bartholomei Carthusiensis *cum explanatione utilissima pro directione intentionis in actibus bonis*". „O fontale principium et finis ultimus × immarcessibilem eterne glorie percipiant coronam".

f. 67'—71': „*Collectum paruulum pro deuotione excitanda circa saluberrimum eucharistie sacramentum; uide de hoc diffusius in tractatu de sacramentis eiusdem uenerabilis magistri* Bartholomei Carthusiensis". „Ad deuotionem excitandam ipsi presbitero sacrificanti × graciarum actio deuotissima et profundissima humiliatio".

f. 72—86': Bartholomeus Carthusiensis: „*Tractatus de excellentiis Marie per modum collationis*". (cf. registrum in folio præligato: „Opuscula uenerabilis magistri Bartholomei de Traiecto superiori, prioris Ruremundensium Carthusiensium . ."). „Liber generationis Jhesu. Scribuntur uerba Math. I et in instantis festiuitatis euangelio × regnum cum electis omnibus percipere mereamur præstante eodem Jhesu dulcissimo . . .".

f. 87—100: Bartholomeus Carthusiensis: „*De humilitate*". (cf. registrum in folio præligato). „Ad obtemperandum uotis humilium × sit memor nostri in uita præsenti per gratiam et in uita futura per gloriam".

f. 100'—133': Bartholomeus Carthusiensis: „*De omnibus sanctis sermo longus*". (cf. registrum). „Videns Jhesus turbas ascendit in montem. Math. V. Ut in hac festiuitate gloriosissima × de tota materia præsentis tractatus dicta sufficiant".

f. 134—169': „*Tractatus patris et magistri* Bartholomei *de fraterna correctione*". „Tractaturus de modo principiandi actus × in futuro per coronam eterne glorie".

f. 170—173: „*Qualiter religiosi se habere debent in communibus tractatibus*". (registr. in folio præligato). „Reuerendi patres, actuare in nobis dona spiritus sancti × in hoc breuis-

simo temporis cursu cooperante gracia Domini Jhesu Christi. Qui . . . .“.

f. 174—174' [manu secunda]: „*Epistola uenerabilis patris nostri* Brunonis, *quam ipse in quodam Calabrie heremo, cui nomen Turris est, scripsit et idem ad filios suos Cartusienses transmisit.* Fratribus suis unice dilectis in Christo frater Bruno salutem in Domino. Cognito rationabilis et uere laudande discipline × et quando potero opere adimplebo Deo adiuuante“.

f. 175—177 [manu secunda]: „*Epistola eiusdem ad Radulphum Viridem Remensis ecclesie prepositum, postea archiepiscopum eiusdem ecclesie.* Domino suo uenerando Radulpho, Remensi preposito . . . . Bruno salutem. Veteris approbate amicitie fides × quia nusquam in partibus nostris reperitur“.

f. 177—178 [manu secunda]: „*Epistola prioris* Guigonis *ad Innocentium papam secundum.* Domino ac patri carissimo ac reuerendissimo apostolice sedis summo pontifici Innocencio serui et filii Cartusie pauperes. Illam, quam mundus dare non potest, pacem × honor reddatur et gloria“. (Migne PL. 153. 600).

f. 178—180 [manu secunda]: „*Epistola prioris* Guigonis *ad Aimericum cancellarium.* Domino et amico in Christo reuerendissimo sedis apostolice cancellario Aimerico . . . . . Quam grata × sicut ipsa uos reclusit in sua“. (Migne PL. 153. 595).

f. 180—181' [manu secunda]: „*Epistola eiusdem Hugoni sancte milicie priori.* Dominis et amicis in Christo carissimis ac reuerendissimis Hugoni sancte milicie priori et omnibus, qui reguntur eius consilio, serui et amici Cartusie . . . . Quoniam in reuertendo × exponi faciatis“. (Migne PL. 153. 598).

f. 181' [manu secunda]: „*Epistola eiusdem ad Remensem archiepiscopum.* Sancte Remensis ecclesie matris sue Rainaldo Dei gracia archiepiscopo paupercula filia Carthusiensis ecclesia . . . . Letificauit nos × utiles esse credimus. Valete et orate pro nobis“.

Prov. Belgium et Germania. — *Poss.* Domus s. Barbare in Colonia ord. Carth. (f. 1. manu sæc. xv: „Liber domus sancte Barbare in Colonia ordinis Carthusiensis, quibus reddatur“). — Sir Thomas Phillipps. (f. 1: „Phillipps Ms. 556“). — Empt Hafniæ anno 1920.

Gl. kgl. S. 1376 4to chart., sæc. xv, ff. 176, cm. 20,5×14. Tegum. uetus.

f. 1'—16': „*Tractatulus magistri* Jacobi *doctoris sacre theologie de statu et modo uiuendi securiori in hac uita.* Istis infaustis diebus, in quibus habundauit × suo libero arbitrio. Hec salua pace et qua putaui ueritate, uera autem caritate scripsi A. D. currente 1450 Nicolao papa autorizante".

f. 17—157': „*Tractatus siue libellus eiusdem solempnissimi doctoris de ecclesiasticis personis.* Josias rex sanctus diuine legis × a quo cuncta bona procedunt una mecum glorificet. Cui laus et gloria semper sit in secula".

f. 157'—175: „*Frater* Jacobus *professor theologie qui supra egregius de celebratione missarum et de præparatione ad easdem.* Non incassum inuigilare × ut digni fiant informare".

Poss. Hinricus van Mynden. (In folio præligato: „Mei Hinrici van Mynden, quem dedi monasterio in Cismaria"). — Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in tegumento: „D 14"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 92).

Gl. kgl. S. 60 fol. chart. et membr., sæc. xv, ff. 132, cm. 29,1× 20,7.

Johannes Marchesinus: *Mammotrectus.* „Impaciens proprie impericie × neutri generis est".

Prov. Germania. — *Poss.* Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 68). Una cum Gl. kgl. S. 17 fol. et 206 fol. codex colligatus erat.

Gl. kgl. S. 61 fol. chart., sæc. xv (f. 113: „1446", f. 220': „1446"), ff. 242, cm. 29×20,4. Tegum. uetus.

f. 1—113: Johannes Marchesinus: „*Mammetrectus super corpus biblie.* Impaciens proprie impericie × neutri generis est".

f. 114'—116: „*Tituli primi libri decretalium*".

f. 116'—117: „*Bulla aurea Caroli IV*".

f. 117—117': *Sanctio Friderici II imperatoris Romanorum edita et publicata in basilica principis apostolorum in die, qua imperiali diadema coronauit eum Romana ecclesia.* (Huillard-Bréholles: Historia diplomatica Friderici II. Tomus II, pars 1, pag. 2).

f. 117'—118: „*Specialis norma pro presbiteris animarum curam possidentibus.* | Multi sunt ⟨presbiteri⟩ ignorantes quare | × | plus reddit aromatis bene masticata | ". (cf. Serapeum I 107—109).

f. 118: „*Speculum et norma sacerdotum ex theologia et canonibus compendiose recollectum per quendam episcopum Cartuariensem.* | Viri uenerabiles, sacerdotes Dei | × | induat uos Dominus stolam æternalem | ". (Th. Wright: The Latin poems commonly attributed to Walter Mapes 45—47).

f. 121—220': Armandus de Bello uisu: *Tractatus de declaratione dictorum ac dictionum difficilium in theologia.* „Reuerendissimo in Christo patri ac domino suo specialissimo domino Johanni diuina ordinatione episcopo Briziensi frater Armandus de Bello uisu . . . . In agro dominico × medetur ut salus, reuelat ut lux . . . .".

f. 221—226: *Index.*

f. 226—228: „*Pulchra meditacio pro emendacione uite ex libello de reformatione uirium anime*". „Scire debes quod quamuis omnia, quæ in diuina scriptura × nolueris non habebis".

f. 229—242: *Metra super totam bibliam.* „ | Sex, prohibet, peccant, Abel, Enoch, archa fit, intrant | × | Flebunt, ad cenam, surgunt, sponsam, uenio iam | ".

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in dorso: „kk 1"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 83).

Thott 64 fol. membr., sæc. xv, ff. 144, cm. 28,6×20. Litt. init. cum ornam.

f. 1—144: „Dionysius *ord. Carthusiensis*: *Super Ezechielem prophetam*". „Sapientia per nationes × super omnia Deus sublimis et benedictus". (Dionysii Cartusiani opera omnia (1900) IX 411).

Prov. Belgium. — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 279 n. 64).

Gl. kgl. S. 1591 4to chart., sæc. xvi ineunt., ff. 180, cm. 20,4× 14,9. Codex mutilus.

f. 1'—2: *Excerpta uaria de compunctione, de timore Dei etc.*

f. 3'—59: „*Liber de triplici regione claustralium et spirituali exercitio monachorum omnibus religiosis non minus utilis quam necessarius* Johanne Tritemio, *abbate Spanhemense, emendante opusculum.* Epistola Johannis Tritemii, abbatis Spanhemensis, in opusculum de triplici regione claustralium. Reuerendis in Christo patribus × purificatus non ascendit. Explicit tercia regio claustralium".

f. 59'—62: *Dicta patrum.*

f. 62—63: „*Sermo beati* Augustini *de bono obedientie.* Nichil Deo placet sic × Qui habet aures audiendi audiat in Christo Jhesu Domino, cui est honor . . . .“. (Migne PL. 40. 1221).

f. 63'—64': „*Sermo eiusdem de persecutione christiana.* Frequenter diximus × ab omnibus insidiis dyaboli tutos liberare, cui est honor . . . .“. (Migne PL. 40. 1342).

f. 65—65': „*Sermo* Cesarii *ad monachos.* Fratres charissimi ob hoc ad sanctum propositum × ad munera sua ipso inuitante ueniamus præstante eodem Domino nostro . . . .“. (Migne PL. 67. 1066).

f. 65'—69': „*Ex declaratione magistri* Wilhelmi *super regulam sancti Benedicti abbatis.* De forma professionis. Forma professionis hec est. Ego frater Gherardus × preceptum superioris contempnendo“.

f. 70—105: Johannes Trithemius, *abbas Spanhemensis: Secunda pars principalis exercitii spiritualis claustralium.* „Quoniam opusculum de triplici regione × in amore radicatur“.

f. 112'—114: „*Speculum monachorum beati* Bernardi, *abbatis Clareuallensis.* Si quis emendatioris uite desiderio tactus × quasi solus ipse et Deus sit“. (Migne PL. 184. 1175).

f. 114—120': *Auctoritates patrum. — Varia theologica.*

f. 120'—121': „*Epistola beati* Bernardi *ex persona Helye pulchra et notabilis ad parentes.* Sola causa × in eius amore uiuamus per omnia secula seculorum“. (Migne PL. 182. 253).

f. 121'—123: „*Sermo beati* Augustini *episcopi de honestate mulierum.* Nemo dicat fratres, quod temporibus nostris × de laqueo pedes meos ipso Domino . . . .“ (Migne PL. 39. 2301).

f. 123'—124': „*Sermo eiusdem de caritate.* Intendite fratres mei ad charitatem × in hoc mortali corpore et in futuro prestante Domino . . . .“. (Migne PL. 39. 1695).

f. 124'—125: „*Sermo beati* Augustini *de custodia lingue et silentii.* Silentium fratres mei charissimi inter cetera × uolantes in celum, ad quod perducat . . . .“. (Migne PL. 40. 1239).

f. 125'—126': *Auctoritates patrum.*

f. 126'—129': „*Sermo* Discipuli cxlvi *de duodecim articulis fidei.* Omnis qui uiuit et credit × quod nunquam amittitur“.

f. 129'—134': Dauid de Augusta: „*Formula honeste uite ualde conuentia iuuenibus.* Primo semper debes considerare ad quid × latro quia alios tali exemplo necaris. Explicit opusculum Hugonis de sancto Victore“. (Max. bibl. ueterum patrum (Lugd. 1677) XXV 869—880).

f. 137—153: „*Agenda pro mortuis.* Exhortatio beati Anselmi Canthuariensis episcopi ad fratrem moriturum. Cum frater aliquis laborare uidetur × Requiescant in pace". [notis musicis instruct.]

f. 153'—156: „*Confessio ualde utile monachis precipue iuuenibus.* Nouitius igitur × cum tali diligentia sicut proech dolor commisi".

f. 156—156': „*Breuis eruditio beati* Augustini. Si uis perfectus esse × omnia uenient tibi in habundantia".

f. 157—161: „*Confessio generalis uere contritum mundans ab omni culpa . . . .* Ego horrendissimus peccator reus et conscius omnium malorum meorum confiteor omnipotenti Deo × obedientiam confessoris. Explicit confessio generalis siue credo generale cum suis exhortationibus".

f. 161'—168: „*Vigilie defunctorum*".

f. 168'—177: „*Cursus gloriose uirginis Marie*".

f. 177': „*In Cismaria dedicationes altarium sunt ita seruande.* Item in die Seuerini × Item altera die exaltacionis sancte crucis ibi est dedicatio altaris ad altare sancte crucis. — Pater Petrus senior".

f, 178—178': Bernardus: *Formula honeste uite.* „Petis a me, frater chare, quod necdum a suo prouisore × meum gaudium et corona est in Domino". (Migne PL. 184. 1167).

f. 179'—180: *Orationes.*

f. 180': *Auctoritates patrum.*

Prov. Monasterium s. Johannis in Cismaria. (In tegumento interiore: „Liber sancte Marie sanctique Johannis in Cismaria, exaratus per me fratrem Gerardum minorem ex multis aliis opusculis congregatus, ualde congruens iuuenibus fratribus"). — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 62).

Ny kgl. S. 2950 4to membr., sæc. xvi ineunt., ff. 153, cm. 19× 13,7. pag. 1 floritura decorata.

f. 1—153': „*Libri de sancta trinitate fratris* Eustachii de Bononia *ordinis prædicatorum ad christianissimum dominum . . . . cardinalem Neapolitanum eiusdem ordinis parentem ac p. . . . .* Gloriose trinitatis mysterium inter omnia × ad laudem conditoris omnium, cui est honor et gloria in secula seculorum".

Prov. Italia. — *Poss.* Codex est autographon authoris, cardinali

Oliverio Caraffæ dicatum. (cf. dedicationem pæne erasam et stemma familiæ Caraffæ mitra cardinali superimposita in pagina 1 depictum). — Domus fratrum prædicatorum in Lauda. (f. 1: „Est bibliothece s. Dominici de Lauda"). — Sir Thomas Phillipps. (f. 153': „Phillipps Ms. 9602"). — Empt. Londinii anno 1921.

Ny kgl. S. 2828 4to chart., sæc. XV—XVI, ff. 316, cm. 21×14,5.
Brochardus Billick, *frater ordinis Carmelitarum: Sermones et collectanea, pleraque Latina sed nonnulla Germanica lingua scripta. Autographon.* (f. 97: „fr. Brochardus pro tunc lector conuentus Coloniensis". f. 99: „Feci sermonem ad Deo dicatas uirgines in Bopardia in monte". f. 100': „In Francfordia anno Domini 1497 tempore lectoratus Coloniensis ex rogatu". f. 147: „In Burbach Deo dicatis uirginibus ex rogatu anno 96 dominica XX post Trinitatis". f. 305: „In quadragesima in Bopardia". f. 183: „Post prandium in conuentu anno 1512". etc. etc.).

f. 2—90': Brochardus Billick: „*Logotesseron*".

f. 2—21': „Sermo primus de spirituali mercimonia. Negociamini dum uenio. Luc. XIX. Verbum, patres, unigenitus Dei summus ille negociator × Intra in gaudium Domini tui, Mat. XXV, qui est benedictus in secula. Amen".

f. 21'—41': „Sermo de reuersione peccatoris ad Deum. Reuertere ad me dicit Dominus, et ego suscipiam te. Iheremie III capitulo. Verba ista × ad glorie coronacionem. Quod ipse prestare . . .".

f. 41'—72: „Tractatus circa nouem precepta ewangelica". „Mandata mea seruate. Joh. XIV. Locuturus caritati uestre × quam caritatem nobis concedat Jhesus Christus".

f. 72'—90': „Expositio super orationem Dominicam". „Sic orabitis: Pater noster, qui es in celis × institutor huius orationis . . . . Finit Logotesseron, id est liber quatuor sermonum. A. D. 1495 . . . . tertio anno lectoratus mei".

f. 91—97: „*Tabula quatuor sermonum precedentium*".

f. 113'—128': Brochardus Billick: „*Materia collacionis principalis de matrimonii sacramento et de multis concernentibus statum et uitam existencium in matrimonio*". „Nupcie facte sunt in Chana Galilee, et erat mater Jhesu ibi. Joh. II. Karissimi in Domino. Considerans mecum, quod status et ordo × Olim consuetudo erat, quando quis filiam suam desponsare

uoluit, tunc pater interrogauit, utrum esset de bonis et iustis parentibus, sed iam de pecunia".

f. 130—143': Brochardus Billick: „*Sermo de 9 peccatis alienis*, in conuentu Coloniensi anno 96. Non communicaueris peccatis alienis × Et ab alienis parce seruo. A quibus nos custodiat Jhesus Marie filius. Amen".

f. 185—191': Brochardus Billick[?]: „*De processionibus.* Altissimo inspirante uenit in memoriam opinio non paucorum processiones, preces ac missas processionales × ut in similitudinem carnis peccati mitteret unigenitum suum Jhesum Christum Dominum meum, qui cum . . . .".

f. 192—201: *De sacrificio altaris.* „Deuotus quidam ac profunde litterature religiosus animum dudum inclinatum prouocauit × qui tales questiones scrupulosas satis elucidauerunt. — Sane ea, que premissa sunt, probabiliter recollegi ad proprii desiderii inflammationem submittens libenter iudicio melius discernentibus corrigenda".

f. 221—228': „Henricus de Gorichem": „*De predestinatione.* O altitudo diuinarum sapiencie et sciencie Dei × hereditatem. Cuius possessionem nobis largire dignetur, qui uiuis . . . . Explicit tractatus magistri Henrici de Gorichem sacre theologie professoris preualidi, quem compilauit Colonie sub 18 propositionibus tractans de materia predestinationis".

f. 228'—232: „Henricus de Gorichem": „*De celebratione festorum.* Quia materia de festorum obseruatione × de aliis festis nostris, que succedunt festiuitatibus eorundem".

f. 233—294': Brochardus Billick: *Sermones super In omnibus operibus tuis memorare nouissima tua.*

f. 295—312': Brochardus Billick: *Sermones super Declina a malo et fac bonum.*

f. 296': „*Lutherus hereticus maximus.* Si Lutherus hereticus non sit, nemo unquam hereticus fuit × absit hoc a cristianorum animis".

Prov. Germania. — *Poss.* Brochardus Billick. — Conuentus ordinis Carmelitarum Colonie. (Daniel a Virgine Maria: Speculum Carmelitanum II 1096). — Leander van Ess. (f. 1: „van Ess"). — Sir Thomas Phillipps. (f. 2: „Phillipps Ms. 660". — Bibliotheca Phillippica [1910] n. 109). — Empt. Londinii anno 1910.

Litt. C. de Villiers: Bibliotheca Carmelitana I 300.

Thott 65 fol. membr., sæc. XIV, ff. 124, cm. 27×16,5. Codex mutilus.

f. „9“—„129“: „*Postilla fratris* FRANCISCI ABBATIS *ordinis minorum super euangelia dominicalia*“. „///// uitam eorum longam × si uultis penas eternas euadere et ad celestem patriam feliciter peruenire, quod nobis . . . .“.

f. „129'“—„130'“: INNOCENTIUS PAPA III: *Sermo in festo beati Laurentii.* „Probasti cor meum . . . . Tria sunt quæ × Ceterum qui contrarii fuerunt /////“. (Migne PL. 217. 565—570).

Poss. T. Klevenfeldt. (Bibl. Klevenfeldt 217 n. 2). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 279 n. 65).

Gl. kgl. S. 48 fol. chart., sæc. XV, ff. 356, cm. 30,1×20,1. Tegum. uetus.

f. 1—189': „HUGO *super apocalypsin*“. „Vidit Jacob schalam . . . . Quattuor sunt cause huius operis × neccesse est, ut corrigatur. Benedictus Dominus sit noster Jhesus Christus et nomen eius gloriosum, quod est benedictum in secula seculorum“.

f. 190—354': „HINRICUS MERKELYN“: *Sermones de tempore.* „In Christo reuerendissimo patri ac domino, domino Hinrico . . . . Warmyensis episcopo ecclesie frater Hinricus Merkelyn, lector minimus ordinis heremitarum sancti Augustini conuentus Vredebergensis Camynensis diocesis × graciam in presenti et gloriam in futuro. Quam gloriam nobis dare dignetur ipse rex glorie . . . .“.

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in dorso: „JJ 3“, in fronte: „G XXXI“). — Bibl. Gottorp. (Cat. Lindenbrog n. 153. — Cat. Pechlin n. 16. — Cat. Möllmann n. 37).

Gl. kgl. S. 1378 4to membr., sæc. XIV, ff. 61, cm. 19,8×13,5. Litt. init. Tegum. uetus.

DEFENSOR: „*Liber scintillarum*“. „Dominus dicit in euangelio: Maiorem caritatem × nec terrena conputet, qui eternitatem de Deo sperat“.

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in exteriore parte tegumenti: „J 7“, in interiore parte: „H x“). — Bibl. Gottorp. (Cat. Pechlin n. 233. — Cat. Möllmann n. 89).

Ny kgl. S. 2917 4to membr., sæc. xv, ff. 66, cm. 21,4×15,4.

f. 1—63: „*Exposicio super Miserere fratris* Sibotonis". „Miserere mei, Deus, secundum magnam misericordiam tuam. Notandum, quod septem sunt × ne intretis in temptacionem".

Prov. Austria. — *Poss.* Monasterium sancti Johannis euangeliste in Walthausen. (f. 66': „Iste liber est canonicorum regularium monasterii sancti Johannis euangeliste in Walthausen Patauiensis dyocesis"). — E. Crawshaw. (In interiori parte tegumenti: „Ex libris E. Crawshaw). — Empt. Londinii anno 1920.

Gl. kgl. S. 70 fol. chart., sæc. xv, ff. 405, cm. 39,4×29. Tegum. uetus.

Expositio psalterii. „Apostolo teste quecunque scripta sunt ad nostram doctrinam, scripta sunt ad rationes 15 × de leticia habita in patria". (imperf.).

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in dorso: „A II", in fronte: „C XVIII"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Pechlin n. 2. — Cat. Möllmann n. 71).

Gl. kgl. S. 1321 4to membr., sæc. XII, ff. 96, cm. 21,6×15,6. Tegum. uetus.

Expositio super cantica canticorum. „Solet euenire et sepius euenerit × hinnuloque ceruorum super montes aromatorum".

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (f. 2: „Liber sancti Johannis euangeliste in Cismaria". — Signatura in superiore parte tegumenti: „E II"). — Bibl. Gottorp. (Ulrich Petersen: Specificatio lin. 271).

Gl. kgl. S. 1601 4to membr. et chart, sæc. xv, ff. 40, cm. 20,6 ×14,4.

„*Directorium ordinandorum traditionum euangelicarum cum additionibus declaratiuis atque notabilibus aliis distinctis per uirgulas.* [Hic titulus manu recentiori, sed procul dubio ex uetere indice contentorum exscriptus. — Opusculum tractat de uita Christi secundum 4 euangelia; additæ sunt notæ de locis sanctis in terra sancta]. „In principio erat uerbum × locus fidelium per quem ascendit".

Prov. Germania. — *Poss.* Bibl. Gottorp. (Cat. Pechlin n. 160. — Cat. Möllmann n. 60). Codex cum Inc. Haun. 18 et codd. Gl. kgl. S. 1349, 1379, 1375, 1373 in 4to colligatus erat.

Thott 68 fol. membr. et chart., sæc. xv (f. 162': „1440"), ff. 162, cm. 29,5×21,3. Litt. init. Tegum. uetus.

Gesta Saluatoris. Liber IX—XII. „Eruditiu asunt uerba Domini saluatoris × sicud eterne dilexisti me".

Prov. Belgium. — *Poss.* Monasterium montis Domine nostre in Yselsteyn. (f. 1': „Liber monasterii montis Domine nostre in Yselsteyn. Tercium uolumen de gestis saluatoris, in quo continentur quattuor libri parciales scilicet: Liber nonus de uirtutibus et uirtuosis actibus saluatoris. Liber decimus de sermone Domini habito in monte. Liber undecimus de disputacionibus didascolicis. Liber duodecimus de cena Domini ultima"). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 279 n. 68).

Litt. Het Boek XI (1922) 228.

Ny kgl. S. 13 8vo membr., sæc. xiv, ff. 191, cm. 16,1×11,1. Tegum. sæc. xv cum fibulis, in quibus inscriptio hæc: „Abbas Henricus me restituit".

f. 1—191: „*Compendium theologice ueritatis.* Veritatis theologice sublimitas × recipiet sine fine. Explicit liber, qui uocatur compendium theologice ueritatis, per manum .... Johannis scriptus tempore uenerabilis ac omni honore dignissimi patris dompni Petri abbatis Vitescole".

Prov. Dacia. — Monasterium beate Marie in Vitescola. — *Poss.* Monasterium beate Marie in Vitescola. — Christen Jensen Heskjær, pastor parrochiæ Dronninglund † 1648. (f. 1 manu sæc. xvii: „Christianus Jani Equo-Paludanus"). — Claus Jensen Brun, pastor parrochiæ Øster Brønderslev. (f. 1: „Claudii Jani Brunonii 1655"). — C. H. Helwerskov, possessor bonorum Irup et Øland. (Nomen eius in folio præligato et signatura in tegumento). — Fr. Thestrup. — Kgl. danske Selskab.

Litt. Danske Magazin I 199.

Thott 310 fol. membr., sæc. xv (f. 254': „1463"), ff. 254, cm. 35,5×25. Litt. init. hist.

Tractatus de uitiis et uirtutibus etc. „Quam magnificata sunt opera tua Domine, omnia in sapientia fecisti. Impleta est terra possessione tua. Ps. CIII. Contemplatio prophetica in excessu mentis × occasionalis tunc cessat constitutio. Johannes Mattei presbiter sancti Columbani die 28 Aprilis 1463".

Prov. Italia. — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 302 n. 310).

Litt. Bruun 214.

Gl. kgl. S. 3402 8vo chart., sæc. xv, ff. 217, cm. 15×10,5. Tegum. uetus.

„*Libellus de christianissimo documento*“. „Cum quodam tempore sedule solliciteque mecum cogitarem de quadam compendiosa doctrina, quæ præ ceteris × Sicque de humilitate et eius gradibus hec tibi sufficiant explanata“.

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in superiore parte tegumenti: „h 9“). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 102).

Gl. kgl. S. 42 fol. membr., sæc. xv, ff. 281, cm. 32×24.

f. 1—109, 122—281': *Homiliarius continens sermones Leonis, Ambrosii, Isidori, Hieronimi, Gregorii, Anselmi Cantuariensis, Bedæ etc.*

f. 110—115' [manu secunda]: „*Sermo uenerabilis magistri* Olrici de Albek, *episcopi Verdensis, factus in Luneborgh.* Conuertimini peccatores × et terminatur ad uitam eternam. Ad quam nos etc.“.

f. 115'—118' [manu secunda]: „*Item sermo cuius supra.* Ago penitentiam in fauilla et cinere. Job. XLIV. Dilectissimi. Alias ideo tempore Domini aduentus × Agite penitentiam, propinquabit enim regnum celorum. Quod nobis præstare dignetur etc.“.

f. 119—121 [manu secunda]: „*Collacio facta in synodo.* Honora patrem tuum scribitur Exodo XX, uenerandi mei, × in opere et sermone et omni patientia. Honora patrem tuum, ut superueniat tibi benedictio a Deo. Quam et nobis omnibus concedat idem Deus etc.“.

Prov. Germania. — *Poss.* Bibl Gottorp. (Cat. Pechlin n. 19. — Cat. Möllmann n. 34).

Litt. Archiv f. ältere deutsche Geschichtskunde VII 150.

Thott 118 4to chart., sæc. xv, ff. 258, cm. 19,8×14,5. Codex in fine mutilus. Tegum. uetus.

Homiliarius continens homelias Augustini, Gregorii, Bedæ etc. a dominica prima aduentus usque ad pasca.

Prov. Germania. — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 388 n. 118).

Thott 129 fol. membr., sæc. xi, ff. 43, cm. 28×17,2. Litt. init. Liber mutilus.

f. 1—2: *Sermo dubius s.* Hildefonsi. „///// federe sempiterno creditur × de se genuit incarnatum, qui cum . . . .“. (Migne PL. 96. 252).

f. 2—5: „*Item sermo eiusdem unde supra.* Adest nobis, dilectissimi fratres, hodierna festiuitas × hodierna die assumpta per Jhesum . . . .“. (Migne PL. 96. 254).

f. 5—6': *Sermo eiusdem*: „Celebritas hodierna die nos admonet × ipsa nos sedula prece commendare dignetur in celis“. (Migne PL. 96. 267).

f. 7—7': „*Item sermo eiusdem unde supra*: Merito itaque × appareamus in gloria, qui cum . . . .“. (Migne PL. 96. 271).

f. 7'—9': „*Item unde supra.* Adest nobis dilectissimi × precium ferre mundi, qui cum . . . .“. (Migne PL. 39. 2104).

f. 9'—15: „*Sermo sancti* Augustini *de assumptione sancte Marie.* Adest nobis, dilectissimi fratres, dies ualde uenerabilis × per immortalia secula seculorum Amen“. (Migne PL. 39. 2130).

f. 15—25: „*Item sermo* [Hildefonsi] *de assumptione beate Marie uirginis sacris consecratus uirginibus.* Quotienscumque dilectissime uobis aliquid pro amore × qui uos ad eterna uocauit gaudia Christus Jhesus filius uirginis Dominus noster, qui . . . .“. (cf. Migne PL. 96. 235).

f. 25—26: „*Item unde supra.* Merito itaque × appareamus in gloria, qui . . . .“ (Migne PL. 96. 271).

f. 26—31: *Sermo dubius s.* Hildefonsi „Creator omnium et auctor uite × ipso adiuuante, qui . . . .“. (Migne PL. 96. 279).

f. 32—43': „*Sermo s.* Hieronimi *presbiteri ad Paulam et Eustochium in assumptione sancte Marie.* Cogitis me o Paula × et uos appareatis in gloria. Amen“. (Migne PL. 30. 126).

Poss. Collegium Claromontanum. (f. 2: „Paraphé au desir de l'arrest du 5 juillet 1763. Mesnil“. — f. 1: „43“ [sc. folia]. — Ibidem: „ML 12“. — Ibidem in schedula parva chartacea adglutinata: „181 M“. — Catalogus manuscriptorum codicum collegii Claromontano-Parisiensis 152 n. 457). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 286 n. 129).

Litt. Ellen Jørgensen: Codices Claromontani i det kgl. Bibliotek i København. Nordisk Tidsskrift för Bok- och Biblioteksväsen IV (1917) 83.

Ny kgl. S. 633 8vo membr., sæc. xiii, ff. 239 + 6 ff. præligata et 6 ff. postligata, cm. 17,7×12,7. Tegumentum sæc. xv per

Jan Bruyninck factum, qui nomen suum tegumento impressit.

„*Sermones pro festis anni*".

Poss. Comes de Mexborough. (In interiore parte tegumenti hæc nota: „Della vendita del conte di Mexborough London December 1917"). — Empt. Neapoli 1920.

Ny kgl. S. 40 8vo membr., sæc. XIV, ff. 128, cm. 15,9×10,9.

f. 1—89: *Sermones.*

f. 89'—90': „*Indulgenciarum ecclesiarum et monasteriorum ciuitatis Rauenne concesse per sanctissimum papam Gregorium, et exemplata fuit hec tabula Rome in sacristia apostolorum Petri et Pauli, in qua sunt omnes scripte per ordinem*".

f. 92—108: *Sermones.*

f. 108'—111': „*Liber* SENECE *de remediis fortuitorum.* Licet cunctorum poetarum carmina × domi sit ista felicitas rara".

f. 113—127: *De passione Domini.* „Fasciculus mirre dilectus meus mihi inter ubera mea commorabitur. Cant. I. Sapiens Salomon spiritu sancto inspiratus × signantes lapidem cum custodibus".

Prov. Italia.

Ny kgl. S. 2925 4to chart., sæc. XV, ff. 239, cm. 21×13,5.

Sermones de tempore cum aliis sermonibus.

Prov. Italia. (Notæ Italica lingua passim scriptæ). — Empt. Neapoli anno 1921.

Thott 67 fol. membr., sæc. XV, ff. 97, cm. 37,8×26,8. Litt. init. Tegumento adligata sunt fragmenta gradualis libri.

f. 1—97: *Sermones et orationes.* „De muliere Samaritana cap. I. Et abiit iterum Jhesus in Galileam × et dirige in uiam ueritatis et iustitie ac salutis eterne".

f. 97—97': *Tabulæ.*

Prov. Gallia. — *Poss.* Monasterium Celestinorum de Marcoussiaco. (f. 97': „Celestinorum de Marcoussiaco"). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 279 n. 67).

Litt. Delisle: Cabinet des manuscrits III 393.

Thott 115 4to membr., sæc. XIV (f. 199': „1340"), ff. 206, cm. 21,4×14,6. Tegum. uetus.

Sermones de tempore.

Prov. Germania. — *Poss.* Mons s. Georgii prope Raziburgum. (In parte interiori tegumenti: „Ad sanctum Georgium spectat", cf. inscriptionem in codice Thott 63 fol., qui simili tegumento ligatus est et miracula s. Ansueri et catalogum episcoporum Raziburgensium continet). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 388 n. 115).

Thott 29 8vo membr., sæc. XIIII, ff. 66 („179"—„244"), cm. 14,6 ×10,8.

Sermones.

Poss. Domus s. Barbare in Colonia ord. Carthus. (In folio præligato: „Librum nostrum dedit nobis Carthusiensibus in Colonia Dominus . . . ."). — Th. Ittig. (In folio præligato: „Lipsiæ Thom. Ittigius D. Sup. mpp. 1711"). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 508 n. 29).

Gl. kgl. S. 3403 8vo membr., sæc. XIV et XV, ff. 154, cm. 15,4×11,1. Codex ab initio mancus. Tegum. uetus.

f. 1—154': *Sermones de tempore, de communi sanctorum, de sanctis.*

f. 149—150: „*Domini fratris* Borchardi *sermo de natiuitate.* Lux et sol ortus est, et humilis exaltatus est. Hest. X. In uerbis premissis duo tanguntur × gaudiorum delectabilium multiplicationem".

Prov. Germania. — *Poss.* Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 97).

Gl. kgl. S. 88 fol. chart., sæc. XV (f. 189': „1439"), fol. 192, cm. 31×20,4.

f. 2—183: „*Sermones* Socci *de sanctis.* De sancto Andrea apostolo. Venite post me, faciam. Math. IV. Beatus Gregorius exponens × in caput et non in caudam et eris semper supra et non subter. Amen".

f. 183'—190': *Registra.*

f. 191—192': *Varia theologica.*

Prov. Germania. — *Poss.* Jacobus de Eick. (f. 2 [sæc. XV]: „Liber domini Jacobi de Eick sacerdotis").

Gl. kgl. S. 93 fol. chart., sæc. XV (f. 77: „1472"), ff. 86, cm. 27,4 ×21.

f. 1—43': *Sermones in epistolas Dominicales per totum annum.*

f. 44—46: „*Sermo in dedicatione ex Dormi secure uel Sine cura*“.
f. 46'—47: „*Sermo in cena Domini*“.
f. 49—86': „*Tractatus super Canticum canticorum.* In principio huius libri tria requiruntur scilicet auctor, materia et intentio × interpellet filium suum regem angelorum, ut post hanc miseram peregrinationem cum ipsa regnetis in secula seculorum“.
Prov. Germania. — *Poss.* Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 70). Codex una cum Inc. Hafn 1236 et Gl. kgl. S. 66 fol. colligatus erat.

Thott 69 fol. chart., sæc. xv, ff. 244, cm. 30×21. Tegum. uetus. Fragmentum libri Hebraici tegumento interiori adligatum.
Sermones de tempore et de sanctis.
Prov. Germania. — *Poss.* Johannes Buphff. (In parte interiore tegumenti: „Johannes Buphff⟨?⟩ . . . . plebanus in Rechpurg“. „Die Pfar Rechberg giebt steuer 1 s. 1 d.“). — Sigismundus Welserus. (f. 1: „Sigismundus Welserus Austr. uerbi Dei minister indignus 1584“). — Jonas Schrimpfius. (f. 1: „Jonas Schrimpfius anno 1650 Viennæ“). — Laurentius Bordingius. — Petrus Fogh. (f. 1: P. Fógh sua manu inscriptioni Schrimpfii hanc notam addidit: „qui tribus electoribus Saxonicis gratus eorum negotia Viennæ curavit, hoc nomine Zimmermanno in dedicatione florilegii laudatus, Laurentio Bordingio contractam cum ipso Viennæ familiaritatem laudanti, hoc manuscriptum, ut opinor, dedit, unde possedit gener Petrus Fogh“). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 279 n. 69).

Thott 116 4to chart., sæc. xv, ff. 316, cm. 21×14. Tegum. uetus.
f. 1—6': *Notæ uariæ theologicæ.*
f. 7—311: Paratus *de tempore et sanctis.*
f. 311'—316: *Notæ theologicæ.*
Prov. Germania. — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 388 n. 116).

Thott 117 4to chart., sæc. xv, ff. 310, cm. 21×14. Tegum. uetus.
f. 1—254': „*Sermones aurei ac pulcherrimi, uariis scripturarum doctrinis referti, de sanctis per anni totius circulum concurrentibus, editi autem a uenerabili uiro* Jacobo Voraginis *ordinis predicatorum, quondam episcopo Januensi*“.

f. 255—309: „*Liber dyalogorum sancti* Johannis Crissostomi, *Constantinopolitani episcopi, et sancti* Basilii, *Cesariensis episcopi, college beate Gregorii Nazanzeni*“. „Michi quidem multi fuerunt amici × in eternum recipias tabernaculum“.

Poss. Monasterium montis Domine nostre in Isselsteyn, ord. Cist. (f. 310': „Liber monasterii montis Domine nostre in Yselsteyn“). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 388 n. 117).

Litt. Het Boek XI (1922) 229.

Gl. kgl. S. 83 fol. chart., sæc. xv, ff. 86, cm. 28,4×20,5. Tegum. uetus.

f. 1—62: Peregrinus: *Sermones de sanctis.* „Vestigia illius secutus est pes meus × uisa sunt apud infirmos, et sic est finis. Hic explicit Peregrinus de sanctis“.

f. 62': *Glossarium Latino-Germanicum.*

f. 63—70': *Ex legenda aurea.*

f. 71—71': *Miraculum sancti Thomæ apostoli.* „Patriarcha regis Yudorum orationis gracia × non desinit operari“. (Cat. codd. hagiograph. bibl. Regiæ Bruxellensis I 132).

f. 71'—74': *Sermones uarii.*

f. 74'—82': „*De passione Domini sermo.* Egressus Jhesus trans torrentem Cedron, ubi erat ortus . . . . Sicut scitis quod mos est prædicatorum × satis notum de Christi sepultura“.

f. 83—83': *De sancto Patricio.* „Ubicunque beatus Patricius per Yberniam predicaret × post 30 dies in Domino feliciter requieuit“.

f. 83'—85: *De sancto Eustachio.* „Eustachius autem Placidus dicebatur × uel secundum quosdam 12. Kal. Octobris“.

f. 85—86: *De sancto Alexio.* „Alexius fuit filius Euphemiani uiri nobilissimi × Obiit autem 16. Kal. Augusti circa annos 398“.

Prov. Germania. — *Poss.* Bibl. Gottorp. (Cat. Pechlin n. 39. — Cat. Möllmann n. 169 uel 170).

Thott 66 fol. chart., sæc. xv, ff. 313, cm. 31×20,5 Codex mutilus. Tegum. uetus. Liber catenatus.

Sermones.

Prov. Germania. — *Poss.* T. Klevenfeldt. (Bibl. Klevenf. 217 n. 1). — B. C. Sandvig. (In tegumento: „B. C. Sandvig 1777 ex auctione Klevenfeld“). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 279 n. 66).

Kall 306 4to chart , sæc. xv, ff. 274, cm. 21×15,4.

f. 1—126: „*Sermones* Discipuli *super epistolas Dominicales*“. „//// incognitum esse uoluit, ut dum semper ignoratur × in presenti afflixerunt, hoc quære ibidem p. 82. Expliciunt sermones Discipuli super epistolas Dominicales per circulum anni collecti anno Domini 1478 ex sermonibus Wilhelmi Lugdunensis . . , . Et collegit frater Theodoricus Heroldus de Nuromberga ordinis predicatorum“.

f. 128': *Versus de libris, Gadibus emptis, quos Johannes Phennig dedit anno Domini 1486.* „ | Anno quo Domini numeratur fructifer ortus | × | Si tamen uis scire Johannes Phennig uocat ille | “.

f. 143—274: *Sermones uarii de festis. Exempla etc.*

Prov. Germania. — *Poss.* Seidell. — V. E. Loescher † 1749. (In folio præligato: „Ex penu manuscriptorum Seidelianorum. V. E. Loescherus D.“). — A. Kall. (Bibl. Kall. XXI n. 306).

Gl. kgl. S. 89 fol. chart., sæc. xv (f. 181': „1444“), ff. 183, cm. 28,5×20,5. Tegum. uetus.

Sermones. Inc. „Exurge a mortuis, et illuminabit te Christus. Ad Ephesios V. Cogitaui michi quod Deum patrem peccatis meis“.

Prov. Holsatia. (f. 181': „Finita et expleta est hec pars hyemalis sermonum in Suto anno Domini 1444“). — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in tegumento superiore: „A 1“). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 76).

Gl. kgl. S. 90 fol. chart., sæc. xv (f. 86': „1471“, f. 228': „1471“), ff. 288, cm. 28,7×21. Tegumentum sæc. xv per Hinricum Coster factum, qui nomen suum tegumento impressit.

f. 1—86': Paratus: *Sermones de sanctis.* „Paratus sum, et non sum turbatus, et custodiam mandata tua. Ps. Verba ista possunt esse beati Andree × et in melius hoc in seipsum. Amen. Explicit Paratus de sanctis; scriptus per Ottonem Brand anno Domini 1471 in Temptzin secunda die post octauas epiphanie . . . . .“. [cf. necrologium Cismariense ad 17. Kal. Februarii].

f. 87—228': Paratus: *Sermones de tempore.* „Paratus sum iudicare uiuos et mortuos I. Pet. IV. In uerbis istis describitur ultimus aduentus × nunquam recedent ab eo. Quod eciam nobis præstare . . . . Explicit Paratus. Completus per Georgium Schulten, clericum Zwerinensis dioceseos et uicarium in curia

Temptzin sub annis Domini 1471 ipso die Donati martiris et pontificis gloriosi".

f. 229–288: *Summula de summa Raimundi cum glossa.* „ | Summula de summa Raimundi prodiit ista | × | Corpora non aliqua defunctorum tumulentur | ". — Glossa: „Circa exordium Raimundi metrici ex summa prosaica magistri Raimundi extracti loco thematis × qua completa et transacta beatitudinem eternam det nobis, qui regnat trinus et unus". „Conscriptum per me Ottonem de Holtzacia".

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in dorso: „CC 9"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 81).

Gl. kgl. S. 86 fol. membr. et chart., sæc. xv, ff. 239, cm. 32× 21,2. Tegum. uetus.

Sermones de tempore. „Hora est iam nos de somno surgere. Sic scribitur Rom. XIII. Venerabiles ac predilecti fratres celebrantibus nobis aduentus × et affectum sibi formans contra affectum //////".

Prov. Germania. — *Poss.* Johannes van Mynden. (In interiore parte tegumenti: „Illum librum contulit dominus Johannes van Mynden, canonicus ecclesie Lubicensis, pro memoria sua"). — Monasterium s. Johannis in Cismaria. (In superiore parte tegumenti signatura: „D VIII", in dorso: „ff 5"). — Bibl. Gottorp. (Ulrich Petersen: Specificatio lin. 38).

Gl. kgl. S. 87 fol. chart., sæc. xv, ff. 167, cm. 28,4×25,5. Tegum. uetus.

f. 1—142': „*Themata sermonum tam de tempore quam de sanctis cum introductionibus et diuisionibus*". „Dominica prima aduentus Domini. Epistola ad Romanos XIII. Hora est .... Sicut dicit sapiens Eccles. III. Omnia tempus habent × testimonium dant in celo, pater, uerbum et spiritus sanctus, et hii tres unum sunt. Cui honor ....".

f. 144—165: „*Sermones super aliqua euangelia dominicalia a dominica XVIII usque ad XXIII*". „Accesserunt ad Jhesum × Item Cesar dicitur ratione seueritatis eo quod ///".

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (In superiore parte tegumenti signatura: „U XIII", in dorso: „H H 7"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 82).

Gl. kgl. S. 91 fol. chart, sæc. xv, ff. 288, cm. 30,4×21,5. Tegum. uetus.

f. 1—185: *Sermones de tempore.* „Benedictus, qui uenit in nomine Domini. Math. XXI. Notandum, quod aduentus Domini secundum Bernardum est triplex × Qui uero perseuerauerit usque in finem, hic saluus erit præstante . . . .".

f. 185—288': *Sermones de sanctis.* „De conceptione beate Marie uirginis. Sanctificauit thabernaculum suum altissimus × magis quam Adam Euam dilexit et sic nostram salutem consumauit".

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in fronte: „A xxxv"). — Bibl. Gottorp.

Gl. kgl. S. 1385 4to membr., sæc. xv, ff. 155, cm. 23,2×16. Tegum. uetus. Codex fuit olim liber catenatus.

Sermones de tempore et in communi de sanctis.

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in dorso: „h h 1", in superiore parte tegumenti: „U III"). — Bibl. Gottorp.

Gl. kgl. S. 1388 4to chart., sæc. xv, ff. 111, cm. 20×11. Superior pars tegumenti uetus, inferior pars noua est. In chartula superiori parti tegumenti adglutinata hic titulus: „C 8. Sermones de sanctis Jacobi Viterbiensis. Super Apocalipsin".

f. 1—111: *Sermones.* Inc. „De natiuitate Domini sermo primus. Natus est uobis hodie saluator. Luce II. Carissimi intonuit angelico oraculo". [Qui in fine codicis olim inueniebatur tractatus super Apocalipsin nunc deperditus est].

Poss. Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in superiore parte tegumenti: „C 8"). — Johannes Johannis. (In folio præligato: „Johannes Johannis 1596. Hannes Hanssen 1596"). — Bibl. Gottorp.

Gl. kgl. S. 3397 8vo membr., sæc. xiv, ff. 102, cm. 13,5×10,5.

f. 1—18: „*Paruum bonum* Boneuenture. Incipit processus ordinarius ad perfectionem uite presentis et future beatitudinis. Ecce descripsi eam tibi tripliciter. Prouerb. XXVI. Cum omnis sciencia × est fons uite. Amen". (In folio præligato hic tractatus intitulatur: „Itinerarium anime"; cf. J. Bale: Index Britanniæ scriptorum ed. R. L. Poole p. 390: Robertus vel Rogerus de Twyforde, alias Goodluck seu bona fortuna, Augustinianus, scripsit Itinerarium mentis in Deum li. I. „Ecce descripsi").

f. 18—24: „Albertus Coloniensis: *De corpore Christi.* Reuela oculos meos et considerabo mirabilia de lege tua. Admiratio mirabilium × dicere cum propheta: Reuela oculos meos etc.“

f. 24'—30': „Senece *moralia*“. [ɔ: Martinus Braccarensis: *Liber de quattuor uirtutibus cardinalibus*] „Quatuor uirtutum species × contempnat ignauiam. Expliciunt moralitates Senece ad Paulum“.

f. 30': *Versus de arte bene uiuendi.* „ | Sit potus modicus, cibus aridus, aspera uestis | × | Quam te perpetuis addicat iudicis ira | “.

f. 30'—42': „*Diuisio psalterii compilata a sancto* Bernardo. Nunc etiam in primis nobis dicendum est, cur psalterium × ut sponso iubilabunt in eternum. Amen“.

f. 42'—68: Bernardus: *Liber de diligendo Deo.* „Viro illustri domino Americo ecclesie Romane dyacono cardinali et cancellario Bernardus abbas dictus de Claraualle Domino uiuere et in Domino mori. Orationes × miserationis affectus. Tu autem Domine miserere nobis. Deo gracias“. (Migne PL. 182. 973).

f. 69—102: Bernardus: *Liber de præcepto et dispensatione.* „Domino abbati Columbensi frater Bernardus .... Rescriptum meum × satisfacere uoluntati“. (Migne PL. 182. 859).

Poss. Johannes de Mynda, canonicus Lubecensis. (In folio præligato: „Contulit dominus Johannes de Mynda, canonicus Lubecensis“). — Monasterium s. Johannis in Cismaria. — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 47. — Ulrich Petersen: Specificatio lin. 462—465).

Gl. kgl. S. 1360 4to membr., sæc. xiv, multis manibus scr., ff. 178, cm. 22,$_6$×15,$_2$. Tegum. uetus. Ut docet registrum in folio præligato, initio codicis unus quaternus uel plures euulsi sunt cont. historiam quandam de dispositione terre sancte, quæ quondam dicebatur Israel.

f. 1—4: „*Psalterium* Bernardi. | Suscipe regina cæli, quæ mente benigna | cantica de psalmis offero sumpta gratis | cumque salutaris in eis et glorificaris | pauperis atque rei, sis, memor esto mei | . — | Aue porta paradisi | × | omnisque laudat spiritus | “. (Mone: Lateinische Hymnen des Mittelalters II 233).

f. 4: *Collectæ.*

f. 4': *Oratio super Aue Maria.* „ | Aue desiderii flos et fons

dulcoris | × | sed nos ad palacia celi ducas. Amen | ". (Mone: Lateinische Hymnen des Mittelalters II 105).

f. 5—24: „*Miracula.* Dilectionem uestram audire libeat qualiter beata uirgo Maria inuocantibus subuenire soleat. Quidam puerulus iudeus × qui dilectum tibi fratrem occidit. Dimittite ergo, ut dimittamini".

f. 24: „*Appellatio eius cui non eduntur capitula*".

f. 24': „Gregorius": *De missa.* „Missa dum cantatur peccata tam uiuorum quam mortuorum condonantur × ad remissionem pene et ad augmentum gracie. Amen".

f. 24': *Formulæ medicamentorum.*

f. 25—29': „*Meditationes sancti* Anselmi. Omnis arbor bona .... Nota quod sanctus Anselmus longo tempore cum lacrimis × emerant pro triginta /////" (Migne PL. 159. 271—288).

f. 31—88': Alanus de Insulis: *Summa de arte prædicatoria.* „Vidit Jacob scalam × in die bone operationis, ut peruenia-mus ad diem eternitatis. Quod nobis ...." (Migne PL. 210. 111).

f. 89—93': „*Miracula et exempla.* Quidam inordinate a die Jouis usque ad diem pasche ieiunant × de anima, quæ trahit corpus. Explicit".

f. 94—105: *Miracula et exempla.* „De saluandis. Saluandi uenient obuiam Christo in aere × omnes possessiones paruipendit".

f. 105'—106: *Sermo de aduentu Domini.* „Exortum est in tenebris lumen .... Fratres ante aduentum × illuminat omnem hominem uenientem in hunc mundum".

f. 106': *Sermo super Ne tardes conuerti.* „Sic propheta: Ne tardes conuerti ad Dominum et neque differas de die in diem .... Ecce nunc, fratres carissimi, tempus × estote penitentes ut mereamini intrare in domum Domini congaudentes ...."

f. 106'—107': *Auctoritates doctorum.*

f. 108—133': Johannes de Deo: *Summa de penitentia.* „Venerabili patri ac domino A. diuina prouidentia urbis Bononiensis .... magister Johannes de Deo doctor decretorum .... Hic tene quod subtiliter × sed in amplitudine caritatis acquiritur Dei regnum".

f. 133'—147: Johannes de Deo: *Libellus dispensationum.* „Venerabilibus uiris et discretis fratribus ordinis prædicatorum et magistro Monete eiusdem ordinis doctori theologie .... magister Johannes de Deo Hispanus, doctor decretorum canonicus

Isbolensis salutem . . . . Nouiter uestra prudencia × in sententiis proferendis. Explicit summa".

f. 147—147': *Lectiones de decem millibus militum cum collecta.* „Passio et memoria sanctorum decem milium martyrum ueneratur × peccata uitemus, quod ipse prestare . . . .".

f. 148—169: *Summa super titulis quibusdam tertii, quarti et quinti decretalium librorum.* „In precedenti libro sufficienter tractatum est de iudiciis et processu iudiciorum, restat uidere de uita et honestate clericorum × Item clericus acolitus, qui duxit uxorem non debet compelli ut portet coronam ita dico si /////".

f. 169'—170: „*De uisitatione uirginis gloriose.* Intrauit domum Zacharie. Lucas I. Istud uerbum dupliciter exponi potest × sequitur forma".

f. 170—171: „*Item de uisitatione uirginis gloriose.* Intrauit domum Zacharie. Ista uerba secundum doctores exponi dupliciter possunt × inuenietis in precedenti sermone".

f. 171—172: „*In annunciatione uirginis gloriose.* Missus est Gabriel angelus. Lucas I. Olym missus dyabolus ad Euam × fiat mihi secundum uerbum tuum. Amen".

f. 172—173: „*In dedicatione.* Beati, qui habitant in domo tua Domine. Nota quadruplex est domus × est celestis patria. Ad quam dignetur nos perducere . . . .".

f. 173—176': „*Passio sancti Ansueri.* Ansuerus dicitur ab ana, quod est sursum . . . . Ansuerus nobilibus propagatus parentibus × multa operatus est in Christo. Qui cum Deo . . . .". (Acta sanctorum. Julius IV 104).

f. 176'—177': „*Aliud miraculum" sancti Ansueri.* f. 176': „Anno Domini 1329 contigit in uigilia prima × ubi nostre reliquie sunt recondite /////". — f. 177—177': „///// Venit unus sumens lapidem × ut meritis et preconiis eorum adiuuentur". [Inter fol. 176 et fol. 177 lacuna; cf. miraculum sancti Ansueri in Thott 63 fol].

f. 177'—178: *Sermo de passione Domini.* „Quare rubrum est uestimentum et indumentum sicut calcantium in torculari. Is. LXIV. Consuetudo est in principio sermonum × quod adhuc dies passionis sue per eum electa nondum euenerat".

Prov. Germania. — *Poss.* Georrius Haghen. (In interiore parte tegumenti [sæc. xv]: „Dominus Georrius Haghen, qui obiit in profesto omnium sanctorum, dedit hunc librum pro memoria sua"). — Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in

exteriore parte tegumenti: „E 16“, in interiore parte: „F II“). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 113).

Litt. Acta sanctorum Julius IV 104. — Archiv des Vereins für die Geschichte Lauenburgs II (1887) 75.

Gl. kgl. S. 1620 4to membr., sæc. XIV, ff. 162, cm. 17,5×13. Tegum. uetus.

f. 1—2: „*Tituli questionum super tertium librum sententiarum*“.

f. 2—4: „*Questiones super summam fratris Henrici*“.

f. 4'—6': „*Tituli questionum super quartum sententiarum*“.

f. 7—15': „*Diuisio scientie.* Girum celi circuiui sola. Eccl. XXIV. In hiis uerbis notatur duo, primo sacre scripture × terminatur lectio magistri Gandrici monachi“.

f. 15'—17—16': „*De stella Christi.* Queritur utrum stella, que apparuit × sequitur quicquid est durum est lapis“.

f. 18—27': *Liber „de casibus siue de titulis iuris canonici et ciuilis distinctus secundum ordinem 5 librorum decretalium cum apparatu et secundum instituta et secundum codices et digesta*“.

f. 31—92: „*Summa magistri* H⟨enrici de Magdeburg siue de Merseburg⟩ *super titulos decretalium.* Sicut dicit lex C de uetere iure enucleando × unitas trina, trinitas una, infinita in se sine fine deus unus. Amen“. [cf. Schulte: Die Geschichte der Quellen und Literatur des kanonischen Rechtes II 244].

f. 94—131: „*Summa magistri* Alani *de regulis fidei.* Omnis scientia suis utitur regulis × sensus carnis non intelligentia mentis est. Explicit opusculum magistri Alani de maximis theologie“. (cf. Migne PL. 210. 621).

f. 131—144': „*Summa magistri* Nycolai Ambianensis *de arte fidei catholice.* Clemens papa cuius rem nominis × et sic patet propositum“. (cf. Migne PL. 210. 595).

f. 145—149: „*De interdicto ecclesie.* Ad dirigendum simpliciores in noticiam interdicti, que aput multos × populo donec relaxetur“.

f. 149—156: „*Questiones de anima et de prædestinatione et de corporibus.* Queritur quid sit anima × ymbrium et aeris transmutationis. Explicit tractatus de anima et prædestinatione“.

f. 157—157': *Sermo super Ubi uenit plenitudo temporis etc. Galat. IV.*

f. 158—162': *Varia theologica.*

f. 162': „*Incipit Cronica papalis*“. [Quæ re uera non sequitur;

cf. registrum f. 29': „In hoc uolumine habentur VII partes siue libri. Primus de diuisione scientie cum multis aliis .... Septima est cronica imperialis, papalis, de sedibus episcopatuum, de imperatoribus et multis aliis"].

Prov. Germania. — *Poss.* Otto Bassenhaghen. (f. 29': „Ego Otto Bassenhaghen comparaui anno Domini 1348 in Lubeca"). — Johannes de Mynda. (f. 1: „Contulit dominus Johannes de Mynda, canonicus Lubicensis"). — Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in parte superiore tegumenti: „F 9"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Pechlin n. 132—134. — Cat. Möllmann n. 176).

Gl. kgl. S. 1363 4to membr., sæc. XIV—XV multis manibus scr., ff. 90, cm. 19×14. Tegum. uetus.

f. 1—49': Guilelmus Rothwellus: *Commentarius in librum IV sententiarum.* „Queritur quid sit sacramentum. Resp. Augustinus de ciuitate Dei et in littera: Sacramentum est sacre rei signum × ipso ad suscipiendum nos disponente, qui est benedictus in secula".

f. 50—51: Laurentius Johannis de Dacia: *Stella clericorum.* „Quasi stella matutina in medio nebule × Et ergo in bonis ambulate in domo Domini. Et de hiis dicta sufficiant". „Dum solis ascensus foret in culmine cenit, Johannes Stadis hec constellata finit".

f. 52'—84': Alanus de Insulis: *Summa de arte prædicatoria.* „Vidit Jacob scalam × de quo mortuo uidebantur lugere mulieres ////". (Migne PL. 210. 111—138).

f. 85—90': *Varia theologica.*

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in superiore parte tegumenti: „D 6"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 44).

Gl. kgl. S. 92 fol. chart., sæc. XV (f. 316': „1434"), ff. 342, cm. 29,$_5$×20,$_7$. Tegum. uetus.

f. 1—23: *„Sermones compendiosi per totum annum de Dominicis.* Primo de Dominica prima aduentus Domini. Abiciamus opera tenebrarum et induamur arma lucis. Ro. XIII. Quia secundum Leonem papam in sermone istius × in futuro frui nobis concedat, qui ....".

f. 24—176': *Lectura super euangelia.* „Auditu auris audiui te, nunc autem oculus meus uidet te, idcirco me ipsum reprehendo

et ago penitentiam in fauilla et cinere. Ita scribitur Job ultimo. In uerbis premissis × ut in die ualeat mala liberari . . . .".

f. 176'—181: Henricus de Hassia: „*Speculum amatorum mundi.* Videte, quomodo caute ambuletis . . . . . Apostolus Paulus conscius consiliorum × amenum et iocundum cum sanctis et electis eorum meritis et precibus possideat. Quod nobis . . . .".

f. 181—316': „*Officium misse ac expositio.* Reuerendi patres et domini, cogitanti michi . . . . quid laboris quidue utilitatis pro felici incremento . . . . alme nostre uniuersitatis Lyptzensis facere possem × ut in eternum laudemus eum, qui . . .".

f. 321—326: *Themata sermonum.*

f. 332—342: „*Passio Domini nostri Jhesu Christi secundum Johannem.* Joh. XVIII. Egressus Jhesus cum discipulis suis trans torrentem Cedron . . . . Egressus scilicet de cenaculo × qui pro nobis hodie passus mortuus et sepultus resurrexit uiuit et regnat . . . .".

Prov. Germania. — *Poss.* Theodericus Depenbeken. (In parte interiori tegumenti: „Hunc librum contulit dominus Theodericus Depenbeken"; cf. necrologium Cismariense ad 5 Idus Maii: „Dominus Theodericus Depenbeken, qui contulit septem libros pretiosos"). — Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in dorso: „H H 1"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Pechlin n. 13. — Cat. Möllmann n. 77).

Gl. kgl. S. 1381 4to chart., sæc. xv (f. 123: „1444", f. 235: „1444", f. 238': „1458"), ff. 262, cm. 21×13,$_9$. Tegum. uetus.

f. 1—17: „Hugo [de s. Victore]: *De arra anime.* Loquor secreto anime mee × totis præcordiis concupisco". (Migne PL. 176. 951).

f. 17'—108: „*Pastoralis cura beati* Gregorii *pape*" præmisso registro. „Pastoralis cure me pondera × tui me meriti manus subleuet. Explicit pastorale beati Gregorii pape completum altera die Thome apostoli etc. per manus cuiusdam Jo. s. c. . . . .". (Migne PL. 77. 13).

f. 109—123: „Egidius: *De peccato originali.* Ego cum sim puluis et cinis × te uidere possimus, qui es benedictus in secula seculorum. Anno Domini 1444 in die beati Brixii".

f. 123'—125: *Sermones de sancta Ghertrude.*

f. 126'—132': *Omelie* Johannis Chrysostomi.

f. 133—235: „*Breuiloquium* Boneuenture. Flecto genua mea

× quos illic per iustitiam glorificare disponit, quod nobis præstet . . . .“.

f. 235—260': *Omelie beati* Johannis Chrysostomi.

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in dorso: „K 10“). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 87).

Gl. kgl. S. 74 fol. chart., sæc. xv (f. 95: „1448“, f. 186: „1469“, f. 286: „1470“), ff. 363, cm. 30,2×21. Codex initio mutilus. Tegum. uetus.

f. 1—95: Antonius de Rampelogus: „*Figure biblie*“. „//// duxerunt usque ad supercilium montis, ut præcipitarent Christum × Unde, qui uerus est Deus, idem uerus est homo, Dominus noster . . . .“.

f. 95—100: *Tabulæ operis.*

f. 100'—102: „*De aduentu Antichristi.* O, uos omnes, quicunque uultis scire, quomodo Antichristus nasci debeat × sed nubibus eleuabuntur obuiam Christo“.

f. 103—186: Johannes Herolt *alias* Discipulus: *Sermones de tempore L—CXXXVI.* „Hec est dies quam . . . . Sciendum quod præsens festiuitas × mortuum inueniebant. Ut autem animas ita in hac ualle lacrimarum perdamus, ut in eterna patria easdem inueniamus liberaliter nobis donet . . . . Explicit per me Conradum Schedenbergh feria sexta post festum omnium sanctorum anno Domini 1469“.

f. 187—286: Johannes Herolt *alias* Discipulus: *Sermones de tempore I—XLIX.* „Dominica prima in aduentu Domini. De aduentu eiusdem in carne. Ecce rex . . . . Egregius doctor sanctus Thomas × Hoc exemplum quere infra sermone LXXXV. Tantum de parte hyemali . . . . Anno Domini 1470 in octaua sancti Johannis apostoli et euangeliste“.

f. 286': „*Registrum breue super sermones presentis libri et partis hyemalis*“.

f. 287—288': „*Hystoria pulchra ex gestis Romanorum*“. „Jouinianus imperator cum in stratu suo × uitam eternam obtinebis“.

f. 288'—290': „*Pulchra hystoria ex gestis Romanorum*“. „De Hanibali. Hanibal multis annis × homines trahere ad uitam eternam“.

f. 290'—292': „*Collacio de corpore Cristi pulchra.* Probet autem se ipsum . . . . Nam quanto actus est periculosior × qua-

tinus post transitum miserie ualeat ad hanc patriam peruenire. Quod nobis concedat . . . .".

f. 295—329': „*Concordancie figurarum et naturarum. De tempore circa euangelia*". „Cum appropinquasset Jhesus Jherosolimam. Matth. XXI. In illo tempore, id est anno natiuitatis Christi 33, cum iret Dominus de Jericho × per contritionem immittatur fit deuotum".

f. 329'—336': *Concordancie figurarum et naturarum. De sanctis.* „Sanctus Andreas in cruce suspenditur × Exemplum in natura. Ut dicit Isidorus".

f. 340—360': *Sermones de sanctis.* „Ambulans Jhesus iuxta mare . . . . Nota quod paterfamilias uolens conuenire × ut obliuiscar omnia mala mea".

f. 361—363': „*Sermo de corpore Christi in cena Domini.* Accepit Jhesus panem . . . . Nota quod sanguis Christi fuit propinatus × uiuere non possunt. Prouerbia XIII: Inter superbos semper iurgia sunt etc.".

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in superiore parte tegumenti: „CC. II"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 79).

Gl. kgl. S. 78 fol. chart., sæc. XV (f. 257': „1449"), ff. 292 + 4, cm. 31×20,5. Tegumentum officinam ligatoris Joannis Vogel in mentem reuocat.

f. 1—5: Albertanus *causidicus Brixiensis*: „*Tractatulus super doctrinam loquendi et tacendi.* Quoniam in dicendo × tibi narrare, ut ad eterna gaudia nos faciat peruenire".

f. 5—9: „*De modo loquendi metaphorico.* Intellectus noster × uobis et cuilibet uestrum".

f. 9'—16: „*Tractatus de ueritate dicenda aut tacenda.* Sepenumero pulsatus a me ipso × meis scriptis grato".

f. 16'—19': „*Tractatus de proprietatibus religiosorum magistri* Henrici de Hassia. Pro salute eorum, qui uitia fugere cupiunt × opus est in Christo Jhesu Domino nostro".

f. 19': „*Extractum de proprietariis tempore concilii Constantiensis.* Ante religionis ingressum × uelle aliquando cessare a malo. Sed proprietarius non sic".

f. 20—23': „*Tractatus de receptione et prouentibus monialium et aliorum religiosorum.* Omne quod plurimorum oculis ×

cuiuslibet sanius sentientis anno 1445 autorisante domino Nicolao papa V".

f. 23'—24': „*Casus quidam et dubium cum eius decisione.* Quidam religiosi regulariter uiuentes × saluo iudicio sanius sentientium A. D. currente 1450 auctorisante domino Nicolao papa V".

f. 25—84': „*Libellus fratris* Thome de Aquino *ordinis fratrum predicatorum contra errores siue libellum magistri Wilhelmi de sancto Amore.* Ecce inimici tui sonuerunt × sufficiant Deo adiuuante . . . .". (D. Thomæ Aquinatis opuscula omnia (Venet. 1637) 227).

f. 85—141': „*Liber de regula canonicorum siue omnium clericorum" præmissa præfatione concilii Aquisgranensis 817".* „Igitur omnes, qui in ecclesiastici ministerii gradibus × sine fatigatione laudabitur".

f. 141': „*Epistola fratris* Dauid [de Augusta] *ad nouicios.* Dilectissimis in Christo Jhesu fratribus N. et omnibus nouis et nouiciis frater Dauid salutem. Bene proficere in uia Dei × in sapientia et uirtute".

f. 142—144': „*Libellus de disciplina nouiciorum beati* Hugonis. Per cottidianam experientiam × paupertatem ama, sis castus in omnibus".

f. 145—149': „*De modo religionis lapsas reformandi.* Quia teste × pro præsenti legentibus propinare".

f. 149'—158': „*De causis deuiationis religiosorum et de remediis eius et qualitate suscipiendorum ad religionem.* Nouit ille, quem cordis secreta non latent × det et facere et proficere Jhesus Christus . . . .".

f. 158'—170: „*Tractatus ad Carthusienses de eorum statu, fine atque excellentia.* Ut uerbis propheticis: Te pudicissimam turturem × ab oculis electorum. Ad quam . . . .".

f. 172—178': „*Sermo magistri* Henrici de Hassia *ad canonicos seculares.* Ecce nos reliquimus omnia et secuti sumus te. Nouistis fratres dilectissimi in Domino Jhesu regulariter congregati × sapiens bonusue auditor".

f. 178'—179: „Bernhardus *ex persona Helye ad parentes suos.* Sola causa × in eius amore uiuamus per omnia secula seculorum". (Migne PL. 182. 253).

f. 179: „Bernhardus *ad parentes Gaufridi monachi.* Si filium uestrum × magna est gloria Domini". (Migne PL. 182. 253).

f. 181—190': Jacobus Carthusiensis: „*Igniculus deuocionis.*

Dormitauit anima mea × uia mandatorum Dei ipso spiritu sancto conducente . . . .".

f. 191—198: „*Colloquium hominis ad animam suam.* Verbum secretum × te conseruante, qui es uia, ueritas et uita, Jhesu Christe . . . .".

f. 198—205: „*De cogitationibus et eorum qualitate.* Cum quodam tempore tumultibus actionum × perficere potuit Christus Jhesus deus et homo per secula benedictus".

f. 206—212': „*Tractatus magistri* Hinrici de Hassia *de discretione spirituum.* Sicut in philosophia motus et operaciones × impossibilitatis freno posse retineri".

f. 213—218': „*Cathalogus sanctorum monachorum ordinis sancti Benedicti.* Anno Domini quingentesimo uicesimo cepit ordo sancti Benedicti florere × egros oratione curavit ////".

f. 225—225': „*Informatio prælature resignate.* Placuit cuidam in dignitate quadam constituto onus prælature deponere × uolat ad alta feliciter coronatus".

f. 226—265: Thomas Kempensis: „*Libellus de imitatione Christi et contemptu omnium uanitatum.* Qui sequitur me non ambulat in tenebris dicit Dominus × ineffabilia dicenda".

f. 265'—268: „*Speculum peccatorum* Bernhardi. Utinam saperent et intelligerent ac nouissima prouiderent. Quoniam, karissimi fratres, in uia × uitam eternam possideas. Quam tibi et mihi concedat, qui est benedictus in secula. Amen". (Migne PL. 40. 983).

f. 268—269: „*Planctus ecclesie secundum statum modernorum filiorum, utinam filiorum et non priuignorum, editus a quodam sacerdote.* Rogo corde × iniquum ne consilium nos possit arrestare".

f. 269: Jacoponus Tudertensis: „*De uanitate mundi.* | Cur mundus militat sub uana gloria | × | Felix qui poterit mundum contempnere | ". (Daniel: Thesaurus II 379).

f. 269: *Versus de uirtutibus monasticis.* „ | Miles strennuus in omni temptacione | × | Simplex ut columba in omni sua conuersatione | ".

f. 269': „*Minus speculum peccatorum.* Redite preuaricatores ad cor. Vacate et uidete, quia ego sum Deus. Is. 46. Ineffabilis diuine bonitatis × ad locum immortalitatis et felicitatis ac iocunditatis eterne, quod nobis . . . .".

f. 269'—272': Henricus de Hassia: „*Speculum amatorum mundi.* Videte, quomodo caute ambuletis non quasi insipientes

. . . . Apostolus Paulus conscius consiliorum Dei × meritis et precibus possideat. Quod nobis . . . .".

f. 272': „*De mundi uanitate fugienda et penitentia amplectanda.* Cum reuoluo toto corde × ad quam anxius suspiro".

f. 272'—273': „*Imago peccatorum.* Usque quo ergo o homo × ac nouissima prouideant".

f. 273'—274: „*De origine ordinis Carthusiensis.* Sicut patres nostri narrauerunt nobis fuit quidam magnus clericus regens actu Parisius × quæ domus Cartusia uero nomine nuncupatur".

f. 274—275: „*De domibus, uita et obseruantia Carthusiensium.* Cum singulis personis × purgatur citius, premiatur copiosius".

f. 275—276: „*Scola celestis exercitii.* Quicunque es qui cupis ingredi scolam × tandem omnes lucraberis".

f. 276—277': „*Profectus religiosorum.* Omnis religiosus × | sed perlege iugiter atque meditare | ".

f. 277'—278: „*Speculum monachorum sancti* Bernhardi. Si quis emendatioris uite × et Deus sit solus".

f. 278'—279': „*Distinctiones ordinum uel religionum.* Sanctus Paulus primus heremita × Sanctus Albertus de Cilicia cum mantellis albis ab ante apertis et capuciis a retro longis".

f. 279'—280': „*De laudibus solitarie uite debito modo assumpte* inuenitur unus libellus paruulus et deuotus, qui in quibusdam codicibus scribitur fuisse a Petro Damiano, in quibusdam uero a beato Gregorio cum dialogo compilatus . . . . Sed inter hoc libet de singularis uite meritis pauca perstringere × sed eternam in celis ipso præstante, qui cum patre . . . .".

f. 281: „*Quidam, qui dulcedinem fructuum celle gustauerat et uirtutum eius efficaciam senserat experimento sensibili testificat satis jocunde et uere uite solitarie laudes et celle prerogatiuas metrice sic describit, ut sequitur.* | Hoc sonat inclusa cartusia quidem carotusa | × | hoc pater, hoc flamen, hoc filius annuat. Amen | ".

f. 282—285: „*Solucio quorundam dubiorum de potestate ligandi atque soluendi Carthusiensium.* Ad requisitionem quorundam deuotorum × ad apostolicam sedem".

f. 285—287': „*De approbacione et acceptacione religionis Carthusiensis et statutorum eius per sedem apostolicam et priuilegiis eiusdem.* Ad faciendam fidem indubitatam × sollicita fueris obseruatrix".

f. 288—289': „*De interdicto religiosorum.* Ad imputandum er-

rores et ad scandala submouenda × secundum predictos doctores. Hec dicta sunt sine preiudicio melius sentientium, collecta omnia ex dictis Johannis Calderini, decretorum doctoris famosi".

f. 290—292': Johannes de Palomar: *Tractatus de abstinencia a carnibus.* „Amantissimo patri domino Johanni abbati monasterii sancte Marie ordinis sancti Benedicti Vienne Scotorum uulgariter nuncupati Johannes de Polomer .... Cum primum uestre paternitatis accepi noticiam × sed etiam cuiuslibet melius sapientis".

Prov. Germania. — *Poss.* Johannes Langediderik. — Monasterium s. Johannis in Cismaria. (f. III [manu sæc. xv]: „Hunc librum contulit dominus doctor Johannes Langediderik pro salute anime sue monasterio Cysmariensi A. D. 1462 in testamento obitus sui". — Signatura in dorso et in superiore parte tegumenti: „G 18"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 80).

Gl. kgl. S. 3390 8vo chart., sæc. xv (f. 54', f. 65: „1453"), ff. 264, cm. 14,3×9,4. Tegum. uetus.

f. 1—4': „Augustinus: *De ebrietate.* Licet propitio Christo, fratres karissimi, credam uos ebrietatis malum × in pauperum refectionem perficiat præstante Domino nostro Jhesu Christo. Amen". (Migne PL. 39. 2303).

f. 4'—7: „Augustinus: *De laude caritatis.* Diuinarum scripturarum multiplicem × sed etiam breuis". (Migne PL. 39. 1533).

f. 7—10': „*Speculum* Bernhardi. Si quis emendatioris uite desiderio × quomodo puluere tegantur et sempiterne obliuioni tradantur etc.". (Migne PL. 184. 1175).

f. 10'—15': „Augustinus: *De honestate mulierum.* Nemo dicat fratres quod temporibus nostris × de laqueo pedes meos præstante Domino ....". (Migne PL. 39. 2301).

f. 15'—16': „*De custodia oculorum efficaci ad monachos.* Ab aspectu nephando autem oculum tuum × non potest".

f. 16'—54': „*Tractatus de occultatione uiciorum sub specie uirtutum.* Est uia que uidetur hominibus × a cordis hospicio poterimus extirpare. Quod nobis præstare dignetur .... Amen. Anno Domini 1453 in profesto purificationis Marie uirginis".

f. 67—83': Thomas Kempensis: *Imitatio Christi. Liber II.* „Regnum Dei intra uos × intrare in regnum Dei".

f. 85—108': „*De modo obseruandi interdictum quodlibet memoriale quoddam pro simplicibus colligendo.* Sciendum quod quando uniuersitas × per appelationis iudicem condempnetur".
f. 108'—137': *Varia ad ius ecclesiasticum pertinentia.*
f. 138—154: Johannes Calderinus: „*Decretum abbreuiatum,* in quo sub plano et breuibus uerbis continetur tota uis decretorum, omnes distinctiones et omnes cause .... Liber decretorum distinctus × in duobus capitulis de spiritu sancto etc. Explicit decretum abbreuiatum solempnis doctoris Johannis Calendrini".
f. 156—191': *Index titulorum Institutionum, Digestorum, Infortiati, Codicis* etc.
f. 192—201: *De uita sacerdotis et honestate clericali.* „Notandum quod uita sacerdotis debet esse × cathedram sacerdotalem obseruabunt".
f. 201—210: „*Cur Deus gratiam suam non infundat omnibus hominibus, per quam possent saluari, cum liberum arbitrium sine gracia nichil potest.* Nichil in celo et in terra × nisi misericordia et gratia Dei preuentus et adiutus".
f. 210'—218: „*De predestinatione.* Quare predestinati cum adhuc sunt peccatores uocantur ad penitentiam et trahuntur. Omnipotens Deus quos sibi predestinauit × Hoc Augustinus".
f. 219'—227': *Varia excerpta theologici argumenti.*
f. 228—260: „Crisostomus: *De eo, quod nemo leditur nisi a se ipso.* Scio quod crassioribus × a semet ipso non leditur".
f. 260—264': *Varia excerpta theologici argumenti.*
Prov. Germania. — *Poss.* Hinricus van Minden. (In folio postligato: „Mei Hinrici van Mynden"). — Monasterium s. Johannis in Cismaria. — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 23).

Gl. kgl. S. 1369 4to membr. et chart., sæc. xv (f. 64: „1458"), ff. 184, cm. 21,$_5$×15. Tegum. uetus.
f. 1—64: Nicolaus de Lyra: *Super epistolas canonicas.* „Quatuor sunt minima terre × est eterna. Expliciunt postille 4 apostolorum Jacobi, Petri, Johannis et Jude, edite a fratre Nicolao de Lira ordinis fratrum minorum sacre theologie uenerabilis doctor per me Reymarum Swichtenbeke in Jazenitze anno Domini 1458".
f. 65—84: „*Liber florum collectus et continuatus de diuersis libris summi et incomparabilis doctoris* Augustini *episcopi*

Ypponensis". „Aduentus Domini est quadruplex × sic inuenietur, sic aperietur te prestante, qui uiuis . . . .".

f. 85—120: „*Dialogus sancti* Johannis Crisostomi *Constantinopolitani episcopi et sancti* Basilii *Cesariensis episcopi.* Michi quidem multi fuerunt amici × in eternum tuum recipias tabernaculum".

f. 121—142: „*Omelie de beati Pauli apostoli laudibus edite a beato* Johanne Crisostomo *quondam Allexandrie episcopo*". „Nichil prorsus errauerit × quos dedit mihi Deus. Ipsi gloria in secula". (Migne PG. 50. 473).

f. 142—146: „*Liber eiusdem sancti* Johannis *de lapsis ad Theodorum id est ad imperatorem Romanum, qui uocatur os aureum.* Si fletus et gemitus × maximam leticiam esse uenturam". (Migne PG. 47. 309).

f. 146'—161: „*Eiusdem sancti* Johannis *de compunctione cordis.* Cum te tantum intueor, beate Demetri, × immortalibus flammis".

f. 162—173': *Sermo in prouinciali capitulo habitus.* „In disciplina perseuerate. Ad Hebreos XII. Patres reuerendi huic sacro prouinciali capitulo presidentes, priores ac alii fratres et domini mei colendissimi hic in Domino congregati. Non quia michi putem uel facundiam × quia pro his eterna felicitas compensatur. Quam nobis . . . .".

f. 174—178': „*Sermo capitularis.* Obedite prepositis uestris etc. Ita scribitur ad Hebreos ultimo × qui factus est obediens patri usque ad mortem, uitam consequitur sempiternam. Prestet nobis idem . . . .".

f. 179': *Sermo.* „Fratres tuos uisitabis. Venerabiles patres et fratres in Domino karissimi. Quia omne datum optimum × angelica salutatione salutemus dicentes singuli: Aue Maria".

f. 180—184: *Sermo.* „Fratres tuos uisitabis. Si recte agent et cum quibus ordinati sunt, disce. I Reg. XVII. Venerabiles patres, si limpidiori scrutinio × ordinate incedere, Christo Jhesu ducente, ualeamus. Qui cum patre . . . .".

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signaturæ in superiore parte tegumenti: „H XII" et „D 16"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 55).

Gl. kgl. S. 3396 8vo chart., sæc. XV (f. 60: „1460"), ff. 304, cm. 14,4×10,4. Tegum. uetus.

f. 1: *Registrum.*

f. 2—52: „*Liber uite*“. „Liber apertus est, qui est liber uite. Apocal. XX. Liber uite est Christus in cruce extensus × uerus auctor salutis eterne, qui cum patre . . . .“.

f. 52—60: „*Liber memorie mortis.* Memor esto quoniam non tardabit. Ecclesiasticus XIV. × est uita eterna. Quam nobis concedat, qui sine fine uiuit et regnat. Amen. Explicit liber memorie mortis 1460 in ieiunio“.

f. 60—86': *Excerpta ex scriptis asceticis presertim ex floribus sancti* Bernhardi.

f. 87—108: „Hermannus de Scildis“: „*Speculum sacerdotum*“. „Venerabili in Christo patri ac domino suo gracioso domino Wolmaro digna Dei prouidentia sancte Coloniensis ecclesie archiepiscopo . . . . frater Hermannus de Scildis . . . . Materia baptismi debet esse × aureo et circa finem requiratur . . . .“.

f. 111—116': „*Meditatio nouissimorum.* Scire debes, quod quamuis omnia, que in diuina scriptura reperiuntur × et quicquid nolueris non habebis“.

f. 116'—122': „Albertus Coloniensis: *De corpore Christi.* Reuela oculos meos et considerabo mirabilia de lege tua. Admiratio mirabilium × dicere cum propheta: Reuela oculos meos et considerabo mirabilia de lege tua“.

f. 123—135: „*Diuisio psalterii compilata a sancto* Bernardo. Nunc etiam in primis dicendum est × omnes sancti organis et cimbalis ut sponso iubilabunt in eternum“.

f. 135—141': „*Moralia* Senece *de quattuor uirtutibus.* Quattuor uirtutum species multorum × contempnat ignauiam“.

f. 141'—154: *Excerpta ex scriptis s.* Bernhardi.

f. 154—157': „Augustinus: *De honestate mulierum.* Nemo dicat, fratres, quod temporibus nostris × de laqueo pedes meos prestante Domino . . . .“. (Migne PL. 39. 2301).

f. 157'—160': „*Epistola meritoria beati* Augustini. Propitio Christo, fratres carissimi, ita lectionem auide et sitienti corde semper excipiatis × sicut stelle in perpetuas eternitates. Quod ipse nobis prestare dignetur . . . .“. (Migne PL. 40. 1339).

f. 160'—173: „*Liber contemplationis beati* Bernhardi *de passione Domini nostri Jhesu Christi in septem horis.* Septies in die laudem dixi tibi. Rogasti me × iuxta eum ad monumentum scilicet Domini nostri Jhesu Christi, qui . . . .“. (Migne PL. 94. 561).

f. 173—176': *Epistola de amicitia.* „Amice in Christo. Solus iste, qui tibi in Christo amicus, est uere tibi amicus × et noscere et repellere".

f. 176'—182': „Bernhardus: *De conflictu corporis et anime.* | Noctis sub silentio tempore brumali | × | et me Christi manibus statim commendaui | ". (Bibliotheca Casinensis. Florilegium Casinense IV 253).

f. 193–196: „*Hanc sequentem collacionem edidit quidam doctor sacre theologie ac famosus magister* Mercilius de Ingen *studii Heydelbergensis institutor maximus et promotor.* Quoniam de monialibus siue monachis habentibus redditus et pensiones × ab eis excommunicationem tollat si habet auctoritatem. Hec ille".

f. 196'—220': „*Libellus, qui dicitur stimulus amoris, quem composuit* Hugo de sancto Victore". „Attendite gentes et admiramini caritatem Dei × felicior uero est, qui nunquam ceciderit, felicissimus autem, qui iam regit cum Christo etc.".

f. 220'—234: „*Tractatus* Bernardi, *qui dicitur stimulus amoris.* Jhesum Nazarenum a iudeis innocenter condempnatum × apprehendant et uideant et benedicant te Deum deorum in Sion. Sit tibi inclite Jhesu cum patre . . . ." (Migne PL. 184. 953).

f. 234—241: „*Exemplar uite Domini nostri Jhesu Christi.* In omnibus uirtutibus × in admirationem suspendit etc. Hec ex horologio sapientie in capitulo de tribulatione, uide ibi latius".

f. 241—245': *Excerpta ex meditationibus beati* Bernhardi.

f. 247—290: Adamus Scotus: *De instructione anime libri duo.* „Dominis suis uenerandis × tibi intelligendum. Anima: Bene et salubriter exhortaris". — „Si iste tractatus hic finitur, ignoro, non plus in exemplari inueni". (Migne PL. 198. 843).

f. 290'—298: *Excerpta ex scriptis beati* Bernhardi *et* Hugonis de sancto Victore.

Prov. Germania. — *Poss.* Hinricus van Minden (f. 1: „Mei Hinrici van Mynden"). — Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in superiore parte tegumenti: „G 17"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 96).

Gl. kgl. S. 3389 8vo chart., sæc. xv (f. 110: „1462"), ff. 262, cm. 14,3×10,3. Tegum. uetus.

f. 1—26: „*Tractatus beati* Augustini *de manuali uerbo Dei.* Quoniam in medio laqueorum positi × celestium potius con-

templacione quam terrestrium occupacione delectari". (cf. Migne PL. 40. 951).

f. 26—110: „*Liber de interna consolatione.* De interna Christi locutione ad animam fidelem. Discipulus: Audiam, quid loquatur Dominus Deus in me. × ad patriam perpetue claritatis. Et sic est finis libri de interna consolatione anno Domini 1462 feria 2. post festum decollationis Johannis baptiste".

f. 112'—114': *Ex gestis Romanorum.*

f. 114'—120': *De uanitate omnium rerum.* „Augustinus: Mortuus quidam de sepulchro clamat: Attende me et cognosce te × intelligerent ac nouissima prouiderent".

f. 122—124': „*Minus speculum peccatoris.* Redite preuaricatores ad cor, uacate et uidete × peruenias ad locum immortalitatis, felicitatis ac iocunditatis eterne, quod nobis prestare dignetur . . . .".

f. 124'—136': „*Libellus de disciplina nouiciorum beati* Hugonis. Per cottidianam experientiam × paupertatem ama. Sis castus in omnibus".

f. 136'—138': „*Epistola fratris* Dauid [de Augusta] *ad nouicios.* Dilectissimis in Christo Jhesu fratribus N. et omnibus nouis et nouiciis frater Dauid. Bene proficere in uia Dei × diuites estis in sapientia et uirtute".

f. 138'—141: „*De profectu religiosorum*". „Cupies proficere in religiosa uita × accipere eternum et infinitum. Ad quod . . .".

f. 141—141': „*De amore perdibili.* Amare perdibile nisi × de gemitu in gaudium etc. Hec Petrus Blesensis libro primo quadripartiti capitulo IX".

f. 142—145': „*De receptis symoniace*". „Notandum quod multitudo × utique propriorum".

f. 145'—148': „*De origine ordinis Carthusiensis.* Sicut patres nostri narrauerunt nobis fuit quidam magnus clericus × cum summa pace quieuit".

f. 148—154': „*De domibus, uita et obseruantia Carthusiensium.* Cum singulis × premiatur copiosius".

f. 155—159': *De humilitate et de eius gradibus.* Clamat nobis scriptura, fratres, dicens: Omnis qui se exaltat × dignabitur demonstrare".

f. 159'—164': „*Duodecim gradus superbie, quos distinguit beatus* Bernardus. Primus gradus est curiositas × maliuolus, magniloquus, facinorosus etc.".

f. 165—166': „*De correpcione fraterna.* De modo fraterne correpcionis × ut dicit Augustinus de uerbo Domini etc.“.

f. 167—199': Ambrosius: *Expositio in Lucam. Excerptum.* „Bonum est considerare, ubi Dominus pasca faciat × a resurrectionis fide et credulitate desciscunt“. (Migne PL. 15. 1907—1934).

f. 207'—208': Leo papa: „*Sermo de aduentu Domini.* Obseruanciam quidem uestram × ab omnibus tribulacionibus mereamur absolui“. (Migne PL. 54. 437).

f. 208'—209: „*Item ex sermone* Leonis. Quia parum prodest unicuique × ab omni errore sit libera per Christum“.

f. 210—218: „*Omelia beati* Augustini *episcopi*“ *in feria 2. post Letare.* „Ecce templum illud × ad iudicium suum“.

f. 221'—227': „*Omelia beati* Jeronimi *presbiteri.* Magna oritur hoc loco × a perfectioribus capi potest“.

f. 228—230': „*Sermo beati* Augustini *de festo pasce.* Pasca Christi, dilectissimi, regnum celorum × in quo permansit spiritus sanctus“. (cf. Migne PL. 39. 2070).

f. 231—233': *Sermo de festo pasce.* „Habemus, karissimi, spem nostre resurrectionis × superioribus audiuimus“.

f. 233'—235': Maximus Taurinensis: *Sermo de eodem festo.* „Magnum, fratres, et mirabile donum × sequere me“. (Migne PL. 57. 364).

f. 235'—239: *Sermo de eodem festo.* „Respondens in contra angelus dixit mulieribus .... Angelus predicit nomen × tuos posteros occidisti“.

f. 239—241': „*Omelia beati* Gregorii *pape.* In cottidiana × recipiat ad regnum. Qui uiuit . . .“. (Migne PL. 76. 1182).

f. 241'—244: „*Sermo beati* Augustini *de resurrectione.* Hesterno die, id est nocte × edificetur fides, quia redditur species“. (Migne PL. 38. 1117).

f. 244—249'; „*Sermo beati* Johannis [Chrysostomi] *de letania maiori.* Clementissimus omnipotens Deus × exultans triumphat et letatur omnipotens pater, qui ....“.

f. 250—253: „*Sermo* Leonis *de ascensione Domini.* Post beatam et gloriosam resurrectionem Domini nostri Jhesu Christi, qua uerum × ad patris dexteram collocauit ....“. (Migne PL. 54. 394).

f. 254'—259: „*Sermo beati* Leonis *in die pentecostes.* Hodiernam sollempnitatem × uigilias celebremus adiuuante Domino nostro Jhesu Christo“. (Migne PL. 54. 400).

f. 259—260: „*Sermo de spiritu sancto.* Hodie, fratres dilectissimi, omnia × gaudia mereamur percipere repromissa prestante eodem spiritu".

f. 260—261': „*Sermo* [Leonis *pape*] *de gratiarum actione.* Religiosam deuocionem, dilectissimi, qua ob diem × apud Deum misericordem iuuare dignetur per Christum Dominum". (Migne PL. 54. 433).

Prov. Germania. — *Poss.* Hinricus van Minden. (In folio præligato: „Mei Hinrici van Minden"). — Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura: „G 8" in superiore parte tegumenti). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 22).

Gl. kgl. S. 1382 4to chart., sæc. xv (f. 198': „1463", f. 270: „43", f. 276: „42"), ff. 363, cm. 21×14. Tegum. uetus.

f. 1—43': „*Liber uite*". „Liber apertus est, et est liber uite. Apocal. XX. Hic liber uite est Christus in cruce × in corde hominis ascendere potuerunt. Hec ille. Ad que gaudia nos perducat ille, qui est uerus auctor salutis eterne, qui cum...".

f. 43'—49': „*Liber memorie mortis.* Memor esto, quoniam mors non tardabit. Eccl. XIV. Unde Plato. Summa philosophia × merces bone uite est uita eterna, quam nobis concedat....".

f. 49'—51: *Rythmi de uanitate mundi.* „ | Sunt tria que uere faciunt me sepe dolorem | × | Inde magis flebo quia nescio quo remanebo | ". — „ | Si tibi pulcra domus, si splendida mensa, quid inde | × | Inuenies breuiter quo multa pace frueris | ". — „ | Diues agit: Si nobilitas mea magna quid inde | × | nam sito prætereunt hec omnia, quid nichil inde | ". — „ | Hoc scio quod moriar; ubi, nescio, quomodo, quando | × | Da tua, dum tua sunt, post mortem tunc tua non sunt | ". — „ | Vanitatum uanitas omnia uana | × | Periit tua memoria ut sonitus uerborum".

f. 52—162': „Johannes Gerson *cancellarius Parisiensis* [uel Thomas Kempensis]: *De imitatione Christi et contemptu uanitatis mundi.* Qui sequitur me × ineffabilia dicenda".

f. 163—166': *Sermo de passione Jhesu Christi.* „Hoc sentite in uobis quod et in Christo Jhesu. Phylippenses II. In uerbo proposito apostolus proponit nobis Domini passionem et incitat × angustias Domini, leuius uestras portatis auxiliante ipso sponso ecclesie Domino nostro Jhesu Christo, qui....".

f. 166'—168': *Auctoritates patrum de passione Christi.*

f. 169—194: Matheus de Cracouia: *De puritate conscientie*

et munditia cordis. „Quoniam fundamentum et ianua uirtutum × saciabor cum apparuerit gloria tua. Ad quam nos perducat . . . . Explicit libellus bonus de puritate conscientie et munditia cordis editus a reuerendo magistro Matheo sacre theologie professore Prage".

f. 194'—198': „*Septene uenerabilis* Francisci Petrarche. Heu michi misero quia natum aduersum me constitui × ne corruam sub extremis. Gloria. Septem psalmi Francisci Petrarche poete dignissimi expliciunt anno Domini 1463 feria quarta ante festum sancti Mathei apostoli".

f. 205—255: *Varia de missa celebranda, de confessione, de 30 denariis, quibus uenditus est Jhesus, et tunica eius, de 10 carenis etc.*

f. 256—257: „*Sermo bonus de elemosina.* Date et dabitur uobis. Luc. VI. Aristoteles dicit VIII politicorum quod primum exercitandi sunt × sunt uelud arena exigua. Que nobis bona conferre dignetur, qui . . . .".

f. 257'—259: „*Sermo de corpore Christi.* Probet autem seipsum homo et sic de pane illo edat et de calice bibat. I Corinth. XI, in quibus uerbis apostolus duo fecit × digne uiuet in eternum. Quod nobis donare dignetur etc.".

f. 270—271': „*Sermo de sancto Jacobo apostolo.* Juste uocatum est nomen eius Jacob; ita scribitur Gen. XXVII. Beatus Augustinus utilitatem uerbi Dei × ideo regna celorum meruit introire. Quod nobis etiam concedere . . . .". f. 270: „Rostok in die beati Jacobi in ecclesia eiusdem 43".

f. 272—273': „*Sermo Dominica XVIII.* Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo etc., ita scribitur Mathæus XXII. Hodie Christus Dominus noster milites suos × deliciis et circumfluentia temporalium bonorum . . . . .".

f. 274—275: *Fabule morales.* „Mare secundum prophetam est mundi amplexus, fons ymbrium × quicquid agas prudenter agas".

f. 276—277': *Sermo de beato Bernardo abbate.* „In capite eius corona stellarum duodecim. Apoc. XII. Hoc thema applicabo primo ad nostram edificationem, secundo ad melliflui patris beati Bernhardi laudem × instillans eterne iocunditatis huiusmodi". f. 276: „Rostok in die beati Bernardi infra octauas assumptionis ad moniales ibidem 42".

f. 278—279': „*Sermo de sancto Matheo apostolo et euangelista.* Sequere me, ita Mathei scribitur decimo nono capitulo. Teste

beato Augustino non contingit aliquem bene agere × si uolumus Deum sequi".

f. 280—280': „*Sermo dominica XVI post trinitatis octauas.* Adolescens tibi dico: Surge. Ita scribitur Luc. septimo capitulo. Saluator noster × sic tale frigus in anima".

f. 281—294': *Glossarium Latino-Germanicum.* „De diuersis nominibus. Infundibilum. Trechter × pone tribunal. per parietem".

f. 296—333': *Glossarium Latino-Germanicum.* „Ab ante. to voren. abdicere. vorsaken, vorwisen. × to beholdende by god".

f. 340—363': „*Liber de regia potestate.* Primus. De persona patris capitulum primum. Tronus Salomonis figuram pretulit × mentes esse puras /////".

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in superiore parte tegumenti: „E 15"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 91).

Litt. Borchling 22—23.

Gl. kgl. S. 3392 8vo chart., sæc. XV (f. 283': „1463"), ff. 283, cm. 14,6×10,7. Tegum. uetus.

f. 1: *Registrum.*

f. 2—12': „*Tractatus de dilectione Dei et proximi*". „Tunc enim incipit diligi Deus × qua homo se cognoscit".

f. 13—74': Augustinus: *De spiritu et anima.* „Quoniam dictum est mihi ut me ipsum cognoscam × desiderio patrie sue et uisionis Dei, quem cernere finis". (Migne PL. 40. 779).

f. 75—78': *Sermo super Pater noster.* „Pater noster, carissimi, hanc orationem Jhesus Christus composuit × uel uigilias mortuorum obligantur, ut patet ex premissis".

f. 79—104': „*Tractatus magistri* Johannis Gerson, *cancellarii Parisiensis, de oratione et ualore eius* . . . . Oportet semper orare × iudicat". (Joan. Gersonii opera omnia (1706) III 247).

f. 104'—125: Johannes Gerson: „*Dialogus de perfectione cordis*". „Theologia loquitur ad animam christianam × perfectoque recognoscaris". (ibid. 436).

f. 125—140: „*Tractatus eiusdem* Johannis Gersonis *de directione seu rectitudine cordis.* Confitebor tibi × uadat in malum". (ibid. 468).

f. 140—189': „*Tractatus conclusionum alias flores regularum moralium domini cancellarii Parisiensis*" Johannis Gersonis.

„Ea que precepit tibi Deus, cogita semper × penitus spoliare contenderet“. (ibid. 77).

f. 189'–198': „*Tractatus magistri* Francisci Maronis *de dilectione inimicorum.* Circa dilectionem amicorum et inimicorum ponende sunt 20 conclusiones × in quibus tamen Christus maxime honoratur“.

f. 199–222': „*Dicta magistri* Johannis Scarpen, *doctoris eximii et lectoris ordinarii in ecclesia Lubicensi.* Queritur utrum sacerdos habens beneficium non curatum × Ego quos amo castigo“.

f. 223–228': „*Formula perfectionis spiritualis.* Ut homo in sui creatoris cognitione et bona uita × et me tibi tota deuotione commendo“.

f. 228'–230: „Bernardus *ad quendam deuotum doctorem secularem.* Dilecto filio a[bbas] B[ernardus] salutem et non in uia. Quid mirum si inter prospera fluctuas × cor tuum in lege sua et preceptis suis“. (Migne PL. 182. 241).

f. 230'–237: *Tractatus* Mathei de Cracouia. „Quicunque uult ad ueritatis cognitionem breui et recto tramite peruenire × perpetuo duraturis debemus hoc facere. Hec Matheus de Cacrovia“.

f. 237–239: „Hugo [de sancto Victore] *super psalmo.* Miserere mei, Deus, secundum magnam misericordiam tuam. Audite peccatores × miserere mei, Deus“.

f. 239'–242': „*Speculum* Bernardi. Si quis emendatioris uite desiderio × deus solus sit“. (Migne PL. 184. 1175).

f. 243–249: „*Omelia beati* Augustini *episcopi*“ *super Math. IX 18.* „In illo tempore loquente Jhesu ad turbas ecce princeps unus accessit × regna celestia sortiamur“.

f. 249–283: „*Tractatus de instinctibus editus per* Henricum de Vrimaria *sacre theologie doctorem ad regendum interiorem hominem.* Semen cecidit in terram .... Licet uerbum propositum × suam graciam mereri concedat qui ....“

Prov. Germania. — *Poss.* Hinricus van Mynden. (f. 1: „Mei Hinrici van Mynden“; cf. necrologium Cismariense ad 4 Kal. Junii: „Item domnus Hinricus de Mynda, qui contulit 30 marcas in testamento et plures libros tam in uita quam in testamento“). — Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in superiore parte tegumenti: „G 14“). — Bibl. Gottorp. (Ulrich Petersen: Specificatio lin. 436–437).

Gl. kgl. S. 73 fol. chart., sæc. XV (f. 179: „1465"), ff. 333, cm. 32×21,3. Tegum. uetus.

f. 1—179: „*Sermones* HOLTNIKERI *de tempore per circulum anni*". „Emitte manum tuam de alto etc. Ecce, karissimi, sicut naufragi × in uestris thesauris onerosam. Expliciunt sermones Holtnikeri sub anno Domini 1465 pentecostes. Quos dominus Michael Schutte, cappellanus ecclesie beate Marie uirginis Lubicensis, fecit scribi".

f. 180—228': „*Sermones eximii doctoris* HENRICI TAKEN" habiti in ecclesia Magdeburgensi 1425—1450. „Pax huic domui. Ita scribitur Math. X et Luc. X et presentibus apte congruit tempore et loco × ultimam requiem sempiternam, quam nobis omnibus tribuat . . . .".

f. 228'—235': „EGIDIUS: *De peccato originali.* Ego cum puluis et cinis × ut facie ad faciem te uidere possimus, qui es . . .".

f. 235'—236': „*De nobilitate anime.* Nota nobilitas anime perpenditur ex multis × ut ex inundatione beneficii uirtus innotesceret diligentis".

f. 236'—239: „*Sermo de clauibus ecclesie.* Quecunque alligaueritis super terram, erunt ligata et in celis. Math. XVI. In uerbis istis quatuor implicantur × esse debet, ut quasi dii uideantur".

f. 240—278': „*Postilla super epistolas canonicas edita a fratre* NICOLAO DE LIRA". „Quatuor sunt minima terre × est eterna".

f. 279—333: „*Postilla fratris* NICOLAI DE LYRA *super actus apostolorum de ordine fratrum minorum.* Repleti sunt × transierit ad gloriam, ad quam nos perducat . . . .".

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in dorso: „GG 4", signatura in fronte: „G XVII"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Lindenbrog n 152. — Cat. Möllmann n. 69).

Gl. kgl. S. 3386 8vo chart., sæc. XV (f. 175: „1467", f. 241: „1467"), ff. 309, cm. 16×10,7. Tegum. uetus.

f. 2—45: PETRUS DE ALLIACO: *Meditationes super 7 psalmos penitentiales.* „Vera penitencia uelut scala quedam est qua homo peccator × ad supernorum ciuium societatem".

f. 45'—80': „*Tractatus breuis ipsius magistri* JACOBI *doctoris sacre theologie de celebratione missarum.* Non incassum expedit × cibus pastorum et non luporum libro VI de elec. Hec doctor Jacobus".

f. 81—124: „*Ordo uiuendi Deo beati* Jeronimi *ad Eustochium quam Bethleem cum multis dedicatis uirginibus in monasterio sub istius regule obseruacione conclusit.* Tepescens in membris × Senectutem deuoti uestri Jeronimi sanctis uestris iuuate orationibus". (Migne PL. 30. 403).

f. 124'—175: „*Tractatus de arte bene moriendi fratris* Jacobi *ordinis Carthusiensis professi in monasterio sancti Saluatoris in Erfordia professoris ac solempnis doctoris sacre theologie.* Omnes morimur et quasi aque × uidebimus et gaudebimus. Quod nobis concedere dignetur . . . . Anno Domini 1467 in sabbato ante festum beatorum Cosme et Damiani beatorum martyrum".

f. 175'—185': *Homelia* Origenis. „In illo tempore Maria stabat ad monumentum foris plorans. Et reliqua Origenes. Audiuimus fratres Mariam ad monumentum foris stantem, audiuimus Mariam plorantem × uidi dominum et hec dixit mihi. Cui est gloria . . . .".

f. 186—241: „*Summa quam composuit* Albuinus *heremita.* Domino Heriberto Coloniensi episcopo Albuinus heremita indignus pacem et gloriam sempiternam. Ex quo mi pater . . . . Cum igitur de pluribus uirtutibus × a quo omne bonum procedit. Qui uiuit . . . . Explicit tractatus, quem composuit Albuinus heremita, anno 1467 in uigilia Symonis et Thadei". (cf. cod. Berol. Phill. 2004 et cod. Berol. theol. qu. 190).

f. 241—258: „*Collecta de uiciis spiritualibus.* In nomine Domini nostri Jhesu Christi. Si dixerimus quia peccatum non habemus × benigne custodiat Jhesus Christus filius Dei altissimi, qui est benedictus in secula. Amen".

f. 258—264': Henricus de Hassia: „*Regula clericorum.* Multi presbiteri sunt religiosorum regulam deridentes × in celis conseruatam. Quam et nobis prestare dignetur . . . .".

f. 265—269': „*Tractatus de regimine proprie persone.* Quoniam ut apostolus × ut non accedat malum et flagellum non appropinquet tabernaculo tuo".

f. 270—282': *Excerpta ex scriptis* Hugonis de sancto Victore, Cesarii episcopi Arelatensis *etc.*

f. 282'—284': „*Indulgentie festi corporis Christi date per dominos Urbanum IV, Martinum V et Eugenium IV*".

f. 284'—286: *Dicta sancti* Bernhardi, *sancti* Gregorii, Jacobi Carthusiensis.

f. 287 -297: „*Tractatus reuerendissimi in Christo patris domini* Johannis Ambundi *archiepiscopi Rigensis de omnibus sanctis et eorum uocatione ad predestinationem.* Mirabilis Deus in sanctis suis et in omnium eorum electione misericors. Nam neminem × intercedentibus uobis omnibus sanctis prestare dignetur. Qui cum . . . . Explicit tractatus reuerendissimi in Christo patris et domini, domini Johannis Ambundi sancte Rigensis ecclesie episcopi, sacre pagine ac iuris canonici doctoris de omnium sanctorum gratuita uocatione ac predestinatione . . . . Qui reuerendissimus pater obiit in sua dyocesi Rigensi circa annos Domini 1430 . . . . Et iste tractatus iam prescriptus legitur in ecclesia Rigensi in die omnium sanctorum pro lectionibus".

f. 297'—298': Arnoldus Westphal [?]: *De excommunicationibus de ambone latis.* „Dubitant nonnulli an excommunicationes tales, que feruntur de ambone per curatum aliquem × Et tantum sub correctione de materia huius questionis pro presenti. Arnoldus".

f. 299—306: „*Ex libro magistri* Simonis Cassiani *parte prima libro secundo, quod uirgo Maria fuit consocia passionis filii sui.* Licet ab eo × filio gloria sit et in perpetuum in secula seculorum".

f. 306'—309: „*Sermo* Leonis. Semper quidem, dilectissimi, nos sapienter et sancte uiuere × pasca Domini religiosius honorasse". (Migne PL. 54. 272).

Prov. Germania. — *Poss.* Hinricus van Minden. (f. 1: „Mei Hinrici van Mynden"). — Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in superiore parte tegumenti: „G 6"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 63).

Gl. kgl. S. 1590 4to chart., sæc. xv (f. 253': „1478"), ff. 253, cm. 21×14. Tegum. uetus.

f. 2—137: „*Tractatus, qui intitulatur Oculus considerationis religiosorum doctoris* Jacobi *ordinis Carthusiensis in Erfordia professi.* Multorum Deo militare cupiencium × pro hiis graciarum actiones referens perimmensas. Cui laus resonet et gloria sine fine mansura".

f. 138—183: „*Primus liber profectuum religiosorum, quem composuit* Johannes Walensis *ordinis sancti Francisci*". „Collationes meas, quas pro exhortatione ad nouicios nostros

× ad terrena eas dimittimus roboratur hostis". (Max. bibl. ueterum patrum (Lugd. 1677) XXV 881—898).

f. 184—253': „*Speculum discipline* Bonauenture". „Speculum discipline ad honestam tendentes × in potencias Domini una cum eis merear introire ipsorum misericordiarum Domino id prestante, cui est honor . . . ." (Bonauenturæ opera omnia (1898) VIII 583).

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (f. 1: „Liber sancte Marie sanctique Johannis ewangeliste in Cismaria". — In superiore parte tegumenti signatura: „D 4"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 322).

Gl. kgl. S. 1374 4to chart., sæc. xv (f. 37: „1490", f. 302': „1491", f. 35': „1492"), ff. 333, cm. 21×14. Tegum. uetus.

f. 1—31: „*Tractatus perutilis et ualde nobilis magistri* Johannis Gerson *de presentibus Domini uerbis Jhesu.* Venite ad me . . . . Salutare nobis est × uite et sapientie et esse cum Deo sine fine". (Joan. Gersonii opera omnia (1706) III 709).

f. 31—35': „*Tractatus de 7 petitionibus contentis in oratione Dominica et eorum expositione.* Tractatum de septem petitionibus que in oratione Dominica continentur × amocio omnis mali presentis".

f. 36—36': „Bernardus *in sermone tertio de resurrectione.* In corde duplex est lepra × consilium suum". (Migne PL. 183. 289—290).

f. 37: *Versus de homine multiloquo et homine tacito.* „ | Vere turbatur nimis hic qui plurima fatur | × | dictis ornatur post mortem glorificatur | ".

f. 37' -198: „Smaragdus *super regulam sancti Benedicti abbatis.* „ | Quisquis ad eternum mauult conscendere regnum | × misericorditer regit atque gubernat Jhesus Christus Dominus noster . . . ." (Migne PL. 102. 689).

f. 199—233': „*Declaratio magistri* Wilhelmi *super regulam beati Benedicti.* De forma professionis. Forma professionis hec est × animaduertunt omnia".

f. 234': „Eneas Siluius *poeta Senensis: Pro laude clarissimi uiri domini Lodowici de Roma iuris utriusque consulti epitaphium.* | Si mille aut totidem rapuisses usque uirorum × | Nemo parum uixit cui bona uita fuit | ".

f. 235—235': „*Sermo beati* Augustini *de custodia lingue et*

silencii. Silencium, fratres mei karissimi, inter cetera × uolantes in celum, ad quod perducat . . . .". (Migne PL. 40. 1239).

f. 236—281': „*Ex christianissimo ducumento de gradibus humilitatis.* Venerabilis et sanctus pater Benedictus × iugi exercitatione studiosa fueris imitatrix. Quod et tibi præstare . . .".

f. 282: „*Tituli libri tertii decretalium*".

f. 283—285: „*Sermo* Roperti Holcot *de studio sacre scripture.* Os iusti meditabitur sapientiam Ps. XXXVI. Omnis sapientia siue humanitus adinuenta × Concupiscentia sapientie deducet ad regnum perpetuum. Ad quod . . . .".

f. 285'—302': „*Liber beati* Bernardi *de precepto et dispensatione*". „Domno abbati Columbensi frater Bernardus abbas dictus de Claraualle × quod et studui satisfacere uoluntati". (Migne PL 182. 859).

f. 302'—314: „*Apologia sancti* Bernardi *abbatis ad Cluniacenses de concordia ordinum siue excusatio eius ad eosdem.* Venerabili patri Wilhelmo frater Bernardus . . . . Usque modo × omnino precor et supplico". (Migne PL. 182. 898).

f. 314—317': „*Sermo* Socci *de sancto patre nostro Benedicto.* Quicunque hanc regulam secuti fuerint × ut Deum spiritualiter contemplari mereantur, quod nobis ipse tribuat, qui in trinitate perfecta uiuit atque regnat".

f. 318: „*Prologus ante sermonum Socci.* Incipiunt pulcherrimi atque utilissimi × ualituras. Istum prologum inueni in quodam libro impresso Dauantrie".

f. 318'—321: „*In commemoratione sancti Benedicti abbatis.* Sanctissimi patris nostri cuius memoria in benedictione est × si in hac uitali morte uicerimus primam".

f. 322—333: *Excerpta ex summa theologica* Antonini *archiepiscopi Florentini.*

Prov. Germania — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in dorso: „I II"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 56).

Gl. kgl. S. 3401 8vo chart., „1500", ff. 1029, cm. 14×10,6. Codex ab initio mutilus. Tegum. uetus.

f. 2—92: „*Psalterium beate Marie*".

f. 92—114': *Breuis explicatio in psalterium.*

f. 118'—132: „*Vigilie defunctorum*".

f. 132'—155: „*Letania pro fratribus defunctis*".

f. 155—207': „*Tractatus de expositione misse editus a fratre* Gwilhelmo de Gouda *ordinis minorum de obseruantia.* Ad noticiam eorum intellectualem × diuine tribue bonitati. Hec de calciamentis Domini pedis dicta sufficiunt. Et sic est finis per Jacobum de Breda".

f. 207'—292': Johannes Trithemius: *Secunda pars principalis excercitii spiritualis claustralium.* „Quoniam opusculum de triplici regione claustralium × in amore radicatur".

f. 292'—303': „Johannes Tritemius: *Spiritualis excercitii compendium.* Ut si formula spiritualis excercitii ad edificationem claustralium × poterit tamen perseuerantibus esse renouatum".

f. 304—485: „*Liber de triplici regione claustralium et spirituali excercitio monachorum* . . . . Johanne Tritemio *abbate Spanhemense emendante opusculum.* Epistola Johannis Tritemii abbatis Spanhemensis . . . . Reuerendis in Christo patribus × purificatus non ascendit".

f. 492—545: „*De indulgentiis.* Frater Johannes de Cardona ordinis hospitalis sancti Johannis Jherosolomitani × in ieiunio quadragesime et quattuor temporum indulgentie duplicantur".

f. 545'—547': „*De reliquiis pretiosis et uenerandis, que habentur Veneciis.* In primis in monasterio sancti Georgii × hec Bonifacius uel Urbanus".

f. 547'—629: *Orationes, exempla et alia.*

f. 629—629': „*Pulcherrima cantilena super psalterio beate Marie uirginis genitricis Dei.* | Mater nati mirifici | × | ut prima sit conclusio | ". (cf. Blume et Dreves: Analecta hymnica 31. 209).

f. 629'—630': *Aue, gaude, salue, uale.* „ | Aue, gaude, salue, uale | × | o mater karissima | ".

f. 653—655': „*Rosarium beate Marie uirginis, etiam dicitur rosariolum uel sertulum beate Marie uirginis.* Suscipe clementissima . . . . . | Gaude uirgo iure matris | × | nunc et in perpetuum | ".

f. 662—665': „*Psalterium gloriose uirginis Marie deauratum Jhesu per compendium actibus decoratum.* Pater noster. Aue Maria. | Quem uirgo carens uitio | × | eterna collaturus | ".

f. 666'—672': „*Amenissimum rosarium*". „Pater noster. Aue Maria. Quem concepisti de spiritu sancto sine carnis macula | × | det nobis te semper habere promptissimam aduocatam | ".

f. 672'—677': „*Alius modus legendi rosarium.* Quem tu uirgo castissima × secundum opera sua".

f. 744—751': „*Officium misse in festo sancte Anne*".

f. 751'—754: „*Officium misse de 15 adiutoribus*".

f. 757—762: „*Officium misse de nomine Jhesu*".

f. 764'—766: „*Canticum de gaudiis celestibus et 9 choris angelorum.* | O qualis quantaque letitia | × | ad tantam duxit gloriam. | Benedictus Deus. Amen | ". (Rep. hymnol. n. 13482).

f. 766—766': „*Ymnus ad angelos et sanctos in celo.* | Celi ciues attendite | × | quamdiu es in seculo | ". (Rep. hymnol. n. 3475).

f. 766'—767': „*Canticum de laudibus sanctarum virginum.* | Ama Jhesum cum Agnete | × | et creaturis omnibus | Deo semper gracias | ". (Rep. hymnol. n. 967).

f. 770'—771': „*De agnus Dey*". „ | Balsamus et munda | × | quantum ualet integra tota | ". „In uulgari: | Van balseme resem | × | wan se van hir schal wenden | ".

f. 773—777': „*Jubilus sancti Bernardi. Canticum letitie de nomine Jhesu.* | Jhesus dulcis memoria | dans cordi uera gaudia | × | Jhesu laus nostri generis | ". [Notis instruct.]

f. 817'—819: „*Quod stragis prescia fertur radiasse cometa*". *De morte Gerhardi VI comitis Holsatie.* „Nota anno Domini 1402 uidimus unam cometam in parte occidentali × comite Alberto casu colliso caballino et fratre eius bono duce Gherardo predicto, cuius obitum lugendo plangit Holtzacia cuncta".

f. 819'—820: *De scriptore codicis fratre Petro Dyest alias Poyet.* [cf. f. 633', 843, 292'].

f. 820'—843: *Varia theologica. Orationes nonnulle lingua Germanica scripte.*

f. 846—870': „*Psalterium Marianum*".

f. 871—897': *Varia theologica Latine et Germanice.*

f. 903—960': „*Cathalogus sanctorum monachorum ordinis sancti Benedicti.* Anno Domini 520 cepit ordo sancti Benedicti florere × a sarracenis et paganis in diuersis mundi partibus destructa sunt".

f. 960'—972': „*Kalendarius sanctorum monachorum fratrum de ordine sancti Benedicti abbatis*".

f. 975: „*Salutationes siue orationes ad quinque uulnera Domini nostri Jhesu Christi*". „ | Aue dextra manus Christi × | ad eterne uite statum | ".

f. 975'—976': *De passione Domini.* „ | In mei sunt memoria, Jhesu pie, signacula | que passionis tempore pertulisti durissime | × | per passionis meritum et nunc et in perpetuum | ". (Rep. hymnol. n. 8682).

f. 978—979': *Dialogus anime et Christi.* „Anima in tribulatione et temptatione multum dolens: | Ecce quam bonum et quam iocundum | × | tibi perpetue laus et honor | ".

f. 980': *De Christo crucifixo et peccatore.* „ | Respice, serue Dei, me sic posuere Judei | × | Hic patior pro te qui peccans desine pro me | ".

f. 987—990': *De hostia per Judeos in Sterneberg uiolata.* „Anno Domini 1492 am deme daghe Seueri unde Seuerini × unde schach des midwekens vor Symonis et Jude der twyer apostele".

f. 990'—992: *Versus de hostia per Judeos in Sterneberg uiolata.* „ | Humana mens confunditur | dorch greseliche schefte | × | sed ipsa die Veneris ante Jude et Simonis | de Joden worden gebrand | ".

f. 992—992', 999—1000': „Jacobus de Ratingen": *De miraculo hostie anno 1453 Vratislauie facto.* „ | In den tiden van den jaren | × | up or leue trut kyndelyn | ".

f. 1001—1002: *Aliud exemplum de hostia uiolata.* „Fuit quedam Judea nomine dame rosa, cui seruiebat ancilla × Contigit autem hoc Salertes in partibus Cicilie . . . . quia credere noluerunt".

f. 1006—1008': *„De reliquiis sanctorum in monasterio Cismarie".*

f. 1009—1010: *„De indulgentiis registrum".*

f. 1010'—1015': *„Omnes ordines sanctorum monachorum et sanctimonialium.* Sanctus Paulus primus heremita. Iste nobilius × Anno Domini 1098 incepit ordo contemplariorum et deletorum".

f. 1016—1017': *De custodia librorum.* „Venerabilis Robertus Holkot in suo philobiblon × | Qui libros aperis | hos claudere non pigriteris | ".

f. 1020: *In natiuitate Christi hymnus.* „ | Corde natus ex parentis | ante mundi exordium | × | regnum eternaliter | seculorum seculis | ".

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. — Bibl. Gottorp. (Ulrich Petersen: Specificatio lin. 439—441).

Litt. Borchling 11.

Gl. kgl. S. 35 fol. chart., sæc. xv, ff. 186, cm. 29,4×20,4. Tegum. uetus.

f. 1—155: „*Flores ueritatum beati* Augustini".

f. 156—157': Cyprianus: *Epistola ad Fortunatum de exhortatione martyrii.* „Rex Antyochus infestus, immo in Anthiocho antichristus × in persecutione milicia, in pace conscientia coronatur". (Migne PL. 4. 695—702).

f. 157'—162: Cyprianus: *De catholice ecclesie unitate.* „Commouea Dominus et dicat uos esse sal terre × Christo donante regnabimus". (Migne PL. 4. 510).

f. 162—167: Cyprianus: *De oratione Dominica.* „Euangelica precepta × non desinamus". (Migne PL. 4. 538).

f. 167'—171: Cyprianus: *De habitu uirginum.* „Disciplina custos spei × uirginitas honorari". (Migne PL. 4. 451).

f. 171—172: „*Sermo beati* Effrem Siri *de uirginitate.* De uirginitate et sanctificatione anime × impios eterna igni et exterioribus tenebris ////".

f. 173: „*Prologus beati* Augustini *episcopi siue retractatio de agone Christiano.* [ɔ: Augustinus: Retract. II 3]. Fratribus in eloquio Latino × ista dilexerunt". (Migne PL. 32. 631).

f. 173—177': Augustinus: *De agone Christiano.* „Corona uictorie non promittitur × coronam uictorie mereamur". (Migne PL. 40. 289)

f. 177'—186': „*Liber eiusdem de sermone Domini in monte habito.* Sermonem quem locutus est × Quid si enim pecuniam petat qua innocentem conetur ///". (Migne PL. 34. 1229).

Prov. Germania. — *Poss.* Conuentus s. Johannis in Cismaria. (In exteriore parte tegumenti signatura: „D VI", in dorso: „I 9"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 317).

Gl. kgl. S. 36 fol. chart., sæc. xv, ff. 21, cm. 28,1×21.

f. 1—2': *De 15 decadibus ecclesie.* „Ut cunctis legentibus consulamus summam totius operis × Quia portum diu optatum prospero cursu attigimus tempus est ut deposito uelo gubernatori nostro, omnium bonorum largitori, gracias agamus".

f. 3—21: *Auctoritates doctorum „super psalmum Beati immaculati".*

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Codex, qui manu recentiori inscriptus est: „Fragmentum Cassiodori in Psalmos . . . .", una cum Inc. Hafn. 316, 327, 895, 855, 164, 343 ligatus erat, ut probat registrum in folio preligato

Inc. Hafn. 316 scriptum: „Hic habes: Primo, Augustinus de concordia euangelistarum .... Secundo, Augustinus in encheridion .... Tertio, breuissimum exerptum Cassiodori super psalmos. Quarto, Speculum Cirilli .... Quinto, Tractatus de contractibus et uitaliciis. Sexto, Anselmus: Cur deus homo. Septimo, Aurbach: De sacramentis". Hoc registrum in monasterio s. Johannis scriptum est). — Bibl. Gottorpiensis.

Gl. kgl. S. 63 fol. chart., sæc. XV, ff. 202, cm. 30,3×20,4. Tegum. uetus.

f. 1—1': „Augustinus: *De uirtutibus psalmorum.* Qui diligit canticum psalmorum non potest peccatum agere × in psalmo inuenies".

f. 2—155: „Johannes de Minda": „*Abbreuiatum* Lire *super psalterium.* Aperiam in psalterio × beati, qui habitant in domo etc., ad quam nos perducat Jhesus Christus Amen".

f. 156—156': *Versus de casibus papalibus, de decem preceptis, de septem operibus misericordie etc.*

f. 157—179': Gerardus de Vliederhoven: „*Cordiale quatuor nouissimorum.* Memorare nouissima et in eternum non peccabis × ac nouissima prouiderent".

f. 180—189': Thomas Hibernicus: „*Tres puncti, qui sunt cristiane religionis fundamentum*". „Religio munda et immaculata × nec nimis prolixum decreuit compilare".

f. 190—199': „*Tractatus super canonem compilatus per magistrum* Henricum de Oyta, *sacre theologie professorem.* Quam breuis fuerit missa in uerbis × in primo tractatu ideo sufficiant, que dicta sunt".

f. 199'—201: „*Quedam notata per* Innocencium papam iii *circa materiam confectionis eukaristie.* Nota quod in crucis signaculo × magis ueneranda quam discutienda confiteor".

Prov. Germania. — *Poss.* Johannes de Mynda. (In interiore parte tegumenti: „Hunc librum contulit dominus Johannes Minden monasterio nostro Cismariensi"). — Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in tegumento: „A 8"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 53).

Gl. kgl. S. 69 fol. chart., sæc. XV, ff. 272, cm. 29,4×20,4. Tegum. uetus.

f. 1—16: „Petrus de Alliaco": „*Liber de septem gradibus scale* continens meditaciones deuotas super septem psalmos

penitentiales una cum deuota meditacione super psalmo: In te speraui". „Vera penitentia sicud × post hanc mortalem et erumpnosam uitam feliciter tecum uiuam . . . .".

f. 17—38: „*Glosa super ecclesiasten*". „Verba Ecclesiastes. Hic est liber ecclesiastes in quo postquam × cum uiderit uindictam et ad gloriam Dei . . .".

f. 39'—44: „*De oratione.* Cum autem inter omnes orationum species × illud: In conspectu angelorum psallam tibi, et adorabo ad templum sanctum tuum et confitebor nomini tuo etc."

f. 44'—48: „*Sermo de Dominica die.* Alma mater militans ecclesia quamuis × de qua pena ille nos eripiat, qui sine fine uiuit et regnat in secula seculorum".

f. 49—140': „*Liber, qui dicitur sacramentale* Wylhelmi de monte Lauduno. Carissimo filio suo et socio spirituali domino Poncio de Willamuro × nullus cum similibus".

f. 145—203': „*Questiones deuoti doctoris* Bonauenture *in secundum sententiarum.* Queritur utrum sint plura prima principia sicut Manichei dicunt × sint contraria anime sue et regule nostre".

f. 204—272: „*Excerpta moralium* Gregorii". „Beatus Gregorius papa librum beati Job × postquam transacti fuerint reseruantur".

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in dorso: „I II"; signatura in fronte: „a XXIII"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 67).

Gl. kgl. S. 72 fol. chart., sæc. XV, ff. 86, cm. 29×20,5. Tegum. uetus.

f. 1—3': Bonauentura: *Tractatus de corpore Christi.* „Ad honorem gloriose et indiuidue trinitatis et ad honorem excellentissimi sacramenti scilicet pretiosi corporis et sanguinis Domini nostri Jhesu Christi describam tibi × tua uirtute sed auxilio gratie eius. Quod tibi . . . .".

f. 4—19': „*Ymago uite* Boneuenture. Flecto genua mea ad patrem Domini nostri Jhesu Christi, a quo omnis × trinus et unus est benedictus in secula seculorum. Amen. Explicit dictamen Boneuenture in librum, qui intytulatur ymago uite, speculum humane et paradisus anime".

f. 21—25': „*Meditationes beati* Bernhardi. Multi multa sciunt

et se ipsos nesciunt × sitio uestram salutem, uestram fidem, uestram uitam". (Migne PL. 184. 485).

f. 26—32: „*Tractatus de instinctibus editus per magistrum* Hinricum de Vrymaria *sacre theologie doctorem ad regendum interiorem hominem*". „Semen cecidit in terram bonam et ortum fecit fructum centuplum. Luc. viii. Licet uerbum propositum exponitur per Christum × in cruce triumphans Deo patri suum spiritum commendauit".

f. 33'—34': „*Tractatus breuis de conscientia pura.* Qui in sui creatoris cognitione × proficiet et semper tutus erit".

f. 35—42': „*Dialogus conscientie editus per uenerabilem magistrum* Matheum de Cracouia *sacre theologie doctorem alme uniuersitatis studii Pragensis*". „Multorum tam clericorum quam laicorum querela × pro uiatico datum est nobis corpus Domini nostri Jhesu Christi. Qui cum patre . . .".

f. 43—55': Albertus Magnus: „*Libellus paradisus anime uocatus*". „Sunt quedam uicia, que semper speciem uirtutum pretendunt × qui una caruerit omnibus caret, quia omnes unite sunt per gratiam et in gratia".

f. 56—62: Thomas de Kempis: „*Liber de imitatione Christi et de contemptu omnium uanitatum mundi.* Qui sequitur me × quantum tibi ipsi uim intuleris".

f. 63—68: „*Deuotus tractatus de felici morte*". „Deuote exhortationis modus circa eos, qui in mortis articulo constituti × animam meam ad celeste gaudium introduxit Dominus noster Jhesus Christus benedictus in secula seculorum Amen. Explicit processus circa moriturum obseruandus".

f. 68: „*Sermo beati* Augustini *episcopi de felici morte.* Fratres karissimi, si de huius uite naufragio × qui pro salute humani generis passus est et mortuus ut in Domino moriamini et uiuatis beati cum Deo in secula seculorum".

f. 69—72: „*Conflictus uitiorum et uirtutum* Hugonis. Luxuria castitati grauiter inimicabatur × quod magis diligant quam aliud aliquod audiunt".

f. 72—73: „*Guerra inter Jherusalem et Babilonem.* Inter Babilonem et Jherusalem nulla pax est × a dextris caritatis decem milia".

f. 73'—78: „*Tractatus contra religiosos proprietarios in sacro concilio Constancie examinatus.* Venerabilissimo in Christo patri ac domino, domino Cistertii ceterisque doctoribus et prelatis ordinis nostri Cistertiensis in sacro concilio generali

A. D. 1415 Constancie celebrato congregatis × primum ergo querite regnum Dei et iusticiam eius, et hec omnia adicientur uobis".

f. 78—78': „*Dit is en gud regiment tegen de pestilencie.* Weme de droze × so bliuet he langhe sund".

f. 78'—81: „*Tractatus reuerendi in Christo patris domini* Johannis Ambundi *archiepiscopi Rigensis de omnibus sanctis et eorum uocatione et predestinatione.* Mirabilis Deus in sanctis suis × omnibus sanctis prestare dignetur qui . . .".

f. 81'—86': Hermannus de Scildis: *Speculum sacerdotum.* „Venerabili in Christo patri ac domino suo gratioso domino Wolramo . . . . sancte Coloniensis ecclesie archiepiscopo . . . . Hermannus de Scildis . . . Gloriosus doctor Johannes Crisostomus × circa finem requirantur . . . . Explicit speculum sacerdotum".

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in superiore parte tegumenti: „C 1"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 78).

Gl. kgl. S. 75 fol. chart., sæc. xv, ff. 119, cm. 31×21. Tegum. uetus.

f. 1—29: „*Utilis tractatus pro uolentibus in Deum proficere de triplici uia ad sapienciam cuiusdam fratris Carthusiensis nomine* Hugo de Palma. Vie Syon lugent eo quod non sit, qui ueniat × sine aliqua cogitatione preuia uel concomitante. Ad quam nos idem perducat, qui sine fine . . . .".

f. 29'—30: „*Tractatulus magistri* Jacobi *doctoris sacre theologie de statu et modo uiuendi securiori in hac uita.* Istis infaustis diebus in quibus habundauit × adhuc in noua lege suam habeat /////".

f. 35—119': *Postilla super epistolas dominicales.* „///// peccator ad Christum qui natura pius × Sedebit populus in pulchritudine pacis, quam pacem nobis concedat . . . .".

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in tergo: „kk 6"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Pechlin n. 21. — Cat. Möllmann n. 74).

Gl. kgl. S. 77 fol. chart., sæc. xv, ff. 184, cm. 29×21. Tegum. uetus. In folio preligato contenta codicis notantur; hic duo tractatus commemorantur scilicet: „Liber Augustini de bona conscientia" et „Liber de honestate mulierum beati Augustini", qui ex codice sublati iam codicem Gl. kgl. S. 34 fol. efficiunt.

f. 1—11': „*Liber erudiens, qualiter homo per penitentiam, confessionem et satisfactionem purgari debeat a peccatis, et intitulatur medela anime uulnerate.* In principio narrationis nostre × ordino, id est ordo, — iungo, id est matrimonium".

f. 13—96: „Guido de monte Rocherii": „*Manipulus curatorum*" *premissis registro, epistola, prologo.* „Quoniam secundum quod dicit propheta Malachias × caritatiue corrigat et pro me peccatore ad Dominum preces fundat".

f. 97—117: „*Tractatulus de sacramentis ecclesie*". „Sicud scribitur per apostolum ad Ephes. V cap Videte quomodo caute ambuletis .... Unde Dyonisius super de celesti ierarchia × que sunt in conscientia uel memoria".

f. 117'—120': Bonauentura: „*Tractatus de corpore Christi*". „Ad honorem gloriose et indiuidue trinitatis et ad honorem excellentissimi sacramenti scilicet pretiosi corporis et sanguinis Domini nostri Jhesu Christi describam × sed auxilio gratie eius, quod ipse tibi et michi prestare dignetur".

f. 121—133': „*De confessione decem preceptorum*". „Qui uult bene confiteri ad salutem anime sue × ne omnes homines tedio afficiantur. Inde finis est decem preceptorum".

f. 134—136': „*De horis canonicis*". „Septies in die laudem dixi tibi. Psalmus. Quamuis Deus semper in omni tempore × qui deuote 7 horas coctidie Deo persoluit, uitam eternam habebit. Quam nobis ....".

f. 136'—139: „*Sermo de penitentia seu contritione.* Loquar in amaritudine anime mee. Job. Nunc de secundo prosequendum × Eleemosina ab omni peccato liberat".

f. 139'—140': „*Sermo de misericordia Dei.* Misericordias Domini in eternum cantabo × in Deo non est, sed in nobis".

f. 140'—141: „*Sermo de uiduis.* Viduas honora, que uere uidue sunt. I Ad Thim. V. Istud sic exponi potest × corpus deliciis uacans".

f. 145—146: „*Compendium de Antichristo.* De Antichristo scire uolentibus, primo uideamus, quare sic uocetur × ubi ipse equalis manet cum patre et spiritu sancto in secula seculorum".

f. 157—161': „*Nomina librorum doctorum*". „Notandum est quod libros originalium sanctorum ac doctorum quamquam × ulli flumini dulcior gustus".

f. 162—175': „*Questiones summe* Raymundi". „Utrum sacramenta sunt septem in numero × conuersionis uite sue".

f. 176—182': „*Sermo beati* Francisci *de uenerabili sacramento eukaristie*". „Memoriam fecit mirabilium suorum misericors et miserator Dominus, escam dedit timentibus se. Ps. CX. Tria sunt preconia × societatis nobis participes efficit crucifixus, qui cum .... Explicit sermo Francisci de ordine minorum".

Prov. Germania. — *Poss.* Johannes Reddingk. (f. 1: „Liber Johannis Reddingk"). — Monasterium s. Johannis in Cismaria. (cf. necrologium Cismariense ad 13. Kal. Junii: „Frater Johannes Reddynk, sacerdos et monachus nostre congregationis"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 73).

Gl. kgl. S. 164 fol. chart., sæc. xv, ff. 70, cm. 27,5×20,1.

f. 1 [manu secunda]: „*Reductio Grecorum facta in Florencia, ubi papa dicit esse ycomenicum siue uniuersale consilium. Et est facta ad 12 dies post priuationem pape in Basilea factam*". [ɔ: *Definitio oecumenice synodi Florentine dat. A. D. 1439 pridie nonas Julii*].

f. 2—32 [prima manu]: „*Epistola beati* Eusebii *ad beatum Damasum, Portuensem episcopum, et ad christianissimum Theodosium, Romanorum senatorem, de morte gloriosissimi Jeronimi, doctoris eximii.* Patri reuerendissimo Damaso × gaudia, que iam tu possides, adipisci". (Migne PL. 22. 239).

f. 32—38' [prima manu]: „*Epistola uenerabilis doctoris* Augustini *episcopi ad beatum Cyrillum, secundum Jerosolimitanum pontificem, de magnificenciis eximii doctoris Jeronimi.* Gloriosissimi Christiane fidei adlethe × fraudatur desiderio". (Migne PL. 22. 281).

f. 38'—68' [prima manu]: „*Epistola sancti* Cyrilli, *secundi Jerosolomitani episcopi, ad beatum Augustinum, doctorem eximium, de miraculis beati Jeronimi, doctoris magnifici.* Venerabili uiro × memor esto". (Migne PL. 22. 289).

f. 69—70 [manu secunda]: „*De donis spiritus sancti.* Omne datum optimum et omne donum perfectum desursum descendens est a patre luminum. Jac. I. Sanctus Jacobus describit nobis × inuenire propter nos".

Prov. Germania. — *Poss.* Johannes de Mynda. — Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Gl. kgl. S. 164 fol. olim unacum Gl. kgl. S. 50 fol. colligatus erat, qui hanc inscriptionem præ se

fert: „Hunc librum dedit dominus Johannes de Mynda, canonicus Lubecensis“). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 316: „D. Bernardi Flores. Eusebii epistola de morte Hieronymi etc. in f.“).

Gl. kgl. S. 1371 4to chart., sæc. XV, ff. 204, cm. 21,7×14. Tegum. uetus.

f. 1—21': „*Tractatus magistri* Mathei de Kracouia, *episcopi Warmacensis, de informatione confitentium et puritate conscientie*“. „Quoniam fundamentum et ianua uirtutum × satiabor cum apparuerit gloria tua. Ad quam . . . .“.

f. 22—22': „*Quod homo non sit curiosus scrutator, sed humilis imitator Christi subdendo spiritum suum sacre scripture*“. [ɔ: Thomas a Kempis: *De imitatione Christi IV 18*]. „Cauendum tibi de curiosa et inutili perscrutatione × ineffabilia dicenda“.

f. 22'—23': „*Tractatus de modo uiuendi et regendi.* Quoniam ut ait apostolus ad Chor. IV. Omnia honeste et secundum Deum seruate in uobis Quedam que × ne illis noceas uel tibi ipsi“.

f. 25—34: *De septem sacramentis.* „Septem sunt sacramenta, que notantur in hoc uersiculo × putat eam esse diuitem, et iste error non separat eas“.

f. 34'—48: Laurentius Johannis de Dacia: „*Stella clericorum.* Quasi stella matutina in medio nebule × peremptorium est iacere“.

f. 48—57': *Varia theologica.*

f. 58—60: *Dicta* Bonauenture.

f. 61—112': Gerardus de Vliederhoven: *Cordiale quatuor nouissimorum.* „Memorare nouissima tua et in eternum non peccabis. Eccl. VII. Sicut dicit Augustinus × ac nouissima prouiderent“.

f. 114—148': Bonauentura: *Soliloquium de quatuor mentalibus exercitiis.* „Flecto genua mea ad patrem × in gaudium Dei mei, qui est trinus et unus benedictus in secula Amen. Explicit imago uite“. (Bonauenturæ opera omnia (1898) VIII 28).

f. 149: „*Versus de morte*“. „ | Hoc scio, quod moriar, uero nescio, quomodo, quando | × | Da tua dum tua sunt, post mortem tunc tua non sunt | “.

f. 150—164': „*Abbreuiatio psalterii*". „Quicunque sacerdotum × uersus mille mille DCVII capit ille".

f. 164'—183: „*Sermones de sacerdotibus*".

f. 184—191: „*Liber contemplacionis beati* Bernardi *de passione Domini nostri Jhesu Christi in septem horis.* Septies in die laudem dixi etc. Rogasti me × ad monumentum scilicet Domini nostri Jhesu Christi qui . . ." (Migne PL. 94. 561).

f. 199'—202': „*De decem preceptis*". „Descendit Moyses de monte portans duas tabulas lapideas scriptas × abhorret ratio huiusmodi perpetrare".

f. 202'—203: *De uirtutibus beate Marie.* „Notandum, quod Maria in 6 uirtutibus × fiat mihi secundum uerbum tuum".

f. 203'—204': *De preparatione ad missam celebrandam.* „Ad dignum celebrandum requiritur corporalis munditia × Da mihi graciam quod cum tanta attentione, deuotione ac lacrimarum fonte, ut supra".

Prov. Germania. — *Poss.* Hinricus van Mynden. (In fol. preligato: „Mei Hinrici van Mynden"). — Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in superiore parte tegumenti: „E 5"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Pechlin n. 144. — Cat. Möllmann n. 61).

Gl. kgl. S. 1600 4to chart., sæc. xv, ff. 165, cm. 21,4×15. Tegum. uetus. In folio postligato fragmentum epistole Ribbenitze A. D. 1391 dat.

f. 1: *Tabula codicis.*

f. 2: „*Auctoritates beati* Augustini *et 4 doctorum principalium*".

f. 3—62': Johannes de Deo: *Summa de penitentiis.* „Ad honorem summe trinitatis . . . incipit liber penitentiarum × in penitentia uera, ad quam nos perducat . . . .".

f. 64—92': „*De absolutione a summa excommunicatione.* Qualiter autem fieri debeat absolucio × contractum sed notum /////".

f. 94—100': *Carmina uaria, nonnulla cum notis musicis.*

f. 101—106': Bonauentura: *De celebratione misse.* „Ad honorem gloriose et indiuidue trinitatis et ad honorem excellentissimi sacramenti scilicet preciosi corporis et sanguinis Domini nostri Jhesu Christi describam talem formam × non reputas posse tua uirtute sed auxilio gracie eius, quod ipse tibi et mihi prestare dignetur".

f. 106'—111': Augustinus: „*Speculum peccatoris.* Quoniam, carissimi, in uia huius seculi fugientis × uitam eternam possideas". (Migne PL. 40. 983).

f. 112—112': „*De temptationibus resistendis.* Quam diu in mundo uiuimus sine tribulatione × suffragia implorare".

f. 113—119: *Verba ex biblia excerpta secundum ordinem alphabeti disposita.*

f. 119—127: *Varie note theologice.*

f. 127—134: „*Expositio signorum in sacro canone.* Quoniam sacer canon, quo in consecratione × sua passione nobis promeruit, qui est benedictus in secula seculorum".

f. 135—159': „*Pulchra dicta super 28 doctores pro cottidiana communione corporis et sanguinis Domini nostri Jhesu Christi*". „Prologus magistri Mathei super 28 doctores pro cottidiana uel crebra communione corporis et sanguinis Jhesu Christi a plebeis christianis, qui sic incipit: Ista itaque × quia indispositi ad omnia opera uirtuosa".

f. 160—165: „*Pulchrum Confiteor et pulcher modus confitendi*". „Confiteor Deo omnipotenti et beate Marie uirgini × in speciali. Et sic est finis huius forme penitende pro pueris ruditer compilate . . . .".

Prov. Germania. — *Poss.* Hinricus van Mynden. (f. 1: „Mei Hinrici Mynden"; cf. necrologium Cismariense ad 4. Kal. Junii: „Item domnus Hinricus de Mynda, qui contulit 30 marcas in testamento et plures libros tam in uita quam in testamento"). — Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in superiore parte tegumenti: „E 13"). — Bibl. Gottorpiensis.

Gl. kgl. S. 3395 8vo chart., sæc. xv, ff. 160, cm. 13,7×10,3. Tegum. uetus.

f. 1—5: „*Lilium uirginitatis*". „Quodlibet lilium habet plurima folia × uirginitas tenet principatum, et tantum de lilio uirginitatis".

f. 5': „*Nota uerba sancti Augustini, qualiter informandus sit aliquis in extremis et frater proximus morti*".

f. 6—41: Dominicus a Capranica: „*Libellus de arte moriendi.* Cum de presentis exilii miseria × antequam mors occupet, mori discat et sciat. Quod nobis concedat . . .".

f. 42—81: Hugo de s. Victore: *Didascalicon VII 1—25.* „Verbum bonum et uita sapiens × diu ibidem stare hanc sue mutabilitatis fluxus non permittit". (Migne PL. 176. 811—835).

f. 81' –112': „Hugo [de sancto Victore]: *De arra anime.* Loquar secreto anime mee × totis precordiis concupisco". (Migne PL. 176. 951).

f. 113—156: „*Tractatus de discretione spirituum magistri* Henrici de Hassia *sacre theologie professoris eximii Parisiensis.* Sicut in philosophia naturali / impossibilitatis freno retinere".

f. 156'—159: „*Informacio prelature resignate magistri* Jacobi *doctoris et* Cartusiensis *in Cartusia Erfordensi uiri famosi, quem et noui.* Placuit cuidam in dignitate quadam constitutus × ab istis suffragiis propter Deum".

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (In parte interiore tegumenti: „Liber ecclesie sancte Marie sanctique Johannis euangeliste"; ibidem signatura: „P xii", in exteriore parte tegumenti signatura: „J 7"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 98).

Gl. kgl. S. 3398 8vo chart., sæc. xv, ff. 157, cm. 14,4 / 10,3. Tegum. uetus.

f. 1—94': Gerhardus de Zutphania: „*Deuotus tractatulus de ascencionibus spiritualibus.* Beatus uir, cuius est auxilium × ad secreta cordis recurrere incessabiliter curant".

f. 95—128': „*Itinerarium mentis in Deum* Bonauenture. In principio primum principium / apprehensione preclarior est".

f. 129—157: „*Dyalogus eterne sapientie cum suo discipulo de sacramento eucaristie*" [ɔ: Thomas a Kempis: *Imitatio Christi Liber IV*]. „Venite ad me omnes × ineffabilia dicenda".

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria (?). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 100 uel n. 51. — Ulrich Petersen: Specificatio lin. 426—427).

Gl. kgl. S. 3399 8vo chart. et membr., sæc. xv, ff. 224, cm. 15,1 ×10,8. Tegum. uetus.

f. 1—9': *Tractatus asceticus.* „Cum dicat beatus Bernhardus ad Eugenium papam: Consideratio tua a te ipso × secundum regulam beati Jacobi, a quo hec sapiencia uocatur omne bonum, omne datum optimum etc.".

f. 10—72': „*Arbor crucifixi*". „*Deuotus tractatus de uita Domini nostri Jhesu Christi compendiose excerptus ex diuersis libris cum orationibus et meditationibus.* Fasciculus mirre . . . . Ut igitur in nobis accendatur affectus, formetur

cogitatus ex sacri euangelii silua .... colligere studui hunc mirre fasciculum quem paucis ac simplicibus uerbis conpegi unicuique distinccioni euangelicam historiam per dicta doctoris Boneuenture ex tractatu, qui intitulatur lignum uite, principium preordinans × Quando corpus morietur fac ut anima donetur paradisi glorie".

f. 73--120: „*Supplementum in meditationes et orationes super tractatu Boneuenture, qui dicitur lignum uite.* Jhesus triumphans mortuus. Consummata iam passionis agone × clare uideamus. Qui uiuis ....".

f. 121—135': Pseudo-Anselmus: „*Collacio beate uirginis cum sancto Anselmo de passione Domini.* Notandum quod beatus Anselmus longo tempore cum lacrimis orabat × et ei compaciebantur. Explicit sermo Anselmi per modum interrogantis et respondentis". (Migne PL. 159. 271).

f. 136—189: „*Dialogus consciencie et racionis pro celebrantibus.* Multorum tam clericorum quam laycorum querela est × datum est nobis corpus Domini nostri Jhesu Christi. Qui cum ....".

f. 190—217': „*Tractatus cancellarii* [Johannis Gersonis] *de oratione et ualore eius sub pluribus considerationibus.* Oportet semper orare × qui de moribus iudicat". (Joan. Gersonii opera omnia (1706) III 247).

f. 218—224': „*Tractatus eiusdem cancellarii* [Johannis Gersonis] *de indulgentiis a papa et episcopis concedi solitis.* Quecunque alligaueritis super terram × qualem nullis precedentibus meritis haberemus innitendo eis".

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (In superiore parte tegumenti signatura: „h 1"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 99).

Gl. kgl. S. 3400 8vo chart., sæc. xv, ff. 212, cm. 15×11. Tegum. uetus.

f. 1—52': „Johannis Gersonis *opusculum tripartitum.* Christianitati × sicud in domo Dei Parisius laudabiliter obseruatur".

f. 52'—87: „*Tractatus de differentia peccatorum mortalium et uenialium domini* Johannis Jarsonis, *cancellarii Parisiensis*". „Qui bene considerat bonitatem Dei × contra sua mandata facientes".

f. 87'—109: „*Tractatulus de restitucionibus faciendis excerptus ex dictis egregii doctoris* Nicolai de Dinkelspuel, *sacre theologie professoris, in sermonibus de penitentia.* Restitucio

est quoddam preambulum × dampnationis eterne, a qua nos custodiat . . . .".

f. 109'—111': „*Mors certa.* | Vado mori, res certa, quid nil certior illa | × | ut uitare queam deuia uado mori | ".

f. 112—116': „*Sermo beati* Augustini *de festo epyphanie.* Post miraculum uirginei partus × post sepulchra uictores". (Florilegium Casinense I 149).

f. 116'—119': „Augustinus: *De uirtute psalmorum, primo de 7 psalmis penitentialibus.* Si uis penitentiam de peccatis tuis agere × psallentis se affectum confirmabit".

f. 120—123': *Excerpta ex epistolis sancti* Bernardi.

f. 124—127: „*Omelia sancti* Augustini *episcopi de confessione peccatorum*". „In omnibus scripturis diuinis, fratres dilectissimi, utiliter ac salubriter × de quo peccato nos Dominus liberare dignetur qui . . .". (Migne PL. 39. 2212).

f. 127'—128': *Sequentia de beata Maria uirgine.* „ | Aue mundi spes, Maria | aue mitis, aue pia | aue plena gratia | afflictis da solacia. | × | dum resurgam te uisurus | semper tecum permansurus | per infinita secula | ".

f. 128'—131': *Varia theologica, inter que excerpta ex reuelationibus beate* Birgitte.

f. 132—136': „*Sermo beati* Johannis Crisostomi *de penitentia.* Cum uniuersus mundus × sed de Dei confidite misericordia".

f. 137—145: „*Sermo beati* Augustini *de misericordia.* Misericordia, karissimi, peccatorum × cum ipsis in regnis celestibus deputari".

f. 145—151: *Sermo.* „Licet omnes sancti, qui proposuerunt Deo seruire × in die resurrectionis per graciam Domini nostri . . .".

f. 151—153: *Sermo.* „Omnes sancti, qui placere meruerunt × spiritum sanctum discipulis destinauit".

f. 153—159: „*Sermo beati* Ambrosii *contra Theodosium imperatorem quod non facile possumus uitare hostis insidias*". „Non est itaque facile hominibus × sermonibus offerebat".

f. 159—187': *Varia theologica inter que nonnulle epistole sancti* Gregorii *pape.*

f. 188—198: „Isidorus *de institutione bone uite.* Dilecte fili, dilige lacrimas et diffunde eas × lacrime penitencium apud Deum pro baptismo reputantur". (cf. Migne PL. 87. 457).

f. 198—212': *Varia theologica.*

Prov. Germania. — *Poss.* Hinricus van Mynden. (In folio præligato: „Mei Hinrici van Mynden"). — Monasterium s. Johannis

in Cismaria. (Signatura in superiore parte tegumenti: „G II“). — Bibl. Gottorp. (Ulrich Petersen: Specificatio lin. 428—429).

Inc. Hafn. 226 (adlig.) chart., sæc. XV, ff. 171, cm. 39,1×29. Nonnulli quaterniones in initio excisi esse uidentur.

f. 1—144: *Commentarius in euangelium Johannis.* ///// „[S]equitur. Johannes testimonium perhibet de ipso et clamat dicens. Supra commendatus est Christus testimonio × causa uitande prolixitatis obmittens multa etc.“.

f. 1 [sæc. XV]: „Inicium euangelii Johannis, quod in die Christi natali legitur et hic deficit, uide in Johanne de Mynda late expositum“. [cf. Gl. kgl. S. 85 fol. f. 86'].

f. 145—171: „*Tabula uenerabilis domini doctoris sancti* THOME DE AQUINO *ordinis fratrum predicatorum*“. „Abraham non peccauit emens speluncam duplicem × An ad zelum contentio habeat affinitatem. Secunda secunde 38. 3. argumento“.

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in dorso: „E 14“, in fronte: „a VI“). — Bibl. Gottorp.

Ny kgl. S. 2740 4to membr., sæc. XII, ff. 140, cm. 23,1×15,2. Codex in initio mutilus.

f. 1: [Rasura] ///// „*Explicit de patientia*“.

f. 1 -4: „*Omelia sancti* AUGUSTINI *de agenda penitentia.* Rogo uos, fratres carissimi, si forte × in gaudium Domini tui“. (Migne PL. 39. 2221).

f. 4—5': „*Sermo beati* JOHANNIS CRISOSTHOMI *de confessione.* Confitemini Domino quoniam bonus × misericors reddatur et pius“.

f. 5'—10: „*Exhortatio beati* CYPRIANI *de penitentia.* Per penitentiam posse omnia peccata × de loco suo mouebo“. (Migne PL. 4. 863).

f. 10—16: „*Liber sancti* EFFREM *de mundicia anime.* Gloria omnipotenti Deo, qui os nostrum superno nutu aperuit × impii autem infirmabuntur in eis“.

f. 16—21: „*Exhortatio* JOHANNIS CRISOSTOMI *de penitentia.* Prouida mente et profundo cogitatu × indulgentiam, graciam et misericordiam Domini nostri Jhesu Christi, cui est honor in secula seculorum Amen“.

f. 21—24: „*Lamentacio* YSIDORI ISPALENSIS *episcopi.* | Cur fluctuas anima merorum quassata procellis? | × | Et summis honoribus cultores efferunt mundi | “. (Migne PL. 83. 1251).

f. 24—30: Isidorus: *Lamentum penitentie.* „ | Audi Christe tristem fletum | × | Per eterna secula | ". (Migne PL. 83. 1255).

f. 30—48: Isidorus: *Oratio pro correptione uite.* „Deus omnium mirabilium auctor × imperium et potestas in secula seculorum. Amen". (Migne PL. 83. 1261).

f. 48—69: „*Edictum piissimi imperatoris* Justiniani *recte fidei confessionem continens et refutationem heresium, que aduersantur catholice Dei ecclesie.* Scientes quod nichil aliud × in die iudicii".

f. 69—81': „*Sermo* Augustini *episcopi de prouerbiis Salomonis.* Prestabit nobis Dominus × in secula seculorum laudabunt te". (Migne PL. 38. 221).

f. 81'—88': „*Tractatus sancti* Augustini *de quattuor uirtutibus caritatis*". „Desiderium caritatis uestre × non folia laudis". (Migne PL. 39. 1952).

f. 88'—98': „*Sermo sancti* Augustini *episcopi de tempore barbarico.* Admonet Dominus Deus noster × in tabernacula eterna. Amen". (Migne PL. 40. 699).

f. 98'—104': „*Exhortacio sancti* Anastasii *episcopi ad monachos.* Etsi quos gloriari in Christo licet × et Deus pacis erit uobiscum".

f. 104'—131': „*Omelie decem beati* Cesarii *Arelatensis archiepiscopi* [ɔ: Eucherii *Lugdunensis episcopi*] *ad monachos.* Exhortatur nos sermo × sine fine durarent". (Migne PL. 50. 833).

f. 131'—133': „*Sermo* Fausti *episcopi ad monachos.* Ad locum hunc karissimi non ad quietem × iam resurgat". (Migne PL. 58. 869).

f. 133'—136': „*Sermo* Fausti *episcopi ad monachos.* Quod supplente × uenia tribuatur. Amen". (Migne PL. 58. 872).

f. 136'—137: Faustus: „*Sermo de penitentia.* Detur penitentia × non erit apta". (Migne PL. 58. 875).

f. 137—140: „Augustinus *in libro de ciuitate Dei.* Ita Deus nobis erit notus × cuius nullus est finis".

Prov. Gallia. — *Poss.* Monasterium s. Marie Pontiniaci ord. Cist. (f. 140: „Liber sancte Marie Pontiniaci"; cf. adnotationem librorum Pontiniacensium seculi xii in codice Nr. 12 signato schole artis medice Montepessulanensis [Catalogue général des manuscrits des bibliothèques publiques (1849) I 703]: „— — Volumine uno Jeronimi de ortu beate Marie uirginis gloriose.

In eodem uolumine sermo sancti Augustini de patientia. Idem de agenda penitentia. Sermo sancti Johannis Chrisostomi de confessione. Exhortatio beati Cipriani de penitentia. Liber beati Effrem de munditia anime. Exhortatio Johannis Chrisostomi de penitentia. Lamentatio Ysidori Yspalensis episcopi. Edictum Justiniani imperatoris de confessione recte fidei. Sermo Augustini de prouerbiis Salomonis. Tractatus eius de quatuor uirtutibus caritatis. Sermo eiusdem de tempore barbarico. Exhortatio Athanasii episcopi ad monachos. Omelie Cesarii episcopi ad monachos, numero decem. Sermones Fausti episcopi ad monachos, duo. Item unus sermo de penitentia"). — Sir Thomas Phillips. (In folio preligato signatura Thomæ Phillippi addito numero 2847. — Bibliotheca Phillippica (1913) n. 630). — Empt. Londinii anno 1913.

Ny kgl. S. 2880 4to membr., sæc XII, ff. 105, cm. 18,9×12,1. Litt. init.

f. 1'—77': „*Liber prognosticorum* JULIANI POMERII *Toletane urbis episcopi*". „Rescriptum Idalii Barcinonensis episcopi ad Julianum Pomerium Toletane sedis episcopum. Sanctissimo atque pre ceteris peculiari domino Juliano × cuius nullus est finis". (Migne PL. 96. 453).

f. 77'—82: „*De ethica, que ad institutionem pertinet morum.* Ethica bene uiuendi magistra est, diuiditurque in quatuor principales uirtutes × eternitatem uite et uoluptatem. Ad quam . . . . Explicit tractatus moralis".

f. 83—93: *Excerpta de sacramentis, de resurrectione Domini, de ascensione Domini, de passione Domini.*

f. 93'—99': „*Tractatus magistri* H." „Corruptum peccatis originalibus et actualibus × uel humana cogitatio comprehendere". (Migne PL. 39. 2200—2204).

f. 99'—100: Iuo *episcopus Carnotensis*: *Sermo de oratione Dominica.* „Duo sunt, karissimi, que principaliter attendere debet humana circumspectio × Non grauantur corda uestra in crapula et ebrietate". (Migne PL. 162. 599—600).

f. 100—105': *Sermo super Ps. 24.10.* „Uniuerse uie Domini, misericordia et ueritas, requirentibus testamentum eius et testimonia eius. Horrenda nobis, fratres karissimi, et amanda psalmigraphi proposita × eum toto corde sectantes ad eternam gloriam peruenire mereamini ipso auxiliante . . .".

Poss. Robertus Gylbart. (f. 105': „Iste liber pertinet ad Robertum

Gylbart“). — Nicholaus Allattis⟨?⟩ (f. 105’: „Iste liber pertinet ad Nicholaum Allattis“⟨?⟩). — Empt. Lipsie anno 1920.

Gl. kgl. S. 1348 4to membr., sæc. XIII, ff. 38, cm. 23,$_5$×17,$_2$. Codex initio mutilus.

f. 1—3 [manu prima]: *Fragmentum uocabularii difficilium uerborum biblie secundum ordinem librorum.* „De Jheremia. Virgam uigilantem × exacussim diligenter epitheta abbreuiatio“.

f. 4—33 [manu secunda]: *Vocabularius uerborum biblie secundum ordinem librorum.* „Biblia Jheronimi fert rara uocabula quedam, hic ea doctorum studio totaliter edam. De prologo Genesis. Prologus prefacio quasi prelocutio × dicitur ab ana, quod est sursum, et gogos ductio quasi sursum ductio“.

f. 33—34’ [manu tertia]: „*Ars algorismi.* | Hec algorismus ars presens dicitur in qua | × | a dextris digitum seruando prius documentum | “. (Rara Mathematica edited by J. O. Halliwell (1841) 73).

f. 34’—35 [manu tertia]: „*De progressione.* Progressionum alia naturalis × | et quod ab inde uenit | perfecti nomen habebit | “.

f. 36’—38 [manu tertia]: *Registrum librorum 4 sententiarum* Petri Lombardi.

Prov. Germania. — *Poss.* Bibl. Gottorp. (Ulrich Petersen: Specificatio lin. 539).

Ny kgl. S. 616 8vo membr., sæc XIII, ff. 151, cm. 17×11,$_5$. Tegum. uetus.

f. 1: *Registrum.*

f. 1’—9: „*Sermo de beato Euchario tocius Germanie apostolo.* Lingua eucharis in bono homine habundabit × ad quam ecclesiam triumphantem in eterna beatitudine constitutam et perpetua securitate firmatam perducere nos digneris . . .“.

f. 9’—10’: „*Epistola* Aristotelis *ad Alexandrum Magnum de sanitate corporis conseruanda.* O Alexander cum sit homo × hec omnia debilitant corpus et desiccant“.

f. 14—34: „*Excerpta ex libris confessionum beati* Augustini“.

f. 34—107, 11—13’, 107—122’: *Sermones.*

f. 123—126: „*Descriptiones [uitiorum et] uirtutum*“. „Superbia est singularis excellencie super alios cecus quidam appetitus

› Cunctarum igitur uirtutum, ut predictum est, fundamentum humilitas est".

f. 127—142: „*Tractatus de uirtutibus*". „Cum circa singula utilia studere debeamus exemplo Salomonis dicentis × non solum sine murmure, set eciam cum delectatione faciamus".

f. 142—149': *Sermones.*

f. 150'—151: „*Oratio ad beatam uirginem beati* Bernardi. Loquar ad cor tuum o dulcis et suauis genitrix Dei × omnis lingua piorum in sempiterna secula seculorum".

Prov. Germania. — Monasterium sancti Eucharii sanctique Mathie extra muros Treuirenses ⟨?⟩. — *Poss.* Monasterium sancti Eucharii sanctique Mathie extra muros Treuirenses ⟨?⟩ (f. 1 inscriptio pæne erasa: „Codex sancti Eucharii . . . ."). — Sir Thomas Phillipps. (f. 1: „Phillipps Ms. 458"). — Empt. Londinii anno 1910.

Thott 28 8vo membr., sæc. xiv, ff. 40, cm. 14,2×9,9.

f. 1—29: Gerardus de Vliederhoven: „*Tractatulus de quatuor nouissimis.* Memorare nouissima tua et in eternum non peccabis, ait sapientissimus Salomon. Sicut dicit beatus Augustinus × et mecum laudet omnis creatura".

f. 29—36: „*Speculum peccatoris beati* Augustini. Quoniam carissime in huius × nouissima tua prudenter prouideas illo scilicet concedente qui uiuit . . . .". (Migne PL. 40. 983).

f. 36—37: „*Epistola beati* Damiani *de hora mortis.* Pensandum nobis est × adeptum indeclinabiliter custodire".

f. 37—39': „*Versus sancti* Bernardi *abbatis, quos cum tanta deuotione dicebat ante ymaginem crucifixi, quod meruit quadam uice sibi responderi ab ipso crucifixo Jhesu.* | Salue mondi salutare | × | in cruce salutifera | ".

f. 39'—40': „*Quedam deuota allocutio Domini nostri Jhesu Christi crucifixi ad hominem peccatorem.* O homo uide que pro te patior × nisi in puris, mundis et deuotis cordibus".

f. 40': „*Responsio hominis peccatoris uolentis redire ad penitentiam et desiderantis totaliter unire se Deo.* Domine tu te mihi dedisti × non potest meus esse discipulus".

Prov. Italia. — *Poss.* f. 1 arma possessoris cuiusdam uidebantur, nunc autem deleta sunt. — Jacobus Jacobilli. (In folio preligato: „Jacobi Jacobilli"). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 508 n 28).

Thott 63 fol. membr., sæc. XIV, ff. 246, cm. 29×21. Tegum. uetus.

f. 1—1', 3: *Miracula sancti Ansueri.* „Anno Domini 1329 contigit in prima uigilia noctis beati Jacobi apostoli quedam × ei amplius non apparuerunt. Que benedicens Deo et gracias agens, qui est benedictus in secula seculorum".

f. 3: *Catalogus episcoporum Raziburgensis dioceseos.* „Euermodus, primus. 1178 13 Kal. Martii × Marquardus, episcopus tercius decimus. 1335 2 Nonas Aprilis. Volradus quartus decimus".

f. 3'—4': „*Sermo bonus de sancta Maria Magdalena.* Lapis calore solutus in es uertitur. Job. XXVIII. In istis uerbis ad laudem beate Marie Magdalene tria notantur × quia multi de progenie ipsius ipsam inuocauerunt".

f. 4'—5': *Sermo alius.* „Vidi ciuitatem sanctam nouam Jherusalem descendentem de celo a Deo paratam sicud sponsam ornatam uiro suo. Apoc. XXI. Verba proposita × saporem nos prelibatione degustare concederet".

f. 5': „*Versus* Holtnykkeri *pie memorie fratris minoris.* | Suscipe summe pater tibi que minor offero frater | × | ut prosis precibus operam tantam tibi danti | ".

f. 6—53': „Conradi Holtnykkeri" *Sermones de sanctis.* „Extendam palmas meas ad Dominum. Exodus IX. Hoc uerbum Moysi beatus Andreas potuit dicere × corpus eius in montem Synay collocauerunt, quod nobis etiam prestare . . .".

f. 54—192: *Sermones de tempore* Conradi Holtnykkeri. „Dominica prima in aduentu. Emitte manum tuam de alto. Ecce karissimi sicut × quando nulli instabilitati subiecta erit". [Ad authorem sermonum spectat nota f. 245: „Holtnigerus de tempore et de sanctis"].

f. 193—226': Conradus de Saxonia: „*Speculum Marie*". „Quoniam ut ait beatus Jeronimus nulli dubium est × ac Deo nostro in uinculis caritatis astricti unus cum ipso spiritu efficiamur prestante Domino nostro Jhesu Christo".

f. 245—245': *Catalogus imperatorum, regum, archiepiscoporum, episcoporum.* „Isti sunt imperatores et reges mundi Christiani. Imperator Romanorum × In Constantinopolitano patriarchatu sunt 85 ecclesie cathedrales scilicet archiepiscopi et episcopi".

Prov. Germania. — *Poss.* Mons. s. Georgii prope Raziburgum. (f. 2: „Possesor⟨?⟩ est beatus huius libri Georgius"). — Johannes Werneri alias Gherbode. (f. 246: „Anno a natiuitate

Domini 1392, indictione 15, die 19 mensis Januarii, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri Domini Bonifacii pape noni anno tercio ego Johannes Werneri alias Gherbode rector parochialis ecclesie in Crempen Bremensis dioceseos emi hunc librum pro tribus marcis minus quatuor solidis denariorum Lubicensium"). — Nicolaus Gruben. (f. 246: „Ego Johannes Werneri alias Gherbode cantor ecclesie Hamburgensis uendidi hunc librum honorabili uiro domino Nicolao Gruben pro tribus marcis quas in parato subleuaui"). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 278 n. 63).

Gl. kgl. S. 3393 8vo chart., sæc. XIV, ff. 243, cm. 9,9×6,9.

f. 1—42: „*Synonima* Isidori *Ispaniensis archiepiscopi.* In subsequenti hoc libro, qui nuncupatur synonima × tu michi supra uitam meam places in omnia secula Amen". (Migne PL. 83. 825).

f. 42—58': „*Soliloquium sanctissimi doctoris* Augustini *episcopi.* De dulcedine Dei. Cognoscam te Domine, cognitor meus. Cognoscam te uirtus anime mee × omnis beatitudo, omnis clementia sit Deo patri et filio et spiritui sancto Amen".

f. 59—122': „*Soliloquium sancti* Bonauenture *de quatuor exercitiis.* Flecto genua mea ad patrem × sitiat caro mea, donec intrem in gaudium Domini mei, qui est trinus et unus benedictus in secula Amen".

f. 122'—149: „*Tractatus sancti* Bonauenture, *qui uocatur lignum uite.* Cristo crucifixus immo confixus sum cruci × per crucem tuam petimus obtinere ad laudem sanctissimi nominis tui, cui cum patre . . . .".

f. 149—196: Lotharius *dyaconus cardinalis qui postea dictus est* Innocentius iii: *Liber de miseria hominis.* „Domino patri karissimo Petro diuina dignatione Portuensi et sancte Rufine episcopo Lotharius × sulphur et ignis ardens in secula seculorum". (Migne PL. 217. 701).

f. 196—243': „*Opusculum aureum anime peccatricis compilatum per quendam Cartusiensem.* Vanitas uanitatum et omnis uanitas dixit Ecclesiastes. Quoniam ut ait egregius doctor sanctus Gregorius × Discedite a me operarii iniquitatis, nescio qui scitis. Quod a nobis auertat Jhesus Christus . . . . . Explicit speculum aureum anime peccatricis".

Poss. H. Gram. (Cat. Gram n. 297).

Gl. kgl. S. 1358 4to membr., sæc. XIV, ff. 80, cm. 22×14. Codex in fine mutilus.

f. 2—17' [manu prima]: „*Liber de conscientia beati* BERNARDI". „Domus hec in qua habitamus × terrestrium occupacione". (Migne PL. 184. 507—552).

f. 17'—21 [manu prima]: *Ex sermonibus beati* BERNARDI *super Cantica canticorum.*

f. 22—80' [manu secunda]: HENRICUS CONSTANTIENSIS: *Horologium eterne sapientie I—II 1—2.* „Sentite de Domino × cum fletu et gemitu respondebunt tibi et dicent //////". — f. 73: „Explicit liber primus, amen, finitus per manus Michaelis Christiani".

Prov. Belgium. — *Poss.* Monasterium quoddam in Herle prope Trajectum ad Mosam. (f. 1' [sæc. XIV—XV]: „Iste liber post mortem meam erit ad regulares in Herlo") — J. Vanderburch. (f. 1 [sæc. XVII—XVIII]: „J. Vanderburch. Corripe me Domine in misericordia, non furore tuo"). — Joh. Dirichson Barsker. (f. 1 [sæc. XVII—XVIII]: „Joh. Dirichson Barsker").

Ny kgl. S. 2916 4to membr., sæc. XIV et XV (f. 11': „1320"), ff. 50, cm. 20×14,5. Tegum. uetus.

f. 1—11': „*Liber* CASSIODORI [ɔ: PETRI BLESENSIS] *de caritate seu dilectione Dei.* Sicut precedentia docuerunt × erubescere, sed animo infrenato /////". (Migne PL. 207. 895—922).

f. 12—26': „*Liber sancti* BERNARDI *meditationum.* Multi multa sciunt × eundemque dominum glorie, qui . . . .". (Migne PL. 184. 485)

f. 27—46: „*Vita sancti Brandani, trium milium monachorum abbatis, qui magnum oceanum circumiuit septem annis.* Sanctus Brandanus filius Filoc, nepos Althy . . . . Erat uir magne abstinentie × Accepta benedictione sanctus Brandanus recto cursu ad locum suum reuersus est, ibique dies uite sue finiuit in pace . . . .".

f. 46'—47 [manu sæc. XV]: „*Epistola sancti* BERNARDI *ad Raymundum militem de cura rei familiaris*". (Migne PL. 182. 647).

f. 47'—49' [manu sæc. XV]: „*Sermo beati* BERNARDI *de gradibus confessionis.* Notas mihi fecisti uias uite × ne unquam in fastidium ueniant uerba Domini saluatoris, qui . . . .".

f. 50—50': „*Epistola quedam beati* BERNARDI *abbatis de meditatione cordis*". „Petisti a me, frater karissime, quod nun-

quam et nusquam × cessabit quassatio. Rumi ////“. (Migne PL. 184. 1167—1170).

Prov. Italia. — *Poss.* f. 1 insignia possessoris, vid. tabulam I n. 5. — Empt. Lipsie anno 1921.

Thott 111 4to chart., sæc. XV (f. 97: „1422“, f. 41': „1424“, f. 261': „1448“), ff. 261, cm. 21×13,9. Codex initio mutilus.

f. 1—36': Henricus de Vrimaria: *Super decem precepta.* [Initio def.] × „Hoc est uinum, quod letificat Deum et homines, ut scribitur in Judicum, quod uinum nobis meritis gloriose uirginis prestare dignetur . . . .“.

f. 36'—41': „*Speculum amatorum mundi*“. „Videte, quomodo caute ambuletis non quasi insipientes × eorum meritis et precibus possideat sicud nobis prestare dignetur . . . . Explicit speculum amatorum mundi conscriptum per me Johannem Wusterhusen in Hildensen anno Domini 1424 ibidem in Carthusia et uisitaui in schola sancti Andree“.

f. 42—43: „*Questio circa materiam quomodo debet fieri adoracio.* Utrum magi adorauerunt puerum Jhesum × cadit super materiam debitam scilicet cultus diuini. Hanc materiam scripsi ego Johannes Wusterhusen presbiter canonicus ecclesie Sleswicensis et rector ecclesie parrochialis in Ratkow prope Lubek . . . .“.

f. 44—97: *Summula Raymundi cum glossa*: „ | Summula de summa Raymundi prodiit ista | × | Fer circa templum cane cum rex glorie Christus | . . . . . Finis huius summule collecte per me Johannem Wusterhusen in schola sancti Martini in Cruuswek A. D. 1422“.

f. 98—120': *Compendium de penitentia cum glossa*: *Circa initium.* „ | Peniteas cito peccator cum sit miserator | × | Laus tibi sit Christe quia tot tormenta subisti | “.

f. 131—131', 121—130': „*Tractatus fratris* Egidii [Romani] *ordinis heremitarum magistri Parisiensis de prescientia et predestinatione Dei*“.

f. 132—261': *Vocabularius Latino-Germanicus.* „Ex quo autentici uocabularii × zotica est uirtus uitalis. ff. f. — Johannes Scoenc est possessor huius uocabularii. Et sic est finis huius uocabularii A. D. 1448, completus erat in Rostok dominica Letare . . . .“.

Prov. Germania. — *Poss.* T. Klevenfeldt. (Bibl. Klevenfeldt. 235 n. 1 in 4to). — C. Brandt. (In auctione Klevenfeldiana

anno 1777 C. Brandt codicem pro 1 Rdl. emit). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII n. 111).
Litt. Borchling 28.

Thott 105 4to chart., sæc. XV (f. 98: „1431"), ff. 98, cm. 21,5× 14,5. Tegum. uetus.

f. 1—34: RAYMUNDUS LULLUS: „*Liber, qui est de ente quod simpliciter est per se et propter se existens et agens.* Quoniam Deus est simpliciter per se × Qualis ipse est. Ad laudem et honorem Dei finiuit Raymundus Parisius istum librum mense Septembris anno 1311 incarnationis Domini nostri Jhesu Christi".

f. 34—38': RAYMUNDUS LULLUS: „*Liber, qui continet confessionem.* Cum peccatum sit magna transgressio × magnam penitentiam impetrare. Expleuit et finiuit Raymundus . . . . hunc librum in ciuitate Maioricensi mense Septembris A. D. 1312 incarnationis".

f. 38'—39: „*Epistola beati* AUGUSTINI *ad Heuodium, utrum omnia Christi parabolice dicta fuerant uera.* Diligendo fratri et quem diligo in ueritate Heuodio mihi karissimo Augustinus episcopus salutem. Recepi litteras tuas × ideo tamquam parabola iudeis a Domino dicebatur. Vale frater".

f. 39—40: „*Epistola* AUGUSTINI *episcopi ad Cornelium philosophum.* Cornelio philosopho Augustinus Dei seruus et utinam bonus salutem. Ut nobis per tuas amicabiles litteras × in quibus dicas: Non michi placent".

f. 40—41: „*De diuina sapiencia.* Theodorus episcopus Toletanus in epistola sua ad fratres × dignetur me ad se uocare".

f. 41—41': „*Epistola beati* AUGUSTINI *episcopi ad Cornelium philosophum.* Cornelio philosopho Augustinus episcopus salutem. Qualis et quanta sit nostra calamitas × astucia et doctrina. Opto te fili mi in Christo semper ualere".

f. 42—77: RAYMUNDUS LULLUS: *Liber probacionis 14 articulorum fidei catholice.* „A probacione articulorum fidei × nobiliora et eciam fortiora. Factus fuit iste tractatus Rome A. D. 1296 et completus ibidem in uigilia beati Johannis baptiste precursoris Domini nostri Jhesu Christi . . . .".

f. 77'—92': *Supplicationes domino imperatori 1415* $^{7}/_{11}$, *1416* $^{16}/_{12}$, *1417* $^{18}/_{3}$ *misse cum tractatibus de purissima conceptione beate Marie uirginis.*

f. 93—98: RAYMUNDUS LULLUS: „*Liber qui est de conuenientia*

quam habent fides et intellectus in obiecto. Diuiditur autem iste liber in tres partes × aures audiendi audiat. . . . . Finiuit Raymundus istum librum in Montepossulano mense Marcii anno 1304 incarnationis Domini nostri Jhesu Christi . . . .". Finitus est liber iste per manus Johannis A. D. 1431".

Prov. Germania. — *Poss.* And. Erasmus a Seidell. (f. 1: „And. Erasmus a Seidell"). — J. P. Ludewig. (Bibl. Ludewig. V 125 n. 591). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 387 n. 105).

Ny kgl. S. 2949 4to chart., sæc. xv (f. 75: „1448"), ff. 76, cm. 21,9×14.

f. 1: *Versus de horis canonicis legendis, etc.*

f. 2—4': „*Gradus humilitatis.* | Sit fortitudo Dei prefixa tue faciei | × | Si non offendit celestis premia prendit | ".

f. 5: Gotifredus Viterbiensis: *Pantheon XX 32.* „ | Denariis triginta Deum uendidit Gallileus | × | Pastores ueniunt, reges dona dederunt | ".

f. 6—75: *Vita dulcissime ac semper laudande uirginis Marie.* „ | Sanctus Epiphaneus, doctor ueritatis | × | Que cum suo filio sit semper benedicta | ".

f. 75—76': *Versus de triplici archa, etc.*

Prov. Germania. — *Poss.* G. Kloss. (In interiore parte tegumenti: „Georgius Kloss M. D. Francofurti ad Moenum"). — Sir Thomas Phillipps. („Phillipps MS. 9638"). — Empt. Londinii anno 1921.

Ny kgl. S. 14 8vo membr., sæc. xv (f. 95: „1453"), ff. 146, cm. 8×6,2. Litt. init.

f. 1—6': *Calendarium ad ecclesiam Augustanam spectans.* ($^{3}/_{3}$ Kunegunda, $^{1}/_{5}$ Florianus, $^{4}/_{7}$ Udalricus [rubr.], $^{11}/_{7}$ Octaua s. Udalrici, $^{6}/_{9}$ Magnus [rubr.], $^{28}/_{9}$ Dedicacio matricis ecclesie [rubr.], $^{16}/_{10}$ Gallus [rubr.], $^{29}/_{10}$ Narcissus [rubr.], $^{16}/_{11}$ Othmarus [rubr.]). Anniuersaria nonnulla calendario adscripta sunt.

f. 7—8: *Note theologice.*

f. 10—95: *Regula sancti Benedicti.* „Obsculta o fili × hec regna patebunt eterna. Amen. Explicit regula sancti Benedicti. Anno Domini 1453".

f. 95'—105: *Dicta patrum.* „Innocencius tercius de statu monachorum. Cum ad monasterium Sublacense × coram se tondente".

f. 105'—107: „*Vita sancti Benedicti metrica.* | Vas reparat Benedictus abiit latitans tribus annis | × | Cognoscunt obitum duo, fit mulier uaga sana | ".

f. 107'—118: „*Formula honeste uite sancti* Bernhardi *abbatis.* Petis a me, mi frater karissime, quod nunquam × ut soli Deo posses uacare per Christum Dominum nostrum Amen".

f. 118'—138: „*Ex tractatu de imitatione Christi*".

f. 138: *Note theologice.*

f. 139—145': *Registrum.*

f. 145'—146: *Note theologice.*

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium beate Marie ord. Cist. in Oliua. (f. 1: „Inscriptus catalogo fratrum de Oliua").

Ny kgl. S. 123 4to chart., sæc. xv (f. 11: „1454", f. 54': „Scriptum Ripen A. D. 1454 uigilia Symonis et Jude apostolorum", f. 91': „1458", f. 121: „1460", f. 208: „1462", in fol. preligato uersus chronologicus de anno 1483), ff. 349, cm. 21×14,$_2$. Tegum. uetus.

Ex iis que in libro continentur hec notanda sunt.

f. 1—11: Laurentius de Dacia: „*Stella clericorum.* Quasi stella matutina × Quamuis carnuti non audent cornibus uti. Explicit stella clericorum anno Domini 1454 sabbato post uincula sancti Petri per me Petrum Mathie hora quasi 2 ante uesperas in hospicio Boiardi pro tunc temporis locati Ripensis studiosius compilata".

f. 11': „*Verba sancti* Jeronimi. Incipiunt 15 signa ante diem iudicii × erit dies iudicii".

f. 12—24: *Exempla excerpta ex miraculis beate Marie uirginis, ex legenda Lombardica, ex dialogo* Gregorii *etc.*

f. 27—36': „*Visio Tundali*". „Anno Domini 1149 qui fuit annus secundus × Istud bene est extractum, compilatum et scriptum ex speculo hystoriali".

f. 36'—38': „*Anthifone et orationes infrascripte habentur in templo sancti sepulcri composite de locis et insigniis passionis* . . . . Sequitur antiphona et oratio ad columpnam, ad quam Christus fuit ligatus: Apprehendit Jhesum Pilatus et ad columpnam ligatum fortiter flagellauit × Gloriam consequamur. Qui uiuis . . . .".

f. 39—47: „*Euangelium Nicodemi.* Anno Domini 22 imperii Tyberii cesaris et Herodis thetrarce Galilee anno 19 × Ista omnia admiranda a Karino et Leucio dicta omnis synagoga

Judeorum audiens ad inuicem dixit: Vere ista omnia facta sunt que uidimus et audiuimus ad salutem nostram. Et sit Deus benedictus in secula seculorum".

f. 47'—49': „*De Ada et Eua.* Cum Adam et Eua expulsi essent de paradiso × posuit in eas Seth litteras Grecas et Hebraicas omnium operum patris et matris, que ipse uidit et audiuit a patre et matre et consequti sunt graciam per penitentiam. Unde Dominus: Agite penitentiam, appropinquabit enim regnum celorum".

f. 55—66': *Sermones et materie predicabiles.*

f. 67—79': Dominicus a Capranica: „*Tractatus de arte moriendi.* Cum de presentis exilii miseria × antequam mors eum occupat mori discat".

f. 79'—153: *Sermones.*

f. 154—194: „*Gesta Romanorum.* Dorotheus imperator statuit pro lege × dat ei ipsam in uxorem scilicet in uitam eternam".

f. 194'—224': *Sermones, exempla etc.*

f. 201—205: *Legenda sancti Olaui.* „In Nederos munitissimo castro totius Noruegie × a castris ad pacem que exsuperat omnem sensum peruenit ad laudem Domini . . . .". (Gustav Storm: Om en Olavs-Legende fra Ribe. Forhandlinger i Videnskabs-Selskabet i Christiania 1885 Nr. 3.).

f. 205—205': *Miracula sancti Olaui.* „Inde cum ministri regales × quem iam mortuum putauerunt".

f. 225—254': „*Speculum humane saluationis*". „ | Incipit speculum humane saluationis | in quo patet casus hominis et modus reparationis | × | et ad honorem eius passionis orationes has dicamus | ".

f. 256—256': *Excommunicatio lingua Danica scripta.* „I then almetistæ gwt faderss oc sön oc then hellyands oc allæ apostels oc allæ gwts helliænss wegnæ wy forbannæ oc i matbannæ sættæ × som werdhen ær. Deus laudem meam ne tacueris".

f. 256': *Excommunicatio.* „Auctoritate Dei patris omnipotentis et filii et spiritus sancti × quod abstulit secum soluat et restituat".

f. 257—276: Johannes de Hildesheim: *Gesta et translationes trium magorum.* „Materia trium regum beatorum ex prophetia Balaam sacerdotis × a longissime terre partibus uisitantur et uenerantur adhuc in presentem diem".

f. 281—288': „*De passione Domini.* O uos omnes, qui transitis per uiam, attendite et uidete, si est dolor similis sicut dolor meus. Jer. I. Dicit Dominus ad omnes homines × resurgere ad eternam prestante Domino . . .".

f. 289—333': *Sermones et exempla.*

f. 334—348': „*De passione Domini.* Humiliauit semet ipsum factus obediens usque ad mortem. Ad Philip. II. Notandum quod Christus humiliauit se 6 modis × O, uos omnes, qui transitis per uiam; quere in fine sermonis".

f. 349': *Copia litterarum dat. Ripis anno Domini 1465.*

Prov. Dacia. — *Poss.* Petrus Mathie, curatus ecclesie sancti Petri Ripis. (In folio preligato: „Liber Petri Mathie curati ecclesie sancti Petri Ripis". — In codice sepius hec uerba scripta sunt: „Forthy standh landh i waadh"). — T. Klevenfeldt. (Bibl. Klevenf. 236 n. 2.). — P. F. Suhm. (In exemplari Bibl. Klevenf. quod possedit P. F. Suhm in pag. 236 ad n. 2 adscriptum est: „3 Rdl. Suhm").

Litt. J. Steenstrup: Vore Folkeviser 316.

Ny kgl. S. 2741 4to chart., sæc. xv (f. 10: „1476", ff. 27', 43', 46, 50: „1477"), ff. 50, cm. 20,$_2$×14.

In fol. preligato [sæc. xv — manu secunda]: „In isto libro habentur plures tractatus diuersi. Primo Tractatus compendiosus contra modernorum proprietates. Secundo Quatuor nouissima cum pulchris exemplis. Tertio Dialogus Jhesu et senis. Quarto Colloquium Jhesu cum puero. Quinto Exhortatorium nouitiorum. Sexto De arte loquendi et tacendi. Septimo Stella clericorum. Octauo Officium misse. Nono Manuale confessorum Johannis Nider. Decimo Augustinus de moribus ecclesie liber".

f. 1—10: „*Tractatus quidam admodum compendiosus ac notabilis contra proprietarios moderni temporis.* Quia plures religiosi proprietarii nimis periculose se de tanto crimine nituntur excusare, cum coram Deo sint omnino rei tam horrendi criminis et per consequens mortis perpetue nisi digne penituerint, curaui sequentem tractatum publicare optans, ut perueniat ad notitiam plurimorum. Reuerendissimo in Christo patri ac domino domino Cistercii ceterisque doctoribus et prelatis ordinis nostri Cisterciensis in sacro concilio generali anno Domini 1415 Constantie celebrato congregatis: Pro euidenti et necessaria salute × hec omnia adicientur uobis. Jhesus Christus rex nationum det nobis omnibus uite celestis

solamen. Amen. Explicit compendium de statu religionis moderni temporis in sacro concilio Constantiensi anno Domini 1415 celebrato promulgatum. Finitum autem 1476".

f. 10—11: „*Extrauagans Urbani quinti super non recipiendis aliquibus in ordinibus symoniace: Ne in uinea Domini*". [$^{6}/_{4}$ 1363].

f. 11'—27': „*Tractatus* Dyonisii Cartusiensis *in Ruremunda pro reformatione monialium.* Vox sponsi. Aperi mihi soror mea sponsa. Te alloquor × contentationem immobilem. Ad laudem et gloriam omnipotentis qui est super omnia Deus sublimis et benedictus in secula. Amen. Finitus 1477 5 idus Marcii". (Dionysii Cartusiani opera omnia (1896) xxxviii 245).

f. 28—43': „*Tractatulus quidam magistri* Theoderici de Monasterio *sacre theologie notabilis professoris, quem uenerabilibus uirginibus ac monialibus sancti Egidii in ciuitate Monasteriensi degentibus ob earum nimium rogatum atque desiderium de sacris literis doctorum collegit ac compilauit.* Deuotis in Christo sororibus . . . . Sancte religionis saluberrimum incrementum × quam uisionem nobis omnibus concedat, qui est in secula super omnia benedictus Amen. 1477".

f. 44—46: „*Epistola magistri* Gerardi Groten *ad abbatissam monasterii in Honepe ordinis Cisterciensis Traiectensis dyocesis pro exhortatione animarum salutari.* Tibi in Christo soror × nec papa possit religiosis prestare nec licentiare etc. Finis 1477".

f. 46—50: „*De tribus substantialibus religionis.* Obedientia est proprie uoluntatis subiectio × pro labore tanti certaminis ualeat a Domino obtinere. Ista succincte de tercio. Finitum anno 1477, 17 Kal. Januarii".

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium Marienmünster ordinis sancti Benedicti. (In fol. preligato: „Virginis intacte liber hic est Munstre Marie"). — Leander van Ess. (f. 1: „L. van Ess, professus in Mariæmünster", in fol. preligato: „Professor van Ess zu Marburg"). — Sir Thomas Phillipps. (In fol. preligato: „Phillipps MS. 689". — Bibliotheca Phillippica (1913) n. 687). — Empt. Londinii anno 1913.

Ny kgl. S. 26 fol. chart., sæc. xv (f. 25': „1480"), ff. 125, cm. 29,4×20,6.

f. 1—25': „*Clauicula indulgentialis et absolutionis sacerdotalis, abbreuiatum latissime summe uenerabilis* Nicolai Weygel. Indulgentia dicitur ab indulgeo × dehinc super ethera".

f. 26'—35': „*Quedam excerpta breuissima ex speculo ecclesiastice ierarchie*". „Ecclesie sancte a primeuo due fuerunt persecutiones × pigritia et negligentia etc. A qua nos custodiat Jhesus Christus".

f. 35'—41: „*Regule siue maxime magistri* Alani *in totam theologiam*" — *cum glossis interlinearis.* „Omnis scientia suis utitur regulis × est alius".

f. 41—43': „*Maxime* Ade *pulchre mulieris Parisiensis.* Si est causam et causatum × ideo inter species quantitatis non est enumerata. Explicit memoriale rerum difficilium Ade pulchre mulieris sacre theologie professoris eximii Parisiensis".

f. 44—49: „*Maxime ipsius* Proculi *doctoris famosissimi.* Omnis multitudo × particularibus animabus".

f. 49—50: „*Magister*" *anonymus in Aristotelen* „*de causis.* Omnis causa primaria plus est influens × ens et generatio similis".

f. 57—109: „*Quedam collecta ex* Michaele de Bononia *super psalterio.* Multi dicunt anime mee × macula et pollutione".

f. 115—125: „*Sermo beati* Beehardi *super Stabat iuxta crucem Jhesu mater eius.* Sicut christiane religionis defectus ex ariditate × ut illa tandem te sumat in gloriam suam ubi regnat . . .".

Prov. Germania.

Ny kgl. S. 134 4to chart., sæc. xv, ff. 10, cm. 21×15,$_5$.

f. 1—1': *Recepta lingua Danica, Latina, Germanica scripta.*

f. 1'—6: „*Compatio Philomene ad passionem Domini nostri Jhesu Christi.* | Philomena preuia temporis ameni | × | Ut nos cantus martiris doceat cantare | ".

f. 6'—8': „*Salutatio ad sacra Christi membra principalia.* | Salue meum salutare | × | In cruce salutifera | ".

f. 8'—10': „*Verba sancte admonitionis uenerabilis patris sancti* Francisci *ad omnes fratres et ad omnes religiosos cuiuscunque condicionis et ordinis fuerint.* Dixit Jhesus discipulis suis: Ego sum uia, ueritas et uita × Ubi est patientia et humilitas, ibi nec ira nec conturbatio. Ubi est paupertas cum leticia, ibi nec ////" (B. P. Francisci Assisiatis opera omnia ed. Joh. Jos. von der Burg 24).

Prov. Dacia. Codex scriptus esse uidetur per manum fratris Johannis Mathie prioris domus sancti spiritus Randrusiensis dioc. Arusiensis; cf. Ny kgl. S. 120 4to.

Litt. Ellen Jørgensen: Danske middelalderlige Bogsamlinger. Dansk historisk Tidsskrift 8 R. IV 43.

Ny kgl. S. 2915 4to membr., sæc. XV, ff. 219, cm. 19,$_3$×13,$_6$. pag. 1. floritura adornata.

f. 1—64: „*Liber* Petri Bertrandi *de iurisdictione ecclesie tam spirituali quam temporali et de earum subordinacione ad inuicem.* Iste liber est compositus et translatus de gallico in latinum per dominum Petrum Bertrandi × receperunt licenciam a domino rege et recesserunt". (Goldast: Monarchia II 1361).

f. 65—109: Thomas de Aquino: „*Tractatus de usuris*". „Omnis homo a natura non degenerans × tenebras peccatorum et errorum in me purget et ad perfectionem eterne uite perducere dignetur. Qui . . .".

f. 109'—124': „*Breuis tractatus super librum sententiarum*". „Subiectum theologie × quoniam melior est dies una in atriis tuis super milia. Ad hoc nos perducat . . .".

f. 125—219': „*Liber de septem sacramentis.* Quoniam me sepius rogasti Petre etc. postquam sacerdocii ordinem sacrum suscepisti × a quo omnia sacramenta uirtutem obtinent, qui . . ." [manu paulo recentiori additum]: „Explicit dyalogus Gilonis et Petri de septem sacramentis".

Prov. Gallia. — *Poss.* Fratres minores conuentus Diuionensis. (f. 1 et sæpius manu sæc. XVII: „Ex bibliotheca Diuionensi fratrum minimorum"). — In folio preligato insignia possessoris, vid. tabulam I n. 6. — Empt. Lipsie anno 1921.

Gl. kgl. S. 1585 4to membr., sæc. XV, ff. 120, cm. 20,$_4$×13,$_4$, pagina prima splendidissime ornata. f. 1, 44', 52', 91' litt. initiales. Tegumentum coæuum Venetiis factum.

f. 1—44: „*Epistola beati* Eusebii *Cremonensis ad Damasum Portuensem episcopum et ad Theodorum Romanorum senatorem eius fratrem de morte gloriosissimi confessoris beati Hieronymi doctoris eximii.* Patri reuerendissimo Damaso Portuensi episcopo et christianissimo Theodoro Romanorum senatori Eusebius × gaudia que iam tu possides adipisci". (Migne PL. 22. 239).

f. 44'—52': „*Epistola sancti* Augustini *episcopi doctoris eximii ad Cirillum Hierosolimitanum episcopum de laudibus beati Hieronymi doctoris eximii.* Gloriosissimi christiane fidei athlete × fraudatur desiderio". (Migne PL. 22. 281).

f. 52'—91: „*Epistola* Cyrilli *Hierosolimitani episcopi ad beatum Augustinum episcopum de miraculis beati Hieronymi presbiteri doctoris eximii.* Venerabili uiro episcoporum eximio × in tuis orationibus memor esto. Deo et beato Hieronymo gratias. Amen". (Migne PL. 22. 289).

f. 91—120: „*Quidam tractatus contra Hebreos editus per quendam prudentissimum Hebreum concludens aperte eorum oppinionem et fidem esse falsam atque erroneam.* Desidero Domine × corruptus homo penitus et ignarus. Explicit epistola Rabbi Samuelis missa Rabbi Isaac ut supra in prohemio continetur, sub anno natiuitatis Domini millesimo et translata de Arabico in Latinum per fratrem Alphonsum Bonhemis ordinis predicatorum sub anno a natiuitate Domini 1339 pontificatus domini Benedicti pape duodecimi anno quinto".

Prov. Italia. — *Poss.* f. 1 insignia primi possessoris, vid. tabulam II n. 1. — P. Scavenius. (In interiore parte tegumenti: „N° 5 in Q". — Bibl. Scav. 369 n. 5 in 4to).

Litt. Bruun 204.

Ny kgl. S. 111 4to chart., sæc. xv, ff. 109, cm. 19,$_5$×14,$_2$.

f. 1—6: Henricus de Oyta: *Solutiones quarundam questionum.* „Reuerende domine Rudolfe, questio uestra × qui autem iudicat me Dominus est".

f. 6—14: *Super Genesim III 19.* „In sudore uultus tui uesceris pane tuo. In labore × dicebat ad Adam et ad filios suos in eo: In sudore uultus tui uesceris pane tuo".

f. 14—18': *De missa celebranda.* „Si quis expediri desiderat, utrum sit melius sepius an rarius × pro defunctis ut consolentur uel pro uiuis uel pro gloria Dei seu beatissime uirginis Marie et sic de aliis".

f. 18'—21: *Instructio sacerdotis ad se preparandum ad missam celebrandam.* „Ad missam celebrando sex consideranda sunt × sic operatione compleat. Quod nobis . . .".

f. 21—29: „*Deuotus tractatus de corpore Christi et de preparatione ad suscipiendum idem sacramentum salutiferum* Boneuenture". „Ad honorem gloriose ac indiuidue trinitatis et ad honorem excellentissimi sacramenti scilicet preciosi

corporis et sanguinis Jhesu Christi describam × sed auxilio gracie eius. Quod ipse . . .".

f. 29—34': *De sacramento altaris.* „Nota quod hoc sacramentum sub duplici specie × non tamen diuiditur angelus".

f. 34'—57': *De modo confitendi et de puritate conscientie.* „Quoniam fundamentum × cum apparuerit gloria tua. Ad quam nos perducat . . .".

f. 58—91': Albertus Magnus: *Tractatus qui appellatur paradisus anime tractans de uirtutibus anime ueris et perfectis.* „Sunt quedam uicia × argumentum uere contritionis habet, qui in tantum peccati immundiciam ////".

f. 92—101': *Sermones.*

f. 103—107': *Meditationes de passione Christi.* „Nichil salubrius nec utilius quam circa passionem Dominicam occupari, quid Christus est ista petra eleuata, in qua mentes penitencium confugiunt × iugiter conseruari quod nobis prestare . . .".

f. 108—109': Pseudo-Anselmus: *Collacio beate uirginis cum sancto Anselmo de passione Domini.* „Sanctus Anselmus longo tempore cum lacrimis × portare non potuit ut in Luc. legitur: Apprehenderunt ////" (Migne PL. 159. 271—281).

Prov. Germania.

Ny kgl. S. 2429 4to chart., sæc. xv, ff. 14, cm. 20,9×14,5.

f. 1—2': *Sermo.* „Facite uobis amicos de mammona iniquitatis etc. Secundum dictum cuiusdam philosophi quilibet debet habere unum amicum × per alium collocetur ipso prestante, qui . . .".

f. 3—3': *Prophetia Ezechielis I, 27—IV, 11.*

f. 4—6: *Flores grammatice.* „ | Flores grammatice propono scribere, Christe, | × | Si tu ⟨conuertis⟩ sextam speciem retinebis | ////".

f. 6'—14': „*Vita Katherine de Senis.* Beata Katherina de ciuitate Senensi oriunda mirabiliter et ualde singulariter a Christo dilecta × pertingere ad celestem patriam, quod nobis . . .".

Gl. kgl. S. 173 fol. chart., sæc. xv, ff. 164, cm. 30×21,5. Tegum. uetus.

f. 1—97' [manu prima]: „*Breue collationatorium*". [ɔ: martyrologium cum breuibus lectionibus premisso prologo, qui initio caret; ex prologo apparet autorem anonymum opus anno gracie 1470, anno etatis sue 54 incepisse]. „Ardorem desiderii

patrum suspirancium × Eodem die deposicio Hildeberti regis et natale aliorum plurimorum sanctorum".

f. 98—107' [manu prima]: *Lectiones.* „Pro maiori deuocione lectiones sequentes legi possunt iuxta currens tempus uacantibus lectionibus illis diebus asscriptis lectiones tamen martirlogii ordine suo dicentur. — Dominica in passione Domini. Jeremias quoque propheta × cornua producentem et ungulas".

f. 109—139 [manu secunda]: „Fr. Bertoldus sacerdos ordinis predicatorum": *„Horologium deuotionis" circa uitam Christi.* „Quoniam secundum beatum Gregorium omnis Christi actio × per te Domine Jhesu Christe inuitari. Quod michi Domine Jhesu prestare digneris, qui cum patre . . .".

f. 139—159' [manu secunda]: *„Liber uite.* Liber apertus est, qui est liber uite. Apocalypsis XX. Hic liber uite est Christus × qui est uerus auctor salutis eterne. Qui cum patre . . .".

f. 159'—164 [manu secunda]: *„Liber de rebus, que corpori et anime in futuro accidant.* Queritur inter homines, quid sit et quamobrem sancti Dei terrena despiciunt × uindictam pati desiderat".

Gl. kgl. S. 1383 4to chart., sæc. xv, ff. 135, cm. 20,9×14,6.

f. 1—13': *Excerpta ex lectura* Roberti Holcot *super libro Sapientie.* „Corpus quod corrumpitur aggrauat animam. Sapientie, ubi dicitur secundum Holcot quod corpus post peccatum × Eccl. In omnibus memorare nouissima tua et in eternum non peccabis".

f. 14—20': *Excerpta ex cordiali* Gerardi de Vliederhoven. „Memorare nouissima tua et in eternum non peccabis. Eccl. VII. Cum secundum beatum Augustinum in libro meditationum suarum plus uitanda × Item de maxima et stabili letitia regni celestis per longum passum in Cordiale".

f. 23—53': *Sermones quorum duo* Petro Remensi *fratri predicatorum attribuuntur.*

f. 83—98': Thomas a Kempis: *De imitatione Christi liber I.* „Qui sequitur me × quantum tibi ipsi uim intuleris".

f. 99—111': *Ordinarius epistolarum et euangeliorum per circulum anni.*

Prov. Germania.

Gl. kgl. S. 1367 4to chart., sæc. XV, ff. 88, cm. 20,$_1$×14.

f. 1—12': Bonauentura: *Lignum uite.* „Cristo confixus sum cruci. Verus Dei cultor × | profectus in uirtutibus | ac sempiternus status | ". (Bonauentura: Opera omnia VIII 68).

f. 13—71: Thomas Aquinas: *De humanitate Christi.* „Cristus Jhesus uenit in hunc mundum peccatores saluos facere I Thy. I. Apostolus in uerbis premissis describit sacramentum × simul mundus innouabitur et homo glorificabitur". (D. Thomæ Aquinatis opuscula omnia (1587) 606).

f. 72—88': *„Deuota exhortacio ad sacramentum eucaristie percipiendum.* [ɔ: Thomas a Kempis: *Imitatio Christi liber IV*]. Vox Christi: Venite ad me . . . . Vox discipuli: Hec sunt uerba tua Christe × ineffabilia dicenda".

Prov. Germania. — *Poss.* Domus s. Marie in Bordesholm. (Cat. Bordesholm ex anno 1488 n. „M 47"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 154). — Codex Gl. kgl. S. 1367 4to cum codd. Gl. kgl. S. 1336 4to et 1359 4to et Inc. Haun. 2017 colligatus erat.

Gl. kgl. S. 1379 4to chart., sæc. XV, ff. 46, cm. 20,$_1$×14,$_5$.

f. 1—9: *Colloquium hominis contemplatiui et anime.* „///// Quanto enim ea feruencius desiderabis et petes tanto habundancius × desiderata quelibet impetres".

f. 9—46': *„Diuerse orationes et meditaciones anime deuote secundum diuersas materias, que parum aut nichil deseruiunt nisi iam deuotioni totaliter mancipatis et qui in se ipsis experiuntur affectiones uirtutum insuper et Dei uisitationem cum contemptu mundi.* Voluisti Domine Deus omnipotens ut te orantes × adorare, amare et laudare".

Prov. Germania. — *Poss.* Bibl. Gottorp. (Cat. Pechlin n. 160. — Cat. Möllmann n. 60). — Codex cum Inc. Haun. 18 et codd. Gl. kgl. S. 1601 4to, 1349 4to, 1375 4to, 1373 4to colligatus erat.

Gl. kgl. S. 1372 4to chart., sæc. XV, ff. 123, cm. 21,$_2$×14. Tegum. uetus.

In folio preligato: „ | Ipse licet uenias musis comitatus Homere Si nichil attuleris ibis, Homere, foras | ".

f. 1—5': *„Notabilis questio de custodia lingue et corde bene ruminanda uenerabilis magistri* Johannis Gerson *sacre theologie doctoris preclarissimi et cancellarii Parisiensis.* Queritur an male loqui de aliis × nulli in contemptum".

f. 6—9': „*Tractatus magistri* Gersonis *de arte audiendi confessiones.* Etsi uirtus quam assuefactio gignit × atque proficiet". (Joan. Gersonii opera omnia (1706) II 446).

f. 10—29': „*Venerabilis uir magister* Johannes Gerson *collegit in Lugduno anno Domini 1419 quendam tractatum, quem intitulat trigilogium astrologie theologizate, quem librum scripsit delphino, unico regis Francie filio. Cuius prohemium sic incipit*: Sapienciam, que a Domino Deo est × eciam usque ad mortem propicius sit michi Deus". (Ibid. I 189).

f. 29'—34': „*Opusculum* Johannis de Gerson *contra superstitiosam dierum obseruationem*". „Culpat apostolus eos, qui dies obseruabant × in uanitates et insanias falsas". (Ibid. I 203).

f. 35—38: „Johannes Gerson *aduersus doctrinam cuiusdam medici in Monte pessulano sculpentis in numismate figuram leonis cum certis caracteribus pro curatione renum*". „Cuius est ymago × in modo ponendi". (Ibid. I 206).

f. 38—41: Johannes Gerson: *Contra magistrum Jacobum Angeli medicum studii insignis uille Montis Pessulani.* „Prima propositio. Omne opus Dei × dirula uicto ire". (Ibid. I 208).

f. 42— 58: „*Tractatus notabilis de passionibus anime uenerabilis magistri* Johannis Gerson. Passionum feruorem × in psalmis canentem". (Ibid. III 128).

f. 59—65: „*Questio de secreto confessionis celando cum sua determinatione data per magistrum* Bernardum de Reyda *sacre theologie professorem.* Questio est utrum omnia dicta × saluo semper meliori iudicio".

f. 65—67': *Excerpta ex scriptis* Johannis Gersonis.

f. 67—69': „*Tractatus magistri* Johannis Gersonis *de remediis dandis confessoribus contra recidiuum peccandi.* Habet hoc proprium × tempus, locus, modus, numerus, mora, scientia, etas". (Ibid. II 457).

f. 70—99: Johannes Gerson: „*Alphabetum diuini amoris de eleuatione mentis in Deum*". „Ad honorem omnipotentis Dei aliquos modos et uias × protector, director et finis". (Ibid. III 769).

f. 100—109': „*Ex secunda parte de uita Christi. De ambicione et quibusdam aliis clericorum et religiosorum defectibus. Capitulum 68.* Circa premissa meditare × ut te miserante in eternum non pereant".

f. 110—114: Martinus episcopus Lectorensis: *Exhortacio ad dominos prelatos facta die 22 Jan. 1435 in sessione 22 sacri concilii.* „Contra focoristas et concubinarios clericos. Delectatur anima mea × exemplum uirtutis trahant quidquid inuenerint benedictum gloriam et honorem dantes Domino nostro Jhesu Christo qui ....“. [cf. Concilium Basiliense ed. J. Haller III 294).

f. 114—115': „*Decretum uicesimum Basiliensis consilii de concubinariis*“. „*De excommunicatis non leuiter uitandis*“. „*De interdictis non leuiter ponendis*“. „*Circa friuole appellantes*“. (Mansi: Sacrorum conciliorum noua collectio XXIX 101).

f. 116—123: „*Sermo* Johannis Capestrani *de contemptu seculi, in quo presentetur nouem priuilegia religiosorum*“. „Renouamini spiritum .... Quia alias apostolus × ubi Domicianus, ubi Nero etc. in inferno etc. Moritur /////“.

Poss. H. Gram. (Bibl. Gram. ms. n. 223).

Gl. kgl. S. 1621 4to chart., sæc. xv, ff. 85, cm. 21,$_2$×13,$_9$.

f. 1—7': „*Canones penitentiales extracti de uerbo ad uerbum de summa* fratris Astensis *ordinis minorum libro V titulo XXXII*“.

f. 8—33': „*Tractatus de usurariis contractibus reddituum ad uitam uel longius tempus reemendorum uel non aliarumque usurarum*“. „Usura secundum Raymundum est lucrum ex mutuo pacto × urgente necessitate et penuria compellente“.

f. 33'—49': „*Excerptum ex tractatu doctoris* Jacobi de Juterbug *ordinis Carthusiensis de contractibus*“.

f. 49'—51: „*De locatione ecclesiarum pro annuo censu, ex dictis eximii doctoris sacre theologie domini* Jacobi *Carthusiensis ordinis* de Juterbug *ortus, Erfordensis uniuersitatis professoris*“.

f. 52—52': „*Constitutiones pape* Pii II *super refrenando esu carnium in monasteriis ordinis sancti Benedicti*“.

f. 52'—53': „*De statu regularium*“. [ɔ: *Liber sextus decretalium III 16 un.*]

f. 54—56': „*Regula sancti Francisci*“. [ɔ: *Bulla* $^{29}/_{11}$ *1223 data, qua Honorius papa III ordinem fratrum minorum confirmat*].

f. 57—60: „*Regula sancti Augustini episcopi.* Ante omnia

fratres carissimi diligatur Deus × in temptacionem non inducatur". (Migne PL. 32. 1377).

f. 61—73: „Eugenii pape *reuocacio statutorum a Martino papa V ac eiusdem confirmacio statutorum Johannis presbiteri cardinalis tituli sancti Petri ad uincula pro reformacione religionis fratrum minorum*". „Hec per manus Johannis Myndensis Verdensis dyocesis".

f. 75—85: „*Collecta pro cauenda symonia in susceptione personarum ad religionem. Insuper de signis late uie ducentis in perdicionem claustrales et arte uie ducentis ad uitam. Item de cautelis seruandis circa petenda subsidia temporalia*".

Prov. Germania.

Gl. kgl. S. 65 fol. chart, sæc. xv, ff. 411, cm. 29,5×20,5. Codex mutilus. Tegum. uetus.

f. 1—28: „*Passio domini nostri Jhesu Christi per expositiones autenticas cum originalibus*". „//// × diligunt tenebras quasi lucem".

f. 28—31': „*Speculum lingue de reconsiliatione primi peccati.* Dyoclecianus regnauit, in cuius imperio erat quidam miles × ut peccatum deserat metu tormentorum".

f. 31'—36': Robertus Holkot: „*Enigmata Aristotilis.* Valerius maximus Romanorum rhetor × ne cum ipsa garrulosus inueniaris".

f. 36'—79: „*Liber in moralitates ipsius Holkot.* Theodosius de uita Allexandri dicit quod rex Silicie inuitauit × cuius imperium super humerum etc.".

f. 80—82: *Registrum.*

f. 84—411': *Sermones.*

Prov. Germania. (f. 79 nota lingua Germ. scripta). — *Poss.* Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 313).

Thott 130 fol. chart., sæc. xv, ff. 37, cm. 29,8×20,1. Codex ab initio mutilus.

f. 1: *Officium sancte Kunegundis uirginis.*

f. 2—4': *Calendarium.*

f. 5: *Tabula computistica.*

f. 8'—10: *Oratio de beata uirgine tabulam computisticam exhibens.* „Sciendum quod hec oratio est legenda descendenter de beata uirgine, et quot littere sunt in una dictione, tot sunt

ebdomade interualli a dominica proxima post natiuitatem Christi. Sed quando dies natiuitatis Christi cadit in dominicam diem tunc ab eadem dominica incipiendum est usque ad dominicam Esto mihi et duratur eternaliter, et quelibet dictio rubea significat primum annum aurei numeri etc. | Salue preclara | celorum | regina | × | protegere | propera | fideliter morienti | adesto | conferens | celestia | ".

f. 10': *„Suffragia de beata uirgine ad matutinas et ad uesperas"*.

f. 11—12': *Officium „Marie Niuis"*.

f. 13': *Fragmenta sermonum.*

f. 14—18': *De passione Domini.* „Passio Domini fuit ex dolore amara, ex illusione despecta × manu propria se occidit".

f. 18'—27: *Euangelium Nicodemi.* „Factum est in anno XIX Tiberii Cesaris imperatoris Romanorum × ne existimes credere mendaciis Judeorum, direxi potestati tue omnia, que gesta sunt de pretorio meo".

f. 27'—34: „Iuo: *De festiuitatibus.* Resurrectio Christi tertia die a passione ipsius facta est × et tibi in nobis et in te nos".

f. 34—37': *Sermo de spiritu sancto.* „Spiritus sanctus hodierna die ut sacra actuum testatur historia × absolutionem, que fit in confessione".

Prov. Germania. — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 286 n. 130).

Gl. kgl. S. 206 fol. chart., sæc. xv, ff. 11, cm. 29,2×21.

f. 1—6: *„Tractatulus de ecclesiastico interdicto editus per dominum* Johannem Andree *decretorum doctorem excellentissimum"*. „De modo obseruandi ecclesiasticum interdictum memoriale × peccatum ueniat immortale".

f. 6'—10: *„Omelia* Origenis *secundum Johannem.* In illo tempore Maria stabat ad monumentum foris plorans et reliqua. Audiuimus fratres Mariam ad monumentum × quia uidi Dominum et hoc dixit mihi, cui est gloria cum patre et spiritu sancto in secula seculorum".

f. 11': *„De euitandis excommunicatis etc. Ex concilio Constantiensi* Ad euitandum schandala ac multa pericula × nec eis quomodolibet suffragari".

Prov. Germania. — *Poss.* Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 68). Una cum Gl. kgl. S. 17 fol. et 60 fol. codex colligatus erat.

Ny kgl. S. 1834 fol. chart., sæc. XV, ff. 160, cm. 30×21,5. Tegum. uetus.

f. 1—10: Franciscus de Mayronis: *De indulgentiis.* „Quodcumque ligaueris .... Duos fines ultimos × quia sto ante hostium et pulso; qui audit, dicat: Veni".

f. 13—121: Antonius Rampelogus: *Figure biblie.* „Religiosis uiris in Christo studentibus dilectis Neapolitani conuentus ordinis fratrum heremitarum sancti Augustini frater Anthonius Rampelogus de Janua × Unde qui est uerus Deus idem uerus homo, Dominus noster . . .".

f. 121'—124': *De sancta cruce.* „Christo confixus sum cruci. Gal. II. Docet egregius doctor Augustinus XLI de doctrina christiana × Crux ex tenebris dabit lucem, etc."

f. 125—130': *De transsubstantiatione.* „Utrum transsubstantiato pane in corpus Christi essentia eiusdem maneat × ex quo diu fuit igitur etc.".

f. 131—132: „*Casus circa missam contingentes ex negligentia sacerdotis.* Presbiter potest supplere missam ab episcopo inchoatam × comburatur ut supra dictum est".

f. 133—149: *Collectio materiarum in usum predicatorum.* „Nota lex antiquorum fuit ut nullus accederet eos pro gratia obtinenda, nisi esset preciosa ueste indutus. Ratio est × demones qui mordebunt eos morsu amarissimo in inferno".

f. 149'—150': *Fabule de animalibus.* „Lupus ex uno osse strangulabatur. Quesitus fuit medicus. × Lupus semel uoluit esse monachus . . . Si potuit ethyops mutare pellem suam".

f. 151—155: *Sermo de passione Domini.* „Egressus Jhesus trans torrentem Cedron, ubi erat ortus. Joh. XVIII. Ego nescio, bona gens, quid sit melius facere × ad nos clamare cepit. Ps. Levabit dominus signum in nationes, procul sibillabit ad eum de finibus terre".

f. 155—156': *Sermo de passione Domini.* „Egressus Jhesus trans torrentem Cedron. Per torrentem passio et tribulatio × non licet interficere quemquam".

f. 158—160', 157': Pseudo-Anselmus: *Dialogus beate Marie et sancti Anselmi de passione Domini.* „Sanctus Anshelmus longo tempore cum lacrimis × qui eam uiderant tota compaciebantur". (Migne PL. 159. 271).

Prov. Bohemia. (Codici adligatum est fragmentum copiarii, in quo hec nomina: „Johannes Nicolai oppidanus de Stropnycz baccalaureus alme uniuersitatis Pragensis" et „Arnestus abbas").

— *Poss.* Sir Thomas Phillipps. (In folio preligato: „Phillipps Ms. 1166“). — Empt. Londinii anno 1920.

Thott 122 8vo membr., sæc. xv, ff. 25, cm. 10×6,7.

Auctoritates patrum. Orationes lingua Latina et Germanica scripte.

Prov. Germania. — *Poss.* Anna van Berdelo. (f. 1' manu sæculi xvi ineuntis: „Dut book horet Anna van Berdelo, we et vint de do or dat weder, se wil ome drank gelt geuen“). — C. A. Berkentin [?]. — J. L. Stubenrauch. (In folio preligato: „Ex bibliotheca Berkent. comparat. anno 1759 constat 1 Fl. 1 Kr. J. L. Stubenrauch“). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 513 n. 122).

Litt. Borchling 34.

Kall 1 fol. chart., sæc. xv, ff. 97, cm. 29×21. Codex ab initio mutilus.

f. 1—17: „*Tractatus de sensibus*“. „//// que ex auditu contrahitur × ut quilibet cottidie experitur“.

f. 17—22: „*Collatio conclusiua de quinque sensibus hominis.* Pro omnium predictorum complemento. Superius ut clarius fiat et cautiores efficiamur × De bene uero et utiliter dictis a legentibus ad Dominum deuotas expostulo preces pro mercede“.

f. 24—36': *De passione Domini.* „Nos legem habemus et secundum legem debet mori Joh. 19. — O deuotissime anime, scitis, qualis dies × sepulchra dum sunt aperta, plange ergo et tu, o populе Christiane, et dum passionem Christi commemoras, age ei quibus potes totis uiribus gracias, ut pater ipse participes nos faciat meritis sanctissime passionis sue, qui cum patre . . .“.

f. 37—74': „*Decem precepta.* Audi Israel precepta Domini et ea in corde tuo quasi in libro scribe . . . . In hiis uerbis spiritus sanctus circa diuina precepta × ut scribitur Judith, quod uinum nobis meritis gloriose uirginis Marie prestare dignetur . . . . . Memento Domini Johannis Jungen de Wilburg sacerdotis propter Deum in orationibus uestris“.

f. 75—92: „*Tractatus de arte bene moriendi compilatus per doctorem in theologia magistrum* Jacobum in Carthusia Erffordensi“. „Omnes moriuntur et quasi aque × Gaudebimus et laudabimus, quod nobis concedere dignetur . . .“.

f. 92': „*Quod Salomon sit saluatus.* Quid de regis Salomonis preuaricatione sanctus Augustinus × propter te et omnes sanctos tuos in eternum".

f. 93—97': „*Sermo beati* Iheronimi *presbiteri contra Iouianum de ieiunio.* Tandem peruenimus ad cibos × Cornelius centurio ut spiritum sanctum acciperet eleemosinis meruit et ieiunio".

Prov. Germania. — *Poss.* A. Kall. (Bibl. Kall p. I n. 1).

Thott 103 4to chart., sæc. xv, ff. 220, cm. 21,$_3$×14,$_9$. Tegum. uetus.

In folio preligato: „In hoc uolumine continentur denominati tractatus: Thomas super tria symbola. Idem super decem precepta. Idem diffuse super cantica canticorum. Quidam sermo de omnibus sanctis".

f. 1—15: „*Liber sancti* Thome de Aquino *super tria simbola.* Summa theoloice discipline in duobus consistunt × nec tantum Deus nec tantum homo pars huius persone dici potest aliquando".

f. 15—34: „*De decem preceptis.* Dicturi de preceptis, Domino adiuuante, uolumus declarare × sufficit igitur, quod dictum est de consiliis secundum propriam accepcionem".

f. 34'—217: „*Super cantica canticorum*". „Osculetur me osculo oris sui. Tria sunt epithalamia × sine deuotione contemplatio. Explicit liber per manus fratris Godefridi de Traiecto, monachi huius domus".

f. 218—220': „*Sermo de omnibus sanctis.* Congregate illi sanctos eius etc. Psalm. XLIX. Festum omnium sanctorum ab omnibus Christi fidelibus × rex regum et dominus dominantium, cuius regni non est finis, laudabilis et gloriosus in eternum".

Prov. Belgium. — Monasterium Domine nostre in Isselstein ord. Cist. — *Poss.* Monasterium Domine nostre in Isselstein. (f. 1: „Liber monasterii montis Domine nostre in Ysselsteyn ordinis Cisterciensis") — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 386 n. 103).

Litt. Het Boek XI (1922) 232.

Gl. kgl. S. 3457 8vo chart., sæc. xv et xvi (f. 7': „1520"), ff. 206, cm. 14×9,$_4$.

Recepta. Nomina herbarum. Orationes. Hymni. Vigilie mortuorum. Excerpta ex regula ordinis sancti Saluatoris et bullis ad eandem ordinem spectantibus.

Prov. Dacia. — Monasterium in Mariebo ordinis sancti Saluatoris. (Lingua Danica et Latina. — f. 82: Litania, in qua hec nomina sanctorum: Olauus, Canutus rex, Canutus dux, Anscharius, Botulphus, Vilhelmus, Theogarus, Ketillus, Birgitta, Katerina. — f. 200': Excerptum ex littera confirmationis monasterii Mariebo et super ecclesiam Skynningh).

Gl. kgl. S. 1551 4to chart., sæc. XVI, ff. 62, cm. 20×14.

f. 1—1': *„Caput XXX libri beati* AUGUSTINI *de spiritu et littera ad Marcellinum.* Liberum ergo arbitrium × tunc uere liberi eritis".

f. 1'—2: *„De non seruantibus modum sed ad extrema semper declinantibus non solum in moribus sed etiam in scripturarum expositionibus. Sic loquitur beatus* AUGUSTINUS *libro de fide et operibus cap. IV.* Errant autem homines × unus Deus colendus insinuatur".

f. 3: *Paraphrasis Danica super orationem Dominicam.* „Fader y himmerig, een gudt offuer alle ting × men fra thet som ontt er frelss oss ewinnelig".

f. 3': *Paraphrasis Danica super Aue Maria.* „Gabriel engill sagde × all werdsins salighet".

f. 4—5': *„Sententie grauissime ex paraphrasi* ERASMI ROTHERODAMI *in epistolam ad Timotheum priorem selecte".*

f. 6—6': *Hymnus Danicus.* „ | Nw er oss gud miskundelig × | nw siwnge wij aff hierthet Amen | ". [Notis musicis instructus].

f. 6': *Hymnus Danicus.* „ | Gud fader oc søn then helliand | × | som wij will faa at høre | ". [Notis musicis instructus].

f. 8: *Hymnus Danicus.* „ | O stercke gudt i himmelin booer × | for ieg haffuer synderne mange | ".

f. 10—11: *„Een liiden wiise om Jomfru Maria.* | Heell Maria iomfrw søde | × | mett løghen saa mangelwndt | ".

f. 12–14': *„Dhe 10 guds bud kortelighen wdsette paa dantske* Dhet første. | Haff ey gud meer en een | × | tha trengis thu ind af heluedis døør | ". [Notis musicis instruct.].

f. 16—19': *Precepta uaria.* „ | Wiltw syndhen offwerwinne | × | thi scaltu hanwm maadelige opscriffue | ".

f. 20—21: „*Septem peccata mortalia* Martini Lutheri“. „*Octo beatitudines eiusdem*“. „*Decem precepta eiusdem*“. „*Sex peccata in spiritum sanctum* Martini Lutheri“. „*Quatuor peccata clamantia* Martini Lutheri“. „*Septem opera misericordie eiusdem*“. „*Septem dona spiritus eiusdem* Lutheri“.

f. 22—24: *Varia satyrica in Lutheranos.* „Inicium noui euangelii secundum Manicheum. Liber generationis antichristi × de qua nascetur filius qui uocabitur antichristus“. — „In principio erat error × plenam mendacii et impietatis“. — „Te Lutherum damnamus, te hereticum confitemur × penas luituri per omnia secula seculorum Amen“.

f. 27': *Excerpta ex homeliis* Chrysostomi.

f. 28—28': *Varia theologica.*

f. 29': „*Sequentia carmina excerpta sunt ex quodam uetusto codice bibliothece Sorensis que tametsi non uideantur omnibus numeris absoluta sunt tamen (prochdolor) uerissima.* | Rhoma tacet, simonia placet, decreta silescunt | × | Mors habet in titulis omnia regna suis | “.

f. 33: „*De animabus post separationem a corpore sic loquuntur quidam sancti.* Ambrosius in libro de Cain et Abel × terribilem illum iudicii diem ibi expectant“.

f. 34: „*De multiplici sensu scripture.* Sensus litteralis × facit inherere. | Littera gesta docet, quid credas allegoria | Tropologia, quid agas; quid speres anagogia | “.

f. 35—40': „*Quod uulgata editio noui testamenti, qua utimur, non sit Hieronymi*“.

f. 43—44': „*Subiectis scripture testimoniis ostenditur fidei uirtus contra eos, qui nimis operibus tribuunt*“.

f. 46: „*Fidei uirtus ex ueteri testamento*“.

f. 47: „*De astrologis, qui se matematicos uocant*“.

f. 47'—48': „*Quid sentiendum de astrologia diuinatoria que et matematica dicta est.* Nulla fuit unquam nocentior pestis × temeritatis sue lueret penas“.

f. 50—50': „*Quod opera aliquid ualeant (contra illos, qui totum fidei et illi soli tribuunt) subscriptis auctoritatibus probatur*“.

f. 53'—54': „*Subiectis locis enumerat* Paulus *peccata, que a uita excludunt eterna*“.

f. 56'—59: *Varia liturgica cum notis.*

f. 60'—61: Aurelius Prudentius: *Hymnus*: „ | Corde natus ex parentis | × | seculorum seculis | “.

f. 62': „*Scotica cantio.* Yth was twe mwsis × bygheth amang sthi wallis off stoon". [Notis musicis instructa].

Prov. Dacia. — Autographon fratris Pauli Helie carmelite. (cf. A M 858 4to. — f. 59': „Paule, serue Dei, memento mei peccatoris . . . .". — In ueteri tegumento signatura: „P. H." fuisse dicitur). — *Poss.* Archivum Regium. (Cat. Erichsen: „Af Geh. Arch. Litt. A. N. 50").

Litt. Brandt og Helweg: Den danske Psalmedigtning. I XXII—XXVI, II III. — H. F. Rørdam: Monumenta historiæ Danicæ. 1. R. I 8, 123—132. — L. Schmitt: Der Karmeliter Paulus Heliä 108—110, 157—158, 171—172.

Ny kgl. S. 663 8vo membr., sæc. XV, ff. 126, cm. 13×10,2.

f. 1—31: „*Quedam summa qualiter peccata debeant dispensari.* Peccata que ad episcopum debent mitti. Nota sex tantum casus × beneficio dispensabili perfruetur".

f. 32—47': „*Quedam alia summa composita a fratre* Luca de Bitonto *de ordine fratrum minorum.* Quoniam circa confessionem animarum pericula sunt et difficultates × ubi nichil est superfluum, nil diminutum. Explicit summa fratris Luce de Botonto. — Jacone Rogeri studeas manuscripta tueri. — Scripsit sacrista uel scriba Rogerius ista".

f. 48—63': „*Quedam alia summa.* De modo penitentie. In primo sacerdos peccatorem reddat securum × Hec debentur ex precepto Dei; unde Exodus XXIII: Primitias terre tue".

f. 63'—64': *De significatione nominum propriorum in testamento uetere.* Adam, homo siue terrenus uel terra rubra × Sedecias, iustus Domini".

f. 65': *Ex decretalibus Gregorii IX.*

f. 66—67': „*De oratione Dominica.* Pater noster. Sciendum est quod hec dicitur oratio Dominica × | Sed tutela malo tua nos defendat ab omni | ".

f. 68—68': „*Ad conficiendos colores.* Accipe albuginem × accipe rubrum cum albo".

f. 68'—69': *Precationes.* „ | Rex uictor mortis det prime gaudia sortis | Rex nobis ingens regnum det morte resurgens | Per te nos Marce supera letemur in arce | ". — „ | Virgo Dei genitrix sis nobis auxiliatrix | × | Virgo Deo digna nos eripe fraude maligna | ". — „ | Celorum munus det nobis trinus et unus | × | Cum cunctis sanctis letemur in arce tonantis | " —

„ | Celica post yma det nobis lectio prima | × | post mortem dona det celica lectio nona | “.

f. 72—87': *Themata sermonum.*

f. 87'—88: *Ex decretalibus Gregorii IX.*

f. 89—121, 124—126: *Themata sermonum.*

f. 121—124: „*Miracula beati Andree apostoli.* Quidam iuuenis nobilis cum inuitis parentibus apostolo adhesisset, parentes eius domum in qua × Reuelatum est illa nocte episcopo quod beatus Andreas fuerit qui per liberationem eius se posuerit in habito peregrini“. (cf. Gregorii episcopi Turonensis liber de miraculis beati Andree apostoli).

f. 124': „Gregorius *in canone.* Recessit lex a sacerdotibus, iustitia a principibus × nisi prauum habere pastorem, quem suis demeritis meruerunt“.

Prov. Italia. — Empt. Berolini anno 1923.

Gl. kgl. S. 1582 4to membr., sæc. XI, ff. 18, cm. 27,5×19,5. Litt. init.

f. 1: „*Epistola* Jeronimi *ad Damasum papam.* Beatissimo pape Damaso Hieronymus. Glorie sanctitatis × excessisse cognoscatur. Ora pro nobis beatissime pater“.

f. 1: *Epistola* Damasi *ad Jeronimum.* „Damasus urbis Rome Jeronimo presbitero. Gaudet ecclesia × missa de Roma Hierosolima“.

f. 1'—14': „*Gesta pontificum.* Beatus Petrus apostolus et princeps apostolorum × Hic ordines presbiterorum /////“. (L. Duchesne: Le Liber pontificalis I 48).

f. 15—17 [sæc. XII — tribus manibus script.]: *Catalogus papa-rum.* „Beatus Petrus apostolus prefuit sancte Romane ecclesie annis 25 menses 2 dies 7 mar⟨tyrio⟩ coronatus × Adrianus IV natus Anglicus sedit annos 4 menses 8 dies 28“.

f. 18: *De familia Christi.* „Anna et Exmeria fuerunt sorores × sibi dicauit per spiritum sanctum id est per uirtutem sancte trinitatis“.

f. 18': *Epistola* Calixti II *pape ad episcopum Rosselanum, in quà precipit ut uexare monasterium Albarense desistat.* (Ughelli: Italia sacra III 663).

f. 18': „*Scriptum concessionis atque donationis qualiter Ildi-brandus Rosellensis episcopus inuestiuit dominum Domini-cum abbatem Albarensem de omni decimatione que exierit*

de terra que fuerit proprietas monasterii s. Marie in monte Albarensi positi". $^{9}/_{4}$ 1101. (Ughelli: Italia sacra III 661).

Prov. Italia. — *Poss.* Monasterium Albarense dioc. Rosell. [nunc Grosset.] — Bibl. Gottorp. (Cat. N. Heinsii n. 101. — Cat. Pechlin n. 99. — Cat. Möllmann n. 155).

Litt. Archiv der Gesellschaft für ältere deutsche Geschichtskunde VII 155, 359. — Duchesne: Étude sur le Liber pontificalis (Paris 1877) 51. — Duchesne: Le Liber pontificalis (Paris 1886) Introduction CLXVII.

Ny kgl. S. 1829 fol. chart. et membr., sæc. xv, ff. 159, cm. 29,8×22.

Copie litterarum paparum ad modum formularii.

Poss. f. 1 [sæc. xv]: „Iste liber pertinet . . . . pratum". — f. 2 [sæc. xvii—xviii]: „Pertinet ad conuentum Palaci" ⟨?⟩. — P. Hobart. (f. 1). — Empt. Lipsie anno 1920.

Ny kgl. S. 1842 fol. chart., sæc. xv, ff. 358, cm. 30×20,4.

f. 1—344: *Acta concilii Basiliensis* $^{1}/_{1}$ *1433*—$^{24}/_{12}$ *1436. Manuale cuiusdam notarii.* „Die Jouis prima Januarii (anno a natiuitate Domini 1433) dies circumcisionis fuit missa solempnis in maiore ecclesia celebrata per dominum episcopum Gracianopolitanum × Item dominus Simon de Pisabus doctor utriusque iuris". (cf. Concilium Basiliense. Die Protokolle des Concils 1431—1436 herausgegeben von Johannes Haller. 1897, 1900, 1903).

f. 344'—346: „*Tenor capitulorum inter sacrum concilium Basiliense et ciuitatem Basiliensem conclusorum*".

f. 354—356': „*Articuli in materia reformacionum officiorum per dominos deputatos infrascriptos facti*".

f. 356'—357: *Decretum concilii Basiliensis de cardinalibus* $^{29}/_{11}$ *1434.*

f. 357': *Littere concilii Basiliensis Johanni* ⟨*Ceruantes*⟩ *titul. sancti Petri ad uincula sancte Romane ecclesie presbitero cardinali date* $^{22}/_{5}$ *1433.*

f. 358—359': „*Ordinacio taxe sallarii notariorum in sacro concilio et in causis in eodem uentilantibus scribentium, necnon cursorum et aliorum officialium, qui seruiunt in eisdem*".

Poss. Joannes Baptista Marduel ad s. Nicetium Lugdunensem

uicarius. („Ex libris Joannis Baptistæ Marduel ad s. Nicetium Lugdunensem uicarii"). — Empt. Londinii anno 1921.

Gl. kgl. S. 3572 8vo membr., sæc. XV, ff. 60, cm. 16,4×11,3. Litt. init.

f. 1—60': *Taxa omnium mundi ecclesiarum unacum abbatiarum.* „Abelonensis in Romania et prouincia Atheniensi — — fl. Aberdonensis in Scotia et prouincia sancti Andree — — fl. 1250. Abouensis in regno Suttie et prouincia Uspalensi — — fl. 200. × Buadicensis — Cesariensis. Sabatensis".

Prov. Italia. — *Poss.* Franc. Maria Tunigius. (In fol. preligato: „Franc. Maria Tunigius Romanus canonicus s. Nicolai in carcere Tulliano de Urbe offert Bibliothece . . . [rasura] 1631 die 14 Aug."). — Fr. Rostgaard. (f. 1: „Fridericus Rostgaard emit Rome 1699". — Bibl. Rostg. 470 n. 250.). — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 406 n. 99).

Ny kgl. S. 631 8vo membr. et chart., sæc. XIV, ff. 125, cm. 14×10,2.

f. 1—39': *Ordinaciones* Benedicti XII *pape pro bono regimine ordinis fratrum minorum.* 28/11 *1336.* (C. Eubel: Bullarium Franciscanum VI 25).

f. 40—76: „*Constituciones generales edite Caturcii in capitulo generali anno Domini 1337 celebrato*".

f. 76—77': *Littere uicarii in conuentu Barchinonensi ac ceterorum fratrum eiusdem conuentus ministro fratrum minorum in prouincia Aragonie anno Domini 1337* 3/4 *date.*

f. 78—98': „*Declaratio regule fratrum minorum edita a domino papa* Nicolao IV". 11/8 *1279.* (Eubel: Epitome et supplementum Bullarii Franciscani I—IV 290).

f. 99—99': *Expositio* Gregorii IX *pape aliquorum dubiorum circa regulam fratrum minorum.* 28/9 *1230.* (Ibid. 229).

f. 100—112': *Expositio* Clementis V *pape quorundam dubiorum circa regulam fratrum minorum.* 6/5 *1312.* (Eubel: Bullarium Franciscanum V 80).

f. 113—114': *Bulla* Benedicti XI *pape archiepiscopo Tarrachonensi, Barchinonensi ac Pampnonensi episcopis data, conseruatoribus priuilegii „Inter cunctas" constitutis pro fratribus minoribus prouincie Aragonie.* 2/4 *1304.* (Ibid. 18).

f. 114'—116: „*Exemptorium domini* Benedicti". 2/4 *1304.* (Ibid. 19).

f. 116—124': *Bulla* Benedicti XI *pape, qua constitutionem Bonifacii pape VIII „Super cathedram" reuocat.* $^{17}/_{2}$ *1304.* (Ibid. 11).

124'—125: *Bulla* Innocencii IV *pape regi Aragonie data de fratribus minoribus defendendis.* $^{16}/_{7}$ *1247.*

Prov. Hispania. — Empt. Lipsie anno 1920.

Gl. kgl. S. 199 fol. chart., sæc. xv, ff. 56, cm. 29,5×21,3. Tegum. uetus.

f. 1'—24': *Bulla* Benedicti XII *pape de reformatione monachorum nigrorum.* (Magnum Bullarium Romanum I 241).

f. 25—28': *Littere synodi Basiliensis Magdeburgensi, Maguntinensi, Coloniensi, Treuerensi, Saltzeburgensi, Bremensi, Rigensi, Upsalensi, Lundensi et Nidrosiensi archiepiscopis eorumque suffraganeis date de reformatione ordinis sancti Benedicti.*

f. 29': *„Pro participanda fraternitate". Littere fraternitatis Nicolai abbatis totiusque conuentus monasterii beate uirginis Marie sanctique Johannis in Cismaria Conrado Houener presbitero in Osterode date.*

f. 30—36: *Epistole diuerse congregationi Bursfeldensi date.*

f. 36—38: *„Copie bulle* Eugenii IV *pape pro reuersione ad obedienciam pape".* ($^{7}/_{2}$ *1446*).

f. 38—40': *„Copia bulle domini* Nicolai V *pape de reddita pace ecclesie".* ($^{18}/_{6}$ *1449*).

f. 41—43': *Epistole diuerse congregationi Bursfeldensi date.*

f. 44—44': *„Littera unionis abbatis et conuentus monasterii in Cismaria".* ($^{15}/_{10}$ *1443*).

f. 44'—45: *„Confirmacio unionis monasterii Cismariensis cum Bursfeldensi et sibi unitis monasteriis per episcopum Lubicensem".* ($^{8}/_{10}$ *1451*).

f. 45—45': *„De fraternitate in Stolp". Littere Gotfridi abbatis monasterii sancti Johannis baptiste in Stolp de reformatione monasterii.* ($^{9}/_{10}$ *1301*).

f. 46—48': *„De calamitate ecclesie Grecorum". Bulla* Calixti III *pape.* ($^{29}/_{6}$ *1456*).

f. 52'—54: *„De calamitate ecclesie Latinorum per Turcum magnum". Bulla* Sixti IV *pape.* ($^{6}/_{9}$ *1480*).

f. 54: *Littere indulgentiarum* Sixti IV *pape duci Britannie Francisco et uxori eius date.*

f. 54'—55: „*Constitutio* URBANI V *pape super non recipiendis symoniace ad religionem ac receptorum dispensationem*".
f. 55'—56: *Supplicatio presidentis et uisitatorum congregationis monachorum de obseruancia sancte Justine.*
Prov. Monasterium s. Johannis in Cismaria. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in tergo: „R 1"). — Bibl. Gottorpiensis.
Litt. Kirkehistoriske Samlinger 3 R. I 548 fn.

Thott 525 4to chart., sæc. XV, ff. 56, cm. 20,7×14,4.
f. 1—56': *Regula sancti* BENEDICTI *cum notis paucis marginalibus.* „Prologus sancti Benedicti in regulam suam. Ausculta × Deo protegente peruenies".
Prov. Italia. — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 408 n. 525).

Gl. kgl. S. 181 fol. membr., sæc. XII, ff. 72, cm. 32,5×22,7. Litt. init. hist. et cum ornam.
f. 1—71: *Vita beati Bernhardi abbatis Clareuallensis auctoribus* WILHELMO *abb. s. Theoderici,* ERNALDO, GAUFRIDO. „Scripturus uitam serui tui ad honorem nominis tui × quod est super omne nomen sicut et tu super omnia Deus benedictus in secula. Amen". (Migne PL. 185. 225—366).
f. 71'—72: *Miracula de sacramento corporis et sanguinis Christi.* „Quid in monasterio Sauiniensi contigerit sub uenerabili patre eiusdem monasterii Serlone × sic plenus gaudio compleuit agenda". (Eadem miracula in Ms. Gl. kgl. S. 1361 4to fol 96' narrantur).
f. 72—72': *De ostensione carnis Christi pro assertione ueritatis.* „Nemo qui sanctorum uitas et exempla legerit potest ignorare × uisu conspexerat. Hec interim dixisse sufficiat de ostensione carnis Christi pro assertione ueritatis".
Prov. Gallia. Ex eodem scriptorio quo Gl. kgl. S. 182 fol. — *Poss.* Conuentus Celestinorum beate Marie Parisius. (f. 71: „Iste liber est de conuentu fratrum Celestinorum beate Marie de Parisius acquisitus per reuerendum patrem in Christo G. Romanum priorem eiusdem loci anno Domini 1474. Orate pro eo"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Lindenbrog n. 74. — Cat. N. Heinsii n. 53. — Cat. Pechlin n. 89. — Cat. Möllmann n. 160).
Litt. Bruun 53. — Delisle: Cabinet des manuscrits III 393. — Greek and Latin illuminated manuscripts in Danish collections (1921) 49.

Thott 522 4to membr., sæc. XV, ff. 63, cm. 21,7×17,7. Litt. init. hist.

f. 1—50': „*Vita sancte Brigide uirginis mense Februario die primo.* Fuit quidam uir nobilis Laginensis genere × et uirtutes copiose fiunt. Ad laudem Domini nostri Jhesu Christi, qui . . . .“

f. 51—62: „*Hystoria de sancta Brigida*“. „Sacratissima uirgo Brigida Dei dilecta adesto nostris precibus pia ac propicia × astantem populum, laudantem te clerum foue, rege per secula“. [Notis musicis instruct.]

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium monialium ad sanctos Machabeos in Colonia. (f. 63 [sæc. XV]: „Iste liber pertinet monasterio monialium ad sanctos Machabeos in Colonia ordinis sancti Benedicti“). — Ericus Benzelius iunior. (f. 1: „E. Benzelius filius“). — T. Klevenfeldt. (Bibl. Klevenf. 217 n. 3). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 407 n. 522).

Thott 136 fol. membr., sæc. XIV, ff. 30, cm. 35,8×26,9.

f. 1—30: „*Vita sancti Desiderii Caturcensis episcopi.* Igitur Desiderius Caturcensis urbis episcopus Obrege Galliarum oppido oriundus × te Caturci positum lector agnoscat“. (Migne PL. 87. 219).

f. 30: *Orationes diuersis manibus scripte.*

f. 30': *Sequentia de undecim milibus uirginum.* „ | O felix Germania | tam decoro germine | × | nobili ditaris | “. (Chevalier: Repertorium hymnologicum n. 12962).

f. 30': *Sequentia de undecim milibus uirginum.* „ | Benedictus es rex glorie | qui palmam uictorie | × | tribuas salutem | “. (Ibid. n. 2455).

Poss. Ecclesia s. Desiderii Cadurci. (f. 30 [sæc. XIV]: „Iste liber est ecclesie beati Desiderii episcopi Caturci . . . .“ — In folio preligato fragmentum litterarum sæc. XIV, quas dedit officialis Caturcensis). — Abbatia s. Petri Moysiaci. (cf. Delisle: Le cabinet des manuscrits I 518). — N. J. Foucault. (Signatura: „Ex bibliotheca Nicolai Joseph Foucault comitis consistoriani“). — J. P. Ludewig. (Bibl. Ludewig V 102 n. 525. — In fol. preligato nota manu Ludewigi scripta). — O. Thott. (Bibl. Thott VII 287 n. 136).

Litt. Poupardin: La vie de saint Didier. Collection de textes pour servir à l'étude et à l'enseignement de l'histoire XXIX.

Thott 519 4to membr., sæc. XIII, ff. 26, cm. 23,5×15,8. Liber mancus.

f. 1—1': „*Quomodo corpus beati Jacobi apostoli in fines Hispanie fuit delatum et in Compostella conditum.* Sanctus Jacobus apostolus frater beati Johannis euangeliste missus est, ut predicaret × Set hac die sibi dedicata est ecclesia in Compostella".

f. 2—9: „*Liber* TURPINI *archiepiscopi Remensis de historia famosissimi Karoli Magni, quomodo terram Hispanicam et Galleciam adquisiuit. Hunc librum dicit papa Calixtus esse autenticum.* Gloriosissimus namque Christi apostolus Jacobus aliis apostolis et Dominicis discipulis × sua predicatione ad Dominum conuertit. Explicit liber Turpini archiepiscopi Remensis de Karolo magno".

f. 9—24: „*Argumentum* KALIXTI II *pape de miraculis beati et gloriosi apostoli Jacobi, fratris sancti Johannis euangeliste.* Summopere precium est beati Jacobi miracula × panem integrum in sacculo inueniebat . . . Ergo regi regum sit decus et gloria in secula seculorum. Amen. Explicit liber domni Kalixti pape de miraculis sancti Jacobi apostoli". (Acta sanctorum. Julius VI 47—58).

f. 24—25': „*Epistola eius de opere precedenti.* Kalixtus episcopus, seruus seruorum Dei sanctissimo conuentui basilice Cluniacensis . . . . Quum in cunctis cosmi climatibus × uel loqui contra ea presumpserit anathema cum Arrio et Sabellio sit. Valent omnes in Domino. Datum Laterani Idus Junii".

f. 25': „*Confirmatio* INNOCENCII II *pape de opere precedenti.* Innocentius . . . Hunc codicem a domino papa Kalixto primitus editum × abstulerint uel fraudauerint". [Sequuntur subscriptiones].

f. 26—26': *Miracula quedam sancti Jacobi.* „Peregrini, siue pauperes siue diuites × operemur bona in his sacris sollempniis. Prestante Domino . . . .".

Poss. O. Thott (Bibl. Thott. VII 407 n. 519).

Gl. kgl. S. 1588 4to membr., sæc. XI exeunt., ff. 32, cm. 20,1× 12,9. Litt. init.

f. 1 [sæc. XIII]: *Sequentia in honorem s. Nicolai.* „ | Exultet aula celica | letetur mundi machina | × | iungamur in celestibus | ". (Chevalier: Rep. hymn. n. 5807).

f. 1' [sæc. XIII]: *Sequentia in honorem s. Nicolai.* „ | Adest dies sanctissima | uirtute sacra splendida | × | cum flamine paraclitico | ". (Ibid. n. 390).

f. 2—28: ABBO, *abbas Floriacensis*: *Passio s. Eadmundi premissa epistola auctoris ad Dunstanum.* „Domino sancte metropolitane Doruuernensium aecclesie × Vale pater in Christo. — Asciti aliquando × quibus meremur supplicium per eum qui uiuit et regnat in secula seculorum". (Migne PL. 139. 507).

f. 28—32': *Officium sancti Eadmundi.* „XII Kal. Decembr. passio sancti Eadmundi. Exulta sancta aecclesia totius gentis Anglice × qui uirtutibus ita effloruisti inter /////". [Neumis instr.].

Poss. Monasterium sancti Dionisii. (f. 1: Signatura sæc. XV: „XLI·XIIIIe·XX". — f. 2: Signatura sæc. XIII: „T +". cf. Delisle: Le cabinet des manuscrits I 203, III 356, 391, Planche V). — Bibl. Gottorp. (Cat. Lindenbrog n. 127. — Cat. N. Heinsii n. 103. — Cat. Pechlin n. 223. — Cat. Möllmann n. 162).

Thott 518 4to membr., sæc. XV (f. 73': „1424"), ff. 73, cm. 20,$_{3}$ ×13,$_{4}$.

f. 1—73': *Gesta et translationes trium magorum auctore* JOHANNE DE HILDESHEIM. „Cum uenerandorum trium magorum × Set quod hii tres reges uirgines fuerunt. Deo gracias. Et quod Ricardus Cabutt scripsit hunc librum anno etatis sue 14 uidelicet anno secundo regni regis Henrici sexti".

f. 73': *De commotione populi in partibus Lincolniensibus anno 1470.* „Notandum quod 8 die Marcii anno regis Edwardi IV decimo magna commotio populi erat in partibus Lincolniensibus contra eundem dominum regem uidelicet iuxta Staunfordiam in eodem comitatu, quo die dictus dominus rex cum exercitu ualido ueniebat contra eos, et cum ipsi dominum regem et exercitum suum uidebant arraiatum fugere, et plures ex illis fuerunt capti, inter quos Johannes de la Launde, et infra duos dies proximos captus fuit Robertus Wellez miles et adductus regi, cuius pater decapitatus fuit apud Crucem regine iuxta Stanfordiam . . .".

Prov. Anglia. — *Poss.* Ex penu bibliopole Th. Osborne. (In folio preligato nota pretii: „1 . 11 . 6" et in dorso tegumenti numerus 2457, sub quo numero codex hic in catalogo Th. Osborne [1749] inuenitur). — O. Thott (Bibl. Thott VII 407 n. 518).

Litt. The 46th annual report of the deputy keeper of the public records. Appendix II 67.

Thott 26 8vo membr., sæc. XII, ff 112, cm. 16,$_3$×9,$_7$.

f. 1—1': „*Epistola* CHROMATII *et* HELIODORI *episcoporum ad Jheronimum presbiterum.* Dilectissimo fratri Jheronimo presbitero Chromatius et Heliodorus episcopi in Domino salutem. Ortum Marie regine × recipere facias. Vale . . .". (Migne PL. 20. 369).

f. 1'—2': „*Rescriptum* JHERONIMI *presbiteri ad supradictos episcopos.* Dominis sanctis ac beatissimis Chromatio et Heliodoro episcopis Jheronimus exiguus Christi seruus in Domino salutem. Qui terram × obedientiam peruenire". (Migne PL. 20. 371).

f. 2'—3': „*Prologus beati* JHERONIMI *presbiteri ad Paulam et Eustochium de natiuitate sancte Marie.* Petitis a me × scribi potuerunt". (Migne PL. 20. 372).

f. 3'—12: „*Libellus de natiuitate sancte Dei genitricis et uirginis Marie, quem beatus Jheronimus transtulit in Latinum.* Igitur beata et gloriosissima semper uirgo Maria ex regia stirpe × peperit primogenitum suum, sicut sancti euangeliste docuerunt, dominum nostrum Jhesum Christum, qui . . .".

f. 12—23: „*Liber s.* MELITONIS *Sardiensis episcopi de obitu s. Dei genitricis Marie.* Melito seruus Christi episcopus ecclesie Sardiensis uenerabilibus in Christo fratribus Laodicie constitutis in pace Christi salutem. Cum uobis de uita prophetarum × qui in trinitate perfecta et una deitatis sustantia uiuit, dominatur et regnat in secula seculorum Amen".

f. 23—32': „*Sermo sancti* AUGUSTINI *episcopi de assumptione sancte Dei genitricis Marie.* De sanctissimo corpore × ignosce tu et tui Amen".

f. 33—37: *Ex libro primo* GREGORII *episcopi Turonensis de gloria martyrum cap. IX—XI.*

f. 37—112': *Liber miraculorum beate Marie uirginis.* „Relatio de penitentia Theophili × perpetue quietis percipiamus gaudia. Amen. Explicit liber miraculorum".

Poss. And. Erasmus a Seidell. (f. 1: „And. Erasmus a Seidell"). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 507 n. 26).

Litt. Sitzungsberichte der phil. hist. Classe der Akademie der Wissenschaften. (Wien 1886) 113. 970.

Thott 128 fol. membr., sæc. XIII, ff. 71, cm. 26×17,$_9$. Codex mutilus.

f. „1“: „*Prefacio de miraculis beate Marie uirginis.* Ad omnipotentis Dei laudem × recitare studeamus“.

f. „1“—„74“: „*Miracula gloriose Dei genitricis et perpetue uirginis Marie.* De ueste quam ipsa attulit Hildefonso archiepiscopo. Fuit in Toletana urbe × De Radulfo Cantello .... ad nullius noticiam potuit peruenire“.

Poss. O. Thott. (Bibl. Thott. VII 286 n. 128).

Litt. Sitzungsberichte der phil. hist. Classe der Akademie der Wissenschaften. (Wien 1888) 115. 16.

Gl. kgl. S. 170 fol. membr., sæc. x, ff. 191, cm. 26,5×18,5.

f. 1: „*Prologus in uita sancti Filiberti abbatis et confessoris* .... Cum prisca patrum × multa non proderunt“.

f. 1—10: „*Vita eiusdem.* Sanctus igitur Filibertus Helisano territorio × anima Christo reddita est regnante Domino . . .“.

f. 10—13: „*Passio sancti Simphoriani martiris* . . . Sub Aureliano principe × felix aperiatur ingressus, cui est honor et gloria . . . .“

f. 13—18: „*Passio sancti Luciani martyris.* Beatorum martyrum sacra certamina × qui sanctum martyrem tuum Lucianum ita glorificare dignatus es, qui uiuis . . .“.

f. 18—19': „*Passio beati Petri Alexandrine urbis episcopi* . . . Sanctus igitur Petrus Alexandrie episcopus × fere cum clericis et laicis sexcenti sexaginta“.

f. 19'—20: „*Prefatio uite sancti Maxentii* . . . Cum sancti ac beatissimi Maxentii uita × propalare curaui“.

f. 20—30': „*Vita.* Quotienscunque diuina opitulante gratia × Illud tantum nunc restat agendum nobis . . . uirtus et imperium per omnia secula seculorum“.

f. 30'—38': „*Passio beati Ignatii Antioceni episcopi* . . . Cum Traianus × memoria eius a fidelibus sollenniter celebratur“.

f. 39—41: „*Passio sanctorum martyrum Cantii, Cantiani et Cantianille* . . . Beatissimos martyres × 2 Kal. Junias“.

f. 41—42: „Ambrosius *cap. 79. De natale Canti, Cantiani, Cantianille hec refert*: Hodie beatissimorum Canti, Cantiani et Cantianille natalis est × profitemur ad gloriam“.

f. 42—46: „*Passio sancti Mucii presbiteri* . . . Sub Ladicio et Maximo × Si quis autem memor fuerit . . . uirtus et potestas in secula seculorum“.

f. 46—48: „*Passio sancti Timothei discipuli Pauli apostoli* . . . Martyrium sancti Timothei . . . Multi multas historias × pro-

consulante autem Asiam Peregrino, apud nos uero regnante Domino nostro Jhesu Christo cui . . .".

f. 48—50: „*Passio sancti Marci euangeliste.* Cum ergo uenerabilis Marcus × Dormiuit autem hic idem beatissimus euangelista primus martyr Domini nostri Jhesu Christi apud Alexandriam 7 Kal. Maii regnante Domino nostro Jhesu Christo . . .".

f. 50—51': Dionysius Exiguus: *Inuentio capitis beati Johannis baptiste.* Prefatio. „Domino uenerando mihi Gaudentio abbati Dionysius. Carissimorum fratrum × efficaciter impetremus".

f. 51'—58': „*Relatio quemadmodum caput sancti Johannis precursoris ac baptiste Domini de ciuitate Herodis Emesa sit delatum.* Duo quidam monachi × pristine sospitati prestante Domino nostro . . .".

f. 58'—62: „*Passio sancti Longini martiris* . . . In diebus Domini nostri Jhesu Christi miles × Hec acta sunt in Cesarea Cappadocie Idus Marcii sub preside Octauio regnante Domino nostro . . .".

f. 62—72: „*Passio sancti Eustachii martiris.* In diebus Traiani imperatoris demonum preualente fallacia × promissa sunt sanctis per gratiam Domini et saluatoris Jhesu Christi cui . . .".

f. 72—86': „*Passio sanctorum martyrum Valeriani, Tiburtii, Maximi et Cecilie.* Humanas laudes et mortalium infulas × in hodiernum diem gratia Domini nostri Jhesu Christi cui gloria . . .".

f. 86'—88: „*Passio sancti Saturnini Tolose urbis episcopi.* Tempore illo quo per corporeum Domini saluatoris aduentum × populorum uotis colit in honorem Domini ac Dei nostri cui est . . .".

f. 88'—99': „*Passio sancti Crisanti et Darie.* Polemius uir inlustrissimus × in gloria perpetue corone suscepit".

f. 99'—115: „*Passio sancte Eugenie uirginis et sociorum eius Proti et Jacincti.* Septimo consulatus sui anno × migrauerunt, patrem et filium unacum spiritu sancto glorificantes cui est . . .".

f. 115—119': „*Martyrium trium germanorum Speusippi, Elasippi et Melasippi.* Tres pueri fratres quasi tres rose × ab urbe Lingonis regnante Domino nostro . . .".

f. 119'—124: „*Passio sancti Babile episcopi cum tribus paruulis.* Numerianus rex cum immolasset × Sic quoque et eius ablatum est caput et positum est cum infantibus . . . sub

Numeriano imperatore regnante Domino nostro Jhesu Christo, cui gloria in secula seculorum".

f. 124—132': „*Passio sancte Cristine.* Temporibus Dioclitiani imperatoris erat quedam × collocauit eius reliquias. Passa est autem sancta Cristina sub Urbano patre suo et Zeon et Juliano annorum quattuordecim sub imperatore Dioclitiano 9 Kal. Aug."

f. 132'—145': „*Passio sancti Adriani martyris cum sociis suis.* Factum est secundum iussionem × perfecto corde ibidem Christo Domino seruiant cui est honor . . .".

f. 145'—150': „*Passio sancti Cristofori.* Tempore illo quo Dagnus rex × gladio feriatur".

f. 150'—154: „*Passio sancte Fauste.* Sub Maximiano imperatore cum peruenisset × Et abierunt unusquisque in domum suam glorificantes et laudantes patrem . . .".

f. 154—162: „*Passio sancte Anastasie.* Reuertente imperatore Diocletiano × ad laudem nominis sui usque in finem seculi Amen".

f. 162—170: „*Passio sancti Alexandri pape et martyris et sancti Euentii et Teodoli.* Quinto loco a beato Petro × Ideoque locus ipse habet proprium sacerdotem usque in hodiernum diem. Sanctorum autem ipsorum natalis est 5 Nonas Maias . . .".

f. 170—174': „*Passio beatissimi Menne martiris.* Anno secundo imperii sui Diocletianus × basilicam condiderunt in qua multas uirtutes operatur Dominus . . .".

f. 174'—176': „*Passio beati Pancratii martyris.* Temporibus illis immanis persecutio × sub Diocletiano Augusto nouies et Maximiano septies imperatoribus. Regnante autem Domino Deo . . .".

f. 176'—177: „*Passio sancti Chrisogoni martiris.*" *Prologus.* „Omnia que a sanctis × ut hostis incipiat te timere".

f. 177—180': „*Passio sancti Chrisogoni.* Pretextati inlustris uiri × finem attingo".

f. 180'—186: „*Passio sanctorum 40 martyrum.* Temporibus igitur Licinii imperatoris erat persecutio × Sub Licinio imperatore consummati sunt sancti quadraginta martyres et preside Agricolao et duce Lycia sub die 7 Idus Marcii in gloriam et laudem Dei".

f. 186—191': „*Passio sanctarum uirginum Spei, Fidei, Caritatis et matris earum Sapientie.* Mulier igitur quedam nomine sapiencia × exclamans crepuit . . . Passe sunt . . .".

Prov. Gallia. — *Poss.* Gundoinus. — Monasterium s. Germani de Pratis. (f. 1 [sæc. x]: „Hunc ego Gundoinus, Germane, tibi offero librum", cf. L. Delisle: Le cabinet des manuscrits II 40). — Fr. Lindenbrog. (f. 42, 50, 82, 108', 119' note manu Friderici Lindenbrogii scripte). — Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog n. 84 uel n. 156. — Cat. Pechlin n. 93. — Cat. Möllmann n. 124 uel n. 125).

Litt. L. Delisle: Le cabinet des manuscrits III 392. — Ellen Jørgensen: Friederich Lindenbrogs Forhold til en Gruppe Haandskrifter i det kgl. Bibliotek. Nordisk Tidsskrift för Bok- och Biblioteksväsen VIII (1921) 131.

Ny kgl. S. 1784 fol. membr., sæc. XII, ff. 24, cm. $28{,}_2 \times 21{,}_3$.

f. 1—12: „*Vita beati Siluestri pape.* Historiographus noster Eusebius Cesariensis Palestine episcopus cum historiam scriberet × Et ex eo cepit ab omni populo Romanorum magnificari nomen Domini nostri Jhesu Christi cui . . .".

f. 12—14': Fortunatus: „*Vita beati Hylarii Pictauorum episcopi et confessoris.* Domino sancto et meritis beatissimo patri Pascentio pape × Ita beatissimi Hylarii de presenti seculo uita cum gloria migrauit ad Christum terra plorante, celo gaudente".

f. 14'—15': „*Epistola beati* Hylarii *ad Apram filiam suam.* Dilectissime Apre filie sue Hylarius in Domino salutem. Accepi tuas litteras × ut opto filia desideratissima".

f. 15'—18': „*Translatio corporis sancti Benedicti confessoris.* Cum diu gens Langobardorum × proprio indigerent libro prestante te . . .".

f. 18'—24': „*Pauca de mirabilibus que per beatum Benedictum patrem diuina operari dignata est celsitudo ipso quiescente in Floriacensi monasterio.* Temporibus Clodouei filii precellentissimi regis Dagoberti × qui eum in terris gloria miraculorum illustrare mirabiliter dignatus est, cui manet . . .".

Poss. Sir Thomas Phillipps. (f. 1: „Phillipps Ms. 3690"). — Empt. Londinii anno 1919. (Catalogue of the third portion of the famous stock of W. J. Leighton (1919) n. 2227).

Gl. kgl. S. 182 fol. membr., sæc. XII, ff. 48, cm. $33 \times 23{,}_5$. Litt. init. hist. et cum ornam.

f. 1—30': „*Vita sancti Anselmi Cantuariensis archiepiscopi edita ab* Edmero *monacho*". „Quoniam multas et antecessorum

nostrorum temporibus × retributionis uite atque conuersationis eius. Sit itaque Deo . . .". (Migne PL. 158 49).

f. 30'—47': „*Vita sancti Malachie episcopi Hibernensis edita a donno* Bernardo *abbate Clareuallis.* Semper quidem opere precium fuit illustres sanctorum describere uitas × habeamus et ducem tecum et cum ipso pariter regnaturi in secula seculorum". (Migne PL. 182. 1074).

f. 47'—48: „*Sermo eiusdem abbatis de eodem archiepiscopo.* Liquet dilectissimi quod dum corpore × suauiter ardes prestante Domino . . .". (Migne PL. 183. 486).

Prov. Gallia. Ex eodem scriptorio quo Gl. kgl. S. 181 fol. — *Poss.* Bibl. Gottorp. (Cat. Lindenbrog n. 77 — Cat. Pechlin n. 182 — Cat. Möllmann n. 161).

Litt. Bruun 53. — Eadmeri historia novorum in Anglia ed. by Martin Rule. Preface LXXXVIII. — Th. D. Hardy: Descriptive catalogue of materials relating to the history of Great Britain and Ireland II 237. — Greek and Latin manuscripts in Danish collections (1921) 50.

Gl. kgl. S. 3442 8vo membr., sæc. xii et xiii (pag. „31" sæc. xv rescripta est), ff. 66 („31—85", „96—105"), cm. 14×10,4. Tegumentum sæc. xvi Auguste Vindelicorum factum. (Cf. K. K. Hofbibliothek. Katalog der Ausstellung von Einbänden. (Wien s. a.) n. 315. 319).

f. „31"—„41'" [sæc. xii]: „*Passio sancti Laurencii martiris*". „Cum ergo duceretur sanctissimus Sixtus × Ypolitum sepelierat sub die 15 Kalendarum Nouembrium".

f. „41'"—„44" [sæc. xii]: „*Passio Xyxti pape et martiris.* Orta tempestate sub Decio × ne quis eos sepeliret".

f. „44"—„52" [sæc. xii]: „*Passio sanctorum Abdon et Sennis.* Tunc audientes duo subreguli × in cimiterio Pretextati sub die 8 Augusti regnante Domino nostro Jhesu Christo, cui est honor . . .".

f. „52"—„56" [sæc. xii]: „*De sancto Nicolao*". „Credidit itaque Augustus fallaciis eius × remeare ad propria magnifantes Dominum nostrum Jhesum Christum, qui cum patre . . .".

f. „56"—„56'" [sæc. xii]: „*Vita beati Nicolai*". „Gloriosa quidem acta sanctorum quibus ab ortu × nunc ad narrationis seriem redeamus".

f. „57"—„71'" [sæc. xii]: „*Vita sancti Nicolai episcopi*". „Placuit igitur redemptori omnium seculorum cuidam clarissimo

uiro Ephiphanio × ut hic eum patronum et aduocatum et in futuro apud Dominum intercessorem habeamus. Cui est honor et gloria in secula seculorum Amen. | En modo perscripsi currendo gesta beati | pontificis almi Mirreorum Nicolai | ".

f. „72"—„77'" [sæc. XII]: „*Passio sanctorum Johannis et Pauli.* Sub Constantino Augusto a Gallicano duce × passio ista sanctorum ad laudem et gloriam nominis Christi. Qui cum . . .".

f. „78"—„84": „*Vita sancti Vigilii episcopi et martiris Tredentini.* Sanctissimas martyrum laudes multifariis × in urbe Tredentina annis duodecim Stillicone consule regnante Domino nostro . . .".

f. „84"—„87": „*Epistola sancti Vigilii episcopi Tredentini ad Simplicianum Mediolanensium antistitem de passione martirum id est Sisinnii, Martirii et Alexandri.* Domino sancto ac uenerabili patri bonis omnibus preferendo × Dies autem passionis sanctorum 4 Kal. Junias sexta feria luce nascente".

f. „96"—„101" [sæc. XIII]: „*Passio sanctorum Crisanti et Darie uirginis*". „Historiam priorum sanctorum ad edificationem × in gloria perpetue corone suscepit. Amen".

f. „101"—„104'" [sæc. XIII]: „*Passio sancti Adriani martiris*". „Factum est in secunda interrogatione × Beata ////".

f. „105" [sæc. XIV]: *Series abbatum monasterii sancti Udalrici et sancte Afre.* [rasura]. „//// III. Gotescegen. IIII. Fridbordus. V. Heinricus. VI. Tieto. × Marquardus abbas suscipitur, et post efficitur abbas monasterii sanct //////".

f. „105'" [sæc. XIV]: „*Seruicia custodis.* Nomina sunt ista: Obiit Berhta de Schiringim in die Pauli primi heremite × Psalmum illum Miserere ex toto ut deus misereatur mihi /////".

Poss. Monasterium s. Udalrici et s. Afre Auguste Vindelicorum situm. (In tegumento hec signatura: „4 H 1"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Pechlin n. 93).

Thott 135 fol. membr., sæc. XII, ff. 48, cm. 43,3×30. Codex mutilus et male compactus. (f. 32—40' = quat. „II", f. 41—48' = quat. „III", f. 1—8' = quat. „VIII", f. 9—16' = quat. „VIIII").

f. 1—1': *Passio sancti Bartholomei apostoli.* „////// respondissent. Amen. Apparuit angelus Domini splendidus sicut sol × bene constabilitis migrauit ad Dominum . . .". (ASS. Aug. V 37—38).

f. 1'—2: „*Passio sancti Juliani martiris.* Sublimen atque uenerabilem passionem × intercessione sua gloriosus martir reuocat ad salutem prestante Domino . . .“.

f. 2—14: „*Vita sancti Cesarii episcopi et confessoris.* Quia reuerenda × prefulget in celis prestante Domino . . .“.

f. 14—16': *Vita sancti Augustini episcopi et confessoris.* „Inspirante rerum omnium factore × ad controuersiam ambo illi Calamenses episcopi uenerunt //////“. (ASS. Aug. VI 427—431).

f. 17—17': *Miracula beati Leodegari.* „///// ri sui collo ac manibus teneretur cathenata × In quo loco operantur culmina uirtutum cotidie ad huius mirabilem tumulum, ad laudem et gloriam . . .“. (Surius: Vitæ sanctorum (1618) X 15—16).

f. 17'—19': „*Vita sancti Apollinaris episcopi et confessoris.* Quantum se omnium × assiduum nunc gaudet aduocatum regnante Domino . . .“.

f. 19': „*Passio sancti Dionisii martiris cum sociis suis.* Post beatam ac salutiferam × cunctis emicuit. Hec sita est in Atthica /////“.

f. 20: *Vita sancti Menne.* „///// preceptorum imperatorum × in Siria metropoli dantes omnes gloriam Deo . . .“.

f. 20—20': „*Vita sancti Bricii episcopi et confessoris.* Igitur post excessum beati Martini × sanctus Eustochius successit magnifice sanctitatis prestante Domino . . .“.

f. 20'—22': „*Vita sancti Euchirii episcopi.* Fuit quidam uir ex ordine senatorio × in oratorio quod ipsa construxerat auxiliante Domino nostro . . .“.

f. 22'—24': „*Vita sancti Aniani episcopi et confessoris.* In tempore illo cum Chunorum exercitus × assidua interpellatione apud Dominum commendare dignetur, cui est honor . . .“.

f. 24': „*Passio sancte Cecilie uirginis.* Humanas laudes × quasi agnum mansuetissimum destinauit //////“.

f. 25: *Passio sanctorum Andochii, Thyrsi et Felicis.* „///// fuisse accensum. Ita illesi et intrepidi × Passi sunt autem 8 Kal. Octobris“.

f. 25—26': „*Vita sancti Aunarii episcopi et confessoris.* Quotiens mentes nostras × diuina beneficia ipsius meritis cunctis prestantur fidelibus cooperante Christo . . .“.

f. 26': „*Passio sanctorum martyrum Cypriani episcopi et Justine uirginis.* Cum completi fuissent prophetici sermones × Si regnum celorum per tormenta accipies ma //////“.

f. 27—27': *Passio Maximi episcopi Regiensis.* „////// culum auferens dilectio propinquarum deportauit ad tumulum × ut fulgeamus lumine caritatis. Quod ipse . . .".

f. 27'—30: „*Vita sancti Eusitii confessoris.* Dum sol iste corporeus × uirtutum miraculis prestante Domino . . .".

f. 30—30': „*Passio sancti Saturnini episcopi et martiris.* Si eorum uirorum × omni studio preparatam sancti uiri reliquias /////".

f. 31: *Epistola* Luciani *de reuelatione corporis Stephani martyris primi et aliorum.* „///// Diluculo uero consurgens ad hymnos × quem periclitanti seculo aperire dignatus est Jhesus Christus . . .". (Migne PL. 41. 813—815).

f. 31—32': „*Sancti Cassiani episcopi et confessoris.* Igitur beatus Cassianus nobilibus ac locupletatis parentibus × salus et uirtus atque potestas in secula seculorum Amen".

f. 32': „*Syxti, Felicissimi et Agapiti martyrum.* Eodem tempore Decius Cesar et Valerianus prefectus × hostiam puram, perpetuam et immaculatam //////".

f. 33—47': „*Miracula beatissimi Germani Autissiodorensis episcopi*". „////// uoluitur per ora cunctorum. Nam et beato Michomeri × instaurando ordinas et ordinando instauras". (ASS. Julius VII 257—277).

f. 47'—48': „*Reuelatio sancti Corcodomi diaconi et conuersio Mamertini uel gesta sancti Germani episcopi et confessoris.* Quanta sit diuine misericordie pietas × ad locum ubi misse cele /////". (ASS. Julius VII 206. 207).

Prov. Gallia. — *Poss.* Ecclesia sancti Vincentii Metensis. (Cat. mss. codd. collegii Claromontano-Parisiensis 254). — Collegium Claromontanum. (f. 1: „Paraphé au desir de l'arrest du 5 juillet 1763. Mesnil"; „56" [sc. folia]; „M L 13". Ibidem in schedula parua chartacea adglutinata: „299 M". — Catalogus manuscriptorum codicum collegii Claromontano-Parisiensis 254 n. 662). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 287 n. 135).

Litt. Ellen Jørgensen: Codices Claromontani i det kgl. Bibliotek i København. Nordisk Tidsskrift för Bok- och Biblioteksväsen IV 83.

Thott 133 fol. membr., sæc. xiii, ff. 262, cm. 37,5×25. Codex mutilus.

Vite sanctorum ad menses Junium, Julium, Augustum spectantes, inter quas memoria digne sunt uite s. Leufredi, s.

Karileffi, s. Lauriani, s. Wandregisili, s. Panatii, s. Samsonis, s. Becharii Carnotensis episcopi.

Prov. Gallia. — *Poss.* Collegium Claromontanum. (f. 1: „Paraphé au desir de l'arrest du 5 juillet 1763. Mesnil"; „264" [sc. folia]. Ibidem in schedula parua chartacea adglutinata: „300 M". — Catalogus manuscriptorum codicum collegii Claromontano-Parisiensis 225 n. 665). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 286 n. 133).

Litt. Nordisk Tidsskrift för Bok- och Biblioteksväsen IV 83.

Ny kgl. S. 1783 fol. membr., sæc. xv, ff. 114, cm. 26,4×18,5. Litt. init. Codex mutilus.

f. 1—23: *Legenda beatissimi patris sancti Anthonii de Padua.* „Assidua fratrum postulacione deuictus × uberioris gracie riuum sicientibus effundas". (Léon de Kerval: Sancti Antonii de Padua vitæ duæ quarum altera hucusque inedita. Collection d'études et de documents V 1—114).

f. 23'—29': *De sancto Anthonio de Padua.* „Ista, que sequntur, extracta sunt in diuersis locis ex alia quadam legenda sancti Anthonii de Padua, que incipit: Benignitas et humanitas saluatoris nostri apparuit in hoc seculo, cum non solum per se ipsum etc., que uidentur in eiusdem sancti legenda antescripta penitus omissa. Idcirco tamen hic posita sunt ac sub litteris A B C D E etc. singula distincta notabilia, quatenus ipsam legendam lecturus seu populo predicaturus, quod querit, cicius inueniat, melius exponat, luculentius preconiis efferat. A. Anthonius igitur quasi matutinum sydus confessor Christi prefulgidus × quam cum suo uersu et oratione propria una cum clero uniuerso gloriosissime terminauit". (Léon de Kerval: Sancti Antonii de Padua vitæ duæ quarum altera hucusque inedita. Collection d'études et de documents sur l'histoire religieuse et littéraire du moyen âge V 207—235).

f. 29'—47': Johannes de Orta: *Vita beatissimi Ludovici episcopi et confessoris.* „Scripturus uitam beati antistitis Ludowici inhabitatorem eius inuoco × ipse dominus papa fuit de hac luce a Domino euo ////". (Analecta Bollandiana IX 281—339).

f. 48—59': Bonauentura: *Legenda sancti Francisci.* „//// tatem uehementer optaret, nec tamen cordis sui secretum × mirificans sanctum suum magnificencia uirtutis altissimi cui est . . .". (Bonauentura: Opera omnia (1898) VIII 537—549).

f. 59'—75': Bonauentura: *Miracula sancti Francisci.* „Ad omnipotentis Dei honorem . . . Nouus igitur homo Franciscus × Christus crucifixus, per merita serui sui Francisci ad laudem et gloriam unius Dei et trini, qui . . .". (Bonauentura: Opera omnia (1898) VIII 549—564).

f. 76—79: *Miracula beati Ludouici episcopi.* „Juuenis quidam dum palefredum equitasset × demonstrando ymaginem sancti Ludowici: Ecce uir iste fugauit ////". (Analecta Bolandiana IX 345—353).

f. 80—95': Thomas de Celano: *Legenda beatissime Clare uirginis.* „Quasi ueterani mundi senecta uergente × Acta sunt autem hec apud Anagniam in ecclesia maiori anno Dominice incarnationis 1255 pontificatus Domini pape Alexandri anno primo. Ad laudem . . .".

f. 96—109': Johannes a Capistrano: „*Legenda beatissimi patris nostri Bernardini.* In ciuitate inclita Senarum, que ciuitas est uirginis nuncupata × Pater manifestaui nomen tuum hominibus. Ad honorem . . .".

f. 109'—114': *Miracula beati Bernardini.* „E multis et fere innumerabilibus pauca collecta × etiam hodie ambulat precibus et meritis ipsius fratris Bernardini".

Poss. FR (In folio preligato: „FR 1829"). — Empt. Lundonii anno 1919. (Catalogue of the third portion of the famous stock of W. J. Leighton (1919) n. 2436).

Gl. kgl. S. 169 fol. membr., sæc. xv, ff. 176, cm. 28×20,5. Litt. init. Tegum. uetus.

f. 1—2: *Nomina 77 beate Marie uirginis.*

f. 3—63: *Vite sanctorum et miracula.*

f. 63—70': *Tractatus super In principio erat uerbum.* „Inicium uirtutum est uerbum in diuinitate resolutum × plenum gracie et ueritatis".

f. 70'—102': Bernardus Clareuallensis *abbas: Homilie quattuor super Missus est.* (Migne PL. 183. 55—88).

f. 102'—103': *Ex homilia* Bede *uenerabilis in festo annunciationis beate Marie.* (Migne PL. 94. 9—11).

f. 104—165': *Vite sanctorum et miracula.*

f. 166—175: *Historia de conceptione beate Marie.* „Gaude mater ecclesia × Et respice nos naufragos diuque fluctuagos, ne mergamur in inferis, nobis miseris subueni Maria". [Notis musicis instructa].

f. 175': *Sequentia de resurrectione Domini.* „ | Dicant nunc Judei | qui crucifixerunt filium Dei | × | Et laudent Cristum | dicentes | ". [Notis musicis instructa].

f. 176 (fol. adglutinatum): *Passio sancti Bartholomei.*

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in superiore parte tegumenti: „H 4"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Pechlin n. 93. — Cat. Möllmann n. 124 uel 125).

Inc. Hafn. 2510 (adlig.) chart., sæc. xv, ff. 12, cm. 29,4×20,2. Tegum. uetus.

f. 1: „*Exemplum de annunciatione beate uirginis.* Legitur quod uiuente papa Honorio eius cognatus nomine Manfredus cardinalis adeo lubricus fuit × Et sic mortuus est ille cardinalis in pace. Et hoc fuit factum pro festo annunciationis uirginis Marie".

f. 2—3': „*De sancta Appollonia.* Temporibus Juliani imperatoris fuit quidem nobilis uir in urbe Romana × totum combussit, ne laudaretur a cristianis".

f. 3'—6: „*De sancto Valentino.* Propheta loquitur ad Deum: Secundum altitudinem tuam × Qui a sancto Habundio non longe a corpore sancti Valentini sepulti sunt collaudantes Dominum Jhesum Christum qui uiuit . . .".

f. 6—7': „*Natiuitas sancti Bartolomei.* Anno Domini 1400 directa est presens historia ad monasterium baruotorum aut fratrum minorum in Lubeck de Jherusalem et sonat in hec uerba: Rex quidem gentilis nomine Palestinus × dispersit bona sua pauperibus et adiunctus est ei, cui laus et gloria in seculorum secula Amen".

f. 7'—8: „*Natiuitas sancti Stephani prothomartiris.* Legitur in quadam historia quod in Jherusalem erat quidam uir nobilis et diues Antiochus nomine × diaconum sancte ecclesie ordinauerunt".

f. 8—11: „*Ortus beate Katherine.* Katherina uirgo sancta legitur sic nata fuisse in insula quadam que uocatur Ciprus × propter metum imperatoris diligentissime fouit".

f. 11—11': „*Hystoria beati Anthonii abbatis inuenta in Arabico et transumpta in Latinum.* Beatus Anthonius stella matutina × ceteraque uero que in immobilibus possidebat omnia uendidit".

f. 12—12': „*De sanctis decem milium militum martirum.* Adrianus et Anthonius Romani imperatores adhuc pagani × Hermolaus archiepiscopus cum eis, qui eos baptizauit".

Prov. Germania. — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 36 n. 823—824).

Gl. kgl. S. 3443 8vo membr., sæc. x, ff. 55 [quaterniones 7, scilicet q. „II" (8 ÷ 1 folia), q. „IV" (8 folia), q. „V" (8 folia), q „VI" (8 folia), q. „VIII" (8 folia), q. „VIIII" (8 folia), q. „X" (8 folia)], cm. 16×9,6. Codex mutilus.

Ordines Romani.

f. 1—11': *Qualiter missa pontificalis celebretur.* „/////// dum in sacrarium uenerit × deinde mansionarii iuniores et intrant in secretarium". (Ordo Romanus I. Mabillon: Iter Italicum II 5—16).

f. 11'—28: „*Ordo uel denuntiatio scrutinii ad electos quod tertia ebdomada in quadragesima secunda feria iniciatur.* Scrutinium, dilectissimi fratres, quod electi nostri × sic et in sabbato pentecosten omnimodis celebretur". (Ordo Romanus VII. Ibid II 77—84).

f. 28—42': „*De officiis diuinis in noctibus a cena Domini usque in pascha.* Igitur a dominica × Mitte manum tuam et cognosce loca clauorum. Alleluia et data oratione finitur in nomine Dei summi". (Ordo Romanus I. Ibid. II 30—40).

f. 42'—46: „*Ordo quomodo in sancta Romana ecclesia reliquie conduntur.* Vadit episcopus in ecclesia ubi reliquie × in ipsa ecclesia celebratur usque octo dies completos".

f. 46—48': „*Ordo quomodo in sancta Romana ecclesia acolitus ordinatur.* Dum missa celebrata fuerit × ordine suo". (Ordo Romanus VIII. Mabillon: Iter Italicum II 85—86).

f. 48'—55: „*Iterum quomodo episcopum ordinet.* Dum a ciuitate et loco × communicat omnem populum. Amen". (Ordo Romanus VIII. Ibid. II 86—89).

f. 55—55': „*Ordo librorum catholicorum que in ecclesia Romana ponuntur in circulo anno ad legendum.* In primitus in septuagesima ponunt Eptaticum usque in quindecimo die ante pascha × VIIII lectiones VIIII responsoria. /////".

Poss. Bibl. Gottorp. (Cat. Pechlin n. 287. — Cat. Möllmann n. 119).

Thott 150 fol. membr., sæc. XIII—XIV, ff. 158, cm. 33×22,4. Liber passim notis musicis instructus.

Missale.

Prov. Gallia, dioc. Remensis. (f. 121': „S. Sindulfus cf.", f. 124': „S. Basolus cf."). — *Poss.* Capella sancti Nicolai ecclesie cathedralis urbis Remensis. (In calendario $^{15}/_{5}$: „Dedicatio ecclesie sancti Martini", $^{6}/_{7}$: „Obitus Colessoni dicti Romlart et Jannette eius uxoris qui dedit huic capelle 30 libras . . .". f. 92': „Colesson Ronlart a donne le kalice de la chappelle saint Nicolas de nostre dame . . ."). — Collegium Claromontanum. (f. 1: „Paraphé au desir de l'arrest du 5 juillet 1763. Mesnil"; „Collegii Paris. Societat. Jesu"; „154" [sc. folia]. Ibidem in parua schedula chartacea adglutinata: „202 M". — Catalogus manuscriptorum codicum collegii Claromontano-Parisiensis 136 n. 414). — O. Thott. (Bibl. Thott VII 288 n. 150).

Litt. Ellen Jørgensen: Codices Claromontani i det kgl. Bibliotek i København. Nordisk Tidsskrift för Bok- och Biblioteksväsen IV (1917) 83.

Thott 146 fol. membr, sæc. XIV, ff. 296, cm. 32×23. Liber picturis, ornamentis, litt. init. hist. decoratus, notis musicis instructus.

Missale.

Prov. Gallia, dioc. Parisiensis (ut docet calendarium). — *Poss.* Confraternitas sancti Petri et sancti Pauli apostolorum in ecclesia sancti sepulchri Parisius. (In folio preligato: „Ce messel est de la comflarrie de saint pierre et saint pol. En leglise du sepulcre a paris achate pour la dicte comflarrie le VIIIe jour du moiz de mars lan mil III^{c} IIII^{xx} et VIII par Guillem coignart et regnaut pion maistres de la dicte comflarrie et le quel cousta quarente francs dor paiez par les dessuz diz le dit iour a Robin iaquin demourant en rue neuve nostre dame a paris etc."). — Collegium Claromontanum. (In folio preligato: „Paraphé au desir de l'arrest du 5 juillet 1763. Mesnil"; „Collegii Paris. Societat. Jesu"; „288" [sc. folia]. — Catalogus manuscriptorum codicum collegii Claromontano-Parisiensis 137 n. 416). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 288 n. 146).

Litt. Bruun 111. — H. Omont: Note sur un missel de la confrérie de St. Pierre et St. Paul en l'église du saint sépulcre de

Paris. Bulletin de la Société de l'Histoire de Paris. 16 Année. 4 Livr. (Paris 1889) 117. — Nordisk Tidsskrift för Bok- och Biblioteksväsen IV (1917) 83.

Thott 148 fol. membr., sæc. xv, ff. 247, cm. 36,5×26. Liber pictura et litt. init. decoratus, notis musicis instructus. Tegum. sæc. xvi.

Missale.

Prov. Germania, dioc. Ultraiectensis (ut docet calendarium). — *Poss.* Ecclesia in Sloterdyk prope Amsteladamum (In folio preligato: „Item anno Domini 1480 in uigilia pasche celebratum est primum officium in hoc nouo missali in ecclesia de Sloterdiich . . .". Ibidem et ff. 244', 245, 245', 247' note et littere sæc. xv—xvi lingua Hollandica scripte ad eandem ecclesiam spectantes). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 288 n. 148).

Litt. Bruun 145.

Gl. kgl. S. 188 fol. membr., sæc. xv, ff. 214, cm. 39×29. Litt. init. et notis musicis instructus. f. 145' figura xylographica illuminata crucifixionem exhibens.

Missale.

Prov. Germania, dioc. Bremensis (ut docet calendarium). — *Poss.* Josias Lorck. (Bibl. Lorck II 120 n. 1959).

Litt. Bruun 144.

Thott 149 fol. membr., sæc. xv, ff. 161, cm. 31,8×22. Litt. init.

Missale.

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium beate Marie dictum Oldencloester [Mariencamp] in Frisia orientali. (f. 1 note que ad hoc monasterium spectant sæc. xv et xvi lingua Latina et Hollandica scripte). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 288 n. 149).

Gl. kgl. S. 1603 4to chart., sæc. xv, ff. 283, cm. 20,3×14. Tegum. uetus.

Missale.

Prov. Germania.

Thott 530 4to membr., sæc. xv, ff. 107, cm. 23,3×15,4. Litt. init.
Missale.
Prov. Germania, dioc. Spirensis. (f. 2: „Sacerdos celebraturus missam secundum ordinem Spirensis ecclesie".) — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 408 n. 530).

Gl. kgl. S. 187 fol. chart., sæc. xv (f. 194': „1487"), ff. 196, cm. 29×20. Litt. init. Tegum. uetus.
Missale. In folio preligato note de officiis sancti Kanuti regis, sancti Wilhelmi abbatis, sancti Olaui regis, sancti Oswaldi regis. f. 83', 97'—99': prefationes notis musicis instructe. f. 194': „Explicit per fratrem Johannem Brilis anno Christi 1487 10 Kal. Decembris".
Prov. Germania. — Monasterium s. Johannis in Cismaria. (cf. necrologium Cismariense ad 3 Nonas Aprilis: „Pater Johannes Brilis prior huius domus"). — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (In folio preligato: „Liber sancte Marie sanctique Johannis ewangeliste in Cismaria"). — Bibl. Gottorpiensis.
Litt. Bruun 143.

Thott 147 fol. membr., sæc. xv, ff. 264, cm. 33×24. Litt. init. f. 172': pictura. Textus diuersis manibus auctus et passim notis musicis instructus. Tegum. uetus.
Missale.
Prov. Germania, dioc. Bremensis. (Calendarium ad usum ecclesie Bremensis spectat). — *Poss.* Altare conuiuii mercatorum in ecclesia sancti Martini Breme constitutum. (f. 3' in calendario hec nota: „Dominica prima aduentus erit dedicatio altaris copmannorum". — f. 261': Copia litterarum a Gherardo Bloeck et aliis ciuibus et senioribus copmannis ciuitatis Bremensis anno 1488 18 die Maii datarum de commenda copmannorum in ecclesia sancti Martini Bremensis. Altera copia in folio preligato. — In folio preligato nota de dono Johannis van Iborch, quod anno 1441 ecclesie sancti Martini dedit). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 288 n. 147).

Thott 142 fol. membr., sæc. xiv, ff. 46, cm. 31×21. Litt. init. Tegumentum ligneum pro reliquiis recipiendis excauatum.
Lectionarium.

Prov. Germania. — *Poss.* Hermannus de Tremonia. (f. 1 eadem manu qua codex scriptum: „Hunc librum comparauit frater Hermannus de Tremonia"). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 287 n. 142).
Litt. Bruun 148.

Gl. kgl. S. 1386 4to chart., sæc. xv, ff. 198, cm. 19×14. Tegum. uetus.
Lectionarium.
Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (In folio preligato copia epistole ab abbate et priore et toto conuentu in Cismaria A.D. 1481 date lingua Saxonica inferiori scripte). — Bibl. Gottorpiensis.

Gl. kgl. S. 1387 4to chart., sæc. xv (f. 146': „1494"), ff. 400, cm. 21×14. Tegumentum uetus, in eadem officina qua Gl. kgl. S. 1386 4to factum.
Lectionarium.
Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. — Bibl. Gottorpiensis.

Gl. kgl. S. 3455 8vo chart., sæc. xv, ff. 273, cm. 15,5×10,4. Tegum. uetus.
„*Lectiones de tempore duodecim lectionum*".
Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 93).

Gl. kgl. S. 1604 4to membr., sæc. xv, ff. 48, cm. 27×18. Picture, quarum nonnulle serico uelate, atque littere initiales splendidissime. Tegum. uetus.
Lectionarium.
Prov. Belgium. — Ad usum monasterii cuiusdam ordinis predicatorum s. Jacobo maiori et s. Marie Magdalene dicati scriptum. (f. 32: „In festo sancti Thome de Aquino ordinis predicatorum", f. 34': „In festo beati Vyncentii ordinis predicatorum", f. 35': „Sancti Petri martiris ordinis predicatorum", etc. — f. 44: S. Jacobus maior et s. Maria Magdalena atque subter monachus paruus genuflectens). — *Poss.* P. L. Scavenius. (In interiore parte tegumenti signatura: „N. 7 in F". — Bibl. Scav. 368 n. 7).
Litt. Bruun 146.

Ny kgl. S. 1778 fol. membr., sæc. xv, ff. 286, cm. 46×33. Litt. init. Tegum. uetus.

Antiphonarium pro conuentu quodam scriptum. Premittitur tractatus breuis de cantu ecclesiastico.

Prov. Germania. — Empt. Hafnie anno 1920.

Ny kgl. S. 39 fol. chart., sæc. xv, ff. 269, cm. 28,8×20,5. Tegumentum sæc. xv in Germania septentrionali factum.

Antiphonarium.

Ny kgl. S. 632 8vo membr., sæc. xiii, ff. 139, cm. 13,5×9,8. Codex notis musicis instructus.

f. 1—5': *Calendarium* (menses Marcius—December) cum additionibus, que ad ordinem predicatorum spectant, et duobus notis obituariis ($^{21}/_{5}$: „Obiit soror Bartholomea", $^{21}/_{6}$: „Obiit Richeldina").

f. 6—139': *Excerpta ex antiphonale, graduale, hymnario etc.*

Prov. Empt. Hafnie anno 1920.

Thott 145 fol. membr., sæc. xi, ff. 177 (membr.) + 3 (chart.) [(IV—1) + 6 IV + (IV—1) + 3 IV + (IV—2) + 2 IV + (IV—1) + IV + (IV—1) + 5 IV + (IV—1)], cm. 25×15,7. Codex mutilus et partim rescriptus; 3 folia chartacea adligata sunt, ut lacunas implerent; in initio codicis quinque folia rescripta. Modo 5 littere initiales restant, cum cetere exscisse sint. Tegumentum sæc. xvi.

Psalterium. Manibus sæc. xiii et xv adscripte sunt antiphone etc. cum notis musicis.

Prov. Anglia. — *Poss.* H. Haselman. (In interiore parte tegumenti: „M. Heinrico Haselman gehörtt dieß buch Anno Christi 1615"). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 288 n. 145).

Litt. Bruun 37. — Greek and Latin illuminated manuscripts in Danish collections (1921) 42.

Thott 143 fol. membr., sæc. xii exeunt., ff. 199, cm. 28,6×19,8. Litt. init. hist. et cum ornamentis. 16 picture.

Psalterium.

Prov. Anglia septentrionalis. (Ex scriptorio cuiusdam monasterii ordinis s. Augustini in Anglia septentrionali siti, ut docent nomina sanctorum in calendario et litania: Cuthbertus, Wilfridus, Johannes Beuerlacensis, Dunstanus, Augustinus Anglo-

rum apostolus, Beda, Botulfus, Albanus, Etheldrida, Swithunus, Oswaldus, Edmundus, Augustinus doctor. Picture et littere initiales ad eandem regionem spectant; cf. Young and Henderson Aitken: A catalogue of the manuscripts in the Hunterian Museum in the University of Glasgow 169. — The New Palæographical Society. Facsimiles of ancient manuscripts. First series. Vol. II. Pl. 189—191). — *Poss.* f. 1 manu sæc. XII exeunt. catalogus reliquiarum scriptus est, sed nomen possessoris erasum. — Mulier quedam de familia Folkungorum in Suecia. (f. 13' [sæc. XIII ineunt.]: „Suscipere digneris, sancta trinitas, hos psalmos consecratos, quos ego miserima et peccatrix cupio decantare in honore nominis tui et in honore sancte Marie uirginis et omnium sanctorum tuorum pro me misera peccatrice et pro anima patris mei et matris mee et pro anima Byrgeri ducis et pro animabus fratrum meorum et sororum mearum et omnium consanguineorum meorum et omnium fratrum et sororum et familiarium ordinis nostri × ad requiem sempiternam. Amen"). — Mechtildis, regina regis Dacie Abelis, mater Erici ducis Jutie, uxor Birgeri ducis de familia Folkungorum. (f. 4 in calendario ad 6. Kal. Jun. [sæc. XIII]: „Anno Domini 1272 obiit illustris dux Jucie Ericus filius Abel regis".). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 285 n. 143).

Litt. Nyt Aftenblad 1825: 33. — Bruun 40. — Strzygowski: Iconographie der Taufe Christi 52. — Michel: Histoire de l'art II. 1. 316. — Ellen Jørgensen: Studier over danske middelalderlige Bogsamlinger. Historisk Tidsskrift 8 R. IV 62. — Greek and Latin illuminated manuscripts in Danish collections (1921) 32.

Gl. kgl. S. 1606 4to membr., sæc. XIII, ff. 174, cm. 20,4×14. f. 4—9': Picture parue, que zodiacum et opera per circulum anni illustrant. f. 10—21: Picture maiores uitam Christi illustrantes. Littere initiales. Tegumentum uetus.

f. 4—172': *Psalterium.*

f. 172'—174 [manu sæc. XV]: „*Missa de beata uirgine pro mulieribus pregnantibus aut alias in partu laborantibus*".

Prov. Gallia (ut docent picture etc. Nomina sanctorum in litania et in calendario prima manu scripta ad Galliam septentrionalem spectant). — *Poss.* Kristina Haakonsdatter. — Ingebjørg Erlingsdatter [† 1315]. — Elin Thoresdatter. — Ingebjørg Erlingsdatter [uxor Sigurdi Hafthorssøn]. — Hakon Sigurdsøn. —

Sigrid Erlendsdatter. — Monasterium monialium in Asloe (Nonneseter) uel monialis quedam huius monasterii. — P. Syv. (In tegumento manu sæc. XIV: „Þæna saltar ate iunfru kristinn doter hakuna k., gaf fru ingibior ellinn dótær sinn, gefe Gud henne uel at niota saltaræns ok halfu bætre astar mans sins". — Diplomatarium Noruegicum I n. 537. — f. 9' [manu sæc. XIV]: „Hustru Sigridh Erllendz dotter a mik vel matu sia mik". — In calendario [manu sæc. XV exeuntis uel XVI ineuntis] sub 5. Kal. Octobris: „Dedicacio monasterii monialium Asloie", et alie note, quarum he memoria dignissime uidentur — sub Id. Maii: „Halwardi martiris XII lect.", sub 8. Id. Julii: „Sanctorum in Selio XII lect.", sub 4. Kal. Augusti: „Olaui regis et martiris XII lect.", sub 3. Id. Octobris: „Festum reliquiarum", sub 17. Kal. Januarii: „Artidhald h. ko. hakons". — f. 3: „P. P. Syv").

Litt. P. Syv: Tohundrede danske Viser (1695) Fortalen Bl. b 2'. — Scriptores rerum Danicarum V 385. — Werlauff 152 fn. — Bruun 75. — Gustav Storm: Om den hellige Kong Haakon og Peder Syvs Psalterium. Forhandlinger i Videnskabs Selskabet i Christiania 1879 N. 11. — Kålund: Katalog over de oldnorsk-islandske Haandskrifter i det store kgl. Bibliotek og Universitetsbiblioteket (1900) S. 36. — Harry Fett: Gammel norsk Malerkunst. Kunst og Kultur V 385. — Harry Fett: Matheus af Paris og hans Stilling i norsk Kunsthistorie. Aarsberetning fra Foreningen til norske Fortidsmindesmærkers Bevaring. 1910: 188. — Harry Fett: Osloskolen og det monumentale Maleri. Ibid. 1914: 60. — A. Michel: Histoire de l'art II 1. 334. — Harry Fett: Norges Malerkunst i Middelalderen (1917).

Thott 108 8vo membr., sæc. XIII, ff. 153, cm. 16×10. Litt. init. hist. et cum ornam.

Psalterium.

Prov. Gallia (ut docent calendarium et litania). — *Poss.* H. Frick. (f. 1: „Sum Henrici Frick"). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 512 n. 108).

Litt. Bruun 79.

Gl. kgl. S. 3384 8vo membr., sæc. XIV, ff. 351, cm. 9,1×6,1. Litt. init. hist. (legenda s. Francisci) et cum ornam. Picture (imagines sanctorum e. g. s. Pauli, s. Catharine, s. Michaelis, s. Margarethe, s. Francisci, s. Clare).

Psalterium.

Prov. Gallia. (Liber in Gallia exaratus in Suecia mutilatus et rescriptus; litania manu sæc. XIV—XV scripta nomina sanctorum Suecorum habet: S. Olauus, Ericus, Henricus, Eschillus, Bothuidus, Sighfridus, Birgitta). — *Poss.* Carolus Torchilli. (f. 1: „Ex libris Caroli Torchilli"). — Fr. Rostgaard. (Bibl. Rostg. 459 n. 155). — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 403 n. 57).

Litt. Bruun 106.

Ny kgl. S. 41 8vo membr., sæc. XIV, ff. 257, cm. 11,$_1$×7,$_5$. Liber litt. init. hist. et iocaminibus penne (drôleries) et picturis decoratus.

Psalterium.

f. 257' [manu recentiori]: *Oratio*: „Ik danke dy vornuft godes . . .".

Prov. Gallia, prouincia Rhemensis. (In calendario $^{7}/_{5}$: S. Letardus episcopus, $^{26}/_{5}$: Augustinus archiepiscopus, $^{6}/_{7}$: Sexburga, $^{5}/_{8}$: Oswaldus, $^{5}/_{9}$: Bertinus, $^{1}/_{10}$: Remigius, Vedastus, Bauo [rubr.], $^{31}/_{10}$: Quintinus, $^{12}/_{11}$: Liuinus [rubr.], $^{3}/_{12}$: Birinus. — In litania: Quintinus, Liuinus, Audomarus, Bertinus, Winnocus, Remigius, Vedastus, Bauo, Gudwalus).

Litt. Bruun 109.

Ny kgl. S. 7 8vo membr., sæc. XIV, ff. 218, cm. 9,$_5$×6,$_8$. Litt. init. cum ornam.

Psalterium cum canticis, litania, officio defunctorum, officio corporis Christi, officio beate Marie uirginis, calendario.

f. 218 [manu paulo recentiori]: *Oratio*: „Suscipe digneris Deus omnipotens hos splalmos consecratos × uenturus est".

Prov. Germania. In calendario note — eadem fortasse manu que scripsit calendarium — ad Idus Januarii: „Obiit Lutha mater mea", — ad 13 Kal. Februarii: „Obiit Dithericus frater meus", etc. — *Poss.* B. Luxdorph. (In folio preligato: „Luxdorph". — Bibl. Luxd. Libri mss. 34 n. 454).

Thott 533 4to membr., sæc. XV, ff. 232, cm. 18,$_8$×13,$_5$. Litt. init. hist. Liber notis musicis instructus.

Psalterium.

Prov. Gallia. (Rubrice nonnulle lingua Gallica scripte). — *Poss.* Conuentus quidam ordinis fratrum predicatorum in Gallia (ut

docet calendarium; f. 1: Inuocatio hec manu recentiori scripta: „Jesus, Maria, Dominicus“). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 408 n. 533).

Litt. Bruun 142.

Thott 144 fol. membr., sæc. xv, ff. 81, cm. 30×20,3. Litt. init. cum ornam. Tegum. uetus.

Psalterium cum antiphonis.

Prov. Anglia. (Calendarium ad usum ecclesie Saresburiensis adaptatum). — *Poss.* Adam Bonslyng. (f. 5 in calendario ad 15 Kal. Octobris: „Obiit dominus Adam Bonslyng A. D. 1506 quondam . . . huius libri“). — James G. (f. 1 sepius: „James G. . . .“ [rasura]). — Thomas Bowsy. (f. 81': „Thomas Bowsy ow this boke, he that stel it shal be“). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 288 n. 144).

Litt. Bruun 142.

Thott 118 8vo membr., sæc. xv, ff. 273, cm. 12,7×9,7. Litt. init. Tegum. uetus.

Psalterium.

f. 267': Ordo sepulture notis musicis instructus.

Prov. Monasterium quoddam monialium ordinis s. Benedicti in Germania septentrionali situm. (In calendario 7/1: Commemoratio abbatum, 7/2: Commemoratio fratrum et sororum, 3/3: Commemoratio benefactorum, etc. — 1/3: S. Swicbertus [rubr.], 5/5: Godehardus [rubr.], 26/11: Illatio s. Marie [rubr.]. — 17/6: „Anno Domini 1492 obiit dilectissimus prepositus noster Nicolaus“. 19/10: „Anno Domini 1481 reformatum est presens monasterium“). — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 512 n. 118).

Litt. Bruun 179.

Ny kgl. S. 6 8vo membr., sæc. xv, ff. 203, cm. 13,4×10,4. Litt. init. hist. Tegum. uetus.

Psalterium.

Prov. Germania. — Monasterium quoddam ordinis s. Benedicti dioc. Hildeshemenis (ut docet calendarium, in quo etiam hec notanda — 9/9: „Dedicatio templi et altaris sancte crucis“ et 8/12: „Dedicatio principalis altaris et aliorum duorum“); postea calendarium ad usum ordinis Cisterciensis adaptatum est. — *Poss.* Catharina Magdalena Mohr. (f. 1: „Catharina Magdalena Mohr 1727“).

Thott 117 8vo membr., sæc. xv (f. 14, 15': „1472"), ff. 297, cm. 11,1×8,1. Litt. init. hist. et iocaminibus penne (drôleries) decoratus. Tegum. uetus.

Psalterium.

Prov. Monasterium quoddam ordinis Cisterciensis in Germania situm. (In calendario $^{10}/_{1}$: S. Wilhelmus ep. [rubr.], $^{11}/_{1}$: Commemoracio episcoporum et abbatum, $^{29}/_{4}$: Robertus abb. [rubr.], $^{20}/_{6}$: Memoria sollempnis personarum Cisterciensis ordinis utriusque sexus [rubr.] etc. — $^{1}/_{3}$: S. Swicbertus [rubr.], $^{10}/_{10}$: Gereon [rubr.], $^{15}/_{10}$: Mauri [rubr.]. Inter festa principalia hec: $^{25}/_{2}$: Translatio s. Mauricii gloriosi ducis, $^{22}/_{9}$: Mauricius gloriosus dux et patronus. — In fol. preligato 4 capita ethiopum sanctorum depicta. — In calendario $^{9}/_{10}$: „Obiit Ludolfus Elebe pater noster dilectissimus"). — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 512 n. 117).

Litt. Bruun 179.

Gl. kgl. S. 1605 4to membr., sæc. xv exeunt., ff. 319, cm. 20,8× 13,9. Liber pulcherrime picturis atque litteris initialibus ornatus; in margine calendarii imagines sanctorum suis locis uidentur nec non picture, que zodiacum et opera ruralia per circulum anni illustrant. Inter fol. 48 et fol. 49 unum folium deest.

Psalterium precedente calendario et uariis theologicis (sc. uerbis s. Augustini de laude et utilitate psalmorum — speculo conscientie — septem peccatis mortalibus — septem operibus misericordie, etc.) ac subsequentibus litania, precibus, uigiliis mortuorum.

Prov. Belgium. Pro usu prouincie Remensis, dioc. Tornac. (In calendario $^{1}/_{10}$: Remigius et Bauo [rubr.]. — In litania: Godeleua). — *Poss.* Codex in castro Rosenborg in thesauro Regio repertus in Bibliothecam Regiam anno 1781 receptus est.

Litt. Kielische Litteraturjournal 1781: 766. — Erichsen 10. — Werlauff 216. — Bruun 291.

Thott 109 8vo membr., sæc. xiv, ff. 346, cm. 16,3×11. Multe pagine floratura decorate. Litt. init. hist. et cum ornam.

f. 1—6': *Calendarium.*

f. 9—103': *Psalterium feriatum.*

f. 104—346: „*Breuiarium* ad usum ecclesie beatissimi prothomartiris Stephani Diuionensis scriptum".

Prov. Gallia, dioc. Lingonensis. (In calendario $^{1}/_{1}$: S. Gregorius Lingonensis episcopus, $^{27}/_{4}$: Dedicacio ecclesie s. Stephani Diuionensis, $^{8}/_{6}$: Medardus et Gildardus, $^{15}/_{6}$: Oct. s. Medardi, $^{17}/_{6}$: Verolus, $^{3}/_{8}$: Inuentio s. Stephani cum uig. et oct., $^{17}/_{8}$: Mammes, $^{26}/_{8}$: Dedicatio ecclesie s. Mammetis, $^{9}/_{9}$: Reuelatio s. Medardi, etc. etc.). — *Poss.* f. 9 insignia primi possessoris, vid. tabulam II n. 2 — J. Tabourot. (In folio preligato: „Magister Jacobus Tabourot, rector hospitalis beate Marie 1579“, „A. J. Tabourot maistre de l'hospital nostre dame 1579, et depuis prieur de Trechatel en l'année 1595“, f. 7: „J. Tabourot, prieur de saint Florent de Trechatel“). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 512 n. 109).

Litt. Bruun 176.

Gl. kgl. S. 3458 8vo chart., sæc. xv, ff. 266, cm. 13,$_{6}\times$9.

Psalterium feriatum et breuiarium. Diuersis manibus sæc. xv addite sunt orationes et sequentie quarum nonnulle in Repertorio hymnologico quod ed. Chevalier non inueniuntur e. g. f. 2': sequentia de s. Scolastica: Gaude gemma puellarum, et f. 266': sequentia de s. Martino: O Martine miles Christi.

f. 265—266': „Bernardus: *De officio diuino.* Chorus est Dei et sanctorum angelorum locus sacratus $\times$ cor suum ad Deum sursum erigendo“.

Prov. Germania. — Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Calendarium congruit cum calendario obituarii Cismariensis Gl. kgl. S. 1587 4to). — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. — Bibl. Gottorp. (Cat. Pechlin n. 286. — Cat. Möllmann n. 326).

Ny kgl. S. 137 4to membr., sæc. xiv, ff. 308, cm. 18,$_{4}\times$13,$_{4}$. Codex mutilus.

Breuiarium.

Prov. Germania.

Thott 115 8vo membr., sæc. xiv, ff. 125, cm. 14,$_{7}\times$10,$_{7}$. Codex mutilus.

Breuiarium secundum usum ordinis Cisterciensis. (In calendario $^{10}/_{1}$: S. Uillehelmus [12 lect.], $^{11}/_{1}$: Commemoracio episcoporum et abbatum, $^{29}/_{4}$: S. Robertus [12 lectiones]).

Prov. Germania. — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 512 n. 115).

Ny kgl. S. 133 4to membr., sæc. xv, ff. 492, cm. 17×12. Codex floratura et litteris initialibus decoratus.
Breuiarium.
Prov. Gallia, dioc. Baiocensis. (In calendario $^{16}/_{5}$: S. Regnobertus [rubr.], $^{1}/_{7}$: Inuentio reliquiarum Baiocensis ecclesie [rubr.], $^{19}/_{7}$: Translatio sanctorum Exuperii, Lupi et Vigoris [rubr.], $^{28}/_{7}$: Rauennus et Rasiphus [rubr.]. — In litania: S. Ravennus, Rasiphus, Romanus, Exuperius, Vigor, Lupus, Regnobertus).
Litt. Analecta Hymnica medii æui LII 350.

Ny kgl. S. 37 8vo chart., sæc. xv, ff. 149. Codex mutilus.
Breuiarium.
Prov. Germania. (In litania: S. Auctor).

Thott 549 4to membr., sæc. xv (f. 429 manu recentiori: „Scriptum anno Domini 1422"), ff. 429, cm. 17×12,5. Liber litt. init. et floratura decoratus. Tegumentum sæc. xv aquila duplici Imperii Romani ornatum.
Breuiarium.
Prov. Germania, dioc. Argentinensis. (In calendario $^{4}/_{7}$: S. Udalricus [rubr.], $^{21}/_{7}$: Arbogastus [rubr.], $^{18}/_{9}$: Richardis imperatrix. — f. 371': Officium Ricgardis imperatricis). — *Poss.* Sigismundus imperator [?] (In folio preligato [manu recentiori]: „Sigismundus imperator"). — In calendario [manu sæc. xvi]: „Obiit dominus meus Thomas Wolf cl. d. anno 1511, requiescat in pace", $^{6}/_{10}$: „Anno 1501 die hoc nepotes obierunt", $^{12}/_{10}$: „Magister Jacobus de Goch filius obiit anno 1501". — In folio preligato [manu sæc. xviii]: „Ist wegen seiner Älte eine sondere Rarität und Uphebens würdig. F. G." — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 409 n. 549).

Ny kgl. S. 33 8vo membr., sæc. xv, ff. 380, cm. 16,4×12. Liber floratura et litteris initialibus hist. et cum ornamentis decoratus.
Breuiarium secundum usum ecclesie Constantiensis in Germania. (f. 75: „Incipit breuiarius de tempore et de sanctis per circulum anni secundum chorum ecclesie Constantiensis". — In calendario $^{9}/_{9}$: Dedicatio ecclesie Constantiensis).
Prov. Germania. — *Poss.* f. 9 insignia primi possessoris, vid. tab. II n. 3. — Fr. Münter. (Bibl. Münter. II n. 13).
Litt. Bruun 191.

Ny kgl. S. 27^{b} 8vo membr., sæc. xv, ff. 221, cm. 17,$_{7}$×8,$_{7}$. Codex litt. init. et floratura decoratus.

Breuiarium.

Prov. Bohemia. (f. 90', 98: Sequentie: „Felix Johannes mergere", „Laus trinitati resonet". — Floratura huius codicis persimilis florature codicis Thott 3 8vo, qui ex Bohemia oriundus est). — *Poss.* Comes de Rosenstein. (In tegumento littera R impressa corona superposita. Eadem littera cum corona eadem impressa est codici Thott 127 8vo, qui comiti cuidam de Rosenstein pertinuit, cum fol. 1 manu sæc. xviii scriptum est nomen possessoris: „Baron de Rosenstein"). — Museum antiquitatum septentrionalium. (Nr. 16038. — C. J. Herbst docet codicem a v. cl. J. J. A. Worsaae Ripæ a quodam ligatore librorum pro 12 Rdl. emptum anno 1856 museo traditum esse).

Gl. kgl. S. 1602 4to membr., sæc. xv, ff. 379, cm. 17,$_{5}$×12,$_{4}$. Litt. init.

Breuiarium ad usum conuentus cuiusdam ordinis s. Francisci in Germania (fortasse in dioc. Herbipolensi) siti.

Gl. kgl. S. 3450 8vo membr., sæc. xv, ff. 332, cm. 12,$_{8}$×8,$_{9}$. Liber diuersis manibus scriptus, notis musicis instructus, floratura decoratus.

Breuiarium.

Prov. Germania, dioc. Bambergensis. Ex conuentu quodam ordinis fratrum predicatorum. (In calendario $^{28}/_{1}$: Translatio s. Thome doctoris [rubr.], $^{3}/_{3}$: Kunegundis [rubr.], $^{7}/_{3}$: Thomas cf. et doctor [rubr.], $^{29}/_{4}$: Petrus m. [rubr.], $^{7}/_{5}$: Translatio s. Petri m. [rubr.], $^{24}/_{5}$: Translatio b. Dominici [rubr.], $^{13}/_{7}$: Henricus imp. [rubr.], $^{5}/_{8}$: Dominicus [rubr.], $^{19}/_{8}$: Sebaldus [rubr.], $^{9}/_{9}$: Translatio s. Kunegundis [rubr.], $^{30}/_{9}$: Otto episc. [rubr.], — cf. litaniam). — *Poss.* C. F. Temler. (Bibl. Temler. 360 n. 6). Empt. in auctione Temleri anno 1781 pro 3 Rdl. 2 m. 1 sk. — In folio preligato hec inscriptio eadem manu, que in Gl. kgl. S. 3445 8vo inuenitur, scripta: „Breviarium Latine sec. xv".

Gl. kgl. S. 3454 8vo chart., sæc. xv, ff. 402, cm. 14×10,$_{5}$. Tegum. uetus.

Breuiarium.

Prov. Germania. — Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Calendarium congruit cum calendario in Gl. kgl. S. 3458 8vo. Codex ex eodem scriptorio quo Gl. kgl. S. 3458 8vo). — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 110).

Gl. kgl. S. 3456 8vo chart., sæc. xv, ff. 244, cm. 14,1×10,3. Codex mutilus. Tegum. uetus.

Breuiarium.

Prov. Germania. — Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Calendarium congruit cum cal. in Gl. kgl. S. 3454 8vo et 3458 8vo. Codex ex eodem scriptorio quo illi codices). — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 111).

Ny kgl. S. 38 8vo membr., c. 1500, ff. 390, cm. 12,6×8,7. Liber litteris initialibus, picturis, floratura decoratus.

Breuiarium.

Prov. Italia septentrionalis. (Rubrice nonnulle lingua Italica scripte. — In calendario 30/1: S. Geminianus, 13/2: Fusca, 27/3: Rubertus, 12/4: Ceno, 17/4: Anicetus, 18/5: Venantius, 22/5: Faustinus, 13/6: Antonius de Padua [rubr.], 20/6: Siluerius, 17/10: Justina, 10/10: Cerbonus, 26/10: Euaristus, 7/11: Prosdocimus. — In litania: S. Prosdocimus, Justina). — *Poss.* Domus professa Parisiensis societatis Jesu. (Signatura huius domus in tegumento impressa; cf. A. Franklin: Les anciennes bibliothèques de Paris II 276). — D. G. Moldenhawer. (Donatio Moldenhaweriana n. 134).

Litt. Bruun 184. — Ada Adler: D. G. Moldenhawer og hans Haandskriftsamling (1917) 237, 265.

Ny kgl. S. 36 8vo membr., sæc. xvi (f. 422: „1501"), ff. 423 [ff. 1—16 desunt], cm. 16,1×11,4. Liber litt. init. et floratura ornatus.

Breuiarium.

Prov. Gallia, dioc. Constantiensis. (In calendario 12/7: Dedicatio ecclesie Constantiensis [duplex, cum octaua], 30/9: Reliquiarum Constant. [duplex, rubr.]). — *Poss.* Philippus Danneuille. (f. 422: „Explicit diuini officii more Constantiensis ecclesie insigne breuiarium manu domini Petri Lebret de Flotemanuilla oriundi scriptum et perfectum; pertinens spectabili atque uenerabili et discreto uiro magistro Philippo Danneuille presbitero, de Monte acuto et de Fiersol curato. Actum anno Domini

1501“). — Nic. Jos. Foucault. (In tegumento signatura: „Ex bibliotheca Nicolai Joseph Foucault, comitis consistoriani“). — Possesor quidam Anglicus. (In fol. preligato manu sæc. XVIII: „The Breviary of the Diocese of Coutance in Normandy“).

Litt. Analecta hymnica medii æui LII 350.

Ny kgl. S. 39 8vo membr., sæc. XVI (f. 167': „1515“, f. 443: „1516“), ff. 449, cm 13×9. Liber floratura et litt. init. cum ornam. decoratus. Initio unum folium deest.

Breuiarium.

Prov. Germania, dioc Bremensis. (In calendario $^{3}/_{2}$: S. Anscharius [rubr.], $^{11}/_{6}$: Reymbertus, $^{20}/_{10}$: Felicianus [rubr.], $^{8}/_{11}$: Willehadus [rubr.].

Ny kgl. S. 54 8vo chart., sæc. XV, ff. 22, cm. 13,$_{8}$×9,$_{7}$.

Legende et orationes ex breuiario quodam Danico exscripte.

f. 1—3: „*De sancta Dorothea legenda*“. „Gloriosa uirgo et martyr Dorothea ex patre Doro et matre Thea × consubstantialis et coeternus regnat Deus in secula seculorum Amen“.

f. 3: „*Oratio de sancta Dorothea*“.

f. 3—3': „*De sancto Ansgario oratio*“.

f. 3'—5: *De sancto Ansgario legenda.* „Beatus Ansgarius ab infancia diuino instinctu × erectis sursum oculis obdormiuit in Domino“.

f. 5—5': *De sancto Sigfrido oratio.*

f. 5'—7: *De sancto Sigfrido legenda.* „Erat rex quidam in regno Suecie × prouecteque etatis et plenus dierum in Domino feliciter obdormiuit“.

f. 7: „*De sancto Lucio oratio*“.

f. 7—9: *De sancto Lucio legenda.* „Lucius papa nacione Romanus primo quidem in exilio fuit × sub altare collocauit temporibus Ludouici imperatoris anno ab incarnacione Domini octingentesimo uicesimo secundo“.

f. 9: „*De sancta Gertrude oratio*“.

f. 9—11': *De sancta Gertrude legenda.* „Beata uirgo Gertrudis patre Pypino ac matre Yduberga × sanus et incolumis uiuusque surrexit“.

f. 11'—12: „*De sancto Joseph*“. *Oratio.*

f. 12—14: *De sancto Joseph legenda.* „Dilectus Deo sanctus Joseph, cuius memoria in benedictione est × in infancia sua, qui cum patre . . .“.

f. 14: „*De sancto Botolpho oratio*“.

f. 14—15: *De sancto Botolpho legenda.* „Postquam fides Dei nostri Jhesu Christi ubique terrarum claresceret × ad eius tumbam multa miracula fiunt prestante Domino nostro Jhesu Christo, qui cum patre . . .“.

f. 15’: „*De sancto Kanuto duce oratio*“.

f. 15’—17’: *De sancto Kanuto duce legenda.* „Rex Ericus dictus egothae × innocenciam occisus obdormiuit in Domino“.

f. 18—21: *Historia de una uirgine* „Anima mea liquefacta est ut dilectus locutus est. Quesiui × Elegit eam Deus et preeligit eam. Et habi //////“.

Prov. Dacia. — *Poss.* Madtz Jenssen. — Oluf Nielsen. — Petrus Castenus 1661. (f. 22: Note possessorum man. sæc. XVII scripte).

Thott 125 8vo chart., sæc. xv, ff. 73, cm. 14,$_6$×9,$_6$.

Fragmentum breuiarii.

Prov. Germania. (Hymni nonnulli huius libri in breuiariis dioc. German. inueniuntur — e. g. Exulta Sion superna; Chori plaudant alacriter; Jam dies redit annua; Veni dulcis uirguncula. — f. 73’ manu paulo recentiori oratio lingua Germanica scripta). — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 513 n. 125).

Inc. Hafn. 622 (adlig.) chart., c. 1500, ff. 6 preligata et ff. 8 postligata, cm. 19,$_6$×13,$_6$. Tegum. uetus.

f. 1—6’: *Calendarium canonicorum regularium Windeshimensis ordinis sancti Augustini ad usum monasterii in Bordesholm adaptatum.*

f. 8—15: *Supplementum breuiarii* sc. officia s. Anscharii, Monice, Victoris, Anne, Marthe, Willehadi et officia in festo reliquiarum et in die presentationis beate Marie.

Prov. Domus s. Marie in Bordesholm in Holsatia. — *Poss.* Domus s. Marie in Bordesholm. (Signatura in tegumento: „⟨Su⟩perioris ⟨Classis⟩. Scamni Tertii. Lateris Tertii. Liber XII“. — In folio preligato: „Missale vetus CCXLIII“, cf. Merzdorf: Bibliothekarische Unterhaltungen. Neue Sammlung 72, — Zeitschrift der Gesellschaft für Schleswig-Holstein-Lauenburgische Geschichte XIII 108). — In calendario ad 12 Kal. Apriles: „Obiit dilectus frater meus Johannes Renis rector in Plone anno 1538 . . .“.

Litt. Zeitschrift der Gesellschaft für Schleswig-Holstein-Lauenburgische Geschichte XIV 125.

Thott 111 8vo chart., sæc. xv, ff. 233, cm. 14,$_5$×10. Tegum. uetus.

„*Pars estiualis ordinarii diuinorum secundum regulam sanctissimi patris nostri Benedicti*“ *premisso calendario.*

Prov. Germania. (In calendario: S. Ludgerus, Seruacius, Udalricus, Kilianus, Ordinacio Wyllehadi, Willebrordus, Othmarus, Elizabeth, Bernwardus). — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 512 n. 111).

Ny kgl. S. 630 8vo membr., sæc xiv, ff. 58, cm. 14,$_7$×10,$_3$.

Historia de sancto Blasio. „ | Laudentes nunc in uesperis | omnes beatum Blasium | × | Ut colentes perfruamur | ope mundi mox sequamur | sanctorum collegia | “. [Notis musicis instruct.]. (cf. Analecta hymnica medii æui XVII 59).

Prov. Hispania. — Empt. Lipsie anno 1920.

Thott 140 fol. membr., sæc. xiv, ff. 129, cm. 28,$_2$×19,$_2$.

Pontificale ad usum ecclesie Catalaunensis. (In litania: S. Lupentius, Donatianus, Domitianus, Alpinus, Leudomirus, Elafius, Poma).

Prov. Gallia. — *Poss.* Collegium Claromontanum. (f. 1: „Paraphé au desir de l'arrest du 5 juillet 1763. Mesnil“; „Collegii Parisiensis Societatis Jesu“; „123“ [sc. folia]; „ML 22.$_2$“. Ibidem in schedula parua chartacea adglutinata: „201 M“. — Catalogus manuscriptorum codicum collegii Claromontano-Parisiensis 136 n. 413). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 287 n. 140).

Litt. Nordisk Tidsskrift för Bok- och Biblioteksväsen IV (1917) 83.

Thott 110 8vo membr., sæc. xiii—xv, ff. 116, cm. 14×10,$_5$. Codex mutilus

Manuale.

Prov. Noruegia (ut docent nomina sanctorum in litaniis tabulaque festorum et textus passim lingua Noruegica scriptus). — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 512 n. 110).

Litt. Diplomatarium Islandicum II 328 n. 169. — Hægstad og Torp: Gamalnorsk ordbok med nynorsk tyding XIV—XV. — Kirkekommissionen av 1908. III. Indstilling til lov om

egteskapets stiftelse og kirkelige velsignelse (Kristiania 1909) 32—33. — A. C. Bang: Den norske Kirkes Historie 174. — Oluf Kolsrud: Velkenhornet. Beretning om Kristiania Kunstindustrimuseums Virksomhed i Aaret 1911. 31.

Gl. kgl. S. 3453 8vo membr., sæc. XIV, ff. 88, cm. 16,5×12.
Manuale.
Prov. Dacia. (Probationes penne lingua Danica et Germanica sæc. XV). — *Poss.* Ecclesia in Notmark in Alsia. (f. 1 [sæc. XVI]: „Manuale Ecclesiasticum. Kirke ordinantz olim hørendiss til Notmark Kircke . . .“). — Codex in bibliothecam Regiam ann. 1663—1670 peruenit. (Cat. Schumacheri).

Thott 112 8vo chart., sæc. XIV, ff. 131, cm. 15,5×10,5. Tegum. uetus.
Manuale ad usum prouincie Gnesnensis. (f. 37' in litania: S. Adalbertus, Stanislaus, Wenceslauus, Florianus, Heduigis. — f. 107 [sæc. XVI]: „Publicatio Jubilei anni Poznaniensis“. — f. 129': „Modus copulandi Polonico idiomate“). Fragmentum passim notis musicis instructum. Addita sunt uaria diuersis manibus recentioris temporis scripta.
Prov. Polonia. — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 512 n. 112).

Ny kgl. S. 133^{f} 4to membr., sæc. XIII—XIV, ff. 54, cm. 18×14,4. Liber notis musicis instructus.
Liber ritualis. (Orationes ante missam. Canon misse. Prefationes. Missa in commemoratione s. trinitatis. Missa de s. Maria. In uigilia plurimorum apostolorum officium, etc. Benedictio elemosine tam uiui quam defuncti. Exorcismus salis. In die purificationis benedictio cereorum. Benedictio palmarum, etc. Ordo sacri baptisterii super electos ad catecuminos faciendos. Commendatio animarum, etc. Benedictio sponsi et sponse, etc.).
f. 25': *Statutum Eisteini archiepiscopi.* Þetta skipaði hin helgi Eeystein erkibiskup. Ef kona fer a sæng × oc utlægr, ef han sitr lengr“.
Prov. Noruegia. — *Poss.* Ecclesia s. Gregorii Tronthemii [?]. (In litania: S. Olauus, Gregorius [litt. capit. rusticis script.], Sunniua). — A. C. Dass. — Det kgl. danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog. (f. 54': „Foræret til det Kongl. Danske Selskab af Hr. Byfoged Dass i Bergen 1749“).

Litt. Oluf Kolsrud: Velkenhornet. Beretning om Kristiania Kunstindustrimuseums Virksomhed i Aaret 1911. 31.

Ny kgl. S. 32 8vo membr., sæc. XIII—XV, ff. 106, cm. 20×12,2. Liber passim notis musicis instructus, uariis manibus scriptus, mancus.

Liber ritualis. (Exorcismus salis. Exorcismus aque. Ordo ad cathecuminum faciendum. Canon misse. Missa in die natiuitatis Domini. Missa in die sancto pasce. Missa in die ascensionis Domini. Missa in die pentecostes. Missa s. Marie: O parens enixa. Missa s. Michaelis, etc. Ordo ad cathecuminum faciendum. Ordo ad uisitandum uel unguendum infirmum. Commendatio animarum. Missa defunctorum, etc. Benedictio cerei. In dedicatione ecclesie).

Prov. Noruegia. (f. 12: Nota lingua Noruegica scripta, — cf. nomina sanctorum in litaniis). — *Poss.* Fr. Münter. (In fol. preligato: „Friderici Münteri Hafniæ 1795 const. 9 marc." — Bibl. Münter I n. 5).

Litt. O. Kolsrud: Velkenhornet. Beretning om Kristiania Kunstindustrimuseums Virksomhed i Aaret 1911. 31.

Thott 531 4to membr., sæc. xv, ff. 28, cm. 19,4×14,5. Tegum. uetus.

Liber benedictionalis cum notis musicis. (Benedictio candelarum. Benedictio palmarum. Benedictio fontis. Consecratio uestium).

Prov. Germania. — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 408 n. 531).

Thott 534 4to ex duobus uel pluribus libris colligatus, membr., sæc. XIII et sæc. XV (scilicet ff. 13—22, 202—204), ff. 204, cm. 17×12. Liber et floratura litterisque initialibus decoratus et picturis paruis zodiacum et opera rustica per circulum anni illustrantibus. Picture maiores nonnulle, inter quas precipua est imago beate Marie Magdalene f. 21 sæc. XV picta.

Hore.

Prov. Gallia. (Calendarium et rubrice lingua Gallica scripte. — In calendario $^{11}/_{8}$: „S. Taurin euesque deureus" [rubr.]). — *Poss.* Jacques de Lalande [?]. (In interiore parte tegumenti: „Lalandeus 1664"). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 408 n. 534).

Litt. Bruun 94.

Gl. kgl. S. 3447 8vo membr., sæc. xv, ff. 110, cm. 10,5×7,8. Litt. init. Codex mutilus.
Hore secundum usum Romanum.
Prov. Gallia. (f. 95—110: Preces lingua Gallica scripte).

Ny kgl. S. 132 4to membr., sæc. xv, ff. 72, cm. 19×14. Liber floratura et litteris initialibus decoratus, sed mutilus et male compactus.
Hore secundum consuetudinem Romane ecclesie.
Prov. Gallia.

Ny kgl. S. 34 8vo membr., sæc. xv, ff. 152, cm. 12,4×7,3. Liber picturis, floratura, litteris init. decoratus. Tegumentum sæc. xviii. („Relié par Derome le jeune rue Saint Jâque audessus de Saint Benoist").
Hore.
Prov. Gallia. (Calendarium et rubrice lingua Gallica scripte). — *Poss.* f. 17': Duo pauones ferentes inscriptionem: „Esperant mieux"; subter picte sunt littere „I. I.".

Ny kgl. S. 28 8vo membr., sæc. xv, ff. 138, cm. 15,9×11,7. Liber picturis, floratura, litt. init. cum ornam. decoratus.
Hore.
Prov. Gallia. (Calendarium lingua Gallica scriptum nomina sanctorum Gallicorum continet. — f. 131—137: Preces eadem lingua scripte). — *Poss.* Niels Axelsøn Juel. (f. 1: Nicolaus Jul Axilii Filius).
Litt. Bruun 182.

Ny kgl. S. 131 4to membr., sæc. xv, ff. 169, cm. 19,3×13,5. Liber picturis, floratura, litt. init. ornatus.
Hore.
Prov. Gallia. (Calendarium lingua Gallica scriptum nomina sanctorum Gallicorum continet. — f. 150—158: Preces lingua Gallica scripte. — f. 168 [manu recentiori]: Rhytmi lingua Gallica scripti). — *Poss.* Nicolas Garreau seigneur du Pin. (In tegumento inscriptio sæc. xvi: „Nicolae Garreau S^{r} Du Pin" et arma eiusdem possessoris [?]). — Joseph Smith. (In tegumento signatura bibliothece: „Joseph Smith British Consul at Venice").

Ny kgl. S. 27 8vo membr., sæc. XV, ff. 92, cm. 18,6×11,8. Codex litt. init., floratura, picturis decoratus. Tegumentum sæc. XVI.

Hore.

Prov. Gallia. (Calendarium lingua Gallica scriptum. — In litania nomina horum sanctorum: S. Julianus, Benedictus, Maurus, Leobinus, Sulpicius, Leonardus, Genovefa). — *Poss.* Nicole Desquesuss. (In tegumento interiori manu sæc. XVI: „Quy se liure sy trouuera est à Nicole Desquesuss, femme de Philippe Le Loup, demeurant à Paris rue de . . . . Cheninoyrie à lanseigne du mouton. Quiconques le trouuera sy le rapportera, et la dame donnera le vin de bonne sorte. Qui le voudra retenir le diable lamporte"). — Jenne de Monluc. (f. 90' [manu sæc. XVII]: „Le age des enfans de mesire Charle Danboise et de moye Jenne de Monluc sa famme. Le lundy 25ie doquetobre mille sis sans et quatre aprés minuy je suis acouchee dun fils le quel a ette batise le dimanche vintieme feuerie et a heu pour parins monsieur le duct de Bar le quel i a envoie an sa plase le barons Danseruille et pour marene madame de Brandon et madame de Bussy et lui ont donne non Hanry p. — Le ieudy vinte sisieme de ienuie mille sis sans et sis a sis heure du matin je suis acouchee dune fille laquelle a ette batise le dimanche 3ieme de feuerie et a heu pour parins le conte de Vignory et pour marene madame de Treuere"). — I. L. Stubenrauch. (In folio preligato manu sæc. XVIII: „Const. 10 Rdlr. I. L. Stubenrauch").

Thott 541 4to membr., c. 1500, ff. 77, cm. 26×17. Per scutulas foliis mediis incisas picture conspiciuntur. Litt. init.

Hore.

Prov. Gallia. (In calendario 3/1: S. Genovefa, 5/3: Dedicatio, 13/7: Priuatus, 21/8: Priuatus, 30/8: Fiacrus, 20/10: Caprasius. — In litania: S. Eutropius, Quintinus, Nicasius, Leobinus, Sulpicius, Guilhermus). — *Poss.* N. J. Foucault. (Signatura: „Ex bibliotheca Nicolai Joseph Foucault, comitis consistoriani"). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 408 n. 541).

Gl. kgl. S. 1611 4to membr., sæc. XVI, ff. 62, cm. 21,9×15,5. Codex picturis, floratura, litt. init. ornatus, sed mutilus. Tegumentum sæc. XVII.

Hore.

Prov. Gallia. (Rubrice lingua Gallica scripte). — *Poss.* Falsarius quidam sæc. XVII uoluit Franciscum I regem Gallie possessorem huius libri fuisse. In folio preligato I scripsit: „Heures enluminées du roy François premier avec sa deuise et salamandres representées au bas de toutes les enlumineures"; in folio preligato II imaginem Francisci regis pinxit; fol. 1, 7, 8', 10, 14 arma huius regis, litteras „FG" et „FL" coronatas, duas salamandras inter lilia cubantes pinxit et has sententias scripsit: „Nutrisco et extinguo", „Toute adrece y e", „Mon vveil y tend". — Ph. de Bethune. (Arma huius possessoris et littere „PP." in tegumento). — T. Klevenfeldt. (In folio preligato I: „T. Kleve". Kleve hunc codicem Parisius anno 1743 emptum regi Danie Christiano VI dono dedit).

Litt. Bruun 155. — L. Delisle: Le cabinet des manuscrits III 392. — Af Terkel Klevenfeldts Reise-Journaler 1741—45. Memoirer og Breve udgivne af Julius Clausen og P. Fr. Rist XXIX 120.

Gl. kgl. S. 1612 4to membr., sæc. XVI, ff. 44, cm. 22×16. Codex picturis, floratura, litteris initialibus decoratus, sed mutilus. fol. 1 [sæc. XV] non ad codicem pertinet. Tegumentum sæc. XVII. *Hore.*

Prov. Gallia. (Rubrice lingua Gallica scripte). — *Poss.* f. 1: Pictura optime artis [sæc. XV], que monstrat ueronicam et uirum quendam cum uxore sua adorantem. Postea — forsitan sæculi XVII — falsarius quidam picture hanc inscriptionem obtrusit: „Fait par Jacques Undelot 1465", arma Burgundie et Borbonie pinxit, hanc notam aureis litteris addidit: „Heures de Charles de la maison de France dernier duc de Bourgogne qui fut tué au siege de Nancy lequel est icy representé a genous devant la face de nostre seigneur avec Marie de Bourbon sa seconde femme mere de Marie unique heritiere de Charles mariée à l'empereur Maximilian d'Autriche . . .". — Ph. de Bethune. (In tegumento arma huius comitis et littere „PP"). — T. Klevenfeldt. (In folio preligato: „T. Kleve". Kleve hunc codicem Parisius anno 1743 emptum una cum Gl. kgl. S. 1610 4to et 1611 4to regi suo dono dedit).

Litt. Bruun 157. — Montfaucon: Les monumens de la monarchie française (1731) III 347 Pl. LXIV. — Laborde: Les ducs de Bourgogne (1849) II 1 Intr. LXXXVI n. 3. — L. Delisle: Le cabinet des manuscrits III 392. — J. W. Bradley: A dictionary

of miniaturists III 335. — Af Terkel Klevenfeldts Reise-Journaler 1741—45. Memoirer og Breve udgivne af Julius Clausen og P. Fr. Rist XXIX 120.

Thott 113 8vo membr., sæc. XIV, ff. 211, cm. 14,$_6$×11,$_1$. Codex picturis, litt. init., floratura decoratus.

Hore ad usum ecclesie Parisiensis.

Prov. Gallia. (Calendarium et rubrice et preces nonnulle lingua Gallica scripte. — In litania: S Medericus, Gendulphus). — *Poss.* Mathieu Oudin de Lanoue. (In folio preligato: „Ce present liure appartient au sieur Mathieu Oudin de Lanoue demeurant rue saint Louis au coin de la place royalle, paroisse de saint Paul a Paris 1665"). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 512 n. 113).

Litt. Bruun 113.

Thott 535 4to membr., sæc. XV, ff. 133, cm. 19×12,$_4$. Liber litt. init. et picturis ornatus.

Hore ad usum ecclesie Parisiensis.

Prov. Gallia. (Calendarium et rubrice lingua Gallica scripte. — Usus ecclesie Parisiensis. — In calendario $^3/_1$: S. Geneuiefue [rubr.], $^3/_{11}$: S. Marceau [rubr.]). — *Poss.* In parte superiore tegumenti: „DM"; in parte posteriore: „Turquam". — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 408 n. 535).

Litt. Bruun 162.

Thott 539 4to membr., sæc. XV, ff. 116, cm. 21,$_3$×15. Codex picturis, floratura, litteris initialibus decoratus.

Hore.

Prov. Gallia. Pro usu ecclesie Augustodensi. (In calendario $^{20}/_{10}$: Reuelacio s. Lazari). — *Poss.* O. Thott.

Litt. Bruun 164.

Ny kgl. S. 35 8vo membr., sæc. XV, ff. 88, cm. 14,$_5$×8,$_7$. Liber litt. init. et picturis decoratus.

Hore.

Prov. Gallia. Pro usu ecclesie Turonensis. (f. 87—88: Preces lingua Gallica scripte. — In calendario $^{13}/_9$: S. Lidorius, $^{18}/_{12}$: Gacianus [rubr.]. — In litania: S. Gacianus).

Gl. kgl. S. 1610 4to membr., sæc. xv, ff. 76, cm. 17,1×12. Liber picturis, floratura, litt. init. decoratus; ex duobus codicibus A et B male compactus. Codex A per Jean Fouquet, illustrem pictorem Turonensem, ornatus esse dicitur.

Hore.

Prov. Gallia. Pro usu ecclesie Turonensis. (f. 65—76': Calendarium, quod ad diocesim Turonensem spectat, sed nescio utrum ad codicem A an ad codicem B pertineat). — *Poss.* f. 1: Imago possessoris codicis A, ut uidetur. In littera enim initiali pictura est, que monstrat prelatum quendam Christum infantem adorantem. — f. 20: Arma possessoris codicis A fortasse conspiciuntur; nam in littera initiali pictura est, que monstrat pompam funebrem, ubi in feretro uidetur scutum album tribus barris rubris diuisum. — f. 8', f. 37, f. 61': Arma possessoris codicis B, que deleta sunt; pene conspicor portam triumphalem. Pro his arma cardinalis Caroli de Borbonia († 1488) picta sunt. In folio preligato eadem arma uilissime depicta et hec nota falsa plenaque erroris manu sæc. xvii scripta: „Heures de Charles cardinal de Bourbon qui vuivit pendant le regne de Louis unziesme et duquel parle Philipe de Comines dans son histoire. Ce cardinal fut le premier dans la maison de Bourbon. Il est representé a genoux deuant cette nostre dame enluminée". — Philippe de Bethune. (Arma huius comitis et littere „PP" in tegumento). — T. Klevenfeldt. (In folio preligato: „T. Kleve". Kleve hunc librum Parisius anno 1743 emptum regi Danie Christiano VI dono dedit).

Litt. Bruun 152. — L. Delisle: Le cabinet des manuscrits III 392. — Fr. Winkler: Reisefrüchte. Zeitschrift für bildende Kunst. 55 Jahrgang 195.

Thott 540 4to membr., sæc. xv, ff. 194, cm. 20,4×14,1. Codex picturis, floratura, litt. init. decoratus.

Hore ad usum ecclesie Lingonensis.

Prov. Gallia. (Calendarium, rubrice et preces nonnulle lingua Gallica scripte. — In calendario nomina horum sanctorum auro scripta: S. Didier, Claude, Memer, Benigne. — In litania: S. Mammes, Desiderius. — f. 185': De s. Claudio, f. 187: De s. Benigno) — *Poss.* Ex penu bibliopole Th. Osborne. (In fol. preligato pretium libri: „3.13.6"). — O. Thott.

Litt. Bruun 165.

Thott 114 8vo membr., sæc. xv, ff. 211, cm. 15,$_2$×11. Liber picturis, floratura, litt. init. decoratus.

Hore.

Prov. Gallia. Ad usum ecclesie cuiusdam in Brittania. (In calendario inter alia hec festa rubricata $^{28}/_1$: S. Julianus, $^{29}/_1$: Gildas, $^7/_3$: Thomas de Aquino, $^{16}/_4$: Depositio s. Paterni, $^{19}/_5$: Yuo, $^{21}/_5$: Ordinatio s. Paterni, $^{26}/_6$: Salomon martyr, $^{13}/_7$: Thurianus, $^6/_8$: Translacio s. Dominici, $^4/_{10}$: Franciscus, $^{16}/_{10}$: Michael in monte tumba, $^6/_{11}$: Melanius, $^{15}/_{11}$: Maclouius. — In litania: S. Gacianus, Julianus, Albinus, Samson, Guillermus, Herueus, Philbertus, Leonardus, Columbanus, Florentius, Yuo, Radegundis, Emerenciana). — *Poss.* f. 2' [eadem manu qua codex scriptus]: „Pour Pierres de Pledran". — In tegumento littere *ΦΦ* connexe sepissime impresse. — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 512 n. 114).

Litt. Bruun 177.

Thott 544 4to membr., sæc. xv, ff. 84, cm. 18×12,$_4$. Liber litt. init. et floratura decoratus. Picture et historiam sacram et zodiacum occupationesque rusticas per circulum anni illustrant.

Hore.

Prov. Gallia, prouincia Rotomagensis. (Calendarium, rubrice, preces nonnulle lingua Gallica scripte. — In calendario $^{23}/_{10}$: S. Romain [auro script.]. — In litania: S. Mellon, Romanus, Audoenus, Ansbertus, Taurinus, Austreberta. — Picture ex schola Rotomagensi presertim in memoriam reuocant Ms. bibliothece Arsenalis Parisiensis n. 416 et Ms. bibliothece Cesaris Burgensis n. 5; cf. G. Ritter et J. Lafond: Manuscrits à peintures de l'école de Rouen. Livres d'heures normands). — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 409 n. 544).

Litt. Bruun 173.

Thott 537 4to membr., sæc. xv, ff. 110, cm. 19,$_8$×14. Codex picturis, floratura, litteris initialibus decoratus.

Hore.

Prov. Gallia, prouincia Rotomagensis. (Calendarium lingua Gallica scriptum. — In litania: S. Edwardus, Philibertus, Austreberta. — In calendario $^{11}/_{10}$: S. Nigaise, $^{22}/_{10}$: S. Mellon, $^{23}/_{10}$: S. Romaing, $^{30}/_{12}$: S. Ursin. — f. 1 manu recentiore scriptum: „Lisieux". — Picture in memoriam reuocant picturas Ms. bibliothece Arsenalis Parisiensis n. 560; cf. G. Ritter et J. La-

fond: Manuscrits à peintures de l'école de Rouen. Livres d'heures normands). — *Poss.* O. Thott.
Litt. Bruun 164.

Thott 543 4to membr., sæc. xv, ff. 202, cm. 18×12,7. Codex picturis, floratura, litt. init. decoratus.
Hore.
Prov. Gallia, prouincia Rotomagensis. (Calendarium, rubrice, preces nonnulle lingua Gallica scripte. — In litania: S. Romanus, Audoenus, Taurinus). — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 408 n. 543).
Litt. Bruun 171.

Gl. kgl. S. 1609 4to membr., sæc. xv, ff. 103, cm. 18,8×13,8. Codex picturis, floratura, litt. init. ornatus.
Hore.
Prov. Gallia, prouincia Rotomagensis. (Calendarium lingua Gallica scriptum. — f. 97': „Les 15 ioyes nostre dame", f. 101': „Les 7 requestes des 5 plaies nostre seigneur". — In litania: S. Mello, Romanus, Audoenus, Ansbertus, Seuerus, Laudus, Taurinus. — In calendario $^{23}/_{10}$: S. Romanus [auro script.]). — *Poss.* P. Scavenius. (In interiore parte tegumenti: „N 19 in 4:").
Litt. Bruun 151. — Abrahams 11.

Thott 545 4to membr., sæc. xv, ff. 124, cm. 19,8×14. Liber picturis, litt. init., floratura decoratus.
Hore.
Prov. Gallia, dioc. Constantiensis. (In calendario $^{12}/_{7}$: Dedicatio matris ecclesie Constantiensis [rubr.], $^{30}/_{9}$: Festum reliquiarum Constant. dioc. [rubr.]). — *Poss.* In interiore parte tegumenti et in foliis preligatis et in folio 124' note sæc. xvi—xviii, in quibus hec nomina occurrunt: „Pierre de Boisynon sieur et patron de Fontenermont vivant coye du roi au parlement de Normandie", — „Roland" — „Roland de la . . ." [rasura]. — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 409 n. 545).
Litt. Bruun 175.

Thott 548 4to membr. (pauca folia chartacea recentiore tempore adligata), c. 1500, ff. 79, cm. 21,1×14. Liber litteris initialibus et picturis ornatus; picture et historiam sacram uitasque sanct-

orum et zodiacum occupationesque rusticas per circulum anni illustrant. Figure xylographice illuminate sæc. XVII adligate.

Hore.

Prov. Gallia, dioc. Constantiensis. (In calendario $^{12}/_{7}$: Dedicacio ecclesie Constantiensis, $^{30}/_{9}$: Festum reliquiarum Constancie). — *Poss.* Madelaine de Bordeaux (f. 3, 4, 5, 79' arma familiarum Clinchant et Bordeaux. — f. 3' [manu sæc. XVI] hec nota: „Ces heures appartiennent a damoyselle Madelainne de Bordeaulx, femme de monseigneur de Clinchant et niepce de feu messire Francoys de Bordeaux . . . . .". — f. 2' [manu sæc. XVII] note he: „Lan 1491 Thomas de Bordeaux fonda le couuent des cordeliers de Vire par la permision de nostre saint pere le pape de Rome Innocent VIII du non et du roy de France Charles VIII aussi du non et y furent mis religieux deux enfans de la maison freres Jean et Thomas de Bordeaux qui furent saincts personnages et predicateurs famatissime. Lan 1519 messire Richard de Bordeaulx et madame Maria Payen sa fame fonderent la chapelle saincte Barbe dans la court de la maison seigneuriale dudict lieu de Bordeaux et la doterent de plusieurs rentes. Lan 1536 le 20. jour de decembre trespasa ledict seigneur Richard de Bordeaux et fut inhume au coeur de leglise de Coulonces du coste de leuangile. Lan 1583 a Bordeaux trespasa monsieur maistre Guillaume de Bordeaux doyen des conseillers de la cour de parlement de Rouen. Lan 1604 messire Louis de Bordeaux fist dedier la chapelle saint Louis euesque quil auoit faict bastir fonder et doter de cent liures de rent a coste du coeur de leglise de Coulonces par monseigneur l'euesque de Coustances messire Nicolas de Briroy. Lan 1607 le 24 de januier ledit seigneur Louis de Bordeaux trespasa audit lieu de Bordeaux ou il setait faict raporter malade de paria et fut inhume dans la dite chapelle St. Louis soubs un tombeau magnifique"). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 409 n. 548).

Thott 536 4to membr., sæc. XV, ff. 112, cm. $23{,}_{3}\times16{,}_{3}$. Liber litt. init., picturis, floratura decoratus.

Hore.

Prov. Gallia orientalis. (Orationes et rubrice lingua Gallica scripte. — In calendario $^{27}/_{1}$: S. Lupus ep. et cf. Cabillonensis, $^{17}/_{3}$: Agricola ep. et cf. Cabillonensis, $^{28}/_{7}$: Nazarius et Celsus [rubr.], $^{23}/_{9}$: Inuencio s. Vincentii [rubr.], $^{30}/_{9}$: Octaua s. Vincentii. —

In litania: S. Nazarius, Celsus, Lazarus, Symphorianus, Regina, Radegondis). — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 408 n. 536).

Litt. Bruun 163.

Ny kgl. S. 27^{c} 8vo membr., sæc. xv, ff. 93, cm. 12,$_{8}$×9. Codex litt. init., floratura, picturis decoratus.

Hore.

Prov. Gallia septentrionalis. (In calendario nomina horum sanctorum rubricata: $^{22}/_{1}$: S. Vincentius, $^{6}/_{2}$: Amandus et Vedastus, $^{14}/_{6}$: Basilius episcopus, $^{25}/_{6}$: Eligius, $^{1}/_{9}$: Egidius, $^{1}/_{10}$: Remigius et Bauo, $^{9}/_{10}$: Dionysius, $^{14}/_{10}$: Donatianus, $^{1}/_{12}$: Eligius, $^{14}/_{12}$: Nichasius). — *Poss.* Museum antiquitatum septentrionalium. (Nr. 5068. — C. J. Herbst docet codicem anno 1838 peregre emptum esse a C. J. Thomsen).

Gl. kgl. S. 1608 4to membr., sæc. xv, ff. 147, cm. 18,$_{1}$×13. Codex picturis, floratura, litt. init. ornatus.

Hore ad usum dioc. Trecensis.

Prov. Gallia. (Calendarium et rubrice lingua Gallica scripte. In calendario $^{24}/_{1}$: Saint Sauinien [auro script.], $^{7}/_{5}$: Sainte Mastie [auro script.]. — In litania: S. Aygulphus, S. Mastidia). — *Poss.* H. Chaunest[?] (Hoc nomen sepius in interiore parte tegumenti scriptum est). — P. L. Scavenius. (In interiore parte tegumenti: „N. 1 in Qvarto“. — Bibl. Scav. 368 n. 1 in 4to).

Litt. Bruun 150.

Thott 546 4to membr., sæc. xv, ff. 83, cm. 20×13,$_{1}$. Liber picturis atque litt. init. hist. et cum ornam. decoratus.

Hore.

Prov. Gallia septentrionalis. (In calendario inter alia hec nomina rubricata: $^{6}/_{2}$: S. Amandus, $^{14}/_{6}$: Basilius, $^{25}/_{6}$: Eligius, $^{1}/_{10}$: Remigius, $^{9}/_{10}$: Dionysius, $^{14}/_{10}$: Donatianus, $^{1}/_{12}$: Eligius, $^{14}/_{12}$: Nichasius. — In litania: S. Amalberga. — f. 83’ [manu paulo recentiori]: „Pape Clemens VIe de ce nom a compose ces heures . . . .“). — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 409 n. 546).

Litt. Bruun 175.

Thott 542 4to membr., sæc. XV, ff. 171, cm. 22×15,3. Liber picturis et litt. init. decoratus.

Hore.

Prov. Gallia septentrionalis. (Calendarium et rubrice lingua Gallica scripte. — In calendario 12/1: S. Fremin, 27/3: S. Legier, 1/4: S. Waleri, 30/4: S. Eutrope, 2/5: S. Quentin, 25/6: S. Eloy [rubr.], 29/7: S. Souplis, 30/8: S. Fiacre, 3/9: S. Remacle, 25/9: S. Fremin, 14/12: S. Nicaise [rubr.]. — In litania: S. Quintinus, Nicasius, Saluius, Remigius, Landelinus, Aubertus, Bauo, Gudila, Aldegundis, Amelberga). — *Poss.* Passim in litteris init. littere IM et insignia gentilicia conspiciuntur, vid. tabulam II n. 4. — Marguerite Crohin. — Jeanne Crétien. — Marie de la Fontayne. — Marguerite Doultreman. — Marie le Boucg. — François Viuien. — Anne Viuien. — Jean Francois Ignace Rasoir. (In folio preligato [manu sæc. XVI exeunt., i. e. manu secunda]: „L'an 1500 ces heurs apartenoit a damoiselle Marguerite Crohin dame de Salmonsart espouse a Jacgues Cretien. — Depuis a damoiselle Jenne Crestien, sa fille, espouse a Louis de la Fontaine". [manu sæc. XVII, i. e. manu tertia add.]: „L'an 1510". — [manu sæc. XVI ineunt., i. e. manu prima]: „Chest heures apertiene a Marye de la Fontayne dict Wicart, espouse a Henry Doultreman". [manu tertia add.]: „L'an 1540". — [manu sec.]: „Depuis a damoiselle Marguerite Doultreman, sa fille, espouse a Peles le Boucg". [manu tertia add.]: „L'an 1565". — [manu sec.]: „Depuis a damoiselle Marie le Boucg, sa fille, espouse a sire Jan Viuien, seigneur de Forest et Salmonsart". [manu tertia add.]: „Lan 1600". — [manu tertia]: „Depuis a François Viuien, son fils, Seigneur de Forest. L'an 1639". — [manu quarta]: „Depuis a damoiselle Anne Viuien, sa soeur, dame de Forest. 1668". — [manu quinta]: „Depuis a messire Jean Francois Ignace Rasoir, cheualier seigneur de Forest, anchien preuost de la ville de Vallentiennes son nepueux. 1670"). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 408 n. 542).

Litt. Bruun 168.

Thott 547 4to membr., sæc. XIV, ff. 66, cm. 17,9×12,9. Codex litt. init., picturis, floratura decoratus. Picture historiam sacram et miracula beate Marie uirginis illustrant.

Hore.

Prov. Gallia uel Anglia. — *Poss.* Maria de Bohun, uxor Henrici de Lancastria, qui fuit postea Henricus IV, rex Anglie. (Insignia

gentilicia Marie et Henrici passim in codice. — f. 17': Crux s. Georgii in scuto picta. — In litania: S. Albanus, Eadmundus, Oswaldus, Alphegus, Dunstanus, Cuthbertus, Botulphus).
Litt. Bruun 192.

Gl. kgl. S. 1607 4to membr., sæc. xv exeunt., ff. 154, cm. 18,$_2$×12,$_9$. Liber picturis, floratura, litt. init. ornatus.
Hore.
Prov. Belgium. (Liber manu Nicolai Spierinck pictus? — In calendario $^3/_2$: S. Gilbertus, $^{21}/_4$: Victor [rubr.], $^{30}/_4$: Eutropius m., $^{17}/_9$: Lambertus, $^1/_{10}$: Bauo, $^{14}/_{12}$: Nichasius [rubr.]). — *Poss.* f. 107: Scutum azurrum cum aquila aurea. — Hans Bertram [?] (In picturis que zodiacum illustrant he littere scripte sunt: H, A, N, S, B, E, R, T, R, A, M, que forsitan nomen possessoris nobis dent). — Museum Regium.
Litt. Bruun 148.

Gl. kgl. S. 3445 8vo membr., sæc. xv, ff. 164, cm. 12,$_2$×8,$_6$. Liber picturis, floratura, litteris initialibus decoratus. Cf. Ms. George Reid n. 32 in Museo Victorie et Alberti Lundonii. (Byvanck et Hoogewerff: La miniature hollandaise (1921) Pl. 48).
Hore ad usum dioc. Traiectensis.
Prov. Belgium (ut docet pictura. — In calendario $^{14}/_1$: S. Pontianus [rubr.], $^{12}/_5$: Pancracius [rubr.], $^{13}/_5$: Seruacius [rubr.], $^{12}/_6$: Odulphus [rubr.], $^{25}/_6$: Lebuinus [rubr.], $^{17}/_9$: Lambertus [rubr.], $^1/_{10}$: Remigius et Bauo [rubr.], $^{10}/_{10}$: Gereon et Victor [rubr.], $^7/_{11}$: Willibrordus [rubr.], $^{12}/_{11}$: Lebuinus [rubr.]). — *Poss.* C. F. Temler. (Bibl. Temler. 360 n. 4). Empt. in auctione Temleri anno 1781 pro 1 Rdl. 5 m. 9 sk. — In folio preligato inscriptio hec eadem manu, que in Gl. kgl. S. 3450 8vo inuenitur, scripta: „Breviarium Latinum circa init. Sec. XV".
Litt. Het Boek XI (1922) 220. — Byvanck et Hoogewerff: La miniature hollandaise Pl. 169.

Thott 123 8vo membr., sæc. xvi (f. 101: „1526"), ff. 101, cm. 10×7,$_2$.
Hore ad usum dioc. Traiectensis.
Prov. Belgium. (In litania: S. Pontianus, Seruatius, Willibrordus, Lebuinus, Odulphus). — *Poss.* H. Rantzau. (In interiore parte tegumenti: „Hic liber Henrici est equitis cognomine Rantzau"). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 513 n. 123).

Ny kgl. S. 29 8vo membr., sæc. XIV, ff. 136, cm. $12{,}_4 \times 8{,}_7$. Litt. init. cum ornam.

Hore.

Prov. Germania. (In litania: S. Willehadus). — *Poss.* Fr. Münter. (f. 1: „Friderici Münteri Hafniæ 1790". — Bibl. Münter. I n. 8).

Thott 116 8vo membr., sæc. XIV, ff. 250, cm. $13{,}_8 \times 10{,}_5$. Litt. init. In calendario imagines occupationes rusticas singularum mensium illustrantes.

Hore.

Prov. Germania (ut docet calendarium). — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 512 n. 116).

Ny kgl. S. 31 8vo membr., sæc. XV, ff. 202, cm. $14{,}_4 \times 10{,}_6$.

Hore.

Prov. Germania. (In calendario: S. Ludgerus, Regulus, Grandanus abbas, Godehardus, Seruacius, Odelricus, Kylianus, Lambertus, Wentzelaus, Willebrordus, Cunibertus, Othmarus, Habundius. — In litania: Wilhadus, Birgitta. — f. 195': „De sancta Birgitta"). — *Poss.* Peder Holm † 1777. (Obseruationes ab eo scripte in ff. preligatis, cf. Bibl. Münter I n. 10). — Fr. Münter. (f. 1: „Friderici Münteri. Hafniæ 1789". — Bibl. Münter I n. 10).

Gl. kgl. S. 3452 8vo membr., sæc. XV (f. 140: „1408"), ff. 140, cm. $14{,}_6 \times 11$. Litt. init. Codex ab initio mutilus.

Liber deuotionis.

f. 1—140: „///// suscipe sancte pater incensi huius sacrificium uespertinum, quod tibi pro regis sui uictoria sancta reddit ecclesia × ut ipsum in dyademate immortalitatis eternaliter mereamur contemplari. Amen. Anno Domini 1408 completus est liber iste in die Egidii abbatis, scriptus per manum Cecilie de monte humilis ancille Christi".

Prov. Germania. (Preces lingua Saxonica infer. scripte).

Ny kgl. S. 30 8vo membr., sæc. XV, ff. 453, cm. $11{,}_3 \times 8$. Litt. init. cum ornam.

Officia uaria et hore.

Prov. Germania, dioc. Argentinensis. Ad usum monasterii cuiusdam ordinis predicatorum. (Rubrice lingua Germanica scripte. — In calendario $^{21}/_7$: S. Arbogastus, $^{29}/_8$: Adelfus, $^{14}/_{10}$: Trans-

latio s. Margarete, $^{7}/_{11}$: Florentius. — In litania: S. Adelfus. — In calendario $^{7}/_{3}$: Thomas de Aquino, $^{5}/_{4}$: Vincentius doctor ordinis predicatorum, $^{29}/_{4}$: Petrus m. etc. etc.). — *Poss.* Fr. Münter. (f. 1: „Friderici Münteri. Hafn. 1789". — Bibl. Münter. II n. 11).

Thott 538 4to membr., sæc. xv, ff. 82, cm. 21×14. Litt. init.
Officia in honorem beate Marie uirginis.
Prov. Germania. — *Poss.* O. Thott.
Litt. Bruun 164.

Thott 121 8vo chart., sæc. xv, ff. 561, cm. 11,8×8,2.
Liber deuotionis.
Prov. Germania. (Preces lingua Germanica scripte). — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 513 n. 121).
Litt. Borchling 35.

Thott 120 8vo chart., sæc. xv, ff. 249, cm. 15×10,5. Liber litteris initialibus et picturis marginalibus ornatus. Tegum. uetus.
Liber deuotionis.
Prov. Germania. (Preces lingua Germanica scripte). — *Poss.* Bernhard Moller. — O. H. Moller. (f. 249': „In bibliothecam Olai Henrici Molleri Flensburgo Cimbri Hamburgi A. I. C. N. 1737 d. 24. Aprilis ex donatione fratris unici dilectissimi optimi Bernhardi Molleri peruenit").
Litt. Bruun 179. — Borchling 34.

Gl. kgl. S. 3451 8vo membr., sæc. xv, ff. 188, cm. 14,4×11. Litt. init.
Liber deuotionis.
f. 1'—188: „In sacratissima nobilissima atque melliflua uigilia dominice natiuitatis ad matutinas: Hec est illa mirabilis amabilis et laudabilis uigilia × ubi incarnati uerbi gloriam eternaliter conspiciam amen".
Prov. Germania. (Preces lingua Saxonica infer. scripte. Codex eadem manu qua Gl. kgl. S. 3452 8vo scriptus).

Thott 126 8vo chart., sæc. xv, ff. 290, cm. 9,8×6,3.
Liber deuotionis lingua Latina et Germanica inferiori scriptus.

Prov. Germania. (f. 266': Oratio ad s. Diburgam matrem s. Gertrudis; cf. f. 265': „O egregie ac formose sponse Jhesu Christi Scholastica, Gertrudis, Cecilia, Katherina, Dorothea, Barbara, Agnete, Margarete, Appollonia, Petronilla, Ursula, Maria Magdalena, Elizabet, Thiburga cum omnibus sanctis uirginibus uiduis continentibus . . . .“). — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 513 n. 126).

Ny kgl. S. 45 8vo membr., sæc. xv, ff. 257, cm. 12×9.

Liber deuotionis Latina, Danica, Saxonica inferiori lingua scripta.

Prov. Dacia, dioc. Roskildensis. (In calendario $^{7}/_{1}$: S. Kanutus dux, $^{4}/_{3}$: Lucius papa, $^{16}/_{6}$: Willelmus abbas, etc. — In litania: Kanutus rex, Kanutus dux, Olauus). — *Poss.* f. 54: „Anno Domini 1488 der mon so skreff den søndaw nest fore sancte Cnwt kongh da wor met brøllwp met Karine“. — T. Klevenfeldt. (Bibl. Klevenf. 253 n. 2). — P. F. Suhm. (Bibl. Klevenf. 253 manu Suhmii: „7 Rdlr. Suhm“).

Litt. Borchling 46—47.

Thott 124 8vo chart., sæc. xv, ff. 100, cm. 14×10.

Liber deuotionis. (Psalterium beate Marie uirginis. Septem psalmi penitentiales de beata Maria uirgine etc.).

Poss. O. Thott. (Bibl. Thott. VII 513 n. 124).

Thott 119 8vo membr. et chart., sæc. xv (f. 36': „1458“). Varia liturgica notis musicis instructa manu sæc. xvi passim addita. ff. 171, cm. 8,6×7,3.

Liber deuotionis.

f. 3—32: „Cursus de beata uirgine“.

f. 32'—36': „Oratio de beata uirgine“. „Scriptum et finitum per me Laurencium Pruckner notarium publicum anno Domini 1458“.

f. 41—88': Orationes ante et post missam.

f. 100—134: „Vigilie defunctorum que comuniter habentur in ecclesia Eystetensi per totum annum“.

f. 134—137': „Vespere defunctorum“.

f. 138—150': „Septem psalmi penitentiales“. Litania. Orationes.

Prov. Germania, dioc. Eystadiensis (ut docet rubrica f. 100 et præterea nomina sanctorum in litania). — *Poss.* Fr. Ferdinandus Bartholomæus Staab. — Joannes Cunradt Bambergensis.

(f. 171': „Fr. Ferdinandus Bartholomæus Staab. Joannes Cunradt Bambergensis 1592", cf. inscriptionem in folio adligato tegumento interiori). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 513 n. 119).

Inc. Hafn. 1438 & **Inc. Hafn. 2097** (adlig.) chart., sæc. xv, ff. 167, cm. 10,1×7,1. Tegum. uetus.

f. 1—167': *Orationes.*

Prov. Germania. — Monasterium quoddam non procul a Badendorp uel Bodendorp. (f. 96: „Feria tercia pentecostes quando in Badendorpe celebratur dedicacio ecclesie, ubi propter magnam indulgentiam que ibidem hodierna die pronunciatur ob honorem beatissime ac gloriosissime uirginis Marie modo confluunt nobiles et ignobiles, justi et peccatores, diuites ac pauperes, preces fundunt, sacrificia offerunt pro salute anime et corporis et sine dubio impetrent quecunque petierint. Sic etiam fuit olim consuetudo huius monasterii quod conuentus perrexerit ibidem annuatim in hac amena uernali tempore gressibus pedum in maxima deuocione . . . .". f. 97': „ecclesiam uenerandissime genitricis tue in Badendorpe". f. 85': „dum pulsantur campane ad honorem gloriose uirginis Marie de Bodendorp . . .").

Gl. kgl. S. 189 fol. chart., sæc. xv (f. 9: „1491"), ff. 14, cm. 27,2×20.

f. 1—9: „*Circa officium misse generalia et quedam specialia utilia subsequuntur.* Conticuit populus meus eo quod non habuerit scientiam × neque in fronte quia episcopus inunxit etc. . . . Per me Johannem Bredall Ripis. Anno 1491".

f. 10—12: „*Epistola de miseria curatorum.* Securum est semper, scriptura teste, in faciendis consulere × in eternam felicitatem, ad quam creati sunt, perueniant, prestante Domino nostro Jhesu Christo. Vale. Per me Johannem Bredall etc. Explicit epistola de miseria curatorum seu plebanorum. Anno Domini 1491 etc.".

f. 12'—14: *Biblia metrica.* „ | Sex, prohibet, peccant, Abel, Enoch, archa fit, intrant | × | Michas, et Lachis, leuites, ultio, thori | ////".

Prov. Dacia. — *Poss.* H. Gram. (Cat. Gram. n. 103).

Thott 532 4to chart., sæc. xv, ff. 177, cm. 20,8×13,8.

f. 1—177: „*Expositio ymnorum*". „Considerans iuxta beati Fulgentii dictum: Cum nos omnes arbores esse in agro dominico constitutos × in linguas aureas adhuc eum non laudaremus

ad plenum, ut dicit Ecclesiasticus XLI: Benedicentes Dominum exaltate illum quanto potestis, maior est enim omni laude etc. Scriptum atque completum hoc opus per manus fratris Jacobi de Arnhem ipso die Remigii episcopi et confessoris".

Prov. Germania. — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 408 n. 532).

Thott 134 fol. membr., sæc. x et xi, ff. 108, f. 1—6: cm. 26,3×19. f. 7—108: cm. 30×19. Litt. init. Codex mutilus.

In fol. preligato [manu sæc. xviii]: „Martirologium antiquissimum in quo fere omnia festa sanctorum huius ciuitatis et prouincie reperiuntur . . .".

f. 1—6' [manu sæc. xi, titulo excepto, qui manu recentiori scriptus est]: „*De uita sancti Vincencii martiris*". „//// reliqua quoque subiectiore facilius membra confoderet × ipse sit consecratus ut sit nomen Domini benedictum in secula seculorum. Amen".

f. 7—108' [sæc. x]: *Martyrologium* Usuardi. „//// insutum culleo in profundum maris × reuelante angelo corpus eius et sepultum 7 Kal. Julii Amen ////".

Prov. Gallia meridionalis. — *Poss.* Ecclesia cathedralis Aptensis. (In margine 60 nomina defunctorum, episcoporum et benefactorum ecclesie Aptensis, manibus sæc. xii et xiii inscripta sunt, e. g. f. 13: „Eodem die hobiit dominus Gaufredus de Apt, Aptensis episcopus, cuius anima in pace quiescat" ($^{21}/_{2}$), — f. 21': „Eodem die obiit Guillelmus, Aptensis episcopus" ($^{6}/_{4}$), — f. 22': „Eodem die obiit Raimundus episcopus ualde eruditissimus in ecclesiastico officio" ($^{13}/_{4}$), — f. 84': „Eodem die obiit dominus G. Dalmas Macilie, Aptensis episcopus, cuius anima requiescat in pace" ($^{28}/_{8}$), — f. 104': „Eodem die obiit dominus Guirannus, Aptensis episcopus" ($^{20}/_{10}$). — Codici adligata sunt 8 folia chartacea in quibus manu recentiori note de reliquiis sancte Anne lingua Gallica scripte). — Ex penu bibliopole Th. Osborne. (In folio preligato nota pretii: „3. 3. 0"). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 286 n. 134).

Ny kgl. S. 1794 fol. membr., sæc. xi et sequent., ff. 228, cm. 25,4×19,6. Codex mutilus.

f. 2 [sæc. xii]: *Antiphona.* „Alleluia pascha nostrum immolatus est Christus. — | Pro fidei meritis | uocitatus iure beatus | × | Rex sine fine manens | miseris tu parce ruinis | premia concede | et tua cuncta regem | ". (Analecta hymnica medii æui XVII 19). [Notis musicis instructa].

f. 3—173: *Martyrologium* Adonis cum notis nonnullis in margine additis inter quas hec f. 96 ad 7 Idus Augusti: „Eodem die in Spaniis in uico, que nuncupatur Taxo, depositio sancti Urbicii martiris, qui cum esset in fide Christi perseuerans a paganis iugulatus est et sepultus infra baselica Dei genitricis Marie. Et cum eo alii duo Felicule et Victoris, cuius memoria habetur 16 Kal. Marcii".

f. 173—173': „*Versiculi metrici compositi.* Precor ueniam, segnides mittis alumno, tardus sum, tarde set tibi nemo ueniat. — | Longus preteritis tenuit nos error ad annis | × | Conspicui de te quiquid petiere merentur | ". — „Anno XVII Philippo rege XVII Kal. Septembris feria 4. post assumptionem sancte Marie sic inquoauit dominus abba Petrus et Miro Sanla ipsa opera sancte Marie".

f. 173'—185: *Calendarium* cum notis obituariis diuersis manibus sæc. xi—xv scriptis. Hic inscripta sunt nomina defunctorum regum Aragonie, episcoporum sedis Urgellensis, abbatum et monachorum monast. sancte Marie de monte Serrato, sancti Laurencii de Bagadono, inprimis nomina abbatum et fratrum „huius monasterii". f. 174 hec nota: „Anno Domini 1247 uisus est ignis radius magnus in aere recte super ecclesiam sancti Petri Serratexensem . . .".

f. 185—201': *Regula sancti* Benedicti.

f. 202—205': *Ordinarius euangeliorum per circulum anni.*

f. 206—227': *Calendarium* cum notis diuersis manibus sæc. xv—xix scriptis. f. 216' ad diem beate Felicule uirginis: „Huius corpus gloriosum est in presenti monasterio".

Prov. Hispania. — *Poss.* Monasterium beate Marie Serratexii. — Codex anno 1920 emptus.

Litt. Jaime Villanueva: Viage literario á las iglesias de España VIII 118, 265.

Ny kgl. S. 1865 fol. membr., sæc. xiii—xvi, ff. 132, cm. 27,5 ×19,8.

f. 1—36': *Martyrologium ad usum dioceseos Leodiensis adaptatum.*

f. 37—132': *Liber benefactorum ecclesie s. Dionisii Leodiensis* compluribus manibus scriptus.

Prov. Leodium. — *Poss.* Ecclesia s. Dionisii Leodiensis. — Empt. Rome anno 1922.

Thott 526 4to chart., sæc. xv (f. 106: „[14]81“), ff. 150, cm. 20,$_8$×14,$_3$. Tegum. uetus. Codex mutilus.

f. 1—106: *Martyrologium* Usuardi. „///// 3 Nonas Januarii. Rome uia Appia × Retiarie sancti Hermetis exorcyste. Et sic est finis martilogii ordinis per circulum anni ad capittulum cottidianum legendi anno Domini etc. 81 in die sancto pentecostes . . .“.

f. 107': „*Beatus Jeronimus dicit*: In omni claustro quattuor illa genera monachorum esse comprobantur × gregem Domini turbare non desinunt“.

f. 108—144': *Regula s.* Benedicti. „//// ne loquantur dolum × Deo protegente peruenies“. (Migne PL. 66. 217—930).

f. 146'—147': *Varie note liturgice.*

f. 147'—150: „*Ex uitis sanctorum patrum.* Narrauit abbas Cassianus de quodam abbate Johanne × sordidas et noxias cogitationes effugias“.

Prov. Germania. (In interiore parte tegumenti fragmentum registri cuiusdam in quo copia epistole date „in Helmestedis Halberstadensis dyocesis . . .“). — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 408 n. 526).

Lib. impress. sign. 30. 251 (adlig.) chart., sæc. xvi ineunt., ff. 12, cm. 19,$_2$×15,$_8$.

Necrologium celle s. Gregorii in Reichenbach, prioratus Hirsaugiensis monasterii una manu scriptum.

Prov. Cella s. Gregorii in Reichenbach. — *Poss.* Cella s. Gregorii in Reichenbach. — Monasterium Hirsaugiense. — Monasterium Nouientense seu Aprimonasteriense. (f. 1 [sæc. xviii]: „Hic liber fuit monasterii Hirsaugiensis hucque uidetur apportatus ab Mathia Koler olim ibi professo, sed expulso ab hæreticis, dein hic abbas Aprimonasterii“. Ms. adligatum est 4 libris Moguntiaci c. annum 1508 impressis, quorum duo inscriptionem: „Aprimonasterii“ habent). — Empt. anno 1907.

Gl. kgl. S. 177 fol. membr., sæc. xiii, ff. 165, cm. 30,$_5$×21,$_5$. Tegum. uetus.

f. 1—56': *Martyrologium.*

f. 57—108': „⟨*Tractatus*⟩ *magistri* Wilhelmi *super regulam beati Benedicti.* Tractatus iste qui est de professione monachorum × requirunt Dominum animaduertunt omnia“.

f. 108'—112: „*Forma decreti pro electione prelati, quam formam compilauit* Hostiensis episcopus cardinalis. Beatissimo patri ac domino diuina prouidentia sacrosancte Romane ecclesie × in desideriis anime sue et iniquus benedicitur".

f. 113—149: „*Regula sancti* Benedicti *abbatis*".

f. 150—154: „*Hec sunt nomina omnium Romanorum pontificum.* Primus pontifex Dominus noster Jhesus Christus × Honorius. Nicolaus. Celestinus. Bonifacius. Benedictus. Clemens". [Nomina quattuor ultima manu secunda scripta].

f. 154'—155': „*Hic est ordo et numerus et ratio omnium cardinalium secundum institutionem primitiuam.* In ecclesia triumphanti tres sunt ierarchie anglorum × sancti Quiriaci. Hec est ratio eorum".

f. 155'—157: „*Hec sunt nomina omnium imperatorum a natiuitate Domini nostri Jhesu Christi.* Octauianus Augustus × Richardus de Anglia. Rudolfus. Adolfus [manu secunda ea, que sequuntur]: occisus. Albertus filius Rodolfi occisus. Henricus comes de Lutzelenborg".

f. 157—157': „*Hec sunt nomina omnium episcoporum a primo, qui sedit in Aldenburg, usque ad ultimum, qui sedit in Lubeke.* Marco. Eguuardus × Burghardus de Serkem. Hinricus". [Nomen ultimum manu secunda scriptum].

f. 157': „*Hec sunt nomina abbatum istius monasterii.* Arnoldus. Gerardus × Johannes abbas. Augustinus abbas". [Nomina 17 ultima manibus diuersis scripta].

f. 158: „*Hic est totalis dyocesis Lubecensis in quatuor partes distincta.* Iste ecclesie constituunt quartam partem dyocesis. Brude. Hilgenhauene × Wesenberge. Slamerseke. Sconenborne". [Duo ultima manu secunda scripta].

f. 159: *Cisio Janus.*

f. 159'—165': *Arbor uirtutum. Breuis tractatus sacerdotibus utilis.* „Hec est arbor, cuius fructum, qui comederit × fraudulenter mercando, tesserando uel quocumque alio modo".

Poss. Monasterium s. Johannis in Cismaria. (In parte interiore tegumenti: „Liber sancti Johannis euangeliste in Cysmer". — Signatura in tergo deleta). — Bibl. Gottorp. (Cat. Lindenbrog. n. 145. — Cat. Pechlin. n. 15. — Ulrich Petersen: Specificatio lin. 89. — Cat. Möllmann n. 158).

Litt. Erichsen 25. — Archiv f. ältere deutsche Geschichtskunde VII 150. — Quellensammlung der Gesellschaft f. Schleswig-Holstein-Lauenburgische Geschichte IV 254.

Gl. kgl. S. 1587 4to membr., sæc. XV et XVI (f. 123: „Completum anno Domini 1457 14. Kal. Decembris per fratrem Hermannum Kolpin in utilitatem fratrum suorum dilectorum"), ff. 123, cm. 24×17,5. Tegum. uetus.

f. 1—48: *Martyrologium.*

f. 49—91: *Regula sancti* Benedicti.

f. 91'—92': *„De distinctione regule".*

f. 93—123: *Necrologium Cismariense* diuersis manibus sæc. XV —XVI scriptum.

f. 123': *„Que infra scripta perpetuis temporibus ab omnibus sunt seruanda in monasterio Cismariensi".*

Prov. Monasterium s. Johannis in Cismaria. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (In fol. preligato: „Liber sancti Johannis euangeliste"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Lindenbrog. n. 157. — Cat. Pechlin. n. 7. — Cat. Möllmann. n. 126).

Litt. Erichsen 24. — Archiv f. ältere deutsche Geschichtskunde VII 155, 993. — Quellensammlung der Gesellschaft für Schleswig-Holstein-Lauenburgische Geschichte IV 272.

Ny kgl. S. 935 fol. chart., sæc. XVI, ff. 18, cm. 33×24.

f. 1: *„De distinctione regule".*

f. 2—18: *Necrologium Cismariense* perpaucis manibus scriptum.

Prov. Monasterium s. Johannis in Cismaria. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria.

Litt. Quellensammlung der Gesellschaft für Schleswig-Holstein-Lauenburgische Geschichte IV 274.

Gl. kgl. S. 849 fol. membr., sæc. XIII—XV, ff. 182 [I + (IV—1) + 5 IV + I + 9 IV + (IV—1) + 3 IV + (IV—1) + IV + (IV—2) + III + I + 1] ɔ: codex mutilus, cm. 29,3×18. Tegum. uetus.

f. 1: *Litania.*

f. 2'—176': *Martyrologium* Usuardi *ad usum ecclesie Wentane et postea ad usum ecclesie Ripensis adaptatum* cum notis obituariis diuersis manibus [sæc. XIII exeunt. — sæc. XV] scriptis. (Scriptores rerum Danicarum V 534).

f. 177—177' [sæc. XV]: *Hore de beata Maria uirgine.*

f. 178—178' [sæc. XV]: *Hore de sancto spiritu.*

f. 178'—179' [sæc. XV]: *Hore de sancta cruce.*

f. 180—181' [sæc. XV]: *Psalterium beate Marie uirginis.*

f. 182: *Varie note de missis in ecclesia cathedrali Ripensi celebrandis.*

Prov. Dacia. — *Poss.* Ecclesia cathedralis Ripensis. — L. Harboe. (Scriptores rerum Danicarum V 534. — Bibl. Harboiana III 134 n. 1155).

Litt. Scriptores rerum Danicarum V 534. — Werlauff 214. — Ellen Jørgensen: Fremmed Indflydelse paa den danske Kirke. Videnskabernes Selskabs Skrifter 7. Række I 290.

Thott 805 fol. membr., sæc. XIII exeunt.—XV, ff. 24, cm. 30×21,2. *Calendarium ad usum ecclesie beate Marie uirginis Haunie adaptatum* cum notis obituariis multis manibus [sæc. XIII exeunt.—sæc. XV] scriptis. (O. Nielsen: Københavns Diplomatarium II 1).

Prov. Dacia. — Ecclesia beate Marie uirginis Haunie. — *Poss.* Ecclesia beate Marie uirginis Haunie. — Bibliotheca uniuersitatis Hauniensis. (Ny kgl. S. 1127 4to p. 10. — Scriptores rerum Danicarum VI 372). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 340 n. 805).

Litt. Scriptores rerum Danicarum VI 372, VIII 532. — O. Nielsen: Københavns Diplomatarium II 1. — S. Birket Smith: Om Kjøbenhavns Universitetsbibliothek før 1728, især dets Haandskriftsamlinger (1882) 70.

Gl. kgl. S. 845 fol. membr., sæc. XIII—XIV, ff. 58, cm. 32×21,5. Tegum. uetus.

f. 1—57: *Calendarium* cum notis obituariis paucis manibus [sæc. XIII—XIV] scriptis. (Scriptores rerum Danicarum IV 27).

f. 57'—58: *De donationibus anno 1314 9. Kal. Dec. a Guidone, regis Danorum cancellario, factis.* (S. R. D. IV 66).

f. 58': *De mandato Johannis archiepiscopi Lundensis (ann. 1293) de libro datico siue catalogo sanctorum.* (S. R. D. IV 67).

Prov. Dacia. — Ecclesia cathedralis Lundensis. — *Poss.* Ecclesia cathedralis Lundensis. (f. 1 [sæc. XIV—XV]: „Liber daticus ecclesie et capituli Lundensis").

Litt. Scriptores rerum Danicarum IV 26. — C. Paludan-Müller: Hvad var Saxo Grammaticus og hvor er hans Grav? Indbydelsesskrift til de offentlige Examina i Nykjøbing Cathedralskole (1861) 70. — C. Weeke: Lunde Domkapitels Gavebøger (1884—1889).

Ny kgl. S. 1885 fol. chart., sæc. XV, ff. 148, cm. 31,4×21,1.

f. 1—132: „*Super epistolas per circulum anni dicta fratris* SIMONIS DE CREMONA *ordinis fratrum heremitarum sancti Augustini.* Dominica I. in aduentu. Augustinus ostendit qualiter Christo saluatori nostro × quia etiam transtulit nos in regnum suum. Ad quod nos perducat, qui sine fine uiuit et regnat".

f. 132'—148': *Registrum.*

Prov. Empt. Londinii anno 1923.

Thott 104 4to chart., sæc. XIV, ff. 166, cm. 21×14,4. Tegum. uetus.

In fol. preligato: *Pauci articuli, in quibus magister* PETRUS LOMBARDUS *non tenetur communiter ab omnibus.* (cf. Migne PL 192 961).

In fol. preligato: „*Errores condempnati a fratre* ROBERTO CANTUARIENSI ARCHIEPISCOPO *que de consensu et consilio omnium magistrorum tam regentium quam non regentium apud Oxoniam die Jouis proximo ante festum sancti Guntrandi anno 1276 in quadragesima . . .*" [Vacat folium; errores non sequuntur].

f. 1—166: *Conclusiones fratris* HIMBERTI ABBATIS MONASTERII PRULLIACI *ordinis Cisterciensis super tres libros sententiarum Petri Lombardi.*

f. 166: „*Incipiunt conclusiones super quartum sententiarum Petri de Tarantasia, qui fuit Anglicus et frater minor.*" [Non sequuntur conclusiones Petri de Tarantasia].

In interiore parte tegumenti hec manu sec. XV scripta, que non ad codicem nostrum spectant: „Liber Campi sancte Marie. Hic habetur quidam tractatus de sacramento eucharistie. Item morale Crisostomi de sacra communione. Item collacio synodalis quondam facta in domo capitulari Coloniensi. Item quidam sermones. Item omelia una beati Bernardi super euangelium: Simile est regnum celorum decem uirginibus".

Prov. Germania. — *Poss.* Campus sancte Marie [Marienfeld] ordinis Cisterciensis in Westphalia [?]. — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 387 n. 104).

Gl. kgl. S. 1362 4to membr., sæc. XIV, ff. 116, cm. 24,5 × 18,5. Tegum. uetus.

f. 1—3': „*Questiones super quartum decretalium*".

f. 4—116': *Commentarius in librum IV sententiarum.* „Samaritanus. Distinctio prima. Hic primo queritur, quid sit sacramentum et disseratur pluribus modis × ergo nec compassio". Adligata ad interiorem partem tegumenti copia litterarum judicis dioc. Lubic. et subconseruatoris, prepositi, decani et capituli eccl. Lubic. de redditibus Johannis Schellepeper perpetui uicarii, dat. Lubece a. D. 1427 in crastino beate Katerine uirginis. — In codice inserta epistola paruulà Thiderici decani ecclesie Butzowiensis Thiderico de Rozstoch uicario perpetuo ecclesie Sterneberch data.

Poss. Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in tegumento: „D 4"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Pechlin. n. 42. — Cat. Möllmann. n. 43).

Ny kgl. S. 1886 fol., chart., sæc. XV, ff. 28, cm. 31,3×21,3. Ex pluribus codicibus conglomeratus.

f. 1—12': Nicolaus de Dinkelspühl: *Tractatus de penitentia.* „Ecce nunc tempus acceptabile II Cor. 6. Duo sunt tempora × non est capax alicuius partis ////".

f. 13—25': „*Concordancie breues, ut sciatur, quomodo una sententia ex pluribus locis biblie possit confirmari et declarari*".

f. 26: „*Registrum super precedentes concordantias, ut sciatur, de quibus concordancie tractant*".

f. 27—28': *Littere Hieronymi Landi archiepiscopi Cretensis, nuntii apostolice sedis ad regna Polonie, Slezie, Prussie, die 13. Maii 1463 date una cum bullis Pii II pape 4. Kal. April. 1463 datis. Copie.* (cf. Peter Eschenloers Geschichten der Stadt Breslau ed. Kunisch I (1827) 205).

Prov. Germania. — *Poss.* Domus Carthusiensium Erfordie. (f. 1 manu recentiori: „Cartusiæ Erfordiensis"). Empt. Londinii anno 1923.

Gl. kgl. S. 3544 8vo membr., sæc. XV, ff. 139, cm. 16,×11,3. Diuersis manibus scriptus.

f. 1—16: „*Declamationes* Senece *moralizate*". „In ciuitate Atheniensium fuit constituta talis lex ×. Expliciunt declamationes Senece moralizate".

f. 16—139': Robertus Holcot: *Moralitates.* „Teodosius de uita Allexandri × territus tormentorum".

CODICES IURIDICI

Gl. kgl. S. 393 fol. membr., sæc. XIII, ff. 448, cm. 41×25,2. Litt. init. hist. et cum ornam. f. 398': Pictura, que monstrat episcopum in sede episcopali sedentem atque scriptorem in opere suo intentum. Subter pictura inscriptio: „Ego Ricardus hoc opus scripsi". Fol. 1: Littera initialis: I sæc. XIII exarata et historiata, sed tota pagina postea more Italico sæc. XV decorata armisque Ferdinandi I regis Neapolis ornata. In margine adsperse sunt adnotationes sæc. XIV et sæc. XVI.

Corpus iuris ciuilis.

f. 1—267': *Pandecte.*

f. 268—286: *Institutiones.*

f. 287—398': *Codex.*

f. 398'—442: *Nouelle.*

f. 442': *Authentica imperatoris Frederici I, que incipit: „Habita".*

f. 442': *Authentica imperatoris Frederici I, cuius initium: „Imperialem decet solertiam".*

f. 443—448: *Rubrice totius corporis iuris.*

Prov. Gallia. — *Poss.* Fulco Pererii collector apostolicus. — Johannes Martini licentiatus in legibus. (f. 448' [sæc. XIV]: „Iste liber est mei Johannis Martini licentiati in legibus dioceseos Caturcensis, quem dedit michi dominus meus, dominus Fulco Pererii licentiatus in legibus et apostolicus collector Castelle"). — Bibliotheca, que dicitur La Galiacza. (f. 448: „Intitulato 106 f. 46"; cf. L. Delisle: Le cabinet des manuscrits I 128, 224, 231; G. Mazzatinti: La biblioteca dei re d'Aragona in Napoli XL—XLV). — Ferdinandus I rex Neapolis. (f. 1: Arma regis Ferdinandi). — Corn. Lerche. — Vincentius Lerche. (Littere V L et arma in tegumento sepius impressa). — Chr. Lerche. — W. A. Osten. (Bibl. Osten. (1750) 52 n. 2).

Litt. Kiøbenhavns Universitets-Journal udg. ved Jacob Baden III 75. — A. G. Cramer: De uerborum significatione XXIV. — Bruun 81. — G. Mazzatinti: La biblioteca dei re d'Aragona in Napoli 179.

Gl. kgl. S. 394 fol. Tria uolumina. Vol. I. membr., sæc. XIII, ff. 283, cm. 41,6×25. Litt. init. hist. et cum ornam. In marginibus nonnulle picture parue ad textum spectantes.

f. 1—283': *Pandecte* (Lib. I—XXIV 2. 1) cum glossa.

Prov. Gallia. — *Poss.* Protasius de Ferrariis. (f. 1: „1431 die 5. Maii Protasius de Ferrariis officialis bullatorum Papie et ducalis commissarius"). — Johannes Nicolai de Landowe. — Domus monachorum Carthusiensium prope Argentinam. (cf. cod. Gl. kgl. S. 396 fol.) — Bibl. Gottorp. (Cat. Pechlin. n. 1. — Cat. Möllmann. n. 165—170. — Ulrich Petersen: Specificatio lin. 1. — In superiore et inferiore parte tegumenti signatura bibliothece Gottorpiensis litteris C. A. ɔ: Christian Albrecht adornata).

Vol. II membr., sæc. XIII (f. 215: „Anno Domini 1255 die secundo intrante Junio completum est hoc opus"), ff. 215, cm. 47,5× 28,5. Litt. init.

f. 1—215': *Pandecte* (Lib. XXIV 2. 2. — XXXVIII. 17. 10) cum glossa.

Poss. Bibl. Gottorp. (Cat. Pechlin. n. 1. — Cat. Möllmann. n. 165—170. — Ulrich Petersen: Specificatio lin. 1. In superiore et inferiore parte tegumenti signatura bibliothece Gottorpiensis litteris C. A. ornata).

Vol. III membr., sæc. XIII, ff. 259, cm. 43,5×25,5. Litt. init. hist. et cum ornam.

f. 1—259': *Pandecte* (Lib. XXXIX et usque ad finem) cum glossa.

Prov. Italia. — *Poss.* Protasius de Ferrariis. (f. 1: „1431 die 5. Maii Protasius de Ferrariis officialis bullatorum Papie et ducalis commissarius"). — Johannes Nicolai de Landowe. (f. 259' [sæc. XV]: „Istud digestum nouum est Johannis Nicolai de Landowe iuris utriusque doctoris"). — Domus monachorum Carthusiensium prope Argentinam. (cf. cod. Gl. kgl. S. 396 fol.). — Bibl. Gottorp. (ut supra).

Litt. Zeitschrift des Vereins für Schleswig-Holstein-Lauenburgische Geschichte XIV 11. — Bruun 85.

Gl. kgl. S. 397 fol. membr., sæc. XIII (f. 366': „Codice finito laus sit et gloria Christo annorum Christi currentes mille ducenti sessaginta labant duoque tempora dabant hic codex scriptus scriptor non fictus Nicolaus nomine dictus pictor benignus laudibus et munere dignus"), ff. 366, cm. 39,5×25,5. Litt. init. hist.

f. 1—365': *Codex Justiniani* (Lib. I—IX) cum glossa.

Prov. Italia. — *Poss.* Protasius de Ferrariis. (f. 1: „1431 die 5. Maii Protasius de Ferrariis officialis bullatorum ciuitatis Papie et ducalis commissarius"). — Johannes Nicolai de Landowe. (f. 366' [sæc. xv]: „Jo Nicolai"). — Domus monachorum Carthusiensium prope Argentinam. (cf. cod. Gl. kgl. S. 396 fol.). — Bibl. Gottorp. (Cat. Pechlin. n. 1. — Cat. Möllmann. n. 165—170. — Ulrich Petersen: Specificatio lin 1. — In superiore et inferiore parte tegumenti signatura bibliothece Gottorpiensis litteris C. A ɔ: Christian Albrecht adornata).

Litt. Zeitschrift des Vereins für Schleswig-Holstein-Lauenburgische Geschichte XIV 11. — Bruun 88.

Gl. kgl. S. 396 fol. membr., sæc. xiii, ff. 244, cm. 40×25. Litt. init.

f. 1—52': *Institutiones.*

f. 53—168': *Nouelle.*

f. 169—188': *Constitutiones feudales.*

f. 189—244': *Libri 3 posteriores codicis Justiniani.* Omnia cum glossa.

Prov. Italia. — *Poss.* Protasius de Ferrariis. (f. 1: „1431 die 5. Maii Protasius de Ferrariis officialis bullatorum Papie et ducalis commissarius"). — Johannes Nicolai de Landowe. (f. 1 [sæc. xv]: „Volumen Johannis Nicolai de Landowe iuris utriusque doctoris"). — Domus monachorum Carthusiensium prope Argentinam. (Miscellaneæ observationes criticæ novæ in auctores veteres et recentiores IV (1744) 324: Huic jam editioni exadversum tituli frontem præscripsit M. Gudius sequentia: „Contuli cum Gottorpiensibus quingentorum, ut videbantur, annorum membranis quæ præter Instituta quattuor voluminibus digestorum libros cum prolixis commentariis exhibebant. Fuere olim Monachorum Carthusiensium in domo montis B. Mariæ prope Argentinam: servantur hodie in Bibliotheca Aulica Gottorpii Cimbrorum"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Pechlin. n. 1. — — Cat. Möllmann. n. 165—170. — Ulrich Petersen: Specificatio lin. 1. — In superiore et inferiore parte tegumenti signatura bibliothece Gottorpiensis litteris C. A. ɔ: Christian Albrecht ornata).

Litt. Bibliotheca Marquardi Gudii (1706) 515 n. 82. — Miscellaneæ observationes criticæ novæ in auctores veteres et recentiores V 321, VI 539, VII 645. — E. Schrader: Corpus

iuris civilis (1832) XIX. — Zeitschrift des Vereins für Schleswig-Holstein-Lauenburgische Geschichte XIV 11.

Gl. kgl. S. 395 fol. membr., sæc. XIII, ff. 331, cm. 37,7×24. Litt. init. — f. 331: „Petrus faber alias fauuel clericus scripsit".
f. 1—87: *Institutiones.*
f. 88—233': *Nouelle.*
f. 234—261: *Constitutiones feudorum.*
f. 261—331: *Libri 3 posteriores codicis Justiniani.* Omnia cum glossa.
Prov. Italia. — *Poss.* Bibl. Gottorp. (Signatura bibliothece Gottorpiensis in superiore et inferiore parte tegumenti litteris C. A. ɔ: Christian Albrecht ornata. — Cat. Pechlin. n. 1. — Ulrich Petersen: Specificatio lin. 2).
Litt. Zeitschrift der Gesellschaft für Schleswig-Holstein-Lauenburgische Geschichte XIV 11.

Thott 326 fol. membr., sæc. XIII, ff. 262, cm. 38,5×25. Litt. init. hist. Tegum. uetus. Liber in fine mancus.
f. 1—262': *Pandecte* (Lib. I—XXIV 1. 32) cum glossa.
Prov. Italia. — *Poss.* Lucas Langermannus. (Nomen in interiore parte tegumenti inscriptum). — Michael Richey. (In interiore parte tegumenti: „Michael Richey 1728". — Bibl. Richey IV 416 n. 1). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 304 n. 326).

Gl. kgl. S. 3546 8vo membr., sæc. XV, ff. 328, cm. 12,5×9,7. In fol. 1 et fol. 228 sunt picture. Litt. init. cum ornam. Codex mutilus. Tegum. uetus.
f. 1—227': *Institutiones* (Lib. I—IV 18. In fine mancus).
f. 228—312': *Speculum Saxonum. Versio uulgata* (Lib. I—III 77). „Deus, qui est principium et finis omnium bonorum operum × quia ipsum diucius eum agrum ////".
f. 313—328: *Tituli legales Digesti ueteris.*
Prov. Germania.
Litt. Bruun 212.

Gl. kgl. S. 398 fol. Duo uolumina. chart., sæc. XV (uol. II f. 299: „Explicit secunda pars repertorii domini Gentilis anno Domini 1470 27. die mensis Julii: Sixtum Mayr"), uol. I ff. 406, uol. II ff. 299, cm. 40,5×29,5. Litt. init. Tegum. uetus.

„Anthonius de Gentilibus“: *Repertorium iuris.* „Quia apud antiquos laudabilis consuetudo cepit × Zizania mixta tritico . . .“
Prov. Germania. — *Poss.* Wicke Knobelauch. (In interiore parte tegumenti [sæc. xv]: „Wicke Knobelauch“). — Adolfus Knobelauch. (In interiore parte tegumenti [sæc. xvi ineunt.]: „Ex libris Adolfi Knobelauch J. U. doctoris“. — In folio preligato: Insignia possessoris, vid. tabulam II n. 5—6).

Thott 359 fol. membr., sæc. xiv, ff. 137, cm. $39{,}_5 \times 23{,}_5$.

f. 1—7': „*Summa magistri* Tancreti *de ordine iudiciario.* Sedulis adortationibus tuis reuerentissime socie × Explicit summa magistri T. Aretini“.

f. 7'—12: „*Summa magistri* B. *de hiis, que ad frequentem usum causarum sunt neccessaria.* Scientiam omnes naturaliter apetunt × ita esse est uerum“. (Eadem summa in codice Musei Britt. 11 C VII signato inuenitur).

f. 12—19: „*Summa correcta per magistrum* R[aymundum de Pennaforte] *de sponsalibus et matrimoniis.* Quoniam frequenter in foro penitentiali dubitationes circa matrimonium × non inuidenti animo sed benigno corrigat et emendet. Explicit summa matrimonii magistri Raymundi“.

f. 19—33: „*Ordo iudiciarius a magistro* Tancreto Bononiensi *editus et per magistrum* Bartholomeum Briccіensem *reformatus.* Quoniam ad imitationem maiorum in minimis correctio facienda, idcirco ego Bartolomeus Brixiensis libellum iudiciarium quondam a Tancreto compositum duxi pro uiribus reformandum × articulis in presenti opusculo comprehensis ad rudium instructionem breuiter dixisse suficiant“.

f. 33'—76: „*Libellus compositus a* Ranfredo Beneuentano *in iure canonico.* Super actionibus omnibus compositi sunt libelli × quod michi iuris canonici scientia non ministrat ut alias ff. de acquirenda possessione quamuis“.

f. 78—111': „*Libellus de ordine iudiciorum compositus a* Roffredo Beneuentano *iuris ciuilis professore,* in quo opere continetur qualiter concipiatur libellus et fiant confessiones et de natura cuiuslibet actionis poterunt studentes inuenire. Si considerarem ingenium et scientie proprie facultatem × et con. l. si fundus et l. hec distinctio“.

f. 112—134': Pillius Modicensis: *Questiones auree.* „Bononienses dum querimoniam de Ferrariensibus deferrent × quia

iste potuit ignorare debitorem soluisse. Expliciunt questiones Pilyi".

f. 135—135': Roffredus Beneuentanus: *De bonorum possessione.* „Cum essem Aricii attentus in studio × diligenter et breuiter ad preces meorum sociorum tractaui Roffredus".

f. 136: „*Tractatus de interesse secundum Azonem.* De interesse sepius quesitis × nec ultra duplum rei ullo modo existimetur. Az".

f. 136—137': *Questiones nonnulle secundum Odofredum.*

Prov. Italia. — *Poss.* Johannes Duchatel. (f. 1 et iterum f. 137': „Ceste lecture a este de feu messire Jehan du Chastel euesque de Carcassonne. M. Bertandi notaire"). — f. 1 signatura: „Soixante huit"; cf. signaturas in codicibus Gl. kgl. S. 193, 194, 197, 198 fol. — In folio preligato inscriptum est: „Continentur Summa Magistri Tancreti (claruit anno 1220) de ordine judiciario etc. Libellus de ordine judiciorum . . . ." eadem manu, que in preligato folio codicis Thott 160 fol. signat scripsit. — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 306 n. 359).

Litt. Delisle: Le cabinet des manuscrits III 393.

Ny kgl. S. 639 8vo membr., sæc. xv, ff. 108, cm. 17,$_1$×11,$_8$. Litt. init.

f. 1—39: „Franciscus de Platea de Bononia": „*Tractatus de usuris*". „Usura primo scilicet in contractu mutui × mutuum date nil inde sperantes".

f. 39'—105: Franciscus de Platea: *De restitutionibus.* „Restitucio. Primo, utrum restitucio sit de necessitate × non est absoluendus. Hec Monaldus".

f. 105'—106: *Forme absolutionum.*

f. 106': „*Recepta optima de unguento*", Italica lingua scripta.

f. 107: *Questiones iuridice.*

Prov. Italia. — *Poss.* E. Crawshaw. (In interiore parte tegumenti: „Ex libris E. Crawshaw"). — Sir Thomas Phillipps. (f. 1: „Phillipps Ms 6334"). — Empt. Londinii anno 1920.

Ny kgl. S. 1824 fol. chart., sæc. xv, ff. 280, cm. 43,$_5$×28,$_5$. Tegum. uetus.

f. 1—10: *Registrum.*

f. 11—259: „*Practica noua composita per famosissimum nec non eximium legum doctorem* Johannem Petrum de Ferrariis, *filium quondam egregii doctoris domini Augustini*

ciuis inclite ciuitatis Papiensis". „Quoniam uita breuis et incerta × imperatores ff. de app. cum similibus etc."
Prov. Italia. — *Poss.* Empt. Lipsie anno 1920.

Gl. kgl. S. 192 fol. membr., sæc. IX, ff. 332, cm. 29,4×21,5.
f. 1—106: Dionysius Exiguus: *Codex canonum ecclesiasticorum.*
f. 1—5': „*Canones apostolorum*".
f. 5'—13: „*Constitutio et fides Niceni concilii cum subditis capitulis suis*".
f. 13—17: „*Regule Ancyrani concilii*".
f. 17—18': „*Canones concilii Neocesariensis*".
f. 18'—22: „*Regule Gangrensis concilii*".
f. 22—27': „*Regule Anthioceni concilii*".
f. 27'—32: „*Textus canonum concilii Laudicensis*".
f. 32—34': „*Canon concilii Constantinopolitani*".
f. 34'—39': „*Textus Calcedonensis concilii*".
f. 39'—46: „*Constitutio et fides eiusdem concilii*".
f. 46—52: „*Canones concilii Sardicensis*".
f. 52—62: „*Canones sinodi Carthaginensis*".
f. 63—97: „*Canones conciliorum diuersorum Africane prouincie numero CV*".
f. 97—106: „*Sinodus Ephesina*".
f. 107—232': „*Epistole decretales pontificum*".
f. 107—113: „*Epistola decretalis pape* Siricii".
f. 113—141: „*Constituta pape* Innocentii".
f. 141—143': „*Constituta* Zosimi *pape*".
f. 143'—147': *Decreta* Bonifacii *pape.*
f. 147'—158: „*Decretalia pape* Celestini".
f. 158'—185: „*Pape* Leonis *decreta*".
f. 185—191': „*Regule pape* Hilarii".
f. 191'—193: „*Constituta pape* Simplicii".
f. 193—196': „*Constituta pape* Felicis".
f. 196'—205': „*Decreta pape* Gelasii".
f. 205'—209': „*Epistola pape* Anastasii".
f. 209'—222: *Decreta* Symmachi *pape.*
f. 222—229: *Decreta* Hormisde *pape.*
f. 229—232': *Constituta* Gregorii *pape.*
f. 232' [manu paulo recentiori]: „Factus est hic liber in anno XXXVII regnante domino Karlo imperatore".
Prov. Gallia. — *Poss.* F. Lindenbrog. (f. 232': Due note manu F. Lindenbrogii scripte: „Ita in calce libri sancti Germani

Parisiis in suburbio". „Explicit fidelis homo omnibus". f. 49: Nota in margine manu eiusdem scripta. — f. 1 in ima margine rasura, ut sepius in codicibus ab Lindenbrogio ex bibliothecis Gallie ablatis). — Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrogii n. 67. — Cat. N. Heinsii n. 60).

Gl. kgl. S. 1617 4to membr., sæc. XII, ff. 173, cm. 24×15,5. Tegum. uetus, cui fragmentum ms. Hebraici adligatum est. Codex olim liber catenatus erat.

f. 1: *Excerpta ex epistolis* Pelagii *pape atque* Nicholai *pape.*

f. 1'—2': *Epistola* Leonis *pape in synodo legenda.* „Fratres presbyteri, sacerdotes Domini × bonis studeatis operibus adimplere prestante Domino . . ." (Migne PL 115. 676).

f. 3: *De prophetis.* „Heliseus propheta ex tribu Ruben natus est × Abacuc propheta, qui interpretatur amplexans uel luctator fortis, in pace mortuus est".

f. 3'—157': Burchardus *Wormaciensis episcopus: Decretorum libri XX.* „In nouo autem testamento × in camino ardenti inlesa uiuere non potuerunt". (Migne PL 140. 549).

f. 157'—172': *Varia ad ius ecclesiasticum spectantia.*

Prov. Germania. — *Poss.* Ecclesia s. Martini Mindensis. (f. 1 [sæc. XII]: „Liber pertinet ecclesie sancti Martini"; f. 173 [sæc. XII]: „Hoc ordine seruient uillici sancti Martini. Dominica ante natale Domini, in qua fuerit festum sancti Thome, incipit seruire uillicus de Egisbergen per tres septimanas. Villicus de Nienburc duabus. Villicus de Didingehusen una. Villicus de Honrothe una, in qua contingit Purificatio. Villicus de Mennighufen usque ad depositionem carnium. In depositione carnium uillicus in Minda unam. In dominica Inuocauit uillicus de Hegisbergen tres. In dominica Letare uillicus de Nienburch duas. In dominica Palmarum uillicus in Scapeuelle duas. In dominica Quasi modo geniti uillicus de Honrothe unam. In dominica Misericordia uillicus de Egisbergen tres. Villicus de Honrothe unam, in qua sunt rogationes. In dominica Exaudi Domine uillicus de Nienburch duas . . .").

Thott 158 fol. membr., sæc. XII, ff. 144, cm. 28×17. Litt. init. cum ornam.

Iuo *episcopus Carnotensis*: *Panormia.*

f. 1—8: Prologus. „Exceptiones ecclesiasticarum regularum de omni genere mendacii".

f. 8—142: Panormia Iuonis. „Credimus unum Deum × uel ultimis suppliciis feriri“. (Migne PL. 161. 1045—1338).

f. 142—144' [eadem manu script. et sine intermissione]: „De illis, qui perseuerant in malicia sua usque in finem“. „De preuaricatione Salomonis“. „De emendatione Nabuchodonosor“. „De penitentia Ahab“. Epistola Alexandri II pape ad episcopos, clericos, iudices Italie de modo computandi gradus consanguinitatis. (Migne PL. 146. 1379).

Prov. Gallia. — *Poss.* Ex penu bibliopole Th. Osborne. (f. 1: Nota pretii: „3. 3. 0“). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 289 n. 158).

Thott 555 4to membr., sæc. XII, ff. 150, cm. 34×17,5. Codex ab initio mancus.

f. 1—150: *Collectio, que Tripartita dicitur.* „///// XL. Ut clerici nuptialia uitent conuiuia, ne sacer uisus obtutus pollui possit. Presbiteri, diacones, subdiacones uel deinceps × nullum supplicantibus ferre remedium“. (cf. Paul Fournier: Les collections canoniques attribuées à Yves de Chartres. Bibliothèque de l'école des chartes LVII (1896) 645).

Prov. Gallia. — *Poss.* Claude Dupuy. (f. 1: „Constitutiones diuersorum conciliorum Cl. Puteani“. Codex noster quidem in inuentario ex anno 1595 non reperitur. (H. Omont: Inventaire des manuscrits de Claude Dupuy (1595) Bibliothèque de l'école des chartes LXXVI (1915) 526). — J P. Ludewig. (Bibl. Ludewig. V 106 n. 534). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 409 n. 555).

Litt. Delisle: Le cabinet des manuscrits III 392.

Gl. kgl. S. 193 fol. membr., sæc. XIII, ff. 342, cm. 46,5×29. Codex picturis, litt. init., floratura splendide decoratus. Folia nonnulla mutilata.

Decretum GRATIANI *cum apparatu* BARTHOLOMEI BRIXIENSIS.

Prov. Italia. — *Poss.* Carolus, rex Neapolis. (f. 1: Arma eius, vid. tab. III n. 1). — Antonius du Prat, archiepiscopus Siluanectensis, cardinalis. (Arma gentilicia eius sepius in codice conspiciuntur, sed euidenter postea addita, vid. tab. III n. 2; f. 133 iuxta arma cardinalis sunt arma ignoti, vid. tab. III n. 3). — Quondam codex noster in eadem bibliotheca erat, in qua codices Thott 359 fol., Gl. kgl. S. 194, 197, 198 fol., ut docet signatura: „vingt cinq“ in fol. 1. — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 406 n. 93).

Litt. Bruun 118. — L. Delisle: Le cabinet des manuscrits III 393.

Gl. kgl. S. 194 fol. membr., sæc. XIII. ff. 324, cm. 41,5×25,7.
Decretum GRATIANI *cum glossa.*
Poss. Ut docet signatura: „quatre vingt cinq" in fol. 1 codex noster quondam in eadam bibliotheca erat, in qua Thott 359 fol. Gl. kgl. S. 193, 197, 198 fol. — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 406 n. 94).

Thott 160 fol. membr., sæc. XIII, ff. 386, cm. 33,3×21. Codex picturis et litt. init. cum ornam. decoratus
f. 1—380: *Decretum* GRATIANI *cum apparatu* BARTHOLOMEI BRIXIENSIS.
f. 384—386: „*Libellus, in quo continetur sub breuibus uerbis tota uis decretorum, omnes cause et cuiuslibet cause questiones et cuiuslibet questionis solutio regulariter terminata*".
Prov. Gallia. — *Poss.* Paulus Petavius. (f. 1: Signatura: „Y 32". In superiore parte tegumenti: Arma gentilicia et epigramma: „Non est mortale quod opto". In dorso: Monogramma Petavii). — In folio preligato inscriptum est: „Liber Decretorum Gratiani, distinctus in tres partes, cum glossis" eadem manu, que in folio preligato codicis Thott. 359 fol. scripsit. — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 289 n. 160).
Litt. Bruun 119.

Gl. kgl. S. 196 fol. membr., sæc. XIII, ff. 182, cm 33,1×21,6. Litt. init. cum ornam.
f. 1—181: *Compilatio tertia* INNOCENTII III. „Deuotioni uestre insinuatione ⁄ in abbates assumi. In fine operis quiddam affectionis ardore . . . Omnes autem qui in hoc opere continentur in registris eius a primo anno usque ad duodecimum noueritis contineri". *Glossa* TANCREDI *et aliorum.* „Post compilationem decretorum factam ⁄ discernitur manifeste Tancredus sancti Petri canonicus de Bononia".
Poss. Ecclesia beate uirginis Hamburgensis. (Bibl. capit. Hamb. 89 n. 1221). Empt. anno 1784 in auctione capituli Hamburgensis. (Serapeum XVIII 338).
Litt. Bruun 97.

Gl. kgl. S. 195 fol. membr., sæc. XIV, ff. 264, cm. 37,5×24,2. Codex in fine mancus.

f. 1'—2: *Registrum quinque librorum decretalium.*
f. 2': *Versus memoriales super titulis librorum decretalium.*
f. 3—217: *Decretalium* Gregorii IX *libri quinque cum apparatu* Bernardi Parmensis.
f. 218—224: *Constitutiones* Alexandri IV.
f. 224—224': *Constitutiones* Clementis IV.
f. 224'—225': *Constitutiones* Urbani IV.
f. 226—242': *Constitutiones* Innocentii IV.
f. 243—254': *Constitutiones noue* Gregorii X *cum apparatu* Garsie Hispalensis, *quem anno Domini 1282 composuit.*
f. 255—264: *Constitutiones* Nicholai III *cum glossa.*
f. 264—264': *Constitutiones* Bonifacii VIII. [Bulla: „Clericis laicos" fine caret].
Poss. Fr. Rostgaard. (f. 3: Nomen manu sua scripsit. — Bibl. Rostg. 482 n. 369). — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 406 n. 95).

Thott 159 fol. membr., sæc. xiii, ff. 273, cm. 41×25,8. Codex picturis et litt. init. decoratus. Tegum. uetus.
f. 1—2': *Note multis manibus scripte. Registrum in quinque libros decretalium Gregorii IX pape*
f. 3—243': *Decretales* Gregorii IX *pape.* „Rex pacificus × homagium compellatur". *Glossa ordinaria.* „Gregorius. In huius libri principio quinque precipue sunt notanda × de pactis pactiones".
f. 244—253: *Decretales* Innocentii IV *pape.* „Cum in multis × auctoritate apostolica confirmamus". *Glossa* Bernardi Compostellani iunioris.
f. 253—272': *Decretales* Alexandri IV, Gregorii X, Clementis IV, Innocentii IV.
f. 273: *Varie note nullius momenti.*
Prov. Italia. — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 289 n. 159).
Litt. Bruun 120.

Gl. kgl. S. 197 fol. membr., sæc. xiii, ff. 144, cm. 62×25,5. Litt. init. cum ornam. Codex in fine mancus.
f. 1—72: *Sextus liber decretalium.* Textus littera magna scriptus est; margines glossa carent.
f. 73—142: *„Apparatus VI libri decretalium per dominum* Johannem Andree". „Quia preposterus ordo est × nouiter inchoatas. Jo. An."

f. 142': Johannes Monachus *cardinalis*: *Apparatus in Sextum librum*. „In Dei nomine. Secundum philosophum scire est × habens docendi periciam ////"

Prov. Italia. — *Poss.* Olivier du Chastel. (In foliis postligatis, que copias sæc. xv litt. continent, manu sæc. xv exeunt. inter alias probationes penne scriptum est: „Oliuier du Chastel", „Oliuier de castro"). — Codex noster postea in eadem bibliotheca erat, in qua Gl. kgl. S. 193, 194, 198 fol., Thott 359 fol., ut docet signatura in fol 2: „quatre vingt dix huit". — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 406 n. 96).

Gl. kgl. S. 198 fol. Re uera tria manuscripta A, B, C, que iam sæc. xv in eadem bibliotheca erant.

A. membr., sæc. xiv, ff. 58, cm. 43×29,8. In prima pagina pictura et litt. init.

f. 1—58: *Clementine constitutiones premissa epistola* Johannis pape xxii. Johannes Andree: *Apparatus ad Clementinas*. „Johannes. Graciosum hoc nomen × nos collocet cum electis".

Prov. Gallia. — *Poss.* Jean Duchatel, episcopus Carcassoniensis 1456—1475. (f. 1: „Ceste lecture des clementines a este de feu messire Jehan du Chastel evesque de Carcassonne. Bertandi notaire"). — f. 1: Signatura bibliothece eadem manu exarata, quam in Gl. kgl. S 193, 194, 197 fol. uidimus. — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 406 n. 96).

B. membr., sæc. xiv (f. 35: „1338"), ff. 35, cm. 43×29,8. Litt. init.

f. 1—35: Gencellinus de Cassaneis: *Apparatus super constitutionibus Clementinis*. „Reuerendissimo in Christo patri domino suo Arnaldo, Dei gracia sancti Eustachii dyacono cardinali, Gecellinus de Cassaneis inter utriusque iuris doctores minimus . . . Imperfectione in humana creatura × simpliciter hic canetur. Gecellinus. Explicit apparatus domini Gecellini de Cassauliis, iuris utriusque professoris, domini pape capellani, super constitutionibus Clementinis factis per dominum Clementem papam V et per sanctissimum patrem dominum Johannem papam XXII publicatis. Datum Auinioni 7. Idus Septembris anno a natiuitate Domini 1323, indictione 6. pontificatus sanctissimi patris domini Johannis diuina prouidentia pape XXII anno octauo . . . Scriptum Parisius anno Domini 1338 . . ."

Prov. Gallia. — *Poss.* Jean Duchatel. (f. 1: „Ceste lecture de Gencelin sur les clementines a este de feu messire Jehan

du Chastel evesque de Carcassonne. Bertandi notaire"). — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 406 n. 98).

C. membr., sæc. XIV, ff. 46, cm. 44×28. Litt. init. hist. et cum ornam.

f. 1—46': *Extrauagantes constitutiones* JOHANNIS XXII *pape.* GENCELLINUS DE CASSANEIS: *Apparatus ad Extrauagantes Johannis XXII.* „Reuerentissimo in Christo patri domino suo Arnaldo, Dei gracia sancti Eustachii dyacono cardinali, Jesselinus de Cassahnis iuris doctorum minimus . . . Deus ab eterno prouidens × si qualitercunque me errasse contigerit in eisdem. Jesselinus".

Prov. Gallia. — *Poss.* Jean Duchatel. (f. 46': „Ceste lecture de Gencelin sur les clementines a este de feu messire Jehan du Chastel evesque de Carcassonne. Bertandi notaire"). — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 406 n. 98).

Litt. Bruun 120. — L. Delisle: Le cabinet des manuscrits III 393.

Gl. kgl. S .200 fol. membr. et chart., sæc. XV (f. 1: „Anno Domini 1456 in pascha"), ff. 192, cm. 31×21,5.

f. 1—192: „MARTINUS *frater ordinis predicatorum*": *„Tabula Martiniana super decretum et decretales.* Inter alia, que ad fidelium Christi doctrinam scripta sunt × dyabolus inter cardinales discordiam facit. XII tit. VI. De electione. Licet".

Prov. Germania. — *Poss.* Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann. n. 318). Unacum codice Gl. kgl. S. 59 fol. ligatus erat hic codex.

Gl. kgl. S. 3461 8vo membr., sæc. XIV, ff. 143, cm. 15×9,1. Codex mutilus.

f. 1'—4: *Registrum.*

f. 4'—141': *Repertorium decreti.* „Abbas non ab episcopo ponitur, sed a monachorum congregatione eligitur × qualem quisque uxorem uult ////"

f. 142—143: *Versus super secunda parte decreti.* /// „ Altera, quod sanus habeat, quod deseruit eger | × | usu, doctrina tutum tu constituas te |" . . . „Ora pro fratre Johanne de Trebin, qui hunc librum scripsit".

Prov. Germania. — *Poss.* Joh. Gram. (Catalogus manuscriptorum J. Grammii n. 279: Instructio sacerdotum, codex membranaceus sec. XIV).

Gl. kgl. S. 1618 4to membr., sæc. XIII (f. 206: „1270"), ff. 207, cm. 22×14,3. Lit. init. Tegum. uetus.

f. 1—206: GOFFREDUS DE TRANO: *Summa super titulis decretalium.* „Glossarum diuersitas intelligentiam textus nonnunquam obtenebrat × malui repeti quam deesse. Explicit hec summa anno Domini 1270 mense Februarii regnante imperatore nullo neque papa, qui mortuus fuit anno Domini 1268".

f. 206—207 [sæc. XV]: *Tituli librorum decretalium.*

Poss. Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in exteriore parte tegumenti: „R 4"; signatura in folio preligato: „R XX"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann. n. 174).

Gl. kgl. S. 1619 4to membr., sæc. XIV, ff. 257, cm. 20×13,5. Litt. init.

f. 1—256: *„Summa super titulis decretalium compilata a magistro* GOFFREDO DE TRANO, *domini pape capellano et subdiacono.* Glossarum diuersitas intelligentiam textus nonnunquam obtenebrat × malui repeti quam deesse".

f. 256'—257: *Tituli librorum decretalium.*

Poss. Michael Schutten. (f. 257': „Liber iste Michaelis Schutten"; in charta parua membranacea adligata: „Liber Michaelis Schutten, presbiteri in ecclesia beate uirginis in Lubec"). — Monasterium s. Johannis in Cismaria. (In necrologio Cismariense sub 4. Nonas Maii: „Memoria domni Michaelis Schutten seruetur cum uigiliis et missa, qui contulit multos libros"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann. n. 175).

Gl. kgl. S. 201 fol. chart., sæc. XV (f. 90: ⟨14⟩ „68"), ff. 90, cm. 31×21.

f. 1—90': „JOHANNES CALDERINUS": *Tabula auctoritatum et sententiarum biblie cum concordantiis decretorum et decretalium.* „Seriem huius tabule continentis auctoritates et sententias biblie, prout in compilationibus decretorum et epistolarum decretalium inducuntur × Zyzania. Dicitur messoribus: Colligite zizaniam . . .".

Prov. Germania. — *Poss.* Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann. n. 65).

Gl. kgl. S. 202 fol. chart., sæc. XV (f. 30': „1452"), ff. 56, cm. 31×20,5.

f. 1—30': JOHANNES CALDERINUS: *Tabula auctoritatum et sententiarum biblie cum concordantiis decretorum et decreta-*

lium. „Aaron post conflatum uitulum × Zyzania. Dicitur messoribus: Colligite zyzaniam . . . . Explicit . . . . anno Domini 1452 ipso die 10 000 militum martirum hora decima circa meridiem in Lubek . . . .“

f. 30'—32': „*Tabula compendiosa libri decretorum*“. „Ad tocius libri decretorum completam intelligentiam nota utilem et breuem doctrinam infrascriptam. Liber decretorum distinctus est in tres partes × in ultimis duobus capitulis de spiritu sancto“.

f. 32': „*Una pulchra questio de sanguine Jhesu Christi et breuis.* Videtur quod totus sanguis, quem in cruce effudit Christus × et per hoc patet ad obiectiones“.

f. 33—56': *Tabula sententiarum Petri Lombardi.* „Abyssus. Nota quod materia quattuor elementorum × Ypostasis. De hoc nomine ypostasis l. I dist. 26. cap. I. Quod nos non dicimus tres ypostases et quomodo ibidem“.

Prov. Germania.

Gl. kgl. S. 203 fol. chart., sæc. XV, ff. 20, cm. 28,7×20.

f. 1'—20: „*Singularia in causis criminalibus excellentissimi utriusque iuris monarche domini* Ludowici de Roma *posita ut sunt atque ordinata secundum ordinem titulorum quinti libri decretalium per dominum* Laurentium de Pallaczolis *iuris utriusque Padue doctorem famosissimum*“. „Aput omnes sane mentis homines × lege XXIII qu. V c. miles“.

f. 20': „*Epitaphium Ludowici de Roma*“. „ Si mille aut totidem rapuisses usque uirorum | × | Nemo parum uixit, cui bona uita fuit |“.

Prov. Germania.

Ny kgl. S. 1823 fol. chart., sæc. XV (f. 490: „1427“), ff. 490, cm. 33,8×22,5. Codex in initio duobus foliis caret.

f. 1—490': Johannes de Imola: *Lectura super libro secundo decretalium Gregorii IX.* „//// in beneficio sancto . . . . Ut si clerici. Clericum conuictum uel confessum × Quia nobis. Per confirmationem . . . . uideatur transire cum opinione Frederici de Se. Finis est“.

Prov. Italia. (f. 490': „Lectura domini Johannis de Ymola Bononie conscripta anno 1427“). — *Poss.* Johannes Clokereyme. (f. 490': „Est domini Johannis Clokereyme iuris doctoris“. — Th. Muther: Die Juristen der Universität Erfurt im 14. und

15. Jahrhundert. Zeitschrift für Rechtsgeschichte IX (1870) 73). — Conuentus quidam in Erfordia. — Ludewig Bachmann. (H. Böhlau in Z. f. Rechtsgesch. X (1872) 310: „Einige Rechtshandschriften aus dem Handschriftenschatze seiner Bibliothek hat mein hochverehrter Herr College Herr Gymnasial-Director Dr. Ludewig Bachmann mir zur Einsicht zuzustellen die Güte gehabt: Es sind: 1. Cod. chart. fol. Früher in einer Erfurter Klosterbibliothek. Johannis ab Imola lectura über das 2. Buch der Decretalen Gregor's IX"). — H. Böhlau (ut docent note eius codici adiacentes). — Empt. Lipsie anno 1920.

Thott 161 fol. membr., sæc. XV, ff. 342, cm. 38,3×27,5. Litt. init. hist. et cum ornam. Tegum. chart. sæc. XVIII.

f. 1—342: Henricus Bouhic: *Distinctiones primi et secundi libri decretalium.* „Venerabilibus et discretis uiris doctoribus, licentiatis, bacalariis et aliis scolaribus auditorium suum lecture decretalium de mane Parisius intrantibus Henricus Bouhic Leonensis dioceseos in Britania × in glosa allegata. Henricus Bohic de Britania utriusque iuris doctor. Et sic est finis huius libri".

Prov. Germania. — *Poss.* Ex eadem bibliotheca ex qua Thott 54 fol. (f. 1: Arma primi possessoris sæc. XV, vid. tab. III n. 4, cf. tab. I n. 4). — f. 1: Arma alius possessoris sæc. XV super quibus mitra episcopalis. (vid. tab. III n. 5). — I. P. Ludewig. (In interiore parte tegumenti note manu eius scripte. — Bibl. Ludewig. V 100 n. 522). Codex Thott 54 fol., qui simili tegumento chartaceo tectus est, etiam ad I. P. Ludewig pertinuit. — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 290 n. 161).

Litt. Bruun 211.

Thott 556 4to chart., sæc. XV (f. 215' et sepius: „1456"), ff. 253, cm. 21,5×14. Tegum. uetus

f. 1—215': Johannes Andree: *Glossa in librum Sextum decretalium.* „Quia preposterus est ordo × Explicit de uerborum significatione et tocius Sexti decretalium apparatus anno Domini 1456 feria 2. post festum purificationis beate Marie uirginis. Lector parcat scriptori, quia adhuc in iure modicum tritus forte plura scripserat in hoc uolumine minus recte. Suppleat peritia legentis etc. Et hec breuia collecta reportata sunt sub quodam

uenerabili et egregio uiro domino Henrico Bekelin utriusque iuris eximio doctore, qui obiit Rostok anno quo supra infra octauas corporis Christi, cuius anima in Christi pace requiescat Amen".

f. 216—216': *Registrum.*

f. 217—246: Johannes Andree: *Apparatus super regulis iuris libri Sexti.* „Non est nouum × iam licet nouiter inchoatos. Jo. An. Explicit apparatus Johannis Andree super regulis iuris libri Sexti finitus anno Domini 1456 in profesto sancti Gregorii pape. Parcat lector ruditati stili, quoniam scriptor iuris imperitus . . . ."

f. 246'—247': *Registrum.*

f. 248—253: „*Casus Clementinarum constitutionum.* Abbates. Maior prelatus pro membris suis × secundum acta cause. Expliciunt casus Clementinarum constitutionum anno Domini 1456 in octauis sancti Martini episcopi et confessoris per me Ingeualdum Johannis presbyterum dyoceseos Nidrosiensis".

Poss. Ingeualdus Johannis. — Monasterium sancte sedis [Helgesæter] Nidrosie. (In folio preligato: „Liber iste est sancte sedis, quem scripsit uenerabilis pater Ingeualdus eiusdem loci prior. Eius anime Deus propicietur". [cf. Chr. Lange: De norske Klostres Historie i Middelalderen 225]. — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 409 n. 556).

Thott 162 fol. chart., sæc. xv, ff. 450, cm. 28,5×11. Liber mutilus atque in initio et in fine mancus.

Apparatus super libro Sexto decretalium.

Prov. Germania. — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott VII 290 n. 162).

Thott 360 fol. membr., sæc. xv, ff. 118, cm. 46×32,5.

f. 1—118: Petrus de Ancharona: *Repetitiones super regulis iuris libri Sexti.*

f. 1—7: Super reg. I. Beneficium ecclesiasticum. „Solent iure comendati, cum materia utilis et cottidiana × dic ut ibi dixi Petrus de Ancarano".

f. 7—19': Super reg. II. „Possessor male fidei. In repetitione huius regule utilis et famose × que subicio correctioni cuiuslibet sentientis maxime dominorum theologorum et domini mei domini Guaspari de Calderino re et fama decretorum doctoris

excellentissimi militis et comitis palatini. Repetitum fuit istud capitulum per me Petrum de Ancarano, minimum utriusque iuris doctorem in hac felicissima ciuitate Bononie, studiorum matre 1291 ⟨!⟩ 3. die Januarii . . .".

f. 19'—34: Super reg. III. „Sine possessione. In repeticione huius regule retinebo ordinem × Repetitum per me Petrum de Ancarano iuris utriusque doctorem in magnifica atque alma ciuitate Bononie, studiorum matre, ibi regentem cathedram Sexti et Clementinarum anno Domini 1398 die 21. mensis Februarii".

f. 34—53': Super reg. IV. Peccatum non dimittitur. „In Christi nomine. Amen. Breuem summam omnium, que dixi in hac repetitione regule peccatum hic inserere × repetii eam Pisis, ubi erat iam sacrum consilium congregatum et in scriptis postea Bononie redegi anno Domini 1412 die tertia mensis Junii. Ego Petrus de Ancharano utriusque iuris doctor ad correctionem et supplecionem cuiuslibet melius sentientis".

f. 53'—70': Super reg. V. „Summa omnium, que diffusa sunt in repetitione regule peccati uenia non datur nisi correcto × Et circa hoc adde quod dixi in dicta X questione ad finem. Et ita hic ego finem facio ad laudem et gloriam Dei et saluatoris nostri Domini Jhesu Christi. Completa die 10. Octobris hora 22. 1412 per me Petrum de Ancharano, minimum utriusque iuris doctorem Bononie legentem".

f. 70'—95: Super reg. XXVI. „Ne repetitionis prolixitas te lectorem perterreat, sed delectet × Repetita dicta regula per me Petrum de Ancarano, minimum utriusque iuris doctorem regentem cathedram Sexti et Clementinarum in regia atque alma ciuitate Bononie, studiorum omnium uera matre, 1400 de mense Decembris die beate Lucie uirginis et martiris gloriose".

f. 95—118: Super reg. XLII. „Summarium fore omnium, que tanguntur plene et utiliter in repetitione huius capituli Accessorium per me minimum Petrum de Ancharano utriusque iuris doctorem × prosequar in aliis regulis suffragante gracia Domini nostri Jhesu Christi . . .".

Poss. I. P. Ludewig. (In interiore parte tegumenti nota manu Ludewigii scripta. — Bibl. Ludewig. V 101 n. 523. Simili tegumento quo Thott 54 fol. et Thott 161 fol. codex noster tectus est). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 306 n. 360).

Thott 157 fol. chart., sæc. XV (f. 259: „1433"), ff. 259, cm. 29,4 ×20. Litt. init. Tegum. uetus.

f. 1—259: „*Lectura domini* Johannis de Ymola *utriusque iuris doctoris famosissimi super Clementinas.* Abbates. Glossa summat et diuidit. Clementina diuiditur in duas partes × casus est ff. depositi l. bona fides. Et sic est finis Deo gracias. Amen. Anno Domini 1433 28. mensis Augusti finitum et completum per me Johannem Dorenborch de Groalo".

Prov. Belgium. — *Poss.* Hermannus Drooem, decanus ecclesie beate Marie Traiectensis. — Monasterium montis Domine in Isselstein ord. Cist. (In folio preligato [sæc. xv]: „Liber monasterii montis Domine in Yselsteyn, quem eidem monasterio legauit uenerabilis dominus et magister Hermannus Drooem, decretorum doctor et decanus ecclesie beate Marie Traiectensis". — cf. G. J. Hoogewerff: Noord-nederlandsche verluchtingskunst en een oude kloosterbibliotheek. Het Boek XI (1922) 219). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 289 n. 157).

Gl. kgl. S. 204 fol. chart, sæc. xv (f. 36': „1460"), ff. 36, cm. 28,8×20,2.

f. 1—31: *Casus summarii Clementinarum.* „Sacrosancte. Bonifacius in libro isto, quem Sextum nominandum duxit × domestici commensales".

f. 31'—36': „*Casus summarii Clementinarum*". „De rescriptis. Abbates. Maior prelatus × procedere de plano et simpliciter hic cauetur".

Prov. Germania.

Ny kgl. S. 646 8vo membr., sæc. xiv, ff. 248, cm. 16,5×12,2.

f. 1 [sæc. xv]: *Note uarie.*

f. 2—2': „*Capitula totius summe de casibus*".

f. 2'—20': *Tituli summe de casibus.*

f. 20'—22' [sæc. xiv et xv]: *Note uarie.*

f. 23—248': Raymundus de Pennaforte: *Summa de casibus.* „Quoniam, ut ait Jeronimus, secunda post naufragium tabula × corrigat et emendat".

Poss. Palmer. (In folio preligato: „Bibliotheca Palmeriana Londini 1747"). — Empt. Londinii anno 1921.

Thott 223 8vo membr., sæc. xiv, ff. 247, cm. 15,5×10,8. Litt. init.

f. 1—9': *Registrum in summam Raimundi.*

f. 11'—149': *Summa* Raimundi de Pennaforte *cum apparatu* Guillelmi Redonensis. „Quoniam inter crimina ecclesiastica

symoniaca heresis primum optinet locum id est maximum. W. Crimina ecclesiastica, quorum cognitio pertinet ad ecclesiasticum iudicem × uoluntarias uero debet perdere. Explicit summa Remundi".

f. 150—161: *Registrum in Excerptum summe Gaufridi.*

f. 162—241': „*Excerptum summe* Gaufredi" de Trano. „De constitutionibus. Licet hoc uerbum constitucio ad omnes decretales × faciunt indulta ualere".

f. 241'—245: *Registrum.*

f. 245'—246: „*Tituli librorum summe Gaufredi*".

f. 247': „*Versus de titulis summe Gaufredi*".

Poss. Baldwinus, abbas monasterii s. Michaelis in Luneborch 1419—1441. (In interiore parte tegumenti [sæc. xv]: „Liber domini Baldwini prioris monasterii sancti Michaelis in Luneborch"). — Christianus Grüneberg. (f. 10: „Christianus Grüneberg subconrector Michaelis anno 1655 pridie pentecostes"). — O. Thott. (Bibl. Thott VII 519 n. 223).

Ny kgl. S. 1803 fol. Duo uolumina, membr. et chart., sæc. xv (uol I f. 398': „1464"), uol. I ff. 398, uol. II ff. 567, cm. 32×21. Litt. init.

Astexanus de ciuitate Astensi: *Summa de casibus.*

Prov. Germania. (uol. I f. 398': „Adest finis huius quinti libri per me Martinum Dwanck de Elwang anno Domini 1464 sexta feria proxima post Martini"; uol. II f. 567: „Explicit summa Astensis de casibus, finita Erffordie"). — *Poss.* Ecclesia s. Leodgarii Lucerne. (uol. I f. 2: „Pertinet ad coll. ecclesiam s. Leodgarii Lucerne", cf. uol. II f. 1). — J Carnaby. (In interiore parte tegumenti uoluminis I: „From J. Carnaby Esquire Collection"). — Empt. in Anglia 1920.

Ny kgl. S. 1790 fol. chart., sæc. xv, ff. 136, cm. 36×27.

f. 1—128: Fredericus Petruccius de Senis: *Questiones, consilia, responsa, collationes.* „Questio disputata per prefatum dominum Fredericum in studio Paduano. Ad episcopum et capitulum pertinet communiter collationem prebende × uel que requirant speciale mandatum de offi. le. quod translatus ad idem de procur".

f. 131—136: *Registrum.*

Prov. Italia. (f. 136: „Rodelfus dictus de Montfort scripsit hec consilia Frederici de Senis Padue tunc eo commorante". —

Ibidem manu paulo recentiori: „Pro dugatis 7. In studio Patauino“). — *Poss.* Hilbrandus Brandenburg de Bibraco † 1514. (Folio 1 adglutinata est parua schedula chartacea, in qua figura xylographica illuminata exhibens angelum scutum cum armis Hilbrandi portantem. — cf. F. Warnecke: Die deutschen Bücherzeichen (1890) 7. — Leiningen-Westerburg: Deutsche und oesterreichische Bibliothekszeichen (1901). — Exlibris. Buchkunst und angewandte Graphik (1909) 133, (1911) 102. — Carl Sonntag: Kostbare Bucheinbände (1912) 4). — Domus Carthusiensium in Buchshaim. (f. 1 [c. 1500]: „Liber Cartusiensium in Buchshaim prope Memmingen proueniens a confratre nostro domino Hilprando Brandenburg de Bibraco continens consilia domini Frederici de Senis. Oretur pro eo et pro quibus desiderauit“). — Empt. anno 1920 Lipsie.

Thott 965 4to chart., sæc. xv, ff. 118, cm. 21,$_5$×14,$_6$.

f. 2—118': „*Tractatus de contractibus et usuris secundum predictum fratrem* Bernardinum de Senis, et primo ponitur ordo dicendorum in materia dictorum contractuum et usurarum. Sabbato post terciam dominicam in quadragesima. De origine dominiorum et rerum translatione. Vide et amplius noli peccare. Joh. 8. et in euangelio hodierno: A caritate × Qui demum omnium bonorum premium dat benedictus Dominus Jhesus Christus . . . .“ [Codex noster textum copiosiorem prebet quam Hain n. 2835].

Prov. Italia. — *Poss.* Johannes Angelus, dux ab Altaemps. (f. 1: „Ex codicibus Joannis Angeli ducis ab Altaemps“). — O. Thott. (Cat. Thott VII 431 n. 965).

Gl. kgl. S. 205 fol. chart., sæc. xv (f. 194: „1431“), ff. 234, cm. 28,$_4$×20,$_6$. Codex mutilus. Tegum. uetus.

f. 1—88': *Sermones.* „De sancto Georreo. Labora ut bonus miles. Ad Timoteum 2. Ista uerba possunt predicare de sancto Georgio × qui est spes et chorona certantium. Verumptamen oratores /////“.

f. 89'—90: „*De conuersione Marie Magdalene.* Conuersionem beate Marie Magdalene Ysidorus de ortu et obitu sanctorum narrat dicens: Fuit in Jherusalem uir quidam nobilis de stirpe regia nomine Lazarus × fidelibus retulerunt ad laudem et gloriam nominis eius, qui est benedictus in secula seculorum“. (Bibl. hag. Lat. n. 5452).

f. 90: *De s. Maria Magdalena.* „Nota, aliqui uolunt, quod Maria Magdalena non peccauit × in uirum alterum".

f. 90': „*De sancta Barbara.* Passio sancte beate Barbare uirginis. Hec unica filia Dioscori fuit × post multas passiones".

f. 91—163: *Sermones.* „De sancto Andrea. Venite post me × et dabo tibi coronam uite. Ad quam nos perducat . . . .".

f. 163—166': „*Tractatus de sacramento eucharistie*". „Petiuistis a me ut uobis aliqua remedia contra defectus, que circa celebracionem misse et eukaristie sacramentum × qui ad celestem Jherusalem desiderat peruenire".

f. 166'—183: „Reynerus *episcopus Nemensis*": „*Aurea summa pro informatione clericorum ac presbiterorum.* Quoniam in sacramentorum collacionibus et animarum regimine cautela multiplex et diligentia debet adhiberi neccessario, idcirco nos Reynerus pro miseratione diuina episcopus Nemensis × et hec de Judeis dicta sufficiant".

f. 183—183': „*Rubrice et capitula et regule iurium Sexti decretalium*".

f. 184—184': „*Sermo de aliquo confessore.* Amauit eum Dominus et ornauit × cum Maria".

f. 185—185': *De s. Seruatio episcopo Tungrensi.* „De uita beatissimi Seruatii episcopi et preconis nostri. Fama maiorum beatum hunc Seruatium descendisse × se suaque omnia precibus beati Seruatii commendauerat".

f. 186'—189: *Tabule genealogice Testamenti ueteris.*

f. 191—194: „*Decretum abbreuiatum.* Prima de distinctionibus. In et sub planis ac breuibus uerbis × ibidem de operibus monachorum. Explicit decretum abbreuiatum cum suis rubricis scriptum Rome per me Eylhardum de Henener clericum Mindensem 1431".

f. 194—197': „Johannes de Lignano": „*Tractatus de horis canonicis dicendis.* Ad honorem illius, cuius sunt opera × uel uigilias mortuorum obligatur".

f. 197'—201': „Johannes de Lignano": „*Tractatus de pluralitate beneficiorum*". „Reuocatur in dubium cottidianum × est multum bonum et sic est finis huiusmodi. Explicit tractatus de pluralitate beneficiorum editus per dominum Johannem de Lignano utriusque iuris doctorem in urbe Romana tunc excellentissimum iussu Urbani pape V postmodo canonizati".

f. 201'—202': *Tabula huius tractatus.*

f. 202'—210: „*Tractatus de materia permutationis beneficiorum*

cum suis questionibus et solucionibus earundem editus per famosissimum doctorem dominum Fredericum de Senis *abbatem Senensem*". „Quia circa materiam permutationum beneficiorum plura dubia cottidie occurrunt × unum detur nepoti meo".

f. 210—215': „*Tractatus de sponsalibus et matrimoniis secundum apparatum domini Raymundi.* Scriptum Rome". „Quoniam in foro ecclesiastico sepe occurrunt casus × causa breuitatis sufficiant".

f. 216—221: *Tractatus super Raymundi de Pennaforti summa de casibus* [?]. „///// heredes priuantur hereditate propter spurium uel suppositum, qui creditur filius et heres × sacerdos hec uerba uel equipollentia dicere secundum Raymundum . . . ."

f. 221—234: „Gasparus *episcopus Frequentinus*". „*Tractatus de reseruationibus beneficiorum*". „Quo iure reseruat sibi dispositionem beneficiorum causarum cognitionem × cum dilectus etc."

Poss. Johannes Reddingk. (f. 1: „Liber Johannis Reddingk"). — Monasterium beate Marie et s. Johannis in Cismaria. (Signatura in tergo: „h. h. 7"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann. n. 118).

Ny kgl. S. 58 8vo membr., sæc. vii—viii, script. litteris uncialibus, ff. 117, cm. 15,5×11,5. Codex ab initio et in fine mutilus; duo folia inter fol. 7 et fol. 8 desunt. Quaterniones quindecim sc. (iv—1) + (iv—1) ↄ: „qiv" + iv ↄ: „qv" + (iv—1) ↄ: „qvi" + 11×iv ↄ: quaterniones „vii"—„xvii". Habet coperturam de pergameno, in qua sunt inscriptiones: „canones penitentiales" et „78" iam medio euo exarate.

f. 1—1': „///// horum causa Dei iudicio reseruanda est, in cuius manus × de quibus diuino erit redditurus iudicio rationem".

f. 1'—35: „*Excarpsus de alias plures penitentiales et canones.* De uitiis gule uel aebrietatem × exinde aliquid abstulerint anathematis extigmate feriantur". (cf. Wasserschleben: Die Bufsordnungen der abendländischen Kirche 465—492).

f. 35—48: *Canones concilii Autissiodorensis.* „Sententia de canonice institutionis. Non licet Calendas Januarias in ueculas ambulare × et duo anni adhuc extra communicant". (cf. Migne PL 62.761; Monumenta Germaniæ historica. Leges. Sectio III Tomus I 179).

f. 48—52: „*De ministerio ecclesie et reliqua edificatione uel missas et diuersas neglegentias, de sancto sacrificio seo diuersis malis.* Pro bonis rebus × per ignorantiam communicauerit, 7 dies peniteat". (Wasserschleben 489).

f. 52—58': „*Excerta de canonibus sententie tantum ex libro Bracharnense Martini episcopi Gallacie de diuersa concilia.* Ut populus non elegant × excommunicatis communicauerit, deponatur". (cf. Migne PL 84 574—586).

f. 59—60': „*De libro Conplutense. Ex concilio Niceno uel aliis conciliis.* Qui se absciderit × uel immolauerit, excommunicatur".

f. 60'—61: „*De concilio Urerelatense.* Clericus uxorem accipiat × presbiter non fiat".

f. 61—61': „*Ex consilio Jerundense.* Unus die infans natus × oratione Dominica dicatur". (cf. Migne PL 84. 313).

f. 61'—62': „*Ex senodo Hilardense.* Qui altario ministrant × Qui rebaptizati fuerint, 12 annis peniteant". (cf. Migne PL 84. 313).

f. 62'—65: „*Ex libro Cabrense. Ex concilio Liberritano.* Qui post baptismum × Femina ad uenationem non uadat". (cf. Migne PL 84. 301).

f. 65—66: „*Ex sinodo Tholitano.* Diaconus post ordinationem si filius × si cessauerit, communicat". (cf. Migne PL 84. 327).

f. 66'—68: „*Ex concilio Bracarense.* Omnibus ecclesie psallentibus × nec cantent populi".

f. 68: „*Ex concilio Ceregusto.* Die Dominico nullus ieiunet × ueletur deuota". (cf. Migne PL 84. 313).

f. 68—69': „*Ex concilio Aruennes Francie.* Episcopus, presbiter, diaconus propinquas uel extraneas mulieres × omne sabbato ieiunetur".

f. 69'—80': *Auctoritates patrum.* „De mortuis, quibus non prodest uiuorum miseratio, Agustinus ait × definimus ut eis 15 annis difinitum penitentiam agat".

f. 81—86: „*Inquisitio s.* Hieronimi *presbiteri de penitentia.* 12 triduanas cum tres psalterio inpletus × qui in ipsa prouincia requirere uidentur". (cf. Wasserschleben 495).

f. 86'—117': „*Rescriptum beati Gregorii pape ad Agustinum episcopum, quem Saxonia in predicatione direxerat inter cetera et ad locum.* Perdilectissimus filius meus × in membris meis. Si enim captiuus erat /////" (Migne PL 77. 1183).

Prov. Hispania.

Gl. kgl. S. 1623 4to chart., sæc. xv, ff. 31, cm. 20×15. Pluribus manibus script. Inter f. 14 et f. 15 una quaternio uel plures desunt.

f. 1–3 [manu prima]: „*Aliqua statuta consilii prouincialis celebrati apud Suessionem anno Domini 1404 die uero Veneris 17. mensis Julii*“.

f. 4–14' [manu prima]: „*Statuta synodalia lecta et declarata in synodo episcopali Tornacensi per reuerendum in Christo patrem dominum Guillermum episcopum Tornacensem celebrata in ecclesia sua Tornacensi feria tertia post dominicam Misericordia Domini die scilicet 4. mensis Junii anno Domini 1462*“. [In fine manca].

f. 15—21' [manu sec.]: *Vidisse litterarum Amandi de Breui monte, sacre theologie professoris, decani ecclesie collegiate sancti Donatiani Brugensis dat. anno Domini 1419 die 23. mensis Septembris.*

f. 22–25' [manu tertia]: *Littere Petri V episcopi Cameracensis abbatibus, prioribus . . . ceterisque personis ecclesiasticis ciuitatis Cameracensis atque dioceseos anno Domini 1411 date.*

f. 26—26' [manu sec.]: *Statuta synodalia dioceseos Camaracensis, sine anno.* „Cum plures per negligentiam decanorum, curatorum et ipsorum uicegerentium × traditione crismatis moderate capiant“.

f. 27—29 [manu sec.]: *Littere atque statuta Johannis V episcopi Cameracensis dat. anno Domini 1421 die 25. mensis Septembris.*

f. 30–31 [manu sec.]: „*Instructiones, quas uolumus obseruari inuiolabiliter ab hiis et maxime minus doctis, qui ad populum predicabunt sanctam crucem et officium signandi Christifideles commissum est.* In primis quia hec crucis predicatio × participes efficientur indulgentiarum concessarum a sanctissimo domino nostro papa Martino“.

Poss. W. J. Coyet † 1709. (f. 1: „W. J. Coyet“. — Cf. „Cat. manuscriptorum quæ in bibliotheca Coyettana reperta sunt“ [Ny kgl. S. 2231^{b} 4to], in quo n. 24 in 4to tali modo describitur: „Ms. Latinum antiquum, lectu difficile, difficilius intellectu“). Bibliotheca Coyettana in Lyngbygaard in Scania in bello inter Danos et Suecos anno 1709 preda facta in Daniam transuecta est. Preter codicem Gl. kgl. S. 1623 4to signatum Bibliotheca Regia etiam alia manuscripta Coyettana possidet.

Gl. kgl. S. 1943 4to membr., sæc. IX, ff. 90, cm. 24×15.

f. 1—2: „*Capitula legis Salice*“.

f. 2—25: „*Liber legis Salice*“. „De mannire. Si quis ad mallum legibus dominicis mannitùs fuerit × Si quis filiam alienam ad coniugium quesierit presentibus suis et puelle parentibus et postea se retraxerint et eam accipere noluerit, 2500 din., qui faciunt solidos 62½, cupabilis iudicetur“.

f. 25'—26': „*Capitula legis Ribuariorum*“.

f. 27—42': „*Lex Ribuariorum*. De ictu ingenuorum. Si quis ingenuus ingenuum × stabilis permaneat“.

f. 42'—45: „*Capitula legis Alamannorum*“.

f. 45'—64: „*Lex Alamannorum*, que temporibus Chlotharii regis una cum principibus suis id sunt 33 episcopis et 34 ducibus et 72 comitibus uel cetero populo constituta est. De liberis, qui res suas ad ecclesias tradunt. Si quis liber res suas × si seruus fuerit, 12 solidos soluat“.

f. 64—67': *Sermo.* „Fratres karissimi, intellegimus quia per bonam uoluntatem et Dei amorem ad ecclesiam uenitis et audire uerba Dei et eius precepta cupitis × audire sententia desiderabile: Venite benedicti patris mei . . . . .“.

f. 67'—70: *Formule epistolarum.* (Monumenta Germaniæ historica. Legum sectio V (1886) 522).

f. 70—82: *Formule chartarum.* (Ibid. 266).

f. 82—82': „*Oratio pro semetipso.* Domine Jhesu Christe gloriose conditor mundi × Sit nomen Domini benedictum. Miserere mei Deus“.

f. 82': „*Oratio ad confessionem.* Confiteor Domine et tibi frater quia × ad uitam eternam. Amen“.

f. 82'—83': „*Oratio sancti* Agustini. Deus iustitie te deprecor × saluator mundi, qui cum patre . . . .“

f. 83'—84: „*Oratio sancti* Gregorii. Da mihi, Domine, confessionem, que tibi sit placita × quies et quietas et qui permanes in secula seculorum. Amen“.

f. 84—84': „*Oratio sancti* Hieronimi. Domine Jhesu Christe, qui me dignatus fuisti creare × et clamor meus ad te ueniat“.

f. 84'—85: „*Oratio sancti* Benedicti. Quo fletu flere × delictum meum cognitum tibi feci et reliqua“.

f. 85—86': *Capitulare Aquisgranense generale.* „Qui iuxta epistolam quamdiu in hoc seculo peregrinamur × seruanda

perdoceant". (Monumenta Germaniæ historica. Legum sectio II. Tomus I (1888) 273).

f. 86'—91': „*Haec capitula propriae ad episcopos uel ad* [*or*]*dines quoque ecclesiasticos pertinentia qualiter non solum obseruare, sed etiam sibi subiectis uel comissis facienda perdocere debent.* Quia iuxta sanctorum patrum traditionem × inserenda censuimus". (Ibid. 275).

f. 91'—95: „*Capitula, que legibus addenda sunt, que missi et comites habere et ceteris nota facere debent.* De honore ecclesiarum. Si quis aut leui causa × qualis ei conplacuerit". (Ibid. 281).

f. 95—96': „*Alia capitalia, que per se scribenda et ab hominibus obseruandas.* De forcapiis. Si mancipia dominos suos fugierint × emendare studeant". (Ibid. 287).

Prov. Gallia. — *Poss.* In imo margine fol. 96' rasura, ut sepius in codicibus, quos Fr. Lindenbrog ex bibliothecis Gallie abstulerat. — Fr. Lindenbrog. (Passim in codice note manu eius scripte. — Cf. Cod. legum antiquarum . . . . Ex bibliotheca Frid. Lindenbrogi J. C. Francofurti 1613). — Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog. n. 99. — Cat. Nic. Heinsii n. 84: „Leges Salicæ antiquissimæ, tria exemplaria". — Cat. Pechlin. n. 222. — Cat. Möllmann. n. 177).

Litt. Wilda: Beiträge zur Kunde und Kritik der älteren deutschen Rechts- und Gesetzbücher, vorzüglich aus nordischen Bibliotheken. Rheinisches Museum für Jurisprudenz VII (1835) 263. — Archiv der Gesellschaft für ältere deutsche Geschichtskunde VII (1839) 156, 749, 799. — J. M. Pardessus: Loi salique (1843) XLIII. — Monumenta Germaniæ historica. Leges III (1863) 5. — E. Rozière: Recueil général des formules usitées dans l'empire des Francs III (1871) 250. — Mon. Germ. historica. Leges V (1875 etc.) 199. — Lex Salica; edd. Hessels et H. Kern (1880) Intr. — R. Sohm: Lex Ribuaria et lex Francorum Chamavorum (1883) 23. — Monumenta Germaniæ historica. Legum sectio V (1886) 265, 522. — Mon. Germ. historica. Legum sectio I. Tomus V pars I (1888) 14.

Thott 327 fol. membr., sæc. XIII, ff. 183, cm. 24,5×16.

f. 1—12: *Excerpta ex canonibus conciliorum Toletanorum.* „Cum studio amoris Christi ac diligentia religiosissimi Sisnandi regis Yspanie atque Gallecie sacerdotes apud Toletanam urbem

in nomine Domini in unum conuenissemus .... Primus titulus de electione principum et eorum acquisitis. Qualiter principes eligantur × De remuneratione collata fidelibus regum. .... Obseruantibus autem misericordia profluens, pax perpetua et gloria sempiterna contingat. Amen". (Fuero Juzgo (Matriti 1815) I).

f. 12—153': *Lex Visigothorum.* „De instrumentis legalibus liber primus. Titulus de legislatore. Quod sit artificium condendarum legum. × studiosus conseruare persistat". (Monumenta Germaniæ historica. Legum sectio I. Tomus I 38).

f. 153'—156': „*Decreta Adefonssi regis et Geloyce regine.* Sub era ML VIII Augusti in presentia regis domini Adeffonsi et uxoris eius Geloyce regine conuenimus apud Legionem in ipsa sede beate Marie omnes pontifices, abbates et optimates regni Hyspanie, ubi iussu ipsius regis talia decreta decreuimus, que firmiter futuris temporibus teneantur. × cum diabolo et angelis eius luat penas".

f. 156'—158: „*Decreta Ferdinandi regis et Sancie regine* et omnium episcoporum in diebus eorum in Yspania degentium et omnium eiusdem regni optimatum in era MLXXXXVIII. In nomine patris et filii et spiritus sancti. Ego Ferdinandus rex et Sancia regina ad restauracionem nostre christianitatis fecimus concilium in castro Coianca in diocesi scilicet Ouetensi cum episcopis et abbatibus et totius regni nostri obtimatibus × et dignitate sua temporali sit priuatus".

f. 158—158': *Lex Visigothorum II. 2. 10.* „De his, qui negocia sua iudicialiter incipiunt finienda nullatenus pro eis inter se pascisci postea citra iudicium audeant. Si cepta canticum negocia × inter se pacificandos absoluat". (Ibid. 87).

f. 158'—160: *Lex Visigothorum IV. 2. 13.* „Ut post mortem matris filii in potestate patris permaneant tuendi, etiamsi nouercam pater superduxerit, et quid de rebus filiorum conueniat patri secundum superioris legis modum. In lege etenim anteriore × ad integrum sarcienda". (Ibid. 180).

f. 160: *Lex Visigothorum IV. 2. 17.* „De paruulo qualiter hereditatem capere possit. Interdum rem dubitationis × celeste lucrum ualeat obtinere". (Ibid. 184).

f. 160—160': „*De rebus uenditis qui per necessitatem seu per occasionem uendiderit uel pignus impresserit.* A multis cognouimus sepe miserorum × hereditas incupata".

f. 160'—161: *„Carta de Legione et de Carrione de foris illarum.* In Dei nomine. Ego regina donna Urraca, Adefonsi et Constancia regina prolis, non coata sed spontanea uoluntate et pro redemptione parentum meorum animarum do uobis tale forum, quale habuistis uos homines de Legionensi terra et de Carrione in tempore de rege Alfonso ⁄ Facta pagina 3. Non. Oct. Era 1147 . . . .“

f. 161'—178: *Vocabularius.* „A. littera. In omnibus gentibus ideo prior est litterarum pro eo quod ipsa prior nascentibus uocem uagiendo aperiat ⁄ Zelus, indignatio . . . . .“.

f. 178'—183: *„Liber consuetudinum Palentine ciuitatis.* In nomine sancte et indiuidue trinitatis, que a fidelibus in unitate colitur et adoratur. Opus est pietatis ⁄ Facta carta in Rosorios de Fabam Aldea de Areualo era 1219 10. Kal. Sept. Et ego Raimundus secundus episcopus Palentinus hanc cartam, quam fieri mandaui, manu propria roboro et confirmo, et nos totum capitulum de Palencia hanc cartam roboramus et confirmamus. Et ego rex Aldefonsus cum regina Elionor regnans in Toleto et in Castella hanc cartam manu propria roboro et confirmo . . . . Raimundus notarius scripsit et signauit“.

Prov. Hispania. — *Poss.* W. A. Osten. (Bibl. Osten. (1764) 332 n. 9). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 327)

Litt. Wilda: Beiträge zur Kunde und Kritik der älteren deutschen Rechts- und Gesetzbücher vorzüglich aus nordischen Biblioteken. Neues Rheinisches Museum für Jurisprudenz VII (1835) 269. — Archiv der Gesellschaft für ältere deutsche Geschichtskunde VII (1839) 162.

Thott 303 8vo membr., sæc. xv, ff. 261, cm. 11 ⁄ 6,5. Tegum. uetus.

f. 1—6: *Registrum.*

f. 7—260': *„Summa de legibus consuetudinum Normannie.* Cum ineffrenate cupiditatis malicia ⁄ post submonitionem factam“. (E. J. Tardif: Coutumiers de Normandie II (1896) 2—341).

In foliis preligatis et postligatis fragmenta eiusdem summe eadem manu exarata.

Prov. Gallia. — *Poss.* Petrus Pithoeus [Pierre Pithou]. (J. P. de Ludewig: Reliquiæ manuscriptorum VII Præf. 50: Sed qui codex legum Normannicarum in litteraria mea supellectili?

Erant olim hæ membranæ Petri Pithoei, post obuenere Nicolao Josepho Foucault, comiti consistoriani in Gallia. Cuius bibliotheca cum Hagæ in Belgio uenerit sub hasta, inde ære meo illas redemi). — N. J. Foucault. (In interiore parte signatura: „Ex bibliotheca Nicolai Joseph Foucault"). — I. P. Ludewig. (Bibl. Ludewig. V 110 n. 545). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 523 n. 303).

Litt. I. P. Ludewig: Reliquiæ manuscriptorum VII (1726) 149. — E. J. Tardif: Coutumiers de Normandie II (1896) LVI.

CODICES PHILOLOGICI

Thott 164 fol. membr., sæc. XIV, ff. 201, cm. 31,3×21,5. In marginibus glosse diuersis manibus scripte.

f. 1—47: ARISTOTELES: *Metaphysicorum libri XIV interprete* GUILLELMO DE MOERBEKA. „Omnes homines natura scire desiderant. Signum autem est sensuum delectatio × mathematica a sensibilibus ut quidam dicunt, nec ea esse principia".

f. 47'—52': PSEUDO-ARISTOTELES: *Liber de causis.* „Omnis causa primaria plus est influens × non aquisitum, sicut ostendimus. Completus est".

f. 53—94': „*Liber physice* ARISTOTELIS. Quoniam quidem intelligere et scire contingit × nullam habens magnitudinem".

f. 95—114': ARISTOTELES: „*Liber de anima.* Bonorum honorabilium noticiam opinantes × significet aliquid alteri".

f. 114'—117: ARISTOTELES: „*De memoria et reminiscentia*". „Reliquorum autem primum considerandum est × Et de reminisci quidem quomodo sit et propter quas causas dictum est".

f. 117—117': „*De intellectu.* Intellexi quod queris sermonem breuem de intellectu per sentenciam Platonis et Aristotelis × Quantum uero ad intentionem tuam tantum sermonis de hoc sufficiat".

f. 117'—118': ARISTOTELES: „*De morte et uita*" [rectius: *De longitudine et breuitate uite*]. „De eo autem quod est esse alia longe uite animalium × longioris uite".

f. 119—131: „*De celo et mundo* AUICENNE" *interprete* JOHANNE HISPALENSI. „Collectiones expositionum ab antiquis Grecis in libro de mundo, qui dicitur celi et mundi . . . . . Differentia inter corpus × non moueretur".

f. 131'—176': „*De celo et mundo* ARISTOTELIS" *interprete* GERHARDO DE CREMONA. „Summa cognitionis nature et scientie × super intentionem nostram".

f. 177—193: Aristoteles: „*De generatione et corruptione.* De generatione autem et corruptione natura generatorum et corruptorum × talis qualis contingit non esse".

f. 193'—200: Aristoteles: „*De sompno et uigilia.* De sompno autem et uigilia considerandum est quid sint et utrum sint propria anime uel corporis uel communia × diuinatione dictum est".

f. 200—201': *Secretum secretorum.* „*Epistola* Aristotelis *regi Alexandro de obseruatione humani corporis directa" interprete* Johanne Hispalensi. „Domine T[arasie], Dei gracia Hyspaniarum regine, Johannes Hyspaniensis salutem. Cum de utilitate corporis . . . . . Alexander cum sit homo corruptibilis × hec omnia debilitant et desiccant corpus. Valete in Domino". (H. Suchier: Denkmäler provenzalischer Literatur und Sprache I 473).

Poss. O. Thott. (Bibl. Thott. VII 290 n. 164).

Thott 300 fol. chart., sæc. xv (f. 125': „1456", f. 270': „1456", f. 277': „1461"), ff. 278, cm. 31,5×20,5. Tegumentum in officina Johannis Vogel factum.

f. 2—125': Aristoteles: *Ethica, cum glossis marginalibus et interlinearibus.* „Omnis ars et omnis doctrina similiter autem actus et electio × dicamus ergo incipientes. Explicit Ethica Aristotilis Stragerite Nichomatica per me Johannem Schollen de Bilueldia finita anno Domini 1456 die penultimo mensis Januarii in alma uniuersitate Erffordensi . . .".

f. 127—270': Aristoteles: *Politica, cum glossis marginalibus et interlinearibus.* „Quoniam omnem ciuitatem uidemus × quod decens. Reliqua huius operis in Greco nondum inueni. Explicit textus politicorum Aristotilis per me Johannem Schollen de Bilueldia anno Domini 1456 die 12. mensis Octabris in alma uniuersitate Erffurdensi collectus . . ."

f. 272—277': Aristoteles: *Oeconomica, cum glossis marginalibus et interlinearibus.* „Oeconomica et politica differunt non solum sicut domus et ciuitas × et filios et parentes". „Finiui lectionem huius Yconomicorum anno Domini 1461 die Martis tercia mensis Marcii".

Prov. Erfordia. — *Poss.* Johannes Schollen de Bilueldia. (In interiore parte tegumenti: „Iste liber est magistri Johannis Schollen de Bilueldia", „Anno Domini 1451 circa festum natiuitatis Marie obiit Conradus Scholle, ciuis Bilueldensis, pater

magistri Johannis possessoris huius libri Paderbornensis dioceseos . . .“). — Johan Gervinck. (Nomen manu sæc. XVI bis scriptum in folio preligato). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 301 n. 300).

Thott 580 4to chart., sæc. XV (f. 58: „1441“, f. 206': „1441“, f. 348: „1440“, f. 348: „1456“, f. 399': „1464“, f. 404': „1464“), ff. 405, cm. 21,2×13,8. Liber cum rubeo coopertorio.

f. 1—58: „*Liber* ARISTOTELIS *de anima*“, *cum glossis interlinearibus.* „Bonorum honorabilium notitiam opinantes × significet aliquid alteri. Et sic est finis libri de anima, Deo gracias, anno Domini 1441 feria tertia ante festum sancti Bartholomei apostoli per me Arnoldum de Rypen uisitantem in Luneborch“.

f. 59: „*Modus et forma conficiendi incaustum bonum*“.

f. 61—104: *Commentarius in librum de anima.* „Circa inicium libri de anima est notandum × quam uero perfectam cognitionem nobis dignetur concedere pater et filius et spiritus sanctus. Amen. Et sic est finis, Deo gracias, per me Arnoldum de Rypen uisitantem in Luneborch“.

f. 104—106: *Note uarie theologice.*

f. 106'—107: *Versus de uanitate mundi lingua Germanica scripti.* „ | Droch werelt myk gruwet vor dyn wesent | × went unse arme sele mut resten im vromde land | “.

f. 107'—109: PAULUS DIACONUS: *Versus in laudem s. Benedicti.* „ | Ordiar unde tuos, sacer o Benedicte, triumphos | × | O Benedicte pater sint precor apta tibi | “. (Monumenta Germaniæ historica. Poetæ Latini I 36).

f. 110—110': *Note uarie philosophice.*

f. 111—148: ARISTOTELES: *Liber de sensu et sensato, una cum commentario.* „Quoniam de anima determinatum est secundum se in libro de anima et de uirtutibus ipsius × penitus non uidetur“.

f. 149—160: ARISTOTELES: *Liber de memoria et reminiscentia, una cum commentario.* „De memoria et reminiscentia dicendum est postquam dictum est quid sit × tot sunt dicta“.

f. 161—185: ARISTOTELES: „*Liber de sompno et uigilia*“, *una cum commentario.* „De sompno et uigilia considerandum est × hominis preparatur“.

f. 187—206': ARISTOTELES: „*Liber de longitudine et breuitate uite*“, *una cum commentario.* „De eo autem quod quedam

longe sunt uite et alia breuis uite × euidens est ex predictis. Et sic est finis horum paruorum naturalium, Deo gracias, anno Domini 1441 feria tertia post festum sancti Tyburcii per me Arnoldum de Rypen uisitantem in Luneborch scolas sancti Johannis. Sunt collecta ibidem".

f. 207—348: *Questiones libri* Aristotelis *de anima a* Laurentio Lundorii *date.* „Circa libros de anima queritur primo, utrum de anima sit scientia × de omnibus questionibus trium librorum de anima . . . . . Anno Domini 1440 feria quarta post festum Dyonisii per me Arnoldum de Ripen collectum est presens excercitium reuerendi magistri Laurencii Lundorii studio particulari sancti Johannis in Luneborch".

f. 348'—349': *Registrum.*

f. 350: *De humoribus hominis.*

f. 350': „*Decem precepta Domini in Italico sermone*".

f. 351—384: „*Problemata corporis humani ex uariis Aristotelis et aliorum philosophorum libris similiter et medicorum extracta et collecta*". „Omnes homines natura scire desiderant. Scribit philosophorum princeps × ut dicit sanctus Augustinus".

f. 384—385: „*Alia problemata generalia et utilia.* Primo queritur, quare lepores dormiunt apertis oculis × quia aliqui homines habent uisum debilem . . . .".

f. 385': *De urbe Parisiana uersus.* „ | Mente reor sana non est ut Pariziana | × | nam duo postilla pro nummo dantur in illa | ".

f. 386—396': „*Dicta sapientium*". „Zedechias philosophus dicit: Purum amicum diligentem te scito × non utendo languescunt".

f. 396'—399': „*Excerpta dictorum philosophorum moralium antiquorum*". „Interrogauerunt Arasten, quando est bonum coire × tam de nocte quam de die".

f. 400—404': *Excerpta ex libro* Brochardi *de terra sancta.* „Notandum in partibus orientis sunt plures Christiani quam Saraceni. Notandum est autem in rei ueritate × audire deuotissimum est. Hec Brochardus de terra sancta, quam ipse totam perambulauit et diu ibi stetit. Anno Domini 1464 collegi istud".

Prov. Qui codicem scripsit ex diocesi Ripensi oriundus erat. (f. 348: „Ego Arnoldus Gherbrandi presbiter perlegi hunc librum anno Domini 1456, in parrochia Brødentz Ripensis

dioceseos uicerector; cf. ff. 58, 104, 206', 348). — *Poss.* Arnoldus Gherbrandi presbiter dioc. Ripensis. — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 411 n. 580).

Ny kgl. S. 44^{b} fol. chart., sæc. XV, ff. 133, cm. 30,$_{8}$×20,$_{7}$. Litt. init. cum ornam. Tegum. sæc. XV in Italia factum.

f. 1—4': „THEODORI GRECI THESALONICENSIS *ad summum pontificem diuum Thomam Nicolaum V prefatio in problemata* ARISTOTELIS. Si te summe princeps diue Nicolae × beneficiis obtulisse tibi existimem".

f. 5—133': *Problemata* ARISTOTELIS *interprete* THEODORO GAZA. „Cur exuperantie nimie commitendi × Terrenum namque omne cum uritur nigrum effici solitum est".

Prov. Italia. — *Poss.* I. F. Christie. (In interiore parte tegumenti: „E bibl. I. F. Christii"). — P. F. Suhm.

Ny kgl. S. 1833 fol. chart., sæc. XV, ff. 102, cm. 34×23.

f. 1—102': „*Questiones super librum* ARISTOTELIS *de anima compilate per magistrum* JOHANNEM DE GHIANDONO". „Inest enim mentibus hominum ueri boni × aut uera aut probabilia non diffido".

Prov. Codex scriptus est in conuentu Senarum per manum fratris Danielis de Dordraco. (f. 102': „Si da ponatur ita simul ni associatur et el unientur qui scripsit ita uocatur de Dordraco". „. . . . scripte in conuentu Senarum per fratrem Danielem de Dordrago in La . . . ."). — *Poss.* Frater Laurentius de Mechelinia. (f. 102': „Iste liber est mei fratris Laurentii de Mechelinia"). — Leonardus de Lucignano. — Frater Franciscus de Monasterio ordinis fratrum minorum. (f. 102': „Iste liber est ad usum mei fratris Francisci de Monasterio ordinis minorum, quem emi a Leonardo de Lucignano et pretium solui Senis die 2. Maii 1484"). — Empt. Lipsie anno 1921.

Ny kgl. S. 190 4to chart., sæc. XV, ff. 211, cm. 21,$_{5}$×14,$_{5}$.

Questiones circa libros Aristotelis de anima atque libros physicorum atque metaphysice. Multe alie questiones.

Prov. Germania. — *Poss.* Nicolaus Tyderici. — Johannes Bodenlicken. (f. 166: „Et sic est finis metaphisice disputate a magistro Nicolao Amsteldammis"; f. 61': „Liber magistri Jo-

hannis Bodenlicken emptus a baccalareo Nicolao Tyderici"; ibidem manu coeua scriptum est: „Phisicorum. Amsteldammis").

Thott 582 4to chart., sæc. XV, ff. 155, cm. 21×14,5.

f. 1—155: *Questiones de paruis logicis.* „Circa initium paruorum logicalium queritur primo, utrum de suppositione sit scientia × de quo Deus gloriosus sit benedictus in secula seculorum".

Poss. O. Thott. (Bibl. Thott. VII 412 n. 582).

Ny kgl. S. 1801 fol. chart., sæc. XIV, ff. 167, cm. 26,2×12.

f. 1—167: JOHANNES BURIDANUS: *Questiones in libros physicorum Aristotelis.* „Bonum sicut habetur primo Ethicorum quarto × sine compositione aliqua est unus et trinus, qui est benedictus in secula seculorum".

Prov. Gallia. — *Poss.* Johannes Peraudi. — Johannes Theobaldi. (f. 167: „Iste questiones sunt fratris Johannis Theobaldi conuentus Viannensis, quas emit a magistro Johanne Peraudi oriundo de ciuitate Vienensi precio 4 scutorum, que sibi fideliter soluit anno Domini 1393"). — Bibliotheca Diuionensis. (f. 1 [sæc. XVII—XVIII]: „Ex Mss. Bibliothecæ Diuio Burgund"). — V. Advielle. (In folio preligato [sæc. XIX]: „Collection V. Advielle". In tergo Ex libris et monogramma VA). — Anno 1920 Parisius emptus

Thott 583 4to chart., sæc. XV, ff. 67, cm. 21,5×14,5. Liber mutilus.

f. 1 [manu prima]: *Registrum in questiones circa libros phisicorum* ARISTOTELIS.

f. 2—26' [manu prima]: *Questiones circa libros phisicorum* ARISTOTELIS. „Queritur utrum de rebus naturalibus possumus × ulterius est notandum ///".

f. 27—67 [manu secunda]: *„Disputata circa libros de anima* [ARISTOTELIS] *reuerendi magistri* THEODERICI DE AMSTERDAMIS in studio Rozstocensi fideliter reportata".

f. 67 [manu tertia]: *Regimen bonum contra pestilentiam.*

Prov. Germania. — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 412 n. 583).

Ny kgl. S. 1813 fol. membr., sæc. XIV (f. 48': „1358"), ff. 48, cm. 31×21,5. Codex in initio mutilus.

f. 1—48: Gualterus Burlaeus: *Expositio super libros octo Politicorum Aristotelis.* „///// Tractatus tertius tertii libri × facilius attingent ad felicitatem. Et in hoc finitur intencio Aristotelis super totum, quod translatum est de Greco in Latinum super librum, et Deo, qui dedit intelligere, sint gratie infinite".

f. 48—48': *Varie note.* „Explicit scriptum magistri Ansceri Burley super librum Politicorum anno Domini 1358 festo sancti Francisci".

Poss. Sir Thomas Phillipps. (f. 1: „Phillipps Ms. 482"). Codex Lundonii anno 1919 emptus est.

Gl. kgl. S. 208 fol. chart., sæc. xv (f. 186': „1470"), ff. 186, cm. 29,4×19,5. Litt. init. Tegum uetus.

f. 1—186': Chalcidius: *In Timaeum* Platonis *commentarius, in linguam Latinam translatus.* „Calcidius Osio salutem. Socrates in exhortationibus suis × sermo ad affectionem institutionis ingenue. 1470 *Τελος IONY.*"

Prov. Italia (ut docent littere initiales splendide picte atque scriptura). — *Poss.* f. 1 arma primi possessoris, vid. tab. III n. 6.

Litt. Bruun 265.

Gl. kgl. S. 157 fol. membr., sæc. viii—ix, ff. 175, cm. 34×25,2.

f. 1—175': Josephus: *De antiquitatibus.* „In principio creauit Deus × aliud prohibemur".

Prov. Gallia. — *Poss.* Monasterium s. Germani de Pratis [?]. — F. Lindenbrog. (f. 1: „H... b... de... .... Germani. F. Lindenbruch"). — Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog. n. 63. — Cat. Nic. Heinsii n. 47: „Josephus Latine. Item aliud exemplar antiquiss." — Cat. Pechlin. n. 71. — Cat. Möllmann. n. 145).

Litt. Ellen Jørgensen: Friederich Lindenbrogs Forhold til en Gruppe Haandskrifter i det kgl. Bibliotek. Nordisk Tidsskrift för Bok- och Biblioteksväsen VIII 131.

Gl. kgl. S. 156 fol. membr., sæc. xii exeunt., ff. 157, cm. 36×23,8. f. 2' et 3: Littere initiales coloribus splendidis depicte Tegum. uetus.

f. 1: „Antiquitatum historie Josephi sunt libri 20, quorum primi 12 in hoc uolumine continentur, reliqui uero 8, qui hic omissi

fuerant, in alio uolumine habentur; habentur etiam in presenti uolumine eiusdem Josephi de Iudaico bello contra Romanos libri 8". [In primo folio codicis, qui Gl. kgl. S. 1571 4to inscribitur, eadem manus contenta uoluminis notauit].

f. 2'—89: Josephus: *De antiquitatibus. Liber I—XII.* Prologus. „Historiam conscribere disponentibus × defunctus est".

f. 89—156': Josephus: *De bello Judaico. Liber I—VII.* „Quoniam bellum, quod cum populo Romano × habuerint coniecturam". [Eadem manus uel saltem manus coeua]: „| Edidit in lumen satis utile Sydo uolumen | fidus eras fautor, Jhesu bone, Josephus auctor |". [cf. Gl. kgl. S. 3560 8vo f. 65, Gl. kgl. S. 1571 4to f. 132'].

Prov. Domus s. Marie in Nouomonasterio. — *Poss.* Domus s. Marie in Nouomonasterio alias Bordesholm. (f. 1: „Liber s. Marie in Nouomonasterio". — Catalogus Bordesholm. ex anno 1488 n. „C 14"). — Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog. n. 62. — Cat. N. Heinsii. n. 47: „Josephus Latine. Item aliud exemplar antiquiss." — Cat. Pechlin. n. 69. — Cat. Möllmann. n. 146).

Litt. Zeitschrift der Gesellschaft für Schleswig-Holstein-Lauenburgische Geschichte XIV 62.

Gl. kgl. S. 1571 4to membr., sæc. XII exeunt., ff. 210, cm. 25×16. f. 132': Littera initialis. Codex diuersis manibus exaratus aut duobus uel tribus libris compositus. Tegumentum in monasterio s. Marie in Bordesholm factum est, ut docet littera S sepius in corio impressa. In interiore parte tegumenti fragmentum libri confraternitatis, in quo nomina fratrum et sororum manibus sec. XV scripta. Codex liber catenatus fuit.

f. 1: „Antiquitatum historie Josephi sunt libri 20, quorum primi 12 in alio uolumine continentur, octo uero residui, qui ibi omissi fuerant, in presenti uolumine habentur". [Hec pauca manu eadem scripta sunt, que contenta uoluminis Gl kgl. S. 156 fol. signati in primo folio notauit].

f. 1—129: Josephus; *De antiquitatibus. Liber XIII—XX.* „Quibus modis gens Judeorum × aliud prohibemur".

f. 129: Cassiodorus *ad monachos Viuarienses de libris Josephi.*

f. 129—130': Josephus: *De antiquitatibus. Liber XIII 1—2 inc.*

f. 131: *Littere* Celestini III *pape ad Absalonem archiepiscopum Lundensem misse.* (Hasse: Schleswig-Holstein-Lauenburgische Regesten und Urkunden I n. 175).

f. 131: *Littere* Celestini III *pape ad Canutum Danorum regem misse.* (Ibid. n. 184).

f. 131: *Littere* Celestini III *pape ad clerum Danie misse* $^{23}/_{12}$ *1192.* (Ibid. n. 173).

f. 132: *Littere* Henrici *imperatoris ad Bernhardum ducem Saxonie misse* $^{4}/_{12}$ *1194.* (K. F. Stumpf-Brentano: Die Reichskanzler III 708 n. 508).

f. 132 [manu sæc. xiii]: „| Bernhardi dicta per Berthramum tibi scripta | morum doctrina, morborum sunt medicina |". [Hec fortasse spectant ad sermones, qui f. 132—206' scripti sunt, sed Bernardus Clareuallensis certe non est author sermonum].

f. 132—206: *Sermones.* „Sermo in aduentu Domini. Aspiciens a longe ecce uideo.... Sicut meminit fraternitas uestra × in horreo suo quod neminem credit ex merito suo. Dignetur Dominus...."

f. 207—208': *Epistola* Gregorii VIII *pape ad omnes Christifideles missa* $^{29}/_{10}$ *1187.* (Jaffé-Loewenfeld: Regesta pontif. Rom. 16019).

f. 208'—209': *Epistola sancti* Bernardi *abbatis* Clareuallensis *ad orientalis Francie clerum et populum.* „Sermo mihi ad uos de negotio Christi, in quo est utique salus × fuderunt sanguinem sanctorum in circuitu Iherusalem". (cf. Migne PL. 182. 564).

f. 209'—210: *Littere* Sidonis *ad H. abbatem s. Michaelis in Hildensheim misse.* „Reuerendo domino H. ad titulum sancti Mychahelis abbati in Hildensheim S. pusilli gregis in Nouomonasterio minister exiguus munus orationum mutuum et deuotum seruitium. Si de statu monialis uestre Margarete prudentia uestra rescire uoluerit × nobis ad requirendum laborem grauem incumbere certissime nolumus Valete".

f. 210': *Registrum.* „In hoc uolumine continentur sermones. De aduentu Domini. Aspiciens a longe × Epistola Gregorii pape de negotio crucis. Item alia. Sermo: Mihi ad uos de negotio Christi".

Prov. Domus s. Marie in Nouomonasterio. — *Poss.* Domus s. Marie in Nouomonasterio alias Bordesholm. (f. 132': „Sum prepositi de Niemonstere". — f. 1: „Liber sancte Marie in Nouomonasterio". — Catalogus Bordesholm. ex anno 1488

n. „C 15“). — Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog. n. 174. — Cat. N. Heinsii. n. 47: „Josephus Latine. Item aliud exemplar antiquiss.“ — Cat. Pechlin. n. 39. — Cat. Möllmann. n. 147).

Litt. Archiv f. ältere deutsche Geschichtskunde VII 155, 884. — Zeitschrift der Gesellschaft für Schlesvig-Holstein-Lauenburgische Geschichte XIV 64.

Ny kgl. S. 193 4to chart., sæc. XV, ff. 46, cm. 23,7×15. Litt. init. cum ornam. Codex mutilus et miserrime deletus. In marginibus multa recepta lingua Danica et Germanica sæc. XVII scripta.

f. 1—46': Dio Chrysostomos: *De regno, interprete* Francisco de Picolhomineis. „//// orationem inuenire poterimus homines uagi × ad labores timide et imbecilles sunt quecunque ////“.

Prov. Italia. — *Poss.* D. G. Moldenhawer. (Donatio Moldenhaweriana ex anno 1824. n. 63).

Litt. Bruun 275. — Ada Adler: D. G. Moldenhawer og hans Haandskriftsamling (1917) 223.

Ny kgl. S. 212^{b} 4to chart., sæc. XV (f. 14, 16, 78, 141: „1496“), ff. 141, cm. 19,5×13,8. Tegum. uetus.

In interiore parte tegumenti: „*Ἀριστοφάνης ὡς ἀργαλέον πρᾶγμ' ἐστὶν, ὦ Ζεῦ καὶ θεοὶ, δοῦλον γενέσθαι παραφρονοῦντος δεσπότου. καλῶς εἶπεν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ*“. (Aristophanes: Plutus 1—2).

f. 1—14: Proclus Platonicus: „*Περὶ ἐπισταλτικοῦ χαρακτῆρος. De epistolari charactere libellus. Ὁ μὲν ἐπισταλτικὸς χαρακτὴρ × καὶ τῶν καταθυμιῶν ἀπολαύων*“. (Epistolographi Græci. Ed. R. Herscher (1873) 6—13). „*ἔτει τῷ ἀπὸ τῆς Χριστοῦ σωτῆρος ἡμῶν γεννήσεως χιλιοστῷ τετρακοσιοστῷ ἐννεακοστῷ ἕκτῷ μηνὸς φεβρουαρίου ια. Ἐγὼ μὲν γὰρ ἰωάννης ὁ Τριθημιὸς τοῦ μοναστηρίου τούτου ἐν σπανὴμ ἀββᾶ γέγραφα εἰς τὴν ἐμοῦ χρῆσιον καὶ τῶν ἐμῶν ἀδελφῶν*“.

f. 14': Homerus: *Ilias 1 1—8* [Græce].

f. 15—78: „*Περὶ ἐπισταλτικοῦ χαρακτῆρος. Χαλεπῶς μὲν φέρω × πράξων εἴης διὰ σαυτὸν. ἔρρωσο*“. „*De epistolis componendis et dictandis.* Grauiter quidem fero × quod tu facturus es propter ipsum. Vale“. (Textus Græcus cum uersione Latina. (Methodus, una cum exemplis, conscribendarum epistolarum incerti autoris, Græce et Latine, nunquam antea

in lucem, edita [studio Joh. Harting] Basileæ [1548] 19—49, 51—77). „Finis cum Deo per me Joannem Trithemium abbatem monasterii Spanhem ordinis beati Benedicti anno a Christi natiuitate 1496 mensis Februarii octauo".

f. 79'—141: „*Μῦθοι Αἰσῶπου. Περὶ ἀλώπεκος καὶ τράγου. Ἀλώπηξ καὶ τράγος διψῶντες* × *ἀπονέμουσι χάριτας*". „*Fabule* Aesopi. De uulpe et hirco. Vulpes et hircus sicientes in puteum descenderunt. × qui a periculo seruati benefactoribus tales reddunt gracias". (Textus Græcus cum uersione Latina). „Finis Aesopi fabularum anno Domini Ihesu Christi 1496 septimo Kalendas Marcii".

Prov. Germania. — *Poss.* Johannes Trithemius. (In fol. preligato: „*βιβλίον τοῦ ἰωάννου Τριτημίου ἀββάτος*". — Codex noster est idem, qui in indice Græcorum uoluminum Joannis Trithemii sub numero 17 inuenitur. (Antipalus maleficiorum Johannis Tritemii Spanhemensis. Moguntiæ 1605)). — Monasterium s. Martini in Spanheim. (In interiore parte tegumenti: „Codex monasterii sancti Martini in Spanheim s. ordinis Benedicti Moguntine diocesis. Quem ego quidem Joannes Tritemius eiusdem loci abbas XXV scripsi anno etatis mee XXXIV, abbacie autem assumpte XIII, dominice autem natiuitatis 1496, ad usum meum ac fratrum grecitancium"). — Conradus Pfisterus. (In fol. preligato: „M. Conradus Pfisterus Basiliensis *φιλίατρος* me sibi proprium fecit 1611 in Apr."). — B. de Zimmermann anno 1865 codicem bibliothece Regie dono dedit.

Litt. Aarsberetninger og Meddelelser fra det store kgl. Bibliotek. I (1864—69) XXVII. — Ada Adler: Catalogue supplémentaire des manuscrits grecs de la bibliothèque Royale de Copenhague (1916) 314.

Thott 389 fol. membr., sæc. xv, ff. 272, cm. 27,5×19. Litt. init. f. 1—272': T. Maccius Plautus: *Comoedie*

Prov. Italia. — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 309 n. 389).

Litt. Bruun 268.

Gl. kgl. S. 1994 4to membr., sæc. xv, ff. 347, cm. 16,6×11,5. f. 1: Pictura, que scenam contabulatam monstrat. Hic Calliopus ex rotulo recitans, illic histriones fabulam agentes. Circa scenam spectatores astantes uidentur. Passim in imo mar-

gine parue picture. Litt. init. Codex mancus et male compactus.

f. 1—347': P. Terentius Afer: *Comoedie.*

f. 1—58': *Andria, premisso argumento* (in fine def.)

f. 59—121': *Eunuchus, premisso argumento* (in initio et fine def.)

f. 122—176': *Heauton Timorumenos* (in initio def.)

f. 177—233: *Adelphoe, premisso argumento* (in initio def.)

f. 234—282': *Hecyra.*

f. 284—347': *Phormio, premisso argumento* (in initio def.)

Prov. Gallia. — *Poss.* Fr. Rostgaard. (f. 1: „Fridericus Rostgaard". — Bibl. Rostg. 462 n. 170). — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 404 n. 66).

Litt. Nordisk Tidsskrift för vetenskap, konst och industri 1908: 591.

Thott 1047 4to chart., sæc. xv (f. 219': „1473"), ff. 219, cm. 20×14,5. Inter fol. 182 et 183 unum folium deest.

f. 1—219': P. Terentius Afer: *Comoedie.*

f. 1—5: *Argumenta prosaica in comoedias. De epitaphio Terentii, etc.*

f. 6: „*Epitaphium Terentii.* | Natus in exelsis tectis Cartaginis alte | × | hec quicumque legit, sic puto, cautus erit |".

f. 6—41': *Andria, premisso argumento.*

f. 42: „*Vita Thaidis.* | Pulchra puella nimis olim fuit nomine Thais | × | et testes oris riuos possunt esse cruoris |". (Migne PL 171. 1629).

f. 43—82: *Eunuchus, premissa didascalia.*

f. 82—119: *Heauton Timorumenos, premissis didascalia et argumento.*

f. 119—153: *Adelphoe, premissis didascalia et argumento.*

f. 153—182': *Hecyra, premisso argumento.*

f. 183—219': *Phormio, didascalia et argumento premissis.*

Poss. O. Thott. (Bibl. Thott. VII 435 n. 1047).

Thott 1046 4to membr., sæc. xv, ff. 150, cm. 24,4×17. Litt. init. Tegum. uetus in Italia factum.

f. 1—149': P. Terentius Afer: *Comoedie, cum notis marginalibus.*

f. 1—23: *Andria, premisso argumento.*

f. 23'—49: *Eunuchus, premissis didascalia et duobus argumentis.*
f. 49—75': *Heauton Timorumenos, premisso argumento.*
f. 75'—100': *Adelphoe, premisso argumento.*
f. 100'—123: *Hecyra, premissis duobus argumentis.*
f. 123—149': *Phormio, premissis duobus argumentis.*
f. 150: „*Epitaphium Terentii.* | Natus in excelsis tectis Kartaginis alte | × | hec quicunque legit, sic puto, cautus erit |".
f. 150: *Versus de operibus Terentii.* „ Est opere precium penitus cognoscere toto | × | mellifluis uestro allenius [rectius: alternis] ore |".
Poss. f. 1: Insignia primi possessoris miserrime deleta, vid. tab. IV n. 1. — W. A. Osten. (Bibl. Osten. (1764) 346 n. 1). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 435 n. 1046).

Ny kgl. S. 229 4to membr., sæc. xv, ff. 132, cm. 24×17. Litt. init. Prima pagina decorata. Tegum. uetus in Italia factum.
f. 1—132: P. Terentius Afer: *Comoedie.*
f. 1—23': *Andria, premisso argumento.*
f. 23'—47: *Eunuchus, premissis didascalia et duobus argumentis.*
f. 47—69': *Heauton Timorumenos, premissis didascalia et argumento.*
f. 69'—90: *Adelphoe, didascalia et argumento premissis.*
f. 90'—113': *Phormio, didascalia et argumento premissis.*
f. 113'—132: *Hecyra, didascalia et argumento premissis.*
f. 132: *Didascalia in Eunuchum.*
Litt. Bruun 276. — K. Dziatzko: Handschriftliches zu Terenz. Rheinisches Museum für Philologie. XXXIX (1884) 344.

Gl. kgl. S. 1995 4to membr., sæc. xii, ff. 15, cm. 23,5×13.
f. 1—15: *Commentarius in comoedias Terentii.* „Auctor iste legitur Affricanus fuisse × Ecce loquitur Bachis admirans quare a sene mandetur ///".
Poss. Ecclesia beate uirginis in Hamburg. (Bibl. capit. Hamb. (1784) 273 n. 3364). Codex in auctione capituli Hamburgensis anno 1784 emptus est.

Ny kgl. S. 55 fol. chart., sæc. xv, ff. 64, cm. 28,8×19,1. Codex mutilus.

f. 1—64: M. Tullius Cicero: *Epistole ad familiares. Lib. VIII —XVI.*

Prov. Italia. — *Poss.* Børge Riisbrigh Thorlacius. In auctione Thorlacii anno 1830 emptus.

Gl. kgl. S. 2002 4to chart., sæc. xv, ff. 76, cm. 28×20,5.

f. 1—9: M. Tullius Cicero: *Pro lege Manilia.* „Quanquam mihi semper × oportere".

f. 9—23: M. Tullius Cicero: *Pro Milone.* „Etsi uereor × sapientissimum quemque legit".

f. 23—38': M. Tullius Cicero: *Pro Cn. Plancio.* „Cum propter egregiam × pro me sepe multum efudistis".

f. 39—50': M. Tullius Cicero: *Pro P. Cornelio Sulla.* „Maxime uellem × crudelitatis famam repellamus".

f. 50'—54': M. Tullius Cicero: *Pro Archia poeta.* „Si quid est in me ingenii × qui iudicium exercet certe scio".

f. 54'—58: M. Tullius Cicero: *Oratio post reditum ad Quirites.* „Quod precatus a Joue optimo × cunctis suffragiis iudicarit".

f. 58—62': M. Tullius Cicero: *Oratio post reditum in senatu.* „Si patres conscripti × uirtutem et fidem nunquam amiserim".

f. 63—66: M. Tullius Cicero: *Pro M. Marcello.* „Diuturni silentii × cumulus accesserit".

f. 66—70: M. Tullius Cicero: *Pro Q. Ligario.* „Nouum crimen × te daturum".

f. 70—74': M. Tullius Cicero: *Pro rege Deiotaro.* „Cum in omnibus causis × clementie tue".

f. 74'—76: *Ex oratione* M. Tullii Ciceronis *post reditum ad Quirites.* „Quirites, etsi est homini magis optandum quam prospera × Italie gemitum pertulerunt".

Prov. Italia. — *Poss.* Fr. Rostgaard. (In folio preligato: „Fridericus Rostgaard emit Venetiis 1699". — Bibl. Rostg. 462 n. 182). — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 404 n. 71).

Litt. J. N. Madvig: M. Tullii Ciceronis orationes selectæ duodecim. Hauniæ. 1830.

Gl. kgl. S. 1998 4to membr., sæc. xi exeunt., ff. 170, cm. 24,9 ×15,5. Litt. init. cum. ornam.

f. 1—78: M. Tullius Cicero: *De inuentione libri 2.* „Sepe et multum × in reliquis dicemus".

f. 78—167: M. Tullius Cicero: *Rhetoricorum ad Herennium libri 4.* „Etsi in negotiis × diligentia consequemur et exercitatione".

Prov. Italia uel Gallia. — *Poss.* Jean Nicot. (f. 1: „Ex bibliotheca Nicotiana 105". *„ὕφεσιν καὶ παῤῥησίαν.* Ne sanza sfinge ne senza Edipo"). — Bibl. Gottorpiensis.

Litt. Bruun 59. — L Delisle: Le cabinet des manuscrits III 393. — Greek and Latin illuminated manuscripts in Danish collections (1921) 46.

Gl. kgl. S. 1999 4to membr., sæc. xi, ff. 92, cm. 22,6×14,5.

f. 1—47: M. Tullius Cicero: *De inuentione libri 2.* „Sepe et multum × in reliquis dicemus"

f. 47—91': M. Tullius Cicero: *Rhetoricorum ad Herennium libri 4.* „At si in negotiis × diligentia consequemur et exercitatione".

f. 91'—92': *Fragmentum commentarii in Rhetorica ad Herennium.* „Si tam agentis persone quam geste rei turpitudine × aut pro re hominem".

Poss. Jean Nicot. (f. 1: „Ex bibliotheca Nicotiana 115. *ὕφεσιν καὶ παῤῥησίαν*". „Ne senza sfinge, ne senza Edipo"). — Bibl. Gottorpiensis.

Litt. L. Delisle: Le cabinet des manuscrits III 393.

Gl. kgl. S. 2000 4to membr., sæc. xii, ff. 134, cm. 22,6×14,1.

Litt. init. cum ornam. Tegum. uetus. Olim liber catenatus.

f. 1'—68: M. Tullius Cicero: *De inuentione libri 2.* „Sepe et multum × in reliquis dicemus".

f. 68—133': M. Tullius Cicero: *Rhetoricorum ad Herennium libri 4.* „In negociis × diligentia consequemur et exercitatione".

Prov. Monasterium s. Marie in Nouomonasterio. — *Poss.* Monasterium s. Marie in Nouomonasterio alias Bordesholm. (In interiore parte tegumenti: „Liber sancte Marie in nouo monasterio"; in exteriore parte tegumenti signatura bibliothece pene deleta: „F x////"; preterea codex inscriptus est „Vetus rethorica Tullii"; at in catalogo librorum domus s. Marie in Bordesholm anno 1488 exarato liber, qui dicitur „Vetus rethorica Tullii", F XIX signatus est). — Bibl. Gottorpiensis.

Litt. Bruun 59. — A. Wetzel: Die Reste der Bordesholmer Bibliothek in Kopenhagen. Zeitschrift der Gesellschaft für

Schleswig-Holstein-Lauenburgische Geschichte XIV 90. — Greek and Latin illuminated manuscripts in Danish collections (1921) 51.

Ny kgl. S. 119 8vo membr., sæc. XII, ff. 6, cm. 21×13,5. Fragmentum.

f. 1—6': M. TULLIUS CICERO: *De inuentione I 44—55.* „///// fuisse id iudicatum quod ad iudicatum afferatur quam id × Quintus per quem omnia ante oculos ////"

Poss. D. G. Moldenhawer. (Donatio Moldenhaweriana ex anno 1824 n. 136).

Litt. Ada Adler: D. G. Moldenhawer og hans Haandskriftsamling (1917) 239.

Gl. kgl. S. 2001 4to membr., sæc. XIII, ff. 41, cm. 17,5×11,10.

f. 1—41': M. TULLIUS CICERO: *De inuentione libri 2.* „Sepe et multum × in reliquis dicemus".

Poss. Bibl. Gottorpiensis.

Ny kgl. S. 214^{b} 4to membr., sæc. XIII, ff. 101, cm. 22,4×15,4. Litt. init. In hoc uolumine re uera duo manuscripta continentur sc. Ms. *A* ff. 1—94 complectens et Ms. *B.*, quod ff. 95—101 comprehendit.

f. 1—50: M. TULLIUS CICERO: *De inuentione libri 2.* „Sepe ac multum × in reliquis dicemus".

f. 50—94: M. TULLIUS CICERO: *Rhetoricorum ad Herennium libri 4.* „Etsi negotiis familiaribus × consequemur exercitationis".

f. 95—101: BOETIUS: *De differentiis topicis liber IV.* „Si quis operis titulum diligens examinator × in Aristotelis Topica nobis translata conscripsimus expeditum est".

Poss. Augustus Barbaricus, dux Venetiarum † 1501. (f. 1: Insignia eius). — L. Tross. (In folio preligato: „Ex bibliotheca Lud. Tross Ph. Dr."). — Fridericus VI rex. (Liber donationum bibliothecæ Regiæ sub anno 1836).

Litt. T. Baden: Notitia cimelii bibliothecæ Regiæ publicæ non in ultimis ponendi Hauniæ 1838. — Werlauff 357.

Thott 397 fol. membr., sæc. XIV, ff. 102, cm. 25,4×19,2. Pagina prima littera init. et floratura decorata.

f. 1—77: M. TULLIUS CICERO: *De oratore.* „Cogitanti mihi sepenumero × curamque laxemus".

f. 77'—101': M. Tullius Cicero: *Ad Marcum Brutum orator.* „Utrum difficilius × me imprudentiam suscepisse".

f. 102' [sæc. xv]: T. Maccius Plautus: *Amphitruo II 2. 9—23.*

f. 102' [sæc. xv]: Franciscus Petrarcha: *Carmen.* „ | I begli occhi ondi fui percuso in guisa | × | perchio di lor parlando non mi stancho | ".

Prov. Italia. — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 309 n. 397).

Litt. R. J. F. Henrichsen: M. Tullii Ciceronis de oratore libri tres. Hauniæ 1830. — Bruun 272.

Gl. kgl. S. 428 fol. membr. et chart., sæc. xv (f. 129: „1437"), ff. 129, cm. 29,2×21.

f. 1—79: M. Tullius Cicero: *De oratore libri 3.* „Cogitanti mihi sepe × curamque laxemus".

f. 80—129: M. Tullius Cicero: *Rhetoricorum ad Herennium libri 4.* „Etsi negotiis familiaribus × diligentia consequemur et exercitatione".

Prov. Italia. — *Poss.* Scipio Martholi de Cesis. (f. 129: „Scipionis Martholi de Cesis et amicorum"). — Fr. Rostgaard. (f. 1: „Fridericus Rostgaard emit Romæ 1699". — Bibl. Rostg. 462 n. 176). — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 404 n. 70).

Litt. R. J. F. Henrichsen: M. Tullii Ciceronis de oratore libri tres. Hauniæ 1830.

Gl. kgl. S. 1996 4to membr., sæc. xv, ff. 139, cm. 23,8×14,5. Prima pagina Italico more decorata est. Litt. init. cum ornam.

f. 1—139: M. Tullius Cicero: *Rhetoricorum ad Herennium libri 4.* „Etsi negociis × diligentia consequamur exercitationis".

Prov. Italia. — *Poss.* Fr. Rostgaard. (In folio preligato: „Fridericus Rostgaard emit Romæ 1699". — Bibl. Rostg. 462 n. 174.) — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 404 n. 68).

Litt. Bruun 270.

Gl. kgl. S. 1997 4to membr., sæc. xv, ff. 108, cm. 23,2×14,8. Litt. init. cum ornam. Tegum. uetus.

f. 1—81': M. Tullius Cicero: *Rhetoricorum ad Herennium libri 4.* „Etsi negotiis familiaribus × diligentia consequemur et exercitatione".

f. 82—108: M. Tullius Cicero: *Oratio pro Milone.* „Etsi uereor, iudices, ne turpe sit × sapientissimum quemque legit".
Prov. Italia. — *Poss.* Nomina possessorum primorum deleta sunt e. g. f. 108: „Liber //////// de Florentia". Philippus Strozzi forsitan codicem possederit, cum nomen eius calamo currente in interiore parte tegumenti scriptum sit. — Fr. Rostgaard. (In folio preligato: „Fridericus Rostgaard emit Romæ 1699". — Bibl. Rostg. 462 n. 175). — Chr. Danneskiold Samsøe. (Bibl. Dannesk. 404 n. 69).
Litt. Bruun 270.

Thott 1049 4to chart., sæc. xv, ff. 55, cm. 20,6×13,4. Codex in fine mancus.
f. 1—55': M. Tullius Cicero: *Rhetoricorum ad Herennium libri 4.* „Etsi negociis familiaribus × ea que fugienda est que recte uidebit /////"
Prov. Italia. — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 435 n. 1049).

Thott 396 fol. membr., sæc. xv, ff. 112, cm. 27,8×18,8. Litt. init. cum ornam. Tegum. uetus. Olim liber catenatus.
f. 1—72': M. Tullius Cicero: *Rhetoricorum ad Herennium libri 4.* „Etsi negotiis familiaribus × diligentia consequemur et exercitatione".
f. 73—96: M. Tullius Cicero: *De partitionibus oratoriis.* „Studeo mi pater × nullum maius expecto".
f. 97—112: M. Tullius Cicero: *Ad C. Trebatium Topica.* „Maiores res nos scribere aggressos × non debita accedere".
Prov. Italia. — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 309 n. 396).
Litt. Bruun 270.

Gl. kgl. S. 3542 8vo membr., sæc. xiii, ff. 15, cm. 15,4/ 9,2.
f. 1—15: M. Tullius Cicero: *De senectute.* „O Tite, si quid ego × re experti probare possitis".
Poss. Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog. n. 105. — Cat. Möllmann. n. 244).

Thott 301 fol. membr., sæc. xiv, ff. 65, cm. 27,7×20,7. Litt. init.
f. 1—41': M. Tullius Cicero: *De officiis.* „Quanquam te, Marce filli, annum iam audientem Cratipum × preceptisque letabere".

f. 42—53: M. Tullius Cicero: *De amicitia.* „Quintus Mucius augur Sceuola multa narare × prestabilius putetis".
f. 53—63': M. Tullius Cicero: *De senectute.* „O Tite, si quid ego × probare possitis".
f. 63'—65': M. Tullius Cicero: *Somnium Scipionis.* „Cum in Africa × ego sompno solutus sum".
Prov. Italia. — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 301 n. 301).

Gl. kgl. S. 1903 4to membr., sæc. xv, ff. 58, cm. 17,$_2$×11,$_3$. Litt. init. Tegum. uetus.
f. 1—25: M. Tullius Cicero: *De amicitia.* „Quintus Mucius Sceuola augur multa narrare × prestabilius putetis".
f. 25'—47: M. Tullius Cicero: *De senectute.* „Licet enim michi hisdem uersibus × probare possitis".
f. 47'—58': M. Tullius Cicero: *Paradoxa.* „Animaduerti Brute × existimandi sunt".
Prov. Italia. — *Poss.* Fr. Rostgaard. (In folio preligato: „Fridericus Rostgaard emit Venetiis 1699". — Bibl. Rostg. 464 n. 189). — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 404 n. 75).
Litt. Bruun 271.

Gl. kgl. S. 3541 8vo membr., sæc. xv, ff. 229, cm. 11,$_2$×7,$_8$. Litt. init.
f. 1—227: M. Tullius Cicero: *De officiis, premisso registro.* „Quanquam te Marce, × preceptisque letabere".
f. 228—229 [manu secunda]: *Note de libro, qui de officiis inscribitur, de regibus Numidie etc.*
Prov. Italia. — *Poss.* Magnus Friis. (In interiore parte tegumenti: „Magnus Frisius").
Litt. Bruun 272.

Gl. kgl. S. 1902 4to membr., sæc. xv, ff. 62, cm. 22,$_9$×13,$_8$. Prima pagina decorata. Litt. init.
f. 1—62': M. Tullius Cicero: *De officiis.* „Quamquam, Marce fili, × preceptisque letabere".
Prov. Italia. — *Poss.* f. 1: Arma primi possessoris, vid. tab. IV n. 2. — P. Scavenius. (In interiore parte tegumenti signatura: „N. 7 in Q". — Bibl. Scav. 369 n. 7).
Litt. Bruun 272.

Gl. kgl. S. 378 fol. membr., sæc. XV (f. 40': „1425"), ff. 40, cm. 26,5×19,4. Litt. init.

f. 1—40': M. TULLIUS CICERO: *De officiis.* „Quamquam te, Marce × preceptisque letabere. Marci Tullii Ciceronis liber tertius et ultimus explicit manu mei Johannis Andree de Camulio 1425 die 26. Aprilis. Deo gracias".

Prov. Italia. — *Poss.* f. 1: Arma primi possessoris, vid. tab. IV n. 3. — Valerius Cyllonius Victor. (In folio preligato: „Valerii Cyllonii Victoris et amicorum emptus Rome aureis duobus a quodam bibliopola"). — Fr Rostgaard. (In folio preligato: „Fridericus Rostgaard emit Venetiis 1699". — Bibl. Rostg. 463 n. 185). — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 404 n. 73).

Litt. Bruun 271.

Gl. kgl. S. 379 fol. chart., sæc. XV, ff. 73, cm. 29,4×21,2 Litt. init.

f. 1—73': M. TULLIUS CICERO: *De officiis.* „Quamquam te, Marce × preceptisque letabere".

Prov. Italia. — *Poss.* Fr. Rostgaard. (f. 1: „Fridericus Rostgaard emit Venetiis 1699". — Bibl. Rostg. 463 n. 186). — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 404 n. 72).

Litt. Bruun 272.

Gl. kgl. S. 3543 8vo membr., sæc XII, ff. 22, cm. 14×3,8. Liber mutilus.

f. 1—2': *Varia de Augusto cesare ex Saturnalibus Macrobii et aliis scriptis excerpta.* „//// detrahis scilicet doctissimus corrigis × claudetur cupido ////".

f. 3—4: *Versus de consanguinitate, affinitate etc.*

f. 4—12: M. TULLIUS CICERO: „*Paradoxa Stoicorum* Animaduerti Brute × inopes et pauperes estimandi sunt".

f. 12—18': „*Facecie* SENECE *excerpte epistolarum ad Lucilium.* Non puto pauperem, cui quantulumcunque × orator quid ////".

f. 19—22': *Liber dictaminum.* „De dictamine tractaturi primum eius diffinitionem ponamus × per quos uestram uoluntatem nobis rescribite".

Poss. Fr. Lindenbrog. (f. 4: Signatura: „N. 7"; cf. Gl. kgl. S. 21, 26, 1341, 1343, 1344, 1354, 1518, 1616, 1849, 3545). — Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog. n. 135. — Cat. Möllmann. n. 243).

Gl. kgl. S. 1904 4to Re uera duo manuscripta *A* et *B*.

A. membr. et chart., sæc. XIV, ff. 61, cm. 20,4×13.

f. 1—24': „M. Tullii Ciceronis *ad Titum Pomponium Atticum de senectute liber*". „O Tite, si quid ego × re experti probare possitis".

f. 25—49': „M. Tullii Ciceronis *de amicitia liber*". „Quintus Mucius augur Seuola multa memoriter × nihil amicitia prestabilius putetis".

f. 49'—61': „M. Tullii Ciceronis *de paradoxis ad Brutum liber*". „Animaduerti Brute × pauperes existimandi sunt. M. Tullii Ciceronis de paradoxis ad Brutum liber explicit. In hoc uolumine continetur de senectute, primo, amicitia, secundo, de paradoxis, tertio".

B. chart., sæc. XV (f. 150: „1466"), ff. 100, cm. 20,4×13.

f. 63—93: „*Vita Esopi Latina per* Rinucium *facta ad reuerendissimum patrem dominum Thomam, tituli sancte Susanne presbiterum cardinalem, hodie Nicolaum papam V.* Nouas nimirum merces, reuerendissime × qui mortis Esopi auctores fuerunt".

f. 94—94': *Littere* Rinucii *Laurentio Lauine date.*

f. 94'—95: *Littere* Rinucii *A[ntonio], tituli sancti Chrysogoni presbitero cardinali, date.*

f. 96—133: *Fabelle* Aesopi *ab* Omnibono Leonicensi *de Greco in Latinum traducte.* „Prohemium Omnibon Leonicensis in fabellas Aesopi ad Johannem Franciscum principem Mantuanum. Respicienti mihi etatis pristine uiros et eorum mores × benefactoribus suis officere uidemus".

f. 133—150: Gregorius Cortarius *Venetus*: *Fabelle quedam.* „Prohemium Gregorii Cortarii Veneti in quasdam fabellas ad Philippum Cortarium. Sepenumero consideranti, Philippe frater, etatis pristine uiros × si sensero te bonarum arcium studiis delectari. Vale feliciter etc. Finis Deo gratias 1466".

f. 150'—162: Leo Baptista Albertus: *Fabelle XCVIIII.* „Leo Baptista Albertus Francisco marescalchio s. p. d. Si quis tibi amicus dono dederit poma × perpendisti ridere nimphe".

Prov. Italia. — *Poss.* Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 404 n. 74).

Gl. kgl. S. 211 fol. membr., sæc. IX, ff. 8, coll. 2, cm. 26,8×19,7. Librarii, nam duo scribe fuisse uidentur, rubro in titulis et litteris initialibus depingendis usi sunt. f. 1—f. 7 col. 1 prima

manu, f. 7 col. 2—f.8' col. 2 manu secunda script. f. 1: Signatura: „Q 4784".

f. 1—8': T. Lucretius Carus: *De rerum natura I—II 456.* „ Aneduum genetrix, hominum diuomque uoluptas | × | omnia postremo que puncto tempore cernis |////".

Poss. Bibl. Gottorp. (Cat. N. Heinsii. n. 62. — Cat. Lindenbrog. n. 82. — Cat. Pechlin. n. 257. — Cat. Möllmann. n. 258).

Litt. T. Lucretius Carus: De natura rerum libri sex (1725). Ed. S. Havercampii. Præfatio. — Burmanni sylloge epistolarum III (1727) 506. — R. J. F. Henrichsen: De fragmento Gottorpiensi Lucretii. Odense Skoleprogram 1846. — Chatelain: Paléographie des classiques latins 16, LIX. — T. Lucretius Carus: De rerum natura. Lateinisch und deutsch von H. Diels (1923). Præfatio XVII.

Thott 1052 4to chart., sæc. xv, ff. 69, cm. 20,5×14.

f. 1—69: Q. Horatius Flaccus: *Carmina.* „ | Mecenas atauis edite regibus | × | progeniem Veneris canemus | ".

Prov. Italia. — *Poss.* Collegium Agenense societatis Jesu. (f. 1: „Coll. Age. Soci. Je. Catal. Inscrip."). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 436 n. 1052).

Gl. kgl. S. 2016 4to membr., sæc. xv, ff. 96, cm. 17,4×12. Prima pagina more Italico decorata. Tegum uetus in Italia factum.

f. 1—78: Q. Horatius Flaccus: *Carmina.* „ | Mecenas atauis edite regibus | × | progeniem Veneris canemus | ".

f. 78—94: Q. Horatius Flaccus: *Epodon.* „ | Ibis Liburnis inter alta nauium | × | plorem artis in te nihil agentis exitum | ".

f. 94—96: Q. Horatius Flaccus: *Carmen seculare.* „ | Phebe siluarumque potens Diana | × | dicere laudes | ".

Prov Italia. — *Poss.* f. 1: Arma primi possessoris, vid. tab. IV n. 4. — Fr. Rostgaard. (In interiore parte tegumenti: „Fridericus Rostgaard emit Venetiis 1699". — Bibl. Rostg. 465 n. 202). — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 405 n. 81).

Litt. Q. Horatii Flacci opera omnia ed. Jac. Baden (1793) XVII. — Bruun 255, 269.

Thott 1051 4to membr., sæc. xv, ff. 162, cm. 22,5×15,4. Prima pagina Italico more decorata. Litt. init. Tegum. uetus.

f. 1—64: Q. Horatius Flaccus: *Carmina.* „| Mecenas atauis edite regibus | × | progeniem Veneris canemus |".

f. 64—77': Q. Horatius Flaccus: *Epodon liber.* „| Ibis Liburnis inter alta nauium | × | plorem artis in te nihil agentis exitum |".

f. 77'—79: Q Horatius Flaccus: *Carmen seculare.* „| Phoebe siluarumque potens Diana | × | discere laudes |".

f. 80—89': Q. Horatius Flaccus. *De arte poetica.* „| Humano capiti ceruicem pictor equinam | × | non missura cutem, nisi plena cruoris, hyrudo |".

f. 90—133: Q. Horatius Flaccus: *Sermones.* „| Qui fit, Mecenas, ut nemo, quam sibi sortem | × | Canidia afflasset peior serpentibus Afris |".

f. 133'—162: Q. Horatius Flaccus: *Epistole.* „| Prima dicte mihi, summa dicende camena | × | rideat et pulset lasciua decentius etas |".

Prov. Italia uel Hispania. — *Poss.* f. 1: Arma primi possessoris deleta sunt. — Geronimo Climente. — Luis de Aquinones. — Pedro de Quintamilla. (f. 162' [sæc. xvi]: „Este libro es de don Geronimo Climente". „Al Luis de Aquinones y Pedro de Quintamilla"). — Corn. Lerche. — Vinc. Lerche. — Chr. Lerche. — W. A. Osten. (Bibl. Osten (1764) 346 n. 2). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 436 n. 1051).

Litt. Q. Horatii Flacci opera omnia ed. Jac. Baden (1793) VII. — Werlauff 308.

Ny kgl. S. 55^{b} fol. chart., sæc. xv, ff. 56, cm. 32 × 20,5. In marginibus et inter lineas multe glosse.

f. 1—34: Q. Horatius Flaccus: *Epistole.* „ Prima dicte michi, summa dicende camena | × | rideat et pulset lasciua decentius etas |".

f. 34': *De Q. Horatio Flacco et operibus eius.*

f. 35: „*Magister* Hinricus Roethenensis *ad Horatium.* | Carminum censor, fidicen suauis | × | ponderat illum |".

f. 36—48': Q. Horatius Flaccus: *De arte poetica.* „| Humano capiti ceruicem pictor equinam | × | minxerit in patrios cineres, an triste bidental /////"

f. 49—50': „*Comedia de lepore quodam*". Comedie persone: Petrus, Stephanus, Jheronimus, Theobaldus. „Vere illos laudandos puto, qui uidendorum gracia prodigiorum diuersas oras peragrarunt × Petrus: Gaudere tu quidem. Jheronimus: Con-

stanti animo estote, rem uobis gratam refferam. Stephanus: Enarra. Jheronimus: Lepus est, ut michi Theobaldus asserit. Stephanus: At uix credo. Jheronimus: Est quidem credendum. Animis uos exonerate et leti mecum domum meam petite. Valete et plaudite. M. recensuit".

f. 51—52': Q. Horatius Flaccus: *Carmen seculare.* „| Phebe siluarumque potens Dyana | × | Dicere laudes |".

f. 53: „*Carmen nobilium questionum* Johannis de Werdea. | Quis recte rex est? Se ratione regens | × | Quis sine peccato? Credite, nullus homo |".

f. 53'—55: „*Versus paschales* Sedulii *poete.* | Salue festa dies toto uenerabilis euo | qua Deus infernum uicit et astra tenet | × | Altera de populo uernat adepta tuo |".

f. 55—56: „*Letania.* | Ardua spes mundi solidator et inclite celi | × | Y basileos Criste eleyson ymas |".

f. 56—56': „*Carmen sapphicum adonicum in honorem dedicationis templi.* | Christe cunctorum dominator alme | × | semper euum |".

Prov. Germania. — *Poss.* G. Kloss. (In interiore parte tegumenti signatura Georgii Klossi pene deleta).

Ny kgl. S. 56 fol. membr., sæc. xi, ff. 8, cm. 32,5×23. Quaternio una, que „VII" signata est.

f. 1—8': P. Ouidius Naso: *Metamorphoses IX 316—X 707.*

Gl. kgl. S. 2008 4to membr., sæc. xii, ff. 156, cm. 24,3×14. Litt. init.

f. 1'—2': *Varia philosophica.* „Quidam philosophi fuerant, qui mundum Dominum de nichilo fecisse credebant × ut de elementis diuersum ab eis faciat".

f. 3: „*Materia Ouidii methamorphoseos.* Cum omnis prolixitas fastidium generat × sirinx in harundinem".

f. 4—156: P. Ouidius Naso: *Metamorphoses, cum glossis.* „| In noua fert animus mutatas dicere formas | × | si quid habent ueri uatum presagia, uiuam |".

Poss. I. M. Winckler. (f. 156: „Joh. Mart. Winckler licentiatus reuerendi capituli Hamburgensis secretarius"). — Ecclesia beate uirginis in Hamburg. (Bibl. capit. Hamb. 273 n. 3368). In auctione capituli Hamburgensis anno 1784 codex emptus est.

Gl. kgl. S. 2009 4to membr., sæc. XIII, ff. 110, cm. 24,6×11. Litt. init.

f. 1—109': P. OVIDIVS NASO. *Metamorphoses.* „ | In noua fert animus mutatas dicere formas | × | si quid habent ueri uatum presagia, uiuam | “.

f. 109'—110: *Regule grammatice.* „Littere alie sunt uocales, alie consonantes × in duplici consonante“.

Poss. Ecclesia beate uirginis in Hamburg. (Bibl. capit. Hamb. 273 n. 3366). In auctione capituli anno 1784 emptus.

Thott 1050 4to membr., sæc. XIV, ff. 130, cm. 23,6×14,5. Litt. init.

f. 1—130: P. OVIDIVS NASO: *Metamorphoses, cum glossis.* „ In noua fert animus mutatas dicere formas | × | si quid habent ueri uatum presagia, uiuam | “.

f. 130': *De uita Ouidii et operibus eius.* „Quoniam turpe est artifici materiam ignorare × ante mare etc.“

Poss. Conuentus quidam ordinis predicatorum. (f. 1: „Iste liber est fratrum predicatorum . . . . scm M . . .“). — Petrus Capella. (f. 1: „Iste liber fuit fratris Petri Capelle . . . . fratrum predicatorum Lemouicensium“). — Collegium Lemouicense societatis Jesu. (f. 1: „Collegii Lemouicensis societatis Jesu catalogo inscriptus“). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 436 n. 1050).

Gl. kgl. S. 2011 4to membr., sæc. XII, ff. 57, cm. 19,5×9,8. Litt. init.

f. 1—57': P. OVIDIVS NASO: *Fasti, cum glossis interlinearibus.* „ Tempora cum causis Latium digesta per annum | × | confusam placidi morte fuisse ducis? | /////“

Poss. Fr. Lindenbrog. (f. 1: „Ovidii fasti“ manu Lindenbrogii script.). — Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrogii n. 104. — Cat. N. Heinsii n. 77. — Cat. Pechlin. n. 173).

Litt. Nic. Heinsius: P. Ouidii Nasonis opera (1661) III. Notæ in sex libros Fastorum.

Gl. kgl. S. 2010 4to membr., sæc. XIII, ff. 45, cm. 24,6×12,7.

f. 1'—45': P. OVIDIVS NASO: *Fasti, cum glossis.* „ Tempora cum causis Latium digesta per annum | × | annuit Alcides increpuitque lira | “.

Poss. I. M. Winckler. (f. 45': „Joh. Mart. Winckler, lic. reuerendi

capituli Hamburgensis secretarius"). — Ecclesia beate uirginis in Hamburg. (Bibl. capit. Hamb. 274 n. 3369).

Gl. kgl. S. 2012 4to chart., sæc. XV, ff. 144, cm. 20 × 13,5. Tegum. uetus.

f. 1—137: P. Ouidius Naso: „*De fastis.* | Tempora cum causis Latium digesta per annum | × | annuit Alcides increpuitque lira |".

f. 137—138' [manu secunda sæc. xv]: *Calendarium.*

f. 139'—144 [sæc. XVII]: „*Alcuni facetti et giochi di mano belissimi*".

Prov. Italia. — *Poss.* P. Scavenius. (In interiore parte tegumenti signatura: „N. 6 in Q". — Bibl. Scav. 369 n. 6).

Ny kgl. S. 219^{b} 4to membr., sæc. XV, ff. 156, cm. 24×14. Litt. init. Tegum uetus in Italia factum.

f. 1—38': P. Ouidius Naso: *Amores I—III 14. 44.* „| Qui modo Nasonis fueramus quinque libelli | × | si fuerint oculis probra uidenda meis | /////"

f. 39—74: P. Ouidius Naso: *Ars amandi.* „| Si quis in hoc artem populo non nouit amandi | × | inscribant spoliis: Naso magister erat |".

f. 75—87: P. Ouidius Naso: *Remedia amoris.* „| Legerat huius Amor nomen titulumque libelli | × | carmine sanati femina uirque meo |".

f. 88—140: P. Ouidius Naso: *Heroides. Epistule I—XIV, XVI —XXI* 12. „| Hanc tua Penelope lento tibi mittit, Ulixe | × | quos uereor paucos ne uelit esse mihi |".

f. 140': *De libro Ouidii, qui Heroides inscribitur.* „| Scio per hos uersus cuique sit epistola missa | × | carmina Nasonis, que tenet iste liber |".

f. 141—144: „P. Ouidius Naso: *Heroides. Ep. XV.* „| Nunquid, ubi aspecta est studiose littera dextre | × | ut mihi Leucadie fata petantur aque |".

f. 145: Pseudo Ouidius: *Epistula Phaonis ad Sappho.* „| Littera, quid dubitas, simulac mihi reddita dextre | × | dulcia temptabo, furta iocunda mihi |". (Wiener Studien X (1888) 167).

f. 145'—155: P. Ouidius Naso: *Ibis.* „| Tempus ad hoc lustris bis iam mihi quinque peractis | × | et pede quo debent acria bella geri |".

f. 155'—156: Pseudo Ouidius [Ofilius Sergianus]: *Pulex.*

„| Parue pulex et amara lues mimica puellis | × | et iam nil mallet quam sibi me socium |".

Prov. Italia.

Gl. kgl. S. 2014 4to membr., sæc. XII, ff. 47, cm. 19×10.

f. 1—46': P. Ouidius Naso: *Tristia I—V 10, 51.* „| Parue, nec inuideo, sine me, liber, ibis in urbem | × | Quid loquor, ah demens? ipsam quoque perdere uitam | /////"

Poss. I. M. Winckler. (f. 46': „Joh. Mart. Winckler licentiatus reuerendi capituli Hamburgensis secretarius"). — Ecclesia beate uirginis in Hamburg. (Bibl. capit. Hamb. 274 n. 3370). In auctione capituli Hamburgensis anno 1784 codex emptus est.

Gl. kgl. S. 2013 4to membr., ff. 198, cm. 23,7×17,3. Re uera codex noster tria manuscripta continet sc. *A* (f. 1—66) sæc. XIII script., *B* (f. 67—143) sæc. XIII script., *C* (f. 144—198) sæc. XII script. Tegum. uetus.

f. 1—66': P. Ouidius Naso: *Tristia, cum glossis.* „| Parue, nec inuideo, sine me, liber, ibis in urbem | × | laudat et ortatu comprobat acta suo |".

f. 67—143': P. Ouidius Naso: *Heroides I—XXI 12, cum glossis.* „| Hanc tua Penelope lento tibi mittit, Ulixe | × | quos uereor paucos ne uelit esse mihi . Explicit liber epistolarum".

f. 144—198: P. Ouidius Naso: *Epistule ex Ponto, cum glossis.* „| Naso Thomitane iam non nouus incola terre | × | non habet in nobis iam noua plaga locum |".

Poss. Sandelin. (f. 1 et 144: „Sandelin"). — Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog. n. 101. — Cat. Möllmann. n. 248).

Litt. P. Ouidii Nasonis opera ed. N. Heinsius (1661).

Gl. kgl. S. 2015 4to membr., sæc. XI—XII, ff. 40, cm. 20,1×12,3.

f. 1—15: *Glosse in epistolas ex Ponto Ouidii.* „Ouidius in exilio positus hunc librum composuit × ex parte matris a Messalino".

f. 15'—24: *Glosse in artem amatoriam Ouidii.* „Circa hunc auctorem hec sunt inquirenda × laudet me et opus meum per cuncta seculorum secula".

f. 24—40: *Glosse in opuscula Ciceronis de senectute et de amicitia.* „Agit Cicero in hoc opere de senectute × in intimo cordis retenta".

Poss. Ecclesia beate uirginis in Hamburg. (Bibl. capit. Hamb. 274 n. 3372). In auctione capituli Hamburgensis anno 1784 codex emptus est.

Gl. kgl. S. 2006 4to membr., sæc. XII, ff. 91, cm. 23,6×10,7. Litt. init.

f. 1–91: P. VERGILIUS MARO: *Aeneis, cum glossis.* „ Arma uirumque cano, Troie qui primum ab horis | × | uitaque cum gemitu fugit indignata sub umbras | “.

Poss. I. M. Winckler. (f. 91: „I. M. Winckler licentiatus reuerendi capituli Hamburgensis secretarius“). — Ecclesia beate uirginis in Hamburg. (Bibl. capit. Hamb. 273 n. 3360). In auctione capituli Hamburgensis anno 1784 codex emptus est.

Litt. P. Virgilii Maronis opera. Ed. N. V. Dorph. (1829).

Gl. kgl. S. 2007 4to membr., sæc. XII, ff. 118, cm. 23,8×12. Litt. init.

f. 1: „*Epitaphia Virgilii, que scripta sunt a 12 sapientibus*“. „ | Mantua me genuit, Calabri rapuere, tenet nunc | × | per siluas, per rus uenit ad arma uirum | “.

f. 1: *Tetrasticha de Vergilio.* „ | Prima mihi Musa est sub fagi Tityrus umbra | × | cum tibi me rapuit, Mantua, Parthenope | “.

f. 1–1': „*Versus* VIRGILII *ad imperatorem.* | Nocte pluit tota redeunt spectacula mane | × | sic uos, non nobis uellera fertis oues | “.

f. 1': VERGILIUS *de se ipso.* „ | Meonium quisquis Romanum nescit Homerum | × | hec Grais constant singula, trina mihi | “.

f. 1': *Epitaphium Theobaldi comitis Flandrie.* „ | Par iubar in terris extinctum sidera lugent | × | extersitque dies perniciosam diem | “.

f. 1': *Epitaphium Vergilii.* „ Pastor, arator, eques, paui, colui, superaui | capras, rus, hostes, fronde, ligone manu | “.

f. 1': P. OUIDIUS NASO: *Argumentum primi libri Eneidis.* „ | Eneas primo Libie depellitur horis | × | Excidium Troie iussus narrare parabat | “.

f. 1': P. OUIDIUS NASO: *Super 12 libris Eneidis.* „ | Primus habet, Libycam ueniant ut Troes in urbem | × | Ultimus imponit bello Turni nece finem | “.

f. 1': P. VERGILIUS MARO: *Versus introductorii Eneidis.*

„ | Ille ego qui quondam gracili modulatus auena | × | gratum opus agricolis, at nunc horrentia Martis | “.

f. 2—118: P. Vergilius Maro: *Eneis, cum glossis.* „ | Arma uirumque cano, Troie qui primus ab horis | × | uitaque cum gemitu fugit indignata sub umbras | “.

f. 118: *Versus* Octauiani Cesaris *de arte librorum Vergilii.* „ | Ergone supremis potuit uox improba uerbis | × | laudetur, uigeat, placeat, relegatur, ametur | “.

f. 118’: Hildebertus *episcopus Cenomanensis: Versus de excidio Troie.* „ | Pergama flere uolo fato Danaum data solo × | femina fatalis, femina plena malis | “.

Poss. I. M. Winckler. (f. 118’: „I. M. Winckler licentiatus reuerendi capituli Hamburgensis secretarius“). — Ecclesia beate uirginis in Hamburg. (Bibl. capit. Hamb. 273 n. 3361). In auctione capituli Hamburgensis anno 1784 codex emptus est.

Litt. P. Virgilii Maronis opera. Ed. N. V. Dorph (1829) — Anthologia Latina. Ed. Fr. Buecheler et A. Riese (1894).

Gl. kgl. S. 2005 4to membr., sæc xiii, ff. 83, cm. 25,5×14,4. Litt. init.

f. 1—83’: P. Vergilius Maro: *Aeneis, cum argumentis* Ouidii. „ | Arma uirumque cano, Troie qui primum ab horis | × | uitaque cum gemitu fugit indignata sub umbras | “.

Poss. Bibl. Gottorp, (Cat. Lindenbrog n. 98. — Cat. N. Hensii n. 73. — Cat. Pechlin. n. 167. — Cat. Möllmann. n. 246).

Litt. P. Virgilii Maronis opera. Ed. N. V. Dorph (1829).

Thott 312 8vo membr., sæc. xii, ff. 78, cm. 18,1×10. Codex in fine mancus.

f. 1—10: P. Vergilius Maro: *Bucolica.* „ | Tytire, tu patule recubans sub tegmine fagi | × | Ite domum sature, uenit Hesperus, ite capelle | “.

f. 10—37’: P. Vergilius Maro: „*Georgicon.* | Quid faciat letas segetes, quo sidere seruet | × | Tytire, te patule cecini sub tegmine fagi | “.

f. 38—78’: P. Vergilius Maro: *Eneis.* „ | Arma uirumque cano, Troie qui primo ab horis | × | custodes, seuit canum latratus in auras | /////“

Poss. O. Thott (Bibl. Thott. VII 523 n. 312).

Litt. Publii Virgilii Maronis Georgicon. Ed. J. H. Voss (1789) XXIII. — P. Virgilii Maronis opera. Ed. N. V. Dorph (1829).

Gl. kgl. S. 429 fol. membr., sæc. XIV, ff. 196, cm. 34×23,5. Litt. init. hist. et cum ornam. Commentarii manu sæc. XV adscripti.

f. 1—13: P. VERGILIUS MARO: *Bucolica.* „ | Tityre, tu patule recubans sub tegmine fagi | × | ite domum sature, uenit Hesperus, ite capelle | ".

f. 13'—14: „OCTAUIANUS IMPERATOR, *dum Virgilius ad extremum ueniens eo quod opera sua perficere et limare nequiuerat ea comburi mandasset, infrascriptos uersus composuit*". „ | Ergone supremis potuit uox improba uerbis | × | laudetur, placeat, uigeat, relegatur, ametur | ".

f. 14: „VIRGILIUS *de se ipso.* | Meonium quisquis Romanum nescit Homerum | × | hec Graiis constant singula, trina mihi | ".

f. 14: VERGILIUS *ad Octauianum.* „ | Nocte pluit tota redeunt spectacula mane | × | sic uos, non nobis nidificatis aues | ".

f. 14: „*Epitafium Virgilii.* | Pastor, arator, eques, paui, seui, superaui | × | nec lac, nec segetes, nec ulla spolia tuli | ".

f. 14: „*Exprobatio* VIRGILII *in uetulam.* | Si memini, fuerant tibi quatuor, Elia, dentes | × | nil istic quid agat tercia tussis habet | ".

f. 14': „*Versus* SEXTI POMPEII [rectius: PROPERTII] *de Virgilio.* | Cedite Romani scriptores, cedite Graii | nescio quid maius nascitur Iliade | ".

f. 14': *Versus* VERGILII. „ | Sus, iuuenis, serpens casum uenere sub unum | × | hic fremit, ille gemit, sibilat hic moriens | ".

f. 15—47': P. VERGILIUS MARO: *Georgicon.* „ | Quid faciat letas segetes, quo sidere terram | × | Tytire, te patule cecini sub tegmine fagi | ".

f. 48': „*Versus* OUIDII *super toto libro Eneidos.* | Primus habet, Libicam ueniant ut Troes in urbem | × | Ultimus imponit bello Turni nece finem | ".

f. 49—196: P. VERGILIUS MARO: *Aeneis, cum argumentis* P. OUIDII NASONIS. „ | Arma uirumque cano, Troie qui primus ab oris | × | uitaque cum gemitu fugit indignata sub umbras | ".

Prov. Italia. — *Poss.* Fr. Rostgaard. (In folio preligato: „Fridericus Rostgaard emit Venetiis 1699". — Bibl. Rostg. 464 n. 197). — Chr. Danneskiold. (Bibl. Dannesk. 405 n. 79).

Litt. P. Virgilii Maronis opera. Ed. N. V. Dorph (1829). — Bruun 122.

Gl. kgl. S. 2004 4to chart., sæc. XV, ff. 19, cm. 21,$_5$×14,$_5$. Prima pagina litt. init., floratura, armis primi possessoris decorata.

f. 1—19': P. VERGILIUS MARO: *Bucolica.* „ | Tityre tu patule recubans sub tegmine fagi | × | ite domum sature, uenit Hesperus, ite capelle | . Explicit liber Bucolicorum. Deo gracias. Amen. Johannes scripsit".

Prov. Italia. — *Poss.* Arma primi possessoris. (vid. tab. IV n. 5). — Fr. Rostgaard. (In fol. preligato: „Fredericus Rostgaard emit Venetiis 1699". — Bibl. Rostg. 465 n. 199). — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 405 n. 80).

Litt. P. Virgilii Maronis opera. Ed. N. V. Dorph (1829). — Bruun 255, 268.

Thott 313 8vo membr., sæc. XIII—XIV, ff. 92, cm. 16×11.

f. 1 [sæc. XV]: *Contenta uoluminis.* „Georrica Virgilii de agricultura. Sinonimorum liber metricus. Metra de quantitatibus primarum sillabarum. Bucolica Vergilii. Tullius de amicitia. Laborinctus".

f. 2—39' [sæc. XIII]: P. VERGILIUS MARO: *Georgicon.* „ | Quid faciat letas segetes, quo sidere seruet | × | Tytire, te patule cecini sub tegmine fagi | ".

f. 41—49' [sæc. XIV]: JOHANNES DE GARLANDIA: *Compendium metricum de synonymis.* „ | Ad mare ne uidear latices deferre camino | × | ex utero dicti germani sunt uterini | ".

f. 51'—56 [sæc. XIII]: *„Metra de quantitatibus primarum syllabarum".* „ | Fabula fabella tabes tabescere tabo | × | Regula finitur qua primula silliba scitur | ".

f. 56 [eadem manu scr.]: *Versus de septem diebus creationis mundi.*

f. 57—76' [sæc. XIII]: P. VERGILIUS MARO: *Bucolica.* „ | Tytere, tu patule recubans sub tegmine fagi | × | Ite domum sature, uenit Hesperus, ite capelle | ".

f. 76'—78 [eadem manu scr.]: *De Vergilio et libro eius, qui Bucolica inscribitur.* „Puplius Virgilius Maro genere Mantuanus × In qua re tamen dissentit a Theocrito. Ille enim ubique simplex est ////".

f. 79—92 [sæc. XIII]: M. TULLIUS CICERO: *De amicitia.* „Quintus Mucius augur × prestabilius putetis".

Poss. Domus s. Marie in Nouomonasterio, postea in Bordesholm translata. (f. 1': „Liber sancte Marie in Nouomonasterio"; cf. f. 51. — Secundum catalogum Bordesholm. ex anno 1488

codex, qui „G XXII“ signatus erat, hec continebat: „Georgica Virgilii. Synonimorum liber metricus. Metra de quantitatibus primarum syllabarum. Tullius de amicitia. Laborinctus“). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 523 n. 313).

Ny kgl. S. 127 8vo membr., sæc. xv, ff. 44, cm. 15×8,$_2$. Litt. init. Codex initio mancus.

f. 1—44': P. Vergilius Maro: *Georgicon.* „//// | Scorpius et coeli iusta plus parte reliquit | × | Tytire, te patule cecini sub tegmine fagi | “.

Prov. Hispania uel Italia. — *Poss.* D. G. Moldenhawer. (Publii Virgilii Maronis Georgicon. Ed. J. H. Voss (1789) XXIII: Die in den Anmerkungen gebrauchte Handschrift des Herrn D. Moldenhawer in Kopenhagen, der sie in Madrit von einem Buchhändler kaufte, enthält auf Pergament in kleinem Format bloß die Georgica bis auf das erste Blatt).

Litt. Werlauff 337. — A. Adler: D. G. Moldenhawer og hans Haandskriftsamling (1917) 240, 243, 263.

Thott 311 8vo membr., sæc. xv, ff. 218, cm. 18,$_8$×11,$_3$. Litt. init. Initio duo folia desunt; inter fol. 55 et fol. 56 deest unum folium; fol. 13 et fol. 14 deleta sunt.

f. 1—12': P. Vergilius Maro: *Bucolica.* „//// | atque humiles habitare casas et figere ceruos | × | Ite domum sature, uenit Hesperus, ite capelle | “.

f. 13–48': P. Vergilius Maro: *Georgicon.* „ | Quid faciat letas segetes, quo sidere terram | × | Tityre, te patule cecini sub tegmine fagi | “.

f. 56—217: P. Vergilius Maro: *Eneis, premissis argumentis* Ouidii. „//// | imperio premit ac uinclis et carcere frenat | × | uitaque cum gemitu fugit indignata sub umbras | “.

f. 217—218: *Vita Vergilii.* „Publius Maro Virgilius ortus patre Marone matre Maia Cn. Pompeio Magno et M. Licinio consulibus urbe Mantua × speculum esse arbitrabantur. Quare relege feliciter“.

Prov. Italia. — *Poss.* Siluester Paganino de Nonantula (f 218: „Dominus Siluester Paganino de Nonantola“. f. 49': „Siluester Paganinus monachus Cisterciensis . . . 1563“). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 523 n. 311).

Litt. Publii Virgilii Maronis Georgicon. Ed. J. H. Voss (1789) XXIII. — P. Virgilii Maronis opera. Ed. N. V. Dorph (1829) V.

Gl. kgl. S. 2028 4to membr., sæc. XI, ff. 24, cm. 23×15.

f. 1—24': A. PERSIUS FLACCUS: *Satire, cum glossis marginalibus et interlinearibus.*

f. 1: *Prologus.* „ | Nec fonte labra prolui caballino | × | cantare credas Pegaseum melos | ".

f. 1'—24: *Satire.* „ | O curas hominum, o quantum est rebus inane | × | inuentus, Crisippe, tui finitor acerui | ".

f. 1—24: *Glossa.* „Non potaui de illo fonte ut poeta × sillogismum Crisippi diffinire".

f. 24' [sæc. XIII]: *Vita Persii.* „Persius Flaccus natus est pridie Nonas Decembres × ne hoc Nero in se dictum arbitraretur".

Prov. Germania. (f. 3: Glossa: storch superscripta est vocabulo: ciconia). — *Poss.* f. 24: Inscriptio sæc. XI uel XII pene erasa: „Codex de monasterio /////". — Ecclesia s. Panthaleonis in Colonia. (f. 24' [sæc. XV]: „Liber sancti Panthaleonis in Colonia"). — Ole Rømer. — Chr. Reitzer. — Fr. Rostgaard. (In folio preligato: „Fridericus Rostgaard". In commentariis suis sc. Ny kgl. S. 275^{e} 8vo f. 42 Rostgaard de hoc codice scribit: „Persii Flacci liber satyrum. Codex manuscriptus membranaceus optimæ notæ cum scholiis marginalibus et interlinearibus, non omnino recentibus. Ipse codex 300 annorum ætatem superat (ad minimum seculo XIV) in 4to. Fuit Olai Rømeri, cuius affinis Dominus Christianus Reitzer mihi dono dedit". — Bibl. Rostg. 466 n. 215). — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 405 n. 86).

Litt. Auli Persii Flacci satiræ. Ed. Fr. Plum (1827) VI.

Gl. kgl. S. 430 fol. chart., sæc. XVI (f. 15': „1503"), ff. 15, cm. 30,9×21.

f. 1—15': A. PERSIUS FLACCUS: *Satire, cum glossis.*

f. 1: *Prologus.* „ | Nec fonte labra prolui caballino | × | cantare credas Paxaseium melos | ".

f. 1—15': *Satire.* „ | O curas hominum, o quantum est in rebus inane | × | inuentus, Chrysippe, tui finitor acerui |. Finit Persius iste anno 1503 in octaua Francisci per me Jacobum Mathiam feliciter". „In uniuersitate Lipsensi per Jacobum Mathiam a Bussio collectum".

Prov. Germania.

Litt. Auli Persii Flacci satiræ. Ed. Fr. Plum. (1827) VII.

Ny kgl. S. 124 8vo Reuera 3 manuscripta sc. *A* (ff. 1—36) et *B* (ff. 37—97) et *C* (ff. 98—107), membr., sæc. XIV, ff. 107, cm. 18,3×11. Ms. *A* in fine mancum; inter f. 105 et f. 106 unum folium exscissum; Ms. *C* in fine mancum.

f. 1—35: JEAN CHAPUIS: *Roman de la Trinité.* „| O glorieuse trinité | × | prendras en gre que ien chapuis | car ce te plaist quon en peut faire |. C'y est parfait le codicille maistre Johan de Meun".

f. 36—36': *Prouerbia.* „Ne croy point en celuy qui se dit sauoir verité × Tu doys sus toutes choses fiur la com ////"

f. 37—97: D. JUNIUS JUUENALIS: *Satire I—XIV 29.* „| Semper ego auditor tantum? nunquamne reponam | × | uirgo fuit, ceras nunc ////"

f. 98—107': A. PERSIUS FLACCUS: *Satire I—VI 41.* „ | Nec fonte labra prolui caballino | × | hec cinere ulterior metuas? At tu, meus heres | ////"

Prov. Gallia. — *Poss.* D. G. Moldenhawer. (Donatio Moldenhaweriana ex anno 1824 n. 135).

Litt. C. F. Heinrich: Commentatio prima in D. Jun. Juvenalis satiras. (Kiliæ 1806) 12. — Werlauff 336. — A. Adler: D. G. Moldenhawer og hans Haandskriftsamling 238.

Gl. kgl. S. 2029 4to chart., sæc. XV, ff. 105, cm. 20×14. Tegum. uetus.

f. 1—86': D. JUNIUS JUUENALIS: *Satire I—XVI.* „| Semper ego auditor tantum? nunquamne reponam | × | ut leti phaleris omnes et torquibus, omnes |".

f. 87—102': A. PERSIUS FLACCUS: *Satire.* „| Nec fonte labra prolui caballino | × | inuentus, Crysippe, tui finitor acerui |".

f. 104': *Argumenta satirarum Juuenalis.*

Prov. Italia. — *Poss.* P. Scavenius. (In interiore parte tegumenti signatura: „N. 4 in Q". — Bibl. Scav. 369 n. 4).

Litt. Auli Persii Flacci satiræ. Ed. Fr. Plum (1827) VI.

Gl. kgl. S. 2032 4to membr., sæc. XII, ff. 46, cm. 23,3×13,1. Glosse marginales et interlineares.

f. 1—46': D. JUNIUS JUUENALIS: *Satire I—XV 127, cum scholiis.* „| Semper ego auditor tantum? nunquamne reponam × | paruula fictilibus solitum dare uela phaselis | ////"

Poss. I. M. Winckler. (f. 46': „I. M. Winckler licentiatus rev. capit. Hamb. secretarius"). — Ecclesia beate uirginis in Ham-

burg. (Bibl. capit. Hamb. (1784) 273 n 3358). Anno 1784 in auctione capituli Hamburgensis codex emptus est.

Gl. kgl. S. 2033 4to membr., sæc. XIII, ff. 47, cm. 17,2×11,1. Litteras initiales scriptor inchoauit, delineauit neque tamen opus absoluit.

f. 1—47: D. JUNIUS JUUENALIS: *Satire I 2—XIV 3.* „/// | uexatus totiens rauci Theseide Codri? | × | et quod maiorum uicia sequiturque minores | ////"

Poss. I. M. Winckler. (f. 47': „I. M. Winckler licentiatus rev. capit. Hamb. secretarius"). — Ecclesia beate uirginis in Hamburg. (Bibl. capit. Hamb. (1784) 273 n. 3356). Anno 1784 in auctione capituli Hamburgensis codex emptus est.

Gl. kgl. S. 2030 4to membr., sæc. XV (f. 88: „1460"), ff. 88, cm. 20×13,6. Prima pagina more Italico splendidissime ornata. Litt. init.

f. 1—87': D. JUNIUS JUUENALIS: *Satire I—XV.* „| Semper ego auditor tantum? nunquamne reponam | × | tanquam homine et uentri indulsit non omne legumen? |"

Prov. Italia. — *Poss.* Christoforus Mediolanensis. (f. 88: „Pio secundo pont. max. opt. santis. ann. III 10. Kal. Septembris Christoforo Mediolanensi uiro integerrimo hunc codicem exscripsi ego Joannes Nydenna de Confluentia impensa sua apud urbem Bergomeam imperitante republica Veneta, cuius princeps erat Pasqualis Maripetrus clarissimus fortissimusque"). — f. 1: Arma possessoris, vid. tab. IV n. 6). — Mogens Friis † 1675 (In folio preligato: „Magnus Frisius").

Litt. Bruun 263.

Gl. kgl. S. 2031 4to chart., sæc XV (f. 78: „1476"), ff. 78, cm. 21,3×14,3. Prima pagina more Italico decorata.

f. 1—78: D. JUNIUS JUUENALIS: *Satire I—XVI.* „| Semper ego auditor tantum? nunquamne reponam | × | ut leti phaleris omnes et torquibus, omnes |".

Prov. Italia. — *Poss.* Eiler Ulfeldt. (f. 1: „Ilario Ulfeldt 1640. Mantuæ Carpentanorum").

Litt. Bruun 269.

Gl. kgl. S. 2021 4to membr., sæc. XI, ff. 107, cm. 23,5×14. Litt. init. Codici nonnulla folia desunt. Particula folii primi, quod

euulsum est, adhuc adheret. Vicem foliorum deperditorum prebent folia 1, 64—67, 71, 100, 107 manibus paulo recentioribus scripta.

f. 1—107: M. Annaeus Lucanus: *Pharsalia I—X, cum glossis marginalibus et interlinearibus.* „ Bella per Emathios plus quam ciuilia campos | ⁘ | obsedit muris calcantem menia Magnum | “.

Poss. I. M. Winckler. (f. 107: „I. M. Winckler licentiatus reuerendi capituli Hamburgensis secretarius“). — Ecclesia beate uirginis in Hamburg. (Bibl. capit. Hamb. (1784) 273 n. 3367). In auctione capituli Hamburgensis anno 1784 codex emptus est.

Gl. kgl. S. 2022 4to membr., sæc. xi, ff. 101, cm. 20,4×11. Litt. init.

f. 1—101': M. Annaeus Lucanus: *Pharsalia I—X 540, cum glossis.* [Textus ultime pagine magna difficultate legitur].

Poss. Thomas. (f. 1 [sæc. xiii?]: „Thome“). — I. M. Winckler. (f. 101': „I. M. Winckler licentiatus reuerendi capituli secretarius“). — Ecclesia beate uirginis in Hamburg. (Bibl. capit. Hamb. 274 n. 3371). Ex auctione capituli Hamburgensis anno 1784 adquisitus.

Gl. kgl. S. 2024 4to membr., sæc. xii, ff. 42, cm. 20,7×9,7. Litt. init. Codex, qui ex diuersis libris coniunctus est, uel saltem diuersis manibus scriptus, nonnullas lacunas habet.

f. 1—42': M. Annaeus Lucanus: *Pharsalia I—VI 670.* „| Bella per Emathios plus quam ciuilia campos | ⁘ | Viscera non lincis, non dure nodus iene ////“

Poss. Haquinus Kreg. (f. 1 [sæc. xiii?]: „Liber Haquini Kreg“). — Thomas. (f. 1 [sæc. xiii?]: „Thome“). — I. M. Winckler. (f. 42': „I. M. Winckler licentiatus reuerendi capituli Hamburgensis secretarius“). — Ecclesia beate uirginis in Hamburg. (Bibl. capit. Hamb. (1784) 273 n. 3363). In auctione capituli Hamburgensis anno 1784 codex emptus est

Gl. kgl. S. 2023 4to membr., sæc. xii, ff. 68, cm. 22,5×12. Litt. init. Codex mancus.

f. 1—68': M. Annaeus Lucanus: *Pharsalia I— VIII 390, cum glossis.* „ | Bella per Emathios plus quam ciuilia campos | ⁘ | cum ferro uenisse parum est? temptare pudendum ////“

Poss I. M. Winckler. (f. 68': „I. M. Winckler licentiatus reuerendi capituli Hamburgensis secretarius"). — Ecclesia beate uirginis in Hamburg. (Bibl. capit. Hamb. 273 n. 3362). In auctione capituli anno 1784 adquisitus.

Gl. kgl. S. 2019 4to membr., sæc. XII, ff. 123, cm. 22,$_8$×12,$_5$. Tegum. uetus. Olim liber catenatus.

f. 1—122': M. ANNAEUS LUCANUS: *Pharsalia I—X.* „ | Bella per Emathios plus quam ciuilia campos | × | obsedit muris calcantem menia Magnum | ".

Prov Domus s. Marie in Nouomonasterio in Holsatia. — *Poss.* Domus s. Marie in Nouomonasterio postea in Bordesholm translata. (f. 123' [sæc. XII]: „Liber sancte Marie in Nouomonasterio", f. 1 [sæc. XV]: „Liber sancte Marie uirginis in Nouomonasterio siue in Bordesholm". — Cat. ex anno 1488 n. „I 16"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Lindenbrog. n. 94 uel 95. — Cat. Möllmann. n. 252 uel 253).

Litt. Aug. Wetzel: Die Reste der Bordesholmer Bibliothek in Kopenhagen. Zeitschrift der Gesellschaft für Schleswig-Holstein Lauenburgische Geschichte XIV 115.

Gl. kgl. S. 2020 4to membr., sæc. XII, ff. 102, cm. 20,$_3$×11,$_5$. Litt. init.

In foliis preligatis sunt note uarii argumenti.

f. 1—101': M. ANNAEUS LUCANUS: *Pharsalia I—X, cum glossis marginalibus et interlinearibus.* „ | Bella per Emathios plus quam ciuilia campos | × | obsedit muris calcantem menia Magnum '. Corduba me genuit, rapuit Nero, prelia dixi | que gessere pares, hinc socer, inde gener | ".

f. 101': *De Pamphilo, Glisceria et Birria.* „ Poscam [rectius: Postquam] Panfilias rumor peruenit ad aures | Gliscerium Gaulis finibus esse suam, | Panfilus ascendit, comes illi Birria factus carpit iter pedibus exitiale suis | × | Birria cum domino Glisceriaque uenit | ". (cf. Notices et extraits XXIX 360).

f. 102—102': *Mappe mundi.*

Poss. Bibl. Gottorp. (Cat. Lindenbrog. n. 94 uel 95. — Cat. Möllmann. n. 252 uel 253).

Thott 402 fol. membr., sæc. XIII, ff. 58, cm. 26,$_6$×12. Tegum. sæc. XIII.

f. 1—58: M. ANNÆUS LUCANUS: *Pharsalia, cum glossis mar-*

ginalibus. „| Bella per Emathios plus quam ciuilia campos | × | obsedit muris calcantem menia Magnum |“.

Poss. B. Aegius Spoletinus. (In folio preligato: „B. Aegii Spoletini“). — Collegium Agenense societatis Jesu. (f. 1: „Collegii Agen. Societ. Jesu Catal. Ins.“). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 310 n. 402). Codex in Anglia emptus. (In folio preligato nota pretii: „6. 6. 0“).

Gl. kgl. S. 2025 4to membr., sæc. XIII, ff. 40, cm. 26,5×18,8.

f. 1—40: „*Glosule super Lucanum*“. „Primum querendum est de quolibet, quis sit × Menia. Claustrorum que fecerat Cesar ad ipsum includendum. — Calcantem. Super ascendentem“.

Poss. Ecclesia beate uirginis in Hamburg. (Bibl. capit. Hamb. 273 n. 3365). In auctione capituli anno 1784 emptus.

Gl. kgl. S. 2027 4to membr., sæc. XII, ff. 118, cm. 24,2×13,5. Litt. init. cum ornam.

f. 1—117: P. Papinius Statius: *Thebaidos libri XII, cum scholiis nonnullis.* „ | Fraternas acies alternaque bella profanis | × | occidet et meriti post me referentur honores | “.

f. 117: D. Junius Juuenalis: *Sat. VII 82: De Statio.*

f. 117'—118': *Argumenta in libros Thebaidos.* „ | At Maia genitus superas remeabat ad auras | × | regnum Thebanum perimens Creonta profanum | “.

f. 118 [manu sæc. XIV]: *Inuentarium librorum.* „Nota, quod habeo istos libros: primo musicale et usuale duo gradualia et 2 grecismos et expositionem grecismi scilicet primi et secundi libri × Item tonarium in papiro“.

Poss. Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrogii. n. 93 uel n. 116. — Cat. Nic. Heinsii n. 96. — Cat. Möllmann. n. 254 uel 255).

Gl. kgl. S. 2026 4to membr., sæc. XIII ineunt., ff. 136, cm. 22,2× 12,8. Litt. init.

f. 1—136': P. Papinius Statius: *Thebaidos libri XII, cum scholiis nonnullis.* „ | Fraternas acies alternaque regna profanis | × | occidet et meriti post me referentur honores | “.

Poss Johannes Pluyette. (In folio preligato [sæc XV]: „Statius Thebaidos pertinens michi Johanni Pluyette“). — Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrogii n. 93 uel n. 116. — Cat. Nic. Heinsii n. 96. — Cat Möllmann. n. 254 uel n. 255).

Litt. Delisle: Le cabinet des manuscrits III 392.

Thott 403 fol. membr., sæc. XV, ff. 178, cm. 27,6×17.2. Litt. init. Prima pagina decorata. Tegum. uetus in Italia factum.

f. 1—175': P. Papinius Statius: *Thebaidos libri XII.* „ | Fraternas acies alternaque regna prophanis | × | decidet et meriti post me referentur honores | ".

f. 176—178': *„Carmina quedam edita super Thebaidos duodecim libros".* „ | Soluitur in primo fratrum concordia libro × | quem sternit telo Graiorumque imolat umbris | ".

Prov. Italia. — *Poss.* Laurentius Petri Francisci de Medicis († 1503) et Joannes Petri Francisci de Medicis. (f. 178': „Liber Laurentii ac Joannis Petri Francisci de Medicis n° XV". — f. 1: Insignia familie Medicorum). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 310 n. 403).

Litt. Bruun 264.

Gl. kgl. S. 497 fol. chart., sæc. XV, ff. 89 („154"—„242"), cm. 29×21.

f. „154"—„241"': C. Julius Cesar: *De bello Gallico commentarii*: „Gallia est omnis diuisa in partes tres × quam belli gerendi. Contendit".

f. „241"'—„242": *„Ex iisdem commentariis". (VIII 51–52).* „Exceptus est Cesaris aduentus ab omnibus municipiis et coloniis × causam suam facile optineri, nam G. Curio, tribunus plebis, cum Ces. ////"

Poss. Conuentus sancti Victoris Parisius. (Folia codicis manu bibliothecarii Claudii de Grandrue signata. Gl. kgl. S. 497 fol. una cum Gl. kgl. S. 454 fol. pars codicis AAA 10 in bibliotheca conuentus sancti Victoris erat). — Fr. Lindenbrog. — Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog. n. 61. — Cat. Pechlin. n. 94).

Litt. C. Julii Caesaris de bellis Gallico et civili Pompeiano commentarii, ed. a Fr. Oudendorpio (1737).

Thott 543 fol. membr., sæc. XV, ff. 146, cm. 26,5×17. Prima pagina floratura decorata. Litt. init. Tegum. uetus.

f. 1—66: C. Julius Cesar: *De bello Gallico.* „Gallia omnis diuisa est × iure potius disceptandi quam belligerandi".

f. 66'—108; C. Julius Cesar: *De bello ciuili.* „Litteris a Fabio C. Cesaris consulibus redditis × Hec initia belli Alexandrini fuerunt".

f. 108'—122': C. Julius Cesar: *De bello Alexandrino.* „Bello Alexandrino conflato × celerius omnium opinione uenit".
f. 122'—139: C. Julius Cesar: *De bello Africano.* „Cesar itineribus iustis confectis × Romam uenit".
f. 139—146': C. Julius Cesar: *De bello Hispaniensi.* „Pharnace superato × quarum laudibus et uirtute".
Prov. Gallia. — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 319 n. 543).
Litt. Bruun 240.

Thott 1200 4to membr, sæc. xv, ff. 74, cm. 21×14,$_2$. Litt. init.
f. 1—74: „Emilius Probus [rectius: Cornelius Nepos]: *De excellentibus ducibus exterarum gentium.* Non dubito fore plerosque × qui uiri preferendi sint possit iudicari".
Poss. O. Thott. (Bibl Thott. VII 443. n. 1200).
Litt. I. H. Schlegel: In Cornelium Nepotem obseruationes criticæ et historicæ (1778) 24.

Gl. kgl. S. 2156 4to membr., sæc. xii, ff. 60, cm. 21,$_5$×14,$_1$. Litt. init. Codex in initio mutilus.
f. 1—20: C. Sallustius Crispus: *Bellum Catilinarium.* „Omnis homines × gaudia agitabantur".
f. 20'—60: C. Sallustius Crispus: *Bellum Jugurthinum.* „Falso queritur × in illo site".
Poss. Jean Nicot. (f. 2: „Ex bib /// *ὄψεσιν καὶ* //// Ne senza sfinge ////"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Lindenbrog. n. 96. — Cat. Nic. Heinsii n. 83. — Cat. Möllmann. n. 256).
Litt. E. F. Bojesen: De duobus codicibus Sallustii Hauniensibus (1847) 6.

Gl. kgl. S. 3560 8vo membr., sæc. xii, ff. 65, cm. 17,$_5$×11.
f. 1—23': C. Sallustius Crispus: *Bellum Catilinarium.* „Omnis homines × gaudia agitabantur".
f. 23'—65: C. Sallustius Crispus: *Bellum Jugurthinum.* „Falso queritur × in illo site erant". [manu coeua]: „Quem Sydo scripsisti, tuus est liber iste Salusti".
Prov. Domus s. Marie in Nouomonasterio in Holsatia. (Scriptura scriptorii Nouomonasteriensis). — *Poss.* Domus s. Marie in Nouomonasterio postea in Bordesholm translata. (f. 1: „Liber sancte Marie in Nouomonasterio". — Cat. Bordesholm. ex anno 1488 n. „F 17": „Salustius cum commento. Didascalos Hugonis"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Pechlin. n. 176. —

Cat. Möllmann. n. 257). Codex Gl. kgl. S. 3560 8vo una cum Gl. kgl. S. 3468 8vo colligatus erat.

Litt. C. Sallusti Crispi Catilina et Jugurtha. Ed. E. F. Bojesen (1837) V. — E. F. Bojesen: De duobus codicibus Sallustii Hauniensibus (1847) 5.

Ny kgl. S. 222 4to membr., sæc. XIV, ff. 102, cm. 21,4×14,5. Litt. init. cum. ornam. f. 1: In imo margine silua depicta est, in qua quattuor milites uirum humi iacentem aspicientes.

f. 1—29': C. Sallustius Crispus: *Bellum Catilinarium.* „Omnis homines × gaudia agitabantur".

f. 30—86: C. Sallustius Crispus: *Bellum Jugurthinum.* „Falso queritur × in illo site fuere".

f. 86'—95: M. Tullius Cicero: *Oratio in Catilinam I.* „Quousque tandem abutere × uiuos mortuosque mactabis".

f. 96—97': „Sallustius: *In Tullium.* Grauiter et iniquo animo maledicta tua paterer × in illa parte fidem habens".

f. 98—102': „Tullius: *In Sallustium.* Ea demum magna uoluptas est × si qua honeste affari possim".

Prov. Gallia. — *Poss.* Sellius. (In folio preligato: „Ex auctione Sellii. Lipsiæ 1737"). — H. W. Schmettau † 1785. — P. F. Suhm. (In folio preligato: „Denne codex kiøbte jeg for 30 Rdl. paa General Schmettaus Auktion. P. F. Suhm").

Gl. kgl. S. 3561 8vo membr., sæc. XV, ff. 134, cm. 15,6×9,8. Litt. init. cum ornam. Tegum. uetus in Italia factum.

f. 1—46: C. Sallustius Crispus: *Bellum Catilinarium.* „Omnis homines × gaudia agitabantur".

f. 46'—134: C. Sallustius Crispus: *Bellum Jugurthinum.* „Falso queritur × site sunt".

Prov. Italia. — *Poss.* Arnoldus Wittfelld [Arild Huitfeld † 1609]. (In folio preligato: „1586. Honorando viro domino magistro Jonæ Jacobi, pastori ecclesiæ Herføgle, in amicitiæ et obseruantiæ testimonium dedit Arnoldus Wittfelld. Este creduli, ne vobis accidat ut Jonæ"). — Jonas Jacobi Venusinus † 1608.

Litt. E. F. Bojesen: De duobus codicibus Sallustii Hauniensibus (1847) 6. — Kirkehistoriske Samlinger 3 R. IV 246.

Gl. kgl. S. 2155 4to membr., sæc. XV, ff. 92, cm. 23×14,6. Litt. init.

f. 1—32': C. Sallustius Crispus: *Bellum Catilinarium.* „Omnes homines × gaudia agitabantur".

f. 32'—92: C. Sallustius Crispus: *Bellum Jugurthinum.* „Falso queritur × in illo site sunt".

Prov. Italia. — *Poss.* Fr. Rostgaard. (In folio preligato: „Fridericus Rostgaard emit Florentiæ 1699". — Bibl. Rostg. 464. n. 194). — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 405. n. 78).

Litt. E. F. Bojesen: De duobus codicibus Sallustii Hauniensibus (1847) 6. — Bruun 238.

Gl. kgl. S. 2154 4to membr., sæc. xv, ff. 81, cm. 23,5×15,5. Litt. init. cum ornam. Titulum habet codex splendide depictum.

f. 1—26': C. Sallustius Crispus: *Bellum Catilinarium.* „Omnis homines × gaudia agitabantur".

f. 27—76': C. Sallustius Crispus: *Bellum Jugurthinum.* „Falso queritur × in illo site".

Prov. Italia. (In folio preligato: „Vespanianus Philippi Florentinus fecit fieri Florentie" [Vespasiano da Bisticci]). — *Poss.* f. 1: Arma primi possesoris deleta sunt. — Johannes, comes Wigorniensis [John Tiptoft, earl of Worcester † 1470]. (f. 81': „Iste liber constat Petro Courtenay, archidiacono Exoniensi, quem habuit ex dono illustris comitis Wygornie sui domini singularissimi anno Domini 1460 19. die mensis Septembris". — cf. Vite di uomini illustri del secolo xv scritte da Vespasiano da Bisticci. Duca di Worcestri .... „Nella sua partita di Padova, venne a Firenze, e volle andare a Roma. Aveva grandissima copia di libri, e in Firenze ne comperò quegli che trovò, e fecene fare buona somma ...."). — Petrus Courtenay, episcopus Exoniensis 1478—1487, episcopus Wintoniensis 1487—1492. — Fr. Rostgaard. (In folio preligato: „Fridericus Rostgaard emit Venetiis 1699". — Bibl. Rostg. 464. n. 194). — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 405. n. 77).

Litt. E. F. Bojesen: De duobus codicibus Sallustii Hauniensibus (1847) 6. — Bruun 238.

Gl. kgl. S. 2153 4to membr., sæc. xv, ff. 95, cm. 21,3×14. Litt. init.

f. 1—32': C. Sallustius Crispus: *Bellum Catilinarium.* „Omnis

homines, qui sese student prestare ceteris × gaudia agitabantur".

f. 32'—95': C. Sallustius Crispus: *Bellum Jugurthinum.* „Falso queritur × in illo site erant. Per manus uestri humilisque seruitoris Johannis Vila Cathalani oriundi ex ciuitate Barchinone".

Prov. Hispania. — *Poss.* Fr. Rostgaard. (f. 1: „Fridericus Rostgaard". — Bibl. Rostg. 464. n. 193). — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 405. n. 76).

Litt. E. F. Bojesen: De duobus codicibus Sallustii Hauniensibus (1847) 5. — Bruun 237.

Gl. kgl. S. 495 fol. membr., sæc. xv, ff. 123, cm. 33,5×23.

f. 1—123: Titus Liuius: *Historie. Liber XXI—XXX.* „In parte operis mei × claraque cognomina familie fecere".

Prov. Italia. — *Poss.* Fr. Rostgaard. (In fol. preligato: „Fridericus Rostgaard emit Venetiis 1699". — Bibl. Rostg. 466. n. 207). — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 405. n. 82).

Gl. kgl. S. 470 fol. membr., sæc. xiv (f. 176': „1383"), ff. 176, cm. 28,4×20,6. Litt. init. hist.

f. 1': *Abbreuiationes.*

f. 2—3': *Registrum.*

f. 5—176': Valerius Maximus: *Facta et dicta memorabilia, cum scholiis et notis.* „Urbis Rome exterarumque gentium facta × Gaias esse se dicerent".

Prov. Italia. — *Poss.* Petrus Seruius. (f. 4': „Petri Seruii Medici"; in folio postligato nota rasura pene deleta: „Petri Seruii . . . 1647"). — Fr. Rostgaard. (f. 1: „Fridericus Rostgaard emit Venetiis 1699". — Bibl. Rostg. 466. n. 209). — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 405. n. 83).

Litt. Bruun 123.

Gl. kgl. S. 471 fol. membr., sæc. xv (f. 129': „1469"), ff. 130, cm. 27,5×17. Litt. init.

f. 1—129': Valerius Maximus: *Facta et dicta memorabilia.* „Urbis Rome externarumque gentium facta × Cominium Auricinium et Postumum Ebu. Explicit Valerius die quarto Septembris 1469 Verone".

f. 130—130' [manu recentiori]: *Registrum.*

Prov. Italia. — *Poss* f. 1: Arma primi possessoris, vid. tab. V n. 1. — Antonius Franciscus Lemicus. (f. 130 [sæc. xv—xvi]; „Iste Valerius est mei Antonii Francisci Lemici filii domini Joannis Q. Gasparis ciuis Lemniacensis de familia Lemicorum"). — Fr. Rostgaard. (In fol. preligato: „Fridericus Rostgaard emit Venetiis 1699". — Bibl. Rostg. 466. n. 210). — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 405. n. 84).

Litt. Bruun 242.

Gl. kgl. S. 3562 8vo membr., sæc. xv, ff 115, cm. 14,$_8$×10,$_1$. Litt. init. Tegum. uetus.

f 1—76: „*Valerii Maximi abreuiatio per alphabetum*" [Registrum in librum, qui Facta et dicta memorabilia inscribitur].

f. 76'—79: *De magistratibus Romanis.*

f. 81—115: „*Lactantii Firmiani abreuiatio per alphabetum*". [Registrum in librum, qui inscribitur Diuine institutiones].

Prov. Italia. — *Poss.* Arni Magnusson. (In folio preligato: „Ex dono Domini Arnæ Magnæi . . . . possidet Fridericus Rostgaard. 1705 mense Decembri"). — Fr. Rostgaard. (Bibl. Rostg. 466. n. 211). — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 405. n. 85).

Litt. Bruun 243.

Gl. kgl. S. 496 fol. membr., sæc. xv, ff. 196, cm. 26,$_7$×16,$_4$. Litt. init. hist. Prima pagina splendidissime decorata.

f. 1—91': C. Cornelius Tacitus: *Annales XI—XVI 35.* „/// nam Valerium Asiaticum × conuersus in Demetrium ////".

f. 92—195: C. Cornelius Tacitus: *Historie I—IV 53.* „Initium mei operis × et ut signum ter predixere aruspices ne remearetur opus ////".

Prov. Italia. (f. 196: „Hic liber uisus et ut accuratius ex incuria temporum fieri potuit emendatus est per me Ludouicum Regium Imolensem anno salutis 1488 die uero 25. Septembris . . . [rasura] Innocentio VIII pontifice maximo"). — *Poss.* f. 1: Insignia primi possessoris, vid. tab. V n. 2. — Fr. Rostgaard. (In fol. preligato: „Fridericus Rostgaard emit Venetiis 1699". — Bibl. Rostg. 468. n. 233). — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 405. n. 87).

Litt. Bruun 244.

Gl. kgl. S. 450 fol. membr., sæc. XII, ff. 130, cm. 29,5×21,5. Litt. init. Folia pauca desunt.

f. 1—129': M. JUNIANUS JUSTINUS: *Epitoma historiarum Philippicarum Pompei Trogi.* „Cum multi ex Romanis × in formam prouincie redegit".

f. 130 [sæc. XIII—XIV]: *Annales Sorani 1202—1347.* (Ellen Jørgensen: Annales Danici medii ævi 142).

Prov. Dacia. *Poss.* Absalon archiepiscopus Lundensis. — Monasterium s. Marie in Sora ordinis Cisterciensis. (f. 129' [c. 1200]: „Liber sancte Marie de Sora per manum domni Absalonis archiepiscopi"). — Johannes Olai Slangendorpius † 1596. — Axel Juul de Meilgaard. (In folio preligato dedicatio Johannis Olai Slangendorpii manu ipsius scripta: „... tenebris diu suppressum et ante paucos annos in foro scrutario Hafniensi repertum ac generosissimo, clarissimo ac prudentissimo viro D. Absaloni Julio domino à Meielgaardt .... dono datum a Johanne Olai Slangendorpio Th. D."). — Tage Høg de Frøslevgaard. — Ciuis quidam Hafniensis. — Mogens Wingaard. (In foliis preligatis dedicatio Magni Wingardi ad Christianum V regem manu ipsius scripta: „.... Nec fere aliter ad manus meas, quod singulari Dei prouidentiæ et in me beneuolentiæ acceptum refero, circa Calendas Decembris anni nonagesimi primi supra millesimum sexcentesimum peruenit, postquam in biblioteca D. Thagonis Høeg domini de Frøslefgaard haud dubie diu latuerat, donec superstes bibliotheca, uulgaris quidem illa, ciui cuidam Hauniensi in possessionem cessit, a quo ego rogatus ut eandem bibliothecam æstimarem, supra laudatum manuscriptum emi"). — Codex a Magno Wingardo Christiano V regi anno 1691 donatus est.

Litt. Langebek: Scriptores rerum Danicarum V 456. — Monumenta Germaniæ historica XXIX 182. — Ellen Jørgensen: Annales Danici medii ævi (1920) 24, 142. — Chr. Bruun: Om nogle Haandskrifter af Justinus paa det kgl. Bibliothek. Kort Udsigt over det philologisk-historiske Samfunds Virksomhed (1856—1857) 24. — Dansk historisk Tidsskrift IX R. II 374.

Gl. kgl. S. 453 fol. membr., sæc. XV, ff. 83, cm. 27,4×19,5. Codex rescriptus, olim codex iuris canonici sæc. XIII, ut uidetur, scriptus.

f. 1—83': M. JUNIANUS JUSTINUS: *Epitoma historiarum Philip-*

picarum Pompei Trogi. „Cum multi ex Romanis × in formam prouincie redegit".

Prov. Italia. — *Poss.* Fr. Rostgaard. (f. 1: „Fridericus Rostgaard emit Venetiis 1699". — Bibl. Rostg. 469 n. 240). — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 405 n. 88).

Gl. kgl. S. 452 fol. membr., sæc. xv, ff. 101, cm. 28×18,5. f. 1: Litt. init. arma primi possessoris includens.

f. 1—101': M. Junianus Justinus: *Epitoma historiarum Philippicarum Pompei Trogi.* „Primo uolumine continentur hec . . . . Cum multi ex Romanis × in formam prouincie redegit".

Prov. Gallia. — *Poss.* f. 1: Arma primi possessoris, vid. tab. V n. 3, cf. J. Guigard: Armorial du bibliophile (1870—72) 137: Arma domini Huberti de Carmonne † 1527.

Gl. kgl. S. 451 fol. membr., sæc. xv, ff. 129, cm. 26,8×15,5. Litt. init. Post fol. 103 unum folium deest.

f. 1—129': M, Junianus Justinus: *Epitoma historiarum Philippicarum Pompei Trogi.* „Principio rerum gentium nationumque imperium × in formam prouincie redegit".

Prov. Italia.

Litt. Bruun 231.

Thott 1201 4to chart., sæc. xv, ff. 19 („141"—„159"), cm. 23 ×16.

f. „141"—„159": Sextus Aurelius Victor: *Liber de uiris illustribus urbis Rome.* „Procha rex Albanorum Amulium et Numitorem × cremandum curauit".

Prov. Italia. — *Poss.* I. P. Ludewig. (f. „141" et in folio postligato note manu eius scripte. — Bibl. Ludewig. V 128 n. 602). Una cum codice Thott 1204 4to codex hic colligatus erat. — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 444 n. 1201).

Thott 368 8vo membr., sæc. xv, ff. 50, cm. 16×10,6.

In foliis duobus preligatis fragmentum sæc. x: „//// quibusdam ciuitas et honestissimus locus ciuitatis datur. Hec ea ratione dicta sunt, ut constaret × quod nemini mirum /////"

f. 3—41: Sextus Aurelius Victor: *Liber de uiris illustribus*

urbis Rome. „Procax Amulium et Numitorem filios habuit × et preciosissimis odoribus cremandum enim curauit".

f. 41—42: C. Plinius Secundus: *Historia naturalis VII 25, X 2.*

f. 43—46': *De uia uiuendi deligenda. Virtus Herculem in compito alloquens.* „Herculem Prodicus scribit quum primus ex pueris × si exercueris beatissimam utique felicitatem consequare ////"

Prov. Italia. — *Poss.* Bernardinus canonicus Patauiensis. (f. 51 [sæc. xv]: „Bernardini sacerdotis canonici Patauien."). — Collegium Agenense societatis Jesu. (f. 1: „Coll. Agen. soc. Jesu catal. inscrip.") — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 526 n. 368). — Codex in Anglia emptus. (f. 1: Nota pretii: „1 . 11 . 6").

Gl. kgl. S. 1906 4to membr., sæc. xiii, ff. 121, cm. 22,5×14,3.

f. 1—116': L. Anneus Seneca: *Epistule morales in 7 libros distincte.* „Ita fac, mi Lucili × quia nusquam tam anguste ero".

f. 117—121: Martinus Braccarensis: *De quattuor uirtutibus.* „Quatuor uirtutum species multorum sententiis diffinite × aut deficientem puniat ignauiam".

Poss. Fr. Lindenbrog. (Note manu eius scripte passim in codice inueniuntur). — Bibl. Gottorp. (Cat. Lindenbrog. n. 103. — Cat. Pechlin. n. 154. — Cat. Möllmann. n. 251).

Ny kgl. S. 57^{b} fol. chart., sæc. xv, ff. 200, cm. 31,5×21.

f. 1—67': L. Anneus Seneca: *Questiones naturales.* „Quantum inter philosophiam interest × leui manu querimus".

f. 67'—78: L. Anneus Seneca: *Liber prouerbiorum.* „Alienum est omne × propositum est".

f. 78—84': L. Anneus Seneca: *De prouidentia.* „Quesisti a me, Lucili × quod tam cito fit, diu timetis?"

f. 84'—92: L. Anneus Seneca: *De constantia sapientis.* „Tantum inter Stoycos, Serene × generis humani est".

f. 92'—105': L. Anneus Seneca: „*De beata uita.* Viuere, Gallio frater × qui laudat nauigationem".

f. 105'—117': L. Anneus Seneca: *De tranquillitate animi.* „Inquirenti michi in me × assidua cura circuit animum labentem".

f. 117'—127: L. Anneus Seneca: *De breuitate uite.* „Maior pars mortalium × ad faces et ceros ducenda sunt".

f. 127—135': L. Anneus Seneca: *Ad Polybium de consolatione.* „Nostra compares firma sunt × grauis fremitus et circumsonat".

f. 135'—170: L. Anneus Seneca: *De ira.* „Exegisti a me × nos immortalitas adheret".

f. 170—183: L. Anneus Seneca: *Ad Marciam de consolatione.* „Nisi te, Marcia, × qui ista iam nouit".

f. 183—193': L. Anneus Seneca: *Ad Heluiam matrem de consolatione.* „Sepe iam mater optima × uadit omnibus seculis".

f. 193'—195: „*De cura et modo familiarum.* Doceri cupis a nobis de cura × facias testamentum. Explicit liber de cura rei familiarum Lucii Annei Senece. Non est Senece, sed scribit eum quidam ad amicum suum".

f. 195—197': L. Anneus Seneca: „*De moribus.* Omne peccatum est actio × quibus, quicquid libuit, licuit".

f. 198—200: *Registrum.*

Poss. G. Kloss. (In interiore parte tegumenti signatura).

Gl. kgl. S. 1907 4to membr., sæc. xv (f. 10: „1417"), ff. 10, cm. 19,$_6$×13.$_6$. Litt. init.

f. 1—10: Lucius Anneus Seneca: *Liber prouerbiorum.* „Alienum est omne × Modica autem uoluntas laxat animos et temperat".

Poss. Thomas Bartholin † 1691. — Andreas Bussæus † 1735. — Fr. Rostgaard. (f. 1: „Th. Bartholin" manu ipsius script. — f. 1: „Fridericus Rostgaard". — Bibl. Rostg. 466 n. 214. — In commentariis suis sc. Ny kgl. S. 275^e 8vo fol. 43 Rostgaard de hoc codice scribit: „Lucii Annei Senece liber prouerbiorum. Codex manuscriptus membraneus in 4to minori 19 paginarum. Fuit olim Thomæ Bartholini, sed mihi dono datus ab Antonio Bussæo"). — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 406 n. 51).

Gl. kgl. S. 212 fol. membr, sæc. xiii, ff. 286, cm. 35,$_7$×25,$_3$. Litt. init.

f. 1—2: „*Vita Plinii ex cathalogo uirorum illustrium* Tranquilli. Plinius Secundus nouem menses × in libris, quos Epopthydon scripsit".

f. 2—286': C. Plinius Secundus: *Historia naturalis I—XXXVII*

13. „Libro secundo continetur × pluribus modis constant primum pondere /////“

Prov. Gallia. (f. 138': Nomen scriptoris [?]: „Perraud Jo“; in f. 286' idem nomen scriptum esse uidetur, sed rasura deletum est). — *Poss.* Conuentus sancti Victoris Parisius. (Folia codicis manu bibliothecarii Claudii de Grandrue signata. In imo margine folii primi nomen conuentus una cum scuto ceruleo depictum erat, nunc autem pene deletum est). — Fr. Lindenbrog [?]. — Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog. n. 58. — Cat. Pechlin. n. 4).

Litt. D. G. Morhof: Polyhistor (1747) I 66, 890.

Gl. kgl. S. 444 fol. membr., sæc. XI, ff. 15, cm. $37{,}_{7}\times24{,}_{7}$.

f. 1—15': „*Liber* Julii Solini *de situ orbis terrarum et de singulis mirabilibus, que mundi ambitu continentur*“. „Cum et aurium clementia × congruere insularum qualitatem“.

Poss. Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog. n. 59 uel n. 60. — Cat. Pechlin, n. 91 uel n. 107. — Cat. Möllmann. n. 260).

Litt. C. F. Lüdecke: Mittheilungen über zwei wichtige Handschriften des Julius Solinus. Programm der Hauptschule zu Bremen 1866. — C. Julii Solini collectanea rerum memorabilium. Recensuit Th. Mommsen (1895) XXXV.

Gl. kgl. S. 443 fol. membr., sæc. XIII, ff. 47, cm. $32{,}_{6}\times21{,}_{2}$.

f. 1—42': Julius Solinus: „*Collactanea uel polihystoria uel memorabilia.* Julius Solinus Aduento salutem. Cum et aurium clementia × congruere insularum qualitatem“.

f. 42': *De Noruegia, Islandia, Scotia, Hibernia etc.* „Noruueghe. Halilande. In hac terra lucet sol 15 diebus continue × 43 insule, que inhabitantur, Arregweite, Kentire, Nessunt, Man“. (C. Julii Solini collectanea rerum memorabilium. Rec. Th. Mommsen (1895) 236).

f. 43—46: „*Inuentio sancte crucis.* Tempore illo cum religiosissimus imperator Constantinus × Quicunque uero memoriam faciunt sancte crucis, accipient partem cum sanctis et electis Dei et regnabunt in secula seculorum“. (Bibl. hagiogr. Lat. n. 4171).

f. 46—47': „*Qualiter sancta crux de Iherosalimis fuerit in Persas translata et ab Heraclio imperatore Romanorum ibidem restituta.* Tempore illo postquam Constantino Augusto

contra Maxentium × perseuerauit in fide chatolica prestante Domino nostro . . . .". (Bibl. hagiogr. Lat. n. 4178).

Poss. Fr. Lindenbrog. (f. 1: „Frid. Lindenbruch"). — Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog. n. 59 uel n. 60. — Cat. Pechlin. n. 91 uel n. 107. — Cat. Möllmann. n. 261).

Litt. C. F. Lüdecke: Mittheilungen über zwei wichtige Handschriften des C. Julius Solinus. Programm der Hauptschule zu Bremen 1866. — C. Julii Solini collectanea rerum memorabilium. Recensuit Th. Mommsen (1895) XXXIV.

Gl. kgl. S. 2074 4to chart., sæc. xv (f. 73: „1446"), ff. 76, cm. $21{,}_2 \times 14{,}_2$. Tegum. in Italia factum.

f. 1—73: Pomponius Mela: *De situ orbis.* „Orbis situs dicere aggredior × Atlantici littoris terminus. Cosmographie Pomponii Mele liber tertius et ultimus terminatur per Victorem Bergomensem, Guarini Veronensis oratoris nostre etatis clarissimi discipulum 1446".

f. 73' [manu secunda]: P. Ouidius Naso: *Fasti I 1—9.* „ | Tempora cum causis Latium digesta per annum | × | inuenies illic et festa domestica uobis | ".

Prov. Italia. — *Poss.* Jacobus Jacobilli. (f. 1: Inscriptio: „Jacobi Jacobilli" una cum armis eius, uid. tab. V n. 4; cf. Thott 28 8vo). — P. Scavenius. (In interiore parte tegumenti: „No 2 in Q". — Bibl. Scav. 368 n. 2).

Litt. Werlauff 309.

Gl. kgl. S. 1847 4to membr., sæc. xv, ff. 67, cm. $25{,}_5 \times 18$. Prima pagina decorata.

f. 1—64: S. Julius Frontinus: *Strategematum libri 4.* „Cum ad instituendam rei militaris scientiam × et nauali et pedestri prelio uicti sunt".

f. 65—66': „*Nomina supremorum imperatorum in hoc uolumine scriptorum*".

Prov. Gallia. — *Poss.* f. 1 in littera initiali arma primi possessoris pene deleta. — Willelmus de Dormano. (f. 64). — Ant. Galland. (f. 1: „Ex Musæo A. Gallandii 1696 . . . .") — Du Val (f. 1). — Fr. Rostgaard. (In fol. preligato: „Fridericus Rostgaard Parisiis emit 1697". — Bibl. Rostg. 467 n. 224). — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 405 n. 89).

Litt. Bruun 273.

Gl. kgl. S. 338 fol. chart., sæc. xv, ff. 26, cm. 29,8×20.
f. 1: *Ex libro XVIII Etymologiarum* Isidori.
f. 1—26': Flauius Vegetius Renatus: *Epitoma rei militaris.* „Antiquis temporibus × quam uetus doctrina monstrauerat".
Prov. Germania. — *Poss.* Bibl. Gottorp. (Cat. Pechlin. n. 18. — Cat. Möllmann. n. 264). Cod. Gl. kgl. S. 338 fol. cum Gl. kgl. S. 718 et Gl. kgl. S. 380 colligatus erat.

Gl. kgl. S. 1987 4to chart., sæc. xv, ff. 108, cm. 20,4×15.
f. 1—108': M. Terentius Varro: *De lingua Latina.* „Quemadmodum uocabula × ut in seruis".
Prov. Italia. — *Poss.* Fr. Rostgaard. (f. 1: „Fridericus Rostgaard". — Bibl. Rostg. 462 n. 173). — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 404 n. 67).
Litt. Seebodes Archiv für Philologie und Pädagogik I (1824) 120, 814. — M. Terentius Varro: De lingua Latina. Ed. L. Spengel (1826) X. — Werlauff 309, 388.

Gl. kgl. S. 1988 4to membr., sæc. xii, ff. 138, cm. 22,7×16. Litt. init. Liber mutilus et male compactus.
f. 1—137: „*Ars* Prisciani uiri eloquentissimi grammatici. Cum omnis eloquentie doctrinam × | Nam neque erant astrorum ignes nec lucidus ethra | siderea polus | ".
Prov. Gallia. — *Poss.* Conuentus s. Victoris Parisius. (f. 3: „Iste liber est sancti Victoris Parisiensis. Quicunque eum furatus fuerit uel celauerit uel titulum istum deleuerit, anathema sit. Amen". — f. 1: Signatura conuentus s. Victoris: „Jhesus. Maria. S. Victor. S. Augustinus" una cum scuto ceruleo deleta est; modo legitur: „Jhesus. Maria .... S. Augustinus". — f. 137: Nota bibliothecarii Claudii de Grandrue: „Que secuntur hic habentur, scilicet Prisciani maioris artis grammatice sexdecim libri. Primus 1. Secundus 9. Tertius 18. Quartus 24. Quintus 28. Sextus 37. Septimus 52. Octauus 67. Nonus 83. Decimus 92. Undecimus 102. Duodecimus 109. 14 119. 15 127. 16 134. *A.* ab accidentibus. *B.* scilicet 135 Virgilius in septimo. *C.* 136 et usque 138"). — Fr. Lindenbrog. (f. 1 et f. 138: Note manu Fr. Lindenbrogii scripte). — Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog. n. 113. — Cat. Pechlin. n. 156).

Gl. kgl. S. 1989 4to membr., sæc. xiv, ff. 102, cm. 22×14. Codex ab initio mancus; quaterniones I et II desunt.

f. 1—101': Priscianus Cesariensis: *De octo partibus orationis libri XVI.* „//// sapiencior et hoc sapiencius. hic et hec et hoc iners × | siderea polus | ".

Poss. Ecclesia beate uirginis in Hamburg. (Bibl. capit. Hamb. (1784) 273 n. 3357). Codex in auctione capituli Hamburgensis anno 1784 emptus est.

Gl. kgl. S. 420 fol. membr., sæc. xv, ff. 204, cm. 28,7×21,2. Litt. init. Note marginales sæc. xv lingua Latina et Greca scripte. Tegum. uetus in Italia factum.

f. 1—204: A. Gellius: *Noctium Atticarum libri XX.* „Plutarchus in libro, quem × quicquid in libro queri inuenirique possit".

Prov. Italia.

Litt. Bruun 273, — A. W. Cramers kleine Schriften hrsg. v. H. Ratjen (1837) Einl. XLVII et sepius.

Ny kgl. S. 218 4to membr., sæc. xi, ff. 50, cm. 23,9×14. Litt. init. et figure textum illustrantes. f. 25: Mundus depictus est, quem humeris sustinent 4 gigantes. Glosse interlineares et marginales. Codex ab initio mancus.

f. 1—49': Macrobius: *Commentum in somnium Scipionis.* „///// altitudinis dimensionis constat × uniuersa philosophie continetur integritas."

f. 16'—19 [in marginibus manu sæc. xiv script.]: *Formule magice.* „Si caput uespertilionis ponis sub capite dormientis × uasa querere".

f. 20' [in margine eadem manu sæc. xiv]: *Adnotationes astronomice de annis 1363 et 1382.*

f. 21' [in margine eadem manu script.]: *Formula magica.* „*Ad amorem mulierum.* Descendat amor meus in mente tua × habebis quantum uixeris".

Poss. Jean Dartis. — Monasterium s. Germani de Pratis. (f. 1: „Ex dono c. v. Joannis Dartis 1651"; cf. L. Delisle: Le cabinet des manuscrits II 45). — D. G. Moldenhawer. (Donatio Moldenhaweriana ex anno 1824 n. 68).

Litt. Bruun 56. — Ada Adler: D. G. Moldenhawer og hans Haandskriftsamling (1917) 224, 268. — Greek and Latin illuminated manuscripts in Danish collections (1921) 47, LXI, LXII.

Gl. kgl. S. 1909 4to membr., sæc. xi, ff. 51, cm. 19,9×12. Litt. init. et figure nonnulle penna delineate.

f. 1—3': *Ex libro VI de republica* M. Tullii Ciceronis. *Somnium Scipionis* „Cum in Affricam uenissem × Ille discessit, ego somnio solutus sum".

f. 3'—51': „Macrobii Ambrosii Theodosii *commentum in somnium Scipionis ex Ciceronis sexto R. P. libro exceptum.* Inter Platonis et Ciceronis libros × uniuersa philosophie continetur integritas".

Poss. Bibl. Gottorp. (Cat. N. Heinsii n. 81. — Cat. Pechlin. n. 136 uel n. 254).

Gl. kgl. S. 1910 4to membr., sæc. xii, ff. 130, cm. 19,5×12,5. Tegum. uetus. Olim liber catenatus.

f. 2'—127': *Glosse in commentum Macrobii in somnium Scipionis.* „Plato omnium philosophorum doctissimus decem uolumina de republica composuit × dicendum est in hoc opere contineri integritatem philosophie".

f. 128—130: *Adnotationes mathematici argumenti.*

Prov. Domus s. Marie in Nouomonasterio. — *Poss.* Domus s. Marie in Nouomonasterio, postea in Bordesholm translata (f. 2 [sæc. xii]: „Liber sancte Marie uirginis in Nouomonasterio". — Cat. Bordesholm. ex anno 1488 n. „G 26"). — Bibl. Gottorp. (Cat. N. Heinsii. n. 81. — Cat. Pechlin. n. 136 uel n. 254).

Litt. Zeitschrift der Gesellschaft für Schlesvig-Holstein-Lauenburgische Geschichte XIV 95.

Gl. kgl. S. 421 fol. membr., sæc. xii, ff. 82, cm. 27,5×17,2. Note in marginibus et inter lineas scripte.

f. 1—54: Martianus Capella: *De nuptiis philologie et Mercurii. Libri I—II.* „ | Tu quem psallentem thalamis, quem matre Camena | × | faueantque Muse et chelis Latoia | ".

f. 54: *Cryptogramma.*

f. 54'—55: *Duo scholia.*

f. 55—59: Boethius: *De differentiis topicis. Liber IV.* „Si quis operis titulum diligens × expeditum est. Explicit quartus topicorum". (Migne PL 64. 1205).

f. 59'—81': Martianus Capella: *De nuptiis philologie et Mercurii. Liber VIII.* „Mundus igitur ex quattuor elementis × retrogradari facit".

Poss. Fr. Lindenbrog. (f. 1: Titulus manu Fr. Lindenbrogii scriptus). — Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog. n. 68. — Cat. N. Heinsii n. 56. — Cat. Pechlin. n. 166).

Gl. kgl. S. 1905 4to membr., sæc. XII—XIII, ff. 157, cm. 19,$_8$× 12,$_4$. Codex ex quattuor manuscriptis compositus sc. Ms. *A*: f. 1—61', Ms. *B*: f. 62—122', Ms. *C*: f. 123—141', Ms. *D*: f. 142—157. Tegumentum, sepius „S" impressum, in monasterio s. Marie in Bordesholm factum; cf. Gl. kgl. S. 1571 4to. Olim liber catenatus.

f. 1: *Vita Boethii* „//// ultima semper expectanda dies × dum leuibus malefi. etc."

f. 2—59': BOETHIUS: *De consolatione philosophie.* „ | Carmina qui quondam studio florente peregi | × cuncta cernentis".

f. 60: *Note uarie.*

f. 60'—61': ADELMANNUS *scholasticus Leodiensis*: *Versiculi iuxta ordinem alphabeti digesti de uiris illustribus sui temporis.* „ | Armonice facultatis aspirante gratia | × | ter quaternos quatersenis minus uno uersibus | ". (Oeuvres de Julien Havet II 97).

f. 63'—122: M. TULLIUS CICERO: *De officiis.* „Quamquam te Marce × preceptisque letabere".

f. 123—123': *De dictionum scientia.* „De dictionum scientia grata rudibus documenta euidenter ministrare desiderantes × principiis inueniuntur".

f. 124'—138: CLAUDIUS CLAUDIANUS: *De raptu Proserpine.* „ | Inuenta secuit, qui primum naue profundum | × | Pars stupefacta silet, pars exterrita latrat | ". (f. 132'—133 insertus est *Panegyricus de sexto consulatu Honorii Augusti* per eundem CLAUDIANUM compositus).

f. 138'—139': *Commentarius in fabulas Auiani.*

f. 139—141: *De operibus Ouidii.*

f. 142—147: HILDEBERTUS *Cenomanensis episcopus*: *„Passio beate Agnetis".* „ | Agnes sacra sui mentem scriptoris inauret | × | uirtutum titulis uindicat Agna sibi | ". (Migne PL 171, 1307).

f. 147—157'; *„Passio beate Katherine pie uirginis".* „ | Metrorum signabo notis quod filia Costi | × | Quando tuum replicat anni reuolutio festum | ".

Poss. Domus s. Marie in Nouomonasterio in Holsatia, postea in Bordesholm translata. (f. 1' [sæc. XII]: „Liber sancte Marie in Nouomonasterio". — Catalogus Bordesholm. ex anno 1488 n. „F 16"). — Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog. n. 108. — Cat. Pechlin. n. 146. — Cat. Möllmann. n. 265).

Litt. A. Wetzel: Die Reste der Bordesholmer Bibliothek in Kopenhagen. Zeitschrift der Gesellschaft für Schleswig-Holstein-Lauenburgische Geschichte XIV 80. — Oeuvres de Julien Havet II 89.

Ny kgl. S. 213^{b} 4to membr., sæc. XIII, ff. 40, cm. 20,$_{6}$×14,$_{8}$. Liber mutilus, nam inter f. 34 et f. 35 folia nonnulla desunt.

f. 1': *Varie note.*

f. 2—4': *Glosse in disticha Catonis.* „Materia Catonis in hoc opere sunt boni mores × filio suo et nobis omnibus. Expliciunt glose Catonis".

f. 4'—7': *Glosse in fabulas Auiani.* „Rustica deflenti etc. Que sit materia, que sit intencio, que utilitas huius auctoris inquirendum est × ut peius ualeamus per illud uitare. Amen. Explicit Auiani glosa".

f. 7'—13: *Glosse in artem poeticam Horatii.* „Materia huius auctoris in hoc opere est ars poetica. Intencio uero dare precepta de arte poetica × sit plenus tedio et languoribus. Expliciunt glose super poeticam Oracii".

f. 13—13': *Note breues de elegiis Maximiani, de arte amoris Ouidii, de fastis Ouidii.*

f. 14—24: *Glosse in epistolas Horatii.* „Prima dicte mihi etc. In hoc auctore ista sunt requirenda: Quam materiam habet, que sit intentio auctoris principalis × prouocat iram".

f. 25—29': *Glosse in psychomachiam Aurelii Prudentii Clementis.* „Cum 6 sint in unoquoque auctore inquirenda, similiter et in isto: Vita poete, titulus operis × fallere id est fefellisse".

f. 29'—34: *Glosse in epistolas Ouidii ex Ponto.* „Liber iste intytulatur Ouidii de Ponto. Et notandum quod aliquando tytulus sumitur a nomine auctoris × quantum ad me ////".

f. 35—40: *Glosse in sententias Prosperi Aquitani ex operibus s. Augustini desumptas.* „///// cesaris reddatur cesari et ymago Dei reddatur Deo × quibus non indiges debes erogare. Amen".

Poss. G. Kloss. (In interiore parte tegumenti: „Georgius Kloss . . . .").

Ny kgl. S. 223^{b} 4to membr., sæc. x, ff. 94, cm. 19,$_{5}$×14. Diuersis manibus scriptus. Codex ab initio atque in fine mancus.

f. 1—94': *Commentarius super carmen paschale Sedulii.*

„//// Inde id est post baptismum × qui dicunt Mariam Salome matrem fuisse Domini propter interpretationem nominis ////“

Poss. Monasterium s. Jacobi Leodii ordinis s. Benedicti. (f. 1: „Liber sancti Jacobi in Leodio“). — G. Kloss. (In interiore parte tegumenti: „Georgius Kloss M. D. Francofurti ad Moenum“).

Thott 405 fol. chart., sæc. xv, ff. 12, cm. 28,2×20,6. Inter lineas multe correctiones.

f. 1–12: Maphaeus Vegius Laudensis: *Supplementum Eneidos Vergilii, premisso argumento.* „ | Turnus ut extremo deuictus Marte profudit | × | Indigetem appelat, temploque imponit honores | “. [Eadem manu, qua correctiones scripte sunt, addita est hec nota]: „Finis hec sit in lib. III. Guil. Gouda“.

f. 12’: Octauianus imperator *de Vergilio.* „ | Ergone supremis potuit uox improba uerbis | × | Pulcher Apollo ueta. Muse prohibete Latine | “.

Prov. Belgium. — *Poss.* Guilhelmus Gouda. — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 310 n. 405).

Thott 400 fol. chart., sæc. xv, ff. 47, cm. 31,4×20,5.

f. 1: „*Nullus bibat, nisi soluat.* | Ille uir ore libat, cuius manus es mihi libat | × | Si bis, ter uel bibis nec soluas, turpiter ibis | . Stant man curz edder langk | gilt dranck edder ganck da de gank dranck | “.

f. 1: *De eclipsi solis.* „ | En nuper patule patuit tibi solis eclipsis | × | quando tibi circus sol quasi teter erat | “.

f. 2—14’: P. Ouidius Naso: *Remedia amoris, cum glossis marginalibus et interlinearibus.* „ | Legerat huius Amor titulum nomenque libelli | × | carmine sanati femina uirque meo | “.

f. 14’: *Num licet uoluere libros Nasonis?* „ | Queritur an liceat Nasonis uoluere libros | × | quare Nasonis hunc lego non alios | “.

f. 15—43’: Ps. Ouidius: *De uetula, cum glossis, premisso argumento* Leonis prothonotarii sacri palacii Bisanthei. „ | Ouidius Naso Peligni ruris alumnus | × | gracia sit nobis et mete nescia uita | “.

f. 44—46: Ps. Ouidius: *De nuce.* „ | Nux ego iuncta uie cum sim sine crimine uite | × | infelix perii dotibus ipse meis | “. (Baehrens: Poetæ Latini minores I 90; sed codex noster plus continet).

f. 46'—47: *De tribus nymphis Veientibus.* „ | Ibam forte uia quadam nullo comitante | solus amor mecum, qui solet esse, fuit | dumque meos uersus facio meditorque puellam | cui possum uersus mittere, quos facio | × | constans in medio Paridis referebat amores | hec sibi namque magis cantio nota fuit | ////“

Prov. Germania. — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 310 n. 400).

Ny kgl. S. 159^{d} 4to chart., sæc. xv exeunt., ff. 54, cm. 21,$_{2}$×15,$_{1}$. Note marginales et interlineares.

f. 1': *De Valeria Proba.* „Proba mulier elegantissima Adelphi cuiusdam proconsulis Romani uxor × tam Grecarum tam Latinarum litterarum eruditissima nacioneque Romana“.

f. 2—15: Valeria Proba: *„Virgiliocentones ueteris et noui testamenti.* | Jamdudum temerasse duces pia federa pacis | × | certatim largos humeris effundere rores | “. (Migne PL 19. 803—811).

f. 16: *De nouem musis, de nereidibus etc.*

f. 17—19: Q. Horatius Flaccus: *Carmen seculare.* „ | Phebe siluarum potensque Dyana | × | dicere laudem | “.

f. 19'—21: *Carmen de sancto Johanne baptista.* „ | Ut queant laxis resonare fibris | × | parce redemptis | “.

f. 21—22': *„Carmen saphicum de amore“.* „ | Ille qui quondam comitatus ampla | × | regule preses | “.

f. 23—26: *De metris.* „Januensis in Katholicon dicit de metro × trocheus, qui habet primam longam et breuem secundam“.

f. 26': P. Vergilius Maro: *Eneis IV 173—188.*

f. 27: P. Ouidius Naso: *Epistula ex Ponto III 2. 45—58.*

f. 27': „Cornelii Galli *uersus“ de morte Virgilii.* „ | Temporibus letis tristamur, maxime Cesar | × | plus fatis possunt Cesaris ora dei | “.

f. 28—28': „P. V[ergilius] M[aro]: *Hortulus.* | Adeste muse, maximi proles Jouis | × | tribuit colenti multiforme gaudium | “. (Fr. Buecheler et A. Riese: Anthologia Latina II 101).

f. 28'—29: *„De uino et Venere.* | Nec Veneris nec tu uini

capiaris amore | × | serua, fines horum transiluisse nocet | ". (Ibid. II 99).

f. 29—29': „*De ludo.* | Sperne ludum, uersat mentes uesana libido | × | ponite mature bellum, precor, iraque cessit | ". (Ibid. II 59).

f. 29'—30: „*De liuore.* | Liuor, tabificum malis uenenum | × | nec Phebus sobolesue clara Phebi | ". (Ibid. II 102).

f. 30—30': „*De fortuna.* | Fortuna potens tantum | × | nec quos deserit perpetuo premit | ".

f. 31—35': P. Ouidius Naso: *Epistula Saphonis.* „ | Nunquid ubi aspecta est studiose littera dextre | × | ut mihi Leucadie fata petantur aque | ".

f. 36: *De quantitatibus sillabarum.* „Qui breuiter sillabarum quantitates nosse uoluerit inferius annotatos uersus memorie tradat × | exosas, dantur his, mihi crede, pedes | ".

f. 37—54: „*Precepta rethorices super eleganciis a magistro* T R *pro pueris erudiendis in unum collecta.* Adiectiuum et substantiuum quocienscunque ponuntur in oratione × nec cura de hoc habeatur".

Gl. kgl. S. 3553 8vo chart., sæc. XV, ff. 124, cm. 19,3×11,5. Duo manuscripta in hoc codice distinguimus: Ms. *A*, folia 62—83 continens, anno 1468 Patauii per fratrem Jacobum Marinum Siculum exaratum, atque Ms. *B*, quod ff. 1—61, 84—124 complectitur, calamo currente per Antonium Rubeum anno 1479 scriptum.

Codex argumenti miscellanei. Excerpta ex operibus auctorum antiquorum, et odæ, epigrammata, epitaphia poetarum recentiorum, uelut Johannis Aurispe, Baptiste Guarini, Titi Vespasiani Strozzi, Mabilii Nouati, Nicolai Cosmici, Francisci Philelphi. Ex farragine hec notantur:

f. 1—2': *Tabula metrorum uariorum.*

f. 3—4': „Xenophontis *opus de uirtute ac uoluptate.* Herculem Prodicus scribit: Cum e pueris × beatissimamque utique felicitatem consequere".

f. 10'—15': *Tabula abbreuiaturarum.*

f. 18—23': „Tiphernes: *De scientiis et artibus.* Non sum nescius, clarissimi uiri × et ingenio et diligentia sunt assecuti".

f. 24—26: „Luciani *opusculum per* Aurispam *ex Greco in Latinum translatum*" *de Charone inferorum nauta.* „Sepe ac

multum ea mente cogitaui × uitam cuiusque examinare necesse est".

f. 26—28': *Nonnulle epistole* C. Plinii Secundi *atque quedam auctoritates ex epistolis* Plinii.

f. 28'—30': „*Quedam declamationes* Colutii. Lucretia Spurii Lucretii filia et Collatini Tarquinii uxor × | Alter apud manes, alter apud superos | ".

f. 31—32': „Joannis Sagarelli *Parmensis poete accusatio et indicium apud inferos actitata*". „Nunc Arina × manes inferni cum ciuibus eliseis admisceri".

f. 36—40: *De Grecorum deis.* „Saturnus pater deorum uidelicet Jouis, Neptuni, Plutonis × Nereides maris. Naiades aquarum".

f. 41—41': Dante Alighieri: *Canzone XXI.* „ | A faos ris por que trait haues | oculos meos. Heu quid tibi feci? | × | forse pieta ne haura chi me tormenta | ".

f. 41': „Ant. Rubeus *ad Phoebum Capellam*".

f. 42'—44: „*Excepta ex* Quinto Apicio Celio *de re coquinaria.* In edo uel agno. Edinam siue agninam excaldatam × facies ut ferueat; cum feruuerit, amulo obligas: aprum intro foras et inferes".

f. 44': „Laurentius Valensis *contra pontifices.* Cephas dicunt uocari Petrum × due posteriores nequaquam honeste sunt".

f. 45: „*Oda* Cornelii Galli, *clarissimi poete Foriiuliensis, ad Lidiam.* | Lidia bella, puella candida | × | quor me destituis iam semimortuum | ".

45'—50': „Vibius Sequester: *De fluminibus, fontibus, lacubus, nemoribus, paludibus, montibus, gentibus per literas liber.* Vibius Sequester Virgiliano filio salutem. Quanto ingenio ac studio × Volsci Itali Europe".

f. 50'—52: „*Ex libris cosmographie* Guidonis Rauenatis. Omnis Italia, que uersus meridiem × Pontus, Egyptus, Britania, numero XI".

f. 52—55': „Fabii Planciadis Fulgentii *ad Calcidium Ematicum sermonum antiquorum expositio.* Ut de tuorum, domine, preceptorum serie mea × tua uerba tam delenifica".

f. 56—58': „*Esopus in uita sua.* Permulti sunt impetus maris undarum × dignis suppliciis ulti sunt eos, qui mortis Esopi auctores fuerunt".

f. 58': „*Hippocratis iusiurandum.* Testor Apollinem medicum et Esculapium × contraria omnia eueniant".

f. 59—60: Leo Baptista de Albertis: *Dialogus Virtutis et Mercurii.* „Mercurius: Virtus deos per epistolas orauit × Virtus: Eternum latitandum est. Ego et nuda et desperata abeo". (Leonis Baptistæ Alberti opera inedita ed. H. Mancini 132).

f. 60'—61': *Littere* C. Plinii *Bebio Macro date.* (Editio Keilii 66).

f. 62—82: Sextus Aurelius Victor: *De uiris illustribus.* „De Proca Albanorum rege primo. Procas Albanorum rex Amulium × preciosissimis odoribus cremandum curauit. Caii Plinii Secundi oratoris eximii de uiris illustribus clarissimum opusculum feliciter explicit, Patauii per me fratrem Jacobum Marinum Siculum scriptum 1468 ultimo mensis Septembris indictione prima. | Saccensis Jacobus Siculus frater ac heremita | illustres uiros Plinio pinxit opus. | Trecentis lustris, septem minus, atque duobus | annis uerbigine lapsis, adesto finis | ".

f. 82'—83': „Jacobi Marini Siculi *heremite oratio" de Numa Pompilio.* „Nescio profecto, uiri dignissimi, qua fiducia × sacratissime christiane religioni rediges obligatum".

f. 84—95: „M. Tulii Ciceronis *oratio pro Archia poeta.* Quid est in me ingenii × certe scio".

f. 95—95': „*Epitaphium Sircii Polensis parasiti hystrionis festiuissimi editum a domino* Jacobo Baduario, *qui postea fuit archiepiscopus Spalatinus.* Viatores, ciues optimi uel aduene, siue singuli siue bini inceditis × his nugis ambagibusque meis condonatis postumis".

f. 96—114': „*Liber* Aristotelis, *qui uocatur nomine cyromancia.* Secantur scientie inter se × Et forte isti uerius dixere".

f. 115—116': „*Phrixonomia extracta de libro, qui secreta secretorum appelatur, quem scripsit* Aristoteles *magno Alexandro.* Scias ergo, quod matris est membrum × semper ad meliorem et ad probabiliorem partem te uerte. Completum est de signis et moribus hominum ad Alexandrum, qui dominator fuit totius orbis terrarum". „Joanne Mocenigo Venetiarum principe 1479 die 25. Septembris ego Ant. Rubeus Venetus accuratissime scripsi. Flogulus".

f. 117—118: „*De scientia geomantie quasi diuina.* Quicumque per artem huius scientie × res debebat fieri sicut patet in a. figura".

f. 118'—119: *Figure ad tractatum precedentem spectantes.*
f. 120—123': „Hieronimi Nanni *opusculum de pullice.* | Tu, precor, alma, faue ceptis nunc maxima nostris | × | composui uerba, que referunt pulicem | ".
Prov. Italia. — *Poss.* Hans Gram. (Cat. Gram. n. 285).

Gl. kgl. S. 1629 4to chart., sæc. xv, ff. 113, cm. 21,6×14. Codex ab initio mancus. Tegum. uetus.
f. 1—29: „Aurelii Augustini *Hipponensis episcopi Dialectica*". „//// naturalis ethica moralis. Logica rationalis × Contradictio est affirmationis et negationis oppositio. Ut Socrates disputat: Socrates non disputat".
f. 30—63': „Gaii Plinii Secundi Veronensis [rectius: Sexti Aurelii Victoris] *liber illustrium uirorum*". „Proca rex Albanorum × preciosissimis odoribus cremandum curauit".
f. 64—78: „C. Suetonii Tranquilli *de grammaticis et rhetoribus claris liber.* Grammatica Rome ne in usu quidem olim × conuocataque plebe causis propter quas mori destinasset diu ac more concionantis redditis abstinuit cibo". „Nil amplius reperitur".
f. 78'—87': „Modestus: *De re militari ad Theodosium Augustum.* Res militaris in tres diuiditur partes. Equites, pedites et classes × in obliuione perducta cognoscitur".
f. 88—101: *De magistratibus Rome.* „Urbis Rome et imperii Romani conditor × Item et Salinus Julianus".
f. 101—109: *De sacerdotiis.* „Faunus antiquissimus omnium regum × quoniam ad id deputati a pontificibus erant, nomen inditum est ab auibus".
f. 109—113': *De legibus.* „Jus pluribus modis dicitur: Naturale, quod est commune omnibus × satis et placere suis. Vale".
Prov. Italia. — *Poss.* Joannes Berlinghierius. (In folio preligato: „Joannis Berlinghierii et amicorum").

Ny kgl. S. 134 8vo membr., sæc. xv, ff. 72, cm. 16×10,4. Litt. init. cum ornam. Tegum. uetus.
f. 1—23': „*Oratio* Demostenis *contra Philippum.* Par quidem erat, uiri Athenienses, eos omnes, qui apud uos sententiam dicunt × seruare rempublicam possit".
f. 23'—26': „*Epytaphium Neuii*". „*Epytaphium Plauti*", etc.
f. 26'—33': „*Dicta* Cesaris".
f. 34—51': „*Oratio* Catiline *in Marcum Ciceronem.* Omnes

homines, qui in maximis principatibus × beniuolentie uestre restituite".

f. 51'—72': „Hesopi *fabula*". „*Oratio* Federici *Romanorum imperatoris ad Coradum eius filium, Sardonie regem*". „*Oratio* Catonis *ad milites*". „*Oratio* Metelli *de uxoribus*". *Dicta sapientium.*

Prov. Italia. — *Poss.* f. 1: Arma primi possessoris, vid. tabulam V n. 5.

Gl. kgl. S. 1990 4to membr., sæc. xii, ff. 203, cm. 25×16,8.

f. 2-203': Isidorus *Hispalensis episcopus: Etymologie siue origines.* „En tibi sicut pollicitus sum × ut uis morbi ignis ardore siccetur".

Prov. Italia. — *Poss.* Petrus Franciscus Paulus de Urbe ueteri [Orvieto]. (f. 1': „Liber Petri Francisci Pauli de Urbe ueteri"). — Franciscus Sabadini. (f. 1': „Francisci Sabadini codex hic est"). — Fr. Rostgaard. (f. 1': „Fridericus Rostgaard emit Venetiis 1699". — Bibl. Rostg. 469 n. 245). — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 405 n. 90).

Gl. kgl. S. 422 fol. membr., sæc. xi, ff. 149, cm. 29,8×21,1. Liber mutilus.

f. 1'—149': Isidorus *Hispalensis episcopus: Etymologie siue origines.* „Epistola sancti Isidori episcopi ad Braulionem episcopum. Domno meo et Dei seruo Braulioni episcopo Isidorus. Omni desiderio desideraui × ut uis morbi ignis ardore siccetur".

f. 149': *Quedam arithmetica.*

Poss. Monasterium beate Marie et sancti Cypriani in Nienborch. (f. 1 [sæc. xv]: „Isidorus Ethymologiarum sancte Marie sanctique Cypriani in Nigenborch prope Berneborch". — „Iste liber est beatissime genitricis Dei Marie semperque uirginis sanctique Cipriani episcopi et martiris monasterii in Monichennienborch ordinis sancti Benedicti Magdeburgensis dioceseos"). — Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog. n. 70. — Cat. Pechlin. n. 26. — Cat. Möllmann. n. 275).

Gl. kgl. S. 424 fol. membr., sæc. xiv, ff. 189, cm. 32×21,2. Litt. init.

f. 1—189: Papias: *Vocabularium.* „Fili utique karissime debui, si potuissem × Zozia. signa .... ubi iam reuelata facie illa uera et coeterna perfruamur sapientia cum patre ....."

Poss. Fr. Lindenbrog. (f. 1: „Ex bibliotheca Fr. Lindenbrogi"). — Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog. n. 69. — Cat. Pechlin. n. 31).

Gl. kgl. S. 3545 8vo membr., sæc. XII, ff. 13, cm. 14×9,6.

f. 1—11': „ALBERICUS CASSINENSIS: *Dictaminum radii*". „Hactenus quasi lacte doctrine mentes infantium rigauimus, superest ut uiriles animos × nomen non usurpet scriptoris".

Poss. Fr. Lindenbrog? (f. 1: Signatura: „No. 24"; cf. codd. Gl. kgl. S. 21, 26, 1341, 1343, 1344, 1588, 1616, 1849, 3543, qui eodem modo signati sunt: No. „28", „27", „15", „17", „19", „16", „13", „23", „7". Gl. kgl. S. 1849 manu Friderici Lindenbrogii scriptus est, Gl. kgl. S. 1616 sine dubio id manuscriptum est, quod Lindenbrog e bibliotheca P. Merule anno 1595 abstulit). — Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog. n. 134. — Cat. Möllmann. n. 94).

Gl. kgl. S. 423 fol. chart., sæc. XV (f. 199: „1432"), ff. 199, cm. 29×21,5. Tegum. uetus.

f. 1—199: EBRARDUS BETHUNIENSIS: *Grecismus* (cap. IX—XXVII) *glossis et commentariis illustratus*. „ | Est pater hic cura: pater est alius genitura | × | Explicit Ebrardi Grecismus nomine Christi |. Qui dedit alph et o sit laus et gloria Christo |. Et sic est finis huius libri finitus sub anno Domini 1432".

f. 1—199: *Commentarii:* „Sapientia a philosopho primo describitur. Sapientia est uera rerum cognitio. × ut post uite passiones capiamus mansiones in futura gloria. Amen".

Prov. Germania. — *Poss.* Joannes van der Rythe (f. 199: „Liber Joannis van der rythe"). — Monasterium s. Johannis in Cismaria (Signatura in dorso: „h. 14"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 280).

Gl. kgl. S. 426 fol. membr., sæc. XIV, ff. 137, cm. 25,7×19,2.

f. 1—136': HUGUITIO: „*Liber deriuationum*. Augeo -es auxi auctum amplificare × Zoroastrum minimum sidus".

f. 137: *Versus*. „ | Filius in Domino sapiens dat gaudia patri | filius insipiens grauis est confusio matri | × | Que muri zona non cingitur urbs timet hostem | sic aperit sathane ////".

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (f. 1: „Liber sancte Marie sanctique Johannis euangeliste in

Ciscemer"). — Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog. n. 161. — Cat. Pechlin. n. 38. — Cat. Möllmann. n. 277).

Thott 384 fol. chart, sæc. xv, ff. 215, cm. 29×20,5. Littere initiales penna delineate. Liber mutilus. Tegum. uetus.

f. 1—215: „Huguitio": *Liber deriuationum.* „Abba Sirum nomen, quod interpretatur pater × uaco a lectione, id est, cesso a lectione. uaco nummis, id est, careo nummis. Sed omnes ////"

Prov. Germania. — *Poss.* O. Thott. (Cat. Thott. VII 308 n. 384).

Gl. kgl. S. 425 fol. chart., sæc. xv (f. 383': „1443"), ff. 383, cm. 29×20. Codex mutilus. Tegum. uetus.

f. 1—383: Johannes de Janua: *Catholicon.* „///// de sum, es, est uel de fuo, fuis . . . . . G apud Latinos nullius sillabe est terminalis, nisi cum loco d uel b ponitur × que modica est ratio. Et sic est finis huius Catholicon anno Domini 1443 in die Mercurii ante festum palmarum post prandium hora quasi secunda. Fuit scriptum nec non completum per manus Jhohannis Hamborch filii fabri etc. in Luneborch".

Prov. Germania. — *Poss.* Johannes de Minda, canonicus Lubecensis. (In interiore parte tegumenti: „Hunc librum dedit dominus Johannes de Mynda, canonicus Lubecensis"). — Monasterium s. Johannis in Çismaria. (Signatura in tergo: „D 2"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann n. 278).

Ny kgl. S. 58^{b} fol. chart., sæc. xv, ff. 50, cm. 27,7×19,7.

f. 1—45': *Tractatus de prosodia Latina.* „L Con. T. L. Hein. K suo salutem plurimam dicit. Si unquam tue morem gerere uoluntati noluissem, amantissime mi Heinrice, × Dytrocheus, creticus catatrocheon dicebatur". [Prologus anno 1481 compositus est; author operis fortasse Conradus de Leonberg].

f. 46: *Ex bello Catilinario* Sallustii *pauca.*

f. 46'—50 [manu sec.]: „*Musica compendiose de cantu plano siue Gregoriano determinans.* Musice studium inter cetera arcium studia × regula de ascensu et descensu tonorum".

Gl. kgl. S. 2038 4to chart., sæc. xv, ff. 45, cm. 21,5×17,6.

f. 1—44: „*Liber metrologie Priscianice* Anthonii Baratelle *de Laureia agri Patauii", cum notis marginalibus.* „Argumenta metrologie Priscianice Antonii Baratelle Laurei Patauii

octo in generibus metrorum × | ut cum Crhisticolis post funera luceant per astra | ".

f. 44'—45: *De generibus metrorum.*

Prov. Italia. — *Poss.* Fr. Rostgaard. (f. 1: „Fridericus Rostgaard". — Bibl. Rostg. 470 n. 253). — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 406 n. 92).

Thott 1064 4to chart., sæc. xv, ff. 115, cm. 20,5×13,7.

f. 1—11': Maximianus: *Elegie.* „ | Emula quid cessas finem properare senectus | × | quos placido melius nunc fouet unda sinu | . Finis Maximiani de senectute". [Preter elegias, quas Aem. Baehrens recensuit (Poetæ Latini minores V 313—348), 6 alie hic inueniuntur, sc. f. 10': „Premia tot forme numeret quis uoce sonora", f. 10': „Lux oculis, lux blanda, meis lux mentibus apta", f. 11: „Quisquis ad excelsi tendit fastigia mentis", f. 11: „Quod micat ornatum pulchro munimine saxum", f. 11: „Quis tam diuerso concludens atria cultu", f. 11': „Hec quondam rapido fugiens per deuia cursu"].

f. 12—47: *Tractatus de arte loquendi et scribendi.* „Cum omnis eloquencie et perfecte elocucionis preceptio in tres partes sit distributa × ab immortali Deo datum sit".

f. 48—113: *„De elegantia lingue Latine secundum Laurencium Vallensem.* De nominibus in -osus. Nomina in -osus, que descendunt × ueho in uestigal".

f. 113'—115: *„Ad laudem s. Jeronimi.* Care uiator aue te dulciter oro parumper | siste gradum et celebes legito sub carmine laudes | . Inclite fert animus meritas Jeronime laudes | × | committe ut miserum faciat me in fine beatum | ".

Prov. Italia. — *Poss.* Christian Kortholt. — Sebastian Kortholt. — O. H. Moller. (f. 1: „C. Kortholt". — „Ex bibliotheca Christ. et Sebast. Kortholt professorum Kilon. sibi comp. Olaus Henr. Moller 1766"). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 436 n. 1064).

Gl. kgl. S. 2036 4to membr., sæc. xiv, ff. 51, cm. 16×11,5.

f. 2—18': Theodulus: *Ecloga, cum commento.* „ | Ethiopum terras iam feruida torruit estas | × | desine, quod restat, ne desperatio ledat | ". *Comm.* incipit: „Eclogarum diuersitates tres sunt".

f. 19—49': Galfridus de Vino Saluo: *„Noua poetria", cum glossa.* „ | Papa, stupor mundi, si dixero papa Nocenti | × crescere non poteris quantum de iure mereris | ".

f. 50'—51': *Glossarium Latinum.*

Poss. Janus Kotteritius. (In folio preligato: „Jano Kotteritio“) — Bibl. Gottorp. (Cat. Lindenbrog. n. 119. — Cat. Möllmann. n. 324).

Thott 309 fol. membr., sæc. xv, ff. 22, cm. 24,5×18. Litt. init. Thott 307, 308, 309 fol. ex eodem codice sunt.

f. 1—22': Theodolus: *Liber eclogarum, cum translatione magistri* Johannis le Feure. „ | Ethiopum terras iam feruida torruit estas | × | desine quod restat, ne desperatio ledat | “. [Textus Latinus minio exaratus permanet, textus translationis pene deletus est].

Prov. Gallia. — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 302 n. 309).

Litt. Abrahams 58.

Gl. kgl. S. 431 fol. membr., sæc. xii, ff. 48, cm. 25×13,5.

f. 1—47: Alanus ab Insulis: *Anticlaudianus.* „ | Auctoris mendico stilum phalerasque poete | × | et famam delere cupit laudesque poete | “. (Migne PL. 210. 487).

f. 47' [manu secunda]: *Prefatio auctoris.* „Cum fulminis impetus × labore mei studii desudarem“.

f. 48—48' [manu tertia]: *Tractatus de uirtutibus.* „Cum circa utilia studere debeamus exemplo Salamonis dicentis: Cogitaui × uirtutes nobis /////“

Prov. Germania. — *Poss.* Ecclesia s. Johannis baptiste in Vratislauia. (f. 1: „ecclesie Wratislauiensis“; cf. cod. Gl. kgl. S. 1327 4to). — Conuentus s. Adalberti ordinis predicatorum ibidem. — D. Ebersbach, pastor parrochie Böl in Anglia Cimbrica, deinde concionator aulicus Eutinensis atque superintendens episcopatus Lubecensis. (f. 1: „D. Ebersbach d d.“). — Bibl. Gottorpiensis.

Gl. kgl. S. 2035 4to membr., sæc. xii, ff. 48, cm. 18,8×13.

f. 1—48: Alanus ab Insulis: *Anticlaudianus, cum glossis nonnullis.* „ | Auctoris mendico stilum phalerasque poete | × | supplantare nouas saltem post fata silebit“. (Migne PL. 210. 487).

f. 48—48': *Prefatio auctoris.* „Dum fulminis impetus × labore mei studii desudarem“.

Poss. Janus Kotteritius. (In interiore parte tegumenti: „Jano

Kotteritio"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Lindenbrog. n. 105 — Cat. Möllmann. n. 269).

Thott 1062 4to membr., sæc. XIII et XV (f. 1—8': sæc. XIII ineunt.; f. 9—18': sæc. XV; f. 19—42': sæc. XIII ineunt.; f. 43—45': sæc. XV, f. 46—49': sæc. XIII ineunt.; f. 50—52': sæc. XV), ff. 52, cm. 24,$_2$×13,$_3$. Litt. init. Re uera duo mss. iam sæc. XV in unum codicem collecta.

f. 1—52': ALANUS AB INSULIS: *Anticlaudianus.* | „Auctoris mendico stilum phalerasque poete | × | supplantare nouas saltem post fata silebit | ". (Migne PL. 210. 487).

Prov. Gallia. — *Poss.* Monasterium beate Marie uirginis de Reigniaco ordinis Cisterciensis. (In folio postligato [sæc. XV]: „Iste liber sancte Marie Regniaci"). — Stephanus Durandi. (f. 52': Iste liber est fratri Stephano Durandi professo monasterii beate Marie uirginis de Reigniaco et ab isdem emptus . . . 1468"). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 436 n. 1062).

Thott 315 8vo membr., sæc. XV, ff. 136, cm. 17×11,$_2$.

f. 1—53: ALANUS AB INSULIS: *Liber de planctu nature.* „Alanus: De questione nature. | In lacrimas risus, in luctus gaudia uerto | × dereliquit aspectus". (Migne PL 210. 431).

f. 54—136': ALANUS AB INSULIS: *Anticlaudianus.* „Cum fulminis × | supplantare nouas saltem post fata silebit | ". (Migne PL. 210. 485).

Prov. Gallia. — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 524 n. 315).

Gl. kgl. S. 2146 4to membr., sæc. XII, ff. 80, cm. 23×12.

f. 1—80: GUALTERUS DE CASTELLIONE: *Alexandreidos libri X.* „Moris est × | gloria Guillermi nullum moritura per euum | ". (Migne PL. 209. 463).

Poss. Ecclesia beate uirginis in Hamburg. (Bibl. capit. Hamb. (1784) 273 n. 3359). Codex in auctione capituli Hamburgensis anno 1784 emptus est.

Gl. kgl. S. 1634 4to chart., sæc. XV (f. 84': „1468", f. 156': „1470"), ff. 321, cm. 21×14. Diuersis manibus scriptus. Tegum. uetus. Olim liber catenatus.

In folio preligato: *Registrum.*

f. 1—11: THEOBALDUS: *Physiologus, cum commentariis.* „ Tres leo naturas et tres habet inde figuras | × | quos cum defendat, qui secula per omnia regnat | ". „Sciendum quattuor

sunt, que impediunt humanam naturam × et reseruata usque ad finem, ad quam nos perducat . . . .“

f. 13: *Versus nonnulli uarii argumenti.*

f. 14—20: Godefridus de Thenis: „*Asinarius.* | Rex fuit ignote quondam regionis et urbis | × | sicque regit regum rex duo regna duum | . Explicit hoc carmen, Asinarius est sibi nomen | “.

f. 20—28: Vitalis Blesensis: „*Geta.* | Grecorum studia nimiumque diuque secutus | × | Birria, Geta hominem se fore. Queque placent | “. (Bibliothèque de l'école des chartes. Deuxième série IV (1848) 486).

f. 28—32': *Vita s. Alexii metrica.* „ | Vir quidam magnus Rome fuit Eufemianus | × | hic liber est notus et Allexius intitulatus | “. (Bibl. hag. Lat. n. 295).

f. 32'—37': Godefridus de Thenis: „*Militarius.* | Laudes ut eximie tytulos augere Marie | × | Dicite: fiat, amen. Dicite semper amen | “.

f. 37'—42: Borchardus: „*Judas.* | Balsama non curas humana poematis utar | × | sic declaratus nomine pictor erit | “. [Littere initiales 18 linearum prologi nomen authoris indicant: „Borchardus me finxit“].

f. 42—43: „*Simplicius.* | Primipotens dominus, cunctarum clausula rerum | × | de quo gaudebant pueri cognacio ciues | “.

f. 43'—50: Godefridus de Thenis: „*Rapularius*“. „ | Fama fuisse duos testatur friuola fratres | × | exclamans inquid: Magne sophista uale | “.

f. 50': *Glossa in dittochaeum Aurelii Prudentii.* „Eua columba fuit. Titulus huius libri est × subordinare philosophie morali etc.“ [Fragmentum 18 linearum].

f. 51—84': Theodolus: *Ecloga cum glossa.* „*Theodolus antiquus.* | Ethiopum terras iam feruida torruit hestas | × | desine quid restat, ne desperatio ledat | “. „Iste liber, cuius principalis materia × ut ab errore falsitatis deducatur ad uiam ueritatis, ad quam nos perducat ille, qui sine fine uiuit et regnat in secula seculorum 1468“.

f. 85—133: Nigellus Wireker: „*Brunellus azinus.* | Suscipe pauca tibi ueteris Wilhelme Nigelle | × | atque pio nato sit, cui laus et honor | “.

f. 135: „*Epistola domini* Francisci Petrarche *laureati poete ad dominum Johannem Florentinum poetam de historia*

Griseldis". „Librum, quem nostro materno eloquio × Hoc prefatus incipio".

f. 135'—139: Franciscus Petrarcha: *Historia Griseldis.* „Est autem ad Italicos × hec muliercula passa est".

f. 139': „*Cuiusdam Anglie meretricis epitaphium.* | Virgineos annos michi prebuit Anglia quondam | × | ne uos ante diem deuore[t] iste iocus | ".

f. 139': *Aliud epitaphium.* „ | Lidia formosas inter celebranda puellas | × | quique uoluptates sualida certa dare | ".

f. 139': „*Epitaphium Katonis legum principis* | Interpres fuerat legum, qui primus in orbe | × | inuocat ut saluus sit pius ipse Catho | ".

f. 141—156': P. Ovidius Naso: *De remedio amoris.* „ | Legerat huius Amor titulum nomenque libelli | × | Carmine sanati femina uirque meo | ". „Et sic est finis per me Hinricum Izzeho anno Domini 1470 . . ."

f. 157—161: Godefridus de Thenis: „*Rixe mulierum.* | Tempus erat quo te populis ostendere primo | × | ex re quam dicunt carmina nomen habent | ".

f. 163: *Fragmentum poematis cuiusdam de arte amatoria.* „//// | Sed medie forme mulier per talia nunquam | displicet immo multis ualde placere solet | × | nec petat hanc rursum nec putet inde magis | ////".

f. 163'—165': Marbodus *Redonensis episcopus:* „*De lupo.* | Sepe lupus quidam per pascua sepe uagantes | × | se male delusum concipit opilio | ". (Migne PL 171. 1728).

f. 166—175': Pamphilus Maurilianus: *De amore.* „ | Vulneror et clausum porto sub pectore telum | × | nam triplicare uelit quod duplicare nequit | . Et sic est finis Pamphili per me Didericum scolarem diotzesis Verdensis". [Codex noster plus habet quam liber anno 1506 impressus].

f. 177—185: Maximianus: *Elegie.* „ | Emula quid cessas finem properare senecta | × | hac me defunctum uiuere parte puto |. En licet infecte uerba deponas senecte | scriptus ab Autitomo Maximiano Lupo | ". (Baehrens: Poetæ Latini minores V 316).

f. 185'—187': „*Piramus.* | Querit nemo decus ibi quo uult pingere cecus | × | ne sectemur eos, sed ut euitare sciamus | ".

f. 189—201': „Florentinus *seu alio nomine* Samariensis *uel* Pauper Hinricus" *uel* Hinricus Septimellensis: *De diuer-*

sitate fortune. „Quo modo sedet sola probitas ingemit Aleph | × | certe cum sorte parat hinc fomenta sophie | . Et sic est finis istius poete. Hoc testatur Johannes Nese etcetera". (Polyc. Leyserus: Historia poetarum et poematum medii ævi (1721) 453).

f. 202—213': Bernhardus Geistensis: „*Palpanista.* | Rure sub urbano, sub uere, sub aere sano | × | iure meo lector ignoscere debet eclipsi | ".

f. 214—227: Vergilius: *Ecloge.* „Titire tu patule recubans sub tegmine fagi | × | ite domum sature, uenit Hesperus, ite capelle | ".

f. 230—241: *Modus confitendi.* „Quoniam omni confitenti necessarium est dicere hanc generalem confessionem × animam meam ad celestem gloriam".

f. 242—250': „*Liber quinque clauium.* | Utilis est rudibus presentis cura libelli | × | suscipiant pueri discipulique rudes | ".

f. 250'—271': „Bonifacius de Ripa". „*Vita scolastica.* | Hic rudium primo uiuendi forma docetur | × | Iste liber merito sit uita scolastica dictus | . Sit Iesu Christo gloria, laus et honor | . Hoc Bonifacius de Ripa, noscere lector | si uis, composuit carmina, dante Deo | ".

f. 271'—277': „*Judas.* | Autorum ueterum placuere poemata multum | × | possit ut in uita te collaudare superna | ". (cf. ms. Helmst. 185. O. v. Heinemann: Die Handschriften der herzoglichen Bibliothek zu Wolfenbüttel I 170).

f. 277'—285: „*Pilatus.* | Si ueluti quondam scriptor uel scripta placerent | × | cessauitque uetus submersio pestis inique | ". (cf. ms. Helmst. 185).

f. 285—290': Rainerus Alemannicus: „*Facetus.* | Moribus et uita quisquis uult esse facetus | × | arte mea doctus forte peritus erit | ".

f. 290' –298': Bernhardus Morlanensis: „*De contemptu mundi.* | Cartula nostra tibi mandat, dilecte, salutes | × | hoc tibi det munus, qui regnat trinus et unus | ".

f. 298'—314: *Vita s. Catherine de Alexandria.* „ | Palma triumphalis Katherine uirginis alme | × | regna poli faciem daque uidere tuam | ". (Bibl. hag. Lat. n. 1666).

f. 314—321: Auianus: *Fabule.* „ | Rustica deflenti paruo iurauerat olim | × | quam malles spinas tunc habuisse meas | . Moralitas: | Nemo sue carnis nimio letetur honore | ne tristis subito post sua uata gemat | ".

In registro in folio preligato omnia, que in codice continentur, enumerantur et preter hec „Gesta metrica Ludolphi octaui episcopi Raceburgensis“. Hic titulus, ultimus omnium, postea erasus est. „Gesta Ludolphi episcopi“ deperdita sunt.

Prov. Domus s. Marie in Bordesholm. — *Poss.* Domus s. Marie in Bordesholm. (In exteriore parte tegumenti signatura: „G XXVII“. — Cf. catalogum Bordesholm. ex anno 1488. In tegumento littera „S“ iterum atque iterum impressa). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann. n. 249).

Litt. Ernst Voigt: Der Thiersage aus dem zwölften bis vierzehnten Jahrhundert. Quellen und Forschungen zur Sprach- und Culturgeschichte der germanischen Völker XXV (1878) 5. — A. Wetzel: Die Reste der Bordesholmer Bibliothek in Kopenhagen. Zeitschrift der Gesellschaft für Schleswig-Holstein-Lauenburgische Geschichte XIV (1884) 97.

Thott 404 fol. chart, sæc. XV, ff. 10, cm. $31{,}4 \times 21{,}4$.

f. 1—5: Godefridus de Thenis: *„Rapularius.* | Fama fuisse duos testatur prodiga fratres | × | exclamans inquit: Magne sophista uale | “.

f. 5: *„Prohemium* Pamphili. | Si ueluti quondam scriptor uel scripta placerent | × | sumitur iste labor solitoque faue mihi more | “.

f. 5'—6': „Henricus“ Bogher: *„Carmen elegiacum ordinatum super deordinatione particularium scolarium.* | Cunta mouens motor non motus animandus animator | × | archiduci domino, sim, rogo, cuius ego | “.

f. 6'—8: Henricus Bogher: *Inuectio in mortem et deplanctio magistri Christiani.* „ | Mors fera, mors mordax, dominans mors, destituens mors | × | sentiat examen uestri fidumque probamen | “.

f. 8'—9: „Henricus Bogher“: *„Arenga in intimacionem actuum exhortatiua scolaris ad studium*“. „ | Nunc cunctipotens opifex me cepta patrare | × | ne pereas tristis te quo potes usque decores | “.

f. 9'—10: *„Carmen Saphicum* Enee Siluii *exhortatiuum hominis ad bonum.* | Quid tibi tandem scelerate queris | × ethere missus | “. (Æneæ Sylvii Piccolominei opera. (Basileæ 1571) 963).

f. 10: „*Carmen Saphicum baccalarei* Henrici Boghers *de erroribus mundi, de calliditatibus demonis et de pensandis ab homine ut in penitencie uiam deueniat.* | Qualiter uanes animo reuolue | × | alme redemptor | “.

Prov. Germania. — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 310 n. 404).

Thott 305 fol. chart., sæc. xv (f. 42’: „1494“), ff. 44, cm. 29,4 ×20,5.

f. 1—31’: *Disticha* Catonis *de moribus glosata, prologo premisso.* „Summe Deus largitor × | hec breuitas sensus fecit coniungere binos | “.

f. 31’—42’: „*Libellus de modo confitendi et penitendi.* | Peniteas cito peccator cum sit miserator | × | participans mutus non obstans, non manifestans | “. *Glossa.* „Presens libellus tractans de penitentia siue de modo confitendi × ubi licite posset“.

f. 43—44: „*Carmen magistri* Joannis Fabri de Werdea: *De ludo.* | Utile damnosum sapienti spernere ludum | × | Mella tamen suco de meliore fecit | “.

Prov. Germania. — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 301 n. 305).

Thott 306 fol. membr., sæc. xv, ff. 14, cm. 27×17,5.

f. 1–14: *Disticha* Catonis *de moribus una cum translatione Anglica, premisso prologo.* „Cum animaduerterem quam plurimos homines errare grauiter × | hec breuitas sensus fecit coniungere binos | “. „When I umbeþenke me hertly | how fele men erryn greuously | × | That tweyne and tweyne to gedyn y knyt | “.

Prov. Anglia. — *Poss.* Johannes Wisdom. (f. 14’ [sæc. xv]: „Liber Johannis Wisdom“). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 302 n. 306).

Thott 307 fol. membr., sæc. xv, ff. 22, cm. 24,5×18. Litt. init. Thott 307, 308, 309 fol. ex eodem codice sunt.

f. 1—22’: *Disticha* Catonis *de moribus, cum translatione magistri* Johannis le Feure; *premisso prologo.* „Cum animaduerterem quam plurimos homines errare grauiter × | hec breuitas sensus fecit conjungere binos | “. „Cy commence Chaton en francoys de la translation de maistre Jehan le

feure ////“ [Textus Latinus rubro exaratus adhuc permanet, sed textus translationis atramento nigro scriptus euanuit et uix legi potest].

Prov. Gallia. — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 302 n. 307). *Litt.* Abrahams 57.

Thott 308 fol. membr., sæc. XV, ff. 13, cm. 24,5×18. Litt. init. Thott 307, 308, 309 fol. ex eodem codice sunt.

f. 1—13’: Johannes de Garlandia: *Facetus, cum translatione Gallica.* „ | Cum nihil utilius humane credo saluti | × | quam subeas sub tussi loquens ad hostia stato | “. [Textus Latinus rubro exaratus permanet, sed textus translationis nigro atramento scriptus ex parte periit].

Prov. Gallia. — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 302 n. 308). *Litt.* Abrahams 57.

Gl. kgl. S. 1978 4to chart., sæc. XV (f. 55: „1434“, f. 214: „1459“), cm. 21,3×15. Tegum. uetus.

f. 1—55: Aesopus *moralizatus, cum uersibus in lingua Germanica inferiore scriptis.* „Grecia disciplinarum mater est artium. Esopus fuit inter ceteros, quos ..... Incipit liber fabularum, quas Esopus Grecus homo ingeniosus studiose collegit et litteris eas commendare pulcrum indicauit et utile inuenit. De gallo, qui inuenit margaritam. Gallus, dum escas suas quereret, inuenit margaritam ..... Moraliter sic exponit: Hic stultos arguet Esopus, qui sapientiam inuenire non curant, quia sibi necessariam fore non cognoscunt. Teutunicum: | Hiir ynne Esopus de wyse here | straffet mit vlyte de doren sere. | Wente he de parlen der wysheit liket | der ze to vindende nichten roket | unde nicht en kennen ziit des ghe wis | dat en de wisheit ghedelik is | . × De lupo cucullato. Lupus cucullatus ypocrita est ..... Et sic est finis Esopi. Completum per manus Johannis Vicken sub anno Domini 1434 sequenti die circumscicionis Domini hora primarum in Rune“.

f. 55—211: „*Coronica Romanorum.* Dit is dat bok, dat hetet cronica Romanorum. In aller dinghe anbeghinne schup ghot × Dar na Nicolaus 3 iar 9 mante unde 24 daghe. Et sic est finis huius coronice Romanorum sub anno Domini 1434 quarta die pentecostes de mane in Rune per Johannem Vicken ibidem capellanum“.

f. 211—214: *Note uarie de cardinalibus, de uita Christi, de s. Petro et de s. Paulo.*

f. 214' [manu coeua]: „Anno Domini 1459 feliciter migrauit strennuus dux Sleswicensis et comes Holtzatie, Scowenborch et Stormarie etc. nomine Alff in profesto sancte Barbare uirginis et martiris. Qui fuit dux pacis et omnia conuertit in bonum".

Prov. Germania. — *Poss.* Urbanus Hauich. (In interiore parte tegumenti [sæc. xv]: „Liber domini Urbani Hauich").

Litt. Archiv der Gesellschaft für ältere deutsche Geschichtskunde VII 650. — Das Zeitbuch des Eike von Repgow hrsg. v. H. F. Massmann (1857) 604. — L. Weiland: Niederdeutsche Pilatuslegende. Zeitschrift für deutsches Altertum XVII (1874) 147. — Deutsche Chroniken II (1877) 9. — Borchling 63.

Gl. kgl. S. 2082^{b} 4to chart., sæc. xv, ff. 84, cm. 21,$_{3}$×13,$_{6}$. Codex mutilus.

f. 1—84': „*Gesta Romanorum.* Legitur quod in quadam insula maris erant tres syrenes × De patre nubente filiam. Erat olim in partibus aquilonis homo nobilis . . . . . ac illa mundana gloria transitoria con /////"

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Folio 1 parua schedula chartacea adglutinata, in qua hec manu sæc. xv scripta sunt: „Continentur hic explanationes mistice uel morales gestorum quorundam Romanorum uel aliorum famosorum seculi". In infima margine pagine prime codicis Gl. kgl. S. 2082^{a} 4to, qui ex scriptorio monasterii Cismariensis prodiit, schedula similis cum simili inscriptione eadem manu exarata). — Bibl. Gottorpiensis.

Thott 1063 4to membr., sæc. xiv, ff. 20, cm. 23 × 16.

„*Gesta Tirii Apollonii regis.* In ciuitate Antiochia rex fuit Antiochus nomine × Casus suos ipse descripsit et duo uolumina fecit, unum in templo Diane Ephesiorum, aliud bibliotece sue exposuit. Gesta Apollonii Tyrii finiunt".

Poss. O. Thott. (Bibl. Thott. VII 436 n. 1063).

Ny kgl. S. 135^{c} 8vo chart., sæc. xv, ff. 8, cm. 19×13.

f. 1—8': *Fragmentum libri miraculorum uel narratiuncularum.*

f. 1—2: Miraculum s. Martini Turonensis. De matre, que infantes suos in flumen deiecit unacum manibus suis amputatis.

„Erant duo fratres milites × concordes postmodum permanserunt“.

f. 2—3': De filia regis ab heremita uiolata et occisa, que propter preces patris reuixit. „Erat quidam heremita × in bone uite sanctitate“.

f. 3'—5: De Henrico imperatore et uxore eius. „Scriptum est in gestis principum, quod fuit quidam comes nomine Eghardus × Ipsa autem Kunegundis sollempniter est canonizata“.

f. 5—7': De Pyppino imperatore et filia regis Thyderici, matre Karoli. „Erat quidam imperator Pyppinus nomine non habens uxorem × nuptias ualde sollempnes in letitia et gloria magna“.

f. 7'—9': De tornamento regine Francie. „Fuit quedam iuuencula filia regis Francie, que utroque orbata parente × sed uidens et audiens ipsam reginam seriose omnino hoc dicere et uelle tunc /////“

Prov. Dacia (ut docet scriptura; preterea inscriptio litteris Runicis exarata in ima margine pagine ultime inuenitur: „æftærsom at iæg kiæræ mæstær læurits mortænsøn i arnakki“).

Gl. kgl. S. 380 fol. chart., sæc. xv, ff. 85, cm. 28,1×20.

f. 1—78': „*Viaticum narrationum a* Hermanno Bononiensi *collectum*“. „Abstinentia hostes superat. Nam legitur in historia tripertita, quod quidam draco pessimus × lapide magno deaurato monumentum sigillantes clauserunt. Hec omnia a principio usque hic habentur in speculo historiali libro XXV capitulo quarto“. [Exempla et miracula uelut: Abstinentia hostes superat. Aue Maria a dampnatione liberat. Aue Maria post mortem honorat . . . .].

Prov. Germania. — *Poss.* Bibl. Gottorp. (Cat. Pechlin. n. 18. — Cat. Möllmann. n. 264). Cod. Gl. kgl. S. 380 fol. cum Gl. kgl. S. 718 fol. et Gl. kgl. S. 338 fol. colligatus erat.

Gl. kgl. S. 381 fol. membr., sæc. xv (f. 159': „1466“), ff. 159, cm. 26,2×19. Codex in initio mutilus. Tegum. uetus.

f. 1—157: „*Speculum uirtutum*“. „/// uita uersatur circa × Et de ordinandis et dirigendis ipsis uirtutibus in finem humane felicitatis. Sit ergo laus precipua et gratiarum actio soli omnipotenti Deo in secula seculorum“.

f. 157—159': *Registrum.* „Completum est hoc opus per me Johannem Moeppis sub anno Domini 1466 die Veneris 11. Kalendas Nouembris“.

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in tergo: „F II“). — Bibl. Gottorp. (Cat. Møllmann. n. 84).

Ny kgl. S. 234 4to membr., sæc. XV, ff. 65, cm. 25,7×17,7. Litt init.

f. 1—65': Poggius: *De uarietate fortune, premisso prologo.* „Multa quondam pace ac bello preclara × tradenda aliis censui communis causa utilitatis“. (Poggii Bracciolini Florentini historiæ de varietate fortunæ libri quattuor ex ms. codice bibliothecæ Ottobonianæ nunc primum editi et notis illustrati a Domin. Georgio. Paris 1723).

Prov. Italia. — *Poss.* Sellius uel Cellius. — H. W. Schmettau † 1785. (In folio postligato: „Constat 2 Rk. 10 sk. Lipsiæ ex auctione Cellii 1737. Woldemarus liber baro a Schmettau“. Hec uerba manu eadem exarata sunt, que in folio preligato codicis Ny kgl. S. 222 4to scripsit: „Ex auctione Sellii Lipsiæ 1737“; cf. Kall 294 4to).

Gl. kgl. S. 2094 4to chart., sæc. XV, ff. 102, cm. 21,3×14.

f. 1—63': „Albricus de Rosate“ [Nomen auctoris manu paulo recentiori scriptum esse uidetur]: *„Poetarum liber de integumentis fabularum“.* „Fuit in Egipto uir clarissimus × hanc satis apte, sed fabulose describit Ouidius dicens: | Quo Cimera iugo mediis in partibus ignem | pectus et hora lee caudam serpentis habebat | “.

f. 63'—65, 66' [manu coeua]: *Versiculi uarii.*

f. 67—88 [manu prima]: *Descriptio mundi.* „Terra est in media mundi regione posita × inferi pro eo dicuntur, quod anime hinc illuc feruntur“.

f. 88'—89 [manu coeua]: *Note uarie.*

f. 90—93' [manu prima]: *De olympiadibus, lustris et iubileis. De seculis et etatibus. De sex etatibus mundi.* „Olympias apud Grecos constituta apud Elidem Grecie ciuitatem × Colligitur omne tempus ab exordio mundi usque in presentem annum decimum gloriosi recens . . . . . [lacuna] principis qui est aera annum 5857“.

f. 93'—96', 97' [manu coeua]: *Note uarie lingua Latina et Italica scripte.*

f. 98—100' [manu prima]: *Excerpta e scriptis* Bede *etc.*

f. 100'—102' [manibus diuersis]: *Varie note et computationes.*

Prov. Italia. — *Poss.* Fr. Rostgaard. (f. 1: „Frid. Rostgaard emit Venetiis 1699“. — Bibl. Rostg. 470 n. 254). — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 407 n. 103).

Gl. kgl. S. 2040 4to membr., sæc. XV, ff. 34, cm. 16,5×12,4.

f. 1—34': *Opera* MARTINI PHILETHICI.

f. 1—4': „*Ad summum et sanctissimum pontificem Pium II* MARTINUS PHILETHICUS. *Et Calliopem alloquitur dicolo tetrastropho encomiastico carmine.* | Vade, que sacram celebras Pirennem | × | thure Sabeo | “.

f. 4': „*Ad Mariam uirginem.* | Quos cecini uersus de te sanctissima mater | × | mens mea nempe pio dedita pontifici | “.

f. 5—8': „*Ad Mariam uirginem dicolos tetrastrophos 'ΕΓΚΩΜΙΑCΤΙΚΟC.* | Nupta celesti pia uirgo patri | × | gaudet alumnis | “.

f. 9—11: „*Ad summum ac sanctissimum pontificem Pium II* MARTINUS PHILETHICUS. Tametsi beatissime pater uires ingenii mei × In tuum sanctissimum nomen exibunt“.

f. 11—34': „*Collaudatio Helene, quam* ISOCRATES *scripsit et* MARTINUS PHILETHICUS *Latinam fecit.* Sunt qui se jactant × consequi poterit orationem“.

Prov. Italia. — *Poss.* Fridericus Rostgaard. (f. 1: „Fridericus Rostgaard.“ — Bibl. Rostg. 470 n. 252.) — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 407 n. 112).

Ny kgl. S. 121 4to chart., sæc. XVI ineunt., ff. 66, cm. 21,9×15,4. ff. 1, 2, 22' decorata sunt. Tegum. uetus.

f. 1—66': JOANNES CORNELII: *Consolatio.* „Joannis Cornelii consolationis siue epistolaris prefatio. Reuerendissimo in Christo patri in Domino D. Petro Marino congregationis sancti Georgii in Alga canonico Joannes Cornelii felicitatem exoptat. Consueuere quicunque uel ardui quidpiam uel laboriosi operis × et noscat et credat. Consolationis Joannis Cornelii liber secundus, qui Franciscina dicitur, feliciter finit“.

Prov. Italia. — *Poss.* f. 2: Arma primi possessoris vid. tab. V n. 6. — P. F. Suhm.

CODICES PHILOSOPHICI

Thott 579 4to chart. et membr., sæc. xv, ff. 207, cm. 21,$_2$× 14,$_5$. Diuersis manibus scriptus uel potius ex pluribus mss. compositus. Tegum. uetus.

f. 1—76: *Questiones libri de celo et mundo* Aristotelis *date a magistro* Hermanno *rectore Osnaburgensi.* „Circa initium libri de celo et mundo queritur primo quomodo talis × questiones omnes libri de celo et mundo date a reuerendo magistro Hermanno rectore Osnaburgensi".

f. 77—83': Averroes: *De substantia orbis.* „*Textus commentatoris de substantia orbis.* In hoc tractatu intendimus perscrutari de rebus, ex quibus corpus celeste componitur × hec questio est ualde bona. Explicit libellus de substantia orbis editus a commentatore uerborum mundi sapientis diluci-datore".

f. 84—84': Boethius: „*De unitate et uno*". „Unitas est, qua unaqueque res una dicitur × unitas ergo est, qua unaqueque res dicitur una et est, illud quod est". (Migne PL 63. 1075).

f. 85—91: „*Summa super de substantia orbis Auerrois.* Averroys super tertium × est ualde obscura".

f. 91—91': *Secretum secretorum.* „*Libellus* Aristotelis *de regimine principum" interprete* Johanne Hispalensi. „Alexander cum sit corpus corruptibile × a medio Decembris usque ad medium Martis hiems finiatur". (H. Suchier: Denkmäler provenzalischer Literatur und Sprache I 473).

f. 92—104: „*Questiones circa librum de substancia orbis Auerrois.* Circa librum de substancia orbis primo potest queri, utrum celum moueatur ex se × sit ad questionem".

f. 106—132': Johannes de Sacrobosco: *Tractatus de spera, cum glossis marginalibus et interlinearibus atque figuris.* „Tractatum de spera in quatuor capittula distinguimus dicentes × aut tota mundi machina dissoluetur".

f. 133: „*Tabula septem climatum*".

f. 134—207: *Commentarius et questiones super tractatum de spera.*

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium Campi sancte Marie ord. Cist. in Westphalia [Marienfeld]. (Codex tegumento eiusdem generis tectus est, quo cod. Thott 825 4to cum inscriptione: „Liber Campi sancte Marie . . .“). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 411 n. 579).

Thott 581 4to chart., sæc. XV (f. 25', 51': „1473“), ff. 130, cm. 20×14. Frater Nicolaus de Ripis ord. predic. ff. 1—113 scripsit; ff. 119—130 diuersibus manibus rudibus sæc. XV exarata sunt.

In folio preligato [manu recentiori]: „Opera contenta in presenti codice“.

f. 1—22': „*Consequentie clarissimi* [Radulphi] Strodi *doctoris Anglici*“. „Consequentia est illatio consequentis × sibi opposite et sic de aliis“.

f. 23—24: „*Suppositiones edite a magistro* Baptista de Fabriano *agri Epiceni*“. „Quia ignorantes suppositiones × Titus uel Claudius currunt“.

f. 24'—25': „*Tria problemata a reuerendo sacre theologie doctore magistro* Paulo de Venetiis“. „Post omnia uolo iocunditatis gratia tria problemata × per partes uel impartes eius“.

f. 26—29: „Pauli Pergulensis *tractatus de sensu composito breuis et compendiosus ad studentium utilitatem.* Cum sepenumero cogitarem × ex te reperies“.

f. 29'—31: *Ad predicta explicanda.* „Pro predictorum faciliori intelligentia talem declarationem × te esse hominem“.

f. 31': *Epistola* Leonardi *de uerbis sancti Thome in libro contra gentiles.* „Dilecto filio Leonardus sacre theologie professor benignam in Domino salutem. Quia super consequentia, quam sanctus doctor facit in libro primo contra gentiles, ualde dubitas × nec sanum. Hec ille“.

f. 32—33': „*Tractatus breuis et utilis de probationibus terminorum.* Pro exponentibus quarundam propositionum × nullus istorum est maior isto nec equalis igitur“.

f. 35—51': Caietanus Vicentinus: *Consequentie super consequentias Radulphi Strodi.* „Consequentia dicitur illatio consequentis × possibilitas uel impossibilitas. Scriptum Gaietani super Strodi consequentias feliciter explicit. Quod scribsi ego frater Nicolaus de Ripis ordinis predicatorum 1473 decima mensis Augusti“.

f. 55—69: „*Tractatus utilissimus de sensu composito et diuiso*

editus a magistro Baptista de Fabriano. Quia nulla facilior est uia, qua respondens ab opponente in omni ferme disputationis genere × et sic de aliis infinitis. Explicit tractatus utilissimus de sensu composito et diuiso editus ab eximio sacre pagine professore magistro Baptista de Fabriano ordinis predicatorum 1473 . . . . .“

f. 69'—73: „*Tractatus de probationibus terminorum*“. „Proprium hominis est ueritatis cognitio × sed sufficit ueritas unius exponentium eiusdem“.

f. 73'—74': „*Questio* Alexandri Sermonete, *utrum diffinitio accidentis a Porphirio sit bene data*“. „Alesander Sermonethe. Questio perdifficilis apud loycos usque hodie extat, numquid descriptio accidentis a Porphirio sit bene data × tamen non est impossibile studere“.

f. 75—84: „*Quedam propositiones seu expositiones ualde notabiles philosophorum*“. „Quando dicitur: Inter agens infinitum et paciens finitum nulla est proportio × quibus non cogitur uoluptas“.

f. 84'—96: „*Tractatus de ueritate principii iuxta textum philosophi in libro Periermimas positum et refrenatum per* RMLVSOPNR“. „Philosophus libro Periermimas ponit primum × primi principii“.

f. 99—104': „*De secundis intentionibus secundum magistrum* Franciscum de Prato“. „Quia a nonnullis × quia occupatis in multis“.

f. 105—111': „*Tractatus de ente rationis*“. „Quoniam testante beato Gregorio × est quoddam pati siue quedam passio“.

f. 112—113': „*Tractatus de ente reali et ente rationis secundum fratrem* Stefanum de Reate. Ut scias, quid sit ens rationis, et quid ens reale × sed in concreto“.

f. 119—127: „*Tractatus de sensu diuiso et composito magistri* Guillelmi de Ytesburi“. „Arguendo a sensu composito ad sensum diuisum × bona quare“.

f. 127—130: „*Declaratio eiusdem tractatus*“. „Notandum, quod ad hoc × consequens pro reliquo. Infinita Deo refferatur lausque Marie sanctis Dominico, Thome cum martire Petro“.

Prov. Codex in conuentu quodam ordinis predicatorum in Italia scriptus est magna ex parte per manum fratris Nicolai de Ripis. — *Poss.* D. Kalle. (f. 1 [sæc. xviii]: „Mst. hoc varia varii argumenti continens exaratum est teste pag. . . . . [lacuna] manu Fratris Nicolai de Ripis ord. Prædicatorum Anno 1473 Aug:

— mihi dono dedit D. Kalle“). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 412 n. 581).

Gl. kgl. S. 214 fol. chart., sæc. XV, ff. 112, cm. 28×20,5. Tegum. uetus.

f. 1—112: Jacobus Magni: *Sophologium.* „Illustrissimi principis regis Francie deuotissimo confessori domino Michaeli . . . frater Jacobus Magni × et loquitur uidue“.

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in dorso: „N 7“). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann. n. 58).

Ny kgl. S. 1872 fol. chart., sæc. XV, ff. 63, cm. 28,5×21.

f. 1—53': *„Philosophia* Alberti. Philosophia diuiditur in tres partes × qua bonum eligitur gratia assistente, et malum eligitur gratia desistente“.

f. 54—63: *Tractatus philosophie naturalis.* „Natura est principium et causa mouendi × Deo autem nihil est simplicius“.

Prov. Empt. Londinii anno 1923.

Gl. kgl. S. 3478 8vo chart., sæc. XIV, ff. 72, cm. 14,2×10,5. Tegum. uetus.

f. 1' –23: *Summa artis generalis Raimundi Lulli.* [manu secunda]: Prologus incipiens: „Altissimi gratia ac dulcissimi Jhesu Christi eiusque excellentissime matris adque totius curie celestis nunc, fratres carissimi, presentis intentionis est trautare de arte generali . . . . .“ [manu prima]: „Jhesu dulcisime sume artifex cum tua potencia, sapientia et amore incipit *artificium artis generalis* ad te recolendum intligendum et amandum. Quot sunt partes artis generalis? Tres. Que prima, secunda, tertia? Prima de quibus est de terminis, secunda de mixtione, tertia de aplicatione × De aliis terminis et anagogica reperies uberime in Fonte paradissi diuinallis. Deo, Jhesus gratias. Amen“. [manu sec.]: „Hec est suma artis generalis cum Dey gratia tradita a quodam discipulo prelibate artis, ut facilis ac gracilis sit introitus ad omnes libros predicte facultatis . . . . .“

f. 23'– 45': Raimundus Lullus: *Inuestigatio generalium mixtionum.* „Ratio quare istam inuestigationem facimus × contra Dominum, qui finis est ultimus. Factus iste tractatus ad

honorem Dey Parisius anno milessimo trecintesimo nonagesimo octauo". (Hist. littéraire de la France XXIX 302).

f. 46'—62: Raimundus Lullus: *Liber correlatiuorum innatorum.* „Quoniam ignoratis principiis × ex dictis. Gracias sint sumo Christo, qui talem scientiam dedit suo famulo Reimundo in mundo isto".

f. 63—72': Raimundus Lullus: *Disputatio eremite et Raimundi.* „Tristis et desolatus propter hoc, quod Christus erat parum cognitus × ostenditur quod doctrina data est ualde utilis. Gracias Jhesu Christo Amen. Ad laudem et honorem Dey finiuit Raimundus librum istum in ciuitate Messane mense Nouembris ano Domini 1314 incarnationis Domini nostri Jhesu Christi".

Prov. Hispania. — *Poss.* Johannes Cunqeyro. (In folio preligato [sæc. xiv]: „Iste liber est Johannis Cunqeyro"). — Anthonius Serra alias Saori. (In folio preligato [sæc. xv]: „Est Anthonii Serra alias Saori").

Gl. kgl. S. 1911 4to membr., sæc. xii, ff. 38, cm. 21,3×13,8.

f. 1—38: Boethius: *De consolatione philosophie.* „ | Carmina qui quondam studio florente peregi | × cuncta cernentis".

Poss. Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog. n. 108. — Cat. Pechlin. n. 250. — Cat. Möllmann. n. 266).

Thott 303 fol. membr., sæc. xv (f. 58': „1406"), ff. 58, cm. 27,5×19. Litt. init.

f. 1—58': Boethius: *De consolatione philosophie.* „ | Carmina qui condam studio florente peregi | × cuncta cernentis". (Migne PL 63. 581).

Prov. Italia. — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 301 n. 303).

Litt. Bruun 277.

Kall 313 4to chart., sæc. xv, ff. 107, cm. 20,3×13,8.

f. 1—93': Boethius: *De consolatione philosophie.* „ | Carmen qui quondam studio florente peregi | × cuncta cernentis".

f. 94—95: *De metris.*

f. 96': „*Epigramma Boecii, quod composuit* Siluester *papa,* Girbertus *philosophus.* | Roma potens dum iura suo declarat in orbe | × | Et bene promeritum meritis exornat honestis | ".

f. 97—98: *De Horatio et odis eius.* „Horatius Flaccus libertino patre natus in Apulia cum patre in Sabinos migrauit × efficaci".

f. 98—107: „*Commentum Oratii, quod composuit* Acron, *sed primum de uita eius.* Horacius Q. F. precone patre natus libertine conditionis × ad inertiam suam tarde ////“ [Commentum in Carm. lib. I 1—15].

f. 108—120: *Commentum in librum II 1—16 carminum Horatii.* „Motum ex Metello ad Asinium Pollionem scribit × neque auro neque purpurea //////“

Poss. A. Kall. (Bibl. Kall. XXII n. 313).

Thott 166—168 fol. membr., sæc. x. Tria uolumina sc. Thott 166 fol. cont. 108 folia, Thott 167 fol. cont. 102 folia, Thott 168 fol. cont. 125 folia, cm. $28{,}3 \times 19{,}3$. Diuersis manibus script. Inter scriptores fuit Waltherus. (Thott 166 fol. f. 1: „Labor carus Waltheri“, cf. Thott 167 fol. f. 1 et. Thott 168 fol. f. 1).

Thott 166 fol.

f. 1—34: Boethius: *De syllogismo categorico.* „Multa Graii ueteres posteris suis × mendaciumque meditabitur“. (Migne PL 64. 793)

f. 35—80: Boethius: *De syllogismo hypothetico.* „Cum in omnibus phylosophie disciplinis ediscendis × Hic operis longitudinem terminemus“. (Migne PL 64. 831).

f. 81'—100: „*Expositio* Boetii *super definitiones Tullii.* Dicendi ac disputandi prima semper oratio × satis esse duxi“. (Migne PL 64. 891).

f. 100—108: „*Excerptum de dialectica* Albini *ad Karolum regem directa.* Topicorum id est localium argumentatio triplex est × maxime iungende sunt topicis“. (cf. Migne PL 101. 951).

Thott 167 fol.

f. 1'—16: „*Isagoge* Porphirii *id est introductiones in cathegorias Arestoteles a* Boetio *translate.* Cum sit necessarium Crisarori × ad discretionem eorum communitatisque traditionem“.

f. 16—102: Boethius: *Commentaria in isagogen Porphirii a se translatam.* „Secundus hic arrepte expositionis labor × si subiectum aliquando reliquerit /////“ (Migne PL 64. 71—153).

Thott 168 fol.

f. 1—125': Boethius: *Commentaria in categorias Aristotelis.* „Expeditis hec, que ad predicamenta Aristotelis × quod sub se aliquas partes speciesque contineat“.

Prov. Gallia. — *Poss.* Ruopertus episcopus. (Thott 166 fol. f. 1 [sæc. x]: „Liber Ruoperti episcopi“. — cf. Thott 167 fol. f. 1 et Thott 168 fol. f. 1). — O. Thott. (Bibl. Thott VII 290 n. 166—168).

Gl. kgl. S. 382 fol. chart., sæc. xv (f. 52: „1444“), ff. 474, cm. 28,2×18,5. Tegum. uetus.

f. 1—50': Jacobus de Cessolis: *„Liber, qui intitulatur de moribus hominum et de officiis nobilium“*. „Multorum fratrum ordinis nostri × omne datum optimum et perfectum“.

f. 51—52': *Tabula super librum de moribus.* „Completa sub anno Domini 1444 in die Marthe uirginis per manus fratris Andree Toppel conuentus Sehusensis“.

f. 53—56: *Tituli libri, qui inscribitur Thronus Salomonis.*

f. 57—450': *Thronus Salomonis.* „Tronus Salomonis figuram pretulit × cui trono nos coniungat et assedere faciat Christus, uerus Salomon, qui in trinitate . . .“

f. 451—474: *Tabula super librum, qui inscribitur Thronus Salomonis.* „Qui me finiuit, Andreas Toppel est nomen eius“.

Prov. Germania. — *Poss.* Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog. n. 87. — Cat. Möllmann. n. 320).

Thott 872 4to membr., sæc. xv, ff. 259, cm. 19,6×12,8. Litt. init. Nonnulle pagine floratura decorate.

f. 1—6: *Registrum.*

f. 7—258': Egidius Romanus: *De regimine principum.* „Ex regia et sanctissima prosapia × quam Deus ipse suis promisit fidelibus, qui est benedictus in secula seculorum“.

f. 259: „Rex regnat, rex regit, rex sustinet × plus moribus afficitur quam gaudet honoribus“.

Prov. Gallia. — *Poss.* f. 7 et f. 170': Insignia primi possessoris, uid. tab. VI n. 1. — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 426 n. 872).

Gl. kgl. S. 384 fol. chart., sæc. xv (f. 149: „1430“), ff. 181, cm. 29,4×20,7. Tegum. uetus.

f. 1—149: Egidius Romanus: *De regimine principum.* „Ex regia ac sanctissima prosapia × quam Deus ipse suis promisit fidelibus, qui est benedictus in secula seculorum. Finitus est iste liber anno Domini 1430 in uigilia sancti Thome apostoli per manus Henrici de Minden de Osnaburis“.

f. 149: *Registrum.*

f. 150—181: „*De uita et moribus philosophorum ueterum tractatus.* Multa, que ab antiquis autoribus in diuersis libris × merum asello. Ac protinus ////“

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Signatura in exteriore parte tegumenti: „G. II“. — Ibidem alia signatura pene deleta: „D . . . . .“). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann. n. 59).

CODICES GEOGRAPHICI ET HISTORICI

Ny kgl. S. 2921 4to chart., sæc. xv, ff. 97, cm. 21,2×13,7. Desunt nonnulla folia.

In foliis preligatis [manu tertia]: *Registra et uarie note.*

f. 1—45' [manu prima]: Honorius Augustodunensis: *Imago mundi.* „Ad instructionem multorum . . . . Mundus dicitur quasi undique motus × Sibilla VII Cumana claruit et Ezechiel. Libro perscripto sit laus et gloria Christo".

f. 47'—85' [manu prima]: *Varia astronomica et astrologica.*

f. 91—95 [manu secunda]: „*Agitar los demonjos de los coerpos de los hombris usen algunos della sequent art*".

f. 96—97 [manu secunda]: „*Recompta a quest mater libre de los miraclos di sant Miguel*".

f. 97: *Pauce note annalistice.* „Anno incarnationis Domini 885 fo presa Barcelona per Crestinas × Anno Domini 1197 fo presa la ciudat de Hostha per en Sancho rey dAragon".

Prov. Hispania. — *Poss.* Martinus de Alportel. (In fol. preligato [manu tertia]: „Fuit dopni Martini de Alportel, prioris sedis Cesaraugustine"). — A. Canovas del Castillo. (In interiore parte tegumenti Ex-libris: „Biblioteca de Don A. Canovas del Castillo"). Codex anno 1921 Lipsie emptus est.

Ny kgl. S. 357c 4to membr., sæc. xv, ff. 33, cm. 19×13,1. Litt. init. Tegum. sæc. xv in Italia factum.

f. 1—31: Rinucius: *Cosmographia ad Alexandrum e Greco in Latinum translata.*

f. 1—3': Prefatio. „Sanctissimo domino nostro Nicolao pape quinto Rinucius humiliter se commendat. Ex hortationibus reuerendissimi patris domini A. titulo sancti Chrysogoni presbiteri cardinalis ac uere sapientie professoris his longioribus noctibus opusculum de mundo siue cosmographia ad Alexandrum e Greco transtuli in Latinum. Cuius operis quis fuerit auctor, apud eruditos uaria est opinio × festinat oratio".

f. 3'—5: „Prohemium super tractatu de mundo siue cosmogra-

phia ad Alexandrum. Diuina quedam ac beata res × dignum est ac decorum".

f. 5—31: „Tractatus. Mundus est ex celo et terra × futurus existit".

f. 33' [sæc. xv, manu secunda]: Eneas Sylvius: *Epitaphium Nicolai V pape.* „| Hic sita sunt quinti Nicolai antistitis ossa | × | reddidit. En tumulo fundite thura sacro |". (V. Forcella: Iscrizione delle chiese e d'altri edificii di Roma VI 37).

Prov. Italia.

Gl. kgl. S. 445 fol. chart., sæc. xv, (f. 41': „1434"), ff. 41, cm. $29{,}_6 \times 21{,}_2$.

f. 1—41': Johannes de Mandeuilla: *Itinerarius.* „Incipit itinerarius a terra Anglie in partes Jerosolimitanas et in ulteriores transmarinas, editus primo in lingua Gallicana ab auctore suo milite anno Domini 1355 in ciuitate Leodiensi et paulo post translatus in eadem ciuitate in hanc formam Latinam. Commendacio breuis terre Jerosolimitane etc. Cum terra × anime mee saluti. Hic itaque finis sit scripti. In nomine patris et filii et spiritus sancti. Finito 1434 in bona sexta feria".

Prov. Germania.

Gl. kgl. S. 2077 4to membr. et chart., sæc. xv, ff. 10, cm. $21 \times 14{,}_6$.

f. 1—10': Anonymus Lubicensis: *Descriptio peregrinationis in terram sanctam.* „//// castro ostendebantur nobis multe reliquie, uidelicet scutella siue uas, de quo Dominus noster × et ego ad ciuitatem Lubicensem, unde exiui Deo gracias. Reuersi fuimus ad ciuitatem Venetorum feria quinta penthecosten et fuimus in mari quasi per 10 ebdomadas in redeundo". [Dominus Henricus frater de conuentu montis Syon in locis sanctis dux peregrinorum fuit, inter quos commemorantur Petrus Brun proconsul de Sweryn et Vicko de Bremis de Hamborch].

Prov. Germania.

Thott 434 fol. chart., sæc. xv, ff. 44, cm. $29 \times 20{,}_5$.

f. 1—44: „Mathei Palmerii Florentini *de temporibus.* Animis nostris innatum esse constat × Mediolanenses Laudum ceperunt etc.".

Prov. Germania. — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott VII 313 n. 434).

Gl. kgl. S. 454 fol. membr., sæc. XII, ff. 42, cm 31×22.
In marginibus note diuersis manibus scripte. Codex pars est uoluminis amplioris, ut docent signature foliorum: „246—287"; integer, quid continuerit codex, indicare uidetur titulus; „Gesta Saluatoris cum cronicis" in imo margine prime pagine exaratus.

f. 1—41': *Chronica* HIERONYMI *et* PROSPERI *aucta et ab Anonymo continuata usque ad annum 641.* „Principio Dominus celum terramque creauit × cum matre Theudelinda regni curam suscepit. Regnauitque cum matre annis decem".

f. 41' [sæc. XIV]: „*De Mario et Silla consulibus et de bello eorum ciuili cum hiis, que habes de moribus eorundem a* SALUSTIO *et ab* AUGUSTINO: *De ciuitate Dei lib. II cap. 23 et 24 et lib. III cap. 27*".

f. 41' [eadem manu]: VERGILIUS: *Dicta.*

f. 42—42' [eadem manu]: *Excerpta ex libro* POMPONII MELE *de situ orbis.*

f. 42' [eadem manu]: SALLUSTIUS: *Dicta.*

Prov. Gallia. — *Poss.* Conuentus sancti Victoris Parisius. (Folia codicis manu bibliothecarii Claudii de Grandrue signata; codex unacum Gl. kgl. S. 497 fol. pars codicis AAA 10 in bibliotheca conventus s. Victoris fuit). — Fr. Lindenbrog. (f. 1: „Frid. Lindenbruch"). — Bibl Gottorp. (Cat. Pechlin. n. 118. — Cat. Möllmann. n. 152. — Ulrich Petersen: Specificatio lin. 480).

Litt. Archiv der Gesellschaft für ältere deutsche Geschichtskunde VII 152, 251. — Nachrichten der Göttinger Gesellschaft der Wissenschaften 1865: 94. — Neues Archiv der Gesellschaft für ältere deutsche Geschichtskunde I 259. — G. Hille: De continuatore Prosperi A. 641 Havniensi (Berlin 1866). — Monumenta Germaniæ historica. Auctores antiquissimi IX 266 — Roberto Cessi: Studi sulle fonti dell'età Gotica e Longobarda II. „Prosperi continuatio Hauniensis". Archivio Muratoriano (1922) n. 22: 587.

Gl. kgl. S. 2087 4to membr., sæc. XIV, ff 44, cm. 20×17.
Codex mutilus.

f. 1—6' [prima manu]: *Historia uniuersalis.* „Incipit libellus continens aliqua contingentia a tempore Julii Cesaris usque ad annum quintum imperii Friderici primi. Romanum incipit imperium per Gaium Julium Cesarem × Primo anno Marciani /////" (Langebek: Scriptores rerum Danicarum III 3—11).

f. 7 [manu secunda]: „Actor ex cronicis. Ab inicio mundi ad natiuitatem Christi computati sunt × Nos tamen iuxta minorem numerum, quem huc usque sequuti sumus, cetera prosequamur“. (Ibid. 11).

f. 7 [manu secunda]: *Arca Noe penna delineata cum notis Islandicis.* (Ibid. 11).

f. 7'—44' [prima manus usque ad annum 1307 scripsit, deinde manus diuerse paulo recentiores]: *Annales regii,* quos uocant, usque ad annum 1328 perducti, lingua Latina et lingua Islandica scripti. „Svá segir Josephus × en kosinn Þorkell Einarsson /////“ (G. Storm: Islandske Annaler 79).

Prov. Islandia. Thormodus Torfæus codicem in hac insula anno 1662 adquisiuit.

Litt. Langebek: Scriptores rerum Danicarum III 1. — Werlauff 157, 220. — G. Storm: Islandske Annaler. Intr. XI. — Kr. Kålund: Katalog over de oldnorsk-islandske Håndskrifter i det kgl. Bibliotek og i Universitetsbiblioteket (1900) 42, 516.

Gl. kgl. S. 2082ª 4to chart., sæc. xv, ff. 22, cm. 21,3×13,6. f. 11: Animalia quatuor Ezechielis, f. 12': Archa Noe penna delineata.

f. 1—4': „*Collecta quedam pro memorialibus de septem etatibus seculi*“. „Alpha et o, Deus solus sempiternus sua inenarrabilissima × Anno Domini 1482 tempora periculosa moderna. Antichristus regnabit annis tribus et dimidio in fine temporum. Etas septima post diem nouissimum est infinita“.

f. 5—22: „*Quedam collecta iuxta ordinem alphabeti ad similitudinem uocabularii*“. [Littere A—C]. „A a a Domine nescio loqui × Subtilius demon uidet si contra suggestiones ////“

Prov. Germania. Monasterium s. Johannis in Cismaria. (Ut scriptura docet, ex scriptorio huius monasterii prodit codex noster. — f. 4': „Nota 1204 Cismaria“. f. 21: „Cismaria construitur anno Domini 1203 a comite Adolpho, uulgo greue Alue. Cismarie monasterium Brunswicenses monachi uocant filiam, quia ex eorum monasterio originaliter est fundatum“). — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. (cf. Gl. kgl. S. 2082ᵇ 4to). — Bibl. Gottorpiensis.

Gl. kgl. S. 455 fol. chart., sæc. xv, ff. 23, cm. 27,7×21.

f. 1—21: *Chronica ab initio mundi usque ad annum 1389.*

„Prima etas. In principio × 1384 per quosdam ciues Lubeca fuit tradita, qui deprehensi rotati sunt, uxores uero expulsi. 1389 bellum inter regem Zwecie et Ghotorum Albertum et reginam Dacie, que regem uicit et 7 ciues captiuari fecit, quoniam Rostoczenses et Wismarienses exercitum, qui dicebatur Vittalienbroder, collegerunt, qui werra gesserunt /////“ [Manu recentioris temporis hec chronica inscripta est: „Chronica mundi ex Viterbione“].

f. 21'—23': *Note geographice etc.*

Prov. Germania. — *Poss.* Bibl. Gottorp. (Cat. Lindenbrog. n. 150. — Cat. Möllmann. n. 45). Una cum Gl. kgl. S. 52 fol., 186 fol., 159 fol., 62 fol. hic codex colligatus erat.

Litt. Archiv der Gesellschaft für ältere deutsche Geschichtskunde VII 694.

Gl. kgl. S. 458 fol. chart., sæc. xv, ff. 7, cm. 29,7×21.

f. 1—7': *„Compendium historie uniuersalis exaratum circa annum 1434“*. [Titulus manu recentiori scriptus]. „Sachael primus archangelus ad singnaculum similitudinis Dei conditus × Lotharius annis 13, Conradus annis 15, Fridericus“.

Prov. Germania.

Gl. kgl. S. 2089 4to chart., sæc. xv (f. 65', 66: „1440“), ff. 72, cm. 21×14,5.

f. 2—10: *Registrum.*

f. 10'—12: *Dicta sapientium. Abusiones claustri. Abusiones seculi etc.*

f. 13'—14 [sæc. xvi ineunt.]: *Ex libro* Johannis de Trittenhem *de scriptoribus ecclesiasticis. De Martino Polono.*

f. 15—66: Martinus Polonus: *Chronicon.* „Quoniam scire tempora summorum pontificum Romanorum × Rex etiam Nauarre, qui infirmus de Affrica processerat, Siciliam ueniens defunctus est“. [Chronicon pontificum ad annum 1285, chronicon imperatorum ad annum 1270 perductum]. Ad calcem f. 65': „Anno Domini 1440 die Sabbatina, que erat nona mensis Julii, dum sanctissimus dominus noster dominus Eugenius curiam suam et concilium ycumenicum, in quo dudum ante Grecos et gentem Armenam successiue ad obedientiam et fidem reduxerat. Dum eciam per pausillos annos ante sacrosancta generalis synodus Basiliensis Bohemos prophanatos hereticos ad fidem reduxisset, dumque eciam Amedeus dux

Sabaudie per concilium Basiliense in papam esset electus contra dominum Eugenium in graui scismate et ecclesie uacillatione. Cronica Martiniana explicit Florencie per me Johannem Tollener de Dyedem de Alamania". Ad calcem f. 66: „Cronica Martiniana scripta in excelsa urbe Florentina tempore domini Eugenii pape IV, episcopatus eius anno decimo et anno primo serenissimi domini et illustrissimi principis domini Frederici de Austria Romanorum regis, anno uero domini 1440 die Veneris, que tunc erat octaua mensis Julii, anno uero a creatione mundi 6639, anno uero etatis mei Johannis Tollener de Dyedem de Alamania 27 feliciter explicit".

f. 66'—72' [eadem manu]: *Continuatio Chronici Martini.* [Usque ad Fredericum de Osterrich et Eugenium papam IV perducta].

Poss. Bibl. Gottorp. (Cat. Pechlin. n. 164. — Cat. Mölmann. n. 157: „Jo Stellae Opus de vitis pontificum, impressum Basil. 1507. Martini chronicon de gestis summorum pontificum et imperatorum").

Litt. Archiv der Gesellschaft für ältere deutsche Geschichtskunde VII 659.

Gl. kgl. S. 456 fol. chart., sæc. xv, ff. 70, cm. 29×20,7.

f. 1: *Versus de pugna anno 1371 inter ciues Luneburgenses et Magnum ducem.* „ | Milleno trecenteno primo septuageno | nocte puellarum monos et deca mille sacrarum | Magni fautores ducis et nobiliores | consiliatores et in armis utiliores | muros transcendunt Luneborch subuertere tendunt | uotis frustrantur quia ciues accumulantur | hostes prosternunt, paucos post uiuere cernunt | ".

f. 1: *Versus de bello Luneburgensi anno 1396.* „ | M ter c mota fuerat lis XCV jota | Ullesen capitur corrupcio pacis amatur | Sata iacet fracta fregere duces quoque pacta | × | ut sit regnator Suicerus pacis amator | ".

f. 1—1': *Rhytmi Latini et Germanici.*

f. 2—69': Martinus Polonus: *Chronicon.* „Quoniam scire tempora summorum pontificum Romanorum × ad propria cum gaudio remeauit. Explicit cronica de imperatoribus". [Manus prima prefationem, historiam Romanam, chronicon de imperatoribus totum et chronicon de pontificibus usque ad Nicolaum IV (f. 68) scripsit, manus secunda usque ad Nicolaum V (f 69) scripsit, manus tertia in Pio II (f. 69) explicit].

f. 70': *Rhytmi Latini et Germanici.*

Prov. Germania. — *Poss.* Nicolaus Sanckenstedt, proconsul Luneburgensis. (f. 1 [manu sæc. XVI ineunt.]: „Iste liber pertinet domino Nicolao Sanckenstedt, proconsuli Luneburgensi"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann. n. 156).

Gl. kgl. S. 472 fol. membr., sæc. XV, ff. 108, cm. $29{,}5 \times 22{,}5$. Litt. init. hist. et cum ornam.

f. 1—103: JOHANNES BOCCACIUS DE CERTALDO: *De casibus uirorum illustrium.* „Generoso militi domino Maghinardo de Caualcantibus de Florencia, preclaro regis Sicilie marescallo, Johannes Boccacius de Celtaldo. Diu, strenue miles, emunctum ex ingenio meo opusculum × meique tenax nominis atque fame". „ | Scriptorem regno regnorum Juppiter almo | Da me summe frui ciuem quoque pastor Olimpi | ".

f. 103'—108' [sæc. XV, manu secunda]: „*Gesta impiissimi uiri nomine Thomorlench in partibus Sirie et Turchie nec non miserabilis prohdolor desolatio famosissime ciuitatis Damasci .... descripta per me* BELTRAMUM *quondam Leonardi de Mignanellis de Senis*". „Anno igitur 1400 de mense Octobris quidam potens et nequam dominus nomine Thomorlench × thomor lry id est thomor dominus, quia lry est dominus".

Prov. Italia. — *Poss.* Fr. Rostgaard. (In folio preligato: „Fridericus Rostgaard emit Florentiæ 1699". — Bibl. Rostg. 470 n. 251). — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 407 n. 106).

Litt. Bruun 266.

Gl. kgl. S. 2092 4to membr., sæc. XV (f. 118: „1401"), ff. 118, cm. $26{,}5 \times 18{,}5$. Codex litt. init., picturis, floratura ornatus. Note marginales, que Antonii Salvini esse dicuntur. (Bibl. Rostg. 470).

f. 2—60: JOHANNES BOCCACIUS DE CERTALDO: *De mulieribus claris.* „Pridie mulierum egregia × laceratum dentibus inuidorum depereat".

f. 61—118: „*Viri clarissimi ac poete illustris* JOHANNIS BOCCACII DE CERTALDO *ciuis Florentini de montibus et fluminibus, fontibus, siluis, lacubus et maribus.* Surrexeram equidem fessus × et doctrine ascribatur sue. MCCCCI Februarii 10. Ticini perfeci hora 23. Deo laudes sanctisque omnibus".

Prov Italia. - - *Poss.* Lucantonius Rodulphi. (In folio 1 hoc nomen bis scriptum est). — Fr. Rostgaard. (In folio preligato: „Fridericus Rostgaard emit Florentiæ 1699". — Bibl. Rostg 470 n. 249). — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 407 n. 105).
Litt. Bruun 281.

Thott 1204 4to chart., sæc. XV, ff. 140 („1"—„140"), cm. 23×16,4.
f. 1—119: „Johannis Boccaccii de Certaldo *de mulieribus claris*". „Pridie mulierum × dentibus inuidorum depereat".
f. 120—133: „*Compendium Romane historie* Johannis Boccaccii". „Regum, consulum, imperatorum × unde imperium emerserat imposuit".
Prov. Italia. — *Poss.* I. P. Ludewig. (Bibl. Ludewig. V 128 n. 602. — Thott 1204 4to atque Thott 1201 4to colligati erant). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 444 n. 1204).

Gl. kgl. S. 2145 4to membr., sæc. XV, ff. 99, cm. 24,8×15,4. Prima pagina more Italico decorata; in margine inferiore scutum aureum, in quo imago peregrini ad S. Jacobum pergentis, cappa induti, petasum cum signo peregrinationis portantis atque baculum et rosarium manibus tenentis. In initio uitarum, que in codice continentur, picte sunt imagines heroum atque imperatorum, de quibus tractatur.
f. 1—3': „*Ad clementissimum uirum dominum Prosperum Columnam sancte Romane ecclesie cardinalem clarissimum* Lapi Castelliunculi *prohemium in Thesei ac Romuli uitas.* Cum aliis in rebus × Nunc ad Thesei et Romuli uitam ordine accedamus".
f. 4—26: Plutarchus: „*Thesei uita per* Lapum Castelliunculum *in Latinum conuersa.* Quemadmodum in orbis terre situ × ac terram continentem appellare solemus".
f. 26'—55: Plutarchus: *Vita Romuli per* Lapum Castelliunculum *in Latinum conuersa.* „Urbis Rome nomen magnum × preter uoluntatem deorum esse creatum".
f. 55—55': „Leonardi Aretini *uiri eloquentissimi ad reuerendissimum sancte crucis cardinalem in Aristotelis uitam prohemium.* Quanta nobis Aristoteles philosophus × amor augescat".
f. 55'—65: Leonardus Aretinus: *Vita Aristotelis.* „Aristoteles philosophus ex opido fuit × optimi atque probatissimi".

f. 65 - 65': Leonardi Aretini *littere Poggio date*. „Leonardus Aretinus salutem plurimam dicit Pogio. Nihil opinor me iuuissent commentaria illa tua de bibliotecis × exemplum scribendi prebet. Vale". (Leonardi Bruni Arretini epistolarum libri VIII (1741) II 41).

f. 66—67: „Francisci Philelphi *prohemium in uitam Galbe Cesaris ad Malatestam Nouellam*. Quum ego istac nuper × non multo post de Othone auditur".

f. 67—86: Franciscus Philelphus: *Vita Galbe Cesaris*. „Iphicrates Atheniensis idcirco existimabat × mortem dimisit".

f. 86—87: Franciscus Philelphus: *„Prohemium in uitam Othonis*. Ut alii multi Malatesta Nouelle × et Grecarum litterarum ignaris consuleremus".

f. 87—99': Franciscus Philelphus: *„Vita Othonis*. Et iunior imperator Otho cum primum illuxisset × se Ceane addiderunt".

Prov. Italia.

Litt. Bruun 245.

Gl. kgl. S. 2138 4to membr., sæc. xiv (f. 109: „1397"), cm. 23×15. Tegum. uetus.

f. 1—109: Guido de Columna: *„Historia de excidio urbis Troyane"*. „Si et uetera cottidie recentibus obruantur × | Cum pressi hostilem fraude peremptus humum | . Ego autem Gwido de Columpnis . . . . . Factum est autem presens opus anno dominice incarnacionis 1287 eiusdem prime indictionis feliciter Amen . . . . . Scripta est et cum diligencia finita prescripta historia Troyana per magistrum Hinricum Vredeland, magistrum in artibus studii Pragensis et notarium eximie et imperialis ciuitatis Lubicensis, sub anno Domini 1397, incepta 14. die mensis Januarii, completa uero prima die mensis Junii currente quinta indictione".

Prov. Germania. — *Poss.* Tydericus Zuchow. (In interiore parte tegumenti [sæc. xv]: „Hunc librum dedit dominus et magister Tydericus Zukow utriusque iuris doctor fratribus Cartusiensium prope Rozstok"). — Domus legis Marie fratrum Cartusiensium prope Rozstok [Marienehe]. (f. 10'—11: „Iste liber est Cartusiensium domus legis Marie prope Rozstok"). — Bibl. Gottorp. (Cat. Pechlin. n. 142. — Cat. Möllmann. n. 202. — Ulrich Petersen: Specificatio lin. 235).

Gl. kgl. S. 488 fol. chart., sæc. xv (f. 113: „1451"), ff. 113, cm. 27,4×20. Postligata sunt 4 folia membranacea, que tegu-

mento ueteri adherebant; continent copias litterarum dat. Venetiis anno 1348.

f. 1—112': Guido de Columna: „*Liber Troianorum*". „Et si quotidie uetera × | Cum presi hostilem fraude peremptus humum . Explicit liber Troianorum, quem ego Jeronimus de Sapientibus de Cremona filius domini Oliuerii scripsi in cancellaria Naxee Egeopelagii anno dominice natiuitatis 1451 indictione tercia decima die uigesimo primo mensis Maii".

Prov. Italia. — *Poss.* Sebastianus Ericii A. F. (In folio postligato [sæc. xvi]: „Guidonis Judicis de Columna Messanensis liber de rebus Troianis. Sebastiani Ericii A. F.") — Fr. Rostgaard. (f. 1: „Fridericus Rostgaard emit Venetiis 1699". — Bibl. Rostg. 470 n. 248). — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 406 n. 102).

Ny kgl. S. 151 fol. chart., sæc. xv (f. 100': „1470"), ff. 100, cm. 29×21. Tegum. uetus.

f. 1—100': Guido de Columna: *Historia de excidio urbis Troyane.* „Si et uetera cottidie recentibus obruantur × Cum pressi hostilem fraude peremptus humum | . Ego autem Gwido . . . . anno dominice incarnationis 1287 eiusdem prime indictionis feliciter . . . .". „Explicit historia Troyana per me Arnoldum . . . . . [Cognomen atramento oblitum] 1470 altera die Johannis decollationis".

Prov. Germania. — *Poss.* P. F. Suhm.

Ny kgl. S. 150 fol. chart., sæc. xv, ff. 112, cm. 29×20,5 Tegum. uetus.

f. 1—80': Guido de Columna: *Historia de excidio urbis Troyane.* „Licet cottidie uetera recentibus × | Cum pressi hostilem fraude peremptus humum | . Et ego Gwido de Columpnis . . . . anno dominice incarnationis 1287 eiusdem prime indictionis feliciter".

f. 82—112: „Ludolphus de Suchem": „*Liber de itinere terre sancte*". „Reuerendissimo in Christo patri ac domino, domino suo gracioso Baldewino de Stenuordia, Paderburnensis ecclesie episcopo, Ludolphus, parrochialis ecclesie in Suchem rector, debitam reuerentiam et honorem. Cum multi de partibus ultramarinis seu terra sancta × Hec sunt itinera terre

sancte bona . . . . . Et nomen Domini inuocato incepi et compleui, cui laus . . . . .“

Prov. Germania. — *Poss.* P. F. Suhm.

Gl. kgl. S. 489 fol. chart., sæc. xv, ff. 115, cm. 28,5×21.

f. 1—115: Guido de Columna: *„Liber de casu Troye“*. „Licet coetidie uetera recentibus obruantur × | Cum pressi hostilem fraude peremptus humum |. Et ego Guido de Columpnis . . . . Quod quidem opus factum est anno dominice incarnacionis 1287 prime indictionis feliciter Amen. Explicit liber de casu Troye“.

f. 115’ [manu secunda]: *„Reuelacio anni gracie 1448 super dispendio uniuersali ipsius anni.* Hic annus est annus multe dissimulationis et prothelacionis odiorum absconditorum × de qua plures euadent auxilio medicorum, quidam uero subitanee morientur. Edita in Francia in ciuitate Tornocensi“.

Prov. Germania. — *Poss.* Nicolaus Sanckenstedt, proconsul Luneburgensis. (Gl. kgl. S. 456 fol. f. 1: „Iste liber pertinet domino Nicolao Sanckenstedt, proconsuli Luneburgensi“. — Gl. kgl. S. 489 fol. eadem manu, qua Gl. kgl. S. 456 fol. scriptus est. — Cat. Möllmann n. 156: „Fratris Martini ordinis Prædicatorum Chronicon de Pontificibus summis et Imperatoribus. Anonymi liber de casu Trojae. Historia van dem Mirakel van einem Geiste in dem Lande van Luneburgischen Cleve 1437“). — Bibl. Gottorp. (Cat. Möllmann. n. 156).

Gl. kgl. S. 2159 4to membr. et chart., sæc. xii et xv, ff. 77 (f. 1—63: membr., f. 64—77: chart.), cm. 24,7×17. Tegumentum in Nouomonasterio factum.

f. 1—59 [sæc. xii]: Robertus monachus: *Historia Jherosolimitana.* „Uniuersos, qui hanc historiam legerint × quomodo uult miseretur et sanat, qui in trinitate perfecta uiuit et glorificatur Deus per omnia secula seculorum. Amen“. (Recueil des historiens des croisades. Historiens occidentaux III 721—882).

f. 59 [sæc. xii]: *Epistola patriarche Jherosolimitani et episcoporum tam Grecorum quam Latinorum.* „Jerosolimitanus patriarcha et episcopi tam Greci quam Latini uniuersaque militia × Georgio et Theodoro et Demetrio et beato Blasio militibus Christi nos uere committimus“.

f. 59—61 [sæc. xii]: *„Epistola regis Constantinopolitani“*. „Domino et glorioso comiti Flandrensium Ruodberto et omnibus

tocius regni principibus × sed mercedem habeatis in celis in perpetuum".

f. 61—63' [sæc. XII]: „*Planctus* ORIGENIS. In afflictione et dolore animi incipio loqui × condolentis mihi ecclesie, quia tibi gloria patri et filio et spiritui sancto in secula seculorum".

f. 64—76 [sæc. XV]: „*Post acquisitionem Jherusalem*". [ɔ: *Gesta Francorum Jherusalem expugnantium* cap. XL—LXXII]. „Post hec Boemundus Anthiocenus × lumine pleno lucebat". (Recueil des historiens des croisades. Historiens occidentaux III 518—542).

f. 76 [sæc. XV]: *De Godefrido rege.* „Rex Godefridus prout benignius poterat patriarchatum disposuit × | Milicie speculum, populi uigor, anchora cleri |". (Ibid. 542).

f. 76'—77 [sæc. XV]: *De Balduino rege.* „Cui successit Balduinus frater eius × comes Andegauensis et Cemanorum". (Ibid. 542).

Prov. Domus s. Marie in Nouomonasterio in Holsatia. — *Poss.* Domus s. Marie in Nouomonasterio, postea in Bordesholm translata. (Una cum Gl. kgl S. 1312 4to codex noster unus fuit, scilicet codex Bordesholmensis n. „D 24" in uetere catalogo monasterii Bordesholmensis). — Bibl. Gottorp. (Cat. N. Heinsii n. 75. — Cat. Möllmann. n. 328. — Ulrich Petersen: Specificatio lin. 203—204).

Litt. Archiv der Gesellschaft für ältere deutsche Geschichtskunde VII 157. — Recueil des historiens des croisades. Historiens occidentaux III. Préface XLVIII.

Gl. kgl. S. 494 fol. chart., sæc. XV, ff. 86, cm. 27,$_6$×19. In fine mutilus.

f. 1—8: *Tabula operis.*

f. 8—86': PAULUS DIACONUS: *Historia Romana.*

f. 8—54: „Primus in Ytalia × diligentiam reseruamus. Hucusque historiam Eutropius composuit, cui tamen aliqua Paulus Dyaconus addidit iubente domina Adilperga christianissima Beneuenti ductrice, coniuge domini Arichi sapientissimi principis, et ideo que sequuntur idem Paulus ex diuersis auctoritatibus proprio stilo connexuit". (Pauli historia Romana in usum scholarum ex monumentis Germaniæ historicis recusa ab H. Droysen 3—90).

f. 54—76: „Anno ab urbe condita 1119 Valentinianus × promenda sunt“. (Ibid. 90—135).

f. 76—86': „Cum iam, ut premissum est, Romanorum desierit apud Ytalos imperium × fame et frigore, bello pestilentia ////“ (Monumenta Germaniæ historica. Auctorum antiquissimorum tomus II 396—404).

In folio membr. codici adligato [sæc. XIV]: *Ex Legenda aurea* JACOBI DE VORAGINE. *De s. Andrea apostolo.* „//// mirabilia. Stupefactus ad uerba meretricis × Quid igitur, pater benignissime, tam diu pugnanti restiti atque tua ope superaui et uici. A te iusto ///“ (Jacobus de Voragine: Legenda aurea, ed. Graesse 14—18).

Prov. Germania. — *Poss.* Fr. Philyraenus. (f. 1 [sæc. XVI]: „Liber Friderici Philyraeni“). — Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrogii n. 80. — Cat. N. Heinsii n. 63. — Cat. Pechlin. n. 98. — Cat. Möllmann. n. 268).

Litt. Archiv der Gesellschaft für ältere deutsche Geschichtskunde VII 153, 1024.

Ny kgl. S. 151^{b} fol. membr., sæc. XV, ff. 62, cm. 25,5×17,5. Litt. init.

f. 1—62': LEONARDUS ARETINUS: *De bello Punico libri III.* „Vereor ne qui me putent × pauca loca excedere iussi sunt“.

f. 62' [manu secunda]: „*Epitaphium Jacobi de Cararia a famosissimo et elegantissimo* FRAN[CISCO] PE[TRARCHA] *editum.* | Heu magno domus arcta uiro sub marmore paruo | × | hominibus raris uisere posteritas | “.

Prov. Italia — *Poss.* G. Kloss. (In interiore parte tegumenti: „Georgius Kloss M. D. Francofurti ad Moenum“. — Bibl. Kloss. 322 n. 4544). Empt. Londinii anno 1835 pretio: £ 2. sh. 5.

Thott 554 fol. membr., sæc. XV, ff. 155, cm. 28,2×20. Codex pictura, floratura, litteris initialibus ornatus.

f. 1—4: *Tabula.*

f. 4—155: RODERICUS XIMENES *archiepiscopus Toletanus: Chronicon Hispanie una cum additionibus* BENEDICTI MORER DE TORLA. „Serenissimo et inuicto × in magno Danubii flumine“. (A. Schott: Hispania illustrata II 26).

Prov. Gallia. — *Poss.* f. 5: Insignia gentilicia sæc. XVI picta, uid. tab. VI n. 2 et n. 3. — Paulus Petauius. (f. 1: Signatura:

„C 48“. — f. 5: Insignia gentilicia. — In superiore parte tegumenti: Arma gentilicia eius et epigramma: „Non est mortale, quod opto“. — In dorso: Monogramma Petauii. — Montfaucon: Bibliotheca bibliothecarum I 86). Ex eadem bibliotheca prodeunt Thott 160 fol., Thott 520 4to, Gl. kgl. S. 487 fol. — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 324 n. 554).

Litt. Bruun 247. — P. Högberg: Notices et extraits des manuscrits espagnols de Copenhague. Revue hispanique XLVI 398.

Ny kgl. S. 1875 fol. membr., sæc. XVI, ff. 24, cm. 38×28. *Chartularium* continens chartas Gerunde et in parrochia de Juyano in Hispania ann. 1456—1536 datas et a notariis publicis confirmatas.

Prov. Hispania. — Empt. anno 1918.

Gl. kgl. S. 2158 4to membr., sæc. IX—X, ff. 64, cm. 21×15. Litt. init. Diuersis manibus script. Quaterniones nonnulle deperdite.

f. 1—64': Paulus Diaconus: „*Historia Langobardorum*“. „De Germania quod plures nutriat populos ideoque ex ea multe gentes egrediantur. Septemtrionalis plaga × [Liber VI] Capitulum XVIIII. Inter hec Cuninepert . . . . Regnumque Langobardorum ////“

Prov. Italia (ut docet orthographia). — *Poss.* Fr. Lindenbrog. (f. 1: „Ex bibliotheca Fr. Lindenbrogii“). — Bibl. Gottorp. (Fridericus Lindenbrog codicem anno 1612 Johanni Adolpho duci dono dedit. — Cat. N. Heinsii n. 91. — Cat. H. Lindenbrog. n. 97. — Cat. Pechlin. n. 209).

Litt. Archiv der Gesellschaft für ältere deutsche Geschichtskunde VII 343. — Neues Archiv der Gesellschaft für ältere deutsche Geschichtskunde I 540. — Monumenta Germaniæ historica. Scriptores rerum Langobardicarum et Italicarum (1878) 31.

Gl. kgl. S. 2160 4to membr., sæc. XV, ff. 61, cm. 20×13,5. Litt. init.

f. 1—61: *Pacta et conuentiones ducum Venetiarum et alia ad historiam Venetiarum pertinentia.* „Hec sunt pacta et conuentiones, quas Balduinus rex Jerusalem fecit beato Marco. × dux Venetiarum missit ad Crete ducam. Ego Johannes Franciscus Arcignaneus ciuis et habitator Vincencie exemplaui ex uetustissimo codice complurium instrumentorum, quem Bap-

tista Franchus patricius Genuensis ex cancelaria ciuitatis Janue ad insignem equitem Gulielmi Paiellum Vicentinum transmissit anno salutis christiane septuagessimo quinto supra quadrigentessimum et milesimum".

Prov. Italia. — *Poss.* f. 1: Arma primi possessoris, uid. tabulam VI n. 4. — Fr. Rostgaard. (In interiore parte tegumenti: „Fridericus Rostgaard emit Venetiis 1699". — Bibl. Rostg. 469 n. 246). — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 406 n. 100).

Litt. Bruun 274.

Gl. kgl. S. 1928 4to membr., sæc. xv, ff. 15, cm. 25,7×17. Litt. init. f. 1: Arma gentilicia, uid. tab. VI n. 5.

f 2—12': *Mandatum Petri Mocenigi ducis Venetiarum [1474—1476], quo communitas Jadre Danieli Barbadico committitur.*

f. 13 [manu secunda]: *Salarium Danielis Barbadici.*

f. 15 [manu tertia]: *Rationes lingua Italiana concepte.*

Prov. Italia. — *Poss.* Daniel Barbadicus. — P. Scavenius. (f. 1: „N. 9 in Fo". — Bibl. Scav. 368 n. 9).

Litt. Bruun 275.

Gl. kgl. S. 2205 4to membr., sæc. xv, ff. 66, cm. 20×14. Litt. init.

f. 1—23: Antonius Gallus *Genuensis*: *Commentarius de Genuensium maritima classe in Barchinonenses expedita anno 1466.* „Quod me sepe hortatus es Gotifrede × per suos pyratas desinentes". (Muratori: Rerum Italicarum scriptores XXIII 245—262).

f. 25—66': „Antonii Galli *Genuensis ad Hieronymum Moniliensem Johannis eximii medici filium" commentarius rerum Genuensium ab anno 1476 ad annum 1478.* „Quando quidem, Hieronyme, ita tibi uidetur × et ipsi uexabantur". (Ibid. 263—300).

Prov. Italia. — *Poss.* Julius Pasqua. (Nomen ac insignia eius in tegumento impressa). — Benedictus Ahlefeldt. (In folio preligato: „Ex libris Benedicti ab Alefeldt"). — C. F. Temler. (Bibl. Temler. 360 n. 12). In auctione Temleriana pretio 1 Rdl. 9 Sk. codex emptus est.

Gl. kgl. S. 2125 4to chart., sæc. XV—XVI, ff. 30, cm. 21×14,5. ALEXANDRI FARNESII *cardinalis* [PAULI III *pape*] *et ad eum epistole* ann. 1488—1490 scripte, multe autem s. a. Codici inserte sunt epistole pauce manu ipsius Alexandri Farnesii scripte ann. 1504 uel s. a., relique autem copie sunt.

Prov. Italia. — *Poss.* Fr. Rostgaard. (Bibl. Rostg. 529 n. 844). — Chr. Danneskiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 416 n. 207) — Hans Gram. (Note manu Johannis Grammii scripte. — Catalogus mss. Joannis Grammii n. 221).

Thott 1313 4to membr., sæc. XV (f. 22': „1455"), ff. 24, cm. 16×12,7. Litt. init. Unum folium deest. Tegumentum in Italia sæc. XV factum, agno Dei impressum.

f. 1—22': GABRIEL PAUERUS FONTANA: *Descriptio nuptiarum, quas Tristanus filius Francisci Sphortie cum Beatrice celebrauit.*

f. 1—2': Prefatio. „Illustri principi Francisco Sphortie Gabriel Pauerus Fontana s. d. p. Cum mecum animo uolutarem × meque commendatum habe".

f. 3—22': Descriptio nuptiarum. „//// aut iucundiores aut spectaculo digniores × benignas egit gratias. Hicque facto fine quierunt. Mediolani Mais 1455".

f. 23'—24: GABRIEL PAUERUS FONTANA: *Poema principi Francisco Sphortie dicatum.* „Illustri principi Francisco Sphortie Gabriel Pauerus Fontana s. d. p. | Magnanime heroum princeps, quem numina celi | × | Altera quam primum multo maiora parabit | . Mediolani quarto Idus Quintiles 1455".

Prov. Italia. — *Poss.* Franciscus Sphortia et heredes eius. — Ludouicus XII, rex Francie. (f. 24: „De Pauye y. Au Roy Loys XIIe"). — I. P. Ludewig. (Bibl. Ludewig. V 109 n. 541). — O. Thott. (Bibl. Thott VII 447 n. 1313).

Gl. kgl. S. 432 fol. chart., sæc. XV, ff. 154, cm. 27,9×20,9.

f. 2—2': *Littere Catalanorum ad Pium II papam scripte Barchinone in Octobr. 1463.*

f. 3—5': *Poemata lingua Catalana scripta.*

f. 5': „*Epitaphium, quod juste deberet poni ad sepulchrum principis Tarenti, uel saltem ultimi duo uersus.* | Ter comes atque quater iacet hic princepsque Tarenti | × | debuit hic casus morsque fuisse prius | ".

f. 5': „*Super epithaphium principis et funeris consolationem*

ad neptem. | Dicite Pierides, que uestro carmina mittam | × | Hic iacet, iste rapit. Deus egit sic quoque finem | “.

f. 9—15’: *Varia lingua Catalana scripta; inter alia annales Hispanici.*

f. 17—52’: „*Antonii Panhormite poete laureati poematum et prosarum libri duo*“. „ | Desine me placida uerbis abducere terra | × | tantum leta suum uidit Verona Guarinum | “.

f. 52’—56: Antonius Panhormitanus [?]: *Poemata, inprimis epitaphia* „T. Stroccio poete de leuitate Nemesis. | Ingrate Nemesi tu corque animumque dedisti | × Epitaphion Minnici Mellis. | Siluicole phanni stirps aurea Minnicus urna | ....“.

f. 57—73’: Antonius Panhormitanus: *Epistole Campane.* „Tu quidem efflagitas × meumque corculum. Ex Verona Kal. Maii“.

f. 77—122’: Antonius Panhormitanus: *Volumen epistolarum Oliuerio archiepiscopo Neapolitano dicatum.* „Quintum hoc epistolarum uolumen proxime cum absoluissem × tueque sanctitatis uel maxime obseruatorem“. (Bandinius: Catalogus codicum Latinorum bibl. Mediceæ Laurentianæ III 606. — cf. M. v. Wolff: Leben und Werke des Antonio Beccadelli (1894) 91).

f. 125—148’: Antonius Panhormitanus: *Alphonsi regis epistole.* „Petis ac flagitas ut epistolas Alphonsi patris per me olim compositas × Vale et triumpha“.

f. 149—154: Antonius Panhormitanus: *Ferdinandi regis epistole.* „Magnum et graue onus × Etsi pro nostra consanguinitate ac mutua et singulari beneuolentia prolixius scribere et accuratius ////“

f. 154’: *Varie note lingua Hispanica diuersis manibus sæc. XVII scripte.*

Prov. Hispania uel Italia meridionalis.

Gl. kgl. S. 400 fol. chart., sæc. XIV, ff. 73, cm. 30×23. Tegum. uetus.

„*Statuta prouincialia ducatus Spoletani*“.

f. 1—5’ [manu secunda]: „Rubrice constitutionum curie generalis Spoletani ducatus Gerardi Scoctegioni de Spoleto notarii, quas rubricas scripsit idem Gerardus sub anno Domini 1378 indictione prima die uicesimo sexto mensis Martii, quo die obbiit dominus Gregorius papa XI“.

f. 7—15’ [manu prima]: „Liber primus constitutionum uigentium in curia generali Spoletani ducatus“.

f. 16—40': „Liber secundus .... in quo continentur constitutiones pertinentes ad officiales et iura fiscalia et publica et iurisdictiones ecclesie".

f. 41—44: „Liber tertius de constitutionibus pertinentibus ad officium spiritualium".

f. 45—60: „Liber quartus maleficiorum, in quo continentur constitutiones pertinentes ad processum et punitiones maleficiorum".

f. 60—62': „Liber quintus, in quo continentur constitutiones pertinentes ad causas ciuiles".

f. 63—70: „Liber sextus, in quo continentur constitutiones pertinentes ad materiam et officium appellationum".

f. 70—71 [manu tertia]: Constitutiones domini Egidii episcopi Sabinensis, legati apostolice sedis et domini pape uicarii, publicate et approbate in publico et generali parlamento in ciuitate Fani de ipsius mandato congregato in loggia domorum domini Malateste coram rectoribus prouinciarum anno Domini 1357 die ultimo mensis Aprilis.

Prov. Italia. Codici folium chartaceum adiectum est, in quo quidam manu sæc. xv epistolam concepit incipientem: „Reuerende pater et amice noster carissime, postquam ad hanc ornatissimam Senarum urbem ex delegatione nobis per sanctissimum dominum nostrum papam .....".

Ny kgl. S. 1671 fol. membr., sæc. xv, ff. 22, cm. 31,5×23.

Statuta et ordinamenta ciuitatis Carrarie.

Prov. Italia. — *Poss.* Sir Thomas Phillipps. (f. 1: „Phillipps Ms. 8523"). Empt. Londinii anno 1913.

Ny kgl. S. 1816 fol. chart., sæc. xv, ff. 112, cm. 30×21,4.

f. 1—56: *Statuta communis Florentie.* „Cum humana natura dietim labatur ad delicta × qui ad hec faciendum teneatur sub pena libr. 500 f. p. Explicit liber primus uoluminis statutorum communis Florentie scriptus et completus per me Verdianum ser Donati quondam ser Jacobi de Rimboctis de sancto Miniate ciuem et notarium Florentie. Deo gratias. Amen". [Postea additum]: „Anno 1430". (Statuta populi et communis Florentiæ publica auctoritate collecta anno salutis 1415 (Friburgi 1778) I 1—108).

f. 57—111': *„Tractatus ordinamentorum iustitie.* Ad laudem et reuerentiam omnipotentis Dei et gloriose uirginis Marie et

beatorum Johannis baptiste, Zenobii, Victoris, Barnabe et sancte Reparate, protectorum communis et populi Florentini et ad honorem et exaltationem et triumphum catholice sanctissime, potentissime et incommutabilis totius partis Guelfe seu Guelforum ciuitatis Florentie totiusque eius territorii et augmentum status popularis Guelforum eiusdem ciuitatis. De potestate executoris et obseruatione ordinamentorum iustitie. cap. I. Omnia et singula statuta × uel aliquem nomine ipsius iniuriantis .... Explicit tractatus ordinamentorum iustitie. Deo gratias. Amen. Scriptus et completus per me Verdianum ser Donati ser Jacobi de Rimboctis notarium Florentie". (Ibid. I 407—516).

Prov. Italia. — *Poss.* Earl of Guilford. (Signatura in interiore parte tegumenti). — Sir Thomas Phillipps. (f. 1: „Phillipps Ms. 6042"). — Empt. Londinii anno 1920.

Ny kgl. S. 1821 fol. chart., sæc. xv, ff. 250, cm. 30×21.

f. 1—250: *Statuta ciuitatis et episcopatus Cumarum* cum notis marginalibus diuersis manibus scriptis.

Prov. Italia. — Empt. Lipsie anno 1920.

Ny kgl. S. 1820 fol. membr., sæc. xiv, ff. 24, cm. 29,7×21.

f. 1—24': *Statuta terre et districtus Leuci.*

Prov. Italia. — Empt. Lipsie anno 1920.

Ny kgl. S. 1826 fol. chart., sæc. xvi ineunt., ff. 126, cm. 29×21.

f. 1—126: *Statuta ciuitatis Vallis Telline* cum copia litterarum approbationis et confirmationis dat. die 23. mensis Maii 1531.

Prov. Italia. — Empt. Lipsie anno 1920.

Ny kgl. S. 1878 fol. membr., sæc. vii, fol. 1, cm. 29,7×20,7. Gregorius Turonensis: *Historia Francorum V 1—3.* „////// filium eius paruulum furtim abstulit × repentina morte praeuentus interiit /////" (H. Omont: Manuscrits en lettres onciales de l'Historia Francorum de Grégoire de Tours. Notices et Documents publiés par la Société de l'Histoire de France 1884).

Prov. Gallia. — Fragmentum nostrum ex eodem codice, ex quo fragmentum quattuor foliorum in bibliotheca Vaticana sc. cod. Regin. 689bis et duo folia in bibliotheca uniuersitatis Lugdun. Bat. sc. cod. 21.

Litt. H. Omont: Manuscrits en lettres onciales de l'Historia Francorum de Grégoire de Tours. Notices et Documents. 1884. — Monumenta Germaniæ historica. Scriptores rerum Merovingicarum I 24. — L. Traube: Vorlesungen und Abhandlungen I 192. — Grégoire de Tours: Histoire des Francs. Nouvelle édition par R. Poupardin XIV.

Ny kgl. S. 252^{b} fol. membr., sæc. IX, ff. 2, cm. 26,$_{6}$×19,$_{7}$. Hec duo folia quondam pro tegumento libri cuiusdam seruiebant.

GREGORIUS TURONENSIS: *Historia Francorum* II 9. „//// praeda hostes prouinciarum × tunc Hlugdionem ac nobilissimum in ge ////"

Litt. H. Omont: Manuscrits en lettres onciales de l'Historia Francorum de Grégoire de Tours. Notices et Documents. 1884.

Gl. kgl. S. 599 fol. membr., sæc. XI, ff. 127, cm. 29,$_{5}$×20,$_{3}$. f. 7' et f. 20 in margine figure penna delineate.

f. 1—127: AIMOINUS: *Historia Francorum.* „Domino uenerabili et in Christi dilectione fundato Abboni abbati totius gregis illi a Deo commissi minimus Aimoinus perpetue munus felicitatis. Preceptis beatitudinis tue × congregationem Deo seruientium monachorum statuit". (Migne PL. 139. 627—797).

Prov. Gallia. — *Poss.* Abbatia sancti Petri Latiniaci [Lagny]. (f. 127 [sæc. XI et XII]: „Liber sancti Petri Latini..."). — f. 127' [sæc. XV]: „Ce liure ma este preste par mon cousin monsieur Jehan de la Ch....." [rasura]. — Conuentus sancti Victoris Parisius. (Montfaucon: Bibliotheca bibliothecarum II 1369. — Folia codicis manu bibliothecarii Claudii de Grandrue signata. In imo margine f. 1 et 2 nomen conuentus sancti Victoris sine dubio scriptum erat et postea erasum. Folia in locis rasurarum resarta). — Fr. Lindenbrog [?]. — Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrogii n. 76. — Cat. Heinsii n. 57. — Cat. Pechlin. n. 97).

Litt. Archiv der Gesellschaft für ältere deutsche Geschichtskunde VII 554.

Thott 1333 4to membr., sæc. XIII, ff. 45, cm. 22,$_{7}$×15,$_{7}$.

f. 1—45: WILLELMUS GEMMETICENSIS: *De gestis Normannorum ducum.* „Incipit epistola Willelmi Gemmeticensis monachi ad Willelmum nobilem regem Anglorum de gestis Normannorum ducum. Pio, uictorioso atque orthodoxo × gloria propicius po-

titur. Hactenus illustrissimos ac celeberrima annalium pagina dignissimos Willelmi regis actus . . . . . Annuente imperatore uirginis filio, qui cum patre sanctoque pneumate in uera eternitate id est ineffabili potencia omni presidet potestati et uniuersa immobilibus mouet ac moderatur legibus".

Poss. O. Thott. (Bibl. Thott. VII 448 n. 1333).

Litt. Guillaume de Jumièges. Gesta Normannorum ducum. Ed. J. Marx.

Gl. kgl. S. 401 fol. membr., sæc. xv exeunt., ff. 45, cm. 27×18. Litt. init. In prima pagina pictura Ludouicum XI regem in throno sedentem et milites ordinis sancti Michaelis exhibens.

f. 2—34': *Littere, quibus Ludouicus XI rex Francie anno 1469 ordinem militie sancti Michaelis archangeli constituit.*

f. 35—45': *Articuli noui anno 1476 illis constitutionibus additi.*

Prov. Gallia. — *Poss.* Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrogii n. 129. — Cat. Pechlin. n. 235. — Ulrich Petersen: Specificatio lin. 192).

Ny kgl. S. 172 8vo membr., sæc. xv (f. 125': „1455", cf. ff. 118, 120'), ff. 155, cm. 14,5×10,4. f. 1—3: Parue picture creationem mundi illustrantes.

f. 1—64 [manu prima]: *Chronicon Anglie ad annum 1437 perductum.* „In principio creauit Deus celum et terram, celum id est continens × Et circa mensem Marcii extunc proxime sequentem idem rex Scottorum . . . . cum spatis crudeliter et inhumaniter est occisus. Fertur enim ipsum circiter 30 uulnera in corpore habuisse, quorum 7 letalia uidebantur. In cuius rei euidenciam quidam legatus apostolicus in Scocia tunc existens dictam camisiam postmodum domino pape ut dicitur differebat". (cf. C. L. Kingsford: English historical literature in the fifteenth century 312—323).

f. 64 [manu tertia]: *De regibus Anglie.* „I. Kyng William conquerar reid 21 yer, beryd in Can. × XV. Hary the VI crownd in Yngland and Frans of Vertuns lyvyng to godys plesans".

f. 65—83' [manu prima]: *Compendium memorabilium euentuum.* „In principio creauit Deus celum et terram × Anno Domini 1405 circa pentechosten archiepiscopus Eboracensis

insurrexerunt cum comite de Notyngham cum multis aliis ad minimum 5000 contra regem Henricum IV . . . . . Eodem anno Domini post purificationem multi Wallenses interficiebantur in Wallia et ibidem tunc capiebatur filius Oueni Glendore et ducebatur London". [Primus passus: De creatione et 7 etatibus mundi. „Secundus passus: De regnis et ciuitatibus maioribus et de Britannia". „Tercius passus: De fide Christi, et qui et quo tempore receperunt eam". „Quartus passus: De ortu religiosorum". „Quintus passus: De quibusdam personis famosis". Sextus passus: „De preliis tardi temporis"].

f. 84—85' [manu prima]: *De anno solari. De anno lunari. De 12 mensibus. De Kalendis.* „Annus ut dicit Ysodorus est reuolucio uel amfractus solis × tunc mercatores a nundinis recedebant".

f. 85'—90' [manu prima]: *Note chronologice.* „Anno ab orbe condito ad urbem Rome conditam 4447. × Anno Domini 1377 rex Edwardus uiam uniuerse carnis est ingressus. Anno eodem Ricardus filius principis fuit coronatus apud Westmonasterium".

f. 90'—92' [manu prima]: „*De regibus Anglie.* Postquam Saxones et Anglici uenissent cum Orso et Hengisto × Anno Domini 1422 rex Henricus VI fuit coronatus die sancti Leonardi 2. die Nouembris. Anno Domini 1429 etatis uero sue anno octauo ////"

f. 92'—93' [manu prima]: „*Sanctorum loca.* In primis sacrum corpus beate Marie in ualle Josephat fuit sepultum × Juxta Viterbium iacet uirgo et martir Christi sancta Margareta".

f. 93'—94 [manu prima]: „*Descripcio corporis Christi.* Legitur in annalibus Romanorum, quod Dominus noster Jhesus Christus × Speciosus forma fuit pre filiis hominum".

f. 94—95 [manu prima]: „*Pertinencia beate Marie.* Notandum quod beata Anna mater gloriose uirginis habuit sororem nomine Ismariam × totus orbis Latinus tuum prestolatur aduentum".

f. 95—97 [manu prima]: „*Mirabilia mundi.* Reuera admirabile est nomen Dei in uniuersa terra. Matrobii sunt homines Indie × facies refulsit sicut sol, uestimenta eius sicut nix".

f. 97—98' [manu prima]: „*Mirabilia Anglie.* Ventus egreditur de cauernis in monte, qui uocatur Peek × Inter Stowe et Rollendriche lapides sunt giratiue sunt erecte, sed nemo nouit causam".

f. 98'—99 [manu prima]: „*Mirabilia Hibernie.* Hibernia diuiditur in quattuor × crux ista reiecit unum denarium bis sibi oblatum, quia ex furto et rapinis processit".

f. 99—100 [manu prima]: *Memorabilia diuersa.* „Mettussale natus ante diluuium uixit 969 annis, sed quidam nomine Ruanus in Hibernia, qui fuit a sancto Patricio baptizatus, uixit 1500 annis × fecerunt urbem Glocestrie super Sabrinam tempore Petri et Pauli".

f. 100—104' [manu prima]: *De diocesibus et comitatibus Anglie, de ecclesiis Londonii etc.*

f. 105—118 [manu prima]: „*Nomina summorum pontificum.* Post passionem Christi anno sequenti beatus Petrus × Martinus V. Eugenius IV. Nicholaus V. Calixtus III. [Paulo post add.]: Anno Domini 1455. Pius II. Kalixtus IV. Paulus IV. Sixtus IV. [Postea add.]: Innocentius VIII".

f. 119—120' [manu prima]: „*Nomina pontificum Cantuariensium.* Hinc, Augustine, tibi laus resonet sine fine. 597. Augustinus uenit in Angliam × 1454. Thomas IV".

f. 121—125' [manu prima]: „*Breuiarium tocius ueteris et noui testamenti*". „In principio creauit Deus celum et terram × ab oriente uero in occasu 1200. 1455. Explicit breuiarium tocius ueteris et noui testamenti".

f. 125'—126' [manu prima]: *Note ad historiam ecclesiasticam pertinentes.* „In primitiua ecclesia tres tantum patriarche fuerunt × Petrus uero de Compostello episcopus fecit Salue regina etc.".

f. 127—128 [manu prima]: Walterus Mahap: „*Planctus de adulatione mundi*". „ | Ecce mundus moritur uiciis sepultus | × | Ut ad celi gloriam possit peruenire | ". (Thomas Wright: The Latin poems commonly attributed to Walter Mapes 149).

f. 128'—129 [manu prima]: Walterus Mahap: *Ad Christi sacerdotes.* „ | Viri dilectissimi sacerdotes Dei | × | Induat uos Dominus stolam eternalem | ". (Ibid. 45).

f. 129—135 [manu prima]: Walterus Mahap: „*Disputacio inter corpus et animam*". „ | Noctis sub silentio tempore brumali | × | Et me Christi manibus totum commendaui | ". (Ibid. 95).

f. 135—137 [manu secunda]: *Breuis terre sancte descriptio.* „Si quis ab occidentalibus partibus Hierusalem adire uoluerit × et ipse Abraam filium suum Isaac immolare uoluit".

f. 137—138: [manu secunda]: *Ex libro* Johannis de Mandeuilla.

„Pateant hic pauca compilata de quodam libro, quem quidam miles, qui Mawndeuyle uocabatur, composuit × Ideo appelata est Asia minor Turckya. In ciuitate ////“

f. 139—140 [manu secunda]: „*De abusionibus claustri.* Per bonum operandi et malum dimittendi × Sed multa et recepi sine licentia“.

f. 141' [manu quarta — sæc. XVI]: „*Qua ratione parentes euangelica doctrina pueros instruere debent ex hoc fonticulo haurias.* Nihil in christianis perinde uidetur necessarium × orationem claudant“.

f. 150—152 [manu tertia i. e. manu Willelmi Horton script.]: *Annales Lewenses 1076—1485.* „1076 fundata domus Lewensis, et dompnus Lanzo uenit in Angliam cum tribus sociis scilicet Hugo suppriore, Conano Abemano et Valteri fratri suo × 1485 in octaua assumptionis beate Marie occisus fuit“. Note nonnulle ad annos 1362 et 1375 addite sunt. (The forty-sixth annual report of the deputy-keeper of the public records. Appendix II 65—67).

Prov. Anglia. — *Poss.* Willelmus Horton, monachus Lewensis. (f. 155: Nota scripta „per me dompnum Wyllelmum Horton“, cf. f. 151': „1475 intrauit in ordinem monachalem Willelmus Horton 20 annorum“). — Anthony Younger. — John Banford. (In folio preligato).

Litt. The forty-sixth annual report of the deputy-keeper of the public records. Appendix II 64.

Ny kgl. S. 1858 fol. membr, sæc. XV, cm. 733×35,4. Rotulus floritura, rosa gentis Tudor, multis coronis aureis ornatus et pictura decoratus exhibente Adam et Euam atque serpentem in ligno scientie boni et mali.

Stemma et res geste regum Anglie, premissa chronica mundi. „Considerans historie sacre prolixitatem × Et coronatur in regem Anglie eodem anno apud Westmonasterium 28. die mensis Junii anno Domini 1461“.

Prov. Anglia. — Empt. Hafnie anno 1921.

Thott 1334 4to chart., sæc. XV, ff. 65, cm. 19×14.

f. 1—2': Tabula huius libri.

f. 3—65': JOHANNES GERMANUS: *Liber de uirtutibus Philippi Burgundie et Brabantie ducis.* „Domino Karolo Burgundie Cadrelesii comiti illustri × uitam sempiternam. Ex Cabilone

die secunda mensis Nouembris anni Domini 1452". (J. P. Ludewig: Reliquiæ manuscriptorum XI 3. — Kervyn de Lettenhove: Chroniques relatives à l'histoire de la Belgique sous la domination des ducs de Bourgogne).

Prov. Gallia. — *Poss.* Julius Chifletius. (In folio preligato: „Hic liber mihi Julio Chifletio Balernæ abbati nuper eiusdem ordinis velleris aurei cancellario dono datus fuit Salinis in comitatu Burgundiæ anno 1666. Tout selon Dieu"). — N. J. Foucault. (Signatura in interiore parte tegumenti). — J. P. Ludewig. (Bibl. Ludewig. V 121 n. 586. — Note nonnulle manu Ludewigii exarate). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 448 n. 1334).

Litt. J. Lelong: Bibliothèque historique de la France 540 n. 10246. — J. P. Ludewig: Reliquiæ manuscriptorum XI. Præfatio 23.

Thott 520 4to re ruera ex duobus codicibus consistit scilicet cod. „E 43" et cod. „C 43". Tegum sæc. XVII.

Cod. „*E 43*" membr., sæc. XII, ff. 44, cm. 21,8×16,4. Codex in fine mutilus.

f. 1—7': „*Excerpta ex libro gestorum Cameracensium pontificum*".

f. 1: „*Proemium sequentis operis.* Ea, que in hoc quaternione × hic libellus antepositus est libro domni Radulfi".

f. 1'—7': „*De domno Lietberto successore Gerardi episcopi.* Gerardo pontifici domnus Lietbertus in episcopatum successit × monachis decenter adornauerat". (Monumenta Germaniæ historica. Scriptores VII 489—497).

f. 8—9: „*De obitu domni Geruasii Remorum archiepiscopi.* Quorundam religiosorum uirorum fideli relatione × Iste Geruasius Remorum archiepiscopus contemporalis fuisse creditur beate memorie domno Lietberto Cameracensi episcopo, cuius in hoc uolumine gesta continentur. Nam in 51. et 52. capitulo uite eiusdem sancti pontificis narratur, quod eum prefatus archiepiscopus super omnes metropolis sue episcopos diligebat et uenerabatur".

f. 9'—33: Radulphus Monachus: *Vita domni Lietberti episcopi.* „Christiane religionis cultus et stabilitas × temporibus Gregorii VII pape regnante Domino nostro . . . . . Explicit uita domni Lietberti Cameracensis episcopi, ecclesie Dominici se-

pulchri in eadem urbe fundatoris, edita a domno Radulfo eiusdem cenobii monacho". (Migne PL 146. 1450).

f. 33: *„Epitaphium domini Lietberti episcopi.* | Clauderis hoc titulo lapidum Litberte sacerdos | × | orbi sexta dies, que tibi sit requies | ". (Migne PL 146. 1483).

f. 33—34: *De donariis, que Lietbertus episcopus diuersis contulit ecclesiis. De basilica Dominici sepulchri ab eo edificata. De corporibus sanctorum dioceseos Cameracensis ad dedicandam basilicam Dominici sepulchri allatis.* „Hic uenerandus antistes × Aldedrudis quoque et Madelberta uirgines suprascripte".

f. 34'—40': *Gesta Gerardi II episcopi. Gesta Manassis et Walcheri.* „Sub tempore quo Henricus secundus × Audientes igitur quod pro pecunia ////" (Monumenta Germaniæ historica. Scriptores VII 497—504).

f. 41—44' [sæc. XII manu secunda]: *Historia episcopatus Atrebatensis.* „Auctores Cameracensis et Atrebatensis urbis ignorantur × paucorum manibus est interfectus".

Cod. *„C 43"* membr., sæc. IX uel X, ff. 19, cm. 21,8×16,4. Codex mutilus.

f. 45—61': MILO ELNONENSIS: *Vita sancti Amandi II 298—III 15, III 125—IV 416.* „//// Dantem iura gregi Nouiomi ex urbe regendo | × | Mortuus in tumulo recubans per dona coruscat | ////" (Monumenta Germaniæ historica. Poetæ Latini III 585).

f. 62—62': *„Versiculi* VULFAI *in confirmatione operis.* | Carmina sidereos merito scandentia campos | × | Sed supera falsum uera canendo uirum | ". (Ibid. III 609).

f. 62'—63: *„Hymnus in laude beati Amandi iambico tetrametro editus.* | Amande presul optime | × | Clemens pater consortio | ". (Repertorium hymnologicum n. 970).

Prov. Cod. „E 43". Cameracum. — Cod. „C 43". Monasterium Boneuallense ordinis sancti Benedicti in diocesi Carnotensi situm. (f. 62' [sæc. XV]: „Hic est liber sanctorum martyrum Floren[tini], Hil[arii], M[arcellini] et P[etri]").

Poss. Paulus Petavius. — Alexander Petavius. (f. 1: Signatura: „E 43", f. 45: Signatura: „C 43". — Catalogus alphabeticus manuscriptorum codicum, qui extabant in bibl. Alexandri Petavii . . . nunc autem plurima parte asseruantur Romæ in bibl. reginæ Sueciæ 1660. Montfaucon: Bibliotheca bibliothecarum I 77: „Lietberti Cameracensis episcopi ex historia episcoporum Cameracensium 745". Ibid. I 75: „Amandi Elnonensis vita

per Milonem. 745"). — Christina, regina Suecie. (In tergo codicis signatura: „1219"; cf. Acta sanctorum. Junius IV (1707) 585). — N. J. Foucault. (In interiore parte tegumenti signatura: „Ex bibliotheca Nicolai Joseph Foucault comitis consistoriani"). — J. P. Ludewig. (Cat. Ludewig. ms. n. 535). — O. Thott. (Cat. Thott. VII 407 n. 520).

Litt. Archiv f. ältere deutsche Geschichtskunde VII 440. — Monumenta Germaniæ historica. Scriptores VII 400. — Monumenta Germaniæ historica. Poetæ Latini III 559. — A. Potthast: Bibliotheca historica medii æui² I 603.

Gl. kgl. S. 1953 4to membr., sæc. XIV—XVI, ff. 25, cm. 21,4×16,5. Folia 1—8 una manu sæc. XIV, ff. 8—25' diuersis manibus sæc. seq. scripta sunt.

In folio preligato hic titulus: „Copie secretorum priuilegiorum in hoc libro continentur et de pluribus causis secretis".

f. 1—25': *Copie litterarum, quarum uetustissime ex anno 1259, et alie note ad ciuitatem Seruestam [Zerbst] pertinentes lingua Latina et Germanica scripte.*

Prov. Germania. — *Poss.* C. F. Temler. (Bibl. Temler. 360 n. 13).

Litt. Otto v. Heinemann: Codex Diplomaticus Anhaltinus II p. XVI, 188, 212 etc.

Gl. kgl. S. 646 fol. membr., sæc. XV, ff. 89, cm. 30,6×22,4. Inter fol. 85 et fol. 86 unum folium excisum. Tegum. uetus.

f. 2—4': *Registrum.*

f. 5—88: Arnoldus *abbas Lubecensis: Chronicon Slauorum.* „Domino et patri Philippo Racisburgensis ecclesie antistiti Arnoldus × de bono principio letum finem teneo". (Monumenta Germaniæ historica. Scriptores XXI 115).

f. 88'—89 [manu sec.]: *Ex annalibus* Alberti Stadensis. „De aduentu Saxonum ad Saxoniam. Tempore quo Thidericus rex × dolo eum interficere cogitauit". (Monumenta Germaniæ historica. Scriptores XVI 311).

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Marie in Cismaria. (In tegumento signatura pene erasa. — f. 1' [sæc. XV]: „Secunda pars seu continuatio cronice Slauorum compilata per Arnoldum, tunc abbatem monasterii beati Johannis ewangeliste in Lubeke ordinis beati Benedicti, postmodum translati in Cismer Lubicensis diocesis, in quo loco ciuitatis Lubicensis

moniales ordinis Cisterciensis nunc morantur". — f. 4' [sæc. XV]: „Si uolueris scire originem, unde Saxones dicuntur et quomodo uenerunt in Saxoniam, uide in fine huius septimi libri XXIII. Et originalis cronica est in Bardesholme olim Nouo monasterio"). — Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog. n. 90. — Cat. Pechlin. n. 20).

Litt. Joh. Moller: Isagoge ad historiam Cherson. Cimbricæ I 75. — Archiv der Gesellschaft für ältere deutsche Geschichtskunde VI 579. — Monumenta Germaniæ historica. Scriptores XXI 111.

Thott 2061 4to membr., sæc. XIII (f. 2: „1243"), ff. 19, cm. 20,5×15. Litt. init. Quatuor folia in fine codicis erepta sunt. Coopertorium molle ex corio nigro factum. In tergo scissure, per quas olim filum sigilli transmissum erat; filum atque sigillum, que codicem misere delerunt, non iam extant.

f. 1'—18': *Jus ciuitatis Lubecensis, quod consules per Henricum de Brunesuich conscribi fecerunt anno 1243 in gratiam ciuitatis Tunderensis.* [In fine mancum].

In fol. preligato [sæc. XV]: „*Isti infrascripti conuicti sunt in Lillentunder coram consulibus.* Primo. Petrus Brun conuictus fuit × hoc demonstrare, quod dixit". (Zeitschrift der Gesellschaft für Schleswig-Holsteinische Geschichte XXXVIII 364).

Prov. Lubeca. (Hinricus de Brunsuic factus est scriptor ciuitatis Lubecensis anno 1242). — *Poss.* Curia ciuitatis Tunderensis. — A. Hoier. (Bibl. Hoier. Ms. n. 5 in octavo). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 496 n. 2061).

Litt. C. Danckwerth: Newe Landesbeschreibung der zwei Hertzogthümer Schleswich und Holstein (1652) 85. — J. F. Hach: Das alte lübische Recht (1839) 30, 183. — A. L. J. Michelsen: Der ehemalige Oberhof zu Lübeck und seine Rechtssprüche (1839) 53. — F. Frensdorff: Das lübische Recht nach seinen ältesten Formen (1872) 7. — P. Hasse: Das Schleswiger Stadtrecht (1880) 79. — P. Hasse: Die Quellen des Ripener Stadtrechts (1883) 1. — F. Frensdorff: Das Stadtrecht von Ripen in seinen Verhältniss zu dem von Lübeck. Hansische Geschichtsblätter 1883: 92. — Sønderjydske Aarbøger 1906: 159. — Zeitschrift der Gesellschaft für Schleswig-Holsteinische Geschichte XXXVIII (1908) 357.

Thott 591 8vo membr., sæc. XIV, ff. 21, cm. 15,1×11,3. Tegum. uetus.

f. 1—21: *Jus ciuitatis Lubecensis.*

Prov. Dacia. (Scriptor quidam codicem Thott 2061 4to copiauit). — *Poss.* Curia ciuitatis Tunderensis. — A. Hoier. (Bibl. Hoier. Ms. n. 6 in octavo). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 536 n. 591).

Litt. Westphalen: Monumenta inedita (1743) III 619. — A. Hoier: De eo quod iure belli licet in minores (1735) 9. — J. F. Hach: Das alte lübische Recht (1839) 31, 183. — A. L. J. Michelsen: Der ehemalige Oberhof zu Lübeck und seine Rechtssprüche (1839) 53. — F. Frensdorff: Das lübische Recht nach seinen ältesten Formen (1872) 7. — F. Frensdorff: Das Stadtrecht von Ripen in seinen Verhältniss zu dem von Lübeck. Hansische Geschichtsblätter 1883: 92. — Zeitschrift der Gesellschaft für Schleswig-Holsteinische Geschichte XXXVIII 357.

Thott 344 fol. membr., sæc. xv, ff. 17, cm. 31,$_2$×21. Correctiones sæc. xvi adscripte.

Liber statutorum et rationum fraternitatis Calendarum beate Marie in ecclesia beati Egidii Lubecensis. Inc. „Registrum ordinacionum nostre fraternitatis. In nomine Domini. Amen. Anno natiuitatis eiusdem 1342 concepta et inchoata est ista uenerabilis fraternitas in die Fabiani et Sebastiani martirum in honore beate Marie uirginis et confirmata per reuerendos in Christo patres ac dominos Johannem ac Bertramum episcopos Lubicenses. Quorum littere confirmationis sunt in cista nostre fraternitatis".

Prov. Lubeca. — *Poss.* Fraternitas Calendarum beate Marie in ecclesia beati Egidii Lubicensis. — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 305 n. 344).

Ny kgl. S. 909 fol. membr., sæc. xv, ff. 46, cm. 27,$_5$×18,$_5$. Tegum. uetus. Inter f. 40 et f. 41 lacuna. Litt. init. deaurate. In marginibus multe note manu magistri Alberti Meyeri scripte atque nonnulle manu Stephani Johannis Stephanii exarate.

f. 1—46: Presbyter Bremensis: *Chronicon Holtzatie.* „In principio creauit Deus × non diu stare posset etc."

Prov. Germania. — *Poss.* Albertus Meyer. (f. 46'): „Magister Meyger pastor in Lindtholm Risingmohre huius codicis uerus est possessor").

Litt. Archiv für Staats- und Kirchengeschichte der Herzogthümer Schleswig, Holstein, Lauenburg III (1857) 383. — Archiv der Gesellschaft für ältere deutsche Geschichtskunde VI (1838) 899. — Quellensammlung der Schleswig-Holstein-Lauenburgischen Gesellschaft für vaterländische Geschichte I (1862) XXI. — Monumenta Germaniæ historica. Scriptores XXI 252.

Ny kgl. S. 1490^{b} 4to chart., sæc. xv, ff. 50, cm. 21,$_2$×14. Litt. init. f. 1—50': „*Speculum abbatis in Reyneuelde*". „Nos Fredericus abbas uicesimus sextus Reyneueldensis Cisterciensis ordinis postquam a prima die nostri regiminis, que fuit dies annunciacionis uirginis gloriose anni tricesimi secundi, usque ad eundem diem anni quadragesimi cogitare cepimus × ut salubris et proficua successoribus nostris omnibus fiat. Qui cum patre....". [De regularibus obseruantiis et promotione diuini cultus; de officiis et officialibus atque de officiorum prouentibus; de prouisione monasterii].

Prov. Holsatia. — *Poss.* C. H. A. Kalkar, qui codicem Bibliothece Regie anno 1861 dono dedit. (Liber donationum in archiuo Bibliothece Regie).

Thott 655 fol. chart., sæc. xiv—xv, ff. 63, cm. 30×20,$_5$.

Liber receptorum et expositorum ciuitatis Stadthagen pro annis 1388—1401 et 1378—1401 lingua Latina et Germanica.

Prov. Germania. — *Poss.* O. Thott. (Bibl Thott. VII 328 n. 655).

Litt. R. Lüttich: Stadthagener Stadtrechnungen. Zeitschrift des historischen Vereins für Niedersachsen LXXIX (1914) 327.

Ny kgl. S. 1825 fol. membr., sæc. xv (f. 289: „1499"), ff. 289, cm. 28,$_2$×21. Sæc. xvi—xvii pauca addita sunt. Tegum. uetus.

Liber copiarius ecclesie ss. Mauritii et Thebeorum martyrum in suburbio Monasteriensi ex libro euangeliorum, antiquo ordinario libro Alexandro appellato, albo libro, libro feudali Engelberti prepositi, libro fraternitatis atque litteris in archiuo ecclesie recollectus anno Domini 1499 per Bernardum Vulpem Tegederum scolasticum et manu Johannis Kirchof notarii maiori ex parte scriptus. Codex noster libro rubro in archiuo Monasteriensi non dissimilis esse uidetur. (cf. Cod. traditio-

num Westfalicarum III. Fr. Darpe: Die Heberegister des Klosters Ueberwasser und des Stiftes St. Mauritz 107—240).

Prov. Ecclesia ss. Mauritii atque Thebeorum martyrum in suburbio Monasteriensi. — *Poss.* Ecclesia s. Mauritii. — Empt. Lipsie anno 1920.

Gl. kgl. S. 2281 4to chart., sæc. xv, ff. 4, cm. 20,6×14.

f. 1—4': Eneas Siluius: *Historia Bohemica.* Fragmentum. „De situ regionis Bohemice, de fluminibus eiusdem et ciuitatibus ac de Bohemorum moribus. Bohemia in solo barbarico × indeque datum Cyrillo indultum".

Prov. Germania.

Ny kgl. S. 1822 fol. membr., sæc. xv, ff. 19, cm. 24,7×17. Litt. init.

f. 1—18: *Statuta et ordinationes ecclesie Driuastensis anno 1464 ab archiepiscopo Dyrrhachiensi Paulo Angelo confirmata.*

f. 19: *Stemma Pauli Angeli archiepiscopi Dyrrhachiensis.*

Prov. Illyricum. — *Poss.* Earl of Guilford. (Signatura in interiore parte tegumenti). — Sir Thomas Phillipps. (In interiore parte tegumenti: „Phillipps Ms. 7308"). — Empt. Lipsie anno 1920.

Thott 1383 4to chart., sæc. xv, ff. 93, cm. 21×15.

f. 1—81: „*Tractatus de moribus, condictionibus et nequicia Turcorum.* Inmanissima persecutionum genera, non tam humana quam diabolica × laniare ictibus uariis sineretur". (Hain 15674).

f. 82—93: „*Explanatio de situ, moribus et diuersitate Sciticarum gentium* Nicolai de Rosenberg *Polonie ex accipitrinis equitis Jherosolimitani, serenissimi Polonorum regis protunc apud sacrum Imperium oratoris.* Cum tanti temporis spacio preter opinionem meam × nisi id diuina pietas auertat. Ex Termis Marchionis 12. mensis Octobris 1498".

Prov. Germania. — *Poss.* O. Thott. (Bibl. Thott. VII 450 n. 1383).

Gl. kgl. S. 2332 4to membr., sæc. xv et xvi, ff. 20, cm. 20×14. Litt. init.

f. 1—16: *Epistole* Mahumedis *Turcorum imperatoris ab* Lau-

DIUO, *equite Hierosolimitano, in linguam Latinam translate, premissa prefatione.* „Epistolas a me nuper in lucem editas ad quem potius mitterem, Francine, quam ad te × ab incendio belli seruasse Epistole magni Turci finiunt".

f. 16—19: [manu secunda]: ALBERICUS VESPUCCIUS: „*De nouellis hominibus et de natura et moribus eorundem, qui in nouo mundo opera et inpensis serenissimi Portugalie regis nouiter inuenti sunt.* Albertius Vesputius Laurentio Petri de Medicis salutem plurimam dicit. Superioribus diebus satis ample tibi scripsi × et que contineantur in ea".

Prov. Italia. — *Poss.* Philippus de Meese. (f. 20': Nomen pene deletum). — M. Meibom. (f. 1: „Marci Meibomii").

Gl. kgl. S. 2296 4to membr., sæc. XIII ineunt., ff. 65, cm. 26×19. Codex in fine mutilus. Tegum uetus.

f. 1'—65': ADAM BREMENSIS: „*Hammaburgensis hystorya.* [I—IV 21]. Beatissimo patri et electo celitus archiepiscopo Hammaburgensi Liemaro A. minimus sancte Bremensis ecclesie canonicus × episcopos interesse non renuant ////" [In margine scholia exarata eadem manu, qua textus scriptus est].

f. 1' [sæc. XV]: „ | Hamborch extreme sint et hic coniunctio Breme | et pereat iunctas quisquis diuiserit illas | ".

Prov. Germania. — *Poss.* Joachim Moller, consul Hamburgensis † 1558. (f. 1: „Dith bock horth her Joachim Moller"). — Eberhardus Moller proconsul † 1588. (f. 1: „Ex dono patris charissimi possidet Eberhardus Moller"). — Johannes Scheele. (Westphalen: Monumenta inedita II 666, cf. Joh. Moller: Cimbria Litterata I 588). — Mich. Richey. (f. 1: „Mich. Richey. 1746"). — F. C. Sevel. (Bibl. Sevel. III 205 n. 762). — In auctione Seveliana codex pro 45 Rdl. 1 Sk. emptus est.

Litt. Langebek: Scriptores rerum Danicarum I 52. — Archiv der Gesellschaft für ältere deutsche Geschichtskunde VI 843, VII 449. — Monumenta Germaniæ historica. Scriptores VII 272. — Werlauff 213. — Magistri Adam Bremensis gesta Hammaburgensis ecclesiæ pontificum ed. B. Schmeidler XXXI. — B. Schmeidler: Hamburg-Bremen und Nordost-Europa vom 9—11. Jahrhundert (1918) 20.

Ny kgl. S. 1463 fol. membr., sæc. XIV, cm. 28,$_6$×21,$_4$. Modo unum folium.

ADAM BREMENSIS: *Historia Hammaburgensis ecclesie.* [I 57—62]

„//// coloniam habitare precepit. Hec omnia referente quodam Danorum episcopo × apud Bircam egritudine correptus ibidem fessi ////“

Prov. Hoc folium, quod munere inuolucri libri rationum prefecture Nyborgensis pro anno 1628 functum est, ex archiuo Regio in bibliothecam Regiam uenit

Litt. Magistri Adam Bremensis gesta Hammaburgensis ecclesiæ pontificum ed. B. Schmeidler XXXIII.

Gl. kgl. S. 718 fol. chart., sæc. xv, ff. 8, cm. 30×21,2.

f. 1—8: Adam Bremensis: *Historia Hammaburgensis ecclesie.* [Liber IV]. „Descriptio insularum Aquilonis. Prouincia Danorum fere illa × quia Dominus Jhesus Christus in gloria est Dei patris. Amen“.

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s. Johannis in Cismaria. — Bibl. Gottorp. (Cat. Pechlin. n. 18. — Cat. Möllmann. n. 264). Hic codex una cum codd. Gl. kgl. S. 380 fol. et 338 fol. colligatus erat.

Litt. Archiv der Gesellschaft für ältere deutsche Geschichtskunde VI 854, VII 455. — Monumenta Germaniæ historica. Scriptores VII 273. — E. Gigas: Katalog over det store kongelige Biblioteks Haandskrifter I 3. — Magistri Adam Bremensis gesta Hammaburgensis ecclesiæ pontificum ed. B. Schmeidler XIII.

Ny kgl. S. 869^{g} 4to membr., sæc. xiii ineunt., ff. 4, cm. 21×16. In marginibus et inter lineas additiones et correctiones sæc. xiii et xv scripte.

f. 1—4': Fragmentum libri Saxonis, qui *Gesta Danorum* dicitur. „//// specimen preferebat tantaque indolis eius experimenta fuere × | fulcra puellarum concubitumque peto | ////“ (Saxo ed. Müller 24—29).

Prov. Dacia. — Hec folia in libro manuscripto sæc. xv in bibliotheca Andegauensi reperta anno 1878 a bibliotheca Regia comparata sunt.

Litt. A. Lemarchand: Catalogue des manuscrits de la bibliothèque d'Angers (1863) 89—90. — Revue critique d'histoire et de la littérature (1877) 408. — Det i Angers fundne Brudstykke af et Haandskrift af Saxo Grammaticus, udgivet i fotolithografisk Facsimile af det kgl. danske Videnskabernes Selskab (1879). — Lykønskningsskrift til Kjøbenhavns Uni-

versitet ved dets Firehundredeaars Stiftelsesfest fra det store kongelige Bibliotek (1879) — G. Waitz: Zur Kritik Dänischer Geschichtsquellen. Neues Archiv der Gesellschaft für ältere deutsche Geschichtskunde XII (1887) 20. — P. Hasse: Das Angers'sche Fragment des Saxo Grammaticus. Neues Archiv XII (1887) 317. — O. Holder-Egger: Zur Textkritik des Saxo und Sueno Aggeson. Neues Archiv XIV (1889) 137. — Kr. Kålund: Palæografisk Atlas. Dansk Afdeling (1903) VI. — Knud Fabricius: Saxos Valdemarskrønike og hans Danasaga. Historisk Tidsskrift 8. R VI 301. — Finnur Jonsson: Angers-Brudstykket af Saxo. Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie 1918: 61. — Emil Rathsach: Om den saakaldte 3. Haand i Angersfragmentet af Saxos Danmarkshistorie. Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie 1920: 112.

Ny kgl. S. 570 fol. 4 fragmenta membr. sæc. XIII exeunt.

I Duo fragmenta unius folii, hic *A* et *B* dicta. *A* cm. 18,8×11,2. *B* cm. 18,4×11,9. Fragmenta ex libro Saxonis, *qui Gesta Danorum* dicitur.

A. fol. rect. „//// rege Siuardo × speciem prebituri ////“ (Saxo ed. Müller 320—321).

B. fol. rect. „ //// officium peregisse × potituros uouerunt ////“ (Ibid. 321—322).

B. fol. uers. „//// uiderentur. A quibus × obrupto galea ///“ (Ibid. 322—323).

A. fol. uers. „//// adulacione exposci iudicans × a populo honoribus ////“ (Ibid. 324).

Prov. Dacia. — Hec duo fragmenta anno 1855 inuenta sunt a M. Kall-Rasmussen in archiuo Regio in uolucro catastri prefecture Kroneburgensis pro annis 1627—1628.

II Unum folium eiusdem codicis cm. 39,8×27.

„///// in commune deducta sunt × corpus dissecuit ///“ (Saxo ed. Müller 275—282).

Prov. Dacia. — Inter schedas relictas G. F. Lassen secretarii bibliothece Regie repertum.

III Fragmentum cm. 14,5×12,8.

fol. rect. „//// usum haberet × e portu huliuminensi ////“ (Saxo ed. Müller 811—812).

fol. uers. „//// modum estus subito × eam curiosius perlustrandum ///“ (Ibid. 813).

Prov. Dacia. — Inter registra censualia prefecture Christianstad pro anno 1623 a Ch. U. A. Plesner anno 1877 repertum.

Litt. Aarsberetninger fra Geheimearkivet I Till. 23. — Tidsskrift for Philologi og Pædagogik I 369, II 41. — Aarsberetninger fra Geheimearkivet VI Till. 3. — Lykønskningsskrift til Kjøbenhavns Universitet ved dets Firehundredaars Stiftelsesfest fra det store kongelige Bibliotek (1879) XIII.

Ny kgl. S. 276 8vo chart., sæc. xvi ineunt., ff. 31, cm. 15,$_4$×11. Initio unum folium deest; inter f. 4 et 5 duo folia, inter f. 9 et 10 item duo folia desunt.

f. 1—31': „*Cronica seu breuis processus in causa expulsionis fratrum Minoritarum de suis cenobiis prouincie Danice*". „Judicia Dei abissus multa. Psalmo XXXV. Quam uera × sunt expulsi anno et die quo supra. Explicit qualiscunque modus et ordo in causa profligationis fratrum minoritarum prouincie Danice". (M. Cl. Gertz: Scriptores minores II 331).

Prov. Dacia. — *Poss.* Mathias Wormius. (Arnas Magnæus codicem apud Mathiam Wormium, presidem Ripensem, manu sua exscripsit; tunc unum modo folium deerat. Apographum Arnæ Magnæi in tomo Bartholiniano K in bibliotheca uniuersitatis Hafniensis. In codice originali f. 16 Arnas pauca uerba adscripsit). — Christianus Wormius, episcopus Sialandie. (In catalogo manuscriptorum Chr. Wormii, qui in codice Arnamagnæano 905 in 4to asseruatur, sub. n. 22 in 8vo: „De uariis conuentibus Coldingensi. Alburg. Randrus Køgensi. Halmstad. Ystadensi. Chronicon seu breuis processus in causa expulsionis fratrum minoritarum de suis coenobiis prouincie Dan." Hoc chronicon idem est, quod nostrum, sed tunc codex male compactus erat, et folia 15 et 16 ad initium libri translata erant). — Fr. Rostgaard. (Bibl. Rostg. 477 n. 329). — Anno 1726 codex in Bibliothecam Regiam peruenit, ut patet ex apographo in codice Arnamagnæano n. 870 in 4to. — Joannes Grammius et Jacobus Langebek copias codicis sibi fecerunt, que inter Mss. Werlauff n. XVI asseruantur; ibidem excerpta per manum Petri Septimii facta.

Litt. E. Pontoppidan: Annales ecclesiastici II (1744) 800 et sepius. | I. C. H. Dreyer: Notitiæ librorum manuscriptorum historiæ Cimbricæ (1759) LVII. — Fr. Münter: Den danske Reformations Historie II (1802) 165. — H. Knudsen: En gammel Krønike om Graabrødrenes Udjagelse af deres Klostre

i Danmark. Kirkehistoriske Samlinger I (1849—52) 325. — Johannes Lindbæk: De danske Franciskanerklostre (1914) 85. — Ellen Jørgensen: Biskop Christen Worms Manuskriptsamling. Nordisk Tidsskrift för Bok- och Biblioteksväsen VI (1919) 74. — M. Cl. Gertz: Scriptores minores historiæ Danicæ medii ævi II (1922) 325.

Ny kgl. S. 934 4to chart., sæc. XVI ineunt., cm. 18,5×13. Modo unum folium.

f. 1: *Carmen de Andrea scriptore, quondam cancellario Johannis regis Dacie.* „ | Ecce tempus prosperum et uindictam pauperum ecce dies plenos | Ecce nuper patuit quod sub niue latuit annos ante denos. | Hoc post millenos Domini D sex minus annos |. × Hoc carmen respicit Andream scriptorem, quondam regis cancellarium, et suspensus fuit immunis".

Prov. Dacia. — *Poss.* T. Klevenfeldt. (Bibl. Klevenfeldt. 249 n. 204). — P. F. Suhm. (Mss. Suhm 945).

Gl. kgl. S. 2485 4to chart., sæc. XV, ff. 53 [VI + (VII—1) + 2 VI + II], cm. 21 × 14. In textu correctiones, supra lineas et in marginibus additiones. ff. 13—53 per paginas numeris ueteribus „1"—„57" insignita sunt, et f. 13 legitur: „Assit incepto sancta Maria meo", unde patet opellum nouum initium hic capere. In fine codicis folia perpauca erepta sunt. Argumento huic rei est, quod olim narratiuncula de fundatione monasterii Vite Scole hoc loco legebatur. (Cod. Arnamagn. 291 fol. exscriptum sæc. XVII codicis Gl. kgl. S. 2485 4to continet; ad calcem legitur: „Atque hæ sunt hactenus narrationes uariæ de fundatione, propagatione et acquisitione possessionum monasterii Sorensis e uetusto illo libro manuscripto, quem supra dictum est in sacristia templi Sorensis asseruari, descriptæ. Quæ sequitur autem narratiuncula de fundatione monasterii Vite Scholæ in Cimbria seorsim legitur in quibusdam pagellis eidem libro insertis, quæ, etiamsi haud magnopere uideretur ad institutum nostrum pertinere, eam tamen huc adjiciendum censuimus propter memoriam quarundam rerum, quas continet, de quarum tamen aliquibus fides penes authorem esto").

f. 1—2: „*Succincta indicatio super fundatione et acquisitione possessionum monasterii Sore ordinis Cistertiensis*". „Orti

clarissimo nobilium Danorum sanguine × retinent usque nunc". (Langebek: Scriptores rerum Danicarum IV 465).

f. 2—12: *„Exacta relatio uel informatio de beneficiis et operibus domini Absalonis et fratris eius aliorumque de cognatione ipsorum totam uim originalium literarum continens et nec plus neque minus preterquam quod omnino necessarium est.* Venerabilis dominus Absalon episcopus × ad possessionem pacificam et quietam etc de anno Domini 1254 13. Kalendas Maii". (Ibid. 468).

f. 13—53: *De bonis monasterii Sorensis.* „De uilla Broby, unde habuimus. Dominus quoque Petrus, senior dictus, × irritas et inanes anno Domini 1353". (Ibid. 184).

f. 53' [Quod hic scriptum est, postea cassatum]: *De lite inter Johannem Mathei de Halløse et Petrum Oxe.* „Exorta materia questionis inter nobiles uiros Johannem Mathei de Hollosæ parte una et Petrum Oxe parte ex altera × Nota et in c. abbate". (Ibid. 531).

Prov. Dacia. — Monasterium beate Marie de Sora. In interiore parte tegumenti: „frater Andreas". — *Poss.* Monasterium beate Marie de Sora. — Scola Regia in Sora. — Johannes Grammius. — Codex a professoribus Sorensibus Hafniam missus a Jacobo Langebek in gratiam Johannis Grammii exscriptus cum mss. Grammianis in bibliothecam Regiam uenit. (Langebek: Scriptores rerum Danicarum IV 464. — Ms. Gram. 137 in 4to).

Litt. Kr. Erslev: Repertorium diplomaticum regni Danici mediævalis IV 62. — Dansk historisk Tidsskrift 8. R. V 202.

Ny kgl. S. 1880 fol. Folium membranaceum cm. 67×32,4 olim Regio sigillo munitum, iam miserrime deletum.

Jus ciuitatis Ripensis in consilio apud Nyburg celebrato melioribus regni in hoc consentientibus ab Erico rege Danorum anno Domini 1269 $^{26}/_{6}$ *confirmatum.* (P. Kofod-Ancher: En dansk Lovhistorie II (1776) Acc. 255).

Prov. Dacia. — *Poss.* Archiuum ciuitatis Ripensis. Anno 1827 Hafniam pro usu professoris J. Kolderup-Rosenvinge codex transmissus est; uerisimile est, ut tunc in Bibliothecam Regiam uenerit. (J. Kolderup-Rosenvinge: Samling af gamle danske Love (1827) V Fortale XXXIII).

Litt. Blandinger udg. af Universitets-Jubilæets danske Samfund (1881) 141. — P. Hasse: Die Quellen des Ripener Stadtrechts

(1883) 5, 75. — F. Frensdorff: Das Stadtrecht von Ripen in seinem Verhältniss zu dem von Lübeck. Hansische Geschichtsblätter 1883: 89.

Gl. kgl. S. 3168 4to membr., sæc. XIV ineunt. ff. 10, cm. 19×12,1.

f. 1—9: *Lex ciuitatis Horsnes a ciuibus de Horsnes ciuitati Eueltoft missa.* „Uniuersis Christi fidelibus presens scriptum inspecturis ciues de Horsnes salutem in Domino. Notum facimus uniuersis, quod nos dilectis nobis ciuibus in Euæltoft exemplar legis nostre per illustres reges Danorum confirmate concessimus in heć uerba. Predecessorum nostrorum decreuit auctoritas in ciuitate Slæswicense legem condere × plankas uel crates uel lapides, reddat tres marcas. Ut autem huic scripto firma fides adhibeatur, ipsum contulimus ciuibus de Eueltoft sigilli nostri munimine roboratum". [Sigillum, quod a tergo appensum fuerat, abest]. (P. Kofod-Ancher: En dansk Lov-Historie II. Accessio jurium quorundam Daniæ municipalium ad tomum secundum historiæ juris Danici).

f. 9' [sæc. XV]: „Nota. Intrantes in iustitiam uille nostre Astryd Spensøn, Thuro Jonsøn, Nicholaus Biørnsøn".

f. 10 [sæc. XVI]: „Her findis thill hobe 10 blad och sex stadfelser".

Prov. Dacia. — *Poss.* Ciuitas Æbeltoft. (In copia manu Jacobi Langebekii facta sc. Ny kgl. S. 417 fol. ad calcem legitur: „Codex huius legis, qui in archiuo ciutatis Æbeltoftensis 1770 adhuc asseruatur, scriptus est, ut uidetur, ante annum 1300 et quidem in membrana foliis nouem in forma octaua maiori". — Cf. Kall 60 fol. f. 102).

Litt. P. Kofod-Ancher: En dansk Lov-Historie (1776) II 324. — Danske Atlas VII (1781) 588. — P. G. Thorsen: De med jydske Lov beslægtede Stadsretter (1855) 31. — P. Hasse: Das Schleswiger Stadtrecht (1880) 24. — Historisk Tidsskrift 5. R. II 197.

Ny kgl. S. 1346 4to membr., sæc. XV—XVI, ff. 16, cm. 18×14. Tegum. uetus. Codex mutilus; in posteriore parte libri nonnulla folia chartacea, in quibus pauca uerba manu sæc. XV scripta conspicor, exscissa sunt.

Statuta et liber fratrum et sororum sodalicii sacerdotum in Ramsøherrith et Biæffuerskousherrith sancte Catherine uirgini dicati.

f. 1 [sæc. xv]: „Liber kalendarum Køgis“. [sæc. xvi]: „Libellus conuiuialis uel Køkindtbogen“.

f. 1 [sæc. xvi ineunt.]: „Visitacio kalendarum Køgis solet fieri tribus temporibus anni, prima in secunda feria post festum corporis Christi, secunda in secunda feria proxima ante festum Margarete uirginis, tercia in secunda feria post Michaelis“.

f. 2—3' [sæc. xv]: „Statuta fratrum sororum omniumque congildarum in kalendis sacerdotum in Ramsøherrith et Biæffwerskowsherrith . . . . renouata et approbata ex unanimi consensu eorundem anno Domini 1485. In nomine patris et filii et spiritus sancti. Amen. Quoniam malicia hominum × Similiter etiam, si aliquis uulneratus uel percussus fuerit, faciendum est, sed emenda, que fra /////“ (C. Nyrop: Danmarks Gilde- og Lavsskraaer fra Middelalderen I 456).

f. 5—8 [sæc. xv]: „Officia in uisitationibus sodalitii celebranda. Secunda feria proxima ante penthecosten cantantur ista. Responsorium. Ite in orbem uniuersum × piis supplicationibus consequantur. Qui uiuis et regnas etc.“ [Notis musicis instructa].

f. 8'—11 [diuersis manibus sæc. xv—xvi ineunt.]: Nomina presbiterorum defunctorum recitanda. (C. Nyrop: Gilde- og Lavsskraaer I 458).

f. 12'—13 [sæc. xv—xvi ineunt.]: Nomina fratrum ministrorum defunctorum. (Ibid. I 461).

f. 14—15' [diuersis manibus sæc xv—xvi ineunt.]: Nomina fratrum laicorum et sororum. (Ibid. I 462).

Prov. Dacia. — *Poss.* P. Friborg. (f. 1: „P. Friborg anno 1723“).

Litt. Langebek: Scriptores rerum Danicarum VIII 532.

Ny kgl. S. 298^{d} 8vo sæc. xiv. Cylindrus cm. 19 in longitudinem, ex ligno excauato atque corio obducto, rimam habens, per quam folium membranaceum (cm. 52×14,5) euoluitur. In cylindro nempe axis ligneus utrinque extra corpus cylindri suis uerticillis eminens ita ut his circumrotari atque membrana axi annexa explicari possit.

Statuta conuiuii sancti Johannis baptiste in Ygheløse. „In nomine patris et filii et spiritus sancti. Amen. Hec sunt statuta et iura conuiuii in Ygheløse, que senator et alii conuiue × indempnem reddat, quem supplantauit“. [sæc. xv]: „Notandum, quod quilibet frater exponat seu offerat die depositionis alicuius conuiue unum denarium et ad psalteria legenda

2 denarios". [sæc. xv]: „Item circa festum beati Johannis baptiste, quando colloquium conuiuarum, quod dicitur stephnæ, tenetur, quilibet conuiua exponat quatuor denarios pro missis et psalteriis legendis pro omnibus conuiuis defunctis, qui uero non exposuerit, 2 oras soluat". [sæc. xvi]: „Anno Domini 1537. Item hoo szom gildbrodher er oc ey tiill berer oc søger ey mett syn madt, bøode 1 tønne øøll modt alle brødre". [sæc. xvi]: „Item 10 den. sielletørdtt altera die Johannis baptiste, dum stephne habetur". (C. Nyrop: Danmarks Gilde- og Lavsskraaer fra Middelalderen I 101). [manu recentiori]: „*τέλος. πάντα κοινὰ φίλων. πενία τὰς τέχνας ἐγείρει. Ἀμήν*".

Prov. Dacia. — *Poss.* O. Worm. (Museum Wormianum (1655) 384). — Museum Regium. (Langebek: Scriptores rerum Danicarum VIII 529).

Ny kgl. S. 1492^{d} 4to membr., sæc. xvi ineunt., ff. 8, cm. 22×15. Tegum. uetus. Sigillum olim appensum erat, sed modo fila serica iam supersunt.

f. 1'—8': *Statuta fraternitatis kalendarum corporis Christi in Morkerken in Anglia Cimbrica per Godschalcum de Aleuelde episcopum Slesuicensem anno 1510 confirmata.* „Godschalcus de Aleuelde × Item. Cum malitiis hominum est obuiandum, uolumus et statuimus, ut si quis fratrum propria ////"

Prov. Dacia. — *Poss.* Fraternitas kalendarum corporis Christi in Morkerken. — O. H. Moller. (f. 1 manu Jacobi Langebekii scriptum: „Foræret af Hr. Professor Moller i Flensborg 1754 in Dec."). — Kgl. danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog.

Litt. Dänische Bibliothek VIII (1746) 189. — G. Clæden: Monumenta Flensburgensia I (1768) 617. — H. N. A. Jensen: Angeln zunächst für die Angler (1844) 189. — C. Nyrop: Danmarks Gilde- og Lavsskraaer fra Middelalderen I (1899—1900) 486.

Gl. kgl. S. 3199 4to chart., sæc. xv exeunt, et sæc. xvi ineunt., ff. 14, cm. 22×15,5. Folio 14 schedula chartacea adglutinata est. Complura folia e codice erepta. Tegumentum membranaceum, in quo inscriptio hec: „Statuta facultatis utriusque juris". Manu sæc. xvi additum est: „och Copier aff nogre kong Hanses breffue", que uerba expuncta sunt.

f. 1—12 [sæc. xv exeunt.]: „*Statuta facultatis utriusque iuris uniuersitatis Hafniensis.* Quoniam in omnibus maxima sunt Dei dona × idem suggesserit equitatis". (Langebek: Scriptores rerum Danicarum VIII 347).

f. 13—13' [sæc. xvi ineunt.]: *Annotata de primis doctoribus facultatis utriusque iuris.* „Petrus Alberti artium et decretorum doctor × in qua quidem repetitione affuit serenissimus Dominus rex Dacie etc. Dominus Cristiernus a principio actus usque ad finem anno Domini 1516 quinta feria penthecostes". (Ibid. 355).

f. 14 [in scheda adglutinata, eadem manu sæc. xvi script.]: *Ex actu doctorali* Nicolai Petri de Worberg. „Jhesu Christi nomine inuocato × argumentis et documentis illustrarunt". (Ibid. 356).

In interiore parte tegumenti manu sæc. xvi script.: „1530 Lutherani ecclesiam collegiatam Haffniensem prophanabant sed 1531 quarta feria in octauas Martini restituunt".

Prov. Dacia. — Ex archiuo regni anno 1784.

Litt. R. Nyerup: Vort Fædrelands Litteratur i Middelalderen (1804) 410. — Werlauff: Kiøbenhavns Universitet fra dets Stiftelse indtil Reformationen (1850) 55. — H. Matzen: Kjøbenhavns Universitets Retshistorie I (1879) 75. — Gigas: Katalog over det store kgl. Bibliotheks Haandskrifter vedr. Norden, særlig Danmark II (1906) 66.

Ny kgl. S. 718 fol. membr. et chart., sæc. xv—xviii, ff. 16 (10 ff. membr. + 6 ff. chart.), cm. 32×23. Folia nonnulla desunt. Tegumentum uetus foliis antiphonarii sæc. xii obductum.

Anniuersariorum et statutorum liber uicariorum perpetuorum in ecclesia Roskildensi.

f. 1 [sæc. xv ineunt.]: „Protestor quod uelim facere residenciam personalem apud ecclesiam sancti Lucii Roskidis anno nunc futuro et seruire Deo et ecclesie sine fraude pro meis uiribus". — [sæc. xvi]: „Protestatio nouitiorum. Ego N. promitto et obligo me subiectum esse statutis et ordinationibus uicariorum Roschildensium atque ea pro uirili mea iuxta conscientiam meam obseruaturum. Sic me adiuuat Deus".

f. 1' [sæc. xv]: „Nota, bona distribucionum perpetuorum uicariorum in ecclesia Roskildensi. Primo quatuor tabernas contigue prope forum apud cimiterium sancti Olaui Roskidis sitas,

quas dedit felicis recordacionis dominus Petrus, condam episcopus Roskildensis, dictis perpetuis pro cotidianis distribucionibus in summis missis".

f. 2—6' [manibus diuersis sæc. XV—XVI]: „Anniuersaria per dominos perpetuos uicarios in ecclesia Roskildensi omni anno celebranda" i. e anniuersaria mensium Jan. Febr. Oct. Nou. Dec., quoniam folia quatuor inter f. 3 et f. 4 exscissa sunt. (Langebek: Scriptores rerum Danicarum VI 592).

f. 2' [sæc. XV]: Ordinationes uicariorum perpetuorum de anniuersariis uicariorum celebrandis dat. 1450 $^{23}/_{9}$. (Langebek: Scriptores rerum Danicarum VI 592).

f. 7 [sæc. XV]: Littere dat. 1489 $^{5}/_{4}$, quibus perpetui uicarii Johannem Laale capellanum regis Johannis in collegium suum asciscunt. (Ibid. 596).

f. 7' [sæc. XV]: Littere dat. 1487 $^{21}/_{11}$, quibus Boo Mattsen prior atque uicarii perpetui fatentur se duo milia marcarum a Dorothea regina Dacie accepisse. (Ibid. 596).

f. 8 [sæc. XV]: Littere dat. 1470 $^{1}/_{5}$, quibus Olauus Martini, episcopus Roskildensis, annum gratie uicariis perpetuis concedit. (Ibid. 597).

f. 8' [sæc. XV]: Littere dat. 1440 $^{20}/_{12}$, quibus Johannes, episcopus Roskildensis, annum gratie uicariis perpetuis concedit. (Ibid. 598).

f. 9—10 [sæc. XV—XVI]: „Statuta perpetuorum uicariorum ecclesie Roskildensis". (Ibid. 599).

f. 11—12 [sæc. XVI]: „Statuta confirmata anno Domini 1554". (Ibid. 601).

f. 12'—16 [sæc. XVI—XVII]: „Confirmatio fratrum per manuum appositionem. Ego Laurentius Asceri, prior uicariorum Roschildensium, suprascripta statuta ueluti pietati consona decerno et approbo et eisdem ut strenue obseruandis manu propria subscribo. × Seuerinus Liungby comminister ad divi Lucii die 12. Julii 1668". (Ibid. 603).

f. 16 [sæc. XVIII]: Rationes et note diuerse. (Ibid. 606).

Prov. Roskildia. — *Poss.* Collegium uicariorum perpetuorum in ecclesia Roskildensi. — Christopherus Johannis Schulz, prepositus ecclesie Roskildensis. (Littere Christopheri Giessing dat. Roskildis 1774 $^{31}/_{10}$ codici nostro adfixe. — Scriptores rerum Danicarum VI 591). — P. F. Suhm. (Mss. Suhm. 821).

Ny kgl. S. 1892 fol. membr., sæc. xv, cm. 30×20,7. Modo unum folium, quod „87“ signatum est.

Fragmentum actorum processus s. Ingridis Skeningensis. „///// Esberni etc. Paulus Hemingi ciuis Skeningensis etatis 32 annorum × Prouidus uir Jacobus Lemekeswen ciuis Skeningensis etatis 53 annorum, ut dixit, testis productus, iuratus ////“

Prov. Suecia. — Hoc folium ante multos annos in bibliotheca Regia repertum sine dubio Gl. kgl. S. 2438 4to pro tegumento seruiebat. Litteris maiusculis „II HIST. DAN. MISCELLA.“ inscriptum est eodem modo, quo sepius libri manuscripti Andreæ Seuerini Velleii inscripti sunt. Aliud folium eiusdem codicis, „78“ signatum, „MARSK STIG“ manu Andreæ Seuerini Velleii inscriptum, in bibliotheca uniuersitatis Hafniensis repertum est. (Antiquarisk Tidsskrift för Sverige V (1895) 463).

Litt. Ellen Jørgensen: Et Brudstykke af den hellige Ingrid af Skenninges Helgenproces. Bok- och Bibliotekshistoriska Studier tillägnade Isak Collijn (1925) 71.

Ny kgl. S. 1432 fol. membr., sæc. xvi ineunt., ff. 55, cm. 27,5×20. Tegum. uetus. Codex mutilus.

f. 1 [sæc. xvi]: „Anno Domini 1521 martirizatus et submersus fuit uenerabilis pater abbas Arwidus cum conuentualibus suis a nephandissimo tiranno Cristierno rege Danorum, qui eciam decapitare fecit episcopos et nobiles quamplurimos regni Swecie conciliarios. Ideo expulsus per strenuissimum et serenissimum nobilastam Gøstawum Erikson et inde euanuit ut promeruit predictus Cristiernus in pudore et confusione permaxima etc.“

f. 1 [sæc. xvi]: „Anno Domini 1524 dominica Inuocauit reconciliatum est monasterium Noue Vallis cum capella mulierum et cemiteriis utrisque per reuerendum in Christo patrem et Dominum D. Johannem Dei et apostolice sedis gracia episcopum Lincopensem et facta confirmacione et reconciliacione consecrauit et benedixit fratrem Johannem Martini conuentualem Alwastrensem in abbatem Noueuallensem post decessum abbatis Arwidi, cuius anima in pace requiescat, qui eciam benedixit tabulam summi altaris cum ceteris imaginibus non benedictis etc.“

f. 2—55’: *Liber copiarius monasterii beate Marie in Nydala ordinis Cisterciensis.*

Prov. Suecia. — *Poss.* Monasterium beate Marie in Nydala. — Jacobus Serenius episcopus Strengenesensis. (Cod. Ups. E 175 p. 25. — J. G. Liljegren: Svenskt Diplomatarium I xii). — J. Langebek. (Bibl. Langebek. 537 n. 90). — P. F. Suhm. (f. 1': „Liber preciosus monasterii Nydalensis scriptus initio sæculi 16, nimis prohdolor mutilus P. F. Suhm").

CODICES MATHEMATICI, ASTRONOMICI, MEDICI, CHEMICI ETC.

Gl. kgl. S. 277 fol. membr., sæc. XIII, ff. 87 (sc. „86“—„117“, „135“—„143“, „145“—„146“, „148“—„159“, „161“—„167“, „169“—„193“), cm. 30,9×22. Litt. init. Multe figure mathematice. Codex mutilus.

f. „86“—„88“: *Abacus.* „///// magis utuntur. As igitur habet unum deuncem × et remanent sex“.

f. „88“': *Figura arithmetica.*

f. „88“—„88“': „*Regule in rithmathiam.* Quinque genera inequalitatis ex equalitate procedere manifestum est × uel obsessi“.

f. „88“'—„89“: „*Distinctio uocabulorum et quantitatum in minuciis.* Minima pars est calculus × habet sextaria centum“.

f. „89“: *Diuisio libre.* „| Libra uel as ex unciolis constat duodenis | × est medietas calci“.

f. „89“: „*De portionibus uel mensuris in arte medicine.* Pondera autem uel mensure minimi gradi secundum grana × libra sic ÷“.

f. „89“—„89“': „*Alphabetum Grecum et numerus Grecorum*“.

f. „89“'—„98“: Johannes de Sacrobosco: *Compotus.* „Compotus est scientia considerans tempora ex solis et lune motibus × unde homo magni eui dicitur ////“

f. „98“'—„99“': *Calendarium.*

f. „100“—„101“: *Varie tabule.*

f. „102“—„113“': Euclides: *De elementis geometrie, cum figuris.* „Punctus est, cui non est pars × corpus duodecim basium pentagonalium equalium laterum figuraliter componere. Explicit“.

f. „113“'—„114“: *Diuerse figure mathematice.*

f. „114“'—„117“': „*Operationes et figure quedam excerpte de arte geometrica.* Geometricales tractandi diuersitates × undique rotundum et tenuem quantum potest fieri. Hoc ////“

f. „135“—„145“': *Cosmographia* „///// Gelboe contra orientem Syropolis ciuitas supra cuius muros suspenderunt capud Sauli

× tam preterito quam futuro exclusis, presentia sunt omnium merita sine fine".

f. „145"'—159"': „*Septima liberalium artium scientia sc. astrologia.* Tribus modis locuntur auctores de superioribus × uicium in oculo hominis accusat, colorem ///////"

f. „146" [manu coeua, in imo margine]: „*Ordo mathematicam addiscendi.* Primo audiantur, que sunt introductoria, scilicet algorismus, spera, compotus, arismetica Boecii, musica eiusdem × Aomor de natiuitatibus, Centilogium Ptholomei".

f. „161"—„163"': Martianus Capella: *De nuptiis Philologie et Mercurii.* [Ex libro VIII]. „///// pedem per ipsum pectus eius ceruicemque consurgit × declinare aut retrogradari facit. Explicit astrologia Martiani".

f. „163"'—„167": „*Tractatus* Humberti *astrologi.* Super geometrie practica ponentes × prescribantur integro, subtilius erit opus. Explicit minucimetria Humberti astrologorum peritissimi".

f. „169"—„173"': Johannes de Sacrobosco: „*Tractatus de spera.* Tractatus de spera quattuor capitulis distinguimus × aut mundana machina dissoluitur".

f. „174"—„175"': Hermannus Contractus: *Libellus de metiendo astrolabio.* „Hermannus Christi pauperum . . . . In metienda igitur × alias debet notificari".

f. „175"'—„178"': Hermannus Contractus: „*De utilitatibus astrolabii.* [Liber I]. Quicunque astronomice peritiam discipline × poteris fabricare horolgia".

f. „178"'—„183": *Varia ad scientiam astronomicam pertinentia, cum tabulis.*

f. „183": *Tabula natiuitatis.* „Hanc tabulam collegit magister Philippus Januensis, inuentam astronomicis argumentis de natiuitate domini sui Friderici, filii Friderici Romanorum imperatoris, quem Beatrix Augusta enixa est anno Domini 1164 Julii 16. die, 5. feria, hora 3. in ciuitate Papia, et deprehense sunt ab eo planete tunc in eisdem signis et gradibus extitisse".

f. „183"'—„190"': *Tabule de motibus astrorum.*

f. „190"'—„193"': „*Qualiter algorismo sit utendum in negotio tabularum istarum*".

Poss. f. „86": „H. L. B".

Ny kgl. S. 100 8vo membr., sæc. xv, ff. 86, cm. $12{,}_4 \times 7{,}_2$. Litt. init. Figure geometrice auro picte. f. 1': Mulier tunica

uiridi et stola rubra uestita instrumenta geometrica manibus tenens depicta est.

f. 3—86: „Euclides: *De elementis geometrie.* Punctus est, cuius pars non est × Fabricato quouis quinque regularium corporum sibi speram inscribere".

Poss. f. 2: Arma primi possessoris, uid. tab. VI n. 6 — f. 1: Arma possessoris cuiusdam sæc. XVIII, uid. tab. VII n. 1. — Jacob Sletting. (f. 1: „J. Sletting". In fol. preligato: „Jacob Sletting d. 14. December 1813").

Ny kgl. S. 275ª 4to membr., sæc. XIII, ff. 85, cm. 20,4×14,4. Inter fol. 45 et fol. 46 unum folium deest. Nonnulla folia lacerata. Litt. init. atque figure textum illustrantes. Tegum. uetus.

In fol. prel. [sæc. XV]: *De algorismo Johannis de Sacrobosco.* „Intendit algorismus in hoc opere × scribe ibi digitum".

f. 1—10': Johannes de Sacrobosco: *Algorismus uulgaris.* „Omnia, que a primeua rerum origine × in numeris quadratis quam cubicis".

f. 11—30': Johannes de Sacrobosco: *Tractatus de sphera.* „Tractatum de sphera 4 capitulis distinguimus × aut mundana machina dissoluetur".

f. 31—63': Johannes de Sacrobosco: *Compotus.* „Compotus est scientia considerans tempora × | ecclesie Christi quod nos hic fructificemus | ".

f. 64—72': „*Tractatus quadrantis.* Geometrie due sunt partes × altitudinem et productum dabit capacitatem. Explicit quadrans".

f. 73: „*Tabula solis prima in anno bissextili ad inueniendum locum eius anno Domini 1292 uerificata*".

f. 73': „*Tabula solis secunda adequata anno Domini 1293*".

f. 74: „*Tabula solis tertia equata anni Domini 1294*".

f. 74': „*Tabula solis quarta ad inueniendum locum eius anno Domini 1295 uerificata*".

f. 75: „*Tabula terminorum*". (cf. Gl. kgl S. 1810 4to f. 2').

f. 75—77: „*Expositiones tabularum compoti.* Hec prima tabula terminorum dicitur × omnia predicta per ordinem inueniuntur".

f. 77': „*Tabula* Gherlandi *principalis*". (cf. Gl. kgl. S. 1810 4to f. 2).

f. 78: „*Contratabula deseruiens tabule Gherlandi et Lincolniensis*“. (cf. Gl. kgl. S. 1810 4to f. 1').

f. 78'—84: „*Calendarium magistri* Petri de Dacia“. (cf. Ms. College of Arms 20). Inueniuntur manu secunda sæc. xiii exeunt. additiones, que calendarium ad usum nationis Anglicane uniuersitatis Parisiensis adaptant (cf. Chatelain et Denifle: Auctarium chartularii universitatis Parisiensis I 4) Manu tertia eiusdem temporis addita sunt pauca nomina sanctorum ex calendario dioceseos Roschildensis e. g. Kanuti ducis, Kanuti regis, Lucii pape. Manu secunda ad 14. Kal. Maii: „Anno Domini 1295 obiit Matheus Crac, cuius anima requiescat in pace“.

f. 84': „*Regna nationis Anglicane*“.

f. 84': „Hic continentur libri isti: Algorissmus, sphera, compotus maior, tractatus quadrantis, 4 tabule quadrantis, expositiones tabularum compoti, calendarium magistri Petri de Dacia“.

In interiore parte tegumenti: „*Tabula nouem limitum*“.

Prov. Gallia. — *Poss.* Sæc. xiii exeunt. codex in possessione cuiusdam Dani in uniuersitate Parisiensi degentis fuit. — Andreas Erasmi. (f. 1: „Andreas Erasmi est possessor anno Domini 1548“). — Johannes Laurentius Viburgus. (In folio preligato: „Joannes Laurentius Wiburgus anno 1628 31. Julii“). — Augustinus Olufsøn Vroe. (In folio preligato: „Augustinus Oluffsønn Vroe er Baagens Eyermandt anno 1630“). — Peder Hersleb. — Kgl. danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog. (In interiore parte tegumenti: „Foræret til det kgl. danske Selskab af Hr. Justitsraad Hersleb 1747“. — J. Langebek: Det kgl. danske Selskabs Begyndelse og Tilvæxt (1748) 163).

Litt. Scriptores rerum Danicarum VI (1786) 260. — Bruun 96. — Ellen Jørgensen: Om nogle middelalderlige Forfattere, der nævnes som hjemmehørende i „Dacia“. Historisk Tidsskrift 8. R. III 255.

Gl. kgl. S. 1811 4to membr., sæc. xiv, ff. 48, cm. 20×13,2.

f. 1—48': „*Tabule et canones* Profacii *astronomi Hebrei principis Judeorum in monte Pessulano, et est almanac perpetuum*“.

Passim in codice recepta medica manibus diuersis lingua Latina et Germanica scripta.

Poss. F. C. Sevel. (Bibl. Sevel. III 213 n. 868). In auctione Seveliana anno 1781 codex pro 2 m. 9 sk. emptus est.

Gl. kgl. S. 1810 4to membr. et chart., sæc. XIV, ff. 75, cm. 22,$_3$×14,$_9$. Pars principalis folia chartacea cum nonnullis foliis membranaceis habet; quaterniones postea inserte membranacee sunt. Quaternio prima, ff. 1—8 complectens, atque folia 64—68 manu sæc. XIV, sed non eadem manu, qua pars principalis scripta. Passim figure et uersus manu sæc. XV exarate sunt. Tegum uetus. Olim liber catenatus.

f. 1 [sæc. XV]: *Tabula planetarum.*

f. 1': „*Contratabula*". (cf. Ny kgl. S. 275^a 4to fol. 78).

f. 2: „*Tabula principalis* GHERLANDI". (cf. Ny kgl. S. 275^a 4to fol. 77').

f. 2': „*Tabula terminorum*". (cf. Ny kgl. S. 275^a 4to fol. 75).

f. 3: „*Tabula quadrantis ad inueniendum qualibet hora die proportiones umbrarum ad suas res et proportiones earum quarumlibet ad suas umbras*".

f. 3: *Tabula, que ostendit per quot horas uniuersales sol moratur in quolibet signo in ascensu suo, quod per astrolabium est quesitum.*

f. 3': „*Tabula septem climatum secundum eleuationem poli et prolixitatem maiorum dierum et numerum miliariorum*".

f. 4—4': „*De officio quadrantis*". „Sequitur de officio quadrantis prout spectit ad gemeotriam × terminum plani mensurandi". (Ex tractatu de quadrante; cf. Ny kgl. S. 275^a 4to fol. 64 seq.).

f. 5: *Tabula de eclipsibus solis et lune per annos 1313—1330.*

f. 5': „*Extractum de mensuratione turris inaccessibilis*". (Ex tractatu de quadrante; cf. Ny kgl. S. 275^a 4to fol. 69').

f. 6: „*De quadrante quantum ad horas diei*".

f. 6': „*Si non habes quadrantem*". (Ex tractatu de quadrante; cf. Ny kgl. S. 275^a 4to fol. 70').

f. 7: „*Tabula horarum artificialium ante meridiem uel post*".

f. 7': [eadem manu sæc. XV, que tabulam in fol. 1 exarauit]: *Tabula signorum zodiaci.*

f. 8—8': *Varie note de distantia lune a terra, de diametro terre, de toto ambitu terre.*

f. 9—23 [Hic pars principalis codicis incipit]: JOHANNES DE SACROBOSCO: *Tractatus de sphera, cum figuris.* „Tractatum de

spera 4 capitulis distinguimus × mundana machina dissoluetur".

f. 24—47': „*Magistri* Johannis de Sacrobosco *noua compoti compilatio.* Compotus est scientia considerans tempora × | tu stabilire uelis opus hoc per temporis euum | ".

f. 47'—48': *Expositiones tabule terminorum et tabule Gherlandi.* „Hec tabula prima tabula terminorum dicitur × qua littera dominicalis occurrit". (cf. Ny kgl. S. 275ª 4to fol. 75 seq.).

f. 48'—56: Johannes de Sacrobosco: „*Algorismus.* Omnia, que a primeua rerum origine × quadratis quam in cubicis. Explicitus est algorismus prosaicus".

f. 56—60: „*Compositio quadrantis magistri* Johannis de Sacrobosco. Omnis scientia per instrumentum × de simplici et composito quadrante ad presens sufficiant".

f. 60—61': *Expositiones tabule terminorum et tabule Gherlandi.* „Hec tabula prima tabula terminorum dicitur × qua littera dominicalis occurrit".

f. 62—63', 69: *Practica arithmetica.* „Si ponatur amphora 8 quartarum uini × tertia pars est". [ff. 64—68 non proprie ad hunc codicem pertinent].

f. 64: „*Tabula terminorum*".

f. 64': „*Tabula principalis Garlandi*".

f. 65: „*Contratabula*".

f. 65: „*Tabula signorum*".

f. 66—68: *Tabule solis.*

f. 68 [eadem manu sæc. xv, que tabulas in fol. 1 et fol. 7' exarauit]: *Tabula, que uocatur testimonium planetorum.*

f. 69 [eadem manu]: „*Qualitates signorum*". „Aries. | Nil capiti facias aries cum luna refulget | × | carpe uiam tutus sic potio sumpta sal ////"

f. 70—73 [manu prima]: *De regimine sanitatis per circulum anni.* „Cisio Janus. In Januario de optimo uino bibe ieiunus. Sanguinem non minuas × | percutiunt uenas, tollunt de corpore penas | ".

f. 73': *Cisio Janus.*

f. 74 [eadem manu, que tabulam f. 68 exarauit]: „*Tabula continuationis coniunctionis*".

f. 74 [manu eadem] „*Tabula minucionis*".

Poss. Matthaeus Ottenn, medicus Friderici I regis Danie. (In interiore parte tegumenti: „Liber Matthaei Ottenn Chylii ar-

cium et medicine doctoris phisici Regii". — Joh. Moller: Cimbria litterata I 472). — Possessor quidam Danicus. (f. 8': „Si fourtune me tourmente. Esperance me contente. Trop endurer me dure, mais pour durer j'endure. Anno 1609 den 15. Junii .... manu propria". Nomen erasum est). — Bibl. Gottorp. (Cat. Pechlin. n. 131. — Cat. Möllmann. n. 196).

Thott 825 4to chart., sæc. XV (f. 127': „1441", f. 236': „1461", f. 262': „1463"), ff. 266, cm. 21,2×14,3. Liber mutilus. Tegum. uetus.

f. 1: *De tractatu, qui computus sacerdotalis intitulatur.* „Sacerdotes computum scire tenentur × Etiam sacerdota'is, quia a quodam sacerdote compositus est".

f. 1'—38: *Computus sacerdotalis, cum glossis.* „Quoniamquidem ut uiderim × pro modulo conclusionis sacerdotalis computi ceteris predictis finaliter est annexa".

f. 39: „*Tabula phisicorum de duodecim signis*".

f. 40—43': „*Compotus manualis*". „ | Est dux ciclus lunaris sit tibi primus | × | ut sit in angaria quarta sequens feria | ".

f. 44—54': „*Compotus judaicus*" *cum glossis.* „Me pudet audire Judeum talia × ipsos diligenter consideranti. Et sic est finis istius computi Judaici".

f. 55—76: „*Compotus* Gwilhelmi Mimatensis episcopi, et est octaua pars ipsius libri Rationalis diuinorum officiorum". „Quoniam sicut ait beatus Augustinus × et aliis pretiosis sumptibus urbem lustrabant. Et sic est finis huius octaue partis. Magister Gwilhelmus fecit istam octauam partem anno Domini 1286".

f. 76'—78': „*Ex sexta parte*" *Rationalis diuinorum officiorum* Guilhelmi Durandi. „Notandum est de aduentu Domini, quod beatus Petrus × et duplicem binarium".

f. 79—103': „*Dicta* Simonis *super massam compoti*". „Secundum Augustinum in domo Dei sunt quattuor necessaria, Greca, musica, jus canonicum et compotus × in toto die eiusdem mensis est embolismus". [Inter uolumina librorum, que Amplonius de Berka habuit in mathematica, fuit: Egregium commentum Symonis Daci super compotum ecclesiasticum].

f. 104—127': „*Compotus Nurenbergensis*" *cum glossa.* „Omnia cum superiorum motu corporum × finito et completo in Stendal anno Domini 1441 in profesto Michaelis....".

f. 128—129': *Tabule astronomice.*
f. 130—150': *De motibus solis et lune et planetarum, cum glossa.* „Cognicio ueritatis de paucis temporum circa motum solis et lune orbium × prius addas".
f. 151—153': *Tabule computistice.*
f. 154: *De ui signorum celestium in egritudinibus consideranda.* „ | Nil capiti facias aries dum luna refulget × et si carpis iter, ad finem tardius ibis | ". [Figura hominis penna exarata].
f. 154': *Tabula de 12 signis zodiaci.*
f. 155—160': *Calendarium.*
f. 161—164': *De signis zodiaci. De uirtutibus planetarum corpus humanum regentibus.*
f. 165: „*Ciclus magnus* Dyonisii *de pascha DXXX duorum annorum*".
f. 165': „*Tabula contra*".
f. 166: „*Tabula* Alphonsii *de festis mobilibus*".
f. 166': „*Tabula* Bede". „*Tabula magistri* Petri de Cipro". „*Tabula magistri* Fungonis". „*Canon tabule* Fungonis".
f. 167: „*Tabula Confluentina prima anno Domini 1471 facta*". Folium impressum (ex libro Johannis Gersonis, qui Monotessaron inscribitur, s. l. & a. [Coloniæ c. 1471]).
f. 168: „*Tabula* Angeli".
f. 169—175: *Tractatus de chronologia.* „Duo sunt cicli in quibus × 376 athomi eueniunt".
f. 175—178: „*Opusculum de prima die seculi.* Primam diem seculi per uerissimum compotum Hebreorum × et ratione carent".
f. 178—178': *Excerpta ex scriptis* Pauli Burgensis.
f. 179—186: „*Compendium paschale.* Paschalis dies celeberrimus et reliqua festa ab eo dependentia × Ante omnia uigilare debet ad laudem agni paschalis incontaminati Jhesu Christi benedicti in secula".
f. 186—186': *Note de celebratione pasce, inter quas rescriptum concilii Basiliensis ad clerum Coloniensem de celebratione pasce anno 1444.*
f. 187—188': *Sermo super Joh. 11. 9.* „Nonne duodecim hore sunt diei Joh. 11. De hiis quidem horis × ab usu repulerunt. Sufficiant hec. Gloria, laus et honor sit redemptori".
f. 191—208': Hermannus de Munster, *frater monasterii Campi sancti Marie: Phaselexis.* „Gaude et letare sacrosancta Ba-

siliensis synode preclarissima, quia antiquarum sacrosanctarum synodorum consors es effecta × Si uero bene dictum quid reperitur non mihi, sed illi referat graciarum actiones, qui dat omnibus affluenter et non improperat. Jacobi primo".

f. 217–219': „*Exhortacio super kalendarii correctione a domino* Petro cardinale Cameracensi *edita*". „///// Et ratio huius est, quia in omnibus 76 annis × utile et laudabile opus celeriter compleatur ad illius gloriam et honorem....".

f. 220: *De correctione erroris calendarii de inuentione pasche.*

f. 220': *Excerpta ex scriptis* Petri Cameracensis *cardinalis.*

f. 221: *Versus astrologici.* „ | Si quis nascitur, dum Saturnus dominatur | × | in uultum iustum, castum, uagabundum | ".

f. 221'—236': *Tabule cicli solaris. Tabule cicli lunaris. Tabule indictionis etc.*

f. 237—255': Johannes de Sacrobosco: *Algorismus, cum glossa.* „Omnia, que a primeua rerum × cubicis quam quadratis".

f. 256—258': *De arte algoristica.* „Ex quo ars algoristica multum est necessaria × debeat non sequi".

f. 258'—266': *Varie tabule et note e. g. de loco lune inueniendo, de horologio faciendo, de clauicordia facienda, de ortu et occasu solis.*

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium Campi sancte Marie ord. Cist. in Westphalia [Marienfeld]. (In interiore parte tegumenti: „Liber Campi sancte Marie sub custodia fratris Hermanni Birech"). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 424 n. 825).

Gl. kgl. S. 1813 4to chart., sæc. xv, ff. 121, cm. 21,3×15,3. Codex diuersis manibus scriptus, figuris penna delineatis instructus, in fine mancus. Tegum. uetus.

f. 1—2': „*Usus uirge cubice cum cubellis et supplementis*".

f. 3—8': „*Quocunque circulo dato eum in partes equales diuidere*". „*Omnem orbem in partes diudere equales*" etc.

f. 9—12: „*Pro compositione instrumentorum kalendarii seu planetarum*".

f. 12'—20': „*Tabula radicum mediarum coniunctionum*". „*Tabula medie coniunctionis solis et lune*". „*Tabula equationum solis*". „*Tabula radicum mediorum motuum planetarum*". „*Tabula radicum capitis draconis*". „*Tabula ad inueniendum tempus reductum*".

f. 21'—50': *Calendarium cum multis tabulis et commentariis.*

f. 51—52: *Disci mobiles in usum astronomorum.*
f. 54—59': „*Tabula profectionis annue per totum annum*".
f. 59'—72: „*Tabula profectionis siue reuolutionis mensium*". „*Tabula profectionis annue in horis et minutis atque aliis fractionibus*" etc.
f. 73—75': *De locis planetarum inueniendis.* „Notandum, quod instrumento quodam, quod theorica noua × uerus locus capitis erit".
f. 77—121': *De motibus planetarum.* „Astrorum obseruationes studiosi × iam magister ultimo agit de latitudinibus diuersis duorum /////"

Prov. Germania. — *Poss.* Hans Landsthad. (Nomen in interiore parte tegumenti inscriptum). — Petrus Alberti uicecancellarius uniuersitatis Hafniensis. (In interiore parte tegumenti: „Liber datus uniuersitati per doctorem Petrum Alberti"). — Bibliotheca Uniuersitatis Hafniensis.

Litt. Erichsen 46. — S. Birket-Smith: Om Kjøbenhavns Universitetsbibliothek før 1728 (1882) 11.

Gl. kgl. S. 1817 4to membr., sæc. xv, ff. 212, cm. 20,$_5$×14,$_5$. Tegum. uetus.

f. 1—212': „*Ars geomancie siue ars punctorum*". „Quicunque uult bene addiscere artem geomancie quantum ad practicam, que est filia artis astrologie × manus dextra tetigit ipsam".

Ny kgl. S. 73 8vo membr., sæc. xii, ff. 37, cm. 15,$_4$×9.

f. 1 [manu secunda]: *Versus de remedio caluitiei.* „ | Miror inesse uiris tot frontes absque capillis | × | Aspiciesque nouis caput ebullire capillis | ".
f. 1'—37: *Questiones in musica authore anonymo.* „A natura omnium rerum antiquissima parente immo auctore × cum ipsi linee fuerit proximum". (cf. Rudolf Steglich: Die Quæstiones in Musica. Ein Choraltraktat des zentralen Mittelalters und ihr mutmasslicher Verfasser Rudolf von St. Trond. Leipzig 1911).

Poss. Stephanus Johannis Stephanius (f. 1 manu Stephanii hec inscriptio: „Hermanni Contracti de monochordo libellus. Folia continet 37").

Gl. kgl. S. 1653 4to membr., sæc. xi exeunt., ff. 220, cm. 21×13,$_5$. Scriptura, que dicitur Longobardica. f. 17—19':

Figure quindecim penna delineate fetum in utero exhibentes. Tegum. uetus.

f. 1—2 uacant.

f. 3—25': „*Gynecia* Muscionis" *ex Grecis* Sorani *in Latinum sermonem translata.* „Prologus Muscionis. Cum frequentius nobis in mulieribus causis obsetrix fuisset necessaria × ab antiquis diligenter scripta sunt. De Soranis cateperocianis et curas de gyneciis triacontadis in Latinum translata sermonem". (Sorani Gynaeciorum uetus translatio Latina. Ed. V. Rose (Lipsiæ 1882) 3—128).

f. 25'—28': „*Pessaria*". „Initium cure matricis × difficultatem urine soluet. Explicit pessaria, in quas continetur omnium feminarum sanitatis auxilium. Explicit gynecia Muscionis auctoris". (Ibid. 120—128).

f. 28'—31': „Cleopatra": *De morbis muliebribus.* „Desideranti tibi, filia charissima, habere × menstrua deducit". (Bandinius: Catalogus codicum Latinorum bibl. Laurentianæ III 17).

f. 31'—59': „*Liber* Galieni". „Incipit alphabetum × et ad serpentium morsus facit".

f. 60—60': *Virtutis demonstratio omnium medicamentorum.* „Verum haec est uirtutis demonstratio omnium medicamentorum × ferro cura. Hic deest ////"

f. 61—66': „*Liber dietarum diuersorum, hoc est* Alexandri *et aliorum.* De capillis cadentibus. Cibos accipiant × et ab omni legumine". (cf. Ms. Reg. Brit. Mus. 12 E XX).

f. 66'—71': *Dieta* Ypocratis. *Dieta* Theodori, *etc.*

f. 72—76': „*Liber artis medicine*". „Asclepius puer factus × uero dimittendi sunt, quod non prenotauimus".

f. 77—147': Oribasius: *Synopsis I—VI.* „Ex iussione Juliani diuini Augusti collecti sunt × fluxio et secundum uirtutem ////" (Oeuvres d'Oribase par Bussemaker et Daremberg V (1873) 798).

f. 148—149: „*Antibalomenon*". „Quoniam antibalomenon librum × dactili siriaci".

f. 149'—181': *Antidotarium.* „Hec est operatio potionis, que uocatur in lingua × sicut faba malor".

f. 181'—183': *De ponderibus et mensuris etc.* „Incipit de ponderibus signis, que incognita sunt. Talentus habet pondus × hec sunt signa mortifera certissima".

f. 183'—185: „*Conseruatio fleuothomie et dierum canicularum.*

Mense Aprelis uena mediana de brachio incidere × Justini ad cauculos".

f. 185—186: *De emplastris.* „Emplastras Oxira facit ad omnem fracturam et stomachum dolentibus × cum oleo liquefac et commisce".

f. 186'—188': *De unguentis.* „Unguentum marciaton. Ad guttam restringendam et ad omnem × semen rute agreste. Semen euforbium".

f. 189—215': „*Medicamentarium, quod continet dicta Uribasii doctoris per alphabeto.* Acopum sciaticis et paraliticis conue niens × melli aut aqua calida".

f. 215'—217' [diuersis manibus sæc. XI—XV]: *Recepta medica.*

f. 220 [sæc. XV]: „Anno a mundi creatione 4815 uniuersitas Cantebrigia fuit a Cantebro edificata et a philosophis et scientiarum inuentoribus multipliciter decorata".

Prov. Italia. — *Poss.* f 219' [sæc. XV]: „Frater Thomas Glowcetur carmelita". — f. 138 [sæc. XV]: „Orate pro Nicholao Cautelowe". (cf. f. 189 et f. 148).

Litt. E. A. Loew: The Beneventan script (1914) 19, 338. — Sorani gynaeciorum vetus translatio Latina. Ed. V. Rose (1882). — Sudhoff: Tradition und Naturbeobachtung in den Illustrationen medizinischer Handschriften und Frühdrucke vornehmlich des 15. Jahrhunderts (1907) Taf. XV. — Fr. Weindler: Geschichte der gynäkologisch-anatomischen Abbildung (1908) 16—18. — E. Ingerslev: Rösslin's „Rosegarten": Its relation to the past (the Muscio manuscripts and Soranos) particularly with regard to Podalic version (1909), Journal of Obstetrics of the British Empire, January and February 1909. — Val. Rose: Anecdota Græca et Græcolatina II (1870) 107.

Thott 676 4to membr., sæc. XIII, tribus manibus script., ff. 307, cm. 19×12,7. Liber mutilus.

f. 1—99' [manu 1]: Isac Israelita: *Diete uniuersales atque particulares interprete* Constantino Africano. Textus glossis instructus. „Quod in primis coegit antiquos disputare de naturis ciborum × lapides in renibus creant".

f. 100—189' [manu 2]: Isac Israelita: *Liber febrium interprete* Constantino Africano. „Quoniam te, karissime fili Johannes, lacrimas × et digerentem et cito eicientem ////"

f. 190—307' [manu 3]: Isac Israelita: *Diete uniuersales atque particulares interprete* Constantino Africano. „Quod

in primis coegit antiquos disputare de naturis ciborum × lapidem in uesica creant. Expliciunt diete particulares. Focus duobus modis est diuisus autem ////“

Poss. O. Thott. (Bibl. Thott. VII 416 n. 676).

Gl. kgl. S. 1654 4to Re uera duo codices, scilicet *A* et *B*. Tegum. uetus.

Cod. *A* chart., sæc. xv, ff. 205, cm. 20,$_8$×14,$_2$.

Cod. *B* membr., sæc. xiii, ff 30, cm. 20×13,$_8$.

f. 1: *Registrum.*

f. 2—11: „*Tractatus de complexionibus* Johannis Parisiensis“, *cum glossa.* „Complexionum uarietas sequitur uariationem suarum causarum × quia eodem loco et eadem constellatione sunt nutriti“.

f. 13—103’: „*Liber simplicium medicinarum magistri* Mathei Platearii. Circa instans negotium × hic leto fine illud concludimus. Hactenus archanum Salerni diximus urbi, et littera iam lasso pollice sistat opus“.

f. 104—110: „Henricus Dacus: *De simplici medicina laxatiua*“. „Galienus dicit in libro de simplici medicina × proposuimus ordinanda. Explicit dosis M. H. Daci“. (Henricus Dacus: De simplicibus medicinis laxatiuis. Ed. J. W. Johnsson. Hafnie 1914).

f. 110’—119: „*Anbaleon rerum medicinalium*“ *et* „*uaria medicinalia*“.

f. 122—183’: Platearius: *De morborum cura practica.* „Amicum induit, qui nisus amicorum precibus × est finis huius“.

f. 184—184’: *Varia notata medicinalia* „Hec collecta sunt Erfordie“.

f. 185—205’: „*Antidotarium* Nicolai“ Salernitani. „Ego Nicolaus rogatus a quibusdam × libidinem potenter excitat“.

f. 205’: *Recepta medica.*

f. 206—235’: Macer Floridus: *De uiribus herbarum,* cum notis diuersis manibus lingua Latina et Germanica scriptis. „ | Herbarium quasdam dicturus carmine uires | × | pulmonum causis hanc asserit ille ptisique | /////“

Prov. Germania. — *Poss.* Luderus Bremensis. — Domus sancte Marie uirginis sanctique Johannis euangeliste in Segeberg. (f. 1 [sæc. xv]: „Liber domus sanctissime uirginis Marie et sancti Johannis euangeliste in Segeberghe per dominum Luderum Breme donatus“).

Thott 698 4to membr., sæc. XIV, ff. 112, cm. 24,2×16,1. Litt. init. ineleganter picte. Tegum. uetus.

f. 1—44': NICOLAUS PREPOSITUS SALERNITANUS: *Antidotarius.* „Ego Nicolaus rogatus a quibusdam × Zynziber conditum .... scriptum est superius et non oportet ut hic scribatur".

f. 44'—70': *De speciebus et herbis.* „Quoniam sufficienter de dispensatione omnium confectionum × quantum sufficiat fiat unguentum".

f. 70'—74': „*Sinonima antidotarii*". „Explicitis autem specierum × Zinzeleon id est quinque folium".

f. 74'—77: *Recepta medica.* „Syrupus de fumo terre × Electuarium optimum contra coleram et contra fluxum sanguinis per nares .....".

f. 78'—85: *De conferentibus et nocentibus.* „Conferunt cerebro fetida × acetum squilliticum et eius oximel". (cf. Brit. Mus. cod. Reg. 12 B XXV f. 24).

f. 85—93': JOHANNES DE SANCTO PAULO [?]: „*Flores dietarum*". „Corpus hominis ex quatuor constat humoribus × nisi cum oximelli mixtam". (cf. Brit. Mus. cod. Reg. 12 B. III f. 88).

f. 94—102: *Virtutes specierum ordine alphabetico.*

f. 102: *Oratio medici cum potionem dat.*

f. 102—110: *Recepta medica.*

f. 110—112 [diuersis manibus sæc. XV]: *Varie note.*

Poss. O. Thott. (Bibl. Thott. VII 417 n. 698).

Thott 189 fol. membr., sæc. XIV, ff. 61, cm. 39×26. Tegum. uetus.

f. 1—36': *Libri* HIPPOCRATIS *aphorismorum cum commento* GALIENI *a* CONSTANTINO AFRICANO, *Casinensi monacho, translati.* „Vita breuis, ars uero longa × tanto plus peiorabuntur". „Prefatio domini Constantini Affricani, Montis Cassinensis monachi, ad Glauconem discipulum suum. Licet petitionibus tuis continuis acquiescens × falsa et non esse Ypocratica confirmare poterit".

f. 37—61': *Libri* HIPPOCRATIS *prognosticorum cum commento* GALIENI *de Greco in Latinum translati.* „Omnis, qui medicine artis studio × exposite ordine preceptorum". „Videtur mihi, quod ex melioribus × et in quibusdam earum in sexagesimo".

Poss. O. Thott. (Bibl. Thott. VII 293 n. 189).

Litt. H. Diels: Die Handschriften der antiken Ärzte. Abhandlungen der kgl. preussischen Akademie der Wissenschaften 1905. Phil. hist. Abh. III 105, 107.

Gl. kgl. S. 1656 4to membr., sæc. XIV—XV, ff. 180, cm. 20×14. Tegum. uetus.

f. 1—2': *Registrum.*

f. 3—107': „*Lilium medicine editum in preclaro studio Montispessulani per magistrum* Bernhardum de Gordonio". Liber I—VI. „Interrogatus a quodam Socrates × cum dolore intollerabili, ut dictum est superius".

f. 107'—108: „*Liber septimus et ultimus de passionibus membrorum generatiuorum in utroque sexu.* Septime quarta est indicatiua × influenciam lune".

f. 109—126': Bernardus de Gordonio: *Liber pronosticationis.* „///// non alterat nec transmutat × tardius curatur. Explicit tractatus utilis et breuis super pronostica editus a magistro Bernardo de Gordonio. In preclaro studio Montispessulano anno Domini 1294 in conuersione sancti Pauli editus fuit iste tractatus".

f. 126'—128': „*Phisonomia ualde bona edita a magistro* Bernardo de Gordonio. Elegans autem nature × in omnibus sibi comparat cognitionem".

f. 129—142': „*Liber flaubotomie magistri* Bernardi de Gordonio". Liber primus libri de conseruatione uite humane. „Homo est princeps et rex × Item non debent fieri nisi corpore mundificato".

f. 142'—164: Bernardus de Gordonio: *Liber de urinis.* Liber secundus libri de conseruatione uite humane. „Dilexi ueritatis scientiam × frigus in extremitatibus".

f. 165—166: „*Liber tertius huius operis, de pulsibus, editum per eundem magistrum*" Bernardum de Gordonio. „Pulsus est nuncius × et Auicenna".

f. 166'—167 [sæc. XV]: „*Tabula de laxatiuis.* Mundificant sanguinem decoctiones istarum × decoctio rosarum et absinthii in aqua pluuiali".

f. 167 [eadem manu]: „*Alia tabula de medicinis simplicibus et compositis.* Medicinarum laxatiuarum alie sunt calide × oxisimplex".

f. 167' [eadem manu]: *Alia recepta.*

f. 168—170 [sæc. XIV]: „*Tractatus magistri* Alexandri *de*

quattuor complexionibus hominum. Hic tractandum est de complexionibus × sed ad eternam anime dampnationem". (Cf. Cat. codicum manuscriptorum Latinorum, qui in bibliotheca publica atque universitatis Pragensis asservantur I 1149 n. 1148).

f. 170—171: „*Colores et temperature magistri* Johannis Bononiensis. Colorem uiridum sic prepara × excepti de libro thesauro pauperum".

f. 171'—172': „*De mensibus quomodo te debes regere per totum annum*". „ | Cisio ianus ephi sibi uendicat et feli marcel | × | ut minus egrotes cynamomam repentita pota | ".

f. 172': *Consilia ad scribendas litteras aureas uel argenteas.*

f. 173'—174' [sæc. xv]: „*Cap. 26 septimi libri Lilii* Bernhardi de Gordonio". „Cum amor et dilectio × Et nota, quod hoc capitulum est Lyliatoris et debet stare in fine libri Lilii scilicet, quia sit capitulum XXVI et ultimum libri septimi".

f. 175—180 [sæc. xiv]: *Tractatus de uirtutibus simplicium medicinarum.* „Cogitanti mihi de simplicium medicinarum uirtutibus × non modicam parare utilitatem".

Poss. Paulus Romanus Wonnecker. (In interiore parte tegumenti [sæc. xvi]: „Sum Pauli Romani Wonneckii Basiliensis medice artis". „Iste liber spectat ad Paulum Romanum Wonnecker").

Gl. kgl. S. 1655 4to chart., sæc. xv (f. 106': „1420"), ff. 109, cm. 21,8×15,2.

f. 1—106': „Arnoldus de Villa noua: *De egrotantibus partibus omnium membrorum a capite usque ad pedes*". „Arnoldum Lucam sic intellige × de lapidibus lapis calcis. Explicit Arnoldina de egrotantibus partibus a capite usque ad pedes finita per manus magistri Johannis de Babinhus anno Domini 1420 in uigilia sancti Anthonii abbatis Erfordie".

f. 107—109': *Registrum.*

In folio inter f. 91 et f. 92 inserto eadem manus, que codicem exarauit, scripsit hos uersus: „Alanus de uarietate philosophorum in fine. | Iam ergo nouissimus morbus dominatur | ". „Item idem. | Assunt et sinthomata uelud oculorum | ". „Item. Prima tibi facies occurrit prima notetur | ". „Item XV. | Hiis creticis signis moriens dinoscitur eger | ".

In folio membr. tegumento adglutinato: „Anno Domini 1421

feria tertia proxima post epiphaniam Domini natus est filius meus Eberhardus mane ante meridiem infra horam nonam et decimam". Ibidem: *Horoscopus.*

Prov. Germania.

Gl. kgl. S. 228 fol. chart., sæc. XV (f. 250': „1435"), ff. 250, cm. 29×20.

In foliis preligatis: *Registrum.*

f. 1—239: ARNOLDUS DE VILLA NOUA: *Breuiárium practice.* „Ego Arnoldus de Villa noua domini pape phisicus aggregaui flores omnium philosophorum medicine super omnes egritudines, que in humano corpore nasci possunt a capite usque ad plantam pedis secundum quod uerique philosophi probauerunt et pro parte probaui et per probatas et fidedignas personas probatas accepi. Post obitum bone memorie magistri Johannis Cassemuzulis natione Tholetani medicinalis et loycalis scientie professoris × non inueni plus". [Codex plus habet quam editio anni 1497].

f. 241—250': *Tractatus de medicinis laxatiuis et opiatis.* „Cum medicinalis artis due partes theorica scilicet et practica credantur esse integrales, circa practicam tota fere consistit utilitas. Practice uero circa laxatiuarum medicinarum rectas et ordinatas dationes × senectutis et seni. Et sic est finis optime medicine. Deo gracias. 1435 in Cassel in carnispriuio".

Prov. Germania.

Thott 195 fol. chart., sæc. XV (f. 3: „1465", f. 310: „1466"), ff. 319, cm. 35×21. Pag. 3 floratura decorata atque littera initiali, in qua pictura medicum exhibens.

f. 1—2: *Registrum.*

f. 3—310: *Magister* VINCENTIUS: *Practica.* „Auxilio Dei omnipotentis et gloriosissime uirginis Marie ego magister Vincentius intendo librum breuem de diuersis egritudinibus secundum literas alphabeti . . . . componere. . . . . Inchoatus est liber presens anno Domini 1465. . . . Allopicia est casus capillorum × Scutum pro stomacho . . . . Et sic est finis huius practice per me magistrum Vincentium in medicinis licentiatum anno Domini 1466 in uigilia omnium sanctorum".

f. 311—314: uacant.

f. 315—319: *Registrum.*

Prov. Germania. — *Poss.* Johannes Jacobus Ehrnreich. — Wolfgangus Moll. (f. 2 [sæc. XVI]: „Dominus doctor Wolfgangus Moll, medicus et archiater Lauringensis, perlegit istam practicam pro parte et ualde ipsam commendat. Est mihi data a nobili uiro Joanne Jacobo Ehrnreich, qui Biponti mortuus est in aula illustrissimi mei principis Wolfgangi comitis Palatini etc. anno 63, die 24. Decembris"). — O. Thott. (Bibl. Thott VII 293 n. 195).

Gl. kgl. S. 3479 8vo chart., sæc. XV (f. 43: „1481", f. 162': „1484", f. 196': „1482"), ff. 286, cm. 15,1×7. Nonnulla folia exscissa. Codex duabus manibus scriptus est. In marginibus multe note manu secunda scripte. Tegum. uetus.

f. 1—1' [manu sec.]: *Note uarie.*

f. 2—3' [manu sec.]: „*De natura umorum.* Diuersitas specierum umorum × efficitur amarum".

f. 3'—4' [manu sec.]: *Note uarie.*

f. 5—21 [manu prima]: „*Isagoge* Johannitii *ad tegni Galieni*", *cum notis marginalibus man. sec.* „Medicina diuditur in duas partes × boni maliue discretio".

f. 21'—26 [manu prima]: „*Liber pulsuum* Philereti. Intentionem habemus in presenti conscriptione × Et hec uobis de pulsu ad presens sufficiant".

f. 26'—43 [manu prima]: „*Liber urinarum* Theophili. De urinarum differencia negotium × differentias conuenienter exposuimus. Finit liber urinarum Theophili 1481".

f. 43'—48' [manu sec.]: *Tabula super aphorismos Hippocratis*

f. 49—75' [manu prima]: Hippocrates: *Aphorismi.* „Vita breuis, ars uero longa × plus peiorabitur".

f. 76—90' [manu prima]: „*Liber pronosticorum diuini* Ypocratis. Omnis, qui medicine artis studio × sunt exposite ordine preceptorum".

f. 91—108' [manu prima]: Hippocrates: „*Liber de regimine acutorum morborum*". Pars I—III. „Qui de egrotancium accidentibus in singulis egritudinibus × sed in aliis aliquando conueniens est".

f. 109—162' [manu prima]: „Galieni *principis medicorum microtegni liber.* Tres sunt omnes doctrine, que ordine habentur × in rememoratione librorum suorum. Finis 1484".

f. 163—166' [manu secunda]: „*Liber de diuisione librorum Galieni.* Testatur Galienus in commentariis supra dicta Ypocratis × Hec collegi a dictis speculatoris in medicina".

f. 166'—167' [manu sec.]: Hippocrates: *Liber de lege, qui Introductorius dicitur, traductus per* Arnoldum de Villa noua. „Medicina artium preclarissima et excellentissima × scientia. Explicit liber Yppocratis de lege, qui eciam introductorius dicitur".

f. 167'—168' [manu sec.]: *Varie note.*

f. 169—196' [manu prima]: „*Compendia ordinationis generalis circa omnes egritudines per magistrum* Jacobum de Partibus. Quia circa practicam medicine communiter procedimus × decisa et concussa. Et sic est finis huius compendii 1482".

f. 197—197' [manu prima]: *Capitula istius compendii.*

f. 198—207 [manu prima]: *Tractatus de medicinis componendis.* „De medicinis simplicibus et compositis. Quoniam quidam de melioribus, quos habere uideor × renes, que supra dicte sunt".

f. 208—217': uacant.

f. 218—240 [manu prima]: *Nomina plantarum in lingua Latina et lingua Germanica.* „Arthemesia. bifus. rote bockel. Matricaria. idem. Teda pinguis. idem. Amarusca. hundestille. Archontilla. idem i. e. krotenblumen. × Zedoarium. zitwar. Zirbus. inreuel. Zuncana. ratin. Zinia deisme. Zirbus".

f. 240'—246' [manu secunda]: Hippocrates: *Liber de regimine acutorum morborum. Pars IV.* „Causus autem fit × Si uero subtus inferius thorace ////"

Poss. Regnault Convant. (f. 246' [sæc. xvi]: „Regnault Convant").

Gl. kgl. S. 226 fol. chart. et membr., sæc. xv, ff. 268, cm. 37×19,5. Tegum. sæc. xvi.

f. 1—268': Albucasim: *Antidotarium a* Lodoyco Tetrapharmacio *de Arabico in Latinum translatum.* „Quoniam Latinorum studio diutissime ellaborans nullum peritum inuenire potui × pone pro eo oleum de cucurbitis paulo ante in suo capitulo numeratum et erit bonum, si Deus uoluerit, et ipse sic auxiliatur".

Poss. Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog. n. 88. — Cat. Pechlin. n. 37).

Gl. kgl. S. 229 fol. chart., sæc. XV, ff. 70, cm. 27,5×21.

f. 1—57': „*Quarta particula de conseruatione uite humane magistri* BERNHARDI DE GORDONIO. Secundum intentionem Aristotilis primo Ethicorum uita humana est triplex × bene autem mori uia est in uitam eternam, ad quam .... Explicit liber de conseruatione uite humane editus per magistrum Bernhardum de Gordonio in preclaro studio Montispessulani".

f. 58—70: „*Tractatus de gradibus ordinatus a magistro* BERNHARDO DE GORDONIO, *decano medicorum in almo studio Montispessulano anno Domini 1303.* Doctrinam de gradibus intendimus triplicem ordinare × Sunt igitur plures sapores, sed non bene sensu sensibiles".

Gl. kgl. S. 231 fol. chart., sæc. XV, ff. 138, cm. 28,5×20. Tegum. uetus.

In folio preligato: „*Registrum de consiliis Gentilis*".

f. 1—42': GENTILIS DE FULGINEO: *Consilia.* „Ad prauam epilepsiam consilium Gentilis fiat decoctio, de qua sumat 6 diebus continuis cum aqua calida × fiat unguentum in magdalionibus".

f. 45—60: „*Supra fen primam de febribus quarti canonis et est compositus per magistrum* BERHARDUM ALBERTI, *decanum uenerabilis studii Montispessulani.* Capittulum primum de febre effimera × per unam horam. Et sic est finis huius apustuli".

f. 60'—62: BENEUENUTUS GRAPHEUS: *Practica oculorum.* „Auditores omnes audiant circumstantes, qui cupiunt audire nouam scientiam et habere formam et uirtutem et addiscere artem probatissimam occulorum a me Beneuenuto Grapheo compositam .... Occulos est callus concauus × quia per certum cognoscitur incertum et non e conuerso. Prima ergo sso est ////"

f. 64—124: GUILELMUS DE SALICETO: *Chirurgia.* „Propositum est bene tibi edere librum de operatione manuali × confert spasmo et contractioni lacertorum. Explicit Cyrurgia magistri Guilhelmy Salceto de Placentia, quam ipse compilauit in ciuitate Bononie".

f. 124'—136: „*Rememoratio quarundam medicinarum, que sunt apte chirurgie secundum sententiam in libro de simplicibus medicinis*".

f. 136'—138': JOHANNES JACOBI: *Tractatus de pestilentia.* „Ad

laudem et honorem sancte et indiuidue trinitatis et utilitatem rei publice uolo aliqua de pestilentia scribere, que nos frequentius inuadit quam antiquos × quod non presentis speculationis est. Et hec dicta per me Johannem Jacobi sufficiant causa breuitatis".

Poss. Nicolaus Polonus phisicus Cristierni regis Dacie. — Ecclesia s. Lucii Roskildis. (In folio preligato manu sæc. xv: „Istum librum contulit magister Nicolaus dictus senior natione Polonus quondam phisicus Cristierni regis Dacie ecclesie sancti Lucii Roskildensi, ut in eadem ecclesia cantetur omni die O Maria in laude beate uirginis, set Gaude Maria in laudem Dei et anime sue salutem. — Liber ecclesie Roskildensis". — f. 138' [eadem manu]: „Iste est liber ecclesie sancti Lucii Roskildensis").

Litt. Kiøbenhavnske Selskabs Skrifter IV (1750) 267. — Suhms Samlinger til den danske Historie I 3 (1780) 206. — J. W. S. Johnsson: Liber ecclesiæ sancti Lucii Roskildensis. Dansk Kliniks Festskrift til Professor Julius Petersens 70-Aars Fødselsdag, den 29. December 1910.

Gl. kgl. S. 1658 4to chart., sæc. xv, ff. 267, cm. 21×15. Diuersis manibus scriptus. Tegum. uetus.

f. 1—1': *Varie note.*

f. 2—18': „*De complexionibus et proprietatibus signorum zodiaci*" *additis notis de philosophia manuali, de regimine temporis pestilentie, de signis mortis.* „Aries est primum signum zodiaci bonum, calidum × Et ideo iuxta illa scripta potest se quilibet regere".

f. 18'—24': „*Probleumata magni* Alberti *excerpta de secretis mulierum, et primo de membris generationis uidelicet de matrice et de testiculis.* Quare animalia coeant × ad sacros ordines debet responderi secundum iam dicta".

f. 25—34: „*Tractatus, in quo dicetur de simplicibus et compositis cum suis uirtutibus*", *lingua Latina et lingua Germanica scriptus.*

f. 34'—41: *Formule magice lingua Latina et Germanica scripte.*

f. 43—50': „*Tractatus de dosibus secundum famosissimum artium et medicine doctorem magistrum* Gentilem de Fulgineo. Gratia lucidioris habitus, quem Mesue denotat × ut salsa acetosa, de quibus ad predictum locum reseruamus".

f. 53—58': *De digestiuis et solutiuis.*

f. 58'—63': „*Tractatus de simplicibus et compositis*“.

f. 64—72: „*Tractatus secundus magistri* Johannis de sancto Amando, *canonici beate Marie uirginis Tornocensis*“ [Liber secundus operis, quod inscribitur Areole super antidotarium]. „Quoniam ut supra dictum est et testatur Johannes Damascenus × cum melle et aqua calida dosis cuius est 3 n“.

f. 76—83': „*Experimenta parua naturalia magni* Alberti“. „Sicut dicit philosophus in pluribus locis: Omnis scientia est de genere bonorum × uoluntatem expedirent, exsequerentur et affectum“.

f. 83'—85': „*Experimenta duodecim* Johannis Paulini. Cum ego Johannes Paulinus essem in Alexandria × de marte erit“.

f. 85'—89: „*Excerpta de libro similitudinum fortunarum quo ad facultatem medicine*“.

f. 89—94': „*Cirologia probata contra offensionem capitis et totius corporis humane.* Contra offensionem capitis, que multipliciter fit × ista omnia contunde et serua. Explicit cirologia probata per quendam cirologum in Brox, qui per scriptum hoc collegit“.

f. 94'—98: „*Confectiones unguentorum.* Primo unguentum contra siccitatem membrorum × spissum uel liquidum fiat usui reserua“.

f. 98'—99: *Recepta medica.*

f. 99'—105': *De regimine sanitatis per circulum anni.* „De mense Januario. In Genuario optimum uinum bibe ieiunus, non minuas × exit ab aluo“.

f. 106—135: *Recepta medica diuersis manibus lingua Latina et Germanica scripta.*

f. 136—137': Arnoldus de Villa noua: „*De quercu.* Reuerendo in Christo patri ac domino domino Eychardo diuina prouidentia episcopo Cantuariensi magister Arnoldus de Noua uilla medicine artis × et sic per multas tribulationes ad Deum diriguntur, qui sit benedictus in secula“.

f. 137'—144': *Recepta manibus diuersis scripta.*

f. 146—155: „*Aureum compendium*“. „Saluia est herba omnibus nota × ignorante potatore“.

f. 155'—170': „*Processus medici scilicet cirurgici ad sauciatum id est uulneratum.* Das puech hat uns gemacht Johannicius Damascenus regis Damascenorum filius × et ualet

scabiosis et morpheaticis, et sic est finis huius trac[ta]tus subtilis cirurgie".

f. 171—186: *De uirtutibus planetarum.* „*Flores medicinales*".

f. 186—191': *De unguentis.* „Primo sequitur unguentum contra siccitatem membrorum × locum paraliticum perunge".

f. 193—226': *De uirtutibus herbarum secundum Serapionem ordine alphabetico.* „Si quis herbarum uires breuiter uelit cognoscere × et detur huiusmodi potatio pacientibus".

f. 228—236': „*Liber imaginum, qui dicitur liber lune*". „Incipit liber magnus et secretus, translatus enim ab Hermete × de omnibus planetis et singulis diebus, et hec ad presens dicta sufficiant".

f. 236'—240': „*Liber de septem figuris septem planetarum cum earum orationibus nec non subsunigationes.* Antiqui propheti et sapientes × Veneris, Mercurii, Lune".

f. 241—242: „*De sigillis sacris*". „Sequuntur et alie figure theologice × creatoris potentia".

f. 242'—246': „*De sigillis et annulis*". „*De octo operacionibus*".

f. 247—253': „*Liber de decem tractatibus, quem* Job Arabs *composuit.* Incipere igitur × in octauo".

f. 254—262': „*Liber de planetis et signis.* De luna quando uadit per facies et per corpora. Luna quando uadit per caput arietis × 3 uel 6 uel 9 uel 11".

f. 265: *Tabula signorum zodiaci.*

Prov. Germania.

Gl. kgl. S. 230 fol. chart., sæc. xv, ff. 141, cm. 28,3×20,3. Prima pagina decorata.

f. 1—141': *Septimus liber* Philonii. „Capitulum primum de diffinitione febris in generali. Febris est calor extraneus × in mundificatione faciei. Et sic finit septimus liber Filonii".

Prov. Gallia. — *Poss* f. 1: Arma primi possessoris, uid. tab. VII n. 2. — Hamilton. (f. 1: „Huncce codicem, ne blattarum et tinearum epulatio fieret, in meliorem usum suo argento redemit Hamilton Parisiis 1623").

Gl. kgl. S. 3483 8vo chart, sæc. xv, ff. 151, cm. 14,4×10,5.

Farrago formularum medicarum lingua Germanie superioris diuersis manibus scripta.

f 20–54: *Varia computistica. Calendarium ad Germaniam superiorem spectans. De minuitione sanguinis per circulum anni. De signis zodiaci.*

f. 131—144: *Glossarium Latino Germanicum.* „Artemesia id est bybos Astonium id est eschloch × Zagol est quedam species".

f. 145'—146: *De galgrina.* „Galgrina est sicca et calida × non concipere potest".

f. 146: *Formula,* incipiens: „In nomine patris et filii et spiritus sancti. Christus uincat, Christus rengnat, Christus imperat. Tres boni angeli.....".

f. 148: *Formula,* incipiens: „In nomine patris et filii et spiritus sancti et amen. Precipio tibi nessa et omnibus sociis tuis..."

Prov. Germania.

Litt. Borchling 53.

Gl. kgl. S. 3482 8vo chart., sæc. XV—XVI, ff. 93, cm. 15,$_1$×11.

f. 2—39 [manu sæc. XVI ineunt.]: Hero Frisius: *De simplicium medicinarum cognitione ad Nicolaum Germanum.* „Tuus nuper auunculus Johannes Germanus mecum de simplicium medicinarum cognitione disputans × diuinitatis existit".

f. 40' [manu paulo recentiori]: *Varie note nullius momenti.*

f. 41—93 [sæc. XV]: *Tabule synonimorum ordine alphabetico disposite cum translatione Germanica.*

Prov. Germania.

Gl. kgl. S. 3480 8vo chart., sæc. XVI (f. 1: „1512", f. 51: „1513", f. 99: „1514"), ff. 187, cm. 16×11,$_2$. Diuersis manibus scriptus.

f. 1—51: *„Excerpta introductoria in isagogas Johannicii ad microtegnon Galieni".* „Telos. In profesto epiphanie Domini anno 1513 Haidelbergis".

f. 51'—58: *Varia.*

f. 58'—59': *„Quedam succincta et scitu necessaria de pulsu".*

f. 64—69: *„Utrum pulsus et urina sint morborum singna certissima?" „Utrum terminus uite humane sit prolongabilis beneficio medicine?"*

f. 74—99: Petrus Albi de Monte Pessulano: *Recepta super quarto canone Auicenne de febribus.* „In neutralitate × parum clarificatum et parum coctum ad lb. 1 et finis. Expliciunt

recepte super quarto canone ordinate a magistro Petro Albi excellentissimo professore in medicina in studio Montis Pessiolani scriptum per me Johannem Hugonis de Heydelbergis doctori in medicinis anno 1514 in uigilia sancti Andree tunc temporis in ciuitate imperiale Hagenawis practicus".

f. 99—109': „*Ars medicinarum tam simplicium quam compositarum*" etc.

f. 110—130: „*Recepte magistri* Geraldi de Solo *super primam fen quarti canonis Auicenne de febribus.* Et primo circa curam × De floribus fabarum in modum unguenti, et fiat sicut de precedentibus".

f. 131—179: *Recepta super primam fen quarti canonis Auicenne.* „Inclinatus multorum uocibus ut super prima fen quarti canonis × Item ad idem aqua alunis distillata. Deo laus, gloria et gratiarum actio . . . . per me scriptum ut supra".

f. 180—187' [manu recentiori]: „*Tractatus de regimine sanitatis editus per insignem uirum* Petrum de Tussignano medicine monarcham, doctorem Bononie famosissimum. Tractatus de regimine sanitatis, quo × sed sue negligentie ascribat".

Prov. Germania. — *Poss.* Johannes Hugonis de Heidelbergis.

Ny kgl. S. 84^{b} fol. membr, sæc. xv et xvi (f. 1': „1519"), ff. 6, cm. 74×56. Figure picte textum illustrantes.

f. 1—1': *De phlebotomia.* „Minucio alia fit per methatesim × aut abetudo sibi occurret aut ictiricus erit".

f. 2—2': „*Probleumata Magni Alberti excerpta de secretis mulierum*". „Quare animalia coeant. Respondetur secundum Aristotelem" × [ultima uerba legi non possunt].

f. 3—3': *Unguenta et pulueres.* „Et primo unguentum contra siccitatem membrorum × usui reseruentur".

f. 4: *De urina.*

f. 4': *Remedia contra uulnera.*

f. 5: *Morbi uarii et eorum remedia.* „Allopicia est casus capillorum × et cessabit".

f. 5': *Similitudo complexionum et elementorum.*

f. 6: *De phlebotomia.*

Thott 190 fol. membr., sæc. xiv—xv, ff. 130, cm. 28,$_3$×19. Figure multe perbelle depicte herbarium illustrantes. In marginibus animalia appicta sunt. Folium 6 (sæc. xii—xiii)

re uera ex alio codice excisum septem figuras infantem in utero exhibentes prebet.

f. 7—9: *Registrum.*

f. 12'—130: *De uiribus herbarum. De animalibus atque eorum uirtutibus.* Textus lingua Gallica scriptus, sed incompletus. Additiones lingua Latina manu paulo recentiori scripte hic et illic occurrunt e. g. f. 25': „Gallitritum calidum est et siccum alio nomine centrum galli . . . .“ Additiones eadem manu exarate sunt qua codex Thott 191 fol.

Prov. Gallia. — *Poss.* Anthoine Urban 1559. (Nomen et annus in folio 9 inscripta. — cf. Thott 191 fol.). — Joannes Anthonius Meynererius 1622. (f. 1: „Joannes Anthonius Meynererius ciuitatis Aptensis pharmacopeus 1622“). — Ex penu bibliopole Th. Osborne. (f. 1: nota pretii: „10. 10. 0“). — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 293 n. 190).

Litt. Abrahams 34. — E. Ingerslev: Fragmenter af Fødselshjælpens Historie I (1906). — K. Sudhoff: Tradition und Naturbeobachtung in den Illustrationen medizinischer Handschriften und Frühdrucke vornehmlich des 15. Jahrhunderts (1907) Taf. XVIII. — Weindler: Geschichte der gynäkologisch-anatomischen Abbildung (1908) 31. — E. Ingerslev: „Rösslin's Rosegarten“. Reprinted from The Journal of Obstetrics and Gynæcology of the British Empire (1909) 22.

Thott 191 fol. membr., sæc. XV, ff. 206, cm. 28,5×20. Librarius huius codicis etiam registrum et additiones in codice Thott 190 fol. scripsit.

f. 1—182: MAYFREDUS DE MONTE IMPERIALI: *De herbis et aliis medicinalibus.* „Cum ego Mayfredus de monte imperiali in arte speciarie semper optans scire uirtutem et cognoscere rerum proprietates de simplicibus medicinis × fiat emplastrum ex ea et farina ordei“.

f. 182'—206' uacant.

Prov. Gallia. — *Poss.* Pierre Meynier pharmacopola Aptensis. (f. 183: „Pierre Meynier marchant appothécaire d'Apt. Le present liure est a moy“). — Nomina possessorum forsitan sint hec, que scripta sunt f. 182 et f. 183: „Antoyne Urban appothécaire“, „Cesar Allard d'Apt 1579“, „Jouseph Maynier“. — O. Thott. (Bibl. Thott. VII 293 n. 191).

Litt. Abrahams 38. — J. W. S. Johnsson: Découverte à Copenhague d'un manuscrit concernant les anciens apothicaires

d'Apt. Bulletin de la Société d'histoire de la pharmacie 1914: 140.

Gl. kgl. S. 3476 8vo membr., sæc. XIV, ff. 53, cm. 18×12,$_3$. Inter ff. 42 et 43 schedula chartacea inserta. Tegum. uetus.

f. 1—4' [sæc. xv]: *Registrum.*

f. 5—52' [sæc. XIV]: MACER FLORIDUS: *De uiribus herbarum,* cum notis diuersis manibus lingua Latina, Germanica, Danica scriptis. „ | Herbarium quasdam dicturus carmine uires | × | fistula curatur si ter, quater hinc repleatur. | Qui me scribebat | Johannes nomen habebat | . Detur pro penna | scriptori pulchra puella |".

In scheda chart. [sæc. xv]: *De uerbena.*

f. 53 [sæc. xv]: *Registrum.*

Poss. f. 1 [c. 1500]: „Mathias Thome Forlanus". — f. 23: „Martinus Johannis Foburg m. m. 24. Octobr. 1687". — Hans Gram. (Cat. mss. Joh. Grammii n. 286).

Litt. Chr. Molbech: Henrik Harpestrengs danske Lægebog. (1826) 39.

Gl. kgl. S. 215 fol. chart., sæc. XV, ff. 201, cm. 29,$_8$×20. Codex ab initio et in fine mutilus; est in tabulis corio tectis frondibus incisis decorato.

f. 1—58: *Commentarius in summam philosophie naturalis Alberti Magni.*

f. 58'—122': *Commentarius in librum Aristotelis de anima.*

f. 123—201': *Commentarius alius in summam philosophie naturalis Alberti Magni.*

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s Johannis in Cismaria. (Signatura in superiore parte tegumenti: „H 10". Signatura in interiore parte tegumenti: „R x"). — Bibliotheca Gottorpiensis.

Gl. kgl. S. 213 fol. membr., sæc. XIII, ff. 395, cm. 28,$_4$×19. Litt. init. Tegum. uetus. Interiori parti tegumenti folium necrologii adglutinatum est, in quo legitur: „IIII Kal. [Jan.] Thome episcopi et martiris. Bertoldus conuersus. Margareta laica. Rekenerus frater noster. Domina Gerburgis de Crempa".

f. 1—395: BARTHOLOMEUS ANGLICUS: *De proprietatibus rerum, additis tabulis.* „Cum proprietates rerum sequantur substancias × patere poterit diligencius intuenti".

Prov. Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog. n. 159. — Cat. Möllmann. n. 319).

Ny kgl. S. 90^{b} fol. membr., sæc. XIII, ff. 184, cm. 28,8×20,5. Litt. init. Tegum. sæc XVI.

f. 1—183': „Beate HILDEGARDIS *cause et cure*. De mundi creatione. Deus ante creationem mundi absque initio fuit × cum homo non operatur. Expliciunt prophecie sancte Hildegardis".

f. 183'—184 [sæc. XV]: *Registrum*.

Prov. Germania. — *Poss.* Monasterium s Maximini prope Treuerim. (f. 1 [sæc. XIV]: „R. 5. Codex monasterii sancti Maximini prope Treuerim siti". — f. 1 in imo margine [sæc. XVI]: „Ex libris imperialis monasterii s. Maximini". cf. Verzeichniss der lateinischen Handschriften der preussischen Staatsbibliothek zu Berlin III. Die Görreshandschriften von Fr. Schillmann). — G. Kloss. (In interiore parte tegumenti: „Georgius Kloss M. D. Francofurti ad Moenum". — Bibl. Kloss. 327 n. 4597). Empt. Londinii anno 1835 pro pretio £ 3 sh 3.

Litt. C. Jessen: Ueber Ausgaben und Handschriften der medicinisch-naturhistorischen Werke der heiligen Hildegard. Sitzungsberichte der mat. naturwiss. Classe der Akademie der Wissenschaften zu Wien XLV (1862) 97 — Analecta sacra spicilegio Solesmensi parata VIII (1882) 468.

Ny kgl. S. 322^{b} 4to membr., sæc. XIII, ff. 127, cm. 16,4×11,3.

f. 1'—5: „*Sermo bonus de aduentu Domini*. Dominus iudex noster, dominus legifer noster, Dominus rex noster ipse ueniet et saluabit nos. Ys. 34. In mansuetudine insitum × suscipimus uenturum quoque iudicem securi uideamus Dominum nostrum Jhesum Christum".

f. 5—6: „*Sermo de sancto Andrea*. Ligauerunt Achior ad arborem manibus et pedibus ac uinctum dimiserunt. Judith 6. In huius superficie hystorie quattuor nobis occurrunt × et soluerunt eum".

f. 6'—124: „*Liber de naturis*". „Sermo generalis de septem regionibus, et primo dicendum est de 7 regionibus aeris × ac firmiter infirmioribus fulciatur". [Opus in undecim libros diuisum sc. De 7 regionibus, de quadrupedibus animalibus, de auibus, de monstris marinis, de piscibus, de serpentibus, de uermibus, de arboribus, de herbis, de lapidibus pretiosis, de partibus

et membris corporis humani]. cf. K. Sudhoff: Deutsche medizinische Inkunabeln (1908) 78.

f. 124—125': „*Diuisiones prouinciarum.* Veteres diuiserunt totum mundum in tres partes × quarta Maxima Valentiniana, quinta Valentiniana, sexta Orcades".

f. 127 [manu secunda]. *Nomina plantarum. Vocabularium Latino-germanicum.* „Absinthum. Wermuet × nasturcium. Cresse".

Prov. Germania. — *Poss.* H. W. Ebner. (Bibl. Kloss. 327 n. 4601: „From the Ebner Collection n. XIX). — G. Kloss. (In interiore parte tegumenti: „Georgius Kloss M. D. Francofurti ad Moenum". — Bibl. Kloss. 327 n. 4601). Empt. Londinii anno 1835 pro pretio £ 3.

Ny kgl. S. 2989 4to chart., sæc. XV, ff. 18, cm. 21,$_6$×14,$_6$. Liber mutilus. Picturis animalium illustr.

f. 1—13: Theobaldus, *episcopus Parisiensis: Physiologus, cum commentario.* „ | Tres leo naturas et tres habet inde figuras | × | Cristo non alii placeant hec metra Theobaldi | ". „Circa inicium huius libelli queritur primo de autore . . . . dicitur quod fuit quidam episcopus Parisiensis in naturale sciencia peritus, unde magnus nomine Theobaldus, qui hunc librum composuit simplicibus uerbis × in domo patris mei multe mansiones sunt. ad quam nos . . ". (Migne PL 171. 1217—1222, 1224. — cf. Ms. 499 bibliothece Remensis. Catalogue général des manuscrits des bibliothèques publiques de France XXXVIII 669. — Histoire litéraire de la France XI 374).

f. 13'—15 uacant.

f. 15'—16: *Varia theologica.*

f. 16'—18' uacant.

Prov. Germania. — Anno 1923 Berolini empt.

Gl. kgl. S. 1633 4to membr., sæc XIV, ff. 76, cm. 21×13,$_5$. Litt. init. Picture bestiarium illustrantes.

f. 1—76': *Bestiarius.* „Bestiarum uocabulum proprie conuenit leonibus, × ab Adam usque nunc in filios inobediencie debacchatur".

Prov. Anglia. — *Poss.* Anne Walshe. (f. 72: [sæc. XV—XVI]: „Anne Walshe"). — Jørgen Høeg. (f. 8: [sæc. XVII]: „Denne Bog hører mig Jørgen Høeg thill").

Litt. Bruun 117. — Aarbøger for nordisk Oldkyndighed 1889: 213.

Gl. kgl. S. 1708 4to membr., sæc. XIV, ff. 32, cm. 22,4×16. Re uera fragmenta (f. 1—22, 23—32) duorum codicum.

f. 1—22': „*Marescallia equorum composita a* JORDANO RUBEO *de Calabria milite, summo in marescallia domini Frederici imperatoris marescallo.* Cum inter cetera animalia × [Cap. XXXVII] cum ignis sit remedium omnium medicinarum //////"

f. 23—31: *Fragmentum eiusdem operis* [cap. XXXVIII et sequ.] „///// predictorum, quod superpositum fuerit, bis uel ter remouetur in die × | qui iuuat atque nocet sic ea cuncta docet |. Hoc opus composuit Jordanus Rufus de Calabria miles et familiaris domini Frederici secundi Romani imperatoris memorie recolende, qui instructus fuerat plene per eundem dominum de omnibus supradictis et expertus eciam fuerat postmodum probabiliter omnia in marescalla equorum eiusdem domini, in qua fuit per magnum temporis spacium commoratus".

Prov. Fragmentum I in Italia scriptum esse uidetur. — *Poss.* Bibl. Gottorp. (Cat. H. Lindenbrog. n. 100. — Cat. Pechlin. n. 231. — Cat. Möllmann n. 199).

Gl. kgl. S. 1709 4to chart., sæc. XV, ff. 40, cm. 20,5×14,6.

f. 1—40': JORDANUS RUBEUS: „*Liber mareschalciarum*". „Cum inter cetera animalia × | quod iuuat atque nocet sic equo cuncta docet | ".

f. 40' [eadem manu]: *Remedia nonnulla.*

Prov. Italia. — *Poss.* Joh. Rhodius † 1659. (In fol. preligato: „Joa. Rhodii"). — Caspar Bartholin. (In commentariis suis sc. Ny kgl. S. 275^{c} 8vo f. 43 Fr. Rostgaard de codice scribit: „Mihi a Casp. Bartholino dono datus anno 1707 9. Decembr"). — Fr. Rostgaard. (f. 1: „Fridericus Rostgaard". — Bibl. Rostg. 470 n. 247). — Chr. Danneschiold-Samsøe. (Bibl. Dannesk. 406 n. 101).

Ny kgl. S. 353^{d} 4to membr., sæc. XIV, ff. 6 („111"—„116"), cm. 19,5×14,3.

f. „111"—„116": *Chirurgia equorum.* „Sanguis cum in equo superhabundat, signa hec sunt × Item syropus alius fit de zucara".

Poss. G. Kloss. (In interiore parte tegumenti: „Georgius Kloss. M. D. Francofurti ad Moenum". — Bibl. Kloss. 324 n. 4565). Empt. Londinii anno 1835 pro pretio £ 1 sh. 12.

Gl. kgl. S. 236 fol. chart., sæc. xv (f. 54': „1428“, f. 80': „1429“), ff. 179, cm. 29×20,5. Tegum. uetus.

f. 1—28': Geber: *Summa perfectionis magisterii.* „Totam scientiam nostram, quam ex libris antiquorum × ad artis igitur excelse hec dicta sufficiant perquisitionem“. (J. J. Mangeti Bibliotheca chemica curiosa (1702) I 519).

f. 28'—50: „*Exposicio omnium rerum alkamye.* Incipit exposicio omnium rerum operationem alchimie × conuertetur in argentum Deo uolente“. [Manu recentiori hec exposicio *Summa* Archelai inscribitur].

f. 52—54: Johannes de Rupescissa: *Liber lucis magisterii magni.* „Consideraui tribulaciones electorum × perimendis a Christo Jhesu domino nostro, cui est honor, fortitudo, gloria et imperium per omnia secula seculorum Amen. Explicit liber lucis magisterii magni editus a fratre Johanne de Ruppescissa anno Domini 1354 14. die Septembris compilatus per me Walterum Vallreuere anno Domini 1428 protunc Parisius studentem in artibus“.

f. 55—80': Raymundus Lullus: *Vade mecum siue clausula testamenti.* „Deus in uirtute trinitatis × facere potes ad libitum, dum tamen intelligas magisterium. Explicit liber magistri Raymundi Lulii, qui Vade mecum siue clausula testamenti nuncupatur, scriptus et collectus Parisius per manus Walteri Vallreuere anno Domini 1429 mensis Marcii die 24. hora quasi uesperarum“. (J. J. Mangeti Bibliotheca chemica curiosa (1702) I 880).

f. 80'—83: *Recepta et excerpta uaria.*

f. 83'—85: „*Tractaet van alle munte werke in generali.* Eerst hoe men maect asschen van assye. Neempt asschen × weten hoe men maect alle munten ende alle alloyen alzo wel ouer copere als ouer zeluere“. [Manu recentiori hic tractatus *Rosarium* Arnaldi inscribitur].

f. 85—88: *Varia recepta.*

f. 88'—91: „*Liber* Haly“. „Hunc meum librum ignaro et nescientibus non feci × ad solum conuertere accipe de hac medicina quam ut dixi ad /////“

f. 91'—96: „*Liber* Morieni. Moriene, michi primum querere libet et qualiter sit huius rei substantia × quoniam totum in aurum purissimum conuertetur. Sit ergo benedictus Deus in secula“.

f. 96—99: „*Commentum* Geberis *de perfectionis inuestiga-*

tione". „Inuestigationem huius nobilis sciencie ex continua et frequenti operis sedulitate × quam ex libris antiquorum abbreuiamus. Amen". (J. J. Mangeti Bibliotheca chemica curiosa (1702) I 558).

f. 99—107: „*Summa* Geberis *perfectionis magisterii*". „Nunc uero totam intentionem sublimationis mercurii secundum Geberum determinemus. Est igitur completa summa eius × ad artis ergo excelse perquisitionem ista sufficiant". (cf. J. J. Mangeti Bibliotheca chemica curiosa (1702) I 533).

f. 107—109': „*Prologus* Geberis. Quamuis in alkimia immensa sit profunditas × sicut fermentum panis in bono sapore, et hic finit compendium Geberis".

f. 109'—117': *Excerpta ex libris* Archelai, *ex opere, quod dicitur opus Romanorum, ex opere, quod sophisticum inscribitur etc.*

f. 118—126': *De tingendo serico, lineo, lana. De litteris aureis et argenteis faciendis. De incausto faciendo etc. Recepta lingua Latina et Hollandica scripta.*

f. 126'—128': *Excerptum ex libello* Thome Aquinatis, *qui de essentiis essentiarum intitulatur.*

f. 128'—143': *Varia recepta.*

f. 144—153: „*Rosarius* Arnoldi de uilla noua". „Scribitur in libro perfecti magisterii: qui in legendis libris deses extiterit × faciem iuuenilem, ut scribitur in libro pietatis".

f. 154—162: „*Liber magistri* Alberti, *qui dicitur semita directa.* Omnis sapientia a Domino Deo est × res cum uasis collocentur".

f. 162'—163': *De arte alchimica.* „Incipiam scribere uera opera et probata de arte alchimica × et abstergit metalla fusa a suis inmundiciis, si in ipsam proiecta fuerit".

f. 163'—164': *Tractatus alchymicus lingua Germanica scripta.* „En dink us tzu × zo giet das ander us".

f. 164'—175': „*Liber, qui dicitur secretus secretorum.* In primo capitulo dicam de mercurio et eius natura nec non de sulphure × quousque medicina figetur".

f. 175'—179': *Varia recepta.*

Prov. Germania. — *Poss.* Bibl. Gottorp. (Cat Möllmann. n. 187).

Gl. kgl. S. 1737 4to chart., sæc xv (f. 58: „1463"), ff. 60 („2"—61), cm. 21×15,4. Codex ab initio mancus.

f. „2"—„58": „*Summa* Gebri *perfectionis magisterii philosophorum*". „/// febricitantium uel leprosorum × hec dicta su-

ficiant, et sic est finis, qui quidem liber fuit scriptus et completus per me extra muros Padue VI Idus Octobris 1463". Cum alio codice codex noster collatus est, unde in marginibus multe correctiones manu coeua scripte.

f. „58"—61: *Figure chymice cum earum explicatione.*

Prov. Italia.

Gl. kgl. S. 3499 8vo chart., sæc. xv, ff. 119, cm. 14,4×10,4. Tegum. uetus.

f. 1: *Ad faciendum atramentum.*

f. 1': *„Ut non possis ledi uel uulnerari".*

f. 2—50: *„Geomancia ducis Austrie antiqui".* „Aperi, quesumus, Domine, in cordibus nostris intellectum questionis, quam hic facere intendimus per hanc scientiam geomantie × geomantia est filia astronomie".

f. 51—59': *Orationes ad beatam Mariam uirginem lingua Germanica scripte.*

f. 61—66': *„Secreta artis alchimie".*

f. 66': *„Ars et scientia aurifabrorum de Bloin in Nuremberga, et est diuisio auri ab argento".* (cf. f. 112').

f. 67—85': *Varia alchymica.*

f. 86—92: *„Liber* Thebit filii Chore *de imaginibus.* Dixit Thebit ben Chorach, dixit Aristoteles × effectum ne dubites".

f. 92'—95': *„Liber imaginum lune.* Liber imaginum lune, qui dicitur liber lune × illa loca audisti".

f. 96—110: *„Liber* Ptholomei *de imaginibus super facies signorum.* Opus Ptholomei imaginum et est omnibus × Ista sunt nomina 12 angelorum....".

f. 111—115': *Varia alchymica.*

f. 115'—116': *„Ars extrahendi aurum ab argento deaurato aut in quo est aurum, quam habent aurifabri de Bloen in Nuremberga morantium".*

f. 117—119': *Recepta lingua Germanica et Latina scripta.*

Prov. Germania.

Gl. kgl. S. 3498 8vo chart., sæc. xv, ff. 290, cm. 14,4×10,3. Tegum. uetus. In chartula interiori parti tegumenti adglutinata figura xylographica illuminata imaginem beate uirginis de pietate exhibens atque hanc inscriptionem pre se ferens: „O Maria zum Ellend bey den dorff Wyberscheym bitt gott

den herren für uns". [Impressum per Johannem Prüss, Argentorati].

f. 1—42': *Recepta alchymica lingua Latina et Germanica scripta. Figure et tabule e. g. „arbor philosophicalis", „radix arboris philosophicalis", „figura signi philosophicalis".*

f. 44—61: *Opus alchymisticum.* [Capitula: De croco Martis. Sublimacio Martis croci. Preparatio croci Martis. Preparatio salis communis. Probatio aceti etc.]

f. 62—67: „Arnoldus de noua uilla": *De lapidibus* „Das ist das werck und arbeit des meister Arnoldi de noua uilla. Der do offenbarlich scribet die materie des steines × da von Gott geloben sy".

f. 68'—77': *Recepta alchymica.*

f. 78—82: *„Practica de compositione lapidis philosophorum nec non lapidum preciosorum per lapidis principia uegetabilis et mineralis.* Compositio aque uite prima. Accipe nigrum nigrius nigro × hoc fermentum".

f. 82'—85': *„Augmentacio medicine.* Non arbitreris quin hec medicina non habeat etiam modos suos × cum sale Martis uel Veneris. De quo sit laus sancte trinitati . . ."

f. 86—86': *„Practica.* In nomine Domini. Accipe unam partem uitrioli × et fiet luna perfectissima".

f. 87—91: *„Tractatus lapidis magni.* Sume solem gar dünn geschlagen 1 lot × et confortetur in aurum optimum".

f. 91—93': *„Testamentum* Gebri *philosophi de lapide philosophorum datum in morte discipulis suis.* In nomine Domini. Amen. Nota quod in lapide philosophorum, quem plurimi querunt × in uno anno ad rubeum".

f. 95—102': *„Questiones tam essentiales quam accidentales magistri* Arnoldi de uilla noua *super compositione lapidis.* Primo queritur si composicio lapidis potest fieri × calidum et uiride".

f. 103—159: *Varia excerpta et recepta.*

f. 160—166: *„Opus* Hermetis *et liber* XXX *uerborum in alchimia.* Cum Hermetem philosophorum patrem omnium × Verbum XXIX. Modus uero proiciendi est ut proicias".

f. 168—174: *„Tractatus* Raymundi Lullii. *Et accurtacio omnium librorum suorum super ista materia.* [Epistola ad regem Robertum]. Cum ego Raymundus de insula Maioritarum

tam preteritis temporibus multos libros secretos × Elice ergo ex ea intentum et lauda Deum semper".

f. 175—290: *Excerpta et recepta alchymica lingua Latina et Germanica diuersis manibus scripta.*

Prov. Germania.

Gl. kgl. S. 1714 4to chart., sæc. XV, ff. 20 (f. „59—68", „72" —„81"), cm. 21,9×16,5.

f. „59"—„67"': *„Rosarius minor.* Inquit autor libri, qui Rosarius dicitur: Descendi in ortum meum × naturalis est digesta et tincta. Finis Rosarii".

f. „72"—„81"': *Fragmentum libri de lapide philosophorum.* „Cristallinus elixir perfecte retinens × sed tantum multiplicetur, ut dictum est, nec ita modicum /////"

Gl. kgl. S. 1713 4to chart., sæc. XV, ff. 12, cm. 21,2 × 14,1. Duabus manibus scriptus.

f. 1. [manu prima]: *„Epistola magistri* Arnaldi de Villa noua *ad magistrum Jacobum de Tolleto.* Magister Jacobe, amice carissime, dudum me rogastis ut uobis secretum meum de sanguine humano × in distillationibus ultimis alkimie".

f. 1'—6 [manu prima]: *„Liber secretorum de uirtutibus aquarum simplicium et compositarum editus seu compilatus a magistro* Arnoldo de Villa noua *ad curationem seu sanationem omnium generum morborum.* Nota quod non est puerile × Custodi hoc secretum et nulli reueles nisi fideli amico, quia omnia rara sunt preciosa. Memento tibi et lauda Deum de tali dono, de quo ipse laudetur per cuncta secula seculorum benedictus".

f. 6'—11 [manu secunda]. *„Ars* Raymundi Lulli *de aquis preciosissimis.* Cum ego Raymundus × membra hominis aggrauata".

f. 11'—12 [manu secunda]: *„Effectus aque uite, lapidis philosophorum et quinte essentie.* Primo confortat cor × artifici sunt committenda".

Gl. kgl. S. 237 fol. chart., sæc. XV, ff. 55, cm. 26,5×20.

f. 1—8: *Tractatus alchymicus.* „Calistenus unus de antiquioribus post Hermetem huius nostre artis inuentoribus × et ideo minime durat in igne".

f. 8—8': *„Nota de coloribus"* etc.

f. 8'—12': „*Questio curiosa de natura solis et lune.* Queritur, utrum secundum artem possit fieri uerum aurum aut non × de natura solis et lune".

f. 13—13': *De putrefactione et corruptione.* „Putrefactio est corruptio facta in humido × calorem humidum".

f. 14—18: „*Liber proportionum elementorum.* Septem sunt planete, secundum quorum cursum omnia inferiora reguntur × calidus in medio tertii".

f. 18'—21: „Ortulanus *super expositionem Thelisini Hermetis.* Ego dictus Ortulanus Martinus nuncupatus Jacobina pelle inuolutus × in lapide philosophico componendo".

f. 21: „*Dictum pulcrum nudam continens ueritatem.* Qui scit mortificare et post mortem uiuificare × Cum sublimatur aqua uite tunc generatur".

f. 21'—24: „*Super principium libri Gebri de inuestigatione ueritatis de conditionibus essentialibus tincture" additis tribus capitulis ex libro de perfectione magisterii* Geberi. „Considerauimus in nostris uoluminibus diuersis × causis et experientiis suis".

f. 24: *Versus astrologicus.* „ | Is qui ingrescat massetur sole calescat | × | aureus ut pridem modus est hinc practicus idem | ".

f. 24'—29, 37'—41: „*Aurea massa.* | Spiritus inspirans deus inque rota rota girans | × | ex multis fassa nunc explicit aurea massa | ".

f. 29'—37: „*Thesaurus philosophie.* Thesaurus philosophie reserat nobis × percipere aliqua ratione".

f. 41'—43 [manu secunda]: *Recepta quedam lingua Germanica scripta.*

f. 44—75: „*Aurore glossa thesauraria*". „Venerunt mihi omnia bona pariter cum illa sapientia × fideli et pio prestare dignetur Deus omnipotens unigenitusque filius.

f. 75—75' [manu secunda]: *Recepta lingua Germanica scripta.*

Prov. Germania.

Gl. kgl. S. 1712 4to chart., sæc. xv, ff. 177, cm. 21,$_2$×15,$_3$. Tegum. uetus.

f. 1—4': „*Opus subtilissimum lapidis benedicti.* Recipe lapidem benedictum, qui non est lapis nec habet naturam lapidis × iuxta pacientis uirtutem. Expliciunt uirtutes aque ardentis, aque uero benedicte".

f. 5—38': „*Tractatus quinte essencie* Johannis de Rupecissa". „In nomine Domini nostri Jhesu Christi eiusque gloriose matris uirginis Marie. Primus liber est de consideratione quinte essencie omnium rerum transmutabilium × Immensas ergo gracias glorioso Deo referamus, qui nobis quintam essenciam extrahere dedit . . . ."

f. 38'—111: *Varia alchymica.*

f. 111—118': „*Liber lucis magni magisterii fratris* Johannis de Rupescissa *cordigeri*". „Consideraui tribulationes electorum in sancto euangelio × a tyrannis crudelibus futuris puniendis a Jhesu Christo domino nostro, cui est . . . ."

f. 118'—164': *Varia alchymica.*

f. 165—177: „*Liber Apollo Dei de effectu planetarum*".

Poss. Caspar Nenninger. (Hoc nomen in f. 1 et in folio preligato inscriptum est). — Joh. Valentini. (f. 1: „Ex libris Johan Valentini Hog Offemburgensis . . .").

ADDENDA ET CORRIGENDA.

16 l. 17: *Poss.* Conuentus s. Victoris Parisius. (Manu bibliothecarii Claudii de Grandrue fragmentum nostrum signatum est; una cum Gl. kgl. S. 2034 4to quondam pars fuit codicis sancti Victoris G G 7 signati).

19 l. 6: H. W. Schmettau † 1785.

33 l. 10: *Poss.* Conuentus s. Victoris Parisius. (Codex noster manu Claudii de Grandrue signatus est. Gl. kgl. S. 161 fol. cum Gl. kgl. S. 162 fol. quondam unus codex fuit scilicet A A A 7 in catalogo Claudii de Grandrue).

35 l. 14: *Poss.* Conuentus s. Victoris Parisius. (Bibliothecarius Claudius de Grandrue folia signauit. Arma monasterii s. Victoris in prima pagina atque nomen monasterii in tertia pagina consulto deleta esse uidentur. Gl. kgl. S. 162 fol. cum Gl. kgl. S. 161 fol. unus codex fuit scilicet A A A 7 in catalogo Claudii de Grandrue). — Fr. Lindenbrog.

42 l. 6: *Poss.* Conuentus s. Victoris Parisius. (Una cum ms. Gl. kgl. S. 1340 4to quondam pars fuit codicis s. Victoris G G 7 signati, ut docet catalogus Claudii de Grandrue. Fragmentum nostrum manu eius signatum est).

54 l. 2: Aue uirgo nobilis.

69 l. 10: I. P. Ludewig. (cf. Thott. 161 fol.)

97 l. 14: Nicolaus de Gorram: Commentum in apocolypsin.

123 l. 26: Martinus Braccarensis: De quattuor uirtutibus.

138 l. 36: Prudentius: Hymnus in natiuitate Christi.

448 l. 31: Tractatus alchymicus lingua Germanica scriptus.

INDICES

Index auctorum.

Abbo, abbas Floriacensis: Passio s. Eadmundi 190.

Abbo, Sangermanensis monachus: Sermones 43 44.

Acron: Commentum Horatii 366.

Adam abbas: Tractatus utilis de nuptiis 56.

Adam Bremensis: Historia Hammaburgensis ecclesie 402 403.

Adam cognomine pulchre mulieris Parisiensis: Memoriale rerum difficilium 167.

Adamus Scotus: De instructione anime 124.

Adelmannus Leodiensis: Versiculi de uiris illustribus sui temporis 334.

Aimoinus: Historia Francorum 390.

Alanus de Insulis: Liber de planctu nature 347.

Alanus de Insulis: Anticlaudianus 346 347.

Alanus de Insulis: Regule siue maxime in totam theologiam 78 112 167.

Alanus de Insulis: Summa de arte predicatoria 110 113.

Albericus Cassinensis: Dictaminum radii 343.

Albericus Vespuccius: De nouellis hominibus 402.

Albertanus Brixiensis: Liber de doctrina dicendi et tacendi 67 116.

Albertanus Brixiensis: Liber de consolatione et consiliis 67.

Albertanus Brixiensis: De amore et dilectione Dei et proximi et aliarum rerum 67.

Albertus Coloniensis: De corpore Christi 109 123.

Albertus magister: Liber, qui dicitur semita directa 448.

Albertus Magnus: Sermones de corpore Christi 83.

Albertus Magnus: Paradisus anime 142 170.

Albertus Magnus: Probleumata excerpta de secretis mulierum 437 441.

Albertus Magnus: Experimenta parua naturalia 438.

Albertus Magnus: Philosophia 364.

Commentarius in summam philosophie Alberti Magni 443.

Albertus Remensis: Prologus in Auroram 61.

Albertus de Saxonia: De proportionibus 78.

Albertus Stadensis: Annales 397.
Albinus: De dialectica ad Karolum regem directa 366.
Albricus de Rosate: Poetarum liber de integumentis fabularum 356.
Albucasim: Antidotarium interprete Ludouico Tetrapharmacio 435.
Albuinus heremita: Summa 132.
Alcuinus: Liber de uirtutibus et uitiis 43.
Alexander: Tractatus de quattuor complexionibus hominum 432.
Alexander Farnesius cardinalis: Epistole 386.
Alexander Sermonete: Questio utrum diffinitio accidentis a Porphirio sit bene data 363.
Algerus scolasticus: Liber de corpore et sanguine Domini 50.
Algerus scolasticus: Tractatus de libero arbitrio 50.
Alphonsus Bonhemis: Translatio epistole Rabbi Samuelis 169.
Alulfus: Gregorialis 52.
Amalarius, presb. Metensis: Ecloge de officio misse 43.
Amalarius, presb. Metensis: Regula canonicorum (exc.) 43 46.
Ambrosius Camaldulensis: Prologus in gradationem spiritualem Johannis scholastici 39.
Ambrosius Mediolanensis: Epistole 17.
Ambrosius: Liber historiarum Egisippi de excidio Hierosolime ex Greco sermone in Latinum translatus 32.
Ambrosius: Sermo contra Theodosium imperatorem 151.
Ambrosius: Liber de officiis (exc.) 2.
Ambrosius: Expositio in Lucam (exc.) 126.
Ammonius Alexandrinus: Harmonia euangeliornm 14.
Anastasius Antiochenus: Exhortatio ad monachos 153.
Anselmus, Cantuariensis episcopus: Cur Deus homo? 48.
Anselmus: Sententia determinatiua 49.
Anselmus: Meditationes. — Collacio beate uirginis cum sancto Anselmo de passione Christi 110 150 170 177.
Anselmus: Soliloquium Jubileum 48.
Anselmus: Stimulus amoris alias soliloquium uel planctus 49 55.
Antoninus, archiepiscopus Florentinus: Summa theologica (exc.) 88 135.
Antonius Baratella: Liber metrologie Priscianice 344.
Antonius Gallus: Commentarius rerum Genuensium 1476 – 1478 385.
Antonius de Gentilibus: Repertorium iuris 253.
Antonius Panhormitanus: Ferdinandi regis epistole 387.
Antonius Panhormitanus: Volumen epistolarum Oliuerio archiepiscopo dicatum 387.
Antonius Panhormitanus: Alphonsi regis epistole 387.

Antonius Panhormitanus: Epistole Campane 387.
Antonius Panhormitanus: Poemata 387.
Antonius Rampelogus: Figure biblie 115 177.
Antonius Rubeus: Ad Phoebum Capellam 339.
Apicius Celius: De re coquinaria 339.
Archelaus: Summa 447.
Aristoteles: Ethica, cum glossis 282.
Aristoteles: Politica, cum glossis 282.
Aristoteles: Oeconomica, cum glossis 282.
Aristoteles: Problemata 285.
Aristoteles: Liber physice 281.
Aristoteles: Metaphysica 281.
Aristoteles: De generatione et corruptione 282.
Aristoteles: Liber de anima 281 283.
Commentarius circa libros Aristotelis de anima 283 443.
Questiones circa libros Aristotelis de anima atque libros physicorum atque metaphysice 285.
Aristoteles: Liber de sensu et sensato 283.
Aristoteles: De memoria et reminiscentia 281 283.
Aristoteles: De sompno et uigilia 282 283.
Aristoteles: De morte et uita 281.
Aristoteles: Liber de longitudine et breuitate uite 283.
Aristoteles: De celo et mundo interprete Gerhardo de Cremona 281.
Aristoteles: Liber de causis 281.
Magister anonymus in Aristotelis de causis 167.
Aristoteles: Epistola ad Alexandrum Magnum. Secretum secretorum 155 282 361.
Aristoteles: Chiromancia 340.
Armandus de Bello visu: Tractatus de declaratione difficilium dictionum et dictorum in theologia 78 92.
Arnoldus, abbas Lubicensis: Chronicon Slauorum 397.
Arnoldus de Villa noua: Breuiarium practice 433.
Arnoldus de Villa noua: Translatio libri Hippocratis de lege, qui Introductorius dicitur 435.
Arnoldus de Villa noua: Rosarius 448.
Arnoldus de Villa noua: De egrotantibus partibus omnium membrorum 432.
Arnoldus de Villa noua: Liber secretorum de uirtutibus simplicium et compositarum 451.
Arnoldus de Villa noua: De quercu 438.
Arnoldus Westphal [?]: De excommunicationibus de ambone latis 133.
Astesanus: Summa de casibus 174 268.
Athanasius Alexandrinus: Contra gentiles 36.
Athanasius, Hieracensis episcopus: Translatio homeliarum Gregorii

Nyssensis in Dominicam orationem 37.
Auerroes: De substantia orbis 361.
Questiones circa librum de substantia orbis Auerrois 361.
Augustinus de Ancona: Lectura super epistolam Pauli ad Hebreos 75.
Augustinus de Ancona: Lectura super Matheum 75.
Augustinus de Ancona: Tractatus de amore spiritus sancti 75.
Augustinus Hipponensis ep.: Retractationes 21 22 139.
Augustinus: Confessiones 20 155.
Augustinus: De ciuitate Dei 19 28 153.
Augustinus: Enchiridion 24 34.
Augustinus: Libri duo soliloquiorum 21.
Augustinus: De doctrina christiana (exc.) 3.
Augustinus: Libri 6 contra Julianum hereticum Pelagianum 19.
Augustinus: Contra academicos 21.
Augustinus: De opere monachorum 20.
Augustinus: De ordine rerum 21 22.
Augustinus: Epistole (singule) 22 123 145 161 169.
Augustinus: Sermones (singuli) 2 21—23 25 28 45 93 100 101 120 126 130 134 142 151 —153 191.
Augustinus: Omelie super Johannem euangelistam 20.
Augustinus: Sermones ad fratres heremitas 23
Augustinus: De agone Christiano 139.
Augustinus: De sermone Domini in monte habito 139.
Augustinus: De uanitate huius seculi 25.
Augustinus: De natura et origine anime 22.
Augustinus: De obedientia et humilitate 25.
Augustinus: De spiritu et anima 129.
Augustinus: Liber de predestinatione Dei 23.
Augustinus: Liber de cantico nouo 23.
Augustinus: Liber secundus de bono perseuerantie 23.
Augustinus: Liber de predestinatione sanctorum 23.
Augustinus: Liber de predestinatione gratie 23.
Augustinus: De manuali uerbo Dei 124.
Augustinus: De honestate mulierum 24 93 120 123.
Augustinus: De beata uita 21.
Augustinus: De 12 abusionum gradibus libellus 24.
Augustinus: De continentia anime 23.
Augustinus: Liber de immortalitate anime 21.
Augustinus: De quantitate anime 21.
Augustinus: De contritione cordis 25.
Augustinus: De bono discipline 25.
Augustinus: De essentia diuinitatis 23.

Augustinus: De triplici habitaculo libellus 24.
Augustinus: De uita christiana 22.
Augustinus: Contra Donatistas abcdarium 21.
Augustinus: De contemptu mundi 24.
Augustinus: Dialectica 341.
Augustinus: Tractatus de 4 uirtutibus caritatis 153.
Augustinus: De conueniencia 10 preceptorum et 10 plagarum Egipti 25.
Augustinus: De bona conscientia 24.
Augustinus: Meditationes (exc.) 25.
Augustini respondentis et Orosii interrogantis dialogus 25.
Augustinus: Speculum peccatoris 148 156.
Augustinus: Soliloquium 22 24 158.
Augustinus: De uirtutibus psalmorum 140 151 213.
Augustinus: Oratio 274.
Augustinus: Brevis eruditio 94.
Excerpta ex scriptis Augustini 23 121 139 147.
Versus de homeliis s. Augustini 20.
Catalogus scriptorum s. Augustini 52.
Auianus: Fabule 350.
Commentarius in fabulas Auiani 334 335.
Auicenna: De celo et mundo interprete Johanne Hispalensi 281.
B. magister: Summa de his, que ad frequentem usum causarum sunt necessaria 253
Baptista de Fabriano: Suppositiones 362.
Baptista de Fabriano: Tractatus de sensu composito et diuiso 362.
Bartholomeus Anglicus: De proprietatibus rerum 443.
Bartholomeus Brixiensis: Apparatus ad decretum Gratiani 257 258.
Bartholomeus Brixiensis: Ordo iudiciarius Tancreti reformatus 253.
Bartholomeus de Lusatia: Tractatus de arte fidei 79.
Bartholomeus de Traiecto superiori: De humilitate 89.
Bartholomeus de Traiecto superiori: De fraterna correctione 89.
Bartholomeus de Traiecto superiori: De omnibus sanctis sermo 89.
Bartholemeus de Traiecto superiori: Tractatus de oratione 89.
Bartholemeus de Traiecto superiori: Oratio deuota cum explanatione utilissima 89.
Bartholomeus de Traiecto superiori: Collectum paruulum pro deuotione excitanda circa eucharistie sacramentum 89.
Bartholomeus de Traiecto superiori: Tractatus de excellentiis Marie 89.
Basilios: Hexaemeron 36.
Beda: Expositio super Marcum 43.
Beda: Expositio super acta apostolorum 42.
Beda: Liber de uirtutibus sancti Cutberhti 41.

Beda: Libellus retractationis 42.
Beda: De nominibus locorum 42.
Beda: Homilia in festo annunciationis beate Marie (exc.) 201.
Beleth *uid* Johannes Beleth.
Beltramus quondam Leonardi de Mignanellis de Senis: Gesta Thomorlench 377.
Benedictus: Regula 55 187 239 240 241 242.
Benedictus: Oratio 274.
Benedictus Morer: Additiones ad chronicon Hispanie Roderici archiepiscopi 383.
Beneuenutus Grapheus: Practica oculorum 436.
Berengaudus: Expositio in apocalypsin 48.
Bernardinus de Senis: Tractatus de contractibus et usuris 269.
Bernardus Alberti: Supra fen primam de febribus 436
Bernardus, Clareuallensis abbas: Vita sancti Malachie 196.
Bernardus: Epistole (singule) 54 55 93 117 130 151 159 289.
Bernardus: Epistolare 55.
Bernardus: Sermones (singuli) 13 53 54 134 159 167 196.
Bernardus: Sermones super Cantica canticorum 53 159.
Bernardus: Homilie 4 super Missus est 201.
Bernardus: Apologia ad Wilhelmum 54 135.
Bernardus: Regimen religionis 55.
Bernardus: Tractatus de uite ordine et morum disciplina 56.
Bernardus: Speculum 53 56 93 119 120 130.
Bernardus: Speculum monachorum 56.
Bernardus: Speculum peccatorum 118.
Bernardus: Liber de diligendo Deo 109.
Bernardus: Liber de precepto et dispensatione 109 135.
Bernardus: Stimulus dilectionis 49 55 124.
Bernardus: Oratio ad beatam uirginem 156.
Bernardus: Versus, quos dicebat ante imaginem Crucifixi 156.
Bernardus: Jubilus rhytmicus de nomine Jesu 59 137.
Bernardus: De conflictu corporis et anime 124.
Bernardus: Anulus b. Marie 54.
Bernardus: Parabola 56.
Bernardus: Liber contemplationis de passione Domini 123 147.
Bernardus: Liber de conscientia 159.
Bernardus: Formula honeste uite 94 163.
Bernardus: Soliloquium 56.
Bernardus: Meditationes 54 56 124 141 159.
Bernardus: Psalterium 109.
Bernardus: Diuisio psalterii 109 123.
Bernardus: Scala claustralium 55 87.
Bernardus: Tractatus de 12 gradibus humilitatis 55

Bernardus: De consideratione ad Eugenium papam 53.
Bernardus: Flores 56 132.
Catalogus scriptorum s. Bernardi 55.
Bernardus Geistensis: Palpanista 350.
Bernardus de Gordonio: De conseruatione uite humane quarta particula 436.
Bernardus de Gordonio: Liber pronosticationis 431.
Bernardus de Gordonio: De pulsibus 431.
Bernardus de Gordonio: Physiognomia 431.
Bernardus de Gordonio: Lilium medicine 431.
Bernardus de Gordonio: Liber de urinis 431.
Bernardus de Gordonio: Liber phlebotomie 431.
Bernardus de Gordonio: Tractatus de gradibus 436.
Bernardus Morlanensis: De contemptu mundi 350.
Bernardus de Reyda: Questio de secreto confessionis celando cum sua determinatione danda 173.
Bertoldus: Horologium deuotionis 171.
Billick, Brocardus: Logotesseron i. e. liber quatuor sermonum 95.
Billick, Brocardus: Materia collationis principalis de matrimonii sacramento 95
Billick, Brocardus: Sermo de 9 peccatis alienis 96.
Billick, Brocardus [?]: De processionibus 96.
Billick, Brocardus: Sermones super In omnibus operibus tuis 96.
Billick, Brocardus: Sermones super Declina a malo 96.
Bindus Guerri de Senis: Distinctiones exemplorum noui et ueteris testamenti 64.
Birgitta: Reuelationes (exc.) 151.
Boccacius: De montibus et fluminibus 377.
Boccacius: Compendium Romane historie 378.
Boccacius: De mulieribus claris 377 378.
Boccacius: De casibus uirorum illustrium 377.
Boetius: De differentiis topicis 296 333.
Boetius: Commentaria in isagogen Porphyrii a se translatam 366.
Boetius: De syllogismo hypothetico 366.
Boetius: De syllogismo categorico 366.
Boetius: Expositio super definitiones Tullii 366.
Boetius: De unitate et uno 361.
Boetius: Translatio introductionum Porphyrii in categorias Aristotelis 366.
Boetius: Commentaria in categorias Aristotelis 366.
Boetius: Utrum pater et filius et spiritus sanctus de deitate substantialiter predicentur 40.
Boetius: De duabus naturis et una persona Christi 40.

Boetius: De consolatione philosophie 334 365.
Boetius: Quo modo substantie in eo, quod sunt, bone sunt, cum non sint substantialia bona 40.
Boetius: De sancta trinitate 40.
Tituli questionum circa 5 libros Boetii de philosophico consolatu 78.
Bonauentura: Lignum uite 158 172.
Bonauentura: Questiones in secundum sententiarum 141.
Bonauentura: Imago uite 141.
Bonauentura: Legenda s. Francisci 200.
Bonauentura: Miracula s. Francisci 201.
Bonauentura: Speculum discipline 134.
Bonauentura: Soliloquium de quatuor mentalibus exercitiis 146 158.
Bonauentura: Breuiloquium 114.
Bonauentura: Paruum bonum 108.
Bonauentura: Itinerarium mentis in Deum 149.
Bonauentura: Tractatus de corpore Christi 49 141 144 147 169.
Bonauentura: Dicta 146
Bonifacius de Ripa: Vita scolastica 350.
Borchardus: Judas 348.
Borchardus: Sermo de natiuitate 103.
Bremensis presbyter: Chronicon Holsatie 399.
Brito *uid.* Guillelmus Brito.
Brochardus: De terra sancta (exc.) 284.
Bruno: Epistola ad filios suos Carthusienses 90.
Bruno: Epistola ad Radulphum Viridem 90.
Burchardus Wormaciensis: Decretum 256.
Busch, *uid.* Johannes Busch.
Caietanus Vicentinus: Consequentie super consequentias Radulphi Strodi 362.
Calixtus II: De miraculis beati apostoli Jacobi 189.
Carthusiensis quidam: Opusculum aureum anime peccatricis 158.
Cassianus *uid.* Johannes Cassianus.
Cassiodorus: Historia ecclesiastica 27 30.
Cassiodorus: De anima 22.
Cassiodorus: De caritate seu dilectione Dei 159.
Cato: Distica de moribus 352.
Glosse in distica Catonis 335.
Cesar: De bello Gallico 319.
Cesar: De bello ciuili 319.
Cesar: De bello Alexandrino 320.
Cesar: De bello Africano 320.
Cesar: De bello Hispaniensi 320.
Cesarius Arelatensis: Sermo ad monachos 93.
Cesarius Arelatensis: Omelie decem 153.
Excerpta ex scriptis Cesarii 132.
Chalcidius: In Timaeum Platonis commentarius 287.
Chromatius et Heliodorus episcopi: Epistola ad Hieronimum 191.

Cicero: Epistole ad familiares 294.
Cicero: Orationes 294 298 321 340.
Cicero: De oratore 296 297.
Cicero: Ad Marcum Brutum orator 297.
Cicero: De inuentione 294—296.
Cicero: Rhetorica 295—298.
Cicero: De partitionibus oratoriis 298.
Cicero: Topica ad C. Trebatium 298.
Cicero: Somnium Scipionis 299.
Cicero: Paradoxa 299—301.
Cicero: De amicitia 299 301 311.
Cicero: De senectute 298 299 301.
Cicero: De officiis 298—300 334.
Glosse in opuscula Ciceronis de senectute et de amicitia 307.
Commentarius in Rhetorica ad Herennium 295.
Claudianus: De raptu Proserpine 334.
Claudianus: Panegyricus de quarto consulatu Honorii (exc.) 63.
Claudianus: Panegyricus de sexto consulatu Honorii (exc.) 334.
Claudianus: In Eutropium (exc.) 63.
Clemens Romanus: Itinerarium Petri 32.
Clemens Romanus: Epistola ad Jacobum fratrem Domini (fragm.) 32.
Cleopatra: De morbis muliebribus 427.
Columbanus: Precepta uiuendi 42.
Comestor *uid.* Petrus Comestor.
Conradus de Eberbach: Liber de uiris illustribus ordinis Cisterciensis 64 65.
Conradus Holtniker: Sermones de tempore 131 157.
Conradus Holtniker: Sermones de sanctis 157.
Conradus Holtniker: Versus 157.
Conradus de Saxonia: Speculum Marie 157.
Conradus Zolkow: Summa de trinitate et fide catholica 76.
Constantinus, frater ordinis predicatorum: Vita beati Dominici 66.
Constantinus Africanus: Translatio aphorismorum Hippocratis 430 434.
Constantinus Africanus: Translatio dietarum uniuersalium atque particularium Isaci Israelite 428.
Constantinus Africanus: Translatio libri febrium Isaci Israelite 428.
Cornelius Nepos: De excellentibus ducibus exterarum gentium 320.
Cyprianus: Epistola de mortalitate 16.
Cyprianus: Epistola de patientia 16.
Cyprianus: Epistola de uirginibus. 16.
Cyprianus: Liber de aleatoribus 16.
Cyprianus: De unitate ecclesie catholice 139.
Cyprianus: De habitu uirginum 139.
Cyprianus: De oratione Dominica 139.

Cyprianus: Exhortatio de penitentia 152.
Cyprianus: Epistola de exhortatione martyrii (fragm.) 139.
Cyrillus: Epistola de miraculis beati Hieronymi 145 169.
Cyrillus: Speculum sapientie 60.
Damasus: Epistola ad Hieronymum 183.
Damianus: Epistola de hora mortis 156.
Daniel monachus: Vita s. Johannis scolastici 39.
Dante Alighieri: Canzone XXI 339.
Dauid de Augusta: Epistola ad nouicios 117 125.
Dauid de Augusta: Formula honeste uite 93.
Defensor: Liber scintillarum 97.
Demosthenes: Oratio contra Philippum 341.
Dio Chrysostomos: De regno 290.
Dionysius Areopagita: Epistole 40.
Dionysius Areopagita: De hierarchia ecclesiastica 40.
Dionysius Areopagita: De hierarchia angelica 40.
Dionysius Areopagita: De mistica theologia 40.
Dionysius Areopagita: De diuinis nominibus 40.
Dionysius Carthusiensis: Enarratio in Ezechielem 92.
Dionysius Carthusiensis: Pro reformatione monialium 166.
Dionysius Exiguus: Codex canonum ecclesiasticorum 255.
Dionysius Exiguus: Inuentio capitis b. Johannis baptiste 193.
Dionysius Exiguus: Translatio libri Gregorii Nysseni de conditione hominis 36.
Discipulus: Sermones super epistolas Dominicales 106.
Discipulus: Sermones de tempore 115.
Discipulus: Sermo 146 de duodecim articulis fidei 93.
Dominicus a Capranica: Libellus de arte moriendi 148 164.
Durandus, *uid.* Guillelmus Durandus.
Eadmer: Vita s. Anselmi Cantuariensis archiepiscopi 195.
Ebrardus Bethuniensis: Grecismus 343.
Eckbertus, abbas Schonaugiensis: Soliloquium Jubileum 48.
Egidius Parisiensis: Prologus metricus in Auroram 61.
Egidius de Roma: De regimine principum 367.
Egidius de Roma: De peccato originali 114 131.
Egidius de Roma: Tractatus de prescientia et predestinatione 160.
Egidius de Roma: Expositio super decretali de canone misse 70.
Egidius de Roma: Tractatus de gradibus formarum 74.
Egisippus: Liber historiarum de excidio Jerosolime a beato Ambrosio ex Greco sermone in Latinum translatus 32.

Emilius Probus: De excellentibus ducibus exterarum gentium 320.
Eneas Siluius: Historia Bohemica 401.
Eneas Siluius: Carmen Sapphicum exhortatiuum hominis ad bonum 351.
Eneas Siluius: Pro laude Lodowici de Roma epitaphium 134.
Ephrem Syrus: De compunctione cordis 36.
Ephrem Syrus: De uirginitate sermo 139.
Ephrem Syrus: Liber de munditia anime 152.
Epiphanius, Cypr. archiep.: Sermo in Dominicam sepulturam et descensionem 37.
Ernaldus, abbas Boneuallis: Vita s. Bernardi 187.
Esopus: Fabule 291 301 342.
Esopus moralizatus cum uersibus in lingua Germanica inferiore scriptis 353.
Eucherius Lugdunensis: Omelie decem ad monachos 153.
Euclides: De elementis geometrie 417 419.
Eusebius Cesariensis: Historia ecclesiastica 35.
Eusebius: Epistola de morte beati Hieronymi 35 88 145 168.
Eustachius de Bononia: Libri de sancta trinitate 94.
Eustatius: Metaphrasis Latina in Hexaemeron s. Basilii 36
Fabius Planciades Fulgentius: Expositio sermonum antiquorum 339.
Faustus episcopus: Sermones 153.
Florentinus: De diuersitate fortune 349.
Fortunatus: Vita b. Hilarii, Pictauorum episcopi 195.
S. Franciscus: Sermo de uenerabili sacramento eukaristie 145
S. Franciscus: Verba sancte admonitionis ad omnes fratres 167.
Franciscus de Abbate de ciuitate Astensi: Postilla super euangelia dominicalia 97.
Franciscus de Mayronis: Tractatus de dilectione inimicorum 130.
Franciscus de Mayronis: De usu terminorum 79.
Franciscus de Mayronis: De indulgentiis 177
Franciscus Philelphus: Vita Galbe Cesaris 379.
Franciscus Philelphus: Vita Othonis 379.
Franciscus de Picolhomineis: Translatio libri de regno Dionis Chrysostomi 290.
Franciscus de Platea: Tractatus de usuris 254.
Franciscus de Platea: De restitutionibus 254.
Franciscus de Prato: De secundis intentionibus 363.
Fredericus Petruccius de Senis: Questiones, consilia, responsa, collationes 268.
Frontinus: Strategemata 330.
Gabriel Pauerus Fontana: Poema principi Francisco Sphortie dicatum 386.

Gabriel Pauerus Fontana: Descriptio nuptiarum Tristani et Beatricis 386.
Galienus: Commentum in libros aphorismorum Hippocratis 430.
Galienus: Commentum in libros prognosticorum Hippocratis 430.
Galienus: Microtegni liber 434.
Galienus: Liber 427.
Gallus (Cornelius): De morte Vergilii 337.
Gallus (Cornelius): Oda ad Lidiam 339.
Gallus, abbas Aule Regie: Malogranatum 80.
Garsias Hispalensis: Apparatus in constitutiones nouas Gregorii X 259.
Gasparus, episcopus Frequentinus: Tractatus de reseruationibus beneficiorum 271.
Gaufredus Clareuallensis: Vita s. Bernardi 187.
Gaufredus de Trano: Summa super titulis decretalium 262 268.
Geber: Commentum de perfectionis inuestigatione 447.
Geber: Summa perfectionis magisterii 447 448.
Gellius: Noctes Attice 332.
Gencellinus de Cassaneis: Apparatus ad Extrauagantes 261.
Gencellinus de Cassaneis: Apparatus ad constitutiones Clementinas 260.
Gennadius: Liber de scriptoribus ecclesiasticis 18.
Gentilis de Fulgineo: Consilia 436.
Gentilis de Fulgineo: Tractatus de dosibus 437.
Geraldus de Solo: Recepta super primam fen quarti canonis Auicenne de febribus 441.
Gerardus de Cremona: Translatio libri Aristotelis de celo et mundo 281.
Gerardus de Fracheto: Vite fratrum 65 66.
Gerardus Groten: Epistola ad abbatissam monasterii in Honepe pro exhortatione animarum salutari 166.
Gerardus de Vliederhoven: Cordiale quatuor nouissimorum 70 140 146 156 171.
Gerardus de Zutphania: Deuotus tractatulus de ascensionibus spiritualibus 149.
Gerson, *uid.* Johannes Gerson.
Gh. monachus Riui sancte Marie Cist. ord.: Opusculum de corpore canonum et decretalium 78.
Gherlandus: Tabula principalis 419 421 422.
Girbertus philosophus [Siluester II papa]: Epigramma de Boetio 365.
Godefridus de Thenis: Asinarius 348.
Godefridus de Thenis: Rixe mulierum 349.
Godefridus de Thenis: Rapularius 348.
Godefridus de Thenis: Militarius 348.
Gotifredus Viterbiensis: Pantheon 162.

Gratianus: Decretum 257 258.
Gregorius I papa: Moralia 32 141.
Gregorius: De cura pastorali 31 114.
Gregorius: Dialogorum libri quattuor 30.
Gregorius: 40 homelie in euangelia 31.
Gregorius: Homelie in Ezechielem 30 31.
Gregorius: Homelie (singule) 100 126.
Gregorius: Oratio 274.
Excerpta ex scriptis Gregorii 41 110 132.
Gregorius Cortarius: Fabelle 301.
Gregorius Nyssensis: De conditione hominis 36.
Gregorius Nyssensis: Homelie in Dominicam orationem interprete Athanasio ep. Hieracensi 37.
Gregorius Turonensis: Historia Francorum 389 390.
Gregorius Turonensis: De gloria martyrum (fragm.) 191.
Gualterus Burlaeus: Expositio super libros Politicorum Aristotelis 287.
Gualterus de Castellione: Alexandreis 347.
Guido de Columna: Historia de excidio urbis Troyane 379—381.
Guido de monte Rocherii: Manipulus curatorum 76 144.
Guido Rauenas: Cosmographia 339.
Guigo, Carthusie maioris prior: Epistole ad Innocentium papam II etc. 90.
Guigo, prior Carthusie maioris: Epistole ad fratres de monte Dei 54 55.
Guillelmus Brito. De uocabulis biblie 80.
Guillelmus Durandus: Rationale diuinorum officiorum 70 423.
Guillelmus Gemmeticensis: De gestis Normannorum 390.
Guillelmus de Gouda: Tractatus de expositione misse 136.
Guillelmus magister: Declaratio super regulam s. Benedicti 93 134 240.
Guillelmus Mimatensis: Compotus 423.
Guillelmus de Lauduno: Sacramentale 79 141.
Guillelmus de Moerbeka: Translatio Metaphysicorum Aristotelis 281.
Guillelmus Peraldus (Lugdunensis): Summa de uitiis 67.
Guillelmus Peraldus (Lugdunensis): Summa uirtutum 67.
Guillelmus Redonensis: Apparatus ad summam Raymundi 267.
Guillelmus Rothuellus: Commentarius in librum 4 sententiarum 113.
Guillelmus de Saliceto: Chirurgia 436.
Guillelmus, abbas s. Theodorici: Vita s. Bernardi 187.
Guillelmus de Ytesburi: Tractatus de sensu diuiso et composito 363.

H. magister: Tractatus 154.
Haly: Liber incipiens: Hunc meum librum 447.
Henricus Bogher: Carmen saphicum de erroribus mundi 352.
Henricus Bogher: Carmen elegiacum ordinatum super deordinatione particularium scolarium 351.
Henricus Bogher: Inuectio in mortem et deplanctio magistri Christiani 351.
Henricus Bogher: Arenga in intimacionem actuum exhortatiua scolaris ad studium 351.
Henricus Bouhic: Distinctiones primi et secundi libri decretalium 264.
Henricus de Coesfeldia: Sermones 81.
Henricus Constantiensis: Horologium sapientie eterne 159.
Henricus Dacus: De simplici medicina laxatiua 429.
Henricus de Gorichem: De predestinatione 96.
Henricus de Gorichem: De celebratione festorum 96.
Henricus de Hassia: Tractatus de discretione spirituum 118 149.
Henricus de Hassia: Speculum amatorum mundi 114 118.
Henricus de Hassia: Sermo ad canonicos seculares 117.
Henricus de Hassia: Tractatus de proprietatibus religiosorum 116.
Henricus de Hassia: Regula clericorum 132.
Henricus de Magdeburg *vid.* Henricus de Merseburg.
Henricus Merkelyn: Sermones de tempore 97.
Henricus de Merseburg: Summa super titulos decretalium 112.
Lectura super summam fratris Henrici de Merseburg 76.
Henricus de Oyta: Tractatus super canonem 140.
Henricus de Oyta: Solutiones quarundam questionum 169.
Henricus Roethenensis: Ad Horatium 303.
Henricus de Segusia: Forma decreti 241.
Henricus Septimellensis: De diuersitate fortune 349.
Henricus Taken: Sermones 131.
Henricus de Vrimaria: Preceptorium 77 160.
Henricus de Vrimaria: Tractatus de instinctibus 88 130 142.
Hermannus Bononiensis: Viaticum narrationum 355.
Hermannus Contractus: De utilitatibus astrolabii 418.
Hermannus Contractus: Libellus de metiendo astrolabio 418.
Hermannus de Munster: Phaselexis 424.
Hermannus, rector Osnaburgensis: Questiones in librum de celo et mundo Aristotelis 361.
Hermannus de Scildis: Speculum sacerdotum 123 143.

Hero Frisius: De simplicium medicinarum cognitione 440.
Hieronymus: Epistole 17 18.
Hieronymus: Epistola ad Damasum papam 183.
Hieronymus: Epistola ad Chromatium et Heliodorum 191.
Hieronymus: Epistola ad Demetriadem (exc.) 2.
Hieronymus: Sermo contra Jouianum de ieiunio 179.
Hieronymus: Sermo ad Paulam et Eustochium in assumptione s. Marie 101.
Hieronymus: Homilia incipiens: Magna oritur 126.
Hieronymus: Tractatus super Ecclesiasten 19.
Hieronymus: De interpretationibus nominum 2—4.
Hieronymus: Chronicon 373.
Hieronymus: Liber uirorum illustrium 18.
Hieronymus; De 15 signis ante diem judicii 163.
Hieronymus: Ordo uiuendi Deo *uel* regula claustralis 18 132.
Hieronymus: Libellus de natiuitate beate Marie 191.
Hieronymus: Oratio 274.
Hieronymus Nannus: Opusculum de pullice 341.
Hilarius papa: Decreta et epistole 26.
Hilarius, Pictauorum episcopus: Epistola ad Apram filiam suam 195.
Hildebertus Cenomanensis: Epistole 50.
Hildebertus Cenomanensis: Versus de mysterio misse 50.
Hildebertus Cenomanensis: Cur Deus homo? 50.
Hildebertus: Libellus de dissensione exterioris et interioris hominis 51.
Hildebertus: Passio beate Agnetis 334.
Hildebertus: Versus de excidio Troie 309.
Hildebertus: Oratio ad tres personas sanctissime Trinitatis 51.
Hildefonsus, episcopus Toletanus: Sermones 101.
Hildegardis: Cause et cure 444.
Hildegardis: Epistola 20.
Himbertus, abbas monasterii Prulliaci: Conclusiones super tres libros sententiarum 244.
Hippocrates: Aphorismi interprete Constantino Africano 430 434.
Hippocrates: Prognostica 430 434.
Hippocrates: Liber de lege, qui Introductorius dicitur, interprete Arnoldo de Villa noua 435.
Hippocrates: Liber de regimine acutorum morborum 434.
Honorius Augustodunensis: Imago mundi 371.
Honorius Augustodunensis: Gemma anime 59.
Horatius: Carmina 302—304.
Horatius: Epodon 302 303.
Horatius; Sermones 303.
Horatius: Epistole 303.
Commentum in librum II 1—16 carminum Horatii 366.

Glosse in artem poeticam Horatii 335.
Glosse in epistolas Horatii 335.
Hostiensis episcopus *uid.* Hen ricus de Segusia.
Hugo: Conflictus uitiorum et uirtutum 142.
Hugo de Palma. Tractatus de triplici uia ad sapientiam 143.
Hugo de sancto Caro: Speculum ecclesie 79.
Hugo de s. Victore: Homelie in Ecclesiasten 52.
Hugo de s. Victore: Didascalicon 51 148.
Hugo de s. Victore: De disciplina nouiciorum 117 125.
Hugo de s. Victore: De arra anime 114 149.
Hugo de s. Victore: Super psalmo Miserere mei 130.
Hugo de s. Victore: Sententie 52.
Hugo de s. Victore: De claustro anime (exc.) 50.
Hugo de s. Victore: Stimulus amoris 124.
Excerpta ex scriptis Hugonis de s. Victore 50 124 132.
Huguitio: Liber deriuationum 343 344.
Humbertus astrologus: Tractatus 418.
Humbertus de Romanis: Epistola de tribus essentialibus religionis 70.
Innocentius III: Liber de miseria hominis 158.
Innocentius III: Liber de misse mysteriis 64.
Innocentius III: Sermo in festo b. Laurentii 97.
Innocentius III: Quedam notata circa materiam confectionis eukaristie 140.
Isac Israelita: Liber febrium interprete Constantino Africano 428.
Isac Israelita: Diete uniuersales et particulares interprete Constantino Africano 428.
Isidorus Hispalensis: Etymologie 43 331 342.
Isidorus Hispalensis: Liber II differentiarum 41.
Isidorus Hispalensis: Synonima 158.
Isidorus Hispalensis: De summo bono 41 83.
Isidorus Hispalensis: De institutione bone uite 151.
Isidorus Hispalensis: Oratio pro correptione uite 153.
Isidorus Hispalensis: Lamentatio 152.
Isidorus Hispalensis: Lamentum penitentie 153.
Excerpta ex scriptis Isidori 43.
Iuo Carnotensis: Panormia 256.
Iuo Carnotensis: Epistole 29 49.
Iuo Carnotensis: Sermo de oratione Dominica 154.
Iuo Carnotensis: De festiuitatibus 176.
Jacobus Baduarius: Epitaphium Sircii Polensis 340.
Jacobus de Juterbuc, Carthusiensis: Tractatus de statu et modo

uiuendi securiori in hac uita 91 143.
Jacobus Carthusiensis: Tractatus de arte bene moriendi 132 178.
Jacobus Carthusiensis: Igniculus deuotionis 117.
Jacobus Carthusiensis: Tractatus de celebratione missarum 91 131.
Jacobus Carthusiensis: De ecclesiasticis personis 91.
Jacobus Carthusiensis: De actibus siue actionibus humanis 87.
Jacobus Carthusiensis: Oculus considerationis religiosorum 133.
Jacobus Carthusiensis: Informatio prelature resignate 149.
Jacobus Carthusiensis: Tractatus pro ualentibus uel contra uolentes se transferre de una religione ad aliam 84.
Jacobus Carthusiensis: De scrupulosis in regula s. Benedicti 84.
Jacobus Carthusiensis: Sermo factus Erphordie ad fratres ordinis sancti Benedicti 88.
Jacobus Carthusiensis: Tractatus ad moniales (exc.) 46.
Jacobus Carthusiensis: Tractatus de contractibus (exc.) 174.
Jacobus Carthusiensis: Dicta 132 174.
Jacobus de Cessolis: De moribus hominum 367.
Jacobus Küniken: De choreis, an licite sint 76.
Jacobus Magni: Sophologium 364.
Jacobus Marinus Siculus: Oratio de Numa Pompilio 340.
Jacobus de Partibus: Compendia ordinationis generalis circa omnes egritudines 435.
Jacobus de Ratingen: De miraculo hostie anno 1453 Vratislauie facto 138.
Jacobus Viterbiensis [?]: Sermones 108.
Jacobus de Voragine: Legenda aurea 71 72 105 383.
Jacobus de Voragine: Sermones de sanctis 104.
Jacoponus Tudertensis: De uanitate mundi 118.
Jean Chapuis: Roman de la Trinité 314.
Jean le Feure: Translatio eclogarum libri Theodoli 346.
Jean le Feure: Translatio distichorum Catonis 352.
Job Arabs: Liber de decem tractatibus 439.
Johannes Ambundus, archiepiscopus Rigensis: Tractatus de omnibus sanctis et eorum uocatione et predestinatione 133 143.
Johannes Andree: Apparatus super regulis iuris libri Sexti 265.
Johannes Andree: Glossa in librum Sextum 259 264.
Johannes Andree: Apparatus ad Clementinas 260.
Johannes Andree: Tractatulus de ecclesiastico interdicto 176.
Johannes Aurispa: Translatio opusculi Luciani de Charone 338.
Johannes Beleth: Rationale diuinorum officiorum 59.

Johannes Bononiensis: Colores et temperature 432.
Johannes Buridanus: Questiones in libros physicorum Aristotelis 286.
Johannes Busch: Liber de origine deuotionis moderne 85 86.
Johannes Busch: Liber reformationum et uisitationum 86.
Johannes Calderinus: Decretum abbreuiatum 121.
Johannes Calderinus: Tabula auctoritatum 262.
Johannes de Capistrano: Sermones 83 174.
Johannes de Capistrano: Legenda b. Bernardini 201.
Johannes Cassianus: Collaciones 26 75.
Johannes Chrysostomus: Homelie super Johannem 38.
Johannes Chrysostomus: Homelie quinquaginta quattuor 38.
Johannes Chrysostomus: Homelie de sanctis 37.
Johannes Chrysostomus: Homelie de laudibus beati Pauli 122.
Johannes Chrysostomus: Homelie 114 115 181.
Johannes Chrysostomus: Sermo de confessione 152.
Johannes Chrysostomus: Sermo de letania maiori 126.
Johannes Chrysostomus: Sermo de penitentia 151.
Johannes Chrysostomus: Exhortatio de penitentia 152.
Johannes Chrysostomus: Opus imperfectum super Matheum 37.
Johannes Chrysostomus: Commentarium in epistolam ad Hebreos 38.
Johannes Chrysostomus: De compunctione cordis 122.
Johannes Chrysostomus: Liber de lapsis ad Theodorum 122.
Johannes Chrysostomus: Dialogus cum s. Basilio 105 122.
Johannes Chrysostomus: De eo quod nemo leditur nisi a se ipso 121.
Johannes Chrysostomus: Expositio super passionem Domini 39.
Johannes Cornelii: Consolatio 357.
Johannes Damascenus: De fide orthodoxa 40.
Johannes de Deo: Libellus dispensationum 110.
Johannes de Deo: Summa de penitentia 110 147.
Johannes Faber de Werdea *uid.* Johannes de Werdea.
Johannes Fiscannensis: Liber de diuinis scripturis 76.
Johannes de Garlandia: Compendium metricum de synonymis 311.
Johannes Germanus: De uirtutibus Philippi Burgundie et Brabantie ducis 394.
Johannes Gerson: Tractatus conclusionum 82 129.
Johannes Gerson: Tractatus super Venite ad me 134.
Johannes Gerson: Opusculum tripartitum 150.
Johannes Gerson: De imitatione Christi et contemptu uanitatis mundi 127.

Johannes Gerson: Tractatus de directione seu rectitudine cordis 129.
Johannes Gerson: Dialogus de perfectione cordis 129.
Johannes Gerson: De uerbis Domini Jhesu 134.
Johannes Gerson: Tractatus de oratione et ualore eius 129 150.
Johannes Gerson: De differentia peccatorum mortalium et uenialium 150.
Johannes Gerson: Tractatus de indulgentiis a papa et episcopis concedi solitis 150.
Johannes Gerson: Notabilis questio de custodia lingue et corde bene ruminanda 172.
Johannes Gerson: Contra superstitiosam dierum obseruationem 173.
Johannes Gerson: De passionibus anime 173.
Johannes Gerson: Alphabetum diuini amoris de eleuatione mentis in Deum 173.
Johannes Gerson: Trilogium astrologie theologizate 173.
Johannes Gerson: Aduersus doctrinam cuiusdam medici in Montepessulano 173.
Johannes Gerson: De remediis dandis confessoribus contra recidiuum peccandi 173.
Johannes Gerson: De arte audiendi confessiones 173.
Johannes Gerson: De uita spirituali 82.
Johannes Gerson: Contra magistrum Jacobum Angeli, medicum studii insignis uille Montispessulani 173.
Johannes Gobi: Apparitio spiritus Guidonis 79.
Johannes Herolt *uid.* Discipulus.
Johannes de Hildesheim: Gesta et translationes trium magorum 164 190.
Johannes Hispalensis: Translatio epistole Aristotelis ad regem Alexandrum 282 361.
Johannes Hispalensis: Translatio libri Auicenne de celo et mundo 281.
Johannes de Imola: Lectura super Clementinas 267.
Johannes de Imola: Lectura super libro secundo decretalium 263.
Johannes Jacobi: Tractatus de pestilentia 436.
Johannes de Janua: Catholicon 344.
Johannes de Lignano: Tractatus de pluralitatibus beneficiorum 270.
Johannes de Lignano: Tractatus de horis canonicis dicendis 270.
Johannes de Mandeuilla: Itinerarius 372 393.
Johannes Marchesinus: Mammotrectus 91.
Johannes de Minda: Postilla 79.
Johannes de Minda: Abbreviatum Lire super psalterium 140.
Johannes de Minda: Excerptum super epistolas 80.
Johannes Monachus, cardinalis: Apparatus in Sextum librum 260.

Johannes de Orta: Vita Ludouici episcopi et confessoris 200.
Johannes de Palomar: Tractatus de abstinentia a carnibus 120.
Johannes Parisiensis: Tractatus de complexionibus 429.
Johannes Paulinus: Experimenta duodecim 438.
Johannes Petrus de Ferrariis: Practica noua 254.
Johannes, abbas Raythensis: Epistola ad Johannem Scolasticum 39.
Johannes de Rupescissa: Tractatus quinte essentie 453.
Johannes de Rupescissa: Liber lucis magisterii magni 447 453.
Johannes de Sacrobosco: Algorismus uulgaris 419 422 425.
Johannes de Sacrobosco: Compotus 417 419 422.
Johannes de Sacrobosco: Compositio quadrantis 422.
Johannes de Sacrobosco: Tractatus de spera 361 418 421.
Johannes Sagarelli: Accusatio et indicium apud inferos actitata 339.
Johannes de sancto Amando: Areole super antidotarium 438.
Johannes de sancto Paulo [?]: Flores dietarum 430.
Johannes Saracenus: Translatio libri Dionysii Areopagite: De diuinis nominibus 40.
Johannes Saracenus: Translatio libri Dionysii Areopagite: De mistica theologia 40.
Johannes Saracenus: Translatio libri Dionysii Areopagite: De hierarchia ecclesiastica 40.
Johannes Saracenus: Translatio libri Dionysii Areopagite: De hierarchia angelica 40.
Johannes Scarpen, lector ordinarius in ecclesia Lubicensi: Dicta 130.
Johannes Scolasticus: Gradatio spiritualis 39.
Johannes de Tambacho: De consolatione theologie (exc.) 80.
Johannes Trithemius: Liber de triplici regione claustralium et spirituali exercitio 92 93 136.
Johannes Trithemius: Spiritualis exercitii compendium 136.
Johannes Walensis: Liber primus profectuum religiosorum 133.
Johannes de Werdea: Carmen nobilium questionum 304.
Johannes de Werdea: Carmen de ludo 352.
Johannes de Villa abbatis: Sermones per circulum anni 66.
Johannitius: Isagoge ad tegni Galieni 434.
Jordanus, lector ord. Aug. Magdeb.: Vite fratrum (exc.) 79.
Jordanus de Quedlinburg: Sermones de sanctis 81.
Jordanus Rubeus: Liber mareschalciarum 446.
Josephus: De antiquitatibus 287 288.
Josephus: De bello Judaico 288.
Julianus Toletanus: Liber prognosticorum 154.
Justinus: Epitoma historiarum Phi-

lippicarum Pompei Trogi 325 326.
Juuenalis: Satire 314 315 318.
Lactantius: Liber septem diuinarum institutionum adversus gentes 17.
Lactantius: De ira Dei 17.
Lactantius: De opificio Dei uel formatione hominis 17.
Lapus Castelliunculus: Translatio uite Thesei Plutarchi 378.
Laudiuus: Translatio epistolarum Mahumedis, Turcorum imperatoris 401.
Laurentius Johannis de Dacia: Stella clericorum 113 146 163.
Laurentius Lundorii: Questiones in librum Aristotelis de anima 284.
Laurentius de Pallaczoliis: Singularia in causis criminalibus ordinata secundum ordinem titulorum quinti libri decretalium 263.
Laurentius Valla: Contra pontifices 339.
Lelius Tyfornatis: Translatio sermonis Epiphanii in Dominicam sepulturam 37.
Leo papa: Epistole 26.
Leo papa: Sermones (singuli) 65 126 127 133.
Leo Baptista de Albertis: Dialogus Virtutis et Mercurii 340.
Leo Baptista de Albertis: Fabelle 301.
Leonardus: De uerbis s. Thome in libro contra gentiles 362.
Leonardus Aretinus: De bello Punico 383.
Leonardus Aretinus: Vita Aristotelis 378.
Liuius: Historie 323.
Lotharius *uid.* Innocentius III.
Lucanus: Pharsalia 316 317.
Lucianus: De Charone 338.
Lucianus: Epistola de reuelatione corporis Stephani martiris 199.
Lucretius: De rerum natura 302.
Ludolphus de Saxonia: Vita Christi 81.
Ludolphus de Suchem: Liber de itinere terre sancte 380.
Ludouicus de Roma: Singularia in causis criminalibus 263.
Ludouicus Tetrapharmacius: Translatio antidotarii Albucasis 435.
Lupus, Lundoniensis episcopus: Epistole 44.
Macer Floridus: De uiribus herbarum 429 443.
Macrobius: Commentum in somnium Scipionis 332 333.
Mahumed, Turcorum imperator: Epistole 401.
Manducator, *uid.* Petrus Comestor.
Mapheus Vegius Laudensis: Supplementum Eneidos 336.
Marbodus Redonensis: De lupo 349.
Marbodus Redonensis: Prosa de duodecim lapidibus pretiosis 48.
Marbodus Redonensis: Passio s. Laurentii 33.
Marcellus: Passio apostolorum Petri et Pauli et interitus Simonis 33.

Marsilius de Ingen: Collacio 124.
Martianus Capella: De nuptiis philologie et Mercurii 333 418.
Martinus, frater ord. predicatorum: Tabula super decretum et decretales 261.
Martinus Braccarensis: Liber de quattuor uirtutibus cardinalibus 109 123 327.
Martinus Laudensis: Epistola ad Johannem de Capistrano de canonisatione Bernardini de Senis 87.
Martinus, episcopus Lectorensis: Exhortatio ad dominos prelatos facta 174.
Martinus Philethicus: Opera 357.
Martinus Polonus: Chronicon 375 376.
Matheus de Cracouia: Dialogus conscientie 60 142.
Matheus de Cracouia: De puritate conscientie 127 146.
Matheus de Cracouia: Tractatus incipiens: Quicunque uult 130.
Matheus Palmerius Florentinus: De temporibus 372.
Matheus Platearius: Liber simplicium medicinarum 429.
Matheus Platearius: De morborum cura practica 429.
Maximianus: Elegie 345 349.
Maximus Taurinensis: Sermo de pascha 126.
Mayfredus de Monte Imperiali: De herbis et aliis medicinalibus 442.
Mela (Pomponius): De situ orbis 330 373.
Melito, Sardiensis episcopus: De obitu beate Marie 191.
Michael de Bononia: Super psalterio 167.
Milo Elnonensis: Vita s. Amandi 396.
Modestus: De re militari 341.
Morienus: Liber, qui incipit: Moriene, michi primum 447.
Muscio: Translatio Gyneciorum Sorani 427.
Nicolaus papa: Epistole 256.
Nicolaus Ambianensis: Summa de arte fidei catholice 112.
Nicolaus de Biard: Sermones de tempore 68.
Nicolaus Clareuallensis: Sermones 53.
Nicolaus de Dinkelspuhl: De preceptis decalogi 82.
Nicolaus de Dinkelspuhl: Tractatus de penitentia 83 245.
Nicolaus de Dinkelspuhl: Tractatus de septem peccatis mortalibus 83.
Nicolaus de Gorram: Sermones 70.
Nicolaus de Gorram: Distinctiones 70.
Nicolaus de Gorram: Commentum in apocalypsin 97 454.
Nicolaus de Haquauilla; Sermones de festis sanctorum 75.
Nicolaus de Haquauilla: Sermones dominicales 75.
Nicolaus de Lyra: Postilla in quatuor euangelia 77.
Nicolaus de Lyra: Postilla super omnes libros sacre scripture 77.

Nicolaus de Lyra: Super epistolas canonicas 121 131.
Nicolaus de Lyra: Super actus apostolorum 131.
Nicolaus de Rosenberg: Explanatio de situ, moribus et diuersitate Sciticarum gentium 401.
Nicolaus Salernitanus: Antidotarium 429 430.
Nicolaus Stör: Collecta super officium misse 82.
Nicolaus Weigel: Clauicula indulgentialis 167.
Nigellus Wireker: Brunellus azinus 348.
Octauianus Cesar: Versus de arte librorum Vergilii 309 310 336.
Odoricus de portu Naonis: De sancto Thoma de Tolentino et sociis 27.
Olricus de Albek: Sermones 100.
Oribasius: Synopsis 427.
Origenes: Homelie 28 in Numeros 33.
Origenes: Homelie in librum Judicum 34.
Origenes: In canticum canticorum 34.
Origenes: Homelie in librum Jesu nave 33.
Origenes: Commentaria in epistolam Pauli ad Romanos 33.
Origenes: Homelie (singule) 176 132.
Orosius: Dialogus cum Augustino 25.
Ortulanus: Super expositionem Thelesini Hermetis 452.
Ouidius: Amores 306.
Ouidius: Ars amandi 306.
Glosse in artem amatoriam Ouidii 307.
Ouidius: Remedia amoris 306 336 349.
Ouidius: Heroides 306 307.
Ouidius: Metamorphoses 304 305.
Ouidius: Fasti 305 306 330.
Ouidius: Tristia 307.
Ouidius: Epistole ex Ponto 307 337.
Glosse in epistolas Ouidii ex Ponto 335.
Ouidius: Epistola Sapphonis 338.
Ouidius: Epistola Phaonis ad Sappho 306.
Ouidius: Super 12 libris Aeneidis 308 310.
Ouidius: Argumentum primi libri Aeneidis 308.
Ouidius: De uetula 336.
Ouidius: De nuce 337.
Ouidius: Pulex 306.
Pamphilus: Liber apologeticus pro Origene 84.
Pamphilus Maurilianus: De amore 349.
Papias: Vocabularium 342.
Paratus: Sermones de tempore 104 106.
Paratus: Sermones de sanctis 104 106.
Paulus III papa: Epistole 386.
Paulus Burgensis: Scripta 424.
Paulus diaconus: Historia Romana 382.
Paulus diaconus: Historia Langobardorum 384.

Paulus diaconus: Versus in laudem s. Benedicti 283.
Paulus Pergulensis: Tractatus de sensu composito 362.
Paulus de Venetiis: Tria problemata 362.
Pauper Hinricus: De diuersitate fortune 349.
Pelagius I papa: Epistole (exc.) 256.
Pelagius heresiarches: Explanatio fidei s. Hieronymi ad Augustinum et Alipium missa 17.
Peregrinus: Sermones de sanctis 105.
Persius: Satire 313 314.
Petrarcha: Historia Griseldis 349.
Petrarcha: Epistola de historia Griseldis 348.
Petrarcha: Septem psalmi penitentiales 128.
Petrarcha: Epitaphium Jacobi de Cararia 383.
Petrarcha: Carmen incipiens: I begli occhi 297.
Petrus Albi de Monte Pessulano: Recepta super quarto canone Auicenne de febribus 440.
Petrus de Alliaco: Meditationes super 7 psalmos penitentiales 131 140.
Petrus de Ancharona: Repetitiones super regulis iuris libri Sexti 265.
Petrus Bertrandi: De iurisdictione ecclesie 168.
Petrus Blesensis: Epistole 60.
Petrus Blesensis: De caritate seu dilectione Dei 159.
Petrus Cameracensis: Exhortatio super calendarii correctione 425.
Excerpta ex scriptis Petri Cameracensis 425.
Petrus Comestor: Historia scholastica 58.
Petrus Comestor: Versus de beata Maria 61.
Petrus de Dacia: Calendarium 420.
Petrus Lombardus: Liber 4 sententiarum 57.
Petrus Lombardus: Collectanea in omnes epistolas b. Pauli 57.
Lectura super 4 libros sententiarum Petri Lombardi 57.
Breuis tractatus super librum sententiarum 168.
Commentarius in librum IV sententiarum 245.
Questiones super sententiis Petri Lombardi 58.
Tituli questionum super tertium librum sententiarum 112.
Tituli questionum super quartum sententiarum 112.
Petrus Remensis: Sermones 171.
Petrus de Riga: Aurora 61—63.
Petrus de Tussignano: Tractatus de regimine sanitatis 441.
Petrus Venerabilis: De uisionibus miraculorum 57.
Philerethus: Liber pulsuum 434.
Philonius: Liber septimus 439.
Pillius Modicensis: Questiones auree 253.
Plautus: Comoedie 291 297.
Plinius Secundus maior: Historia naturalis 327 328.
Plinius Secundus minor: Epistole 339 340.

Poggius: De uarietate fortune 356.
Plutarchus: Vita Thesei interprete Lapo Castelliunculo 378.
Porphyrius: Isagoge in categorias Aristotelis interprete Boetio 366.
Priscianus: De octo partibus orationis 331 332.
Proclus Platonicus: De epistolari charactere libellus 290.
Proculus: Maxime 167.
Profacius: Tabule et canones 420.
Propertius: Versus de Vergilio 310.
Prosper Aquitanus: Chronica 373.
Prosper Aquitanus: Epigrammata 26.
Versus de libro epigrammatum Prosperi 26.
Glosse in sententias Prosperi Aquitani 335.
Prudentius: Hymnus in natiuitate Christi 138 454.
Prudentius: Hymnus de nouo lumine paschalis sabbati 47.
Commentum super Psychomachia Prudentii 47 335.
Glossa in dittocheum Prudentii 358.
Ptolomeus: De imaginibus 449.
Radbertus Paschasius: Liber de corpore et sanguine Domini (exc) 47.
Radulphus monachus: Vita Lietberti episcopi 395.
Radulphus Strodus: Consequentie 362.
Raymundus Lullus: Liber de articulis fidei catholice 72.
Raymundus Lullus: Liber probationis 14 articulorum fidei catholice 72 161.
Raymundus Lullus: Opusculum, in quo decem legis precepta et quatuordecim articuli fidei catholice cum septem sacramentis ecclesie continentur 73.
Raymundus Lullus: Liber, qui continet confessionem 161.
Raymundus Lullus: Disputatio eremite et Raymundi 365.
Raymundus Lullus: Liber correlatiuorum innatorum 365.
Raymundus Lullus: Inuestigatio generalium mixtionum 364.
Raymundus Lullus: Vade mecum siue clausula testamenti 447.
Raymundus Lullus: Liber de natura 72 73.
Raymundus Lullus: Logica noua 73.
Raymundus Lullus: Ars breuis 73 74.
Raymundus Lullus: Ars de aquis preciosissimis 451.
Raymundus Lullus: Liber, qui est de ente, quod simpliciter est per se et propter se existens et agens 161.
Raymundus Lullus: Liber de substantia et accidente 74.
Raymundus Lullus: Liber, qui est de conuenientia, quam habent fides et intellectus in obiecto 161.
Raymundus Lullus: De demonstratione per equiparantiam 72.
Raymundus Lullus: Lectura compendiosa super artem inueniendi ueritatem de figuris 74.

Summa artis generalis Raymundi Lulli 364.
Raymundus de Pennaforte: Summa de sponsalibus et matrimoniis 253.
Tractatus de sponsalibus et matrimoniis secundum apparatum Raymundi 271.
Raymundus de Pennaforte: Summa de casibus 267.
Tractatus super Raymundi de Pennaforte summa de casibus 271.
Rainerus Alemannicus: Facetus 350.
Rainerus, episcopus Nemensis: Aurea summa pro informatione clericorum 270.
Remigius Autissiodorensis: Comm. in carmen paschale Sedulii 47.
Richardus de s. Victore: De statu interioris hominis 52.
Rinucius: Cosmographia 371.
Rinucius: Vita Esopi 301.
Robertus monachus: Historia Hierosolymitana 381
Robertus Holcot: Lectura super libro Sapientie 171.
Robertus Holcot: Moralitates 175 245.
Robertus Holcot: Sermo de studio sacre scripture 135.
Robertus Holcot: Enigmata Aristotelis 175.
Robertus *uel* Rogerus de Twyforde: Itinerarium mentis in Deum 108.
Rodericus Ximenes: Chronicon Hispanie 383.
Roffredus Beneuentanus: Libellus in iure canonico 253.
Roffredus Beneuentanus: De bonorum possessione 254.
Roffredus Beneuentanus: Libellus de ordine iudiciorum 253.
Rufinus: Translatio homeliarum 28 Origenis in Numeros 33.
Rufinus: Translatio homeliarum Origenis in cantica canticorum 34.
Rufinus: Translatio commentariorum Origenis in epistolam Pauli ad Romanos 33.
Rufinus: Translatio libri apologetici Pamphili 84.
Rupertus, abbas Tuitiensis: Commentarius super psalmos 23.
Sallustius: Bellum Catilinarium 320—322 344.
Sallustius: Bellum Jugurthinum 320—323.
Sallustius: Dicta 373.
Samariensis: De diuersitate fortune 349.
Samuel Rabbi: Epistola de erroribus Judeorum 169.
Saxo: Gesta Danorum (fragmenta) 403 404.
Sedulius: Versus paschales 304.
Commentarius super carmen paschale Sedulii 335.
Seneca: De consolatione ad Polybium 328.
Seneca: De tranquillitate animi 327.
Seneca: De breuitate uite 327.
Seneca: De beata uita 327.
Seneca: De consolatione ad Heluiam matrem 328.

Seneca: De ira 328.
Seneca: De prouidentia 327.
Seneca: Epistole morales 327.
Seneca: Questiones naturales 327.
Seneca: De constantia sapientis 327.
Seneca: Liber prouerbiorum 327 328.
Seneca: De moribus 328.
Seneca: Moralia 109 123.
Seneca: Liber de remediis fortuitorum 102.
Seneca: Declamationes moralizate 245.
Sextus Pompeius: Versus de Vergilio 310.
Expositio super Miserere Sibotonis 98.
Sidonius Apollinaris: Epistole 27.
Sidonius Apollinaris: Carmina 27.
Siluester II papa: Epigramma de Boetio 365.
Simon: Dicta super massam compoti 423.
Simon de Cremona: Dicta super epistolas per circulum anni 244.
Simon Fidatus de Cassia dictus: Quod uirgo Maria fuit consortia passionis filii sui 133
Smaragdus: Expositio in regulam beati Benedicti 46 134.
Soccus: Sermones de sanctis 103.
Soccus: Prologus ante sermones 135.
Soccus: Sermo de s. Benedicto 135.
Solinus: De situ orbis terrarum 329.
Soranus: Gynecia interprete Muscione 427.
Statius: Thebais 318 319.
Stephanus de Reate: Tractatus de ente reali et ente rationis 363.
Suetonius Tranquillus: De grammaticis et rhetoribus 341.
Suetonius Tranquillus; Vita Plinii 328.
Suso *uid.* Henricus Constantiensis.
T. R: Precepta rethorices 338.
Tacitus: Annales 324.
Tacitus: Historie 324.
Tancretus: Summa de ordine iudiciario 253
Tancretus: Glossa ad compilationem tertiam 258.
Tatianus *uid.* Ammonius Alexandrinus.
Terentius: Comoedie 292 293.
Commentarius in comoedias Terentii 293.
Thebit filius Chore: Liber de imaginibus 449
Theobaldus: Physiologus 347 445.
Theodericus de Amsterdamis: Disputata circa libros de anima Aristotelis 286.
Theodericus de Monasterio: Tractatulus 166.
Theodorus Gaza: Translatio problematorum Aristotelis 285.
Theodorus Thesalonicensis: Prefatio in problemata Aristotelis 285.
Theodulus: Ecloga 345 346 348.
Theophilus: Liber urinarum 434.
Thomas de Aquino: Prima pars summe 68 69.
Thomas de Aquino: Secunda pars secunde partis summe 69.

Thomas de Aquino: Tertia pars summe 69.
Thomas de Aquino: Contra errȯres siue libellum magistri Wilhelmi de sancto Amore contra impugnantes Dei cultum et religionem 117.
Thomas de Aquino: Sermones de corpore Christi 83.
Thomas de Aquino: Tractatus de usuris 168.
Thomas de Aquino: De humanitate Christi 172.
Thomas de Aquino: Liber super tria simbola 179.
Thomas Cantimpratensis: Liber apum 68.
Thomas de Celano: Legenda b. Clare uirginis 201.
Thomas Hibernicus: Tres puncti, qui sunt christiane religionis fundamentum 140.
Thomas de Kempis: De imitatione Christi 118 120 127 142 146 149 163 171.
Thomas de Kempis: Vita uenerabilis magistri Gerhardi Magni 86.
Thomas de Kempis: Vita domini Florentii (fragm.) 86.
Tiphernes: De scientiis et artibus 338.
Turpinus: Historia Caroli Magni 189.
Usuardus: Martyrologium 240 242.
Valeria Proba: Virgiliocentones 51 337.
Valerius Maximus: Facta et dicta memorabilia 323.
Valerii Maximi abbreuiatio per alphabetum 324.
Varro: De lingua Latina 331.
Vegetius: Epitoma rei militaris 331.
Vergilius: Aeneis 308—310 337.
Vergilius: Georgicon 309—312.
Vergilius: Bucolica 309—312 350.
Vergilius: Ad imperatorem 308.
Vergilius: In uetulam 310.
Vergilius: De se ipso 308 310.
Vergilius: Hortulus 337.
Vergilius: Dicta 373.
Vibius Sequester: De fluminibus, fontibus, lacubus 339.
Victor, episcopus Capuanus: Prefatio in harmoniam euangeliorum Ammonii 14.
Victor (Sextus Aurelius): Liber de uiris illustribus 326 340 341.
Vincentius magister: Practica 433.
Vitalis Blesensis: Geta 348.
Vulfaus: Versiculi in confirmatione operis Milonis Elnonensis 396.
Walterus Mahap: Disputatio inter corpus et animam 393.
Wilhelmus, *uid.* Guillelmus.
Xenophon: De uirtute ac uoluptate 338.

Index rerum.

Abacus 417.
Abbreuiaturarum tabula 338.
Absolutio a summa excommunicatione 147.
Absolutionum forma 254.
Adam et Eua 164.
Adiuratio doloris et caliginis oculorum 59.
Adolphus, dux Slesuicensis et comes Holsatie 354.
Aduentus Christi 16 115.
Alamannorum lex 274.
Albarense monasterium 183.
Alchymica:
- De arte alchimica 448.
- Expositio omnium rerum alkamye 447.
- Tractatus alchymicus lingua Germanica scriptus 448.
- Rosarius minor 451.
- Liber, qui dicitur secretus secretorum 448.
- Practica de compositione lapidis philosophorum 450.
- Tractatus lapidis magni 450.
- Fragmentum libri de lapide philosophorum 451.
- Effectus aque uite, lapidis philosophorum et quinte essentie 451.
- Secreta artis alchimie 449.
- Dictum pulchrum nudam continens ueritatem 452.
- Augmentatio medicine 450.
- Tractaet van alle munte werke in generali 447.
- Questio curiosa de natura solis et lune 452.
- Recepta 449—451.

Algorismi ars 155 425.
Alphabetum Grecum et numerus Grecorum 417.
Anbaleon 429.
Andreas, quondam cancellarius Johannis regis Dacie 406.
Anglia:
- Regna nationis Anglicane 420.
- De regibus Anglie 391 392.
- Stemma et res geste regum Anglie 394.
- De diocesibus et comitatibus Anglie, de ecclesiis Londonii 393.

Anglica lingua 41 46 68 352 391.
Animalium uirtutes 442.
Annales Hispanici 371 387.
Annales Lewenses (1076—1485) 394.
Annales regii 374.

Annales Sorani (1202—1347) 325.
Antibalomenon 427.
Antichristus 45 144.
Antidotarium 427.
Antidotarii sinonima 430.
Antiphonarium 208.
Antonius Saluinus 377.
Arbor crucifixi 149.
Arbor uirtutum 241.
Arca Noe 374.
Ars amatoria. Fragmentum 349.
Ascetica:
Tractatus asceticus 149.
De uitiis et uirtutibus 79 99 155 156 346.
Collecta de uitiis spiritualibus 132.
Tractatus de occultatione uitiorum sub specie uirtutum 60 120.
Libellus de christianissimo documento 100 135.
De tribus substantialibus religionis 166.
Tractatus de regimine proprie persone 132.
De nobilitate anime 131.
De uanitate omnium rerum 125.
De mundi uanitate fugienda et penitentia amplectanda 119.
Tractatus de dilectione Dei et proximi 129.
De amore perdibili 125.
Liber de interna consolatione 125.
Quomodo debet fieri adoratio? 160.
De conuersione et penitentia et communione 45.
Responsio hominis peccatoris 156.
Opusculum aureum anime peccatricis compilatum per quendam Cartusiensem 158.
Allocutio deuota Domini nostri crucifixi ad hominem peccatorem 156.
Supplementum in meditationes et orationes super tractatu Bonauenture, qui dicitur lignum uite 150.
Pulchra meditacio pro emendatione uirium anime 92.
De ethica, que ad institutionem pertinet morum 154.
Tractatus breuis de conscientia pura 142.
Summa de perfectione uiarum Dei 56.
Formula perfectionis spiritualis 130.
Tractatus de modo uiuendi et regendi 146.
Gradus humilitatis 125 162.
Tractatus de penitentia et oratione 41.
Deuotus tractatus de felici morte 142.
Contra iniquos iudices et falsos testes 45.
Tractatus de ueritate dicenda aut tacenda 116.
Astrologica:
Septima liberalium artium scientia sc. astrologia 418.
Liber Apollo Dei de effectu planetarum 453.

De complexionibus et proprietatibus signorum zodiaci 437.
De uirtutibus planetarum 439.
Liber de planetis et signis 439.
Qualitates signorum 422.
De ui signorum celestium in egritudinibus consideranda 424.
Liber proportionum elementorum 452.
De sigillis et annulis 439.
De octo operationibus 439.
De sigillis sacris 439.
Liber de septem figuris septem planetarum cum earum orationibus nec non subsunigationibus 439.
Astrologici uersus 425 452.
De astrologis, qui se mathematicos uocant 181.
Quid sentiendum de astrologia diuinatoria, que et mathematica dicta est 181.
Astronomica:
Tabula solis prima in anno bissextili ad inueniendum locum eius A. D. 1292 uerificata 419.
Tabula solis secunda adequata A. D. 1293 419.
Tabula solis tertia equata A. D. 1294 419.
Tabula solis quarta ad inueniendum locum eius A. D. 1295 419.
De eclipsi solis uersus 336.
De motibus solis et lune et planetarum 424.
Tabula planetarum 421.
De motibus planetarum 426.
De locis planetarum inueniendis 426.
Tabula radicum mediarum coniunctionum etc. 425.
Pro compositione instrumentorum kalendarii seu planetarum 425.
Commentarius et questiones super tractatum de spera 361.
Adnotationes astronomice de annis 1363 et 1382 332.
Varia astronomica et astrologica 371.
Atrebate. Historia episcopatus Atrebatensis 396.
Auctoritates doctorum super psalmum Beati immaculati 139.
Auctoritates patrum 93 94 110 147 162 178 272.
Auguste Vindelicorum:
Calendarium 162.
Series abbatum monasterii s. Udalrici et s. Afre 197.
Monasterium s. Udalrici et s. Afre 197.
Aurea massa 452.
Aureum compendium 438.
Aurifabrorum de Bloin in Nuremberga ars et scientia 449.
Aurore glossa thesauraria 452.
Authentica, cuius initium: Habita 249.
Authentica, cuius initium: Imperialem decet solertiam 249.
Badendorp 237.
Balduinus, rex Jherusalem 382.
Baptismus 46.

Basiliense concilium 174 184 424.
Benedictionalis liber 222.
Bestiarius 445
Biblia sacra cum expositionibus:
Biblia sacra 1—14.
Super Genesim III 19 169.
Expositio psalterii 98.
Abbreuiatio psalterii 147.
Auctoritates doctorum super psalmum Beati immaculati 139.
Expositio super Cantica Canticorum 98 104 179.
Glosa super Ecclesiasten 141.
Lectura super euangelia 113.
Expositio super euangelium Luce 84.
Commentarius in euangelium Johannis 152.
Apocalypsis metrica in lingua Gallica 14.
Principium pulcrum super bibliam 6.
Glossarium biblie 5.
Vocabularius uerborum biblie 155.
Fragmentum uocabularii difficilium uerborum biblie 155.
De significatione nominum propriorum in testamento uetere 182.
De ordine librorum biblie et numero capitulorum 3.
Metra super totam bibliam 15 92 237.
Capitula biblie uersifice scripta 6.
Capitula euangeliorum uersifice scripta 6.
Breuiarium totius ueteris et noui testamenti 393.
Concordantie breues 245.
Tabule genealogice testamenti ueteris 270.
De multiplici sensu scripture 181.
Quod uulgata editio noui testamenti non sit Hieronymi 181.
Bieffuerskousherrit. Statuta et liber fratrum et sororum sodalicii sacerdotum in Ramsøherrit et Bieffuerskousherrit s. Catherine uirgini dicati 408.
Boethii uita 334.
Breuiarium 213—218.
Bulla aurea Caroli IV 91.
Bulle *uid.* epistole.
Bursfeldensis congregatio 186.
Calendaria 162 175 204—206 208—220 222—234 239 306 417 424 425 440.
Cameracum. Gesta episcoporum 395 396.
Canones 255 271 275.
Cantuariensium pontificum nomina 393.
Capitularia Ludouici Pii imperatoris 274 275.
Carraria. Statuta et ordinamenta ciuitatis Carrarie 388.
Carta de Legione et de Carrione de foris illarum 277.
Carthusienses *uid.* ordines religiosi.
Catalana lingua 386 387.
Catalogus imperatorum, regum, archiepiscoporum, episcoporum 157.

Catalogus paparum 183 241.
Cesares duodecim 27.
Chirurgia equorum 446.
Chronica seu breuis processus in causa expulsionis fratrum Minoritarum de suis cenobiis prouincie Dacie 405.
Chronica Romanorum lingua Germanica scripta 353.
Chronica Anglie ad annum 1437 391.
Chronica ab initio mundi ad annum 1389 374.
Chronica mundi 394.
Chronologia 424.
Chronologice note 392.
Cisio Janus 241 422.
Cismaria:
Nomina abbatum 241.
Littera unionis abbatis et conuentus monasterii in Cismaria (1443 $^{15}/_{10}$) 186.
Confirmatio unionis monasterii Cismariensis cum Bursfeldensi et sibi unitis monasteriis per episcopum Lubicensem (1451 $^{8}/_{10}$) 186.
Littere fraternitatis Nicolai abbatis totiusque conuentus monasterii in Cismaria Conrado Houener presbitero in Osterode date 186.
Necrologium 242.
Dedicationes altarium 94.
De reliquiis sanctorum 138.
Cistercienses *uid.* ordines religiosi.
Claude de Grandrue 16 26 33 35 42 319 329 331 373 390 454.
Clauicordia 425.
Clementine constitutiones 260.
Casus Clementinarum constitutionum 265.
Casus summarii Clementinarum 267.
Codex Justiniani 249 251 252.
Codex rescriptus 325.
Collatio conclusiua de quinque sensibus hominis 178.
Collationarium breue 170.
Collectio, que Tripartita dicitur 257.
Colloquium hominis contemplatiui et anime 172.
Colloquium hominis ad animam suam 118.
Comoedia de lepore quodam 303.
Compatio Philomene ad passionem Domini nostri 167.
Compendium historie uniuersalis 375.
Compendium memorabilium euentuum 391.
Compendium paschale 424.
Compendium theologice ueritatis 99.
Compotus Iudaicus 423.
Compotus manualis 423.
Compotus Nurenbergensis 423.
Compotus sacerdotalis 423.
Computistica 175 392.
Concordantie figurarum et naturarum. De sanctis 116.
Concordantie figurarum et naturarum. De tempore circa euangelia 116.
Confessio:
Confessio ualde utilis monachis, precipue iuuenibus 94.

Confessio generalis 94.
Pulchrum Confiteor et pulcher modus confitendi 148.
Modus confitendi 170 350.
Libellus de modo confitendi et penitendi cum glossa 352.
De confessione decem preceptorum 144.
Constantiense concilium:
De euitandis excommunicatis 176.
Tractatus contra religiosos proprietarios in sacro concilio Constantie examinatus 142.
De proprietariis tempore concilii Constantiensis 116.
Constitutiones Alexandri IV, Clementis IV, Urbani IV, Innocentii IV, Gregorii X, Nicolai III, Bonifacii VIII 259.
Constitutiones feudales 251 252.
Consuetudinum liber Palentine ciuitatis 277.
Contratabula deseruiens tabule Gherlandi et Lincolniensis 420—422.
Corpus Christi *uid.* missa.
Cosmographia 417.
Crux sancta:
De sancta cruce 177.
Inuentio s. crucis 329.
Qualiter sancta crux de Jherosolimis fuerit in Persas translata 329.
Cryptogramma 333.
Cume. Statuta ciuitatis et episcopatus Cumarum 389.
Cur Deus gratiam non infundat omnibus hominibus 121.
Cura et modus familiarum 328.
Cursus gloriose uirginis Marie 94.
Cyclus magnus Dyonisii de pascha 532 annorum 424.
Dalby:
Indulgentie ecclesie Dalbyensis 10 11.
Dies sollempnes, in quibus oportet dominum priorem Dalbyensem propinare canonicis suis 10.
Erogata per dominum Johannem Winter, priorem Dalbyensem anno 1387 10.
Danica lingua 11 164 165 167 180 221 236 410.
Daniel Barbadicus 385.
Decades quindecim ecclesie 139.
Decreta Adefonssi regis et Geloyce regine 276
Decreta Ferdinandi regis et Sancie regine 276.
Decretales:
Decretales Gregorii IX pape 259.
Questiones super quartum decretalium 244.
Tituli librorum decretalium 15 91 112 262.
Summa super titulis quibusdam decretalium librorum 111.
Decretum s. Gregorii de libertate monachorum 28.
Decretum abbreuiatum 270.
Dialogus anime et Christi 138.
Dialogus conscientie et rationis pro celebrantibus 150.
Dicta philosophorum uel poetarum 34.

Dicta sapientium 284 342 375.
Dictaminum liber 300.
Dictionum scientia 334.
Directorium ordinandorum traditionum euangelicarum 98.
Disci mobiles in usum astronomorum 426.
Driuastensis ecclesie statuta anno 1464 ab archiepiscopo Dyrrhachiensi Paulo Angelo confirmata 401.
Ecclesiastica:
Tractatus de ordinibus ecclesiasticis 87.
Pro rudi informatione presbiterorum 82.
De miseria curatorum epistola 237.
De decimis dandis 45.
Einstein, archiepiscopus Nidrosiensis 221.
Emblemata 54.
Epistola de amicitia 124.
Epistole:
De epistolis componendis et dictandis 290.
Alexandri Farnesii cardinalis 386.
Amandi de Breui monte, decani ecclesie collegiate s. Donatiani Brugensis (1419 $^{23}/_{9}$) 273.
Baldewini decani et capituli ecclesie s. Blasii in Brunswic 68.
Bernardi abbatis Clareuallensis ad orientalis Francie clerum et populum 289.
Calixti II pape ad episcopum Rosselanum 183.
Calixti III pape (1456 $^{29}/_{6}$) 186.
Celestini III pape ad clerum Danie (1192 $^{23}/_{12}$) 289.
Celestini III pape ad Absalonem archiepiscopum Lundensem 289.
Celestini III pape ad Canutum Danorum regem 289.
Eugenii IV pape (1446 $^{7}/_{2}$) 186.
Gherardi Bloeck et aliorum ciuium et seniorum copmannorum ciuitatis Bremensis (1488 $^{18}/_{5}$) 206.
Gotfridi abbatis in Stolp (1301 $^{9}/_{10}$) 186.
Gregorii VIII (1187 $^{29}/_{10}$) 289.
Henrici VI imperatoris (1194 $^{4}/_{12}$) 289.
Hieronymi Landi archiepiscopi Cretensis (1463 $^{13}/_{5}$) 245.
Hugonis cardinalis (1252 $^{29}/_{12}$) 65.
Ildibrandi Rosselensis episcopi (1101 $^{9}/_{4}$) 183.
Johannis XVIII pape 44.
Laurentii Alamandi episcopi Gratianopolis (1516 $^{28}/_{4}$) 73.
Lupi episcopi Lundoniensis 44.
N. Anglorum archiepiscopi 45
Nicolai V pape (1449 $^{18}/_{6}$) 186.
Pauli II pape ad episcopum et capitulum Lubicensis ecclesie (1465) 30
Petri V episcopi Cameracensis (1411) 273.
Pii II pape (1463 $^{29}/_{3}$) 245.
Sidonis ad H. abbatem s. Michaelis in Hildensheim 289.

Sixti IV pape (1480 $^{6}/_{9}$) 186.
Urbani V pape (1363 $^{6}/_{4}$) 166.
Thiderici decani ecclesie Butzowiensis 245.
Catalanorum ad Pium II papam (1463 Oct.) 386.
Episcoporum Rhemorum dioceseos atque Rotomagensis ad Ludouicum Germanie regem 29.
Abbatis et prioris et totius conuentus in Cismaria (1481) 207.
Judicis dioc. Lubic. et subconseruatoris . . . (1427 $^{26}/_{11}$) 245.
Patriarche Jherosolimitani et episcoporum tam Grecorum quam Latinorum 381.
Regis Constantinopolitani 381.
Fragmentum epistole dat. Ribbenitze (1391) 147.
dat. Ripis (1465) 165.
Epistola introductoria pro Georgio tit. s. Anastasie 30.
Epitaphium:
Catonis, legum principis 349.
Lietberti, episcopi Cameracensis 396.
Neuii 341.
Plauti 341.
Stephani, episcopi Parisiensis 26.
Terentii 293.
Theobaldi, comitis Flandrie 308.
Vergilii 308 309.
Cuiusdam Anglie meretricis 349.
Epitaphium, quod iuste deberet poni ad sepulchrum principis Tarenti 386.
Super epitaphium principis et funeris consolationem ad neptem 386.
Etates 7 mundi 374.
Euangelia quattuor 9—12.
Euangelium Nicodemi 15 163 176.
Eueltoft ciuitas 408.
Excommunicationes 164.
Exempla 110 138 163 202.
Extrauagans Urbani V super non recipiendis aliquibus in ordinibus simoniace 166.
Extrauagantes constitutiones 261.
Fabule 128 177.
Fetus in utero. (Figure penna delineate) 427 442.
Fidei uirtus 181.
Florentia:
Tractatus ordinamentorum iustitie 388.
Statuta communis Florentie 388.
Definitio oecumenice synodi Florentine dat. A. D. 1439 pridie nonas Julii 145.
Formularius liber 184.
Formule chartarum 274.
Formule epistolarum 274.
Formule magice 11 59 332 437 440.
Fraternitatum libri et statuta 288 399 408—410.
Fraternitatis littere 186.
Fridericus II. Sanctio Friderici II imperatoris Romanorum publicata in basilica s. Petri 91.
Gallia 389—391.
Gallica lingua 204 211 222—232 238 314 346 352 353 442.

Geographica:
Mappe mundi 317.
Tabula septem climatum 361.
Descriptio mundi 356.
Diuisiones prouinciarum 445.
Note geographice 275.
Geomantia ducis Austrie antiqui 449.
Geomantie scientia 340 426.
Gerardus Groeten. Recommendatio magistri Gerardi Groeten, qua recommendauit eum cantor Parisiensis post eius obitum 86.
Gerhardus VI, comes Holsatie 137.
Germanica lingua 82 137 138 143 167 175 178 211 219 221 234 235 283 336 353 376 377 397 400 420 435 437—440 445 447 449—452.
Gerunda. Chartularium continens chartas Gerunde et in parrochia de Juyano in Hispania ann. 1456—1536 datas 384.
Geruasius, Remorum archiepiscopus 395.
Gesta Francorum Jherusalem expugnantium 382.
Gesta Romanorum 115 125 164 354.
Gesta Saluatoris 99.
Gesta Tirii Apollonii regis 354.
Glossarium *uid.* Vocabularius.
Godefridus, rex Jherusalem 382.
Grammatica quedam 73 170 305.
Greca lingua 290 291 332.
Grecorum dei 339.
Guerra inter Jherusalem et Babilonem 142.
H. G., ligator 81.
Haunia:
Calendarium ad usum ecclesie beate Marie uirginis adaptatum cum notis obituariis 243.
Statuta facultatis utriusque iuris uniuersitatis 411.
Ecclesia beate Marie 411.
Hebraica lingua 104.
Henricus, abbas monasterii Vite schole 99.
Henricus Coster, ligator 106.
Herbarium. (Figure perbelle depicte 441.
Herbarum nomina 180 435 445
Herbarum uirtutes 442.
Herbarum uirtutes secundum Serapionem ordine alphabetico 439.
Herbe et species 430.
Hibernia 329.
Hispania 371 383 384 386.
Hispanica lingua 73 74 371.
Historia uniuersalis 373.
Hollandica lingua 205.
Homiliarius 100.
Hore 222—234.
Horologium 425.
Horsnes. Lex ciuitatis 408.
Hostia uiolata 138.
Hymnorum expositio 237.
Imperatores Romani 241.
Incarnatio Christi 47.
Incaustum 283 448 449.
Indulgentie:
Littere indulgentiarum Sixti IV pape duci Britannie Francisco et uxori eius date 186.
Fragmentum copie bulle, que monasterio Cismariensi indulgentias concedit 81.

Indelguntie ecclesiarum et monasteriorum ciuitatis Rauenne 102.
Indulgentie ecclesie Dalbyensis 10 11.
Note uarie ad indulgentias ordinis sancti Augustini et ecclesie Dalbyensis spectantes 10 11.
Indulgentie festi corporis Christi 132.
Indulgentiarum registrum 138.
De indulgentiis tractatus 136.
Informatio prelature resignate 118.
Institutiones 249 251 252.
Interdictum ecclesie 112 124.
Islandia 329
Islandica lingua 374.
Italia 387—389.
Italica lingua 102 254 284 297 306 356 385.
Jan Bruyninck, ligator 102.
Jean Fouquet, pictor 227.
Jeiunium:
Differentia inter quadragenam, septenam 87.
De ieiunio quattuor temporum 43.
Jherusalem. Antiphone et orationes in templo sancti sepulchri 163.
Johannes Vogel, ligator 116.
Johannes Winter, prior Dalbyensis 10.
Judas 350.
Lectionarium 206—207.
Lectiones 171.
Leucum. Statuta terre et districtus Leuci 389.
Lex Alamannorum 274.
Lex Ribuariorum 274.
Lex Salica 274.
Lex Visigothorum 276.
Liber Apollo Dei de effectu planetarum 453.
Liber quinque clauium 350.
Liber imaginum, qui dicitur liber lune 439 449.
Liber memorie mortis 123 127.
Liber de naturis 444.
Liber de regia potestate 129.
Liber uite 123 127 171.
Libri:
De custodia librorum 138.
Versus de libris, Gadibus emptis, quos Johannes Phennig dedit A. D. 1486 106.
Libri, quos P. de Arthona recepit a Guillelmo de Euaonio 19.
Inuentarium librorum 318
Consilia ad scribendas litteras aureas uel argenteas 432 448.
Ad conficiendos colores 182.
Modus et forma conficiendi incaustum 283 448 449.
Lietbertus, Cameracensis episcopus 395 396.
Ligatores librorum 81 102 106 116.
Lilium uirginitatis 148.
Limites. Tabula nouem limitum 420.
Lincolonia. De commotione populi in partibus Lincolniensibus anno 1470 190.
Liturgica:
Officium misse ac expositio 114.

Officium misse de 15 adiutoribus 137.
Officium misse in festo s. Anne 137.
Officium misse de nomine Jhesu 137.
Missa de beata uirgine pro mulieribus pregnantibus 209.
Missa de sancto spiritu. Missa de s. trinitate. Missa de corpore Christi 6.
Officium „Marie Niuis“ 176.
Benedictio cerei in sabbato sancto 9.
Agenda pro mortuis 94.
Ordo sepulture notis musicis instructus 212.
Vigilie defunctorum 94 135 180.
Vigilie defunctorum, que communiter habentur in ecclesia Eystetensi per totum annum 236.
Letania pro fratribus defunctis 135.
Antiphone ex officio defunctorum 15.
De horis canonicis 60 144 162.
Hore de s. spiritu 242.
Hore de s. cruce 242.
Sequentia de beata Maria uirgine 157.
Sequentia de s. Martino 214.
Sequentia de s. Scolastica 214.
Sequentia de resurrectione Domini 202.
Responsorium ex officio beate Marie Magdalene 49.
Alleluia cum uersu 15.
Antifone et orationes, que habentur in templo sancti sepulchri composite de locis et insigniis passionis 163.
Lectiones de sancta trinitate 47.
Lubeca:
Nomina omnium episcoporum 241.
Liber statutorum et rationum fraternitatis Calendarum beate Marie in ecclesia s. Egidii 399.
Jus ciuitatis 398 399.
Totalis dyocesis Lubecensis in 4 partes distincta 241.
Lundensis ecclesia. Calendarium cum notis obituariis 243.
Luneburgensia bella 376.
Lutherani 181 411.
Lutherus, Martinus 96 181.
Manuale 220—221.
Mappa mundi 317.
Maria, mater Dei:
Vita beate uirginis metrica 162.
Miracula beate Marie picturis illustrata 232.
Liber miraculorum beate Marie 191 192.
Maria, mater Dei, sine peccato originali concepta est 74.
Supplicationes domino imperatori 1415—1417 misse cum tractatibus de purissima conceptione beate Marie uirginis 161.
De uisitatione beate Marie 111.
Tractatus de nouem gladiis compassionis beate Marie 65.

Officia in honorem beate Marie 176 235.
Officium „Marie Niuis“ 176.
Missa de beata uirgine pro mulieribus pregnantibus aut alias in partu laborantibus 209.
Psalterium beate Marie 135—137 236 242.
Cursus de beata uirgine 236.
Hore de beata Maria 242.
Historia de conceptione beate Marie 201.
Carmina ad Mariam uirginem 357.
Een liden wiise om Jomfru Maria 180.
De uirtutibus beate Marie 147.
Pertinentia beate Marie 392.
Nomina 77 beate Marie uirginis 201.
Oratio de beata uirgine 236
Oratio de beata uirgine tabulam computisticam exhibens 175.
Suffragia de beata uirgine 176.
Septem psalmi penitentiales de beata Maria 236.
„Maria zum Ellend by den dorff Wyberscheym“. (Figura xylographica illuminata) 449.
Mariebo. Littera confirmationis monasterii Mariebo et super ecclesiam Skynningh 180.
Marius et Silla 373.
Martyrologium 238—242.
Mathematica:
Ordo mathematicam addiscendi 418.
Practica arithmetica 422.
Figura arithmetica 417.
Regule in rithmathiam 417.
Ars algorismi 155 425.
De algorismo Johannis de Sacrobosco 419.
Qualiter algorismo sit utendum in negotio tabularum istarum 418.
De progressione 155.
Expositiones tabularum compoti 419.
Operationes et figure quedam excerpte de arte geometrica 417.
Adnotationes 333 342.
Medela anime uulnerate 144.
Medica:
Liber artis medicine 427.
Medicamentarium, quod continet dicta Uribasii doctoris per alphabetum 428.
Excerpta introductoria in isagogas microtegnon Galieni 440.
Problemata corporis humani ex uariis Aristotelis et aliorum philosophorum libris similiter et medicorum extracta 284.
Utrum terminus uite humane sit prolongabilis beneficio medicine 440.
De regimine sanitatis per circulum anni 422 438.
De mensibus, quomodo te debes regere per totum annum 432.
Utrum pulsus et urina sint morborum signa certissima 440.
De pulsu 440.
De urina 60 441.

De humoribus hominis 284.
De natura umorum 434.
De galgrina 440.
Rememoratio quarundam medicinarum, que sunt apte chirurgie 436.
Processus medici sc. cirurgici ad sauciatum i. e. uulneratum 438.
Cirologia probata contra offensionem capitis et totius corporis humani 438.
Recepta 29 110 167 180 420 428—431 438 439 446 448.
Recepta super primam fen quarti canonis Auicenne 441.
Morbi uarii et eorum remedia 441.
De medicinis simplicibus et compositis 431 437 438 441.
Tractatus de medicinis componendis 435.
De conferentibus et nocentibus 430.
Tabula de laxatiuis 431.
Tractatus de medicinis laxatiuis et opiatis 433.
De digestiuis et solutiuis 438
Virtutis demonstratio omnium medicamentorum 427.
Remedia contra uulnera 441.
De unguentis 254 428 438 439.
Unguenta et pulueres 441.
De emplastris 428.
Oratio medici, cum potionem dat 430.
Versus de remedio caluitiei 426.
Versus de arte bene uiuendi 109.
En gud regiment tegen de pestilentie 143.
De phlebotomia 441.
Conseruatio fleuothomie et dierum canicularum 427.
Similitudo complexionum et elementorum 441.
Meditatio nouissimorum 123.
Metrica:
De metris 337 338 345 365.
De quantitatibus sillabarum 311 338.
Tractatus de prosodia Latina 344.
Minores fratres *uid.* ordines religiosi.
Mirabilia Anglie 392.
Mirabilia Hibernie 393.
Mirabilia mundi 392.
Miracula 110 187 354.
Missa:
De officio misse 46.
Officium misse ac expositio 114.
Circa officium misse generalia et quedam specialia utilia 237.
De missa celebranda 169.
Expositio signorum in sacro canone 148
De preparatione ad missam celebrandam 147 169.
Dialogus conscientie et rationis pro celebrantibus 150.
Casus circa missam contingentes ex negligentia sacerdotis 177.
Pulchra dicta super 28 doctores pro cottidiana communione

corporis et sanguinis Domini nostri 148.
Miracula de sacramento corporis et sanguinis Christi 187.
De ostensione carnis Christi pro assertione ueritatis 187.
De transsubstantiatione 177.
De sacramento altaris 78 170 270.
De sacrificio altaris 96.
Missale 204—206.
Monasterium. Liber copiarius ecclesie ss. Mauritii et Thebeorum martyrum in suburbio Monasteriensi 400.
Morkerken. Statuta fraternitatis kalendarum corporis Christi in Morkerken 410.
Munkalif Note ex uetere catastro monasterii s. Michaelis, Munkalif uulgariter dicti 12.
Musica:
Musica compendiose de cantu plano siue Gregoriano determinans 344.
Questiones in musica 426
Codices notis musicis instructi 9 12 15 47 49 60 94 137 180—182 188 201 202 204—206 208 212 216 220—222 238 409.
Natiuitatis tabula 418 433.
Necrologia 239—243 443.
Neuii epitaphium 341.
Nicodemi euangelium 15 163 176.
Nicolaus Petri de Worberg 411.
Nicolaus Spierinck, pictor 233.
Norma specialis pro presbiteris animarum curam possidentibus 91.
Normannia. Summa de legibus consuetudinum 277.
Noruegia 329
Noruegica lingua 12 220—222.
Nouelle 249 251 252.
Nurenbergensis tabula 424.
Nydala. Liber copiarius monasterii beate Marie 413.
Nymphe Veientes tres 337.
Orationes 43 59 73 79 94 136 172 178 180 182 188 218 223 236 237 274 449.
Oratio Dominica 134 182.
Ordinarius epistolarum et euangeliorum per anni circulum 3 4 6 9—11 171 239.
Ordines religiosi et uita monastica:
Regula s. Augustini 174.
Bulla Benedicti XII pape de reformatione monachorum nigrorum (1336 $^{20}/_{6}$) 186
Littere synodi Basiliensis Magdeburgensi, Maguntinensi .... archiepiscopis eorumque suffraganeis date de reformatione ordinis sancti Benedicti 186.
Constitutiones Pii II pape super refrenando esu carnium in monasteriis ordinis sancti Benedicti 174.
Excerpta ex regula ordinis s. Saluatoris 180.
De origine ordinis Carthusiensis 119 125.
De domibus, uita et obseruantia Carthusiensium 119 125.
Tractatus ad Carthusienses de

eorum statu, fine atque excellentia 117.
De approbatione et acceptatione religionis Carthusiensis 119.
Solutio quorundam dubiorum de potestate ligandi atque soluendi Carthusiensium 119.
Catalogus monasteriorum ordinis Cistersiensis 66.
Regula s. Francisci (1223 $^{29}/_{11}$) 174.
Expositio Gregorii IX pape aliquorum dubiorum circa regulam fratrum minorum (1230 $^{28}/_{9}$) 185.
Declaratio regule fratrum minorum edita a domino papa Nicolao IV (1279 $^{14}/_{8}$) 185.
Exemptorium domini Benedicti (1304 $^{2}/_{4}$) 185.
Bulla Benedicti XI pape archiepiscopo Tarrachonensi, Barchinonensi ac Pampnonensi episcopis data conseruatoribus priuilegii „Inter cunctas“ constitutis (1304 $^{2}/_{4}$) 185.
Ordinationes Benedicti XII pape pro bono regimine ordinis fratrum minorum (1336 $^{28}/_{11}$) 185.
Constitutiones generales edite Caturcii in capitulo generali A. D. 1337 celebrato 185.
Littere uicarii in conuentu Barchinonensi ac ceterorum fratrum eiusdem conuentus ministro fratrum minorum in prouincia Aragonie A. D. 1337 $^{3}/_{4}$ date 185.
Eugenii pape reuocatio statutorum a Martino papa V ac eiusdem confirmatio statutorum Johannis presbiteri cardinalis tituli s. Petri ad uincula pro reformatione religionis fratrum minorum 175.
Chronica seu breuis processus in causa expulsionis fratrum Minoritarum de suis cenobiis prouincie Danice 405.
Supplicatio presidentis et uisitatorum congregationis monachorum de obseruantia s. Justine 187.
Distinctiones ordinum uel religionum 119.
Constitutio Urbani V super non recipiendis symoniace ad religionem ac receptorum dispensationem 187.
Tractatus de receptione et prouentibus monialium et aliorum religiosorum 116.
Casus quidam et dubium cum eius decisione 117.
Collecta pro cauenda symonia in susceptione personarum ad religionem 175.
De correptione fraterna 126.
De custodia oculorum efficaci ad monachos 120.
De interdicto religiosorum 119.
Qualiter religiosi se habere debent in communibus tractatibus 89.
De profectu religiosorum 119 125.

De statu regularium 174.
Tractatus contra proprietarios moderni temporis 165.
Exemplum horrendum de monacho proprietario 65.
De modo religionis lapsas reformandi 117.
De causis deuiationis religiosorum et de remediis eius et qualitate suscipiendorum ad religionem 117.
De laudibus solitarie uite 119.
Versus de uirtutibus monasticis 118.
De abusionibus claustri 375 394.
Ordines Romani 203.
Ordo militie s. Michaelis 391.
Ouidius. Num licet uoluere libros Nasonis? 336.
Palencia. Liber consuetudinum 277.
Pamphilus, Glisceria et Birria 317.
Pandecte 249—250 252.
Parisii 284.
Passio Domini 23 39 102 114 127 138 165 167 170 175—178.
Paulus Angelus, archiepiscopus Dyrrhachiensis 401.
Peccata 83 181 182.
Penitentia 41 83 160.
Peregrinatio in terram sanctam 372.
Persecutiones duodecim uniuersales ecclesie 71.
Persii uita 313.
Pessaria 427.
Pestilentia. En gud regiment tegen de pestilentie 143.
Petrus, abbas monasterii Viteschole 99.
Philosophica:
Tractatus philosophie naturalis 364.
Tractatus de sensibus 178.
De cogitationibus et eorum qualitate 118.
Tractatus de probationibus terminorum 362 363.
Tractatus de ente rationis 363.
Liber de ordinatione superiori et inferiori essentiarum 74.
Propositiones seu expositiones ualde notabiles philosophorum 363.
De uita et moribus philosophorum ueterum 368.
Pilatus 350.
Piramus 349.
Planctus ecclesie secundum statum modernorum filiorum 118.
Plauti epitaphium 341.
Polonica lingua 221.
Pondera et mensure 417 427.
Pontificale 220.
Postilla super epistolas dominicales 143.
Postilla super Apocalypsin 14.
Precepta decem Domini 147 178—180 284.
Predicatores. Collectio materiarum in usum predicatorum 177.
Predicatores. Instructiones, quas uolumus obseruari ab his, qui ad populum predicabunt sanctam crucem 273.

Pretii note 6 14 19 36 68 158 161 165 178 190 216 222 224 227 233 236 238 257 300 318 321 385 402 421.
Prouerbia lingua Gallica scripta 314.
Psalterium 208—214.
Putrefactio et corruptio 452.
Quadrans. Tractatus quadrantis 419 421.
Quadrans. Tabula quadrantis ad inueniendum qualibet hora die proportiones umbrarum ad suas res et proportiones earum quarumlibet ad suas umbras 421.
Raziburgensis dioceseos episcopi 157.
Ramsøherrit. Statuta et liber fratrum et sororum sodalicii sacerdotum in Ramsøherrit et Biæfuerskousherrit s. Catherine dicati 408.
Rauenna. Indulgentie ecclesiarum et monasteriorum ciuitatis 102.
Regia potestas 129.
Regula canonicorum siue omnium clericorum 117.
Reliquie:
Catalogus reliquiarum 209.
De reliquiis sanctorum in monasterio Cismarie 138.
Tegumentum ligneum pro reliquiis recipiendis excauatum 206.
Repertorium decreti 261.
Resurrectio mortuorum 45.
Reuelacio anni gratie 1448 super dispendio uniuersali ipsius anni 381.
Reyneuelde. Speculum abbatis 400.
Rhetorica:
De modo loquendi metaphorico 116.
Tractatus de arte loquendi et scribendi 345.
De elegantia lingue Latine secundum Laur. Vallam 345.
Ribuariorum lex 274.
Ripensis ciuitatis jus ab Erico rege Danorum A. D. 1269 confirmatum 407.
Ripensis ecclesie martyrologium cum notis obituariis 242.
Roma:
Stationes urbis Romane cum titulis et indulgentiis earum 85.
Catalogus paparum 183 281 393.
Gesta pontificum 183.
Copie litterarum paparum ad modum formularii 184.
Catalogus omnium cardinalium 241.
De magistratibus Romanis 324 341.
Rosarium beate Marie uirginis 136 137.
Roskildia. Anniuersariorum et statutorum liber uicariorum perpetuorum in ecclesia Roskildensi 411.
Rotulus 394 409.
Runice littere 355.
Sacramenta ecclesie 144 146 168.
Salica lex 274.

Salomon 6 179.
Salutatio ad Christi membra principalia 167.
Sancti:
Catalogus sanctorum monachorum ordinis s. Benedicti 118 137.
Omnes ordines sanctorum monachorum et sanctimonialium 138.
Sanctorum loca 392.
Vite sanctorum et miracula 201.
Vite sanctorum ad menses Junium, Julium, Augustum spectantes 199.
Abdon et Sennes. Passio 28 196.
Adrianus martyr. Passio 194 197.
Alexius. Vita prosaica 105.
Vita metrica 348.
Amandus, episcopus Traiectensis. Hymnus 396.
Anastasia. Passio 194.
Andochius, Thyrsus et Felix. Passio 198.
Andreas apostolus. Miracula 183.
Anianus, episcopus Aurelianensis. Vita 198.
Ansgarius. Legenda et oratio 218.
Ansuerus. Passio 111.
Miracula 111 157.
Anthonius, abbas. Historia inuenta in Arabico et transumpta in Latinum 202.
Anthonius de Padua. Legenda 200.
Apollinaris, episcopus Valentinensis. Vita 198
Apollonia, uirgo m. Rome. Vita 202.
Arnulfus, episcopus Turonensis. Vita 28.
Augustinus, episcopus Hipponensis. Vita 198.
Aunarius episcopus. Vita 198.
Babila episcopus. Passio 193.
Barbara. Legenda 71 270.
Bartholomeus apostolus.
Ortus 71.
Natiuitas 202.
Passio 197 202.
Becharius, Carnotensis episcopus. Vita 200.
Benedictus, abbas Casinensis.
Vita metrica 163.
Translatio corporis 195.
Miracula in monasterio Floriacensi 195.
In commemoratione 135.
Bernardinus. Miracula 201.
Bernardus. Narratio pulchra metrica dragmatica 55.
Blasius. Historia 220.
Botulphus. Legenda et oratio 219.
Brandanus. Vita 159.
Briccius, episcopus Turonensis. Vita 198.
Brigida uirgo. Vita 188.
Historia 188.
Cantius, Cantianus, Cantianilla. Passio 192.

Canutus dux. Legenda et oratio 219.
Carileffus. Vita 200.
Cassianus, episcopus Augustodunensis. Vita 199.
Catherina de Alexandria.
Vita metrica 350.
Ortus 202.
Conuersio 15.
Passio 334.
Catherina de Senis. Vita 170.
Cecilia. Passio 198.
Cesarius episcopus. Vita 198.
Christina. Passio 194.
Christophorus. Passio 194.
Chrysanthus et Daria. Passio 193 197.
Chrysogonus. Passio 194.
Corcodemus. Reuelatio s. Corcodemi diaconi et conuersio Mamertini uel gesta s. Germani episcopi 199.
Cunegundis. Officium 175.
Cyprianus et Justina. Passio 198.
Desiderius, episcopus Cadurcensis. Vita 188.
Dionysius. Passio 198.
Dominicus.
Littera canonizationis 65.
Miracula 66.
Dorothea. Legenda 71.
Legenda et oratio 218.
Eadmundus. Officium 190.
Elisabeth. Legenda 71.
Eucharius, Treuerensis episcopus. Sermo de beato Euchario, totius Germanie apostolo 155.
Euchirius episcopus. Vita 198.
Eugenia, Protus, Jacinctus.
Passio 193.
Eusitius confessor. Vita 199.
Eustachius. Passio 105 193.
Fausta. Passio 194.
Filibertus. Vita 192.
Georgius. Legenda 84 85.
Germanus. Gesta 199
Miracula 199.
Gertrudis. Legenda et oratio 218.
Hippolitus. Passio 28.
Ignatius, Anthioc. episcopus. Passio 192.
Ingridis Skeningensis. Acta processus (fragm.) 413.
Jacobus maior. Quomodo corpus beati Jacobi apostoli in fines Hispanie fuit delatum 189.
Argumentum Calixti II pape de miraculis beati Jacobi 189.
Confirmatio Innocencii II pape de opere precedenti 189.
Epistola eius de opere precedenti 189.
Johannes et Paulus. Passio 197.
Johannes de Capistrano. Miracula 83.
Johannes Chrysostomus. Vita 85.
Josephus. Legenda et oratio 218.
Julianus. Passio 198.
Justinus. Passio 28.
Laurentius. Ortus 71.
Passio 28 196.

Laurianus. Vita 200.
Leodgarius. Miracula 198.
Leufredus. Vita 199.
Longinus. Passio 193.
Lucianus. Passio 192.
Lucius. Legenda et oratio 218.
Ludouicus episcopus. Miracula 201.
Mamertinus *uid.* Corcodemus.
Marcus euangelista. Passio 193.
Maria Magdalena. Legenda 269 270.
Martinus. Sequentia 214.
Martyrum quadraginta. Passio 194.
Maxentius. Vita 192.
Maximus, episcopus Regiensis Passio 199.
Mennas. Passio 194 198.
Decem millia militum. Legenda 203.
Lectiones cum collecta 203.
Mucius. Passio 192.
Nicolaus episcopus. Vita 196. Sequentie 189 190.
Olauus. Legenda 164.
Miracula 164.
Oswaldus rex. Legenda 84
Panatius. Vita 200.
Pancratius. Passio 194.
Patricius. Legenda 105.
Petrus martyr. Lectiones 66.
Petrus, episcopus Alexandrinus. Passio 28 192.
Samson. Vita 200.
Saturninus. Passio 193 199.
Scholastica. Sequentia 214.
Seruatius, episcopus Tungrensis 270.
Sigfridus. Legenda et oratio 218.
Siluester papa. Vita 194.
Simphorianus. Passio 192.
Spes, Fides, Caritas. Passio 194.
Speusippus, Elasippus, Melasippus. Passio 193.
Stephanus prothomartyr. Natiuitas 202.
Thomas apostolus. Miraculum 105.
Tiburcius. Legenda 71.
Timotheus. Passio 192.
Valentinus, episcopus Interamnensis. Legenda 202.
Valerianus, Tiburtius, Maximus, Cecilia. Passio 193.
Victor martyr. Passio 28.
Vigilius episcopus. Vita 197.
Vincentius, diac. Cesaraug. Vita 238.
Undecim millia uirginum. Sequentie 188.
Wandregisilus. Vita 200.
Xistus, Felicissimus, Agapitus. Passio 28 196 199.
Scena contabulata cum histrionibus (Pictura) 291.
Scola celestis exercitii 119.
Scotica lingua 182.
Sermones 6 31 43 45 46 59 62 63 67 68 71 100 102—108 110—116 122 127—129 141 144 146 151 154—157 164 165 170 171 175—179 269 270 274 289 424 444.
Seruesta 397.
Sextus liber decretalium 259.

Apparatus super libro Sexto decretalium 265.
Simonia 88 125.
Simplicius 348.
Sora:
De fundatione et acquisitione possesionum monasterii 406.
Codex quidam uetustus bibliothece Sorensis 181.
Annales in monasterio s. Marie in Sora scripti 325.
Specierum uirtutes ordine alphabetico 430.
Species et herbe 430.
Speculum abbatis in Reyneuelde 400.
Speculum ecclesiastice ierarchie (exc.) 167.
Speculum lingue de reconciliatione primi peccati 175.
Speculum amatorum mundi 160.
Speculum minus peccatorum 118 125.
Speculum humane saluationis 164.
Speculum uirtutum 355.
Speculum et norma sacerdotum ex theologia et canonibus recollectum per quendam episcopum Cantuariensem 92.
Speculum Saxonum 252.
Spiritus sanctus. De donis spiritus sancti 145.
Spoletum. Statuta prouincialia ducatus Spoletani 387.
Stadthagen. Liber receptorum et expositorum ciuitatis pro annis 1388—1401 et 1378—1401 400.
Statuta synodalia dioceseos Cameracensis 273.
Statuta atque littere Johannis V episcopi Cameracensis (1421 $^{25}/_{9}$) 273.
Statuta et ordinamenta ciuitatis Carrarie 388.
Statuta ciuitatis et episcopatus Cumarum 389.
Statuta et ordinationes ecclesie Driuastensis 401.
Statuta communis Florentie 388.
Statuta facultatis utriusque iuris uniuersitatis Hafniensis 410.
Statuta terre et districtus Leuci 389.
Statuta et rationes fraternitatis Calendarum beate Marie in ecclesia s. Egidii Lubecensis 399.
Statuta fraternitatis kalendarum corporis Christi in Morkerken 410.
Statuta et liber fratrum et sororum sodalicii sacerdotum in Ramsøherrit et Biæffuerskousherrit 408.
Statuta uicariorum perpetuorum in ecclesia Roskildensi 411.
Statuta prouincialia ducatus Spoletani 387.
Statuta concilii prouincialis celebrati apud Suessionem (1404 $^{17}/_{7}$) 273.
Statuta synodalia lecta in synodo episcopali Tornacensi (1462 $^{4}/_{6}$) 273.
Statuta ciuitatis Vallis Telline 389.
Statuta conuiuii s. Johannis baptiste in Yghelose 409.

Stella Christi 112.
Stephanus, Parisiensis episcopus 26.
Sterneberg. De hostia per Judeos uiolata 138.
Stolp. Littere Gotfridi abbatis monasterii s. Johannis baptiste in Stolp de reformatione monasterii (1301 $^{9}/_{10}$) 186.
Summula de summa Raimundi cum glossa 107.
Synonimorum tabule ordine alphabetico disposite cum translatione Germanica 440.
Tabula Alphonsii de festis mobilibus 424.
Tabula Angeli 424.
Tabula Bede 424.
Tabula septem climatum 421.
Tabule computistice 424.
Tabula continuationis 422.
Tabula de eclipsibus solis et lune per annos 1313—1330 421.
Tabula Confluentina prima A D. 1471 facta 424.
Tabula horarum artificialium ante meridiem uel post 421.
Tabula magistri Fungonis 424.
Tabula nouem limitum 420.
Tabula minucionis 422.
Tabule de motibus astrorum 418.
Tabula natiuitatis 418.
Tabula magistri Petri de Cipro 424.
Tabula phisicorum de duodecim signis 423.
Tabula planetarum 421.
Tabula quadrantis ad inueniendum qualibet hora die proportiones umbrarum ad suas res 421.
Tabula signorum zodiaci 421 422 424 439.
Tabula solis prima in anno bissextili ad inueniendum locum eius A. D. 1292 uerificata 419.
Tabula solis secunda adequata A. D. 1293 419.
Tabula solis tertia equata A. D. 1294 419.
Tabula solis quarta ad inueniendum locum eius A D. 1295 uerificata 419.
Tabula terminorum 419 421 422.
Expositiones tabule terminorum 422.
Tabula profectionis annue per totum annum 426.
Tabula profectionis annue in horis et minutis atque aliis fractionibus 426.
Tabula radicum mediarum coniunctionum 425.
Tabula radicum capitis draconis 425.
Tabula radicum mediorum motuum planetarum 425.
Tabula ad inueniendum tempus reductum 425.
Tabula medie coniunctionis solis et lune 425.
Tabula equationum solis 425.
Tabula profectionis siue reuolutionis mensium 426.
Tabule astronomice 424.
Tabula solis 422.
Tabula, que ostendit per quot horas uniuersales sol moratur

in quolibet signo in ascensu suo 421.
Tabula, que uocatur testimonium planetarum 422.
Taxe ecclesiarum mundi 79 185.
Temptationes 148.
Terminorum tabula 419 421 422.
Terra sancta:
Anonymus Lubicensis: Descriptio peregrinationis in terram sanctam 373.
Descriptio terre sancte 393.
Thaidis uita 292.
Themata sermonum 107 114 183.
Theobaldus, abbas monasterii s. Germani de pratis 18.
Theobaldus, comes Flandrie 308.
Theologica:
Tractatus theologie 73.
De diuina sapientia 161.
De adiutorio Dei et libero arbitrio 24.
De predestinatione 121.
Questiones de anima et de predestinatione et de corporibus 112.
Exemplar uite Domini nostri 124.
Tractatus super In principio erat uerbum 201.
De familia Christi 183.
Descriptio corporis Christi 392.
Versus de 7 diebus creationis mundi 311.
De prima die seculi 424.
De ultimo die exitus anime de corpore 45.
De animabus post separationem a corpore 181.
De questionibus alterius uite 73.
De rebus, que corpori et anime in futuro accidant 171.
Qua ratione parentes euangelica doctrina pueros instruere debent 394.
Thesaurus philosophie 452.
Thronus Salomonis 367.
Tinctura serici, linei, lane 448.
Tripartita 257.
Tundali uisio 163.
Tunderensis ciuitas 398.
Turci. Tractatus de moribus, conditionibus et nequitia Turcorum 401.
Usura 78 174.
Vallis Tellina. Statuta ciuitatis Vallis Telline 389.
Valeria Proba 337.
Venetie:
Pacta et conuentiones ducum Venetiarum et alia ad historiam Venetiarum pertinentia 384.
Mandatum Petri Mocenigi ducis, quo communitas Jadre Danieli Barbadico committitur 385.
De reliquiis pretiosis et uenerandis, que habentur Venetiis 136.
Vergilius:
De Vergilio et libro eius, qui Bucolica inscribitur 311.
Vita Vergilii 312.
Epitaphium 308 310.
Epitaphia, que scripta sunt a 12 sapientibus 308.

Versus Latini 59 162.
Via uiuendi deligenda. Virtus Herculem in compito alloquèns 327.
Vinum et Venus 337.
Virga cubice 425.
Visigothorum lex 276.
Visio Tundali 163.
Visiones quedam precipue monachorum ordinis Cisterciensis 57.
Vocabularius iuris 87.
Vocabularius Latinus 277 346 374.
Vocabularius Latino-Germanicus 105 129 160 440 445.
Ygheløse. Statuta conuiuii s. Johannis baptiste 409.

Initia uersuum, qui sine nomine auctoris in codicibus exhibentur.

Adest dies sanctissima 190.
Ama Jhesum cum Agnete 137.
Amande presul optime 396.
Anno quo Domini numeratur fructifer ortus 106.
Ardua spes mundi solidator et inclite celi 304.
Assunt et sinthomata uelud oculorum 432.
Aue desiderii flos et fons dulcoris 109.
Aue dextra manus Christi 137.
Aue, gaude, salue, uale 136.
Aue mundi spes Maria 151.
Autorum ueterum placuere poemata multum 350.
Balsamus et munda 137.
Benedictus es rex glorie 188.
Bina rogo, pater omnipotens, ea queso negare 54.
Celi ciues attendite 137.
Celica post yma det nobis lectio prima 183.
Celorum munus det nobis trinus et unus 182.
Chori plaudant alacriter 219.
Christe cunctorum dominator alme 304.
Cisio ianus ephi sibi uendicat et feli marcel 432.
Dicant nunc Judei 202.
Dicite Pierides, que uestro carmina mittam 387.
Diues agit: Si nobilitas mea magna, quid inde? 127.
Droch werelt myk gruwet vor dyn wesent 283.
Ecce tempus prosperum 406.
En nuper patule patuit tibi solis eclipsis 336.
Exulta Sion superna 219.
Exultet aula celica 189.
Fabula fabella tabes tabescere tabo 311.
Felix Johannes mergere 216.
Filius in Domino sapiens dat gaudia patri 343.
Flores grammatice propono scribere, Christe 170.
Fortuna potens tantum 338.
Gaude gemma puellarum 214.
Gaude uirgo iure matris 136.
Hac in die preclara Alleluia 47.
Hic iacet in terris Stephanus qui Parisiensis 26.

Hiis creticis signis morieus dinoscitur eger 432.
Hoc scio quod moriar, uero nescio, quomodo, quando 127 146.
Hoc sonat inclusa cartusia quidem carotusa 119.
Humana mens confunditur 138.
Ibam forte uia quadam nullo comitante 337.
Ille qui quondam comitatus ampla 337.
Ille uir ore libat, cuius manus es mihi libat 336.
Impediere diu labor atque negocia mentem 51.
In mea sunt memoria 138.
Inclite fert animus meritas Jeronime laudes 345.
Ipse licet uenias musis comitatus Homere 172.
Is qui ingrescat massetur sole calescat 452.
Iste liber mentis est forma Deum sitientis 20.
Jam dies redit annua 219.
Jam ergo nouissimus morbus dominatur 432.
Laudentes nunc in uesperis 220.
Laus trinitati resonet 216.
Lidia formosas inter celebranda puellas 349.
Liuor, tabificum malis uenenum 338.
Longus preteritis tenuit nos error ad annis 239.
M ter c mota fuerat lis XCV jota 376.
Mantua me genuit, Calabri rapuere, tenet nunc 308.
Mater nati mirifici 136.
Mente reor sana non est ut Pariziana 284.
Metrorum signabo notis quod filia Costi 334.
Miles strennuus in omni temptacione 118.
Milleno trecento primo septuageno 376.
Mira loquor sed de fide, Bernarde, quid est hoc? 55.
Miror inesse uiris tot frontes absque capillis 426.
Multi sunt presbiteri ignorantes quare 91.
Multis a confratribus pridie rogatus 63.
Nec Veneris nec tu uini capiaris amore 338.
Nil capiti facias aries dum luna refulget 424.
Non hominem natura mori, sed culpa coegit 51.
Nupta celesti pia uirgo patri 357.
O felix Germania 188.
O Martine miles Christi 214.
O qualis quantaque letitia 137.
Ordiar unde tuos, sacer o Benedicte, triumphos 283.
Palma triumphalis Katherine uirginis alme 350.
Par iubar in terris extinctum sidera lugent 308.
Pastor, arator, eques, paui, colui, superaui 308 310.
Peniteas cito peccator cum sit miserator 352.
Philomena preuia temporis ameni 167.

Pinge, poeta, uiros uariosque infunde colores 51.
Postquam Panfilias rumor peruenit ad aures 317.
Prima mihi Musa est sub fagi Tityrus umbra 308.
Prima tibi facies occurrit prima notetur 432.
Primipotens dominus, cunctarum clausula rerum 348.
Pro fidei meritis 238
Pulchra puella nimis olim fuit nomine Thais 292.
Querit nemo decus ibi quo uult pingere cecus 349.
Quos cecini uersus de te sanctissima mater 357.
Respice, serue Dei, me sic posuere Judei 138.
Rex uictor mortis det prime gaudia sortis 182.
Roma tacet, simonia placet, decreta silescunt 181.
Salue meum salutare 167.
Sanctus Epiphaneus, doctor ueritatis 162.
Sepe sui quedam prenuncia signa futura 42.
Si quis nascitur, dum Saturnus dominatur 425.
Si tibi pulchra domus, si splendida mensa, quid inde? 127.
Si ueluti quondam scriptor uel scripta placerent 350.
Sit fortitudo Dei prefixa tue faciei 162.
Sit potus modicus, cibus aridus, aspera uestis 109.
Sospitati dedit egros olei perfusio 49.
Sperne ludum, uersat mentes uesana libido 338.
Spiritus inspirans deus inque rota rota girans 452.
Sunt tria, que uere faciunt me sepe dolorem 127.
Ter comes atque quater iacet hic princepsque Tarenti 386.
Tollimur e medio fatis urgentibus omnes 50.
Ut queant laxis resonare fibris 337.
Utilis est rudibus presentis cura libelli 350.
Vado mori, res certa, quid nil certior illa 151.
Van balseme resem 137.
Vanitatum uanitas omnia uana 127.
Vas reparat Benedictus abiit latitans tribus annis 163.
Veni dulcis uirguncula 219.
Vere turbatur nimis hic qui plurima fatur 134.
Vir quidam magnus Rome fuit Eufemianus 348.
Virgineos annos michi prebuit Anglia quondam 349.
Virgo Dei genitrix sis nobis auxiliatrix 182.
Viri uenerabiles, sacerdotes Dei 92.

Index locorum, diocesium, monasteriorum, unde codices prouenerunt.

Anglia 9 14 42 46 190 208 212 232 352 394 445.
Argentinensis dioc. 215 234.
Augustodensis ecclesia 226.
Austria 98.
Baiocensis dioc. 215 226
Bambergensis dioc. 216.
Belgium 9 21 26 32 66 81 90 92 99 159 179 207 213 233 239 267 336 396.
Bergomea 315.
Bohemia 6 177 216.
Boneuallense monasterium 396.
Bordesholm in Holsatia. Domus can. reg. 15 219 351.
Bremensis dioc. 205 206 218.
Cameracum [Cambray] 396.
Cassel 433.
Cella s. Gregorii in Reichenbach 240.
Cismaria. Monasterium beate Marie, ord. Cist. 84 94 187 206 214 217 242 374.
Constantiensis dioc. [Constanz] 215.
Constantiensis dioc. [Coutances] 217 229 230.
Cruuswek 160.
Dacia 11 54 61 77 99 165 168 180 182 219 221 236 237 243 284 325 355 399 403 405—412.
Erfordia 268 282 432.
Eystadiensis dioc. 236.
Ferraria 76.
Florentia 322 376.
Gallia 1—5 8 33 35 41 48 53 58 68 75 79—81 102 153 168 187 195 196 199 200 204 209—211 214 215 217 220 222—232 238 249 255 257 258 260 261 275 277 286 287 292 295 314 320 321 326 329—331 346 347 353 367 373 383 389—391 395 396 420 439 440 442.
Germania 1 7 12 14 15 23 25 34 38 39 47 53 54 56—59 68—70 72 75 77 78 80—83 85—88 90—92 94 96—98 100 103—108 111 113—116 120—122 124 127 129—131 133—135 138—141 143 145 147—152 155—157 160 162 163 166 167 170—172 175 176 178 179 187 188 202

203 205—208 212—220 222 234—238 240 242 244 245 252 253 256 261—265 267 268 282 285 286 288 289 291 304 313 317 320 331 333 337 343 344 346 351 352 354—356 362 364 367 368 372 374 375 377 379—383 397—403 425 426 429 433 434 439 441 443—445 448 449 451 452.
Gnesnensis prouincia 221.
Hagenao 441.
Hamburgum. Ecclesia beate Marie uirginis 1.
Haunia. Ecclesia beate Marie uirginis 243.
Heidelberga 440.
Herbipolensis dioc. 216.
Hildensen 160.
Hildeshemensis dioc. 212.
Hispania 73 74 186 220 239 272 277 303 312 323 365 371 384 387.
Holsatia 400 106.
Illyricum 401.
Islandia 374.
Isselstein. Monasterium montis domine nostre, ord. Cist. 9 38.
Italia 4 17 18 22 30 32 35—37 40 63 68 88 94 99 102 156 160 169 183—185 187 217 250—252 254 255 257 259 260 263 268 269 285 287 290 291 294 295 297—303 306 307 310—312 314 315 319 321—324 326 327 330—332 341 342 345 356 357 365 372 377—380 383—389 402 428 446 449.
Jazenitze 56 121.
Lauenburg 72
Leodium. Ecclesia s. Dionysii 239.
Lingonensis dioc. 214 227.
Lipsia 313.
Lubeca 23 80 398 399.
Lund. Ecclesia s. Laurentii 11 243.
Luneborch 344.
Mariebo. Monasterium ord. s. Saluatoris 180.
Mediolanum 386.
Metæ 48.
Monasterium. Ecclesia ss. Mauritii atque Thebeorum martyrum 401.
Mons s. Marie. Domus can. reg. in territorio Stetinensi 55.
Mons regalis [Royaumont]. Monasterium ord. Cist. 53.
Noruegia 220—222.
Nouummonasterium in Holsatia. Domus can. reg. 12 288 289 295 317 320 333 382.
Padua 449.
Parisius 447.
Parisiensis dioc. 204 226.
Patauium 268 338 340.
Polonia 221.
Remensis dioc. 204 211.
Roma 270.
Roskildia. Ecclesia s. Lucii 412.
Roskildensis dioc. 236.
Rostochium 128 160.
Rotomagensis prouincia 228 229.
Rune 353.
Saresburiensis dioc. 212

Scheninge 25.
Senæ 285.
Sora. Monasterium beate Marie, ord. Cist. 407.
Spirensis dioc. 206.
Stendal 423.
Suecia 211 413 414.
Temptzin 106 107.
Tornacensis dioc. 213.
Traiectensis dioc. 9 205 233.
Turonensis ecclesia 226 227.
Verona 323.
Vitescola. Monasterium beate Marie, ord. Cist. 99.

Index scribarum.

Andreas Toppel 367.
Antonius Rubeus Siculus 338 340.
Arnoldus 380.
Arnoldus, abbas monasterii beati Johannis euangeliste in Lubeke 397.
Arnoldus de Ripen 283 284.
Baptista Franchus, patricius Genuensis 385.
Bernardus Hane in Bordesholm 15.
Bernardus Vulpes Tegederus, scolasticus 400.
Berthramus 289.
Brochardus Billick 95.
Carolus 1.
Cecilia de monte 234
Conradus Schedenbergh 115.
Daniel de Dordraco 285.
Didericus, scolaris dioc. Verdensis 349
Eustachius de Bononia 94.
Eylhardus de Henener, clericus Mindensis 270.
Georgius Schulten, clericus Zwerinensis dioc. 106.
Gerardus monachus in Cismaria 94.
Gerardus Herpen 66.
Godefridus 57.
Godefridus de Traiecto, monachus in Isselstein 179.
Guillelmus Gouda 336.
Guillelmus Horton 394.
Henricus de Bruneswich 398.
Henricus Hoeneling, clericus Hildenensis dioc. 76.
Henricus Izzeho 349.
Henricus de Minden de Osnaburis 367.
Henricus Vredeland, notarius ciuitatis Lubecensis 379.
Hermannus Kolpin 242.
Ingeualdus Johannis, presbiter dioc. Nidrosiensis 265.
Jacobus de Arnhem, monachus 238.
Jacobus de Breda 136.
Jacobus de Gouda 32.
Jacobus Marinus Siculus 338 340.
Jacobus Mathias 313.
Jeronimus de Sapientibus de Cremona 380.
Johannes 443.
Johannes 162.
Johannes Andree de Camulio 300.
Johannes de Babinhus 432.
Johannes Bockmannus, conuentualis in Schenige 25.
Johannes Bredall 237.

Johannes Brilis 206.
Johannes Dorenborch de Groalo 267.
Johannes Franciscus Arcignaneus 384.
Johannes Hamborch 344.
Johannes Hugonis de Heidelbergis 441.
Johannes Jungen de Wilburg, sacerdos 178.
Johannes Kirchof, notarius 400.
Johannes Mathie, prior domus s. spiritus Randrusiensis 53 168.
Johannes Mattei, presbiter s. Columbani 99.
Johannes Mindensis 175.
Johannes Moeppis 355.
Johannes Nesze de Plone 55 56 350.
Johannes Nydenna de Confluentia 315.
Johannes Schollen de Bilueldia 282.
Johannes Stadis 113.
Johannes Tollener de Dyedem de Alamania 376.
Johannes de Trebin 261.
Johannes Trithemius 291.
Johannes Vicken 353.
Johannes Vila Cathalanus 323.
Johannes Winter 10.
Johannes, monachus Vite schole 99.
Johannes Wusterhusen, presbiter canonicus ecclesie Sleswicensis 160
Laurencius Pruckner, notarius publicus 236.
Martinus Dwanck de Elwang 268.
Michael Christiani 159.
Nicolaus 250.
Nicolaus de Delf, monachus in Isselstein 9.
Nicolaus de Ripis, frater ord. pred. 362.
Otto Brand 106.
Otto de Holtzatia 107.
Paulus Helie, carmelita 182.
Perraud Jo 329.
Petrus Dyest alias Poyet 137.
Petrus Faber alias Fauuel 252.
Petrus Lebret de Flotemanuilla 217.
Petrus de Lunneche 63.
Petrus Mathie, curatus ecclesie s. Petri Ripis 163.
Reymarus Swichtenbeke 121.
Richardus 249.
Richardus Cabutt 190.
Richardus Moller, clericus dioc. Osnaburgensis 72.
Rodelfus dictus de Montfort 268.
Rogerius sacrista 182.
Sydo 288 320.
Verdianus ser Donati quondam ser Jacobi de Rimboctis, notarius Florentie 389.
Victor Bergomensis 330.
Vincentius lic. in medicinis 433.
Walterus Vallreuere 447.
Waltherus 366.

Index possessorum.

Agennum. Collegium societatis Jesu 302 318.

Albarense monasterium dioc. Rosell. 184.

Apta Julia. Ecclesia cathedralis 238.

Argentina. Domus monachorum Carthusiensium 250 251.

Ariminum. Conuentus s. Marini 88.

Arthona. Abbatia s. Martini 19.

Ashburnhamensis bibliotheca 26.

Asloa. Monasterium monialium [Nonneseter] 210.

Augusta Treuerorum. Monasterium s. Eucharii sanctique Mathie extra muros 156.

Augusta Vindelicorum. Monasterium s. Udalrici et s. Afre 197.

Bergæ in Noruegia. Monasterium s. Michaelis 12.

Blesia. Monasterium s. Launomari 20.

Bordesholm. Domus can. reg. 12 15 20 39 52 54 56 85 86 172 219 288 289 295 311 317 320 333 334 351 382.

Brema. Altare conuiuii mercatorum in ecclesia s. Martini 206.

Buchshaim. Domus Carthusiensium 269.

Cadurcum. Ecclesia s. Desiderii 185.

Campus s. Marie [Marienfeld]. Monasterium ord. Cist. 244 362 425.

Cismaria. Monasterium ord. Ben. 7 13 23 24 30 31 34 38 47 49 53 56—60 62 64 65 67—72 78 80 81 83 85 88 91 92 94 97 98 100 106—109 111 113—116 120—122 124 127 129—131 133—135 138—141 143 145 147—152 187 202 206 207 214 217 241 242 245 262 271 343 344 354 356 362 368 376 397 403 443.

Colonia. Domus s. Barbare, ord. Carthusiensium 90 103.

Colonia. Monasterium monialium ad sanctos Machabeos 188.

Colonia. Ecclesia s. Panthaleonis 313.

Colonia. Conuentus ord. Carmelitarum 96.

Dalby. Ecclesia s. crucis 11.

Divionum. Domus fratrum minorum 168.

Diuionensis bibliotheca 286.

Dulmania. Domus castri Marie, ord. Carthusiensium 81.
Erfordia. Domus Carthusiensium 245.
Eyne. Monasterium s. Saluatoris, ord. s. Ben. 52.
La Galiacza 249.
Geertruidenberg. Domus Carthusiensium 6.
Gottorpiensis bibliotheca 2 3 7 12—18 20 23 24 26 27 29—31 33—38 42 47 49—52 54 56—59 62—65 67 69—72 75 77—83 87 88 91 92 94 97 98 100 103—109 111—116 120—122 124 127 129—131 133—135 138—141 143 145—150 152 155 172 175 176 187 190 195—197 202—203 206 207 214 217 241 242 245 250—252 256 261 262 271 275 287 288 290 295 296 298 302 305 307 309 317—320 327 329—331 333 334 342—344 346 347 351 354—356 364 365 367 368 373—376 379 381—384 390 391 397 403 423 435 443 444 446 448.
Gouda. Domus fratrum collationis 64.
Hamburgum. Ecclesia beate Marie uirginis 2 48 258 293 304—308 314—318 332 347.
Haunia. Ecclesia beate Marie uirginis 243.
Haunia. Bibliotheca uniuersitatis 243 426.
Haunia. Archivum Regium 182 411.
Haunia. Thesaurus regius in Rosenborg 213.
Haunia. Museum Regium 233 410.
Haunia. Museum antiquitatum septentrionalium 216 231.
Haunia. Kgl. danske Selskab 99 221 410 420.
Herle. Monasterium 159.
Isselstein. Monasterium montis Domine nostre, ord. Cist. 7 9 26 32 38 41 99 105 179 267.
Kiloniensis bibliotheca 86.
Latiniacum. Abbatia s. Petri 390.
Laubium. Ecclesia s. Petri 37.
Lauda. Domus fratrum predicatorum 95.
Lemouicum. Collegium societatis Jesu 305.
Leodium. Monasterium s. Jacobi 336.
Leodium. Ecclesia s. Dionisii 239.
Lisbern. Ecclesia ss. Cosme et Damiani et Simeonis 48.
Locus Dei Monasterium ord. Cist. 61.
Lubeca. Fraternitas calendarum beate Marie in ecclesia beati Egidii 399.
Lucerna. Ecclesia s. Leodgarii 268.
Lund. Ecclesia s. Laurentii 511 243.
Marcoussiacum. Monasterium Celestinorum 102.
Mariencamp [Monasterium beate Marie dictum Oldencloester] 205.
Marienmünster. Monasterium ord. Ben. 166.
Metæ. Ecclesia s. Vincentii 199.

Minda. Ecclesia s. Martini 256.
Monasterium. Ecclesia ss. Mauritii atque Thebeorum martyrum 401.
Monichhuysen. Domus Carthusiensium 77.
Mons regalis. Monasterium ord. Cist. 53.
Morkerken. Fraternitas kalendarum corporis Christi 410.
Moysiacum. Abbatia s Petri 188.
Nidrosia. Monasterium sancte sedis [Helgesæter] 265.
Nienborch. Monasterium beate Marie et s. Cypriani 342.
Notmark. Ecclesia parrochialis 221.
Nouummonasterium. Domus can. reg. 12 288 289 295 311 317 320 333 334 382.
Nydala. Monasterium beate Marie, ord. Cist. 414.
Oliua. Monasterium beate Marie, ord. Cist. 163.
Paderborna. Domus fratrum minorum 3.
Paderborna. Collegium societatis Jesu 5.
Parisius. Monasterium s. Germani de Pratis 18 195 287 332.
Parisius. Conuentus s. Victoris 16 26 33 35 42 319 329 331 373 390 454.
Parisius. Conuentus fratrum predicatorum 37.
Parisius. Conuentus Celestinorum 187.
Parisius. Collegium Claromontanum 101 199 200 204 220.
Parisius. Domus professa societatis Jesu 217.
Parisius. Confraternitas s. Petri et s. Pauli in ecclesia s. sepulchri 204.
Pontiniacum. Monasterium beate Marie, ord. Cist. 153.
Raceburgum. Mons s. Georgii 103 157.
Raceburgum. Ecclesia cathedralis 30.
Randrusia. Domus s. spiritus 54.
Reichenbach Cella s. Gregorii 240.
Reigniacum. Monasterium beate Marie, ord. Cist. 347.
Remi. Capella s. Nicolai in ecclesia cathedrali 204.
Ripæ. Ecclesia cathedralis 77 243.
Ripæ. Archiuum ciuitatis 407.
Roma. Congregatio s. Mauri 17.
Roskildia. Ecclesia s. Lucii 437.
Roskildia. Collegium uicariorum perpetuorum ecclesie s. Lucii 412.
Rostochium. Domus legis Marie fratrum Carthusiensium 379.
Rus regis. Monasterium ord. Cist. 61.
S. Dionisii monasterium [St. Denis] 190.
Segeberg. Domus beate Marie sanctique Johannis 429.
Serratexium. Monasterium beate Marie 239.
Seyne. Ecclesia s. Marie et s. Johannis 63.
Sinemurum. Conuentus 58.

Sloterdyk. Ecclesia parrochialis 205.
Sora. Monasterium beate Marie, ord. Cist. 325 407.
Sora. Schola Regia 407.
Spanheim. Monasterium s. Martini 291.
Treueris. Monasterium s. Maximini 444.
Tronthemium. Ecclesia s. Gregorii 221.
Tunder. Curia ciuitatis 398 399.
Villerium. Monasterium beate Marie 50.
Vitescola. Monasterium beate Marie, ord. Cist. 99.
Vratislauia. Conuentus s. Adalberti, ord. pred. 13 346.
Vratislauia. Ecclesia s. Johannis baptiste 13 346.
Walthausen. Monasterium s. Johannis euangeliste 98.
Æbeltoft. Archiuum ciuitatis 408.

Absalon, archiepiscopus Lundensis 325.
Advielle, V. 286.
Aegius, B., Spoletinus 318.
Ahlefeldt, Benedictus 385.
Allard, Cesar, d'Apt 442.
Allattis, Nicholaus 155.
Altaemps, Johannes Angelus 269.
Angelus Terconus, Joh., de Leonissa 35.
Anna van Berdelo 178.
Antonius du Prat, archiepiscopus Siluanectensis 257.
Antonius Serra alias Saori 365.
Antrecht, Johannes 3.
Aquinones, Luis de 303.
Arnoldus Gherbrandi, presbiter dioc Ripensis 285.
Askew, A. 43 57.
Augustus Barbaricus, dux Venetiarum 296.
H.L B 418.
Bachmann, Ludewig 264
Bahlanius, Cesar 30.
Baldwinus, abbas monasterii s. Michaelis in Luneborch 268.
Banford, John 394.
Bang, F. S. 68.
Barsker, Joh. Dirichson 159.
Bartholin, Caspar 446.
Bartholin, Thomas 328.
Benzelius, Ericus 188.
Berkentin, C. A. 178.
Berlinghierius, Joannes 341.
Bernardinus, canonicus Patauiensis 327.
Bertram, Hans 233.
Binccius, Henricus, Bodenwerdensis 24.
Birkenbusch, Johannes 3.
Böhlau, H. 264.
Bonslyng, Adam 212.
Bordeaux, Madeleine de 230.
Bordingius, Laurentius 104.
Bostock, Nathaniel 52.
Bostock, Richard 52.
Boucg, Marie le 232.
Bowsy, Thomas 212.

Brandt, C. 160.
Breul, J. du 29.
Brochardus Billick 96.
Brun, Claus Jensen, pastor parrochie Øster Brønderslev 99.
Buddens, Brentius 5.
Buphff, Johannes, plebanus in Rechburg 104.
Bussæus, Andreas 328.
Canovas, A. del Castillo 371.
Carnaby, J. 268.
Carolus, rex Neapolis 257.
Carolus Torchilli 211.
Castenus, Petrus 219.
Cecil, William, lord Burghley 36.
Cellius 356.
Cesis, Scipio Martholi de 297.
Chardin 53.
Chaunest, H. 231.
Chifletius, Julius 395
Christianus V, rex Dacie 325.
Christie, I. F. 285.
Christina Haakonsdatter 209
Christina, regina Suecie 397.
Christoforus Mediolanensis 315.
Clavell, Walter 57.
Climente, Geronimo 303.
Convant, Regnault 435.
Cortehouff, Eva van 6.
Coyet, W. J. 273.
Crawshaw, E. 58 99 254.
Crétien, Jeanne 232.
Crohin, Marguerite 232.
Crusius, Magnus 19.
Cunradt, Joh., Bambergensis 236.
Daniel Barbadicus 385.
Danneskiold-Samsøe, Chr. 1 4 17 18 22 30 33 35 37 185 211 257—261 292 294 297—302 310 311 313 322—324 326 328 330 331 342 345 357 377 378 380 385 386 446.
Dartis, Jean 332.
Dass, A. C. 221.
Desquesuss, Nicole 224.
Doultreman, Marguerite 232.
Dudeffan 19.
Dupuy, Claude 257.
Ebersbach, D. 13 346.
Ebner, H. W. 445.
Ehrnreich, Johannes Jacobus 434.
Elin Thoresdatter 209.
Erasmi, Andreas 420.
Ess, Leander van 96 166.
Fabricius, Jacobus 61.
Ferdinandus I, rex Neapolis 249.
Ferrius, Paulus 48.
Fichardus, Johannes 63
Foburg, Martinus Johannis 443.
Fogh, Petrus 104.
Fontayne, Marie de la 232.
Forlanus, Mathias Thome 443.
Fossey, Johannes 5.
Foucault, N. J. 188 218 224 278 397.
Fourcy, B. A. 4.
Franciscus de Monasterio ord. fr. min. 285.
Franciscus Sphortia 386.
Friborg, P. 409.
Frick, H. 210.
Fridericus VI, rex Dacie 296.
Friis, Mogens 299 315.
Fürstenberg, Theodorus de, electus ecclesie Paderbornensis 5.
Fulco Pererii, collector apostolicus 249.
Galland, Ant. 330.
Garreau, Nicolas, seigneur du Pin 223.

Georrius Haghen 111.
Gersdorf, Joachim 9.
Gervinck, Johan 283.
Gölzen, Zacharias 12.
Gram, Hans 158 174 237 261 341 386 407 443.
Grüneberg, Chr, subconrector Michaelis in Luneborch 268.
Guilford, comes de 389 401.
Guillelmus de Dormano 330.
Guillelmus Franconis de Leyden 6.
Guillelmus Gouda 336.
Guillelmus Horton, monachus Lewensis 394
Gundoinus 195.
Gylbart, Robertus 154.
Hakenkamp, Johannes 54.
Hakon Sigurdsón 209.
Hamilton 20 439.
Hanssen, Hannes 108.
Haquinus Kreg 316.
Harboe, L. 243.
Haselman, H. 208.
Helwerskov, C. H. 99.
Hemmingsen, Niels 9.
Hennen Trier 75.
Henricus, abbas Seynensis 63.
Henricus van Mynden 23 60 91 121 124 127 130 133 147 148 151.
Hermannus Drooem, decanus ecclesie beate Marie Traiectensis 267.
Hermannus de Tremonia 207.
Hersleb, Peder 420.
Heskjær, Christen Jensen, pastor Dronninglundensis 99.
Hilbrandus Brandenburg de Bibraco 269.
Hobart, P. 184.
Hoier, Andreas 398 399.
Holm, Peder 234.
Hommel, E. W. 50.
Hubertus de Carmonne 326.
Huitfeldt, Arnoldus 321.
Høg, Jørgen 445.
Høg, Tage, de Frøslevgaard 325.
Ingebjørg Erlingsdatter [† 1315] 209.
Ingebjørg Erlingsdatter, uxor Sigurdi Hafthorssón 209.
Ingeualdus Johannis, prior monasterii sancte sedis Nidrosie 265.
Ittig, Th. 103.
Jacobilli, Jacobus 156 330.
Jacobus de Eick 103.
James G..... 212.
Jenssen, Madtz 219
Jeremiasen, Villem 6.
Johannes Alardes 77.
Johannes Bodenlicken 285.
Johannes Brunebard 58.
Johannes Clokereyme 263.
Johannes Cunqueyro 365.
Johannes Duchatel, episcopus Carcassoniensis 254 260 261.
Johannes Hugonis de Heidelbergis 441.
Johannes Lambertus 58.
Johannes Langediderik 120.
Johannes Martini lic. in legibus 249.
Johannes de Mynda 13 34 56 107 109 113 140 145 344.
Johannes Nicolai de Landowe 250 251.
Johannes Peraudi de ciuitate Vienensi 286.

Johannes Pluyette 318.
Johannes Reddingk 24 72 145 271.
Johannes van der Rythe 343.
Johannes Schollen de Bilueldia 282.
Johannes Scoenc 160.
Johannes Theobaldi de conuentu Vienensi 286.
Johannes Trithemius, abbas Spanheimensis 291.
Johannes Werneri alias Gherbode 157.
Johannes, comes Wigorniensis 322.
Johannes Wisdom 352.
Juel, Niels Axelsøn 223.
Jurk 41.
Juul, Axel, de Meilgaard 325.
Kalkar, C. H. A. 400.
Kall, Abraham 19 24 54 86 106 179 366.
Kalle, D. 363.
Kegelinck, Willems 21.
Kemper, Johannes 54.
Klevenfeldt, T. 97 105 160 165 188 225 227 236 406.
Kloss, Georgius 162 304 328 335 336 383 443 445 446.
Knobelauch, Adolfus 253.
Knobelauch, Wicke 253.
Kolding, Niels Nielsen 9.
Kortholt, Chr. 345.
Kortholt, Sebastian 345.
Kotteritius, Janus 346.
Lalande, Jacques de 222.
Landsthad, Hans 426.
Langebek, J. 85 414.
Langermannus, Lucas 252.
Laurentius, Johannes, Viburgus 420.
Laurentius de Mechelinia 285.
Lemicus, Antonius Franciscus 324.
Leonardus de Lucignano 285.
Lerche, Chr. 249 303.
Lerche, Corn. 249 303.
Lerche, Vincentius 1 249 303.
Lindenbrog, Fr. 16 18 27 29 33 35 37 42 51 195 255 275 287 300 305 319 327 329—331 333 343 373 384 390 454.
Löscher, V. E. 82 106.
Lorck, Josias 205.
Lucantonius Rodulphi 378.
Luderus Bremensis 429.
Ludewig, I. P. 5 69 80 162 188 257 264 266 278 326 378 386 395 397 454.
Ludouicus XII, rex Francie 386.
Luxdorph, B. 211.
Magnusson, Arni 4 324.
Manetti, Jannotius 32.
Marduel, Joan. Bapt. 184.
Maria de Bohun, uxor Henrici de Lancastria 232.
Martinus de Alportel 371.
Mechtildis, regina Dacie 209.
Medicis, Joannes Petri Francisci de 319
Medicis, Laurentius Petri Francisci de 319.
Meibomius, Marcus 402.
Meyer, Albertus, pastor Lindholmensis 61 399.
Meynererius, Joh. Ant. 442.
Meynier, Pierre, pharmacopola Aptensis 442.
Meynier, Joseph 442.

Mexborough, comes de 102.
Mohr, Catharina Magdalena 212.
Moldenhawer, D. G. 8 13 217 290 296 312 314 332.
Moll, Wolfgangus 434.
Moller, Anchises, Brunouicanus 38.
Moller, Bernhard 235.
Moller, Eberhardus 402.
Moller, Joachim, consul Hamburgensis 402.
Moller, O. H. 235 345 410.
Monluc, Jenne de 224.
Monteil, A. A. 74.
Münter, Fr. 52 215 222 234 235.
Necken, Johannes 77.
Nenet, Johannes 4.
Nenninger, Caspar 453.
Nicolaus Barkley 68.
Nicolaus Cautelowe 428.
Nicolaus Gruben 158.
Nicolaus Johannis, decanus et uicarius ferree capelle ecclesie s. Johannis in Gouda 64.
Nicolaus London 68.
Nicolaus Polonus, medicus Christierni regis Dacie 437.
Nicolaus Sanckenstedt, proconsul Luneburgensis 377 381.
Nicolaus Tiderici 285.
Nicot, Jean 295 320.
Nielsen, Oluf 219.
Nobelaer, Justus de 9.
Oliverius Caraffa 95.
Olivier du Chastel 260.
Orsini, Orlandus 35.
Osborne, Th. 36 68 190 227 238 257 442.
Osten, W. A. 249 277 293.
Ottenn, Matthæus, medicus Friderici I regis Dacie 422.
Otto Bassenhaghen 113.
Oudin, Mathieu, de Lanoue 226.
Palmer 267.
Parsberg, Holger 11.
Pasqua, Julius 385.
Paulus Elie carmelita 182.
Petavius, Alexander 396.
Petavius, Paulus 258 383 396
Petrus Alberti, uicecancellarius uniuersitatis Hafniensis 426.
Petrus Capella 305.
Petrus Courtenay, episcopus Exoniensis 322.
Petrus Franciscus Paulus de Urbe ueteri 342.
Petrus Mathie, curatus ecclesie s. Petri Ripis 165.
Pfisterus, Conradus, medicus Basiliensis 291.
Philippe de Bethune 225 227.
Phillipps, Thomas 19 53 58 67 74 90 95 96 154 156 162 166 195 178 254 287 388 389 401.
Philippus Danneuille 217.
Philippus de Meese 402.
Philippus Strozzi 298.
Philyraenus, Fr. 383.
Pithou, Pierre 277.
Plompton, Georgius 14.
Postellthwaite. Henry, of Hampall 43.
Poyntz, N. C. S. 42.
Protasius de Ferrariis 250 251.
Quintamilla, Pedro de 303.
FR 201.
Rantzau, Henricus 233.
Rasoir, Jean François Ignace 232.
Reitzer, Chr. 313.
Rhodius, Joh. 446.

Richey, Michael 252 402.
Rickbodus Kerkringh, ciuis Lubicensis 80.
Rosenkrantz, Gunde 9.
Rosenstein, comes de 216.
Rostgaard, Fr. 1 4 17 18 22 30 33 35 37 185 211 259 292 294 297—300 302 310 311 313 322—324 326 328 330 331 342 345 357 377 378 380 385 386 405 446.
Ruopertus episcopus 367.
Ruttens, F. 6.
Rømer, Ole 313.
Saalmüller, J. H. 50.
Sabadini, Franciscus 342.
Sandelin 307.
Sandvig, B. C. 105.
Saxton, William 43.
Scavenius, P. 17 64 169 207 229 231 299 306 314 330 385.
Scheele, Johannes 402.
Schmettau, H. W. 19 321 356 454.
Schorlemmer gen. Clüsener, Arnold 12.
Schrimpfius, Jonas 104.
Schulz, Christopherus Johannis, prepositus ecclesie Roskildensis 412.
Schutten, Michael 69 262.
Sebastianus Ericii 380.
Seidell, A. E. 106 162 191.
Sellius 321 356.
Serenius, Jacobus, episcopus Strengenesensis 414.
Servius, Petrus 323.
Settegast, I. A. N. 41.
Sevel, F. C. 48 56 87 402 421.
Sigismundus imperator 215.
Sigrid Erlendsdatter 210.
Siluester Paganino de Nonantula 312.
Slangendorpius, Johannes Olai 325.
Sletting, Jacob 419.
Smith, Joseph 223.
Staab, Ferd. Barth. 236.
Steele, Robert 75.
Stephanius, Stephanus Johannis 426.
Stephanus Durandi 347.
Stubenrauch, J. L. 178 224.
Suhm, P. F. 165 236 285 321 357 380 381 406 412 414.
Syv, P. 210.
Tabourot, J. 214.
Temler, C. F. 3 86 216 385 397.
Theodericus Depenbeken 114
Thestrup, Fr. 99.
Thomas 316.
Thomas Glowcetur carmelita 428.
Thorlacius, Børge Riisbrigh 294.
Thott, Otto 4—9 11 12 14 19—21 25—27 32 36 38 39 41 48 66 68 69 77 79—83 85 92 97 99—105 156 158 161 162 176 178 179 187—192 199—200 203—210 212—215 219—222 224 226—238 240 243 244 252 254 257—259 264—269 277 278 282 283 285 286 291—293 297—299 302 303 305 309 312 318—320 326—327 337 344—347 352—354 362—365 367 372 378 384 386 391 395 397—401 425 429 430 434 442.
Tidericus Zuchow 379.
Tross, L. 296.

Tunigius, Franc. Maria 185.
Ulfeldt, Eiler 315.
Untzer 25.
Urban, Antoine 442.
Urbanus Hauich 354.
Vaghan, Arthur Douglas 81.
Valentini, Johannes, Offemburgensis 453.
Vanderburch, J. 159.
Velleius, Andreas Seuerini 413.
Venel, G. F. 48.
Venusinus, Jonas Jacobi 321.
Victor, Valerius Cyllonius 300.
Vivien, Anne 232.
Vivien, François 232.
Vroe, Augustinus Olufsøn 420.
Walshe. Anne 445.
Weiss, Conradus 63.
Welserus, Sigismundus 104.
Westphenninck, Adolphus, prior Corbeiensis 3.
Wilhelmus, *vid.* Guillelmus.
Winckler, I. M., capituli Hamburgensis secretarius 304 305 307—309 314—317.
Wingaard, Mogens 325.
Wise, Francis 68.
Wolfen, I. C. 4.
Wonnecker, Paulus Romanus 432.
Wormius, Chr., episcopus Sialandie 405.
Wormius, Mathias 405.
Wormius, O. 410.
Wouters, Casparus, 6.
Younger, Anthony 394.
Zimmermann, B. 291.

Codices picturis et litteris initialibus eximiis ornati.

Gl. kgl. Samling.

Mss. in folio,

num.	pag.	num.	pag.	num.	pag.
2	1	181	187	394	250
3	1	182	195	395	252
4	1	185	70	396	251
10	9	187	206	397	250
11	12	188	205	398	252
14	57	193	257	401	391
22	17	196	258	420	332
30	27	197	259	429	310
32	19	198	260	451	326
58	69	208	287	452	326
156	287	212	328	470	323
158	58	230	439	471	323
162	35	277	417	472	377
163	34	378	300	488	379
165	30	379	300	496	324
166	27	393	249	599	390

Mss. in 4to.

num.	pag.	num.	pag.	num.	pag.
1306	2	1609	229	1998	294
1308	3	1610	227	2000	295
1310	5	1611	224	2004	311
1325	10	1612	225	2016	302
1345	37	1633	445	2027	318
1355	30	1653	426	2030	315
1357	49	1813	425	2031	315
1572	32	1847	330	2033	315
1582	183	1902	299	2034	41
1585	168	1903	299	2082^{a}	374
1602	216	1909	332	2092	377
1604	207	1928	385	2145	378
1605	213	1988	331	2153	322
1606	209	1994	291	2154	322
1607	233	1996	297	2155	321
1608	231	1997	297	2160	384

Mss. in 8vo.

num.	pag.	num.	pag.	num.	pag.
3376	4	3450	216	3546	252
3384	210	3498	449	3561	321
3387	17	3541	299	3562	324
3445	233				

Mss. e collectione Thottiana.

Mss. in fol.

num.	pag.	num.	pag.	num.	pag.
1	4	143	208	195	433
2	8	144	212	310	99
3	9	145	208	326	252
11	9	146	204	384	344
12	11	147	206	389	291
54	69	148	205	396	298
64	92	158	256	397	296
67	102	159	259	403	319
129	100	160	258	543	319
131	81	161	264	554	383
142	206	190	441		

Mss. in 4to.

num.	pag	num.	pag	num.	pag.
1	4	537	228	546	231
21	11	538	235	547	232
22	11	539	226	548	229
89	14	540	227	549	215
97	36	541	224	872	367
522	188	542	232	1046	292
533	211	543	229	1051	302
534	222	544	228	1200	320
535	226	545	229	1313	386
536	230				

Mss. in 8vo.

num.	pag.	num.	pag.	num.	pag.
2	5	30	80	114	228
3	6	108	210	116	234
5	8	109	213	117	213
6	8	113	226	120	235

Ny kgl. Samling.

Mss. in folio.

num.	pag.	num.	pag.	num.	pag.
2	13	84b	441	1858	394
44b	285	1822	401		

Mss. in 4to.

num.	pag.	num.	pag.	num.	pag.
118	52	218	332	357c	371
121	357	219b	306	2915	168
131	223	222	321	2920	74
132	223	229	293	2926	39
133	215	234	356	2950	94
193	290	275a	419	2989	445
214b	296				

Mss. in 8vo.

num.	pag.	num.	pag.	num.	pag.
6	212	29	234	38	217
7	211	30	234	39	218
27	224	33	215	41	211
27b	216	34	223	100	418
27c	231	35	226	134	341
28	223	36	217	172	391

Index codicum qui in hoc uolumine descripti sunt.

Gl. kgl. Samling.

Mss. in folio.

num.	pag.	num.	pag.	num.	pag.
2	1	46	51	83	105
3	1	48	97	84	81
4	1	49	53	85	79
5	7	50	56	86	107
10	9	51	57	87	107
11	12	52	57	88	103
13	13	53	59	89	106
14	57	54	60	90	106
15	14	55	62	91	108
16	33	56	67	92	113
17	34	57	69	93	103
20	36	58	69	156	287
22	17	59	75	157	287
25	37	60	91	158	58
27	6	61	91	159	58
28	17	62	78	161	32
29	18	63	140	162	35
30	27	64	77	163	34
31	21	65	175	164	145
32	19	66	77	165	30
33	20	67	80	166	27
34	24	68	80	169	201
35	139	69	140	170	192
36	139	70	98	171	71
37	31	71	82	172	72
38	31	72	141	173	170
39	31	73	131	174	64
40	30	74	115	175	64
41	43	75	143	176	46
42	100	76	82	177	240
43	50	77	143	181	187
45	50	78	116	182	195

num.	pag.	num.	pag.	num.	pag.
185	70	230	439	430	313
186	76	231	436	431	346
187	206	236	447	432	386
188	205	237	451	443	329
189	237	277	417	444	329
192	255	338	331	445	372
193	257	378	300	450	325
194	258	379	300	451	326
195	258	380	355	452	326
196	258	381	355	453	325
197	259	382	367	454	373
198	260	384	367	455	374
199	186	393	249	456	376
200	261	394	250	458	375
201	262	395	252	470	323
202	262	396	251	471	323
203	263	397	250	472	377
204	267	398	252	488	379
205	269	400	387	489	381
206	176	401	391	494	382
208	287	420	332	495	323
211	301	421	333	496	324
212	328	422	342	497	319
213	443	423	343	599	390
214	364	424	342	646	397
215	443	425	344	718	403
226	435	426	343	845	243
228	433	428	297	849	242
229	436	429	310		

Mss. in 4to.

num.	pag.	num.	pag.	num.	pag.
1306	2	1345	37	1363	113
1307	2	1346	47	1364	62
1308	3	1347	12	1365	63
1309	3	1348	155	1366	68
1310	5	1349	20	1367	172
1312	12	1350	14	1368	70
1321	98	1352	26	1369	121
1325	10	1354	47	1370	80
1327	13	1355	30	1371	146
1335	15	1356	31	1372	172
1336	15	1357	49	1373	82
1338	33	1358	159	1374	134
1339	34	1359	54	1375	87
1340	16	1360	109	1376	91
1341	16	1361	56	1378	97
1342	36	1362	244	1379	172

num.	pag.
1381	114
1382	127
1383	171
1385	108
1386	207
1387	207
1388	108
1551	180
1571	288
1572	32
1582	183
1584	35
1585	168
1587	242
1588	189
1590	133
1591	92
1594	85
1595	43
1596	59
1598	64
1600	147
1601	98
1602	216
1603	205
1604	207
1605	213
1606	209
1607	233
1608	231
1609	229
1610	227
1611	224
1612	225
1617	256
1618	262
1619	262
1620	112
1621	174
1622	87
1623	273
1629	341
1633	445
1634	347
1653	426
1654	429
1655	432
1656	431
1658	437
1708	446
1709	446
1712	452
1713	451
1714	451
1737	448
1810	421
1811	420
1813	425
1817	426
1847	330
1902	299
1903	299
1904	301
1905	334
1906	327
1907	328
1909	332
1910	333
1911	365
1912	67
1928	385
1943	274
1953	397
1978	353
1987	331
1988	331
1989	331
1990	342
1994	291
1995	293
1996	297
1997	297
1998	294
1999	295
2000	295
2001	296
2002	294
2004	311
2005	309
2006	308
2007	308
2008	304
2009	305
2010	305
2011	305
2012	306
2013	307
2014	307
2015	307
2016	302
2019	317
2020	317
2021	315
2022	316
2023	316
2024	316
2025	318
2026	318
2027	318
2028	313
2029	314
2030	315
2031	315
2032	314
2033	315
2034	41
2035	346
2036	345
2038	344
2040	357
2074	330
2077	372
2082[a]	374
2082[b]	354
2087	373
2089	375
2092	377
2094	356
2125	386
2138	379
2145	378
2146	347
2153	322
2154	322
2155	321
2156	320
2158	384
2159	381
2160	384
2205	385
2281	401
2296	402
2332	401
2485	406
3168	408
3199	410

Mss. in 8vo.

num.	pag.	num.	pag.	num.	pag.
3375	5	3401	135	3478	364
3376	4	3402	100	3479	434
3381	8	3403	103	3480	440
3384	210	3442	196	3482	440
3386	131	3443	203	3483	439
3387	17	3445	233	3498	449
3388	26	3447	223	3499	449
3389	124	3450	216	3541	299
3390	120	3451	235	3542	298
3391	22	3452	234	3543	300
3392	129	3453	221	3544	245
3393	158	3454	216	3545	343
3394	48	3455	207	3546	252
3395	148	3456	217	3553	338
3396	122	3457	179	3560	320
3397	108	3458	214	3561	321
3398	149	3461	261	3562	324
3399	149	3468	51	3572	185
3400	150	3476	443		

Mss. e collectione Thottiana.

Mss. in fol.

num.	pag.	num.	pag.	num.	pag.
1	4	69	104	158	256
2	8	128	191	159	259
3	9	129	100	160	258
4	7	130	175	161	264
5	7	131	81	162	265
11	9	133	199	164	281
12	11	134	238	166	366
46	38	135	197	167	366
47	38	136	188	168	366
48	38	137	26	189	430
49	19	138	65	190	441
50	27	140	220	191	442
52	32	141	82	195	433
54	69	142	206	300	282
55	69	143	208	301	298
61	77	144	212	303	365
62	48	145	208	305	352
63	157	146	204	306	352
64	92	147	206	307	352
65	97	148	205	308	353
66	105	149	205	309	346
67	102	150	204	310	99
68	99	157	266	313	68

num.	pag.	num.	pag.	num.	pag.
326	252	389	291	405	336
327	275	396	298	434	372
344	399	397	296	543	319
359	253	400	336	554	383
360	265	402	317	655	400
384	344	403	319	805	243
		404	351		

Mss. in 4to.

num.	pag.	num.	pag.	num.	pag.
1	4	526	240	582	286
2	5	530	206	583	286
3	4	531	222	628	79
21	11	532	237	676	428
22	11	533	211	698	430
89	14	534	222	825	423
97	36	535	226	872	367
98	20	536	230	965	269
99	21	537	228	1046	292
100	41	538	235	1047	292
101	41	539	226	1049	298
102	83	540	227	1050	305
103	179	541	224	1051	302
104	244	542	232	1052	302
105	161	543	229	1062	347
110	67	544	228	1063	354
111	160	545	229	1064	345
115	102	546	231	1200	320
116	104	547	232	1201	326
117	104	548	229	1204	378
118	100	549	215	1313	386
518	190	555	257	1333	390
519	189	556	264	1334	394
520	395	579	361	1383	401
522	188	580	283	2061	398
525	187	581	362		

Mss. in 8vo.

num.	pag.	num.	pag.	num.	pag.
1	4	29	103	115	214
2	5	30	80	116	234
3	6	108	210	117	213
4	5	109	213	118	212
5	8	110	220	119	236
6	8	111	220	120	235
26	191	112	221	121	235
27	24	113	226	122	178
28	156	114	228	123	233

num.	pag.	num.	pag.	num.	pag.
124	236	303	277	315	347
125	219	311	312	368	326
126	235	312	309	591	398
223	267	313	311		

Mss. e collectione Kalliana.

num.	pag.	num.	pag.	num.	pag.
1	178	299	86	651	54
294	18	306	106	652	23
		313	365		

Ny kgl. Samling.

Mss. in folio.

num.	pag.	num.	pag.	num.	pag.
1	7	1432	413	1822	401
2	13	1463	402	1823	263
3b	15	1596	81	1824	254
13b	53	1649	77	1825	400
26	166	1671	388	1826	389
39	208	1778	208	1829	184
44b	285	1779	52	1833	285
55	293	1780	19	1834	177
55b	303	1782	66	1836	70
56	304	1783	200	1842	184
57b	327	1784	195	1854	42
58b	344	1786	75	1858	394
84b	441	1790	268	1865	239
90b	444	1791	75	1868	79
150	380	1794	238	1872	364
151	380	1801	286	1875	384
151b	383	1803	268	1878	389
252b	390	1812	74	1880	407
570	404	1813	286	1885	244
718	411	1816	388	1886	245
909	399	1820	389	1892	413
935	242	1821	389		

Mss. in 4to.

num.	pag.	num.	pag.	num.	pag.
111	169	121	357	134	167
115	48	123	163	137	214
118	52	131	223	159d	337
119	54	132	223	190	285
119b	68	133	215	193	290
120	53	133f	221	212b	290

num.	pag.	num.	pag.	num.	pag.
213b	335	934	406	2899	25
214b	296	1346	408	2911	89
218	332	1490b	400	2915	168
219b	306	1492d	410	2916	159
222	321	2429	170	2917	98
223b	335	2740	152	2918	58
229	293	2741	165	2920	74
234	356	2828	95	2921	371
275	86	2878	52	2925	102
275a	419	2880	154	2926	39
322b	444	2886	88	2949	162
353d	446	2887	72	2950	94
357c	371	2895	40	2989	445
869g	403	2896	50		

Mss. in 8vo.

num.	pag.	num.	pag.	num.	pag.
6	212	36	217	172	391
7	211	37	215	276	405
13	99	38	217	298d	409
14	162	39	218	616	155
27	224	40	102	630	220
27b	216	41	211	631	185
27c	231	45	236	632	208
28	223	54	218	633	101
29	234	58	271	638	73
30	234	73	426	639	254
31	234	100	418	640	73
32	222	119	296	641	43
33	215	124	314	646	267
34	223	127	312	648	58
35	226	134	341	663	182
		135c	354		

Inc. Hafn.

num.	pag.
226	152
622	219
1438 & 2097	237
2510	202

Libr. impress.

num.	pag.
30. 251	240

1

Gl. kgl. S. 165 fol.

2

Thott 97 4to.

3

Gl. kgl. S. 1345 4to.

4

Thott 54 fol.

5

Ny kgl. S. 2916 4to.

6

Ny kgl. S. 2915 4to.

1

Gl. kgl. S. 1585 4to.

2

Thott 109 8vo.

3

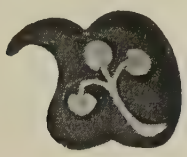

Ny kgl. S. 33 8vo.

4

Thott 542 4to.

5

Gl. kgl. S. 398 fol.

6

Gl. kgl. S. 398 fol.

1

Gl. kgl. S. 193 fol.

2

Gl. kgl. S. 193 fol.

3

Gl. kgl. S. 193 fol.

4

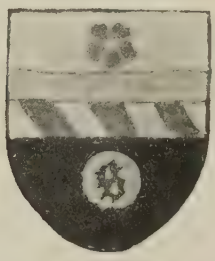

Thott 161 fol.

5

Thott 161 fol.

6

Gl. kgl. S. 208 fol.

1

Thott 1046 4to.

2

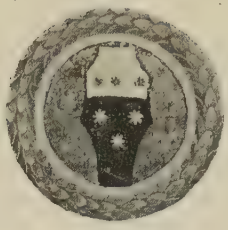

Gl. kgl. S. 1902 4to.

3

Gl. kgl. S. 378 fol.

4

Gl. kgl. S. 2016 4to.

5

Gl. kgl. S. 2004 4to.

6

Gl. kgl. S. 2030 4to.

1

Gl. kgl. S. 471 fol.

2

Gl. kgl. S. 496 fol.

3

Gl. kgl. S. 452 fol.

4

Gl. kgl. S. 2074 4to.

5

Ny kgl. S. 134 8vo.

6

Ny kgl. S. 121 4to.

1

Thott 872 4to.

2

Thott 554 fol.

3

Thott 554 fol.

4

Gl. kgl. S. 2160 4to.

5

Gl. kgl. S. 1928 4to.

6

Ny kgl. S. 100 8vo.

1

Ny kgl. S. 100 8vo.

2

Gl. kgl. S. 230 fol.

EX TYPIS GRÆBIANIS HAUNIÆ

GTU Library
Z6621.C77 L3
/Catalogus codicum latinorum Medii Aevi
GREF
3 2400 00094 5547